

Sininen Reservi
Marinreserven

Henrik Nystén, Antti Rautiainen & Lasse Mäki

Vapaaehtoista voimaa merellä ja rannikolla

Sininen Reservi ry:n toiminta ja kehitys 1997–2022

**Frivillig styrka till
havs och vid kusten**

*Marinreserven rf:s verksamhet
och utveckling 1997–2022*

*Etukansi: Linnakevene m/s
Sommarö kyydissään MPK:n
Meripuolustuspiirin
selviytymiskurssin osallistujia
Kaakonkulmalla.
Kuva: Antti Rautiainen.*

*Frampärm: Fortbåten m/s Sommarö
i sydöstra Finland med deltagarna
i MPK:s sjöförsvardsdistrikts kurs i
överlevnad ombord den 20.6.2021.
Bild: Antti Rautiainen.*

*Takakansi: Puolustusvoimain
komentaja, kenraali Jarmo Lindberg
tarkastamassa vapaaehtoisen
meripuolustuksen lippulinnaa Meri-
voimien 100-vuotisjuhlaparaatissa
Turussa 9.7.2018.
Kuva: Mika Kuutti.*

*Bakpärm: Kommendören för
Försvarmakten, general Jarmo
Lindberg granskar det frivilliga
sjöförsvarets fanborg vid Marinens
100-års parad i Åbo den 9.7.2018.
Bild: Mika Kuutti.*

© Sininen Reservi ry ja kirjoittajat 2023
© Marinreserven rf och författarna 2023

Kustantaja/Förläggare: Sininen Reservi ry/Marinreserven rf
Taitto ja kannen suunnittelu/Layout och pärmdesign: Seppo Alanko
Svensk översättning: Saara Sjöblom och Henrik Nystén

Painotalo Trinket Oy, Helsinki 2023

ISBN 978-952-94-8418-8 (kovakantinen/inbunden)
ISBN 978-952-94-8419-5 (PDF)

Painettu Suomessa/Tryckt i Finland

www.sininenreservi.fi

*Tämän kirjan julkaisemista ovat tukeneet:
Publiceringen av denna bok har stötts av:*

Meripuolustussäätiö – Marinstiftelsen
Rannikkotykistösäätiö – Kustartilleristiftelsen
Maanpuolustuksen kannatussäätiö – Understödsstiftelsen för landsförsvaret
Turvallisuuden tukisäätiö
Waldemar von Frenckells stiftelse
Stiftelsen Tre Smeder

Henrik Nystén, Antti Rautiainen & Lasse Mäki

Svensk översättning: Saara Sjöblom & Henrik Nystén

Vapaaehtoista voimaa merellä ja rannikolla

Sininen Reservi ry:n toiminta ja kehitys 1997–2022

Frivillig styrka till havs och vid kusten

Marinreserven rf:s verksamhet och utveckling 1997–2022

Esipuhe

Vapaaehtoisen meripuolustuksen kattojärjestön Sininen Reservi ry:n perustamisesta tuli toukokuussa 2022 kuluneeksi 25 vuotta. Ajatus järjestön siihenastisen historian kokoamisesta yksiin kansiin oli syntynyt jo muutamaa vuotta aiemmin, kun Sininen Reservi ry:n hallitus perusti työryhmän suunnittelemaan järjestön historiikkaa juhlavuodeksi. Teoksen pääasiallisesti kirjoittajaksi valittiin tuolloin pitkän linjan reserviläisaktiivi ja toimittaja Hannu Hillo, joka aloitti aiheeseen tutustumisen ja taustamateriaalin kokoamisen kesällä 2021.

Historiikin kirjoitustyötä tukemaan nimettiin Meripuolustussäätiön entisestä asiamiehestä Arno Hakkaraisesta sekä Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Antti Rautiaisesta ja sihteeri Lasse Mäestä koostunut toimituskunta. Yhteistyö Hillon kanssa jouduttiin keskeyttämään syksyllä 2022, jolloin toimituskunnan roolia teoksen kirjoittamisvastuussa lisättiin ja historiaosuudesta vastaavaksi kirjoittajaksi tuli MPK:n Meripuolustuspiirin entinen piiripäällikkö, kommodori (evp) Henrik Nystén. Hillo ehti kuitenkin tehdä historiikkia valmistellessaan ansiokasta pohjatyötä, jonka tuloksia on hyödynnetty lopullisessa julkaisussa. Toimituskuntaa täydennettiin samalla Sininen Reservi ry:n uudella puheenjohtajalla Petri Käyhkällä.

Kunnianhimoinen hanke osoittautui nopeasti ennakoitua työläämmäksi ja rajaukseltaan vaativaksi. Kattojärjestöluonteensa takia Sininen Reservi ry:n toiminta ja vaikuttavuus eivät ole pelkistettävissä vain yksittäisiin tapahtumiin, julkaisuihin tai projekteihin, vaan järjestö on tehnyt taustalla pitkäaikaista ja sitoutunutta työtä muun muassa koordinoijan, edunvalvojan ja mahdollistajan roolissa. Vaikka tämä työ ei välttämättä näy paikallisyhdis-

tystason arjessa, ilman sitä vapaaehtoisen meripuolustuksen resurssit ja yhteistyöverkostot eivät olisi nykyisenkaltaisella tasolla. Erilaisissa hankkeissa tehty yhteistyö näkyy käsillä olevan teoksen runsaissa viittauksissa muihin järjestöihin, säätiöihin, viranomaisiin ja yhteisöihin. Samalla haastetta on kuitenkin tuonut rajan vetäminen sen suhteen, mikä kaikki tulisi lukea juuri Sininen Reservi ry:n toiminnaksi tai vaikuttamistyöksi.

Historiikin ajallisen rajauksen kannalta toimituskunta tuli siihen tulokseen, että tarkastelemalla pelkästään Sininen Reservi ry:n tai jäsenyhdistysten toimintaa viimeisten 25 vuoden aikana ei synny riittävän kattavaa kuvaa meripuolustukseen liittyvän vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuudesta ja kehityksestä. Tästä syystä teos alkaa palaamalla vapaaehtoisen meripuolustuksen juurille itsenäisyytemme alkuvuosiin. Vaikka julkaisun tarkoituksena ei olekaan syventyä laajemmin suomalaisen meripuolustuksen historiaan, tarjoaa pidemmälle ulottuva katsaus Sininen Reservi ry:n perustamiselle ja sen myöhemmille vaiheille välttämättömän historiallisen kehyksen, jota vasten monen nykyisen toimintamuodon kehitystä on mahdollista tarkastella.

Kattojärjestön ydintoimintaa laajempaa tarkastelua puolsivat myös kaksi aiheen kannalta erityisen mielenkiintoista, vapaaehtoistoimintaan vaikuttanutta tapahtumaa. Neuvostoliiton hajoaminen ja rauhansopimuksen sotilaallisten artiklojen raukeaminen 1990-luvulla loivat uusia mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnalle. Monenlaisia patoutuneita vapaaehtoistoiminnan muotoja alkoi avautua, ja viranomaiset olivat pakotettuja pohtimaan uudelleen toiminnan lainsäädännöllisiä ja työnjaollisia perus-

Förord

I maj 2022 hade det förflutit 25 år sedan takorganisationen för det frivilliga sjöförsvaret, Marinreserven rf, grundades. Tanken att samla organisationens historia dittills i en och samma bok hade fötts redan några år tidigare, då Marinreserven rf:s styrelse tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att planera organisationens historik till jubileumsåret. Som huvudsaklig skribent för verket valdes då redaktör Hannu Hillo, som varit aktiv inom reserven under en lång tid. Han började bekanta sig med temat och samla bakgrundsmaterial sommaren 2021.

Som stöd för skivarbetet utsågs ett redaktionsråd som bestod av Marinstiftelsens tidigare ombud Arno Hakkarainen samt Marinreserven rf:s ordförande Antti Rautiainen och sekreterare Lasse Mäki. Man blev tvungen att avbryta samarbetet med Hillo hösten 2022, varvid redaktionsrådets roll i fråga om ansvaret för skivarbetet utökades och den tidigare chefen för Försvarsutbildningsföreningens Sjöförvarsdistrikt, kommodor (i a.) Henrik Nystén utsågs till ansvarig skribent gällande den historiska delen. Hillo hann dock utföra ett förtjänstfullt grundarbete under sina förberedelser för historiken, och resultatet av det har utnyttjats i den slutliga historiken. Redaktionsrådet kompletterades samtidigt med den nya ordföranden för Marinreserven rf, Petri Käyhkö.

Det ambitiösa projektet visade sig snabbt vara mera arbetsdrygt än väntat samt krävande att avgränsa. Eftersom Marinreserven rf:s är en takorganisation kan dess verksamhet och verkningsfullhet inte sammanfattas enbart i enskilda händelser, publikationer eller projekt, utan organisationen har i bakgrunden utfört ett långvarigt och engagerat arbete bland an-

nat i rollen som koordinator, intressebevakare och möjliggörare. Även om detta arbete inte nödvändigtvis syns i lokalavdelningarnas vardag skulle det frivilliga försvarets resurser och samarbetsnätverk utan det inte vara på den nivå de är idag. Det arbete som gjorts inom ramen för olika projekt kommer fram genom de rikliga hänvisningarna till andra organisationer, stiftelser, myndigheter och samfund. Samtidigt har det varit en utmaning att dra en gräns för vilka alla saker som borde räknas som uttryckligen Marinreserven rf:s verksamhet eller påverkansarbete.

När det gäller den tidsmässiga avgränsningen kom redaktionsrådet fram till att man inte får en tillräckligt heltäckande bild av hur verkningsfull den frivilliga verksamheten inom ramen för sjöförsvaret är och hur den utvecklats endast genom att blicka tillbaka på Marinreserven rf:s eller medlemsföreningarnas verksamhet under de senaste 25 åren. Av denna orsak går boken i början tillbaka till det frivilliga försvarets rötter, d.v.s. till de första åren av vår självständighet. Även om syftet med publikationen inte är att fördjupa sig desto mera i det finska sjöförsvarets historia erbjuder en mera långtgående översikt en nödvändig historisk ram kring grundandet av Marinreserven rf och dess senare skeden, mot vilken utvecklingen inom många nuvarande verksamhetsformer kan speglas.

För en mera omfattande behandling av takorganisationens kärnverksamhet talade även två med tanke på temat särskilt intressanta händelser som inverkade på frivilligverksamheten. Sovjetunionens sönderfall och att de militära artiklarna i fredsfördraget upphörde att gälla på 1990-talet skapade nya möjligheter för frivilligverksamhet. Många uppdämda former av

teita. Tähän rajanvetoon kuluikin lähes kaksi vuosikymmentä. Myös rannikotykistön ja Uudenmaan prikaatin liittäminen Merivoimiin vuonna 1998 synnytti uusia mahdollisuuksia meripuolustuksen vapaaehtoistoiminnan järjestämiselle. Tässä yhteydessä ja Merivoimien silloisen johdon voimakaalla myötävaikutuksella syntynsä sai myös Sininen Reservi ry. Merellisen reservin koulutuksen kannalta tulee pitää mielessä myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) ja sen alaisen Meripuolustuspiirin synty ja kehitys.

Käsillä oleva teos on jaoteltu neljään päälukuun, joista ensimmäinen luo katsauksen vapaaehtoisen meripuolustuksen syntyyn itsenäisyyden alkuvuosista 1990-luvulle. Toisessa luvussa käydään läpi Sininen Reservi ry:n perustamiseen johtaneet vaiheet sekä esitellään järjestön toimintaa vuosina 1997–2022. Päätös jaotella nämä 25 toimintavuotta puheenjohtajakaussittain perustuu paitsi käytännön kirjoitus- ja haastattelutyön organisoimiselle, myös sille havainnolle, että jokainen puheenjohtaja on muokannut järjestön toimintakenttää, yhteistyöverkostoja, työtapoja ja tavoitteita hieman omanlaisikseen. Kolmas ja neljäs luku laajentavat historiankirjoitusta tarkastelemalla pidemmän aikavälin kehitystä niin meripuolustuksen yhteistyötä mahdollistaneiden kuin reservin suorituskykyä ja osaamista kehittäneiden Sininen Reservi ry:n toimintamuotojen kannalta. Teoksen päättää nuoremman sukupolven reserviläisen kirjoitus, jossa pohditaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen tulevaisuutta ja siihen kohdistuvia odotuksia.

Tämä historiikki ei ole tieteellinen tutkimus vaan sujuvalukuinen tietokirja, mistä syystä tekstiin ei ole pääasiassa sisällytetty lähdeviitteitä. Leipätekstin lomassa olevat tietolaatikat tarjoavat mahdollisuuden syventyä kiinnostaviin yksityiskohtiin, ja teoksen kerrontaa täydentää runsas valokuva-aineisto. Historiikin liitteinä on lisäksi luetteloita ja taustatietoa, joiden

tarkoitus on koota yksiin kansiin järjestön toiminnan kannalta oleelliset yksityiskohdat. Ajatus on, että liitteiden myötä teoksesta muodostuisi myös eräänlainen hakuteos.

Teoksen keskeisen lähdeaineiston muodostavat Sininen Reservi ry:n arkistomateriaali, Rannikon Puolustaja -lehden arkisto sekä toiminnassa mukana olleiden henkilöiden haastattelut, valokuvat ja kirjeenvaihto. Myös muut kuin kattojärjestön toimintaan suoraan liittyvät kirjalliset lähteet ovat olleet tekijöille tärkeitä. Lisäksi arkistoihin on tallennettu vuodesta 1993 alkaen runsaasti sotilasläänien ja Merivoimien johdossa toteutettuun vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan liittyvää materiaalia, joka on ollut historiikin kokoamisen kannalta hyödyllistä. Kiitämmekin kaikkia haastatteluja antaneita sekä asiakirjoja ja valokuvia toimittaneita, joita ilman tämä teos ei olisi syntynyt.

Etenkin vapaaehtoistoiminnan historiankirjoituksen ainainen haaste on, että yhteisellä työllä syntyneet aikaansaannokset ja yhteishenki ovat paljon enemmän kuin yksittäisten henkilöiden aktiivisuuden summa. Tässäkin teoksessa mainitaan useita henkilöitä nimeltä, mikä johtuu pääasiassa siitä, että he ovat olleet aikaansaavia jossakin asiaan liittyvässä tehtävässä tai merkittävällä tavalla edistäneet yhteisiä ponnistuksia. Kun henkilöitä ryhdytään mainitsemaan nimeltä, käy yleensä väistämättä niin, että eri tavoin ansioituneita jää epähuomiossa myös mainitsematta. Näin luultavasti on käynyt tässäkin tapauksessa, mistä esitämme pahoittelumme jo etukäteen. Eturivin henkilöiden taustalla on aina runsas joukko mahdollistajia ja tukijoita, joille haluamme tässä yhteydessä antaa kootusti tunnustusta.

Tämän teoksen myötä päätökseensä tullut 25-vuotishistoriikkihanke ei olisi toteutunut ilman lukuisten säätiöiden taloudellista tukea. Histo-

frivilligverksamhet började vakna till liv, och myndigheterna var tvungna att på nytt överväga grunderna för verksamheten ur lagstiftnings- och arbetsfördelningssynpunkt. Denna gränsdragning tog dock nästan två årtionden. Även kustartilleriets och Nylands brigads anslutning till Marinen 1998 skapade nya möjligheter att ordna frivilligverksamhet inom sjöförsvaret. I detta sammanhang och genom stark medverkan från den dåvarande ledningen för Marinen föddes även Marinreserven rf. Med tanke på den marina reservens utbildning bör man även komma ihåg Försvarsutbildningsföreningens (MPK) och dess Sjöförsvarsdistrikts uppkomst och utveckling.

Verket är indelat i fyra huvudsakliga kapitel, av vilka det första blickar tillbaka på tiden mellan det frivilliga sjöförsvarets uppkomst under de första åren av vår självständighet och 1990-talet. Det andra kapitlet går igenom de skeden som ledde till att Marinreserven rf grundades igenom och presenteras organisationens verksamhet under åren 1997–2002. Beslutet att dela in de 25 verksamhetsåren enligt ordförandeperiod bygger, förutom på organiseringen av det praktiska skriv- och intervjuarbetet, även på observationen att varje ordförande i viss mån har satt sin egen prägel på organisationens arbetsfält, samarbetsnätverk, arbetssätt och målsättningar. Det tredje och fjärde kapitlet utvidgar historieskrivningen genom att betrakta utvecklingen på längre sikt med tanke på de verksamhetsformer inom Marinreserven rf som dels möjliggör samarbete inom sjöförsvaret och dels utvecklar reservens prestationsförmåga och kunnande. Verket avslutas med en text som är skriven av en reservist av den yngre generationen och som tar upp det frivilliga försvarets framtid och förväntningarna på det.

Denna historik är inte en vetenskaplig undersökning utan en lättläst faktabok. Av denna orsak har man som regel inte lagt in källhänvisningar i texten. Det faktalådor som finns inne i texten erbjuder möjlighet att fördjupa

sig i intressanta detaljer, och skildringen kompletteras av ett rikt bildmaterial. Som bilagor till historiken finns ett stort antal förteckningar och bakgrundsuppgifter, och syftet med dem är att inkludera alla väsentliga detaljer med tanke på organisationens verksamhet i en och samma bok. Tanken är att verket i och med bilagorna även skulle utgöra ett slags uppslagsbok.

Det centrala källmaterialet i boken utgörs av Marinreserven rf:s arkivmaterial, tidningen Rannikon Puolustajas arkiv samt intervjuer med personer som deltagit i verksamheten, fotografier och korrespondens. Även andra skriftliga källor än sådana som ansluter sig direkt till takorganisationens verksamhet har varit viktiga för författarna. Därtill har det i olika arkiv sparats mycket material som ansluter sig till den frivilliga försvarsverksamhet som leddes av militärlänen och Marinen och som varit till nytta i sammanställningen av historiken. Vi tackar alla som vi fått intervjua och dem som sänt dokument och fotografier. Utan dem skulle detta verk inte ha kunnat skapas.

Den ständiga utmaningen i synnerhet vid historieskrivning som gäller frivilligverksamhet är att det som uppnåtts genom gemensamt arbete och gemenskap är mycket mera än summan av enskilda personers aktiva arbete. Även i detta verk nämns flera personer vid namn, vilket främst beror på att de har åstadkommit mycket i en uppgift som ansluter sig till saken eller att de i hög grad främjat gemensamma ansträngningar. När man börjar nämna personer vid namn är det oundvikligt att personer som utmärkt sig på olika sätt faller bort av misstag. Så har det sannolikt gått även i detta fall, och det ber vi redan i förväg om ursäkt för. Bakom dem som går i första ledet finns alltid ett stort antal möjliggörare och understödjare, som vi i detta sammanhang vill ge kollektiv erkänsla.

Det projekt kring 25-årshistoriken som nått sitt slut i och med denna bok skulle inte ha blivit verklighet utan ekonomiskt stöd från talrika stiftel-

riikille osoittivat apurahoja Meripuolustussäätiö, Rannikkotykistösäätiö, Maanpuolustuksen kannatussäätiö, Turvallisuuden tukisäätiö, Waldemar von Frenckells stiftelse sekä Stiftelsen Tre Smeder. Lausumme Sininen Reservi ry:n ja koko vapaaehtoisen meripuolustuskentän puolesta lämpimät kiitokset jokaiselle hanketta tukeneelle taholle toivoen samalla, että käsillä oleva historiikki täyttää sitä kohtaan asetetut odotukset.

Tätä kirjoittaessamme Euroopan vakaa turvallisuustilanne on järkky-

nyt, kun sotaa käydään lähempänä Suomea kuin vuosikymmeniin. Merellä ja rannikolla vapaana liehuvat siniristiliput, Suomen kansainvälisten liitto-laisten tuki sekä kansan vahva maanpuolustustahto luovat meille kuitenkin uskoa valoisaan tulevaisuuteen. Kolminkertainen eläköön-huuto Siniselle Reserville ja vapaaehtoiselle meripuolustukselle!

Merivoimien vuosipäivänä 9. heinäkuuta 2023

Henrik Nystén, Antti Rautiainen ja Lasse Mäki

ser. För historiken erhöles penningbidrag från Marinstiftelsen, Kustartilleristiftelsen, Understödsstiftelsen för landsförsvaret, Turvallisuuden tukisäätiö, Waldemar von Frenckells stiftelse och Stiftelsen Tre Smeder. Vi riktar på Marinreserven rf:s och hela det frivilliga sjöförsvarsfältets vägnar ett varmt tack till alla dem som stött projektet och hoppas samtidigt att historiken motsvarar förväntningarna.

Då detta skrivs har det stabila säkerhetsläget i Europa rubbats, eftersom

ett krig utkämpas närmare Finland än på flera decennier. De blåvita flaggor som vajar på havet och längs kusten, stödet från Finlands internationella allierade samt folkets starka försvarsvilja skapar dock tro på en ljus framtid. Ett trefaldigt leve för Marinreserven och för det frivilliga sjöförsvaret!

Marinens årsdag den 9 juli 2023

Henrik Nystén, Antti Rautiainen och Lasse Mäki

Kirjoittajien esittelyt

Kommodori (evp) **Henrik Nystén** on rannikkotykistäustainen meriupseeri. Hän palveli yhteensä runsaat 30 vuotta Puolustusministeriössä ja Puolustusvoimissa sekä reserviin siirtymisensä jälkeen MPK:n Meripuolustuspiirin päällikkönä vuosina 2011–2021. Sininen Reservi ry:n toimintaa hän on seurannut tiiviisti järjestön perustamisesta lähtien niin yhteistyökumppanin kuin jäsenyhdistyksen roolista. Piiripäällikön tehtävästä eläköidyttyään Nystén on osallistunut vapaaehtoisen meripuolustuskentän toimintaan muun muassa Suomenlinnan Rannikkotykistökillan jäsenenä.

Majuri (res) **Antti Rautiainen** on tehnyt vapaaehtoista maanpuolustustyötä lähes koko aikuisikänsä. Suoritettuaan varusmiespalveluksensa Rannikkojääkärikoulussa Upinniemessä vuosina 1983–1984 hänet valittiin Rannikkojääkärikilta ry:n hallitukseen, jossa hän on toiminut yhteensä 23 vuotta, joista neljä vuotta puheenjohtajana. Lisäksi hän on toiminut muun muassa Helsingin Sissikerho ry:n hallituksen jäsenenä ja varapuheenjohtajana, Hermannit ry:n hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana, Helsingin Reserviupseeripiirin piirivaltuuston ja MPKL:n liittovaltuuston jäsenenä sekä MPK:n sitoutuneena kouluttajana ja koulutuspäällikkönä. Sininen Reservi ry:n hallituksen jäseneksi Rautiainen valittiin vuonna 2012, ja järjes-

tön puheenjohtajana hän toimi vuosina 2018–2022. Vuosina 2022–2023 hän edusti Sininen Reservi ry:tä MPK:n hallituksen jäsenenä sekä koulutus- ja viestintävaliokunnan varapuheenjohtajana. Siviilissä Rautiainen työskentelee Finnairilla Airbus A350 -lentokoneiden kapteenina ja osallistuu myös kansainväliseen lentoturvallisuustyöhön.

Luutnantti (res) **Lasse Mäki** suoritti varusmiespalveluksen Rannikkoprikaatissa vuosina 2016–2017 ja valmistui 170. Merivoimien reserviupseerikurssilta Merisotakoulusta. Reserviin siirtymisestään lähtien hän on toiminut aktiivisesti vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä Helsingin Reservimeriupseerit ry:ssä, Helsingin Reserviupseeripiirissä ja Suomen Reserviupseeriliitossa. Kansainvälistä kokemusta Mäelle on kertynyt muun muassa yhteysupseeritehtävissä ja Naton reserviupseerijärjestö CIOR:n toiminnassa. Sininen Reservi ry:n hallituksen jäseneksi hänet valittiin vuonna 2020, ja kevästä 2021 lähtien hän on toiminut järjestön sihteerinä. Koulutukseltaan Mäki on diplomi-insinööri sekä teologian ja musiikin maisteri, ja siviilissä hän työskentelee strategiakonsulttina ja kirkkomuusikkona. Maanpuolustuksen ohella hänellä on luottamustoimia useissa kulttuurialan yhdistyksissä.

Presentation av skribenterna

Kommodor (i.a.) **Henrik Nystén** är en marinofficier med kustartilleribakgrund. Han tjänstgjorde totalt drygt 30 år vid Forsvarsministeriet och Forsvarsmakten och har sedan att han övergått till reserven varit chef för MPK:s Sjöforsvarsdistrikt under åren 2011–2021. Han har intensivt följt med Marinreserven rf:s verksamhet sedan den grundades, både i rollen som samarbetspartner och ur medlemsföreningssynvinkel. Sedan han lämnat uppgiften som distriktschef har Nystén deltagit i det frivilliga sjöforsvarsfältets verksamhet bland som medlem i Suomenlinnan Rannikkotyökistökilta.

Major (i res.) **Antti Rautiainen** har deltagit i det frivilliga försvarsarbetet under nästan hela sitt vuxna liv. Efter sin beväringstjänst vid Rannikkojääkärikoulu i Obbnäs under åren 1983–1984 valdes han till styrelsen för Kustjägargillet rf, där han har verkat i totalt 23 år, av vilka fyra år som ordförande. Därtill har han bland annat varit styrelsemedlem i och vice ordförande för Helsingin Sissikerho ry, styrelsemedlem i och ordförande för Hermannit ry, medlem i Helsingfors Reservofficersdistrikt rf:s distriktsfullmäktige och Forsvarsgillenas förbunds förbundsfullmäktige samt engagerad utbildare och utbildningschef vid MPK. Till medlem i Marinreserven rf:s styrelse valdes Rautiainen 2012, och som ordförande för organisationen

fungerade han 2018–2022. Under åren 2022–2023 representerade han Marinreserven rf som medlem i MPK:s styrelse samt som vice ordförande för delegationen för utbildning och kommunikation. I det civila arbetar Rautiainen vid Finnair som kapten på Airbus A350-flygplan och deltar även i det internationella arbetet inom flygsäkerhet.

Löjtnant (i res.) **Lasse Mäki** gjorde sin beväringstjänst vid Kustbrigaden 2016–2017 och utexaminerades från Marinens 170:e reservofficerskurs vid Sjökrigsskolan. Alltsedan sin hemförlovning har han deltagit aktivt i det frivilliga försvarsarbetet inom Helsingin Reservimeriupseerit ry, Helsingfors Reservofficersdistrikt och Finlands Reservofficersförbund. Internationell erfarenhet har Mäki fått i förbindelseofficersuppgifter och inom Natos reservofficersorganisations CIOR:s verksamhet. Till styrelsemedlem i Marinreserven rf valdes han 2020, och från och med våren 2021 har han fungerat som sekreterare för organisationen. Till sin utbildning är Mäki diplomingenjör samt magister i teologi och musik, och i det civila arbetar han som strategikonsult och kyrkomusiker. Vid sidan av försvarsverksamhet sköter han förtroendeuppgifter i flera föreningar inom kulturbranschen.

Merivoimien komentajan tervehdys

Arvoisat lukijat!

Takanamme ovat erittäin poikkeukselliset ajat koko Suomen historiasa. Mieleeni nousee päällimmäisenä Venäjän aloittaman laittoman hyökkäyssodan vaikutukset turvallisuusympäristöömmme sekä Suomen Nato-jäsenyys ja sitä kautta lisääntynyt kansainvälinen harjoitustoiminta. Nato-jäsenyys toteutui poikkeuksellisen nopeasti ja muutti kansallisen puolustuksemme perusteita. Puolustusratkaisumme perusta, yleinen asevelvollisuus, säilyy kuitenkin myös Nato-jäsenyyden myötä. Varusmiehiä ja reserviläisiä koulutetaan jatkossakin Suomen puolustamiseen.

Nato-jäsenyys lisää Merivoimien kansainvälistä toimintaa sekä kansainvälisiä harjoituksia niin kotimaassa kuin ulkomailla ja samalla myös velvoittaa Merivoimia osallistumaan Naton kollektiivisen puolustuksen ja yhteisen toiminnan toteuttamiseen. Tulevaisuudessa yhä useampi reserviläinen pääsee kehittämään ammattitaitoaan kansainvälisten joukkojen kanssa. Tämä edellyttää reserviläistemme aseman ja tehtävien kehittämistä osana maanpuolustusta.

Merivoimien harjoituskokemukset kotimaassa ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa ovat osoittaneet, että reserviläistemme ammattitaito kestää tarkastelun millä tahansa mittarilla mitattuna. Olen erittäin

ylpeä Merivoimien reserviläisten osaamisesta ja omistautuneisuudesta. Sitoutuneet ja ammattitaitoiset reserviläiset ovat meripuolustuksen voima ja vahvuus. Reserviläiset ovat tärkeitä torjuntakykyymme ja toimintamme mahdollistajia.

Merivoimien yhteistyö Sininen Reservi ry:n ja sen jäsenyhdistysten kanssa on ollut tärkeää ja toimivaa. Yhdistystoiminta merivoimallisessa kokonaisuudessa lisää meidän kaikkien isänmaamme eteen tekemämme arvokkaan työn näkyvyyttä ja vaikuttavuutta.

Sinisen Reservin toiminta meripuolustukseen ja merivartiotoimintaan liittyvien vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevien yhdistysten yhdistyksenä on merkittävä. Luotan, että jatkatte meripuolustusta tukevaa yhdistystoimintaa, yhteistyötä ja yhteishengen vaalimista halki meripuolustuskentän samalla aktiivisuudella kuin tähänkin asti.

Toivotan Teille kaikille mukavaa syksyn jatkoa ja antoisia lukuhetkiä ”Vapaaehtoista voimaa merellä ja rannikolla” -historiikin parissa.

Kontra-amiraali Jori Harju

Merivoimien komentaja

Hälsning från kommandören för Marinen

Bästa läsare!

Vi har bakom oss en synnerligen exceptionell tid i Finlands historia. Jag tänker främst på verkningarna av Rysslands olagliga anfallskrig på vår säkerhetsmiljö samt Finlands Natomedlemskap och den ökade internationella övningsverksamhet som följt av det. Natomedlemskapet blev sällsynt snabbt verklighet och ändrade grunderna för vårt nationella försvar. Grunden för vår försvarslösning, den allmänna värnplikten, kvarstår även som medlem av Nato. Beväringar och reservister utbildas också i fortsättningen för Finlands försvar.

Natomedlemskapet ökar Marinens internationella verksamhet samt antalet internationella övningar både i hemlandet och utomlands. Det förpliktar samtidigt även Marinen att delta i Natos kollektiva försvar och i förverkligandet av gemensam verksamhet. I framtiden har allt flera reservister möjlighet att utveckla sin yrkesskicklighet tillsammans med internationella trupper. Detta förutsätter att våra reservisters ställning och uppgifter utvecklas som en del av försvaret.

Marinens erfarenheter av övningar i hemlandet och tillsammans med internationella partner har visat att våra reservisters yrkesskicklighet tål jämförelse, oberoende av vilken mätare man använder. Jag är ytterst stolt

över det kunnande och det engagemang som Marinens reservister visar. Engagerade och yrkesskickliga reservister utgör sjöförsvarets kraft och styrka. Reservisterna är viktiga och möjliggör vår avvärjningsförmåga och verksamhet.

Marinens samarbete med Marinreserven rf och dess medlemsföreningar har varit viktigt och fungerat väl. Föreningsverksamhet inom en marin helhet ökar synligheten och verkningsfullheten hos det värdefulla arbete som vi alla har gjort för vårt fosterland.

Marinreservens verksamhet som förbindelselänk mellan de föreningar som utför frivilligt försvarsarbete i anslutning till sjöförsvaret och sjöbevakningsverksamheten är betydande. Jag sätter min tillit till att ni fortsätter med det föreningsarbete och samarbete som stöder sjöförsvaret och värnar om sammanhållningen med samma aktivitet som hittills.

Jag önskar Er alla en trevlig fortsättning på hösten och givande lästunder tillsammans med historiken "Frivillig kraft till havs och på kusten".

Konteramiral Jori Harju

Kommandören för Marinen

Meripuolustuspiirin tervehdys

Vapaaehtoisissa on voimaa!

Merivoimien vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa on ollut voimaa jo yli neljännesvuosisadan. Tekijät ja organisaatiot ovat vuosikymmenten varrella vaihdelleet, mutta kantavana voimana on ollut pitkään jatkunut Sininen Reservi ry:n ja Meripuolustuspiirin yhteistyö.

Sininen Reservi ry ja Meripuolustuspiiri tukevat ja luovat puitteet reserviläisten omaehtoiselle ja ohjatulle ammunta-, toimintakyky- ja muulle harjoittelulle. Sininen Reservi ry osaltaan rekrytoi Meripuolustuspiiriin vapaaehtoisia kouluttajia ja osallistujia Meripuolustuspiirin koulutusohjelmiin sekä tuottaa Maanpuolustuskoulutus MPK:n jäsenjärjestönä koulutussisältöjä. Lisäksi Sininen Reservi ry osallistuu aktiivisesti maanpuolustustahtoa ja -tietoisuutta tukevaan toimintaan sekä tiedottamiseen.

Yhdessä tehden tuemme vapaaehtoisen maanpuolustuksen perimmäistä tarkoitusta eli maanpuolustuksen edistämistä koulutuksen, tiedotuksen ja valistuksen keinoin. Vapaaehtoinen maanpuolustus onkin erinomainen mahdollisuus kehittää yhteisöllisyyttä ja yksilöiden osaamista poikkeusolojen tehtävissä osallistumalla Sinisen Reservin ja Meripuolustuspiirin toimintaan, harjoituksiin tai koulutuksiin.

Onnittelen 25 vuotta täyttänyttä yhdistystä ja toivon yhteistyömme jatkuvan aktiivisena myös tulevana vuosina!

Petri Pääkkönen

Piiripäällikkö, MPK:n Meripuolustuspiiri

Sjöförsvarsdistrikts hälsning

Det är kraft i frivilliga!

Det har varit kraft i Marinens frivilliga försvar i redan över ett kvartssekel. Aktörerna och organisationerna har varierat under årtiondenas gång, men den bärande kraften har varit det långvariga samarbetet mellan Marinreserven rf och Sjöförsvarsdistriktet.

Marinreserven rf och Sjöförsvarsdistriktet stöder och skapar ramar för reservisternas frivilliga och ledda träning i skytte, funktionsförmåga etc. Marinreserven rf rekryterar frivilliga utbildare till Sjöförsvarsdistriktet och deltagare till Sjöförsvarsdistriktets utbildningsprogram samt producerar utbildningsprogram i egenskap av medlem i Försvarsutbildningsföreningen MPK. Dessutom deltar Marinreserven rf aktivt i verksamhet och kommunikation som stöder försvarsviljan och kännedomen om försvaret.

Genom att arbeta tillsammans stöder vi det frivilliga försvarets primära syfte, d.v.s. att främja försvaret genom utbildning, informationsverksamhet och upplysning. Det frivilliga försvaret erbjuder en utmärkt möjlighet att utveckla sammanhållningen och individernas kunskande i uppgifter under undantagsförhållanden genom att delta i Marinreservens och Sjöförsvarsdistriktets verksamhet, övningar eller utbildning.

Jag gratulerar den 25-åriga föreningen och hoppas att vårt samarbete fortsätter att vara aktivt också under kommande år!

Petri Pääkkönen

Distriktschef, MPK:s Sjöförsvarsdistrikt

Meripuolustussäätiön tervehdys

Merireservin toimintakyky ja sen kasvattaminen on aina ollut erityisen tärkeässä roolissa ja keskeisenä tavoitteena Merivoimille. Jo 1990-luvun alkupuolella Merivoimat esitti merellisen vapaaehtoisen toiminnan keskitämistä yhden yhteistyötahon alle. Näin aktiivisesti toimivasta, muutaman kymmenen yhdistyksen yhteisöstä saataisiin koottua kokonaisuus yhden sateenvarjon alle. Tavoitteena oli, että näin keskitettäisiin erityisesti merireservin koulutusta, mutta myös muuta toimintaa, kuten molemminpuolinen yhteydenpito ja tietojen vaihto.

Sininen Reservi -nimeä esitti säätiön hallituksen jäsen, silloinen Merivoimien komentaja Sakari Visa (komentajana vuodet 1990–1996). Hän näki asian niin, että yhden yhteisen nimen alle olisi helpompi koota niin merellä kuin maalla toimivat merireservin toimijat, mukaan lukien tiiviimmin toimintaan liittyvä rannikkotyökistön reservi. Uusi, yhteinen nimi oli merireserviläistoiminnalle tärkeä ja yhdistävä asia. Samassa yhteydessä myös säätiö muutti nimensä Sinisen Reservin Säätiöksi osoittaen näin olevansa keskeinen toimija vapaaehtoisessa merellisessä maanpuolustuksessa.

Asetetussa tavoitteessa onnistuttiin. Sinisestä Reservistä muodostui merkittävä toimija, jonka kautta saatiin keskitettyä sekä reserviläiskoulutajia että kurssilaisia. Näin sekä koulutus, sen koordinaatio että koulutuksen tulosten hyödyntäminen voitiin optimoida tehokkaammin vastaamaan Merivoimien reservilleen asettamia suorituskykytavoitteita.

Sininen Reservi ry jäsenyhdistyksineen on vuosien saatossa ollut kana-va yksittäiselle reserviläiselle saada ja ottaa enemmän vastuuta. Yhteisen sateenvarjon alla hän on voinut saada merisotilaallista lisäkoulutusta niin oman yhdistyksensä kuin MPK:n Meripuolustuspiirin organisoimien kursien ja vapaaehtoisten harjoitusten kautta. Tätä kautta moni toimija on luonut itselleen tukevan pohjan kehittymiseen merireserviläisenä. Koulutuksen kautta on myös syntynyt hyviä ja päteviä johtajia. Sininen Reservi ry jäsenyhdistyksineen on osaltaan myös keskeisessä asemassa perinteiden vaalimisessa ja sen tarvitsemien resurssien jaossa.

Meripuolustussäätiön tehtävänä on aina ollut tukea rahallisesti merireservin toimintakyvyn kasvattamista. On ollut ilo seurata, kuinka säätiön tuki osaltaan on ollut edesauttamassa Sininen Reservi ry:n kasvua Helsinki- ja Turku-keskeisestä toimijasta koko maata kattavaksi, kaikkia merireserviläisiä koskevaksi toimijaksi ja Merivoimien luotetuksi kumppaniksi. Ilman Sinistä Reserviä merireserviläiskentän yhteistyö ei olisi niin sujuvaa kuin se nykyään on.

Toivotan edelleenkin myötäisiä tuulia Siniselle Reserville tulevaisuudessa!

Christian Elfving

Puheenjohtaja, Meripuolustussäätiön hallintoneuvosto

Marinstiftelsens hälsning

Marinreservens förmåga att handla och dess utveckling har alltid innehaft en särskilt viktig roll och varit ett centralt mål för marinen. Redan under 1990-talet föreslog Marinen att den marina frivilliga verksamheten skulle koncentreras under en samarbetspart. På så sätt skulle den aktiva gemenskap som bestod av några tiotal föreningar kunna förenas till en helhet under ett och samma paraply. Målet var att man på så sätt skulle kunna koncentrera i synnerhet utbildningen av den marina reserven, men även den övriga verksamheten, såsom inbördes kontakt och informationsutbyte.

Namnet *Sininen Reservi (Marinreserven)* föreslogs av medlemmen i stiftelsens styrelse, den dåvarande kommendören för Marinen, Sakari Visa (kommendör under åren 1990–1996). Enligt hans åsikt skulle vara lättare att samla alla aktörer inom den marina reserven under ett gemensamt namn, både dem som verkade till havs och *på land, inklusive reserven inom kustartilleriet som var när anknuten till verksamheten*. Det nya, gemensamma namnet var en viktig och förenande sak för den marina reservistverksamheten. I samma veva ändrade även stiftelsen sitt namn till Sininen Reservi Säätiö (Marinstiftelsen) och visade därigenom att den var en central aktör inom det frivilliga marina försvaret.

Man lyckades nå det uppställda målet. Marinreserven blev en betydande aktör, med vars hjälp man kunde koncentrera både reservistutbildare och kursdeltagare. På så sätt kunde både utbildningen, koordinationen av

den och utnyttjandet av resultaten av utbildningen optimeras att motsvara de mål för prestationsförmågan som Marinens uppställt för sin reserv.

Marinreserven rf och dess medlemsföreningar har under årens lopp varit en kanal för den enskilda reservisten att dels få och dels ta mera ansvar. Under ett gemensamt paraply har han eller hon kunnat få sjömilitär vidareutbildning både genom sin egen förening och genom de kurser och frivilliga övningar som MPK:s Sjöförsvarsdistrikt har ordnat. På så sätt har många aktörer skapat sig en gedigen grund för utvecklingen som marinreservist. Utbildningen har även skapat goda och kompetenta ledare. Marinreserven rf och dess medlemsföreningar innehar även en viktig ställning när det gäller att värna om traditionerna och fördela de resurser som den behöver.

Marinstiftelsens uppgift har alltid varit att med penningmedel stöda utvecklingen av den marina reservens förmåga att handla. Det har varit en glädje att se hur stiftelsens stöd har främjat Marinreserven rf:s utveckling från en aktör som koncentrerat sin verksamhet till Helsingfors och Åbo till en aktör som berör alla marinreservister och till en pålitlig partner för Marinen. Utan Marinreserven skulle samarbetet inom sjöförsvarsfältet inte vara så smidigt som nuförtiden.

Jag önskar Marinreserven fortsatt förliga vindar i framtiden!

Christian Elfving

Ordförande, Marinstiftelsens förvaltningsråd

Sisällysluettelo

Esipuhe	IV
Kirjoittajien esittelyt	X
Merivoimien komentajan tervehdys	XII
Meripuolustuspiirin tervehdys	XIV
Meripuolustussäätiön tervehdys	XVI
1. Itsenäisyyden alkuaskeleista kohti Sinisen Reservin syntyä	2
1.1. Itsenäisen Suomen meripuolustuksen ja siihen liittyvän vapaaehtoistoiminnan synty (1918–1944)	2
1.2. Kylmän sodan aika ja säätiöiden muotoutuminen (1944–1990)	16
1.3. Uudelleen käynnistyvä vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta ja Sininen Reservi ry:n perustamiseen johtaneet vaiheet (1990–1998)	26
2. Ensimmäiset 25 vuotta Sininen Reservi ry:n toiminnassa	48
2.1. Kipinä yhdistymisestä syttyy	48
2.2. Yhteistyöjärjestön alkuvuodet – Timo Vartiainen (1997–2000)	56
2.3. Vapaaehtoisen meripuolustuskentän uudelleenorganisointi – Reijo Telaranta (2000–2003)	64
2.4. Merivartiotoimintaan laajentuminen – Matti Kaskeala (2003–2006)	70
2.5. Tunnettuuden kehittäminen – Arno Hakkarainen (2006–2011)	76
2.6. Yhteistyön syventäminen – Jarmo Holm (2011–2013)	86
2.7. Selkeytyvä strategia ja arvot – Robin Elfving (2013–2018)	92
2.8. Uudistuva vapaaehtoinen maanpuolustus – Antti Rautiainen (2018–2022)	104
2.9. Kohti toista neljännesvuosisataa – Petri Käyhkö (2022–)	116

Innehåll

Förord	V
Presentation av skribenterna	XI
Hälsning från kommandören för Marinen	XIII
Sjöförsvarsdistrikts hälsning	XV
Marinstiftelsens hälsning	XVII
1. Från de första åren av självständighet till grundandet av Marinreserven	5
1.1. Uppkomsten av det frivilliga Finlands sjöförsvaret och därmed sammanhängande frivilligverksamhet (1918-1944)	5
1.2. Det kalla krigets period och utformandet av stiftelserna (1944-1990)	17
1.3. Återupptagningen av det frivilliga försvarsarbetet och skeden som ledde till grundandet av Marinreserven (1990-1998)	27
2. De första 25 åren i Marinreserven rf:s verksamhet	49
2.1. Tanken på fusion föds	49
2.2. Samarbetsorganisationens första år – Timo Vartiainen (1997-2000)	57
2.3. Omorganiseringen av det frivilliga sjöförsvarsfältet – Reijo Telaranta (2000-2003)	65
2.4. Utvidgning till sjöbevakningsverksamhet – Matti Kaskeala (2003-2006)	71
2.5. Utvecklandet av synligheten – Arno Hakkarainen (2006-2011)	77
2.6. Fördjupat samarbete – Jarmo Holm (2011-2013)	87
2.7. Förtydligande av strategi och värderingar – Robin Elfving (2013-2018)	93
2.8. Det frivilliga försvaret i förnyelse – Antti Rautiainen (2018-2022)	105
2.9. Mot det andra kvarts seklet – Petri Käyhkö (2022-)	117

3.	Yhteistyötä ja yhteishenkeä halki meripuolustuskentän	126
3.1.	Merellisen reservin yhteistyötä edistämässä	126
3.2.	Meripuolustuspäivä keskeisenä meripuolustuskentän yhteistyöfoorumina	148
3.3.	Merivoimien vuosipäivä osana meripuolustuskentän yhteistyötä ja perinteitä	156
3.4.	Viestintä ja tiedottaminen meripuolustuskentän tukena	170
4.	Meripuolustuksen reservin suorituskykyä kehittämässä	184
4.1.	Yhteysupseeriviirikö Merivoimien kansainvälisen toiminnan kumppanina	184
4.2.	Koulutusaluksia kajakeista linnakeveneisiin	204
4.3.	Ampumataidon kehittämistä harjoituksin ja kilpailuin	234
4.4.	Meritaitokilpailu merisotilaallisia taitoja mittaamassa	258
	Jälkikirjoitus: Uudet tuulet puhaltavat lännestä, kun ukkospilvet kerääntyvät idässä	270
	Liitteet	277
	Liite 1. Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistykset 31.12.2022	277
	Liite 2. Meripuolustuspäivien järjestämipaikat ja ohjelma 2001–2022	279
	Liite 3. Sininen Reservi ry:n yhteysupseeriviirikön toimeksiannot 2014–2022	288
	Liite 4. Sininen Reservi ry:n liput ja tunnukset	290
	Liite 5. Sinisen Reservin huomionosoitukset	298
	Liite 6. Sinisen Reservin huomionosoitusten saajat 1997–2022	300
	Liite 7. Sininen Reservi ry:n puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, sihteerit, taloudenhoitajat ja hallituksen jäsenet 1997–2022	317
	Liite 8. Merivoimien komentajat ja esikuntapäälliköt 1997–2022	320
	Liite 9. Merireservin koulutuspäälliköt ja Meripuolustuspiirin päälliköt 1991–2022	321
	Summary: Voluntary force at sea and on the coast	
	– Activity and evolution of the Finnish Naval Reserve during the years 1997–2022	322

3. Samarbete och gemenskap inom hela sjöförsvarsfältet	127
3.1. Främjande av samarbetet inom den marina reserven	127
3.2. Marinförsvardagen som ett centralt samarbetsforum för sjöförsvaret	147
3.3. Marinens årsdag som en del av samarbetet och traditionerna inom sjöförsvarsfältet	155
3.4. Kommunikation och informationsverksamhet som stöd för sjöförsvaret	171
4. Utveckling av prestationsförmågan hos sjöförsvarets reserv	185
4.1. Förbindelseofficersdivisionen som Marinens partner inom internationell verksamhet	185
4.2. Utbildningsfartyg från kajaker till fortbåtar	205
4.3. Utveckling av skjutskickligheten genom övningar och tävlingar	235
4.4. Den marina tävlingen som mätare för sjömilitära färdigheter	259
Efterskrift: Nya vindar från väst då åskmolnen samlas i öst	271
Bilagor	277
Bilaga 1. Marinreserven rf:s medlemsföreningar 31.12.2022	277
Bilaga 2. Platser där försvardagen ordnats samt program 2001–2022	279
Bilaga 3. Marinreserven rf:s sambandsofficersdivisions uppdrag 2014–2022	288
Bilaga 4. Marinreserven rf:s fanor och emblem	291
Bilaga 5. Marinreservens utmärkelser	299
Bilaga 6. Mottagare av Marinreservens utmärkelser 1997–2022	301
Bilaga 7. Marinreserven rf:s ordföranden, viceordföranden, sekreterare, kassörer och styrelsemedlemmar 1997–2022	317
Bilaga 8. Marincheferna och stabscheferna 1997–2022	320
Bilaga 9. Sjöreservens utbildningschefer och cheferna för Sjöförsvarsdistriktet 1991–2022	321
Summary: Voluntary force at sea and on the coast	
– Activity and evolution of the Finnish Naval Reserve during the years 1997–2022	322

1. Itsenäisyyden alkuaskeleista kohti Sinisen Reservin syntyä

1.1. Itsenäisen Suomen meripuolustuksen ja siihen liittyvän vapaaehtoistoiminnan synty (1918–1944)

Merivoimien perustaminen

Merivoimat perustettiin heti sisällissodan päättymisen jälkeen, kun valtionhoitaja P.E. Svinhufvud 3. heinäkuuta 1918 nimitti kontra-amiraali **Johannes Indreniuksen** Laivaston päälliköksi ja hänen johtoesikunnakseen perustettiin Amiraaliesikunta. Esikunta sijoitettiin Kalliolinnan huvilaan Kaivopuistoon. Itsenäisen Suomen meripuolustus oli luotu, tai pikemminkin organisoitu, aluksi käytännössä paljolti Neuvosto-Venäjältä tulleella kalustolla ja alueilla. Joulukuussa 1918 Amiraaliesikunta organisoitiin uudelleen, kun nimeksi muutettiin Rannikkopuolustuksen Esikunta, joka muutti Kaivopuistosta Katajanokalle.

Itsenäisyyden alusta alkaen meripuolustuksen operatiivisissa johtosuhteissa tapahtui säännöllisiä muutoksia. Vuonna 1923 laivasto ja rannikkotykistö eriytettiin perustamalla molemmille omat johtoesikuntansa, Laivaston esikunta ja Rannikkotykistön esikunta. Sotasatamakin sai oman esikuntansa. Tämä järjestely todettiin varsin nopeasti epäonnistuneeksi, ja jo muutamaa vuotta myöhemmin vuonna 1927 kolme esikuntaa yhdistettiin yhdeksi *Meripuolustuksen esikunnaksi*. Vuonna 1933 esikunta sai nykyisen nimensä *Merivoimien esikunta*.

Vuonna 1952 laivastosta tuli itsenäinen puolustushaara, kun rannikkotykistö siirrettiin osaksi Maavoimia ja Merisotakoulusta tuli Pääesikunnan

Kuva 1.1. Rannikkopuolustuksen esikunta keväällä 1921. Yläriivi: ins. alil Lönnroth, teknikko Kotkankallio, reviisori Söderholm, rahastonhoitaja Ekblom, komkapt Golowin, majuri Hillman, talouspääll. Serenius, ltn Baeckman, inskomkapt Dillström, tekn. Nyman, kapt Terhola, ltn Sario, ltn Aronen, inskaptl Kärkkäinen, inskaptl Segerström, ltn Sjöman, ins. Ahlberg, inskaptl Alexandrow, kansiuupseeri Sumelius, kansiuupseeri Henriksson. Alarivi vasemmalta: komkapt Sourander, komkapt Schwank, komdri von Schoultz, kenr Kivekäs, lääkevl Enroth, inskom Heyno ja inskaptl Vuorinen. Kuva: Museovirasto.

Bild 1.1. Kustförsvarets stab på våren 1921. Övre raden: Ingeniörs under-ltn Lönnroth, tekniker Kotkansalo, revisor Söderholm, kassör Ekblom, kom kapt Golowin, major, Hillman, ekonomichef Serenius, ltn Baeckman, ins kom kapt Dillström, tekn. Nyman, kapten Terhola, ltn Sario, ltn Aronen, ins kaptltn Kärkkäinen, ins kaptltn Segerström, ltn Sjöman, ins Ahlberg, ins kaptltn Alexandrow, kansiuupseeri Sumelius, kansiuupseeri Henriksson. Nedre raden från vänster: komkapt Sourander, komkapt Schwank, kommodor von Schoultz, general Kivekäs, sanitets övl Enroth, ins kom Heyno och ins kaptltn Vuorinen. Bild: Museiverket.

Kuva 1.2. Merivoimien esikunta toimi Katajanokalla niin kutsutun Merikasarmen tiloissa vuoteen 1983, jolloin esikunta muutti Lauttasaareen. Valokuva Merikasarmista vuodelta 1964. Kuva: Museovirasto.

Bild 1.2. Marinstaben fungerade på Skatudden i den s.k.Sjökasernen till år 1983, då staben flyttade till Drumsö. Bild av Sjökasernen från år 1964. Bild: Museiverket.

1. Från de första åren av självständighet till grundandet av Marinreserven

1.1. Uppkomsten av det frivilliga Finlands sjöförsvär och därmed sammanhängande frivilligverksamhet (1918-1944)

Grundandet av marinen

Marinen grundades genast efter avslutandet av inbördeskriget, då riksförståndaren P.E. Svinhufvud den 3. juli 1918 utnämnde konteramiral **Jo-hannes Indrenius** till Chef för Flottan och Amiralstaben grundades som hans ledningsstab. Staben förlades i villan Kalliolinna i Brunnsparken. Det självständiga Finlands sjöförsvär hade grundats, eller rättare sagt organiserats, till en början huvudsakligen med utrustning och på områden som övergått från Sovjet-Ryssland. I december 1918 omorganiserades Amiralstaben, när den fick namnet Kustförsvarets stab, och flyttade från Brunnsparken till Skatudden.

Ända från början av självständigheten skedde regelbundet förändringar i sjöförsvarets operativa ledningsförhållanden. År 1923 skiljdes flottan och kustartilleriet åt genom att grunda en ledningsstab för båda, *Flottans stab* och *Kustartilleriets stab*. Även krigshamnen fick en egen stab. Detta arrangemang befanns ganska snabbt vara misslyckat och redan några år senare år 1927 fusionerades alla tre staber till en, *Sjöförsvarets stab*. År 1933 fick staben sitt nuvarande namn, *Marinstaben*.

1952 blev marinen en självständig försvarsgren, då kustartilleriet överfördes till armén och Sjökrigsskolan blev en, huvudstaben underställd, militär utbildningsinstitution, där undervisning gavs på flott- och kustartillerilinjerna. Cirkeln slöts 1998 när kustartilleriet igen överfördes till marinen.

Utvecklingen av den frivilliga militärutbildningen

För att det värnpliktssystem som används i Finland ska fungera krävs en välutbildad reserv och en hög försvarsvilja. Utbildningen av reserven har, under hela självständighetstiden, utvecklats både av myndigheterna och av frivilliga. Å andra sidan, i ekonomiskt knappa tider, har utbildningen av reserven ofta varit det första målet för sparåtgärder. Detta beror inte så mycket på beslutsfattarnas avoga inställning till landsförsvaret, som på bristen på flexibilitet i försvarsbudgeten.

Skyddskårerna spelade en viktig roll gällande utvecklandet av även marinens prestationsförmåga under de första tiderna av vår självständig-

alainen sotilasopetuslaitos, jossa annettiin opetusta laivasto- ja rannikkotykistölinoilla. Ympyrä sulkeutui vuonna 1998, kun rannikkotykistö siirrettiin takaisin Merivoimiin.

Vapaaehtoisen sotilaskoulutuksen kehitys

Suomessa käytössä olevan asevelvollisuusjärjestelmän toimivuus edellyttää hyvin koulutettua reserviä ja korkeaa maanpuolustustahtoa. Reservin koulutusta on koko itsenäisyyden ajan kehitetty sekä viranomaisten että vapaaehtoisten toimenpitein. Toisaalta taloudellisesti niukkoina aikoina juuri reservin koulutus on usein ollut ensimmäisiä supistuskohteita. Tämä ei niinkään ole johtunut päättäjien nuivasta suhtautumisesta maanpuolustukseen, vaan puolustusbudjetin joustamattomuudesta.

Suojeluskunnilla oli tärkeä rooli myös Merivoimien suorituskyvyn kehittämässä itsenäisyytemme alkuaikoina. Valtakunnallinen järjestäytyminen tapahtui elokuussa 1918 annetun asetuksen mukaisesti, vaikka paikallisia yhdistyksiä oli toiminut jo ennen sisällissodan alkua. Aluksi hyvin itsenäiset suojeluskuntapiirit hoitivat käytännön vapaaehtoistoiminnan Suojeluskuntain ylipäällikön alaisuudessa.

1920-luvun alkuvuosina suojeluskuntajärjestölle hahmoteltiin keskitysti johdettua suojeluskuntalaivastoa, jonka laivueet toimisivat sekä rannikolla että suurilla järvillä Päijänteellä, Saimaalla ja Laatokalla. Suunnitelma toteutui pääpiirtein, sillä merisuojeluskuntia perustettiin yli 30, joskin paikallisten suojeluskuntapiirien alaisiksi. Suojeluskuntien Yliesikunnassa oli laivasto-osaston päällikkö, joka johti ja koordinoi koulutusta.

Pääkaupungissa suojeluskuntien merelliselle toiminnalle oli hyvät edellytykset, sillä koulutuksessa voitiin tukeutua *Helsingin laivastoase-*

maan sekä lähisaarissa oleviin rannikkotykistön linnakkeisiin. Helsingissä perustettiin joulukuun 7. päivänä 1928 *Laivue*, jonka nimi vuonna 1932 muutettiin *Merisuojeluskunnaksi*. Laivueessa oli kolme pääkoulutushaaraa, joiden mukaan laivue jakautui osastoiksi eli divisiooniksi: merenkulku-, miina- ja rannikkotykistödivisioonaksi. Merisuojeluskuntapiirejä oli enimmillään viisi.

Rannikkotykistödivisioonaa jäi lyhytaikaiseksi, sillä se siirtyi vuoden 1932 alussa rungoksi perustettavalle *Rannikkotykistösuojeluskunnalle*. Sekä meri- että rannikkotykistösuojeluskunnat saivat runsaasti tukea Puolustusvoimilta, ja suojeluskuntien vapaaehtoisilla oli mahdollisuus osallistua Merivoimien harjoitustoimintaan. Yliesikunnan vuonna 1924 perustaman *Sk-laivasto-osaston* suunnitelmalla oli puolestaan saada aikaiseksi kuuden eskaaderin laivasto. Uudenmaan eskaaderissa olisi ollut suomenkielinen ja ruotsinkielinen laivue. Ne olisivat jakautuneet kumpikin kahdeksi divisioonaksi, mutta piiriesikunnat ottivat ne kuitenkin heti johtoonsa.

Merellinen vapaaehtoistoiminta vaati luonnollisesti jonkinlaisen aluskannan. Eri tavoin tätä tarvetta on pyritty tyydyttämään näihin päiviin asti. Suurimmillaan ja samalla kirjavimmillaan aluskanta oli 1930-luvun alkupuolella, jolloin siihen kuului neljä moottorivenettä, kaksi purjevenettä ja kaksi valasvenettä. Käyttökelpoisin oli Lotta Svärd Osasto XII:n lahjoittama 11-metrinen Englannissa valmistettu SP 20 eli ”Puukenkä”. Viimeisinä rauhanvuosina aluskantaa karsittiin ikääntymisen ja ylläpitokustannusten takia. ”Puukenkä” korvattiin vuonna 1939 uudella 16-metrisellä miinanraivaajatyypillisellä aluksella, jonka rahoituksen sama lottaosasto oli järjestänyt.

Sekä meri- että rannikkotykistösuojeluskunnat muodostivat vapaaehtois pohjalta Puolustusvoimien sodan ajan kokoonpanoon kuuluvia joukkoja, jotka lisäksi kuuluivat nopeimmin perustettaviin suojajoukkoihin.

het. Nationellt organiserade sig Skyddskåren i enlighet med den förordning som utfärdades i augusti 1918, även om lokala föreningar hade varit aktiva redan före inbördeskrigets början. Till en början skötte de mycket självständiga skyddskårsdistrikten praktisk frivilligverksamhet under överinseende av skyddskårens överbefälhavare.

Under de första åren av 1920-talet gjordes skisserades planer på en centralt ledd skyddskårsflotta, vars flottiljer skulle operera både vid kusten och på de stora sjöarna Päijänne, Saimen och Ladoga. Planen förverkligades till stor del, eftersom mer än 30 marinskyddskårer grundades, även om de var underställda de lokala skyddskårsdistrikten. Vid Överstaben för Skyddskåren fanns en Chef för flottavdelningen, som ledde och samordnade utbildningen.

I huvudstaden fanns goda förutsättningar för skyddskårens marina verksamhet, eftersom man kunde stöda sig på *Helsingfors flottstation* och kustartilleriforten på de närliggande öarna. En *flottilj* grundades i Helsingfors den 7 december 1928, vars namn 1932 ändrades till *Sjöskyddskår*. Flottiljen hade tre huvudutbildningsgrenar, enligt vilka den var indelad i avdelningar eller divisioner: sjöfarts-, min- och kustartilleridivisioner. Det fanns som mest fem marinskyddskårsdistrikt.

Kustartilleridivisionen blev kortlivad, eftersom den övergick till den i början av år 1932 grundade *Kustartilleriskyddskåren*, som dess stomme. Både sjö- och kustartilleriskyddskåren fick mycket stöd av försvarsmakten och frivilliga skyddskårister hade möjlighet att delta i marinens övningsverksamhet. Den flottavdelning som inrättades av Överstaben 1924 hade som plan att skapa en flotta på sex eskadrar. Nylands eskader skulle ha haft en finskspråkig och en svenskspråkig flottilj.

Kuva 1.3. Lotta Svärd -yhdistyksen vuosikokous pidettiin 19.-20.3.1937 Suojeluskuntain Yliesikunnan toimitalon kokoussalissa osoitteessa Laivanvarustajankatu 6. Kuva: Museovirasto.

Bild 1.3. Föreningen Lotta Svärds årsmöte hölls 19-20.3.1937 i mötessalen i Skyddskårernas Överstab, på adressen Skeppsredargatan 6. Bild: Museiverket.

Reserviläistoiminnan järjestäytyminen

Reserviupseereilla on asevelvollisuusjärjestelmässä hyvin keskeinen rooli. Reservin upseereiden koulutus alkoi jo joulukuussa 1917 ns. Vimpelin kursilla, ja ensimmäinen yhtenäinen reserviupseerikurssi aloitettiin Haminassa nykyisessä Reserviupseerikoulussa 1. huhtikuuta 1920. Sadan vuoden aikana Reserviupseerikoulusta on valmistunut lähes 200 000 reserviupseeria Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen reserviin.

Itsenäisen Suomen Merivoimien reserviupseerikoulutus alkoi Reserviupseerikoulun ohjauksessa vuosina 1920–1929. Ensimmäiselle reserviupseerikursille 1.4.1920 osallistui rannikkotykistöstä kahdeksan ja laivastosta neljä asevelvollista. Säännöllinen Merivoimien laivaston ja rannikkotykistön reserviupseerikoulutus aloitettiin Merisotakoulussa vuonna 1930 ja jatkuu siellä edelleen. Osa Merivoimien rannikkojoukkojen reserviupseereista saa nykyisin koulutuksensa Maasotakoulun alaisessa Reserviupseerikoulussa Haminassa.

Ensimmäinen valtakunnallinen reserviupseerikerho perustettiin vuonna Helsingissä 1925, ja sen toiminta laajeni pian muille paikkakunnille. *Valtakunnallinen Suomen Reserviupseeriliitto (RUL)* perustettiin 1931. RUL ei kuulunut rauhansopimuksen perusteella lakkautettuihin järjestöihin, vaan se sai jatkaa kasvuaan läpi Suomen. Liitolla on nykyään noin 27 000 jäsentä, jotka kuuluvat liiton 305 jäsenyhdistykseen. Paikalliset jäsenyhdistykset toimivat puolestaan 20 alueellisen reserviupseeripiirin alaisuudessa.

Reserviläisliitto on maamme jäsenmäärältään suurin maanpuolustusjärjestö. Nykyään liitto on avoin maanpuolustusjärjestö, jonka tausta on reservin aliupseereiden 1930-luvun alkupuolella perustetuissa yhdistyksissä. Reserviläisliitto perustettiin 17.4.1955 paikallisten reservinaliupseeriyhdistysten

Kuva 1.4. Suojeluskunta-alus SP 20:n vesillelasku. Kuva: Lehtikuva.

Bild 1.4. Sjösetting av skyddskårsfartyget SP 20. Bild: Lehtikuva.

keskusjärjestöksi, ja liitto toimi 1990-luvun puoliväliin asti nimellä Reservin Aliupseerien Liitto. Lähellä reserviläisliittoa toimii *Reserviläisliiton Huoltosäätiö* (ent. Aliupseerien Huoltosäätiö, AHS) joka on vuonna 1961 perustettu säätiö, jonka tarkoituksena on tukea taloudellisesti puutteenalaisia reserviläisiä ja heidän lähiomaisiaan. Lisäksi säätiö tukee Reserviläisliitto ry:n toimintaa.

De skulle båda ha delats upp i två divisioner, men distriktsstaben tog dock över dem omedelbart.

En förutsättning för den marina frivilligverksamheten var naturligtvis någon form av fartygspark. Man har fram till dessa dagar ansträngt sig att, på olika sätt, tillgodose detta behov. Flottan var som störst och samtidigt brokigast i början av 1930-talet, då den omfattade fyra motorbåtar, två segelbåtar och två valbåtar. Den mest användbara var 11-meters SP 20, eller "Träskon", tillverkad i England, som donerats av Lotta Svärd avdelning XII. Under de sista freds åren inskränktes flottan på grund av föråldring och underhållskostnader. "Träskon" ersattes 1939 av ett nytt 16-meters fartyg av minsvepartyp, vars finansiering sköttes av samma Lotta Svärd-avdelning.

Såväl sjö- som kustartilleriskyddskåren ställde, på frivillig bas, upp trupper som tillhörde försvarsmaktens krigstida sammansättning och som dessutom hörde till de snabbast uppställda skyddstrupperna.

Organisering av reservistverksamheten

Reservofficerarna spelar en mycket central roll i värnplikssystemet. Utbildningen av reservofficerarna påbörjades redan i december 1917 på den s.k Vimpelikursen, och den första enhetliga reservofficerskursen började i Fredrikshamn vid den nuvarande Reservofficersskolan den 1 april 1920. Nästan 200 000 reservofficerare har under loppet av hundra år utexaminerats från Reservofficersskolan till försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets reserv.

Reservofficersutbildningen i marinen i det självständiga Finland började under ledning av reservofficersskolan 1920–1929. Åtta värnpliktiga från kustartilleriet och fyra värnpliktiga från flottan deltog i den första

reservofficerskursen den 1 april 1920. Regelbunden reservofficersutbildning för marinens flotta och kustartilleri började vid Sjökrigsskolan 1930 och fortsätter där än i dag. En del av kusttruppernas reservofficerare får för närvarande sin utbildning vid, den Landstridsskolan underställda, Reservofficersskolan i Fredrikshamn.

Den första nationella reservofficersklubben grundades i Helsingfors 1925 och dess verksamhet utvidgades snart till andra orter. *Den riksomfattande Finlands Reservofficersförbund (FROF)* bildades 1931. FROF hörde inte till de organisationer som lades ner på basen av fredsavtalet, utan fick fortsätta sin tillväxt i hela Finland. I dag har förbundet c. 27 000 medlemmar, som tillhör förbundets 305 medlemsföreningar. Lokala medlemsföreningar, för sin del, verkar underställda 20 regionala reservofficersdistrikt.

Reservistförbundet är vårt lands, med medlemsantal mätt, största försvarsorganisation. I dag är förbundet en öppen försvarsorganisation, vars bakgrund finns i de föreningar som i början av 1930-talet grundades av underofficerare i reserven. Reservistförbundet grundades den 17 april 1955 som centralorganisation för lokala reservunderofficersföreningar och förbundet verkade fram till mitten av 1990-talet under namnet Förbundet för underofficerare i reserven. Den 1961grundade *Reserviläisliiton Huoltosäätiö* (tidigare Aliupseerien Huoltosäätiö, AHS) verkar nära Reservistförbundet med syftet att ekonomiskt stöda utsatta reservister och deras närmaste anhöriga. Dessutom stödjer stiftelsen Reservistförbundet rf:s verksamhet.

Föreningar och informationskanaler

Även annan frivilligverksamhet startades redan i början av självständigheten. Torpedbåten S2:s haveri i oktober 1925 fick stor publicitet och chockade

Yhdistyksiä ja tiedotuskanavia

Myös muuta vapaaehtoistoimintaa ryhdyttiin jo käynnistämään jo itseenäisyyden alkuaikoina. Torpedovene S2:n uppoaminen lokakuussa 1925 sai huomattavasti julkisuutta ja järkytti niin Merivoimien henkilökuntaa, merenkulkijoita kuin suurta yleisöäkin. Tämä traaginen tapahtuma antoi alkusysäyksen yhdistyksen perustamiselle, jonka alkuvuosien tehtäväksi muodostui erityisesti vaikuttaminen siihen, että Suomeen hankittaisiin ajanmukainen sotalaivasto.

Helsingin satamalaitoksen johtajan **Engelbert Jaatisen** ollessa helsinkiläisen Suomalaisen Pursiseururan (SPS) johtajana syntyi seuran piirissä ajatus ”laivastoaatetta edistävän yhdistyksen perustamisesta” kevättalvella 1925. Lokakuun 23. päivänä Helsingin pidetyssä kansalaiskokouksessa päätettiin perustaa ”Suomen Laivastoyhdistys – Finlands Flottförening” niminen yhdistys. Jo perustamista hoitaneessa väliaikaisessa toimikunnassa olivat edustettuina sekä Suojeluskuntain yliesikunta että laivasto.

Laivastoyhdistys saatiin perustetuksi 24.4.1926 ja sen toiminta käynnistyi ripeästi. Laivastoyhdistyksellä oli vuonna 1928 jo yli 10 000 jäsentä. Yhdistyksen toiminta vaikutti merkittävästi vuonna 1927 säädetyn laivastolain syntyyn. Laivastolaissa määriteltiin hankittavaksi kaksi panssarilaivaa (*Ilmarinen* ja *Väinämöinen*), neljä sukellusvenettä ja neljä moottoritorpedovenettä. Eduskunta siis sääti yksityisestä aloitteesta lain, jolla määriteltiin yksityiskohtaisesti, mitä hankintoja Merivoimille oli tehtävä. Tapahtumaa voi verrata nykyisin käytössä olevan kansalaisaloitteen tapaiseen mekanismiin. Menettely oli varsin poikkeuksellinen, ja jälkepäin näin merkittävien hankintamäärärahojen suuntaaminen mainittuihin taroituksiin sai myös osakseen arvostelua.

Kuva 1.5. Venäläinen torpedovene Gagara (Gazapa), joka siirtyi Suomen Merivoimille vuonna 1918 ja nimettiin Torpedovene S2:ksi. Alus upposi 4.10.1925 ja vei mukanaan 53-henkisen miehistön. Tuntemattoman valokuvaajan kuva vuodelta 1901. Kuva: Wikimedia Commons.

Bild 1.5. Den ryska torpedbåten Gagara, som övergick till finska marinen år 1918 och fick namnet Torpedbåt S2. Fartyget sjönk 4.10.1925 och förde med sig en besättning på 53 personer. Bilden är tagen av en okänd fotograf år 1901. Bild: Wikimedia Commons.

Laivastoyhdistys oli muuttunut valtakunnallisesta yhdistyksestä joukoksi paikallisia laivastoyhdistyksiä. Ne järjestäytyivät vuonna 1931 *Suomen Laivastoliitoksi*. Vuodesta 1970 alkaen yhdistyksen nimi on *Meriliitto - Sjöfartsförbundet ry*, jonka toiminta on jo laivastolain voimaantulon jälkeen suuntautunut enimmäkseen kauppamerenkulkuun.

Jo varsin varhaisessa vaiheessa vuonna 1927 perustettiin Laivastoyhdistyksen rinnalle *Laivaston Naisliitto*, jolla oli samat päämäärät kuin veljes-

såväl marinens personal, sjöfolk som allmänheten. Denna tragiska händelse gav den första impulsen till grundandet av en förening, vars uppgift under de första verksamhetsåren särskilt blev att inverka på att Finland skulle anskaffa en modern krigsflotta.

När Helsingfors hamnkapten **Engelbert Jaatinen** var ledare för Suomalainen Pursiseura (SPS) i Helsingfors, föddes, på vårvintern 1925, idén om att ”upprätta en förening som främjar sjövärderna”. Den 23 oktober, vid ett medborgarmöte i Helsingfors, beslöts att grunda en förening som fick namnet ”Suomen Laivastoyhdistys - Finlands Flottförening”. Redan i den tillfälliga kommitté, som tog hand om grundandet, var både Skyddskårens Överstab och flottan representerade.

Flottföreningen bildades den 24 april 1926 och dess verksamhet kom igång snabbt. Redan 1928 hade Flottföreningen över 10 000 medlemmar. Föreningens verksamhet påverkade avsevärt tillkomsten av den 1927 antagna flottlagen. I flottlagen stipulerades att två pansarfartyg (Ilmarinen och Väinämöinen), fyra ubåtar och fyra motortorpedbåtar skulle anskaffas. Riksdagen antog alltså, på ett privat initiativ, en lag, som i detalj fastställde vilka upphandlingar som skulle göras för marinen. Händelsen kan jämföras med en medborgarinitiativliknande mekanism som för närvarande används. Förfarandet var mycket exceptionellt och efteråt fick även styrningen av så betydande upphandlingsmedel till nämnda ändamål, kritik.

Flottföreningen hade förändrats från ett riksförbund till en grupp lokala flottföreningar. De organiserade sig år 1931 som *Finlands flottförbund*. Sedan 1970 är föreningens namn *Meriliitto - Sjöfartsförbundet ry*, vars verksamhet, redan efter flottlagens ikraftträdande, har varit mest inriktad på handelssjöfart.

Redan i ett mycket tidigt skede, år 1927, grundades, parallellt med Flottföreningen, Flottans Kvinnoförbund, som hade samma mål som sin

broderorganisation. Föreningens andliga moder och första ordförande var professor **Maila Mikkola**, mer känd som **Maila Talvio**. Utgångspunkten var en frivillig flottinsamling, vars syfte var att samla in en frivillig skeppsbyggnadsfond för motortorpedbåtar. Föreningen överlämnade, vid högtidliga invignings- och spikningsceremonier, stridsflaggor i silke till de fartyg som byggdes med stöd av flottlagen. Kvinnoförbundets medlemmar fungerade också som guider vid utländska örlogsbesök, så Marinreservens nuvarande Sambandsofficersdivision kan anses ha en egen ”traditionstrupp”.

Meriupseeriyhdistys grundades 1923, vilket gör den till en av de äldsta vapenslagsföreningarna för officerare i vårt land. Föreningen har haft stor betydelse för att förbättra sammanhållningen bland sjöofficerarna, för att föra fram en gemensam flottans sak och för att höja officerarnas militära och allmänna utbildningsnivå. Förlagsverksamheten har varit hörnstenar i föreningen sedan de första verksamhetsåren. Namnet på föreningens tidskrift, *Sana ja Miekka*, ändrades 1926 till *Laivastolehti* och blev samtidigt språkröret för den nya flottföreningen och en del av dess förlagsverksamhet.

1927 blev *Laivastolehti* också en publikation för Finlands Seglarförbund. Inom tio år blev tidningen även ett språkrör för Sjöbjörnarna, Finlands motorbåtsklubb och Kanotförbundet. Så uppkom en allmän, finskspråkig sjöfartstidskrift under en tid då det ännu inte fanns några riktiga finskspråkiga bättidningar. Fram till 1939 var *Laivastolehti* den

Kuva 1.6. Meriupseeriyhdistyksen tunnus. Kuva: Meriupseeriyhdistys ry.

Bild 1.6. Sjöofficersföreningens tecken. Bild: Meriupseeriyhdistys ry

järjestöllään. Yhdistyksen henkinen äiti ja ensimmäinen puheenjohtaja oli professorinrouva **Maila Mikkola**, joka tunnettiin paremmin **Maila Talviona**. Lähtökohtana oli vapaaehtoinen laivastokeräys, jonka kohde oli vapaaehtois-
sen laivanrakennusrahaston kartuttaminen moottoritorpedoveneitä varten. Yhdistys luovutti laivastolain perusteella rakennetuille aluksille silkiset taisteluliput juhlallisissa vihkimis- ja naulaustilaisuuksissa. Naisliiton jäsenet toimivat myös ulkomaisten laivastovierailujen oppaina, joten Sininen Reservi ry:n nykyisellä yhteysupseeriviiriköllä voidaan ajatella olevan oma ”perinnejoukkonsa”.

Meriupseeriyhdistys perustettiin vuonna 1923, mikä tekee siitä yhden maamme vanhimista upseereiden aselajiyhdistyksistä. Yhdistyksellä on ollut suuri merkitys meriupseeriston yhteenkuuluvuuden parantamisessa, yhteisen laivastoasian esiintuomisessa ja upseeriston sotilaallisen ja yleisen sivistystason kohottamisessa. Julkaisutoiminta on ollut yhdistyksen kulmakiviä toiminnan alkuvuosista alkaen. Yhdistyksen lehden *Sana ja Miekka* nimi muuttui vuonna 1926 *Laivastolehdeksi*, ja siitä tuli samalla uuden laivastoyhdistyksen äänenkannattaja ja eräs osa sen julkaisutoimintaa.

Laivastolehdestä tuli vuonna 1927 myös Suomen Purjehtijaliiton julkaisu. Kymmenen vuoden kuluessa äänenkannattajalistaan liittyivät myös Merikarhut, Suomen Moottoriveneklubi ja Kanoottiliitto. Näin muodostui suomenkielinen merellinen yleisaikakauslehti aikana, jolloin varsinaisia suomenkielisiä venelehtiä ei vielä ollut. Vuoteen 1939 saakka Laivastolehti oli sekä Meriupseeriyhdistyksen että Laivastoyhdistyksen ja sittemmin Laivastoliiton yhteinen äänenkannattaja.

Syksyllä 1962 Meriupseeriyhdistyksen johtokunnassa (nyk. hallitus) ryhdyttiin keskustelemaan yhdistyksen julkaisutoiminnan tukemisesta mahdollisesti perustettavan säätiön avulla. *Suomi Merellä* -lehti sekä suunnitteilla ollut *Laivaston 50-vuotishistoria* kaipasivat rahoittajaa, jollaiseksi säätiömuotoisen yhteisön

todettiin sopivan parhaiten. Useiden välivaiheiden jälkeen oikeusministeriö hyväksyi säätiön säännöt helmikuussa 1964, ja lopullisen toimikelpoisuutensa säätiö saavutti 11.6.1964, jolloin *Suomi Merellä* -säätiö merkittiin säätiörekisteriin. Säätiö on julkaissut useita meri- tai merisotahistoriallisia teoksi tai tukenut niiden julkaisua, usein yhteistyössä Meriupseeriyhdistyksen kanssa.

Rannikkoupseeriyhdistys (RUY) on perustettu itsenäisyyspäivän kynnyksellä 5. joulukuuta vuonna 1933. Yhdistys toimi aktiivisesti jo sotien aikana. Perustettaessa sen nimi oli Rannikkotykkistön Upseeriyhdistys ry, ja vuonna 2008 nimi muutettiin nykyiseen muotoonsa, jotta se paremmin vastaisi Merivoimien kokoonpanossa ja toimintatavoissa tapahtuneita muutoksia ja näin mahdollistaisi mahdollisimman kattavan jäsenhankinnan. Yhdistyksen säännöissä määritelty tarkoitus on aselajiyhdistykselle varsin tyypillinen: jäsenistön yhteenkuuluvuuden ja sivistyksen lisääminen, meri- ja erityisesti rannikkopuolustuksen kehittämisen edistäminen sekä perinteiden vaaliminen. Yhdistys on julkaissut vuodesta 1957 alkaen *Rannikon Puolustaja* -lehteä, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Rannikon Puolustaja on saavuttanut monia tunnustuksia, kuten useamman kerran vuoden kiltalehden palkinnon.

Kaikki viisi rannikkotykkistön joukko-osastoa julkaisivat omaa lehteään. Kotkassa lehden nimenä oli *Kotkan Kynnet*, Suomenlinnan alueella *Linnake*, Hangossa *Hankoniemi*, Turussa *Kalkas* ja Vaasassa *Porrastus*. Lehdet ovat luettavissa Rannikkotykkistön perinneyhdistyksen verkkosivuilla.

Kuva 1.7. Rannikkoupseeriyhdistyksen tunnuskuva.
Kuva: Rannikkoupseeriyhdistys ry.

Bild 1.7. Kustoffi-cersföreningens tecken. Bild: Rannikkoupseeriyhdistys ry.

gemensamma tidskriften för både Meriupseeriyhdistys, Flottföreningen och sedermera Flottförbundet.

På hösten 1962 började man i Meriupseeriyhdistys styrelse diskutera stödandet av föreningens förlagsverksamhet med hjälp av en eventuell grundad stiftelse. Tidningen *Suomi Merellä* och marinens planerade 50-års *historik* var i behov av en finansiär, för vilken en sammanslutning av stiftelsetyp befanns passa bäst. Efter flera mellanskeden godkände justitieministeriet i februari 1964 stiftelsens stadgar och den uppnådde sin slutgiltiga rättskapacitet den 11 juni 1964, då stiftelsen *Suomi merellä* registrerades i stiftelseregistret. Stiftelsen har gett ut eller stött utgivningen av flera sjö- eller sjöhistoriska verk, ofta i samarbete med Meriupseeriyhdistys.

Rannikkoupseeriyhdistys (RUY) bildades på självständighetsdagen den 5 december 1933. Föreningen var aktiv redan under krigen. När föreningen grundades hette den Rannikkotyöstön Upseeriyhdistys ry och 2008 ändrades namnet till sin nuvarande form, för att bättre motsvara förändringarna i marinens sammansättning och verksamhetsformer och därmed möjliggöra en bredast möjliga medlemsvärvning. Syftet som definieras i föreningens stadgar är ganska typiskt för en vapenslagsförening: att öka sammanhållningen och utbildningsnivå i medlemskåren, främja utvecklingen av sjö- och särskilt kustförsvaret och vårda traditioner. Sedan 1957 har föreningen gett ut tidningen Rannikon Puolustaja, som kommer ut fyra gånger om året. Rannikon Puolustaja har fått många erkännanden, såsom utmärkelsen "årets gilletidning" flera gånger.

Alla kustartilleriets fem truppförband gav ut en egen tidning. I Kotka hette tidningen *Kotkan Kynnet*, i Linnake i Sveaborgsområdet, *Hankoniemi* i Hangö, *Kalkas* i Åbo och *Porrastus* i Vasa. Tidningarna finns att läsa på Kustartilleriets traditionsförenings hemsida.

Frivilligarbete marinens soldater till fromma

I ett välbekant uttalande sägs att en soldat, på sin fritid, bör underhålla sin utrustning, ägna sig åt självstudier eller vila. Speciellt under fredstid finns det dock efterfrågan även på andra fritidsaktiviteter. För att förbättra trivselen för de värnpliktiga inom flottan och kustartilleriet samlades en grupp kvinnor i november 1918 för att fundera över vad som kunde göras åt saken. Man beslöt enhälligt att inrätta en frivillig kvinnoorganisation för verksamheten och redan till följande jul förberedde kvinnorna presentpaket som skulle delas ut till värnpliktiga vid kusten. Jul- och nyårsfester med program anordnades för de matroser som inkvarterades i Helsingfors. Resultatet blev uppkomsten av soldathemsföreningar och början på deras verksamhet. Då påbörjades en verksamhet som inte har avbrutits ens av krig och som har pågått i mer än hundra år.

Organisationen, som officiellt grundades 1920 under ledning av **Anna-Liisa Rewell**, var *Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistys*. Det första projektet var att få till stånd i och för sig blygsamma läsesalar i anslutning till kaserterna. Nästa steg var att bjuda på förfriskningar, varefter man fortsatte med möblering av lokalerna och anskaffning av spel och litteratur. Ekonomin byggde på försäljning, donationer och gratis arbete. Staten började så småningom stödja verksamheten fr.o.m. år 1924.

Det första riktiga soldathemmet inrättades i Sjökasernen 1928 för att hedra föreningens tioårsjubileum och republikens president **Lauri Kristian Relander** och hans maka hedrade invigningsfesten med sin närvaro. Soldathemmet utvidgades senare till nedre våningen för att erbjuda avgiftsbelagda måltider för anställd personal. Nästa soldathem grundades lite senare på ön Melkö, där det fanns en min depå. I Lappvik fick Rannik-

Vapaaehtoistyötä merisotilaiden hyväksi

Tuttu lausahdus kuuluu, että vapaa-aikanaan sotilaan tulee huoltaa varusteitaan, harjoittaa itseopiskelua tai levätä. Varsinkin rauhan aikana on todellisuudessa kysyntää myös muulle vapaa-ajan toiminnalle. Laivaston ja rannikkotyöstön asevelvollisten viihtyvyyden parantamiseksi kokoontui marraskuussa 1918 joukko naisia pohtimaan, mitä asialle voisi tehdä. Toimintaa varten päätettiin yksimielisesti perustaa vapaaehtoisten naisjärjestö, ja jo seuraavan kuun jouluksi naiset valmistivat lahjapaketteja rannikon asevelvollisille jaettaviksi. Helsingissä majoitetuille matruuseille järjestettiin ohjelmallisia joulujoulu- ja uudenvuoden juhlia. Seurauksena oli sotilaskotiyhdistysten synty ja niiden toiminnan käynnistäminen. Siitä alkoi toiminta, jota sodatkaan eivät ole katkaisseet ja joka on jatkunut yli sadan vuoden ajan.

Järjestö, joka **Anna-Liisa Rewellin** johdolla 1920 perustettiin virallisesti, oli *Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistys*. Ensimmäinen projekti oli sinänsä vaatimattomien lukutupien saaminen kasarmien yhteyteen. Seuraava vaihe oli virvokkeiden tarjoaminen, jonka jälkeen jatkettiin tilojen kalustamisilla sekä pelien ja kirjallisuuden hankkimisella. Talous perustui myyjäisiin, lahjoituksiin ja ilmaiseen työhön. Valtio alkoi tukea toimintaa hiljalleen vuodesta 1924.

Ensimmäinen oikea sotilaskoti perustettiin vuonna 1928 Merikasarmiin yhdistyksen kymmenvuotisjuhlan kunniaksi, ja perustamisjuhlaa kunniotti läsnäolollaan tasavallan presidentti **Lauri Kristian Relander** puolisoineen. Sotilaskotia laajennettiin myöhemmin alakertaan kantahenkilökunnan maksullisen ruokailun aikaansaamiseksi. Seuraava sotilaskoti toteutui vähän ajan kuluttua Melkin saarelle, jossa oli miinavarikko. Lappohjaan Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistys sai omistukseensa oman talonkin. Vakinaisilla harjoituspaikoilla oli sotilaskauppoja, joita hoitivat henkilökunnan jäsenet, kuten

myös isommilla laivoilla. Sotilaskauppapisteitä kutsuttiin myös kanttiineiksi. Sotien aikana toiminta laajeni, niin että sotilaskoteja oli kauimpia rannikkolinnakkeita myöten 146 paikassa läpi rannikon sekä Laatokalla.

Vuonna 1959 Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistys muutti nimensä *Rannikkosotilaskotiyhdistykseksi*. Yhdistyksen toiminta on jatkunut tähän päivään asti hyvässä yhteisymmärryksessä paikallisten joukko-osastojen kanssa. Puolustusvoimien organisaatiouudistusten seurauksena sotilaskoteja on tosin aikaisempaa pienempi määrä, eikä monella paikallisyhdistyksellä ole enää omaa pysyvää sotilaskotiaan. Sotilaskotitoiminta on kuitenkin edelleen hyvin arvostettua niin Puolustusvoimien palkatun henkilöstön, varusmiesten kuin reserviläisten keskuudessa, ja munkkikahveista pääsee nauttimaan kiinteiden sotilaskotien lisäksi linnakkeilla ja leiriolosuhteissa.

Rauhansopimuksen määräykset

Toisen maailmansodan jälkeen solmittu rauhansopimus vaikutti monella tapaa sekä Merivoimiin että meripuolustuksen vapaaehtoistoimintaan. Sopimuksen III osassa asetettiin monia rajoituksia Suomen puolustusvoimille: ohjukset kiellettiin, Merivoimien kooksi määrättiin korkeintaan 10 000 tonnia ja 4 500 miestä, kosketuksetta räjähtävät torpedot ja merimiinat, sukellusveneet, moottoritorpedoveneet, erikoisrynnäköalukset sekä ohjukset ja ydinaseet kiellettiin. Myös puolustusvoimien ulkopuolinen sotatointojen koulutus eli vapaaehtoinen maanpuolustus kiellettiin.

Sopimuksen kahdeksannessa artiklassa todettiin Suomen ja Neuvostoliiton välirauhansopimuksen mukaisesti Suomen lakkauttaneen syksyllä 1944 ”fasisminluontoiset poliittiset, sotilaalliset tai sotilaallisuontoiset järjestöt sekä muut järjestöt, jotka harjoittavat Neuvostoliitolle tai muille Yhdistyneille

kosotilaiden Huoltoyhdistys t.o.m. ett eget hus. Det fanns militärbutiker på permanenta övningsplatser, liksom även på större fartyg, som var bemannade av anställd personal. Militärbutikerna kallades också kantiner. Under krigén utvidgades verksamheten så att det fanns soldathem t.o.m. på de mest avlägset belägna forten på 146 platser längs kusten och i Ladoga.

Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistys förändrade, år 1959, sitt namn till Rannikkosotilaskotiyhdistys (Kustsoldathemsföreningen). Föreningens verksamhet har fortsatt till denna dag i gott samförstånd med de lokala truppförbanden. Till följd av försvarsmaktens organisationsreformer är antalet soldathem färre än tidigare och många lokalföreningar har inte längre ett eget permanent soldathem. Soldathemsverksamheten är dock fortfarande högt ansedd bland försvarsmaktens avlönade personal, värnpliktiga och reservister, och munkkaffe kan avnjutas förutom i fasta soldathem, även på fort och i lägerförhållanden.

Bestämmelserna i fredsfördraget

Fredsavtalet, som slöts efter andra världskriget, påverkade både marinen och sjöförsvarets frivilligverksamhet på många sätt. I del III av avtalet ingick många restriktioner för den finska försvarsmakten: missiler var förbjudna, flottans storlek fastställdes till maximalt 10 000 ton och 4 500 man, vid beröring exploderande torpeder och sjöminor, ubåtar, motortorpedbåtar, speciella attackfartyg, och missiler och kärnvapen var förbjudna. Militär utbildning utanför försvarsmakten, det vill säga frivillig försvarsutbildning, förbjöds också.

I avtalets åttonde artikel angavs att Finland, i enlighet med fredsavtalet mellan Finland och Sovjetunionen, hösten 1944 hade avskaffat "fascistiska

Kuva 1.8. Suojeluskunta oli yksi lakkautetuista järjestöistä ja sen osalta jouduttiin tekemään pikaisiakin ratkaisuja. Helsingin Suojeluskunnan kaikki omaisuus siirrettiin yhden yön aikana juuri perustetulle Urlussäätiölle. Kuvassa 1940-luvun asussaan näkyvä, Töölössä sijaitseva Maanpuolustustalo, jonka monet tuntevat myös Suojeluskuntatalon nimellä, on yksi tähän omaisuudensiirtoon kuulunut rakennus. Rakennuksessa on toiminut myös muun muassa Helsingin verovirasto. Kuva: Museovirasto/Viljo Pietinen.

Bild 1.8. Skyddskåren var en av de organisationer som lades ner och i anslutning till det var det nödvändigt att hitta snabba lösningar, Helsingfors Skyddskårs alla tillgångar överfördes över en natt till den nygrundade Urlus-stiftelsen. På bilden är Maanpuolustustalo i Tölö, som många också känner som Skyddskårshuset, så som det såg ut på 1940-talet, som är en av byggnaderna som ingick i denna förmögenhetshetsöverlåtelse. Bl.a. Helsingfors Skatteverk har fungerat i byggnaden. Bild: Museiverket/Viljo Pietinen.

kansakunnille vihamielistä propagandaa”, kuten suojeluskunnat ja Lotta Svärd -järjestön. Lakkautettuja yhdistyksiä oli yhteensä yli 3300, joiden lisäksi myös suuri määrä rekisteröimättömiä yhteisöjä joutui lopettamaan toimintansa.

Sopimusta tulkittiin ajan myötä sen sanamuotoa väljemmin. Jo varhaisessa vaiheessa 60 lentokoneen rajoituksen katsottiin koskevan ainoastaan taistelukoneita. Vuonna 1963 Neuvostoliitto ja Britannia tulkitsivat sopimusta niin, että puolustukselliset ohjukset olisivat mahdollisia, mikä mahdollisti panssarin- ja ilmatorjuntaohjusten sekä myöhemmin myös meritorjuntaohjusten hankkimisen. Myös heräteamiinujen hankinta tuli ajan myötä mahdolliseksi. Vapaaehtoisen maanpuolustuksen osalta uudelleentulkintaa ei tapah-

1.2. Kylmän sodan aika ja säätiöiden muotoutuminen (1944–1990)

Kylmän sodan aikana vapaaehtoista maanpuolustustyötä tehtiin verrattain matalalla profiililla reserviläis-, sotaveteraani- ja sotainvalidijärjestöissä. Kertausharjoitukset käynnistyivät, pienellä volyymillä, 1950-luvulla mutta nekin perustuivat aluksi käytännössä vapaaehtoisuuteen. Pohjoismaiden reservinupseerijärjestöjen yhteistyö käynnistyi jo 1930-luvulla, jolloin myös kilpailutoiminta (*fälttävling*) Maavoimien osalta aloitettiin.

Reservin meriupseerien vastaava kilpailutoiminta aloitettiin Suomessa vuonna 1953. Kilpailu järjestettiin Pirttisaaren alueella, ja käytössä oli viisi Kuha-luokan raivaajaa. Kyseessä oli hyvin vaativa merisotilaan erilaisia taitoja mittaava kilpailu, jonka osioita olivat päivä- ja yönavigointi, viestitys morseaakkosilla ja viestilipuilla sekä ammunta pistoolilla ja kiväärillä. Lisäksi ohjelmaan kuului usein jokin yleismerisotilaallinen tehtävä. Norjas-

tunut, vaan rajoitus pysyi sellaisenaan voimassa vuoteen 1990 asti.

Rajoitusten vaikutus erityisesti vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan oli dramaattinen. Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus loppui kokonaan. Seuraavien lähes viidenkymmenen vuoden aikana varsinaista sotilaskoulutusta ei voitu antaa Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen ulkopuolella. Merivoimien osalta rajoitus henkilömäärän osalta (4 500 miestä, SA-vahvuus on nykyään noin 20 000) myötävaikutti siihen, että rannikkotykistö siirrettiin vuonna 1952 osaksi Maavoimia. Näin tehtiin tilaa Merivoimien kehittämiselle operatiivisesti muuten vähemmän onnistuneella päätöksellä, kunnes vuonna 1998 palattiin sodanaikaiseen järjestelyyn.

Kuva 1.9. Meritaitokilpailun merenkulkurasti. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 1.9. Navigationskontrollen vid ”Marin tävlingen”. Bild: Tatu Korhonen.

politiska, militära eller organisationer av militär karaktär, samt andra organisationer som bedriver mot Sovjetunionen eller det övriga Förenta Nationerna fientlig propaganda”, såsom Skyddskåren och Lotta Svärd-organisationen. Totalt avvecklades drygt 3 300 föreningar, och därutöver tvingades även ett stort antal oregistrerade samfund upphöra med sin verksamhet.

Med tiden tolkades avtalet inte mera lika ordagrant. Redan i ett tidigt skede ansågs gränsen på 60 flygplan gälla endast stridsflyg. 1963 tolkade Sovjetunionen och Storbritannien fördraget så, att det tillät defensiva missiler, vilket möjliggjorde anskaffning av pansarvärns- och luftvärnsmissiler, och senare även sjövärnsmissiler. Med tiden blev det också möjligt att an-

skaffa impulsminor. Beträffande frivilligt försvar gjordes ingen omtolkning, utan begränsningen var i kraft som sådan fram till 1990.

Effekterna av restriktionerna, särskilt gällande frivillig försvarsverksamhet, var dramatiska. Den frivilliga försvarsutbildningen upphörde helt. Under de kommande nästan femtio åren kunde egentlig militär utbildning inte ges utanför försvarsmakten och gränsbevakningen. I marinens fall bidrog begränsningen i personalhänseende (4 500 man, SA-styrkan är idag ca 20 000) till att Kustartilleriet 1952 överfördes till Armén. På så sätt möjliggjorde man utvecklingen av marinen genom ett, i operativt hänseende i övrigt, mindre lyckat beslut, tills man år 1998 återgick till det krigstida arrangemanget.

1.2. Det kalla krigets period och utformandet av stiftelserna (1944–1990)

Under det kalla kriget bedrevs frivilligt försvarsarbete med relativt låg profil i reservist-, krigsveteran- och krigsinvalidorganisationer. Repetitionsövningarna började, med liten volym, på 1950-talet, men till en början var de också i praktiken frivilliga. Samarbetet mellan reservofficersorganisationerna i Norden påbörjades redan på 1930-talet, då även tävlingsverksamheten (fält-tävling) började för arméns del.

Liknande tävlingsverksamhet för marinofficerare i reserven påbörjades i Finland 1953. Tävlingen anordnades i Pörtö-området och fem minröjare av Kuha-klass stod till förfogande. Det var en mycket krävande tävling som mätte olika färdigheter som bör behärskas av soldater som fått sin utbildning i flottan. Tävlingens delar var dag- och nattnavigering, kommunikation med morsekod och signalflaggor samt skytte med pistol och gevär. Dessutom innefattade programmet ofta ett allmänt, till flottans utbildning

hänfört, uppdrag. I Norge och Sverige användes örlogsfartyg i tävlingen och i Finland, förutom första och sista gången, mest reservisternas egna båtar som arrangörerna ställde till förfogande. Verksamheten fortsatte till 2003, då det sista nordiska mästerskapet i fält arrangerades i Finland på Sjökrigsskolan. Marinreservens ”Meritaitokilpailu” (Marin tävlingen) och dess historia har ett eget avsnitt i kapitel 4.3 i detta verk.

Marinstiftelsen som hörnsten i det ekonomiska stödet till sjöförsvaret

Sjöförsvarets frivilligverksamhet har alltid fått ekonomiskt stöd från flera håll, av såväl privatpersoner, olika stiftelser som samfund. I synnerhet Marinstiftelsens roll har varit betydande både under det kalla kriget och

sa ja Ruotsissa kilpailussa käytettiin Merivoimien aluksia ja Suomessa, ensimmäistä ja viimeistä kertaa lukuun ottamatta, useimmiten reserviläisten omia, järjestäjien käyttöön asettamia veneitä. Toiminta jatkui aina vuoteen 2003, jolloin Suomessa järjestettiin viimeinen pohjoismainen alan mestaruuskilpailu Merisotakoululla. Sinisen Reservin Meritaitokilpailusta ja sen historiasta on tässä teoksessa oma osionsa luvussa 4.3.

Meripuolustussäätiö meripuolustuksen taloudellisen tuen kivijalkana

Taloudellinen tuki meripuolustuksen vapaaehtoistoiminnalle on aina tullut useasta lähteestä sekä yksityisiltä henkilöiltä että erilaisilta säätiöiltä ja yhteisöiltä. Erityisesti Meripuolustussäätiön rooli on ollut merkittävä niin kylmän sodan ajan kuin varsinkin myöhemmin perustetun Sininen Reservi ry:n aikaisen toiminnan mahdollistajana ja jatkuvuuden turvaajana. Merellinen alustoiminta vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa niin kylmän sodan aikana kuin myöhemminkin ei käytännössä olisi ollut mahdollista ilman toimintaa lähellä olleiden säätiöiden rahoitusta. Nimenomaan meripuolustuksen vapaaehtois-toiminnan tukemista on harjoittanut erityisesti Meripuolustussäätiö.

Meripuolustussäätiön juuret ovat Reservin meriupseerien säätiössä, joka perustettiin vuonna 1959 ylläpitämään silloisen Helsingin Reserviupseerikerhon Meriosaston harjoitusalue, m/v Lottaa. Lähteiden mukaan säätiö päätettiin perustaa, koska ”rekisteröimätön aselajikerho ei voinut omistaa kiinteää omaisuutta”. Perustelu kuulostaa hieman ontuvalta, mutta yhtä kaikki Meriosastolle hankittiin harjoitusalue. Vuonna 1973 Helsingin Reservin aliupseerien meriosasto tuli mukaan alustoimintaan, ja aiemman koulutusalue Lotan seuraajaksi tulleen Saukon tilalle hankittiin m/y Vesikko.

Kuva 1.10. Merivoimat luovutti vartiovene Rönttän Sinisen Reservin Säätiölle, jota edusti luovutustilaisuudessa säätiön hallituksen puheenjohtaja Kyösti Vesterinen. Kuva: Kirkkonummen Sanomat 1.6.2000 ja Sininen Reservi ry:n arkisto..

Bild 1.10. Marinen överlätt bevakningsfartyget Rönttän till Marinstiftelsen, som vid överlättelsetillfället representerades av ordföranden för stiftelsen styrelse Kyösti Vesterinen. Bild: Kirkkonummen Sanomat 1.6.2000 och Marinreserven rf:s arkiv.

ko. Samalla säätiö muutti nimensä *Reserviläisten Merisäätiöksi*. Vesikko oli kustantaja **Urpo Lahtisen** entinen vene, joka hankinnan jälkeen tuotiin Välimereltä Suomeen. Alus oli käytössä vuoteen 1999 asti, jolloin se myytiin.

särskilt som en möjliggörare och trygghet av verksamheten i den senare grundade Marinreserven. Användning av fartyg till sjöss inom det frivilliga försvaret, både under kalla kriget och senare, hade inte varit praktiskt möjligt utan finansiering av verksamheten närstående stiftelser. Just Marinstiftelsen har varit engagerad i att stödja speciellt frivilligverksamhet inom sjöförsvaret.

Marinstiftelsen har sina rötter i stiftelsen ”Reservin meriupseerien säätiö”, som bildades 1959 för att upprätthålla den dåtida Helsingfors reservofficersklubbs sjöavdelnings övningsfartyg, m/v Lotta. Enligt källorna inrättades stiftelsen eftersom ”en oregistrerad vapenslagsklubb inte kunde äga fast egendom”. Resonemanget låter lite haltande, men så vi så skaffades ett utbildningsfartyg till sjöavdelningen. År 1973 anslöt sig Helsingfors reservmarinofficersares sjöavdelning till fartygsverksamheten och m/y Vesikko förvärvades för att ersätta Saukko, som ersatt det tidigare utbildningsfartyget Lotta. Samtidigt bytte stiftelsen namn till *Reserviläisten Merisäätiö*. Vesikko var förläggaren **Urpo Lahtinens** tidigare båt, som efter förvärvet hämtades från Medelhavet till Finland. Fartyget var i bruk fram till 1999, då det såldes.

1996 bytte Reserviläisten Merisäätiö namn till *Sinisen Reservin Säätiö (Marinstiftelsen)*. Termen ”Sininen reservi” användes alltså i denna mening redan innan föreningen Sininen Reservi ry:s officiella inrättande. I de då godkända reglerna är stiftelsens ändamål fastställt som ”att väcka och främja intresse för sjöfart och sjömanskap hos sjöförsvaret och reservister och andra reservister som idkar sjöfart, samt främja och göra känd finsk sjötradition och stödja sjöförsvarets frivilliga försvarsutbildnings- och organisationsarbete”. I stadgarnas tredje paragraf anges att stiftelsen kan fullgöra sitt syfte genom att bland annat förvärva och äga fartyg.

På våren år 2000 överlämnade Marinen den ur bruk tagna R-klasens bevakningsbåt Röyttä till Marinstiftelsen. På fartyget ordnades skolning på olika håll längs kusten under mer än 1 000 utbildningsdygn mellan 2000 och 2004. Efter flera grundstötningar löstes fartyget in av försäkringsbolaget 2005 och är idag i kommersiellt bruk. Stiftelsens verksamhet som redare upphörde, i enlighet med det beslut som fattades tillsammans med marinen, i och med att Röyttä övergick i annan ägo. Då kom man överens om att fartygsverksamheten skulle överföras till reservistföreningarna.

2014 bytte ”Sinisen Reservin Säätiö” namn till ”Meripuolustussäätiö” (Marinstiftelsen). Namnbytet var avsett att återspegla stiftelsens verksamhet som en producent av heltäckande stöd till maritimt försvarsarbete, som ett slags sjöförsvarets ”takorganisation”. Stiftelsens stadgar uppdaterades 2016, då redovisningsperioden ändrades och verksamhetskonceptet förtydligades. För närvarande stödjer och utvecklar stiftelsen reservens prestationsförmåga i sjöförsvaret, frivilligutbildning och organisationsarbete. Dessutom värnar den om sjöförsvarets traditioner, upptecknar historia och väcker allmänt intresse för sjöförsvaret.

Den nuvarande Marinstiftelsen har, under decennier, varit den viktigas-

Kuva 1.11. Meripuolustussäätiön tunnuskuvaa on yhteinen Sininen Reservi ry:n kanssa. Kuva: Meripuolustussäätiö.

Bild 1.11. Marinstiftelsen logo är gemensam med Marinreserven. Bild: Marinstiftelsen

Kuva 1.12. Meripuolustussäätiön edustajia seuraamassa ammuntoja Upinniemessä syksyllä 2015. Kuva: Arno Hakkarainen.

Bild 1.12. Representer för Marinstiftelsen följer med skjutningar i Obbnäs på hösten 2015. Bild: Arno Hakkarainen.

Vuonna 1996 Reserviläisten Merisäätiö muutti nimensä *Sinisen Reservin Säätiöksi*. Käsité ”sininen reservi” siis oli tässä merkityksessä käytössä jo ennen Sininen Reservi ry:n virallista perustamista. Tuolloin hyväksytyihin sääntöihin on kirjattu säätiön tarkoitukseksi ”herättää ja edistää meripuolustuksen ja reserviläisten ja muidenkin merenkulkua harrastavien reserviläisten merenkulun ja merimiestaidon harrastusta sekä kiinnostusta sekä edistää ja tehdä tunnetuksi suomalaista merenkulkuperinnettä ja tukea meripuolustuksen vapaaehtoista maanpuolustuskoulutus- ja järjestötyötä”.

Sääntöjen kolmannessa pykälässä todetaan, että säätiö voi toteuttaa tarkeitua muun muassa hankkimalla ja omistamalla aluksia.

Keväällä 2000 Merivoimat luovutti Sinisen Reservin säätiön omistukseen käytöstä poistamansa R-luokan vartiovene *Röytän*. Aluksella järjestettiin koulutusta eri puolilla rannikkoa yli 1000 koulutusvuorokautena vuosina 2000–2004. Useamman karilleajon jälkeen vakuutusyhtiö lunasti aluksen vuonna 2005, ja nykyään se on kaupallisessa käytössä. Säätiön toiminta laivanvarustajana päättyi Röytästä luopumiseen yhdessä Merivoimien kanssa tehdyn päätöksen mukaisesti, jolloin alustoiminta sovittiin siirrettäväksi reserviläisyhdistyksille.

Vuonna 2014 Sinisen Reservin säätiö muutti nimensä *Meripuolustus-säätiöksi*. Nimenmuutoksella haluttiin ilmentää säätiön toimintaa kokonaisvaltaisena merellisen maanpuolustustyön tukijana, eräänlaisena meripuolustuksen ”sateenvarjona”. Säätiön sääntöjä päivitettiin vuonna 2016, jolloin säätiön tilikautta muutettiin ja toiminta-ajatusta selkeytettiin. Nykyisellään säätiö tukee ja kehittää meripuolustuksen reservin suorituskykyä, vapaaehtois-koulutusta ja järjestötyötä. Lisäksi se vaalii meripuolustuksen perinteitä, tallentaa historiaa sekä herättää yleistä kiinnostusta meripuolustusta kohtaan.

Nykyinen Meripuolustussäätiö on ollut vuosikymmenten varrella meripuolustukseen liittyvän vapaaehtoistoiminnan merkittävin taloudellinen tukija. Tukianomuksiin ottaa kantaa säätiön hallitus, jonka päätöksiä valmistelelee asiantuntijaelin, johon kuuluu säätiön hallituksen puheenjohtajan lisäksi Merivoimien ja reserviläiskentän edustaja. Säätiöllä on lisäksi vuonna 2002 perustettu valtuuskunta, myöhemmältä nimeltään hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen työskentelyä, valitsee sen jäsenet ja toimii sidosryhmänä Merivoimien ja elinkeinoelämän välillä. Valtuuskunnan jäsenet ovat keskeisessä roolissa säätiön varainhankinnassa.

te producenten av ekonomiska stöd till frivillig verksamhet relaterad till sjöförsvaret. Styrelsen tar ställning till stödansökningar och ansvarar för den löpande verksamheten i stiftelsen. Stiftelsen har även en delegation som inrättades 2002, vars roll och ansvar senare förtydligades som förvaltningsråd. Dess uppgift är att övervaka styrelsens arbete, välja dess ledamöter och fungera som en intressentgrupp mellan marinen och näringslivet. Medlemmarna i delegationen har en nyckelroll i stiftelsens medelinsamling.

Stiftelsen fortsätter att öka sitt kapital, särskilt med intäkter från försäljning av annonser i specialnumret av tidningen Rannikon Puolustaja, *Meripuolustuksen kenttä*. I specialnumret, som utkommer årligen, presenteras alla sjöförsvarets aktörer, från myndigheter till frivilligorganisationer. I enlighet med överenskommelsen med den faktiska utgivaren av tidskriften Rannikon Puolustaja, Rannikkoupseeriyhdistys, stödjer stiftelsen även utgivningen av tidningen.

Under det senaste decenniet har stiftelsen gett ekonomiskt stöd särskilt till Marinreserven, dess medlemsföreningar och Försvarsutbildningsföreningens (MPK) Sjöförsvarsdistrikt (MERIPP). Från 2022 har behovet av

Kuva 1.13. Meripuolustussäätiön hallintoneuvoston kokous Kone Oyj:n tiloissa Munkkiniemessä 8.10.2018. Kuvassa hallintoneuvoston puheenjohtaja Christian Elfving seurassaan Merivoimien komentaja, vara-amiraali Veijo Taipalus ja hallituksen sihteerä Pekka Takki. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 1.13. Marinstiftelsens förvaltningsråds möte i Kone Ab:s utrymmen i Munksnäs 8.10.2018. På bilden förvaltningsrådets ordförande Christian Elfving, marinchefen, vice-amiral Veijo Taipalus och styrelsesekreterare Pekka Takki. Bild: Antti Rautiainen.

Säätiö jatkaa pääomansa kartuttamista erityisesti julkaisemansa Rannikon Puolustaja -lehden erikoisnumeron, *Meripuolustuksen kentän* ilmoitusmyynnistä saatavilla tuloilla. Vuosittain ilmestyvässä erikoisnumerossa esittäytyvät kaikki meripuolustuksen toimijat viranomaisista vapaaehtoisjärjestöihin. Rannikon Puolustaja -lehden varsinaisen julkaisijan, Rannikoupseeriyhdistyksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti säätiö myös tukee lehden julkaisemista.

Säätiö on osoittanut taloudellista tukea viime vuosikymmenenä erityisesti Sininen Reservi ry:lle, sen jäsenyhdistyksille ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Meripuolustuspiirille (MERIPP). Vuodesta 2022 alkaen tarve tukea MPK:ta on sen lisääntyneen julkisen rahoituksen takia vähentynyt. Säätiön taloudellinen tilanne on erittäin hyvä, ja pitkäjänteisen varainhankinnan ansiosta peruspääoma kasvaa, sen myötä myös säätiön mahdollisuudet myöntää tukia vastaisuudessa.

Meripuolustussäätiö tänä päivänä

Meripuolustussäätiö sr:n tarkoituksena on tukea ja kehittää meripuolustuksen reserviä ja sen toimintaa. Taloudellisten avustusten painopiste on merellisen reservin toimintakyvyn ja valmiuksien parantamisessa, joihin säätiö vaikuttaa tukemalla erityisesti Sininen Reservi ry:n ja sen jäsenyhdistysten sekä MPK:n Meripuolustuspiirin toimintaa. Säätiö julkaisee lisäksi kerran vuodessa ilmestyvää Rannikon Puolustaja -lehden erikoisnumeroa *Meripuolustuksen kenttä*, jossa esitellään meripuolustuskentän viranomaisten ja järjestöjen toimintaa.

Meripuolustussäätiön nykyisiä hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto ja hallitus. Hallintoneuvosto valvoo ja tukee säätiön toimintaa. Se koontuu vuosittain viimeistään lokakuussa, jolloin se käsittelee edellisen tilikauden 1.7.–30.6. toimintakertomuksen ja siitä johtuvat toimenpiteet, vahvistaa hallintoneuvoston jäsenten lukumäärän sekä valitsee sen jäsenet, puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Säätiön varsinaista hallintoa hoitaa hallintoneuvoston vuosittain valitsema hallitus, johon kuuluu kuusi jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen. Hallitus valitsee keskuudestaan vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt.

Säätiön taloudellisen tuen mahdollistaa aktiivisesti varainhankintaa tukeva hallintoneuvosto. Varainhankinnan mahdollistamien taloudellisten tukien myöntämisestä päättää hallitus kaksi kertaa vuodessa hakemusten perusteella. Hallitus kuulee tukien myöntämisen yhteydessä asettamaansa asiantuntijalautakuntaa, jossa on edustus säätiön hallinnosta, Merivoimista ja reserviläiskentästä. Tukea on viime vuosina myönnetty muun muassa koulutusvälineistön sekä kaluston hankintaan ja ylläpitoon.

att stödja MPK minskat på grund av dess ökade offentliga anslag. Stiftelsens ekonomiska situation är mycket god och tack vare en långsiktig medelin-

samling ökar grundkapitalet och därmed också stiftelsens möjligheter att ge bidrag även i framtiden.

Marinstiftelsen i dag

Syftet med Sjöförsvarsstiftelsen sr är att stödja och utveckla sjöförsvarets reserv och dess verksamhet. Fokus för de ekonomiska bidragen är att förbättra sjöreservens kapacitet och beredskap, som stiftelsen inverkar på genom att stödja verksamheten i speciellt Marinreserven och dess medlemsföreningar, samt sjöförsvarsdistriktet i MPK. Stiftelsen ger också ut ett specialnummer av tidskriften Rannikon Puolustaja, *Meripuolustuksen kenttä*, som utkommer en gång om året, och som presenterar myndigheternas och organisationernas verksamhet inom sjöförsvaret.

Marinstiftelsens nuvarande styrande organ är förvaltningsrådet och styrelsen. Förvaltningsrådet övervakar och stödjer stiftelsens verksamhet. Det sammanträder årligen senast i oktober, då den behandlar verksamhetsberättelse från föregående räkenskapsår, 1 juli till 30 juni, och de åtgärder som följer av den, bekräftar antalet ledamöter i förvaltningsrådet och väljer dess ledamöter, ordförande och två vice ordförande. Stiftelsens egentliga förvaltning handhas av en styrelse, som årligen väljs av förvaltningsrådet och som består av sex ledamöter med personliga suppleanter. Styrelsen väljer inom sig ordförande och andra nödvändiga tjänstemän för ett år i taget.

Stiftelsens ekonomiska stöd möjliggörs av förvaltningsrådet som aktivt stödjer medelinsamlingen. Styrelsen beslutar två gånger per år, på basen av ansökningar, om beviljandet av ekonomiskt stöd som möjliggörs av medelinsamlingen. Styrelsen beaktar, vid beviljandet av stöden, utlåntag av den expertnämnd som den tillsatt och där stiftelsens förvaltning, marinen och reservistfältet är representerade. Under senare år har beviljats stöd för bland annat inköp och underhåll av skolningsverktyg och utrustning.

Kustartilleristiftelsen och Kustartilleriets traditionsförening

Beslutet att inrätta Kustartilleristiftelsen fattades vid ett möte den 15 november 1978 på initiativ och under ledning av kustartilleriinspektören, överste (senare generalmajor) **Alpo Kantola**. I början av projektet bildades

Föreningen *Rannikkotyöstön perinneyhistys* – Kustartilleriets traditionsförening ry för att samla in grundkapitalet på 100 000 mark till stiftelsen. Kustartilleristiftelsens egentliga stiftande möte hölls när grundkapitalet hade samlats in den 10 oktober 1979. Stiftelsen tog ett banklån och löste av traditionsföreningen in det grundkapital som samlats in i form av värdepapper.

Rannikkotykistösäätiö ja Rannikkotykistön perinneyhdistys

Päätös *Rannikkotykistösäätiön* perustamisesta tehtiin kokouksessa 15.11.1978 rannikkotykistön tarkastajan, eversti (myöhemmin kenraalimajuri) **Alpo Kantolan** aloitteesta ja johdolla. Hankkeen aluksi perustettiin *Rannikkotykistön perinneyhdistys – Kustartilleriets traditionsförening ry* säätiön 100 000 mk peruspääoman keräämiseksi. Varsinainen Rannikkotykistösäätiön perustava kokous pidettiin, kun peruspääoma oli tullut kerätyksi 10.10.1979. Säätiö otti pankkilainan ja lunasti perinneyhdistykseltä arvopapereiden muodossa sen keräämän peruspääoman.

Sääntöjensä mukaan Rannikkotykistösäätiön tarkoituksena on ”rannikkotykistön perinteiden vaaliminen ja aselajin piirissä tapahtuvan kehitystyön edistäminen”. Säätiön hallituksella on käynnissä strategiatyö, jonka tavoitteena on määritellä toiminnan suuntaviivat tuleville vuosille. Tavoitteena on löytää sopiva tasapaino perinteiden vaalimisen sekä tulevaisuuteen katsovien hankkeiden ja projektien tukemisen välillä. Säätiön taloudellinen tilanne on hyvä ja mahdollistaa säätiön tarkoituksen toteuttamisen tulevaisuudessakin.

Vuosituhanneen vaihteessa käytiin meripuolustuksen uudelleenorganisointiin liittyen keskusteluja Meripuolustussäätiön ja Rannikkotykistösäätiön yhteistyöstä tai ainakin toiminnan koordinoinnista. Tällöin jopa perustettiin tarkoitusta varten säätiöiden yhteinen koordinaatioryhmä, mutta sen toiminta hiipui vuosituhanneen vaihteen jälkeen.

Rannikkotykistön perinneyhdistys ry on jatkanut toimintaansa keskittyen alkuperäiseen tehtäväänsä kerätä, tallentaa ja vaalia rannikkotykistöaselajin perinteitä. Yhdistys on mm. digitoinut kaikkien viiden rannikkotykistöjoukko-osastojen joukko-osastolehdet (Kotkassa *Kotkan kynnet*, Suomenlinna

alueella *Linnake*, Hangossa *Hankoniemi*, Turussa *Kalkas* ja Vaasassa *Porrastus*) ja ne ovat vapaasti luettavissa yhdistyksen verkkosivuilla.

Muut meripuolustuksen parissa toimivat säätiöt

Meripuolustuksen piirissä toimii kaksi muutakin säätiötä, *M/S Pirkanmaan tukisäätiö* sekä *Merisotakoulun tukisäätiö*, joiden toiminta-ajatus on aikaisemmin mainittuja säätiöitä tarkemmin rajattu.

M/S Pirkanmaan tukisäätiön tarkoituksena on tukea ja edistää vapaaehtoisesti tapahtuvaa maanpuolustustyötä merenkulun ja merimiestaidon alalla sekä luoda otolliset olosuhteet harrastus-, harjoittelu- ja kilpailutoimintaan Pirkanmaan reserviläispiirien jäsenille. Käytännössä säätiö ylläpitää Merivoimien käytöstä poistamaa Hauki-luokan kelirikkenvenettä *m/s Pirkanmaata*. Aikaisemmin säätiön omistuksessa oli K-24-vene, joka oli Hauki-luokan prototyyppi. Pirkanmaata käytetään muun muassa MPK:n Meripuolustuspiirin kurssitoiminnassa sekä kuljetuksiin että merenkulkukoulutukseen.

Merisotakoulun tukisäätiön tarkoituksena on puolestaan edistää Merivoimien ja meripuolustuksen hyväksi tehtävää koulutus-, kasvatus-, opetus- ja tutkimustyötä sekä julkaisutoimintaa Merisotakoulun piirissä. Säätiö myöntää stipendejä, tunnustuspalkintoja, apurahoja ja avustuksia opinnoissaan hyvin menestyneille opiskelijoille, kunnostautuneille reserviläisille sekä opintojen suorittamista varten. Myös Merisotakoululla palvelevien henkilöiden virkistystoimintaa sekä fyysisen kunnon ylläpitämistä ja kohentamista voidaan tukea.

Kun suojeluskuntia ja Lotta Svärd -järjestöä ja niiden jäsenyhdistyksiä lakkautettiin hyvin nopealla aikataulla syksyllä 1944, onnistuttiin suuri osa järjestöjen omaisuudesta ”pelastamaan” erilaisilla järjestelyillä erilaisiin yhdistyksiin, osuuskuntiin ja säätiöihin. Näillä säätiöillä, kuten *Urlus-säätiöllä*, on ollut tärkeä

I enlighet med sina stadgar är Kustartilleristiftelsens syfte ”att vårda kustartilleriets traditioner och främja utvecklingsarbetet inom vapenslaget”. Stiftelsen har strävat till att definiera riktlinjerna för sin verksamhet för de kommande åren i syfte att hitta en lämplig balans mellan att vårda traditioner och att stödja framtidsinriktade projekt.

Vid millennieskiftet fördes, i samband med omorganisationen av sjöförsvaret, diskussioner om samarbete, eller åtminstone samordning av verksamheten mellan Marinstiftelsen och Kustartilleristiftelsen. Då inrättades till och med en för stiftelserna gemensam samordningsgrupp för ändamålet, men dess verksamhet tynade bort efter millennieskiftet.

Kustartilleriets traditionsförening rf. har fortsatt sin verksamhet med fokus på sin ursprungliga uppgift att samla, spara och vårda kustartillerivapnets traditioner. Föreningen har tex. digitaliserat alla fem kustartilleritruppförbands tidskrifter (Kotka kynnet i Kotka, Linnake i Sveaborgsområdet, Hankoniemi i Hangö, Kalkas i Åbo och Porrastus i Vasa) och de kan fritt läsas på föreningens nätsida.

Övriga sjöförsvaret närstående stiftelser

Två andra stiftelser verkar inom sjöförsvaret, stödstiftelsen *M/S Pirkanmaan tukisäätö* och *Merisotakoulun tukisäätö*, vars verksamhetskoncept, jämfört med de ovan nämnda stiftelserna, är snävare definierat.

M/S Pirkanmaan tukisäätö har som syfte att stödja och främja frivilligt försvarsarbete inom området för sjöfart och sjömanskunskap samt att skapa gynnsamma förutsättningar för hobby-, övnings- och tävlingsverksamhet för medlemmarna i Birkalands reservistdistrikt. I praktiken upprätthåller stiftelsen *M/S Pirkanmaa*, en menföresbåt av Hauki-klassen

som avvecklats av marinen. Tidigare ägde stiftelsen *K-24*-båten, som var prototypen för Hauki-klassen. *M/S Pirkanmaa* används till exempel i MPK:s sjöförsvardsdistrikts kursverksamhet för både transporter och sjöfartsutbildning.

Syftet med *Merisotakoulun tukisäätö* är för sin del att främja sådant utbildnings-, uppfostrings-, undervisnings- och forskningsarbete som nyttjar marinen och sjöförsvaret, samt förlagsverksamhet inom ramen för Sjökrigsskolan. Stiftelsen beviljar stipendier, utmärkelser och understöd till studeranden som varit framgångsrika i sina studier, till reservister som har utmärkt sig och för att idka studier. Även Sjökrigsskolans anställda personals fritidsaktiviteter och upprätthållande och förbättrande av den fysiska konditionen kan stödjas.

När Skyddskåren och organisationen *Lotta Svärd* och deras medlemsföreningar upplöstes mycket snabbt hösten 1944 lyckades man ”rädda” en stor del av organisationernas tillgångar genom olika arrangemang till olika föreningar, andelslag och stiftelser. Dessa stiftelser, så som *Urlus-stiftelsen*, har spelat en viktig roll som källa till stöd för frivilligt försvar under hela efterkrigstiden.

Försvarsfrämjandet rf. är en nyckelaktör för det frivilliga försvaret. Fokus för verksamheten är centraliserad medelinsamling till frivilligt försvarsarbete. Försvarsfrämjandet skaffar och fördelar medel centralt för sina medlemsorganisationers verksamhet och utbildning och fungerar som en länk i medlemsorganisationernas gemensamma angelägenheter till offentlig förvaltning och näringsliv.

Understödsstiftelsen för landsförsvaret har verkat till förmån för det landsförsvaret sedan 1953. Den fyller sitt syfte genom att årligen dela ut bidrag till verksamhet och tillfälliga projekt som främjar förverkligandet av

rooli vapaaehtoisen maanpuolustuksen tukijana koko sodan jälkeisen ajan.

Maanpuolustuksen Tuki ry on vapaaehtoisen maanpuolustuksen kentän kannalta keskeinen toimija. Toiminnan painopistealueena on vapaaehtoisen maanpuolustustyön keskitetty varainhankinta. Maanpuolustuksen Tuki hankkii ja jakaa varoja keskitetysti jäsenjärjestöjensä toimintaan ja koulutukseen sekä toimii linkkinä jäsenjärjestöjen yhteisissä asioissa julkiseen hallintoon ja elinkeinoelämään.

Maanpuolustuksen kannatussäätiö on toiminut vuodesta 1953 lähtien maanpuolustuksen hyväksi. Se toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä vuo-

sittain avustuksia toimintaan ja määräaikaisiin hankkeisiin, jotka edistävät säätiön tavoitteiden toteutumista ja on näin merkittävä puolustusvoimien ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen tukija. Säätiön tarkoitus on käyttää omaisuuttaan Puolustusvoimissa tapahtuvaan koulutukseen ja liikunta-kasvatukseen, maanpuolustusta edistävään valistus- ja tutkimustyöhön sekä yleistä kansalaiskuntoa kehittävän toiminnan tukemiseen.

Maanpuolustusta tukee lisäksi suuri määrä muita valtakunnallisia ja alueellisia säätiöitä ja yhteisöjä, joiden kytkös vapaaehtoiseen meripuolustukseen on kuitenkin etäisempi.

1.3. Uudelleen käynnistyvä vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta ja Sininen Reservi ry:n perustamiseen johtaneet vaiheet (1990–1998)

Kylmän sodan päättyminen

Kylmän sodan asetelmien purkautuessa ja erityisesti Saksan yhdistymiseen tähtäävien neuvottelujen edetessä keväällä 1990 Suomen ulkoasiainministeriössä kiinnitettiin huomiota tarpeeseen arvioida vuoden 1947 Pariisin rauhansopimuksen sekä vuoden 1948 YYA-sopimuksen ajanmukaisuutta. Niihin oli sisällytetty toisen maailmansodan jälkitilanteeseen kuuluneita määräyksiä, jotka eivät vastanneet perustavasti muuttuneita olosuhteita. Suomen hallitus päätti ilmoitettuaan etukäteen asiasta Neuvostoliitolle ja Isolle-Britannialle, että rauhansopimuksen sotilasartiklat olivat vanhentuneet. Päätöksen julkistamiseen tuli tilaisuus, kun Saksan yhdistymissopimus allekirjoitettiin syyskuussa 1990.

Hallituksen tiedonannossa 21.9.1990 todettiin:

Sen jälkeen, kun Saksa on yhdistynyt ja sen täysivaltaisuus palautettu, Suomen hallitus katsoo, että Pariisin rauhansopimuksen III osan Saksaa koskevat määräykset ovat menettäneet merkityksensä.

Rauhansopimuksen III osan muut Suomen täysivaltaisuutta rajoittavat määräykset eivät vastaa Suomen asemaa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenenä ja osanottajavaltiona Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssissa. Sen vuoksi hallitus toteaa myös niiden menettäneen merkityksensä.

stiftelsens mål och är därmed ett betydande stöd till försvarsmakten och det frivilliga försvaret. Stiftelsens syfte är att använda sina tillgångar till förmån för utbildning och fysisk fostran inom försvarsmakten, för utbildnings- och forskningsarbete som främjar landsförsvaret samt för att stödja verk-

samhet som utvecklar medborgarnas allmänna funktionsförmåga.

Försvaret stöds dessutom av ett stort antal nationella och regionala stiftelser och samfund, vars anknytning till sjöförsvaret dock är mera avlägsna.

1.3. Återupptagningen av det frivilliga försvarsarbetet och skeden som ledde till grundandet av Marinreserven (1990-1998)

Slutet på det kalla kriget

Under våren 1990, i samband med att de med det kalla kriget förknippade konstellationerna upplöstes och i synnerhet med anledning av framstegen i förhandlingarna om den tyska återföreningen, uppmärksammade Finlands utrikesministerium behovet av att utvärdera tidsenligheten i 1947 års fredsavtal i Paris samt 1948 års FSB-pakt. De innehöll bestämmelser från efterdyningarna av andra världskriget, som inte motsvarade de i grunden förändrade omständigheterna. Efter att ha underrättat Sovjetunionen och Storbritannien i förväg, beslöt Finlands regering att de militära artiklarna i fredsfördraget hade föråldrats. I och med att de tyska återföreningsfördraget undertecknades i september 1990 blev det möjligt att offentligt meddela om beslutet.

I regeringens meddelande den 21.9.1990 konstaterades (fritt översatt):

Efter att Tyskland återförenats och dess suveränitet återinrättats, anser Finlands regering att bestämmelserna i del III av fredsfördraget i Paris, gällande Tyskland, har förlorat sin betydelse-

Övriga bestämmelser i fredsfördragets del III som begränsar Finlands suveränitet motsvarar inte Finlands ställning som medlem i FN och deltagare i OSSE. Av denna orsak konstaterar regeringen också att dessa förlorat sin betydelse.

Atomvapnen, vars anskaffning förbjuds i fredsfördragets artikel 17, utgör ett undantag. Finland har förbundit sig att inte skaffa atomvapen även genom att ansluta sig till icke-spridningsavtalet för kärnvapen år 1969.

Det faktum att bestämmelserna i fredsfördragets del III konstateras vara betydelselösa, förändrar inte grunderna för Finlands säkerhets- och utrikespolitik.

Fredsfördraget i Paris från år 1948 upphävdes eller förändrades juridiskt, i och med regeringens beslut, alltså inte, utan frågan var om en politisk tolkning gällande föråldringen av militärartiklarna, som i praktiken innebar att de ogiltigförklarades.

Poikkeuksen muodostavat atomiaseet, joiden hankkimisen rauhan-sopimuksen 17. artikla kieltää. Suomi on sitoutunut olemaan hankkimatta ydinaseita myös liittymällä vuonna 1969 ydinsulkusopimukseen.

Rauhansopimuksen III osan määräysten merkityksettömiksi toteaminen ei muuta Suomen harjoittaman turvallisuus- ja puolustuspolitiikan perusteita.

Pariisin rauhansopimusta 1947 ei siis hallituksen päätöksellä kumottu eikä myöskään juridisesti muutettu, vaan kyseessä oli poliittinen tulkinta sotilas-artikloiden vanhentuneisuudesta, mikä käytännössä tarkoitti niiden mitätöimistä.

Maanpuolustuskoulutuksen uudelleenkäynnistyminen

Niin reserviläiskentässä yleensä kuin myös meripuolustuksen piirissä oli suuri patoutunut tarve ja halu käynnistää vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus heti, kun se vuonna 1991 tuli mahdolliseksi. Hyvin nopeasti osoitautui myös, että reserviläisillä oli paitsi halua, myös kykyä tähän toimintaan. Toiminta käynnistyi nopeasti, eivätkä Merivoimat ja rannikkotykistö tässä suhteessa suinkaan olleet hitaimpien joukossa. Toiminta jakaantui kuitenkin, operatiivisten johtosuhteiden mukaisesti, toisaalta Merivoimien johtamaan ja toisaalta sotilaslääniä johtamaan toimintaan.

Pääesikunta asetti vuoden 1991 alussa niin kutsutun *Ilmolan työryhmän* selvittämään vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen toiminnan kehittämistä ja koordinoitua yhteisten kokonaispäämäärien edistämiseksi. Lisäksi työryhmä selvitti, miten muutakin vapaaehtoista turvallisuus-koulutusta voitaisiin järjestää. Työryhmä teki esityksen koulutuksen toteuttamisesta ja rahoittamisesta. Tämä ei jäänyt viimeiseksi asiaa pohtineeksi

työryhmäksi, mutta Ilmolan työryhmä loi perustan tulevalle kehitykselle.

Ensimmäiset kokeilukurssit järjestettiin vuonna 1992, myös meripuolustuksen piirissä. Toiminnan käynnistäminen ei sujunut kaikilta osin ongelmitta ja varsinkin alkuaikoina kurseja jouduttiin perumaan osanottajapulan vuoksi. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella kouluttajien rekrytointi tuotti joillakin alueilla vaikeuksia.

Sinisen Reservin Säätiöllä oli alusta saakka merkittävä rooli Merivoimajohtoisen toiminnan käynnistämisessä. Merivoimien kannalta säätiö oli luonteva yhteistyökumppani tulevaa toimintaa suunniteltaessa. Säätiön vastuuhenkilöillä, muun muassa **Kai Hietarinnalla**, **Kyösti Vesteriselä** ja **Christian Elfvingillä** oli toimivat suhteet Merivoimien johtoon, eikä muuta varten otettavaa vaihtoehtoa todellisuudessa edes ollut.

Vuonna 1993 perustettiin maanpuolustusjärjestöjen yhteiseksi koulutusorganisaatioksi erillinen rekisteröity yhdistys, joka sai nimen *Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry*, lyhyemmin MPK. Perustajajäseninä olivat Suomen Reserviupseeriliitto ry, Reservin Aliupseerien Liitto ry, Suomen Reserviupseerien Naisten Liitto ry, Reservin Aliupseerien Naisten Liitto ry, Maanpuolustuskiltojen Liitto ry, Sotilaskotiliitto ry ja Kadettikunta ry. MPK:n toimintaan on koko sen toiminnan ajan liittynyt rajoituksia, joilla haluttiin estää suojeluskuntien tapaisen järjestön muodostuminen. Se onkin puhdas koulutusorganisaatio, jonka toimintaa valvotaan aktiivisesti. Osasta rajoituksista luovuttiin nopeasti Venäjän laajennettua hyökkäystään Ukrainassa vuonna 2022. Tärkeä ero suojeluskuntin verrattuna on kuitenkin edelleen operatiivisten tehtävien puuttuminen.

Tapahtuneista merkittävistä muutoksista huolimatta kesti melkein 15 vuotta, ennen kuin vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus sai uuden lakisääteisen kehyksen ja turvatun rahoituksen, kun Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta astui voimaan 1.1.2008.

Försvarsutbildningen återupptas

I såväl reservistfältet i allmänhet som inom sjöförsvaret fanns ett stort upp-
dämt behov och vilja att starta frivillig försvarsutbildning så snart det blev
möjligt 1991. Det visade sig också mycket snabbt att reservisterna inte bara
hade viljan, utan också förmågan till denna aktivitet. Verksamheten kom
igång snabbt och marinen och kustartilleriet var inte på något sätt bland
de långsammaste i detta avseende. Verksamheten delades dock, i enlig-
het med de operativa ledningsförhållandena, upp i verksamhet ledd å ena
sidan av marinen och å andra sidan av militärlänen.

Huvudstaben tillsatte i början av 1991 den så kallade *Ilmola-arbets-*
gruppen för att utreda utvecklingen och samordningen av de frivilliga

*Kuva 1.14. Vuonna 1991 Reserviläisten Merisäätiön hallitus perehtyi Ilmolan työryhmän mietintöön vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta ja asiaa edistämään Merivoimien reserviläisten piirissä perustettiin toimikunta, jonka puheenjohtajaksi nimettiin Christian Elfving, sihteeriksi Pekka Heinonen ja jäseniksi Mauri Kettunen sekä Pekka Niemi. Seuraa-
vana vuonna järjestettiin ensimmäinen Merireservin valmiuskurssi. Kuva:
Sininen Reservi ry:n arkisto.*

*Bild 1.14. 1991 bekangjorde sig Reserviläisten Merisäätiö (i framtiden
Marinstiftelsen) styrelse med Ilmola-arbetsgruppens betänkande om
frivilligt försvar och för att främja ärendet gällande marinens reservister
inrättades en kommitté, med Christian Elfving som ordförande, Pekka
Heinonen som sekreterare, samt Mauri Kettunen och Pekka Niemi som
medlemmar. Året därpå anordnades marinreservens första beredskaps-
kurs. Bild: Marinreservens arkiv.*

1
MERIRESERVIN VALMIUSKURSSI NO 1
KURSSIKERTOMUS
Helsinki

T 41/6 F 30
17.11.1992

Sivu 1

Koulutustarkastaja

Koulutuksen asiakas 1/ca/23.7.93
kysely 23/ca/29.9.92

MERIRESERVIN VALMIUSKURSSI 1:N KURSSIKERTOMUS

VALMIUSKURSSIN PUITTEET

Merireservin valmiuskurssi no 1 toimeenpantiin Helsingissä 26.9.-14.10
1992 välisenä aikana.

Valmiuskurssin johtajana toimi yliluutnantti res. Christian Elfving.

Kurssilla toimi kouluttajina osa MeriSK:n kouluttaja-kertausharjoituksen
18.-22.5.1992 käyneistä reserviläisistä. Kurssi tukeutui merkittävissä
määriin merivoimien tiloihin, kalustoon sekä esitelmiinsäjoihin.
Luettelo reserviläiskouluttajista on liitteessä 1.

Kurssilaiset olivat reserviläisjärjestöjen jäseniä koostuen merivoimien ja
rannikkotykistön reserviläisistä. Lisäksi kurssiin otti osaa neljä
reserviläisjärjestöihin (vast) kuuluvaa naista.

Luettelo ja eritely kurssilaisista on liitteissä 2.1 ja 2.2.

Esitukset kertausharjoitusvuorokausiksi kurssilaisille ja kouluttajille on
liitetty ao soitteluohjelmalle.

Kurssia seurasi tiivisti merireservin vastanimitetty koulutuspäällikkö,
kommodori Aarno Koivisto.

TOIMEENPANO

Kurssin avasi Merisotakoulun perinnettä Nosto Oy:n varatoimitus-
johtaja Kaj Hietarinta. Merivoimien komentaja kontra-amiraali Sakari Visa
toi puolustusvoimien tervehdyksen sekä piti ajankohtaisen esitelmän.
Kurssin luonnott toimeenpantiin pöytäkirja tilaisuutena MeriVE:n
Skanssissa. Luentoja oli kaksi tai kolme kertaa viikossa, pääosin klo 1800-
2100 välisenä aikana. Kurssi suoritettiin sovelletun harjoituksen Pöckalan-
Jussarön merialueella 2.10.-3.10. välisenä aikana. Kurssi tutustui myös
Helsingin Laivastotaseeseen sekä oli väestönsuojelu- ja ensiapu-
koulutuksessa Tempelinaukion väestönsuojassa.

Kurssin ohjelma on liitteessä 3.1 ja sovelletun vaiheen toimeenpanto
liitteessä 3.2.

MPK:n perustamisella ja myöhemmin sen roolin tarkentumisella oli luonnollisesti suuri merkitys myös meripuolustuksen vapaaehtoistoiminnan järjestelyille. Merivoimissa kesti vuosituhannen vaihteeseen asti, ennen kuin kokonaisvastuu vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta todellisuudessa alkoi siirtyä MPK:lle. Sitä ennen asiaa hoidettiin Sinisen Reservin Säätiön ja *Siniseksi Reserviksi* kutsutun rekisteröimättömän yhdistyksen toimesta. MPK:n henkilöstöllä, erityisesti merireservin koulutuspäälliköllä ja myöhemmin myös koulutusohjaajilla, oli tässä työssä ohjaava rooli. Operatiivisten johtosuhteiden mukaisesti vapaaehtoisen maanpuolustuksen johtovastuu jakaantui vuoden 1998 elokuuhun asti sotilasläänien (rannikkojoukot) ja Merivoimien (laivastojoukot) kesken.

Merivoimien johtama vapaaehtoistoiminta

Merivoimat selvitti omalta osaltaan, miten vapaaehtoistoiminta tulisi järjestää. Toukokuussa 1992 järjestettiin Merisotakoulussa keskeisille vapaaehtoistojoukoille suunnattu kertausharjoitus, jossa tulevaa toimintaa hahmoteltiin. Merivoimien asettama niin kutsuttu MEP-työryhmä selvitti toiminnan organisointia otsikolla ”Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen merireservin koulutus” (19.10.1993–10.2.1995).

Sinisen Reservin neuvottelukunta perustettiin vuonna 1992 tukemaan Merivoimien reserviläistoimintaa, erityisesti vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta. Se toimi ennen Sininen Reservi ry:n perustamista Merivoimien vapaaehtoiskentän kokoavana elimenä ja myös päätöksentekijänä alkuvaiheen toimintaa suunniteltaessa. Neuvottelukuntaan kuului arvovaltainen, yhteiskunnan eri tahoja edustavista päätöksentekijöistä muodostunut ryhmä ”Merivoimien ystäviä”, muun muassa Kai Hietarinta, **Ilkka Suominen**, **Mylle**

Jouhki, Kyösti Vesterinen, **Keijo Ketonen** ja Christian Elfving. Myös silloinen Merivoimien komentaja, vara-amiraali **Sakari Visa** kuului neuvottelukuntaan.

Merivoimissa vapaaehtoistoiminnan uusien toimintamuotojen suunnittelu täsmentyi silloisen Merivoimien komentajan vara-amiraali Sakari Visan toimeksiannolla Sinisen Reservin Säätiön johtoon kuuluneelle Christian Elfvingille. Selvitystöiden tuloksena syntyi Merivoimien komentajan muistio ”*Vapaaehtoinen maanpuolustustyö ja -koulutus Merivoimissa*” (19.1.1995). Muistiossa kuvattiin toiminnalle asetettavia tavoitteita, koulutusaloja ja toiminnan organisointia. Oleellisin viesti oli, että Merivoimien kannalta olisi toivottavaa, että yhteistoimintaosapuolena olisi ”*yksi selkeä organisaatio, jolla on toiminnanjohtaja. Organisaatiolla on oltava koko vapaaehtoisen maanpuolustuksen kentän tuki*”. Sininen Reservi -nimisen yhteisön rekisteröinti sai näin tukea Merivoimilta, ja yhdistys perustettiin ensi rekisteröimättömänä, myöhemmin vuodesta 1997 alkaen rekisteröitynä.

Merireservin ensimmäinen koulutuspäällikkö komentajakapteeni Kari Merilä oli nimitetty jo ennen MPK:n perustamista, ja hän hoiti tehtävää lyhyehkön ajan vuosina 1991–1992. Kommodori **Aarno Koivisto** toimi koulutuspäällikkönä 15.9.1992 alkaen aina vuoden 1994 loppuun. Molemmat palkattiin Sinisen Reservin Säätiön varoin, ja heille hankittiin työtila ja tarvittavat työvälineet. Tuolloin ei siis vielä nähty, että MPK olisi komentajan muistiossaan kaavailema Merivoimien yhteistoimintaosapuoli, edes koulutussasioissa.

Muistioon sisältyneet organisaatiosuunnitelmat olivat varsin kunnianhimoisia. Esitettiin, että toiminta organisoitaisiin alueellisiin laivueisiin (Helsinki, Suomenlahti, Länsi-Suomi), joihin kuuluisi komentajan ja esikunnan lisäksi koulutushaaran mukaisia viiriköitä, kuten meri-, koulutus-, miina-, valvonta-, tuki- ja kiltaviiriköt. Laivueorganisaatiosta aloittivat toimintansa käytännössä *Merireservin Saaristomeren laivue ja Merireservin Suomenlah-*

försvarsorganisationernas verksamhet i syfte att främja gemensamma övergripande mål. Dessutom redde arbetsgruppen ut vilken annan frivillig säkerhetsutbildning också kunde organiseras. Arbetsgruppen gjorde ett förslag om genomförandet och finansieringen av utbildningen. Detta var inte den sista arbetsgruppen som behandlade frågan, men Ilmolas arbetsgrupp lade grunden för den framtida utvecklingen.

De första kurserna organiserades 1992, även inom sjöförsvaret. Att påbörja verksamheten gick inte utan problem i alla avseenden och framför allt i början fick kurser ställas in på grund av deltagarbrist. Utanför huvudstadsregionen skapade rekryteringen av utbildare svårigheter inom vissa områden.

Redan från början spelade Sininen Reservin Säätiö (senare Marinstiftelsen) en betydande roll vid påbörjande av den av marinen styrda verksamheten. Ur marinens perspektiv var stiftelsen en naturlig partner vid planering av framtida verksamhet. Ansvarspersonerna i stiftelsen, bl.a. **Kai Hietarinta**, **Kyösti Vesterinen** och **Christian Elfving**, hade fungerande relationer med ledningen för marinen, och i verkligheten fanns det inget annat seriöst alternativ.

1993 bildades en separat registrerad förening som en gemensam utbildningsorganisation för försvarsorganisationerna, som fick namnet Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry, förkortat MPK. Stiftande medlemmar var Reservofficersförbundet, Reservunderofficersförbundet, Reservofficerarnas kvinnoförbund, Försvarsgillenas förbund, Soldathemsförbundet, och Kadettkåren. MPK:s verksamhet har under hela dess existens varit föremål för restriktioner som syftat till att förhindra bildandet av en organisation som liknar skyddskåren. Det har varit en renodlad utbildningsorganisation vars verksamhet övervakas aktivt. En viktig skillnad jämfört med skyddskåren är avsaknaden av operativa uppgifter. Trots förändringarna i MPK:s

ställning och reglering tog det nästan 15 år innan den frivilliga försvarsutbildningen fick en ny rättslig ram och säkrad finansiering, när lagen om frivilligt försvar trädde i kraft den 1 januari 2008.

Grundandet av MPK och senare klargörandet av dess roll hade naturligtvis också stor betydelse för arrangemangen för sjöförsvarets frivilligverksamhet. Inom marinen dröjde det till millennieskiftet innan det övergripande ansvaret för den frivilliga försvarsutbildningen faktiskt började föras över till MPK. Dessförinnan hanterades ärendet av Marinstiftelsen och en oregistrerad förening som kallades *Sininen Reservi*. MPK:s personal, särskilt marinreservens utbildningschef och senare även utbildningsinstruktörerna, spelade en vägledande roll i detta arbete. I enlighet med de operativa ledningsförhållandens fördelades ledningsansvaret för det frivilliga försvaret mellan militärlänen (kuststyrkorna) och Marinen (flottstyrkorna) fram till augusti 1998.

Av marinen ledd frivilligverksamhet

Marinen klagade för sin del hur frivilligverksamheten skulle organiseras. I maj 1992 anordnades en repetitionsövning på Sjökrigsskolan för centrala frivilligaktörer, där framtida aktiviteter skisserades. Den av marinen tillsatta så kallade MEP-arbetsgruppen gjorde en utredning över organisering av verksamheten under titeln ”Marinreservens utbildning inom den frivilliga försvarsutbildningen” (19 oktober 1993–10 februari 1995).

Marinreservens delegation inrättades 1992 för att stödja marinens reservistverksamhet, särskilt frivillig försvarsutbildning. Innan Sininen Reservi ry grundades fungerade den som organiserande organ för marinens frivilligfält och även som beslutsfattare vid planeringen av den inledande

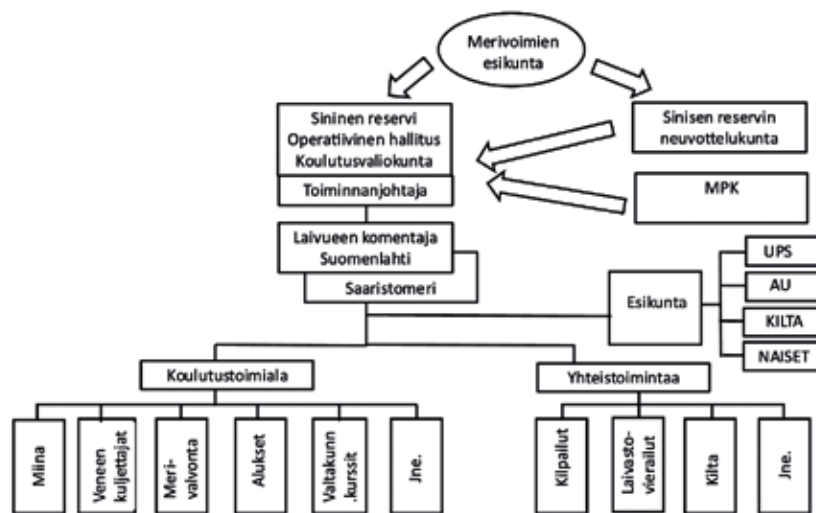
den laivue. Aluksi toimintaa johti varsin pieni ydinjoukko.

Muistiossa Merivoimien komentaja asetti Merivoimien tukemalle vapaaehtoiselle maanpuolustukselle tavoitteeksi kouluttaa Merivoimien tarvitsemia reserviläisiä sekä ylläpitää ja kehittää maanpuolustustahtoa. Muistion mukaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen on ahtaasti tulkittuna palveltava Merivoimien tarpeita, jolloin koulutettavina ovat Merivoimiin (meripuolustukseen) sijoituskelpoiset reserviläiset (ikä pääosin alle 35 vuotta, osuus koulutettavista noin 80 %), Merivoimien siviilihenkilöstö sekä muu henkilöstö, joka haluaa tietoa Merivoimien toiminnasta (osuus koulutettavista enintään 15 %).

Syntyi myös Merivoimien asettama *Merireservin kehittämis- ja -koulutusryhmä*. Ryhmän tehtävänä oli vastata merireservin koulutuksen kokonaisjärjestelyistä ja tehdä toimintaa koskevat tärkeät linjaukset. Meripuolustuksen koulutuspäällikkö toimi ryhmän puheenjohtajana, ja Merivoimien lisäksi järjestökenttä oli edustettuna ryhmässä monipuolisesti.

Sinisen Reservin koulutusvaliokunta, kuten myös markkinointityöryhmä ja eräät muut valiokunnat, olivat toiminnassa jo ennen yhdistyksen rekisteröimistä. Koulutusvaliokunnan tehtävät olivat hyvin kattavat ja tekivät valiokunnasta Merivoimien vapaaehtoistoiminnan ja erityisesti vapaaehtoisen koulutustoiminnan keskeisen toimijan. Koulutusvaliokunta hoiti kaikkia niitä tehtäviä, joista MPK nykyään vastaa huolimatta siitä, että MPK jo tuolloin oli olemassa. Tämä asetelma muuttui vasta vuosituhaten vaihteen jälkeen, kun kokonaisvastuu vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen toteuttamisesta, myös Merivoimissa, vähitellen siirtyi MPK:lle ja sen meripuolustuspiirille.

Merivoimien tukeman koulutuksen käytännön toteutus tapahtui siis 1990-luvulla kahdessa reserviläisjohtoisessa koulutuslaivueessa, *Merireservin Saaristomerren laivue ja Merireservin Suomenlahden laivue*, jotka saivat koulutustehtävänsä koulutusvaliokunnalta. Merivoimien esikunta toimi hyvin ak-

Kuva 1.15. Merireservin toiminnallinen organisaatio 1990-luvulla.

Kuva: Sininen Reservi ry:n arkisto.

Bild 1.15. Sjöreservens funktionella organisation under 1990-talet.

Bild: Marinreserven rf:s arkiv.

tiivisesti toimintaa käynnistettäessä jo ennen Sinisen Reservin perustamista. Vuonna 1993 toimeenpantiin ensimmäiset varsinaiset kurssit, *valmiuskurssit*.

Laivueisiin kuului komentaja, esikunta ja vaihteleva määrä viiriköitä. Suomenlahden laivueen 1. komentajaksi nimitettiin **Timo Vartiainen**, kun taas Saaristomerren laivueen 1. komentajana toimi **Pertti Dahlström**. Vuoden 1995 alusta alkaen Merireservin koulutuspäällikkönä toimi komentaja (evp) **Aslak Saviranta**, joka nimitettiin myös Sinisen Reservin Säätiön asiamieheksi.

fasen av verksamheten. I delegationen ingick en auktoritativ grupp av ”marinens vänner” med beslutsfattare representerande olika delar av samhället, bl.a. Kai Hietarinta, **Ilkka Suominen**, **Mylle Jouhki**, Kyösti Vesterinen, **Keijo Ketonen** och Christian Elfving. Den dåvarande marinchefen, viceamiral **Sakari Visa**, var också medlem i delegationen.

Planeringen av nya former av frivilligarbete inom marinen specificerades genom ett uppdrag av dåvarande marinchefen Sakari Visa till Christian Elfving, som ingick i ledningen för Marinstiftelsen. Som ett resultat av utredningarna utformades marinchefens promemoria ”Frivilligt försvarsarbete och frivillig utbildning i marinen” (19.1.1995). I promemorian beskrevs de mål som ska sättas upp för verksamheten, utbildningsområdena och organiseringen av verksamhetens. Det viktigaste budskapet var att ur marinens perspektiv vore det önskvärt att samarbetspartnern var *”en tydlig organisation med en verksamhetsledare. Organisationen bör ha stöd av hela frivilligfältet”*. Registreringen av en förening med namnet Sininen reservi fick alltså stöd av Marinen, och föreningen grundades, först oregistrerad, senare som registrerad från 1997.

Marinreservens förste utbildningschef, kommendörkapten Kari Merilä, utsågs redan före bildandet av MPK, och han innehade tjänsten en kort tid 1991–1992. Kommodor **Aarno Koivisto** var utbildningschef från 15 september 1992 till slutet av 1994. Båda anställdes med medel från Marinstiftelsen, och ett arbetsutrymme och nödvändig arbetsutrustning anskaffades. På den tiden ansågs alltså ännu inte MPK vara den i marinchefens promemoria planerade samarbetspartnern, ens gällande utbildningsärenden.

De organisationsplaner som ingick i promemorian var ganska ambitiösa. Det föreslogs att verksamheten skulle organiseras i regionala flottiljer (Helsingfors, Finska viken, Västra Finska), vilka förutom kommendör och stab skulle omfatta divisioner enligt utbildningsgrenen, såsom marin-, ut-

bildnings-, min-, övervaknings-, stöd- och gilldivisioner. Av flottiljorganisationen påbörjade i praktiken sin verksamhet Sjöreservens Skärgårdshavets flottilj och Sjöreservens Finska vikens flottilj. Till en början leddes verksamheten av en ganska liten kärngrupp.

I PM:t satte marinchefen som mål för den av marinen stödda frivilligverksamheten att utbilda de reservister som marinen behöver och att upprätthålla och utveckla försvarsviljan. Enligt PM:t bör det frivilliga försvaret, snävt tolkat, tjäna marinens behov, varvid utbildningen bör fokuseras på reservister som är placeringsdugliga i marinen (sjöförsvaret) (huvudsakligen under 35 års ålder, andelen av utbildade cirka 80 %), civil personal vid marinen och övriga personer som vill ha information om marinens verksamhet (andel av utbildade högst 15 %).

Arbetsgruppen *Sjöreservens utvecklings- och utbildningsgrupp* inrättats också av marinen. Gruppens uppgift var att ansvara för de övergripande arrangemangen för sjöreservens utbildning och att göra viktiga linjedragningar gällande verksamheten. Sjöförsvarets utbildningschef fungerade som ordförande i gruppen och förutom marinen var organisationsfältet representerat på ett mångsidigt sätt i gruppen.

Marinreservens utbildningsutskott, såväl som marknadsföringsarbetsgruppen och några andra utskott, fungerade redan innan föreningen registrerades. Utbildningsutskottets uppgifter var mycket omfattande och gjorde nämnden till en nyckelaktör i den marina frivilligverksamheten och särskilt inom den frivilliga utbildningsverksamheten. Utbildningsutskottet skötte alla de uppgifter som MPK ansvarar för idag, trots att MPK fanns redan då. Denna situation förändrades först efter millennieskiftet, då det övergripande ansvaret för genomförandet av frivillig försvarsutbildning, inklusive i marinen, successivt överfördes till MPK och dess sjöförsvardsdistrikt.

Kuva 1.16. Merireservin valmiuskurssi I:n H-luokan aluksia laiturissa. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 1.16. H-båtar vid bryggan under Sjöreservens beredskapskurs I. Bild: Tatu Korhonen.

1990-luvulla Merivoimien johtaman vapaaehtoisen maanpuolustus-koulutuksen ”päätuote” oli aluksi *valmiuskurssit*. Ne olivat Merivoimapai-notteisia kursseja, joiden sotilaallisten ohjelmaosioiden päämäärä oli antaa kuva maanpuolustuksen puitteista ja kokonaisjärjestelystä, sotilaallisesta puolustusjärjestelmästä sekä meripuolustuksen kokonaisuudesta ja osasuorittajista, erityisesti Merivoimista. Opetussuunnitelman sisältyi myös eriytyviä osia ja meriharjoituksia.

Eriytyvien osien vaihtoehtoja olivat (1) yleensä joukkoihin sijoitusikäiset miehet, joille annettiin ohjausta taktilliseen suunnitteluun ja johtamiseen sekä kuva keskeisistä meri- ja rannikkotaktisista suoritteista pienen

reserviläisten miehittämän yksikön puitteissa, sekä toisaalta (2) yleensä naiset ja vanhemmat, joille oli tavoitteena antaa kuva keskeisistä järjestelystä ja toiminnasta yhteiskunnan kriisiorganisaatioiden puitteissa.

Kaikille yhteisessä *meriharjoituksessa* annettiin kurssilaisille käytännön harjoittelua toiminnassa pienellä aluksella ja alusyksikössä sekä meri- ja rannikkotaktisissa perussuoritteissa. Harjoituksissa käytettiin sekä säätiön omistamaa Vesikkoja että Merivoimien H-luokan veneitä, joihin Merivoimat asetti valvojat. Harjoitukseen sisältyi siirtyminen jollekin rannikkolinnakkeelle tai harjoitusalueelle, kuten esimerkiksi Isosaareen, Pirttisaareen tai Jussaröön.

Ensimmäisen valmiuskurssin johtajana toimi silloinen yliluutnantti (res) Christian Elfving, jonka mukana oppitunteja oli seuraamassa myös juuri ennen kurssin alkua tehtäviinsä ryhtynyt merireservin koulutuspäällikkö, kommodori (evp) Aarno Koivisto. Myöhempien valmiuskurssien johtajina ja kouluttajina toimivat ainakin **Pekka Niemi**, **Yrjö-Pekka Rautalahti** ja **Kai Masalin**. Kursseja pidettiin yhteensä vajaa kaksikymmentä sekä Helsingissä että Turussa. Turussa valmiuskursseja suunnitteli ja johti komentajakapteeni (res) Pertti Dahlström. Myös komentajakapteeni **Kimmo Kotilainen** ja komentaja (evp) **Matti Ketola** tekivät pitkäjänteistä työtä vapaaehtoisin maanpuolustuskoulutuksen eteen.

Lisäkurseista muodostui myöhemmin Merivoimien toivomuksesta tärkein koulutustuote. Niille osallistui pääasiassa valmiuskurssin suorittaneita tai kertausharjoituksin valmistautuvia reserviläisiä. Kurssit olivat tiettyyn taktisen toiminnan alueeseen keskittyviä, yleensä viikonvaihteen kestoisia. Aihepiirinä oli esimerkiksi esikuntatoiminta, viestitoiminta, merivalvonta, tukeutuminen, sotilaalliset merikuljetukset, huollon suoritteet, rannikkopuolustuksen taktilliset aiheet tai Merivoimien asealat, kuten miinoitus. Kursseja järjestettiin erityisesti Helsingissä ja Turussa (SVK-kurssit) mutta myös joitakin Vaasassa (merivalvontakursseja ja ”raskaat kuljetukset” Vaasan sataman

Det praktiska genomförandet av utbildning understödd av marinen skedde på 1990-talet i två reservistleda skolningsflottiljer, Sjöreservens *Skärgårdshavets flottilj* och *Finskavikens flottilj*, som fick sina utbildningsuppgifter av utbildningsutskottet. Marinstaben var mycket aktiv när verksamheten inleddes redan före etableringen av föreningen Sininen reservi. 1993 genomfördes de första egentliga kurserna, beredskapskurserna.

Flottiljerna omfattade en kommandör, en stab och ett varierande antal divisioner. **Timo Vartiainen** utsågs till förste kommandör för Finskavikens flottilj, medan **Pertti Dahlström** var förste kommandör för Skärgårdshavets flottilj. Från början av 1995 fungerade kommandör **Aslak Saviranta**, som även utsågs till Marinstiftelsens ombudsman, som Sjömarinens första utbildningschef.

På 1990-talet var till en början den av marinen ledda frivilliga försvarsutbildningens "huvudprodukter" sjöreservens beredskapskurser. Det var marininriktade kurser, vars militära programavsnitt syftade till att ge en bild av landets försvarsarrangemang, det militära försvarssystemet samt sjöförsvaret som helhet samt marinen. I läroplanen ingick även differentierade avsnitt och sjö-övningar.

Alternativen för de differentierade delarna var (1) vanligtvis män i en ålder som möjliggör placering i krigstida trupper, som fick vägledning om taktisk planering och ledning och en bild av viktiga sjö- och kusttaktiska prestationer inom ramen för en liten enhet bemannad med reservister, och å andra hand (2) oftast kvinnor och äldre personer, till vilka syftet var att ge en bild av centrala arrangemang och aktiviteter inom ramen för samhällets krisorganisationer.

I den för alla gemensamma sjö-övningen fick kursdeltagarna praktisk träning i verksamhet på ett mindre fartyg och i en fartygsenhet samt i

Kuva 1.17. Merireservin valmiuskurssi I:n osallistujia ampumaradalla. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 1.17. Deltagare i beredskapskurs I på skjutbanan. Bild: Tatu Korhonen.

grundläggande sjö- och kusttaktiska övningar. Vid övningarna användes både Vesikko, som ägdes av stiftelsen, och marinens båtar av H-klass, på vilka Marinen utsåg övervakare. I utbildningen ingick förflyttning till ett kustfort eller övningsområde, som tex. Mjölö, Pörtö eller Jussarö.

Kurschef för den första beredskapskursen var dåvarande premiärlöjtnant (res) Christian Elfving, tillsammans med vilken sjöreservens, kort före kursen tillträdda, utbildningschef kommodor (ia) Aarno Koivisto följde med lektionerna. Åtminstone **Pekka Niemi**, **Yrjö-Pekka Rautalahti** och **Kai Masalin** fungerade som ledare och utbildare för de senare beredskapskur-

Kuva 1.18. Vuonna 1996 järjestettiin Sinisen Reservin toimesta myös ilmatorjuntakurssi. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 1.18. År 1996 organiserades en luftvärnskurs av Marinreserven. Bild: Tatu Korhonen.

tilauksesta). Vaasan alueella tärkeä toimija oli **Antero Honkasalo**.

Useita vapaaehtoisille tarkoitettuja kouluttajakursseja järjestettiin myös 1990-aikana. *Sotilasveneenkuljettaja kursseja* pidettiin Merivoimien toivomuksesta myös vapaaehtoisvoimin sekä pääkaupunkiseudulla että Turun suunnalla, vuodesta 1994 alkaen osana Saaristomeren laivueen kurssitarjontaa myös Vaasassa ja muualla Pohjanmaalla.

Turun suunnalla (ja myöhemmin myös Raumalla, Kotkassa ja Vaasassa) järjestettiin reserviläisjohtoisesti myös niin sanottuja *esikuntapelejä*. Kyseessä oli karttatarjoitus rannikolla ja saaristossa kuvitteellisessa sotaa

edeltävässä harmaassa vaiheessa. Peliryhmä antoi tilanteet ja yksiköiden piti toimia sen mukaisesti. Näiden kurssien mentorina toimi komentaja, myöhemmin kontra-amiraali **Veli-Jukka Pennala**.

Merivoimien komentajan toimeksianto Pertti Dahlströmille järjestää Tall Ships Races -tapahtumaan yhteysupseereja vuonna 1996 toimi puolestaan lähtölaukauksena eräälle Sinisen Reservin edelleen jatkuvalla toimintamuodolle, yhteysupseeritoiminnalle, jota on kuvattu tarkemmin tämän teoksen luvussa 4.1.

Sotilasläänien johtama vapaaehtoistoiminta

Maavoimien vapaaehtoistoimintaa, johon kuuluivat myös rannikkojoukot, johtivat sotilasläänit. Toiminta sotilaslääneissä oli organisoitu paikallisosastoiksi sekä niiden reservi- ja paikallisyksiköiksi. Helsingin sotilasläänissä luotiin ainutlaatuinen järjestelmä, jossa perustettiin yhtä monta paikallisosastoa kuin oli sotilasalueita ja jossa sotilasalueen päällikkö johti vapaaehtoistoimintaa alueellaan. Pääkaupunkiseudun paikallisosastot eli niin kutsutun *viisikon* muodostivat Rannikon paikallisosasto (RanPAT), Vantaan paikallisosasto (VanPAT), Kantakaupungin paikallisosasto (KanPAT), Espoon-Kauniaisten paikallisosasto (EsKaPAT) ja Itä-Helsingin paikallisosasto.

Pääkaupunkiseudulla oli siis myös Rannikon paikallisosasto, vaikka sen alue ei muodostanutkaan sotilasaluetta. Rannikon Paikallisosasto (RanPAT) HelSl:n alaisena joukkona toimi Suomenlinnan rannikkorykmentin (SLRR) vastuualueella. Paikallisyksiköitä (PYT) olivat Vaarlahden, Suomenlinnan, Porkkalan ja Hangon paikallisyksiköt.

Paikallisosaston (PAT) tehtävä oli maanpuolustuskyvyn kohottaminen ja ylläpitäminen. Tämä tapahtui seuraavilla tavoilla:

serna. Totalt hölls närmare tjugo kurser i både Helsingfors och Åbo. I Åbo planerades och leddes beredskapskurserna av kommandörkapten (res) Pertti Dahlström. Kommandörkapten **Kimmo Kotilainen** och kommandör **Matti Ketola** gjorde också en långsiktig insats för den frivillig försvarsutbildningen.

Tilläggskurserna blev senare, på begäran av marinen, den viktigaste utbildningsprodukten. I dem deltog främst reservister som hade genomgått en förberedande kurs eller förberedde sig för repetitionsövningar. Kurserna var inriktade på ett specifikt område av taktisk verksamhet, vanligtvis räckte de en helg. Ämnena var till exempel stabsverksamhet, signalverksamhet, sjö-övervakning, stödjepunkt för fartyg, militära sjötransporter, underhållsutföranden, kustförsvarstaktiska ämnen eller flottans vapenslag såsom minering. Kurser anordnades särskilt i Helsingfors och Åbo (militärbåtförarkurser), men en del även i Vasa (sjö-övervakningskurser och ”tunga transporter” beställda av Vasa hamn). En viktig aktör i Vasatrakten var **Antero Honkasalo**.

Flera utbildarkurser för frivilliga ordnades också under 1990-talet. På begäran av marinen genomfördes, på frivillig basis, militärbåtförarkurser både i huvudstadsregionen och i Åbo-riktning en, fr.o.m.1994, som en del av kursutbudet i Skärgårdshavets flottilj, även i Vasa och på andra håll i Österbotten. I riktning mot Åbo (och senare även i Raumo, Kotka och Vasa) anordnades även så kallade *stabsspel* under ledning av reservister. Det var frågan om

Kuva 1.19. RanPAT:lla oli oma tiedote, joka yhdistettiin vuonna 1998 Suomenlahden Laivueen Pika-Ankkurin kanssa yhteiseksi Suomenlahden Meripuolustaja -tiedotteeksi. Kuva: Sininen Reservi ry:n arkisto.

Bild 1.19. RanPAT hade ett eget informationsblad, som 1998 slogs ihop med Finska vikens flottiljs Pika-Ankkuri till en gemensam Suomenlahden Meripuolustaja -bulletin. Bild: Marinreserven rf:s arkiv.

Rannikon paikallisosaston tiedote 3/1998

RanPAT

RanPAT onnittelee 80-vuotiaita!

12.5.1998

Suomenlinnan Rannikkorykmentti

9.7.1998

Merivoimat

Nimitykset

Vaarlahden paikalliskomppania (VaarPaikK)

VaarPaikK:n päälliköksi on nimetty maj res Pekka Ahtola ja varapäälliköksi lt:n res Pekka Mäkelä. Pekka Ahtola on monelle tuttu mm. Suomenlinnan Rannikkotyöstökylän innovatiivisena kehittäjänä ja Kuivasaaren museotykkiprojektin aktiivina. Pekka Mäkelä on RanPAT:n ihmisille tullut tutuksi mm. vapaaehtoisten harjoitusten kouluttajana. Lisäksi VaarPaikK:n huoltojoukkueen johtajaksi ja väipeliksi nimetty kers res Keijo Majuri, kuljetusjoukkueen johtajaksi korpr Matti Hiltunen ja komentojoukkueen johtajaksi väip res Teppo Vaahtera.

Suomenlinnan paikalliskomppania (SiPaikK)

SiPaikK:n varapäälliköksi on nimetty yll res. Juha-Veikko Kurki.

Hangon paikalliskomppania (HanPaikK)

HanPaikK:n päälliköksi on nimetty lt:n res Jörgen Fromholz.

Palkitsemiset

Täyttäneensä 80 vuotta on Suomenlinnan Rannikkorykmentti palkinnut Rannikon paikallisosaston toiminnassa pitkään ja ansiokkaasti työskennelleitä vapaaehtoisia reserviläisiä ja siviilejä. Ansoistaan vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa rt-aselajin hyväksi palkittiin Ryemenin risteilä

- Antti Rantainen (RanPAT rannikkoajäkärit)
- Asta Ruuskanen (MPK/RanPAT kouluttaja)
- Kristiina Slotte (SiPaikK toimisto)
- Anne Haikonen (SiPaikK toimisto)
- Merja Laamo (RanPAT kouluttaja, ruokahuolto)

Onnittelemme kaikkia palkittuja bienosta tunnustuksesta ja kiitämme arvokkaasta työstänne!

Älä jää paitsi toiminnasta - ota yhteyttä!

Rannikon paikallisosaston päällikkö
maj res Reijo Talaranta
p.t. (09) 4130 2230
gsm 0400 412 428
Email: reijo.talaranta@kotusim.fi

Rannikon paikallisosaston varapäällikkö
yll res Jouko Grönlund
p.t. (09) 421 3882
gsm 040 504 5125
Email: jouko.gronlund@outokumpu.com

Rannikon paikallisosaston tiedotuspäällikkö
kern res Lauri Sjöponen
p.t. (09) 7513 7527
gsm 040 389 3403
Email: lauri.sjoponen@pika.fi

Kuva 1.20. Paikallisosastojen ja RanPAT:n toiminta kiinnosti myös paikallismediaa. Porkkala 97 –harjoituksessa, johon osallistui enimmäkseen alueen omiin rannikkotykistö- ja rannikkojääkärijoukkoihin sijoitettuja reserviläisiä, kantahenkilökuntaa oli vain varo- ja valvontatehtävissä. Osallistujia oli lähes 300 ja koulutusta annettiin mm. IT-konekiväärillä ja tornitykeillä. Kuva: Sininen Reservi ry:n arkisto.

Bild 1.20. Lokalavdelningarnas och RanPATs verksamhet intresserade också lokala medier i övningen Porkkala 97, där deltagarna till största delen bestod av reservister placerade i områdets egna kustartilleri och kustjagartrupper. Försvarsmaktens anställda personal skötte endast säkerhets- och övervakningsuppgifter. Nästan 300 personer deltog i övningen utbildning gavs bl.a. med luftvärnsmaskingevär och tornkanoner. Bild: Marinreserven rf:s arkiv.

- puolustuksen tukeminen paikallisosaston alueella
- jäsenten sotilaallisten tietojen ja taitojen sekä maanpuolustushengen kohottaminen
- erilaisten reserviläisryhmien kokoajana toimiminen sotilaallisen maanpuolustuksen pariin
- paikallispuolustuksen jokapäiväisen valmiuden kohottaminen.

Paikallisosastoon (PAT) kuului sodan ajan yksiköiden määrästä riippuvan vaihteleva määrä reserviyksiköitä sekä paikallisyksikkö. Reserviyksiköllä (RYT) tarkoitettiin sitä osaa sodan ajan paikallisjoukon tai perustamisorganisaation henkilöstöstä, joka halusi osallistua omaehtoiseen toimintaan. Toiminta oli kyseisen sodan ajan joukon valmiuksia ylläpitävää ja kehittävää. Toiminnan painopiste oli sodan ajan joukkojen vapaaehtoisissa harjoituksissa, jolloin koulutusyksikkönä oli perusyksikkö. Sodan ajan joukkoja kutsuttiin vapaaehtoiseen harjoitukseen (VEH) ja reserviläiset toimivat kouluttajina Puolustusvoimien asettaessa valvojat.

Paikallisyksiköllä (PYT) tarkoitettiin puolestaan sotilasalueella asuvista, vapaaehtoisista 15 vuotta täyttäneistä Suomen kansalaisista muodostettua reserviyksiköiden toimintaa tukevaa yksikköä. Yksikön toiminta keskityi lähinnä sotilasalueen sodan ajan joukkojen ja perustamisorganisaation toiminnan tukemiseen. Osa paikallisyksikön henkilöstöstä voitiin rekisteröidä sotilasalueen tai sotilasläänin tarpeelliseksi katsomiin poikkeusolojen tehtäviin. Paikallisosaston paikallisyksikkö piti sisällään nuoret, naiset ja sijoittamattomat sekä muihin joukkoihin sijoitetut reserviläiset.

en kartövning på kusten och i skärgården i den fiktiva grå fasen före kriget. Spelgruppen gav de situationer som förbanden skulle agera enligt. Mentor för dessa kurser var kommandör, senare konteramiral **Veli-Jukka Pennala**.

Marinchefens uppdrag till Pertti Dahlström att organisera förbindelseofficerare för evenemanget Tall Ships Races 1996, utgjorde utgångspunkten för en av Marinreservens fortfarande pågående verksamheter, förbindelseofficersverksamheten, som beskrivs närmare i kapitel 4.1 i detta verk.

Av militärlänen ledd frivilligverksamhet

Frivilligverksamheten i armén, som även omfattade kuststrupperna, leddes av militärlänen. Verksamheten i militärlänen organiserades i lokalavdelningar och i deras reserv- och lokalenheter. Ett unikt system skapades i Helsingfors militärlän, där lika många lokalavdelningar som det fanns militärområden, etablerades och där chefen för militärområdet ledde frivilligverksamheten i sitt område. Lokalavdelningarna i huvudstadsregionen, eller de så kallade *fem*, bestod av kustens lokalavdelning (RanPAT), lokalavdelningen i Vanda (VanPAT), lokalavdelningen i de centrala delarna av staden (KanPAT), lokalavdelningen i Esbo -Grankulla (EsKaPAT) och lokalavdelningen i Östra Helsingfors.

Också Kustlokalavdelningen fanns alltså i huvudstadsregionen, även om dess område inte utgjorde ett militärområde. Kustlokalavdelningen (RanPAT), som en trupp underställd Helsingfors militärlän, verkade på Sveaborgs kustregementes (SLRR) ansvarsområde. RanPAT:s lokalenheter (PYT) fanns i Varlax, Sveaborg, Porkkala och Hangö.

Lokalavdelningens (PAT) uppgift var att öka och upprätthålla den försvarsförmågan. Detta skedde genom att::

- stöda försvaret på lokalavdelningens område
- förbättra medlemmarnas militära kunskaper och färdigheter och höja försvarsandan
- agera som samlande aktör för olika reservistgrupper för deltagande i militärt försvar
- höja lokalförsvarets dagliga beredskap.

Lokalavdelningen (PAT) omfattade ett varierande, på antalet krigsförband beroende, antal reservenheter och en lokalenhet. Med Reservenhet (RYT) avsågs den del av personalen i en krigstida lokalenhet eller del av uppställningsorganisationen som var villig att delta i frivillig verksamhet. Verksamheten innebar upprätthållande och utvecklande av en krigstida trupps beredskap. Fokus för verksamheten låg på krigstida truppers frivilliga övningar, varvid utbildningsförbandet var grundenheten. Krigstida trupper kallades in på frivilliga övningar (VEH) och reservister fungerade som utbildare och försvarsmakten utsåg övervakarna.

Med lokalenheten (PYT) avsågs å sin sida en av frivilliga, på militärområdet bosatta, 15 år fyllda finska medborgare sammansatt enhet som stödjer verksamheten vid reservistförband. Förbandets verksamhet var främst inriktad på att stödja militärområdets krigstida truppers och uppställningsorganisationens verksamhet. En del av personalen i lokalenheten kunde registreras för kristida uppgifter enligt militärområdets eller militärlänets övervägande. Lokalavdelningens lokalenhet inkluderade ungdomar, kvinnor, oplacerade värnpliktiga och reservister placerade i andra styrkor.

Merivoimien uudelleenorganisointi

1990-luvun lopulla sekä Merivoimissa että vapaaehtoisen meripuolustuksen kentässä tapahtui merkittäviä muutoksia. Alkuvuodesta 1998 julkaistiin tieto rannikkotyöstön siirtämisestä takaisin osaksi Merivoimia. Muutos toteutettiin Merivoimien komentajan, vara-amiraali **Esko Illin** johdolla kokonaisuutena onnistuneesti yhdistämällä rannikkotyöstön ja Merivoimien joukko-osastot alueittain. Näin syntyivät Turussa päätukikohtaansa pitänyt Saaristomeren meripuolustusalue ja Upinniemiessä esikuntaansa pitänyt Suomenlahden meripuolustusalue. Samaan aikaan myös Uudenmaan prikaati liitettiin Merivoimiin.

Kun tieto muutoksesta tuli, asiaan reagoitiin vapaaehtoisuuskentässä nopeasti. RanPAT:n ja Sinisen Reservin Suomenlahden Laivueen johto sopivat jo keväällä koulutusorganisaatioiden yhdistämisestä 1.9.1998 alkaen. Kahden kuukauden viive ”kesähäihin” verrattuna johtui molempien osapuolten kyseiselle kesälle jo valmiiksi suunnitelluista erillisistä harjoituksista ja koulutustapahtumista. Muualla tällaista fuusiota ei tarvittu, sillä meripuolustuksen vapaaehtoinen koulutustoiminta oli ollut kokonaan Sinisen Reservin toteuttamaa.

Organisaatiomuutokset vapaaehtoisuuskentässä olivat myös nopeita. RanPAT:sta ja Sinisen Reservin Suomenlahden laivueesta (SLv) kehittyi Sinisen Reservin Suomenlahden meripuolustusalueen paikallisosasto (SimeriPAT) ja edelleen Suomenlahden meripuolustusosasto (SimeriPOs), joka sittemmin muodosti MPK:n Meripuolustuspiirin rungon.

Suomenlahden meripuolustusosaston kokoonpanoon kuului vuonna sekä paikalliskomppanioita että viiriköitä. Komppaniat jouduttiin melko pian uudelleen nimeämään osastoiksi, sillä vapaaehtoisorganisaatiossa ei sallittu sotilasyksiköiden nimikkeiden käyttöä. Viirikö-nimeen, ehkä sen vähäisemmän tunnettuuden vuoksi, ei kiinnitetty huomiota. Vastuu soti-

Kuva 1.21. RanPAT:n Rysä 98 -harjoitus toteutettiin Russarössä ja koulutusta annettiin mm. Konekivääri- ja ilmatorjuntakonekivääri-rasteilla. Osallistujia oli lähes kaksisataa, ja reserviläiset olivat suunnitelleet koko harjoituksen ja toimivat sen kouluttajina. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 1.21. RanPATs Rysä 98-övning genomfördes på Russarö och utbildning gavs bl.a. med maskingevärs- och luftvärnsmaskingevärskontroller. Nästan tvåhundra personer deltog och reservisterna hade planerat hela övningen och fungerade som utbildare. Bild: Antti Rautiainen.

laallisesta meripuolustuskoulutuksesta alkoi tässä vaiheessa siirtyä merkittävällä tavalla Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle.

Reijo Telaranta toimi Suomenlahden meripuolustusalueen paikallisosaston ja myöhemmän Suomenlahden meripuolustusosaston päällikkö-

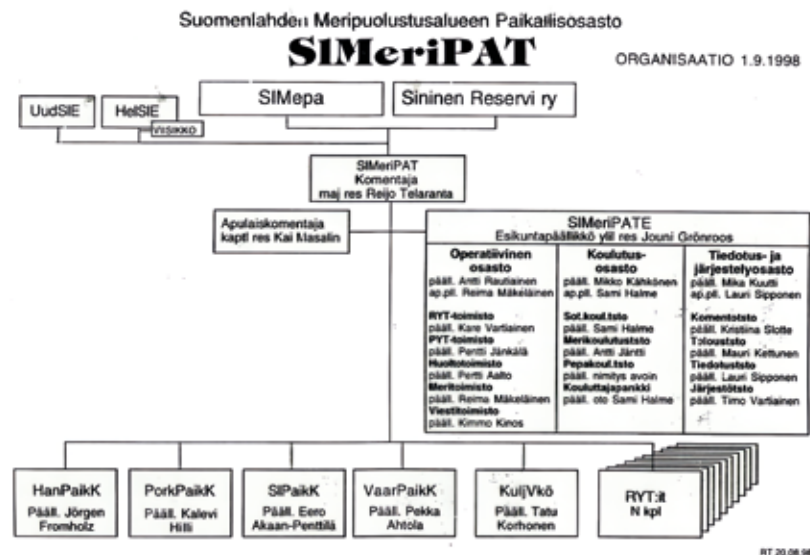
Omorganiseringen av Marinen

I slutet av 1990-talet skedde betydande förändringar både inom marinen och inom sjöförsvarets frivilligfält. I början av 1998 publicerades beslutet att kustartilleriet skulle återinföras i marinen. Förändringen genomfördes, som helhet på ett lyckat sätt, under ledning av marinchefen, viceamiral **Esko Illi**, genom att regionvis fusionera kustartilleriets och flottans truppförband. Därvid uppkom Skärgårdshavets sjöförvarsområde med huvudbas i Åbo och Finska vikens sjöförvarsområde med stab i Obbnäs. Samtidigt införlivades också Nylands brigad i marinen.

När information om förändringen kom, reagerade frivilligfältet snabbt. Ledningen för RanPAT och Marinreservens Finska vikens flottilj kom redan på våren överens om fusionering av respektive utbildningsorganisationer från och med den 1 september 1998. Den två månader långa fördröjningen jämfört med «sommarbröllopet» berodde på separata övningar och utbildningsevenemang som redan planerats för den sommaren av båda parter. På andra håll behövdes inte en sådan sammanslagning, eftersom sjöförsvarets frivilliga utbildningsverksamhet helt hade bedrivits av Marinreserven.

Organisationsförändringarna i frivilligfältet gick också snabbt. RanPAT och Marinreservens Finska vikens flottilj (SLv) utvecklades till Marinreservens lokalavdelning i Finska vikens sjöförvarsområde (SiMeriPAT) och vidare till Finska vikens sjöförvarsavdelning (SiMeriPOs), som sedermera bildade stommen i MPK:s sjöförvarsdistrikt.

Finska vikens sjöförvarsavdelnings sammansättning omfattade under år 2000 både lokalkompanier och divisioner. Kompanierna fick ganska snart byta namn till avdelningar, eftersom det inte var tillåtet att använda militära begrepp i frivilligorganisationen. Ingen uppmärksamhet ägnades

Kuva 1.22. Suomenlahden meripuolustusalueen paikallisosaston organisaatio syyskuussa 1998. Kuva: Reijo Telaranta.

Bild 1.22. Finska vikens sjöförvarsområdets organisation i september 1998. Bild: Reijo Telaranta.

åt division-namnet, kanske på grund av det var mindre känt. I detta skede började ansvaret för militär sjöförvarsutbildning i betydande grad övergå till Forsvarsutbildningsföreningen.

Reijo Telaranta var chef för den lokalavdelningen i Finska vikens sjöförvarsområde och senare Finska vikens sjöförvarsavdelning fram till den 31 december 2000. Från 1 januari 2001 till 31 december 2006 var chefen för sjöförvarsavdelningen kommandörkaptenen i reserven Kai Masalin. Tela-

nä 31.12.2000 asti. 1.1.2001–31.12.2006 välisen ajan meripuolustusosaston päällikkönä toimi reservin komentajakapteeni Kai Masalin. Telaranta kirjoitti Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 3/2000 yhteishengen kehittämisestä seuraavasti:

Ensimmäisiin kuukausiin mahtui varmasti mukaan myös samanlaista hevosenleikkiä, jota varusmiehetkin ovat aina harrastaneet. Omana varusmiesaikanaani Porkkalan alueella me ”muita paremmat” rannikkotykkimiehet kutsuimme laivaston kavereita estoitta silakoiksi ja rannikkojääkäreitä sorsapoliiseiksi. Sama tapa, jolla myös otetaan tavallaan miehestä mittaa, lieenee käytössä varusmiesten kesken edelleenkin. Alussa jotkut olivat tarkkoja kiintiöistä laskien tarkasti organisaation johtoon ja esikuntaan nimitettyjen vihreiden ja sinisten määriä. Meillä kaikilla on kun tapana vahtia tarkasti kaikkia ns. saavutettuja etuja.

Entä tänään kahden aktiivisen toimintavuoden vuoden jälkeen?

Jos RanPAT oli monien mielestä edelläkävijä ja esimerkki muille niin organisaationsa toimivuuden kuin koulutuksensa määränkin puolesta, niin samaa voitaneen ujustelematta sanoa myös nykyisestä SImeriPOs:sta. Koulutusvuorokausien vuotuinen määrä sekä reserviläisiltä ja puolustusvoimilta saatu palaute antavat aiheen uskoa näin.

Kiintiöiden laskeminen ja hevoshuumori ovat loppuneet, kun joukot ovat oppineet tuntemaan toisensa. Kuhunkin tehtävään niin organisaatiossa kuin harjoituksissakin on jo pitkään valittu väriä kyselemättä se, joka homman parhaiten osaa ja myös hoitaa. Moni on ehkä yllätyksekseenkin huomannut, että innostus, maanpuolustushenki, oppimishalu ja

tunnollisuus ovat puhtaasti henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka eivät ole sidottuja koulutustaustaan tai asepuvun väriin.

Paikallisyksikköjen merkitys oli mainettaan suurempi. Esimerkiksi Vaarlahden paikallisyksiköstä kehittyi aikanaan Osasto Rikama.

MPK:n toiminnan kehittyminen

Samaan aikaan tapahtui muutoksia myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä. Meripuolustuksen osalta tämä tarkoitti vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen vastuun siirtymistä asteittain Siniseltä Reserviltä MPK:lle. Joulukuun lopulla 1998 Puolustusministeriö, Puolustusvoimat ja Sisäasiainministeriö sekä maanpuolustusjärjestöt allekirjoittivat yhteistoimintapöytäkirjan, jossa sovittiin MPK:n sääntöjen tarkastamisesta ja toiminnan laajentamisesta.

MPK ry:n uusimuotoinen toiminta käynnistyi 1.4.1999. Tällöin aloittivat toimintansa 19 alueellista maanpuolustuspiiriä sekä valtakunnalliset Meripuolustuspiiri ja Ilmapuolustuspiiri. MPK ry:n tehtäväksi tuli kaiken vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen koordinointi ja järjestäminen maassamme.

Meripuolustuspiiri jakaantui toiminnallisiksi paikallisosastoiksi. Näitä oli Itäisellä Suomenlahdella, Suomenlahdella, Saaristomerellä, Paraisilla ja Kemiössä. Merellistä toimintaa on myös Tampereella ja Vaasassa. Tutkittavana oli vastaavan toiminnan aloittaminen myös Uudenmaan prikaatin reserviläisten piirissä. Meripuolustuspiirin tehtäväksi tuli MPK ry:n koulutus-toiminnan toteuttaminen Merivoimissa ja merivartiostoissa. SImeriPOs:n päällikkö Reijo Telaranta kirjoitti edellä mainittuun Rannikon Puolustaja -lehden numeroon 3/2000 edelleen:

ranta skrev i nummer 3/2000 av tidskriften Rannikon Puolustaja om utvecklingen samhörighetskänslan enligt följande:

Under de första månaderna förekom säkert också sådant grovt och opassande skämtande som beväringarna alltid haft för sig. Under min tid som beväring i Porkala området brukade vi ”bättre än de andra” kanoniärer, utan hämningar, kalla matroserna för sillar och kustjägarna för ankpoliser. Samma sätt att, på sätt och vis, ta reda på vad var och en duger till, förekommer troligen fortfarande beväringarna emellan. I början var en del noga med kvoterna och beräknade exakt antalet gröna och blå personer som utsågs till organisationens ledning och stab. Vi har alla för vana att noggrant hålla efter uppnådda förmåner

Hur är det idag, efter två aktiva verksamhetsår?

Om RanPAT enligt många var en pionjär och ett föredöme för andra både när det gäller en fungerande organisation och mängden utbildning, så kan samma, utan blyghet, också sägas om den nuvarande SI-MeriPOs. Det årliga antalet utbildningsdagar och responsen från reservister och försvarsmakten ger anledning att tro det.

Kvotering och hästhumor har fallit bort när trupperna har lärt känna varandra. Redan under en lång tid, har, utan att fråga efter färgen, för varje uppgift, både i organisationen och i övningar, valts den som kan göra jobbet bäst och dessutom sköter det. Många har, kanske till sin egen överraskning, lagt märke till att entusiasm, försvarsanda, lust att lära sig och samvetsgrannhet är rent personliga egenskaper som inte är knutna till utbildningsbakgrund eller uniformens färg.

Lokalenheternas betydelse var större än deras rykte. Tex. Varlax lokalenhet utvecklades så småningom till Avdelning Rikama.

MPK:s verksamhet utvecklas

Samtidigt skedde förändringar även i Försvarsutbildningsföreningen. När det gäller sjöförsvaret innebar detta att ansvaret för den frivilliga försvarsutbildningen successivt fördes över från Marinreserven till MPK. I slutet av december 1998 undertecknade försvarsministeriet, försvarsmakten och inrikesministeriet samt de nationella försvarsorganisationerna ett samarbetsprotokoll där man enades om att se över MPK:s stadgar och utöka dess verksamhet.

MPK ry:s verksamhet, i sin nya form, påbörjades den 1 april 1999. Då inledde 19 regionala landförsvarsdistrikt samt de nationella sjöförsvarsdistriktet och luftförsvarsdistriktet sin verksamhet. MPK ry:s uppdrag blev att samordna och organisera all frivillig försvarsutbildning i vårt land.

Sjöförsvarsdistriktet var uppdelat i funktionella lokalavdelningar. Dessa fanns i östra Finska viken, Finska viken, Skärgårdshavet, Pargas och Kimito. Maritim verksamhet finns också i Tammerfors och Vasa. Man undersökte möjligheten att starta en liknande verksamhet även bland reservisterna vid Nylands brigad. Sjöförsvarsdistriktets uppgift var att genomföra MPK ry:s utbildningsverksamhet inom marinen och sjöbevakningen. Chefen för SI-MeriPOs, Reijo Telaranta, skrev i det tidigare nämnda numret 3/2000 av tidningen Rannikon Puolustaja:

Valtakunnallinen koulutusorganisaatio MPK ry, johon meripuolustuspiirimme paikallisosastoinen kuuluu, on niin toimiva ja selkeä, kuin mitä se nykyisen lainsäädännön puitteissa voi olla. Seuraavien askelten ottaminen järjestelmän kehittämiseksi on poliitikkojen ja eduskunnan käsissä.

On selvää, että näin suureen ja nopeasti toteutettuun organisaation muutokseen mahtuu monenlaista opittavaa ja uudelleen arvioitavaa. Esimerkiksi reservin arvojen kirjavuus odottaa vielä selkiennyttämistään ja Merivoimien erityistarpeiden sekä -piirteiden erot maanpuolustuspiireihin nähden kaipaavat nekin linjauksia. Kokonaisuutena kaikki on kuitenkin sujunut hämmästyttävän sujuvasti, yhteishenki toimivien aktiivireserviläisten keskuudessa on erittäin hyvä, ongelmat on haluttu ratkoa yhdessä ja niin uusien Merivoimien kuin sen reservinkin tulevaisuuteen uskotaan vankasti.

Merellinen koulutus toteutettiin pääasiassa Merivoimien tarpeiden mukaisesti paikallisosastoissa ensisijaisena kohderyhmänä sijoitetut ja sijoituskelpoiset reserviläiset. Meripuolustuspiiri myös tuki Merivoimien joukko-osastoja vapaaehtoisten harjoitusten järjestämisessä.

Muutokset 1990-luvun lopulla

1990-luvun lopulla tapahtui lyhyen ajan sisällä kolme meripuolustuksen operatiivisiin johtosuhteisiin ja vapaaehtoistyön järjestelyvastuisiin vaikuttanut merkittävää muutosta. Sininen Reservi ry perustettiin, rannikkokotykistö ja Uudenmaan prikaati siirrettiin Merivoimiin ja MPK:n toimintaedellytyksiä sekä vastuuta lisättiin. Nämä muutokset mahdollistivat koko

meripuolustuksen joukkojen tehokkaamman suorituskyvyn kehittämisen myös vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen avulla sekä MPK:n kehittymisen kohti sen nykytilaa Puolustusvoimien operatiivisena ja strategisena kumppanina. Sinisen Reservin vastuu vapaaehtoisen meripuolustuskoulutuksen suunnittelusta ja toimeenpanosta päättyi ylimenokauden jälkeen. On kuitenkin hyvä tiedostaa, että 1990-luvun lopulla koulutustoiminta oli todella monimuotoista ja runsasta, ja Sininen Reservi oli vastuussa siitä merkittävällä tavalla.

Sininen Reservi ry:n vuoden 1999 toimintasuunnitelmaan on vielä kirjattu, että ”Sininen Reservi ry toimii meripuolustuksen reserviläisjärjestöjen yhteistoimintajärjestönä, jolla on alueorganisaatioina Meri-Karjalan ja Saaristomeren laivueet sekä Suomenlahden meripuolustusalueen paikallisosasto”. Samoin siinä todettiin, että ”Sinisen Reservin operatiivinen johtovastuu on siirtynyt Sininen Reservi ry:lle. Yhdistyksen toiminta kattaa lähes koko merellisen Suomen.” Alkuvaiheessa Meripuolustuspiirin johtoryhmän muodostivat piiripäällikkö ja Sininen Reservi ry:n hallitus.

SI-MeriPAT:n koulutussuunnitelma vuodelle 1999 piti sisällään kahdeksan isoa harjoituskokonaisuutta, jotka sisälsivät vapaaehtoisia harjoituksia ja niihin liittyviä, MPK:n paikalliskompanioille tarkoitettuja tukikursseja. Näiden lisäksi suunnitelmissa oli kuusi SI-MeriPAT:n organisoimaa MPK:n kurssia. Tilastoyhteenvedossa todettiin, että harjoituksista MPK:n kursseja olisi 27, niihin osallistuisi noin 760 vapaaehtoista reserviläistä ja niistä saataisiin noin 1740 harjoitusvuorokautta. Edelleen harjoituskokonaisuuksiin kuuluisi kahdeksan vapaaehtoista harjoitusta, joihin osallistuisi noin 890 henkilöä ja joista saataisiin noin 1880 harjoitusvuorokautta.

Suomenlahden meripuolustusalueen (kutsun kirjoitushetkellä Suomenlahden Laivaston) komentajan koolle kutsumana järjestettiin vapaa-

Den nationella utbildningsorganisationen MPK ry., som vårt sjöförsvarsdistrikt och dess lokala avdelningar tillhör, är så funktionell och tydlig som den kan vara inom ramen för gällande lagstiftning. Att ta nästa steg för att utveckla systemet ligger i händerna på politiker och riksdag.

Det är klart att en så här stor och snabbt genomförd organisationsförändring innehåller många saker att ta lärdom av och att omvärderas. Till exempel måste mångfalden av militärgrader i reserven fortfarande klargöras, och skillnaderna i marinens speciella behov och egenskaper jämfört med de nationella försvarsdistrikten kräver också linjedragningar. Sammantaget har dock allt gått förbluffande smidigt, samarbetsandan bland aktiva reservister är mycket god, problemen har lösts tillsammans och det finns en fast framtidstro gällande både den nya marinen och dess reserv.

Den marina utbildningen genomfördes i lokalavdelningarna i huvudsak i enlighet med marinens behov, där den primära målgruppen var krigsplacerade och placeringsdugliga reservister. Sjöförsvarsdistriktet stödde också marinens truppförband med att organisera frivilliga övningar.

Förändringarna i slutet av 1990-talet

I slutet av 1990-talet skedde tre betydande förändringar inom kort tid som påverkade sjöförsvarets operativa ledningsrelationer och frivilligarbetets organisatoriska ansvar. *Marinreserven rf* grundades, kustartilleriet och Nylands brigad överfördes till sjöförsvaret och MPK:s verksamhetsföresättningar och ansvar utökades. Dessa förändringar möjliggjorde utvecklingen

av hela sjöförsvarsstyrkans prestationsförmåga, även genom frivillig försvarsutbildning, samt genom utvecklingen av MPK mot dess nuvarande status som operativ och strategisk partner till försvarsmakten. Marinreservens ansvar för planering och genomförande av den frivilliga sjöförsvarsutbildningen upphörde efter övergångsperioden. Det är dock bra att hålla i minnet att övningsverksamheten, i slutet av 1990-talet, var verkligt mångsidig och riklig, och Marinreserven var ansvarigt för den på ett betydande sätt.

I Sininen Reservi rys handlingsplan från 1999 konstateras det fortfarande att "Marinreserven rf, vars regionala organisationer är flottiljerna i Meri-Karjala och Skärgårdshavet och Lokalavdelningen i Finska vikens sjöförsvarsområde, fungerar som en samarbetsorganisation för sjöförsvarets reservistorganisationer". På samma sätt angavs att "Operativa ledningsansvar av Marinreserven har överförts till Marinreserven rf. Föreningens verksamhet omfattar nästan hela havs-Finland." Till en början bestod sjöförsvarsdistriktets ledningsgrupp av distriktschefen och styrelsen för Marinreserven rf.

SIMeriPAT:s utbildningsplan för år 1999 omfattade åtta stora övningshelheter, som innefattade frivilliga övningar och tillhörande stöd-kurser avsedda för MPK:s lokalkompanier. Utöver dessa inkluderade planerna sex MPK-kurser anordnade av SIMeriPAT. I den statistiska sammanställningen angavs att det skulle ingå 27 MPK-kurser i övningarna, cirka 760 frivilliga reservister skulle delta i dem och cirka 1740 utbildningsdygn skulle erhållas från dem. Vidare skulle utbildningshelheterna innehålla åtta frivilliga övningar, i vilka cirka 890 personer skulle delta och från vilka cirka 1 880 utbildningsdygn skulle erhållas.

Tillkallad av befälhavaren för Finska vikens sjöförsvarsområde (när inbjudan skrevs, Finska vikens flotta), anordnades en utvecklingspalaver för

ehtoisen maanpuolustusjärjestelmän (VMPJ) kehittämispalaveri, jossa olivat mukana muun muassa SI-MePa:n komentaja, kommodori **Bo Österlund**, toiminnanjohtaja, komentaja (evp) Aslak Saviranta (Sininen Reservi), majuri (res) Reijo Telaranta ja yliluutnantti (res) **Jouni Grönroos** (RanPAT), kapteeniluutnantti (res) Kai Masalin ja kersantti (res) **Mika Kuutti** (SRSLv). Tilaisuuden tarkoituksena oli saattaa vapaaehtoisen maanpuolustusjärjestelmän intressiryhmät yhteen sekä keskustella VMPJ:n tilasta ja sen kehittämisestä meripuolustusalueella.

Yhtenä kohtana tapaamisessa oli paikallisosaston rahojen ja tulevien tukien siirtäminen sotilasläänien hallinnasta Merivoimille. Telaranta esitteli ehdotuksensa Suomenlahden meripuolustusalueen paikallisosastosta (SI-MeriPAT), sen organisaatiosta ja tehtävistä. Ajatuksena oli, että RanPAT ja SRSLv yhdistettäisiin. Suomenlahden meripuolustusalueen edustajat yhtyivät esitykseen siitä, että organisaatioiden tiedotuslehdet (RanPAT:n tiedote ja Pika-Ankkuri) yhdistettäisiin. Samoin SI-MePa kannatti vaihtoehtoa, jossa SI-MeriPAT olisi Sinisen Reservin alaisuudessa.

Esitysten perusteella SI-MePa esitti edelleen perustettavaksi RYT-toimintaan muun muassa kevyen IT-patterin, miinantorjuntaviirikön, miinaviirikön ja huoltoaseman. Nämä täsmentyivät niin, että koulutuspäällikkö Savirannan puolivuotiskertomuksessa 31.8.1998 todettiin Sinisen Reservin tehtävänä kouluttaa neljän RYT-yksikön reserviläisiä: nopea tiedusteluviirikö, nopea kuljetusveneviirikö, miinantorjuntaviirikö ja miinaviirikö.

Suomenlahden meripuolustusalueen paikallisosaston komentaja Reijo Telaranta ja SI-MeriPAT:n esikuntapäällikkö Jouni Grönroos tekivät esityksen Merivoimien valtakunnalliseksi, vapaaehtoisen maanpuolustuksen suunnittelujärjestelmäksi (VMPS) 10.9.1998. Järjestelmä olisi koostunut

kahdesta vuosittaisesta suunnittelukokouksesta, joita johtaisi Merivoimien esikunnan henkilöstöosaston päällikkö ja joihin osallistuisi 1–3 edustajaa kustakin alueellisesta vapaaehtoisorganisaatiosta (SI-MeriPAT, SR:n SMLaiv ja M-KLaiv sekä NB-gillet) sekä lisäksi Sinisen Reservin toiminnanjohtaja, Merivoimien ja joukko-osastojen MAPU-upseerit. Vaikka ehdotettu suunnittelujärjestelmä oli jo käytännössä käynnistymässä SI-MeriPAT:ssa ja SI-MePA:ssa, ehdotus ei koskaan toteutunut.

Vuodenvaihteessa 1998–1999 Merivoimien esikunnassa aloitti toimintansa vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta tukeva aluetoimisto. Toimiston päällikkönä oli Merivoimien palkkaama henkilö, joka päätyönään ohjasi ja tuki maanpuolustuskoulutusta Merivoimissa. Merivoimien aluetoimistossa oli myös Meripuolustuspiirin päälliköllä toimitilat. Aluetoimisto palveli myös paikallisosastoja muun muassa postitus- ja monistustehtävissä. Merivoimien joukko-osastoihin perustettiin lisäksi joukko-osastojen alueupseerit, jotka muiden töidensä ohella huolehtivat vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen tehtävistä joukko-osastoissaan. Kesti kuitenkin vielä 20 vuotta, ennen kun Puolustusvoimiin määrättiin virkamiehiä hoitamaan päätehtävänä vapaaehtoista maanpuolustusta, niin kutsuttuja VMP-upseereja.

Merivoimat on 1990-luvun alusta lähtien tukenut vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta ratkaisevalla tavalla: se on tarjonnut vapaaehtoistojen käyttöön muun muassa varusteita, muonitusta ja ajoneuvoja sekä välittänyt kutsuja asevelvollisille ja tarjonnut palkatun henkilöstönsä työpanosta esimerkiksi harjoitusten valvojiksi ja kouluttajiksi. Vuosikymmenten myötä vahvistunut kumppanuus meripuolustuksen viranomaisten ja vapaaehtoisten välillä onkin malliesimerkki suomalaisen asevelvollisuusjärjestelmän, kokonaisturvallisuuden ja maanpuolustustahdon vahvuuksista.

det frivilliga försvarssystemet (VMPJ), där bland annat kommandören för SI MePa, kommodor **Bo Österlund**, verksamhetsledare, kommandör (ia) Aslak Saviranta (Marinreserven), major (res) Reijo Telaranta och premiärlöjtnant (res) **Jouni Grönroos** (RanPAT), kaptenlöjtnant (res) Kai Masalin och sergeant (res) **Mika Kuutti** (SRSILv) deltog. Syftet med evenemanget var att föra samman det frivilliga försvarssystemets intressegrupper och diskutera läget för VMPJ och dess utveckling inom sjöförsvarsområdet.

En punkt på mötesagendan var överföringen av lokalavdelningens pengar och framtida subventioner från militärlänen till marinen. Telaranta presenterade sitt förslag till lokalavdelningen för Finska vikens sjöförsvarsområde (SI MeriPAT), dess organisation och uppgifter. Tanken var att RanPAT och SRSILv skulle fusioneras. Företrädarna för Finska vikens sjöförsvarsområde understödde förslaget att organisationernas nyhetsbrev (RanPAT:s nyhetsbrev och Pika-Ankkuri) skulle slås samman. SI MePa stödde även alternativet där SI MeriPAT skulle höra till Marinreserven.

På basen av presentationerna föreslog SI MePa bland annat ett lätt IT-batteri, en minröjningsdivision, en mindivision och en servicestation skulle etableras inom ramen för RYT-verksamheten. Dessa förslag precisades på så sätt att det i utbildningschefen Savirantas halvårsrapport den 31 augusti 1998 angavs att Marinreservens uppdrag är att utbilda reservisterna i fyra RYT-förband: snabb spaningsdivision, snabb transportbåtsdivision, minröjningsdivision och mindivision.

Reijo Telaranta, chef för Lokalavdelningen i Finska vikens sjöförsvarsområde, och Jouni Grönroos, stabschef för SI MeriPAT, lade den 10 september 1998 fram ett förslag till marinens nationella planeringssystem för förfrivillig försvarsverksamhet (VMPS). Systemet skulle ha bestått av

två årliga planeringsmöten, som skulle ledas av chefen för Marinstabens personalavdelning med 1-3 representanter för varje regional frivilligorganisation (SI MeriPAT, SR:s SMLaiv och M-KLaiv samt NB-gille) och dessutom Marinreservens verksamhetsledare samt marinens och truppförbandens landsförsvarsofficerare. Även om det föreslagna planeringssystemet redan höll på att tas i bruk i SI MeriPAT och SI MePa, genomfördes förslaget aldrig.

Vid årsskiftet 1998–1999 inledde, vid Marinstaben, sin verksamhet en regionalbyrå, med uppgift att stöda frivillig försvarsutbildning. Som byråchef fungerade en av marinen avlönad person, vars huvudsakliga uppgift var att leda och stödja försvarsutbildningen i marinen. Chefen för sjöförsvarsdistriktet hade också sin arbetspunkt i marinens regionalbyrå. Regionalbyrån betjänade även lokalavdelningarna med bl.a. postnings- och dupliceringstjänster. I marinens truppförband inrättades även regionalofficerare, vilka utöver sina övriga uppgifter skötte till försvarsutbildningen relaterade uppgifter vid sina truppförband. Det dröjde dock ytterligare 20 år innan man i försvarsmakten beordrade tjänstemän, de så kallade VMP-officerarna, att som sin huvuduppgift sköta frivilligt försvar,

Marinen har sedan början av 1990-talet understött frivillig försvarsutbildning på ett avgörande sätt: man har försett frivilliga med utrustning, mat och fordon, samt förmedlat inbjudningar till värnpliktiga och erbjudit sin avlönade personals arbetsinsatser som t.ex. övervakare och utbildare på övningar. Partnerskapet mellan myndigheterna och frivilliga inom sjöförsvaret, som har stärkts under decennierna, är verkligen ett mönsterexempel på styrkorna i det finska värnpliktssystemet, helhetssäkerheten och försvarsviljan.

2. Ensimmäiset 25 vuotta Sininen Reservi ry:n toiminnassa

2.1. Kipinä yhdistymisestä syttyy

Ajatus vapaaehtoisen meripuolustuksen yhteistoiminnasta vahvistui pääkaupunkiseudulla toimivien merellisten reserviupseeri- ja reserviläisyhdistyksien toiminnassa 1970-luvulta lähtien. Yhdistävinä tekijöinä olivat merikilpailutoiminta, ammunta ja merenkulku yhteisessä käytössä olleilla aluksilla. Kun Helsingin Laivastokillan Katajanokan kerhotilaan tuli 1990-luvun alussa myös tilat Helsingin Reservimeriupseereille ja Helsingin Merialiupseereille, syventyivät ajatukset edelleen yhteistyön tiivistämisestä.

Sininen Reservi ry:n perustamiseen johtanut keskustelu alkoi vuonna 1993, jolloin Helsingin Laivastokilta, Helsingin Merireserviläiset ja Helsingin Reservimeriupseerit halusivat kehittää pääkaupunkiseudulla toimivien merellisten reserviläisjärjestöjen yhteistoimintaa. Tämä yhteistyö toteutuikin käytännössä alkuaan *Merireservin*, sittemmin *Sinisen Reservin* koulutuksen merkeissä, kuten edellisessä luvussa on seikkaperäisesti kerrottu. Vaikka Sinisen Reservin koulutustoiminta alkuvaiheessa käynnistettiin ja toteutettiin käytännössä erillään vuoden 1993 lopulla perustetun Maanpuolustuskoulu ry:n (MPK ry) toiminnasta, se toimi MPK:n merkittävänä yhteistyökumppanina alusta alkaen. Vuosituhannen taitteessa Sininen Reservi ry:n perustamisen jälkeen koulutustoiminta siirtyikin pääasiallisesti MPK ry:n ja sittemmin vuonna 2008 Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen eli MPK:n vastuulle.

Talven 1993 aikana Sinisestä Reservistä laadittiin luonnehdinta, jossa ikään kuin avattiin ovia muille mahdollisille mukaantuloa pohtiville yhdistyksille:

SININEN RESERVI, Merivoimien reservin yhteistoiminnassa käytettävä kattonimike, jonka tarkoitus on yhdentää ko. järjestöjen taustaan liittyvä, ulospäin näkyvä toiminta. Sininen Reservi ei ole juridinen yhteisö. Se on yhteinen nimike sille yhteistyölle, jota siihen liittyvät järjestöt harrastavat. Sinisen Reservin käytännön toiminta on alkanut pääkaupunkiseudulta Helsingin Reservimeriupseerit ry:n, Helsingin Reservin Merialiupseerit ry:n ja Helsingin Laivastokilta ry:n yhteistyönä, mutta kaikki muutkin Laivaston Killan osastot ja rannikon/sisävesien reserviläisjärjestöt, jotka painottavat toimintansa merelliseen elementtiin, ovat sen piiriin tervetulleita.

Sininen Reservi -nimikkeen käyttö on yhdistyksille vapaaehtoista eikä se vaikuta yhdistysten omissa nimissä käytävään varsinaiseen järjestötoimintaan. Sitä voivat käyttää niin ko. yhdistykset kuin yksityiset yhdistysten jäsenetkin, jotka katsovat olevansa ”Merivoimien miehiä tai naisia”. Olemalla siis Sinisen Reservin jäseniä. (Ei kuitenkaan tarkoita, että on välttämättä palvellut varusmiesajan Merivoimissa tai olisi sinne sijoitettuna poikkeusoloissa). On kuitenkin muistettava, että nimike näkyy ulospäin, joten reilu reserviläis-/merimieshenki ja hyvä maine sekä niiden ylläpito ovat sen käytön edellytyksiä. Yhteistyö

2. De första 25 åren i Marinreserven rf:s verksamhet

2.1. Tanken på fusion föds

Tanken på samarbete inom det frivilliga sjöförsvaret stärktes inom de i huvudstadsregionen verksamma reservofficers- och reservistföreningarna fr.o.m. 1970-talet. De förenande faktorerna var marin tävlingsverksamhet, skytte och sjöfart på de fartyg som stod till gemensamt förfogande. När Helsingin Reservimeriupseerit ry och Helsingin Merialiupseerit ry, i början på 1990-talet, fick tillgång till utrymmen i Helsingin Laivastokilta ry:s klubbtrymmen på Skatudden, fördjupades tanken på samarbete ytterligare.

Diskussionen som ledde fram till grundandet av Marinreserven började 1993, när Helsingin Laivastokilta, Helsingin Merireserviläiset och Helsingin Reservimeriupseerit ville utveckla samarbetet mellan maritima reservistorganisationer verksamma i huvudstadsregionen. Faktum är att detta samarbete i praktiken fick sin början i samband med utbildningen inom först Sjöreserven och sedermera Marinreserven, såsom utförligt beskrivits i föregående kapitel. Även om Marinreservens utbildning till att börja med, i praktiken, inleddes och genomfördes separat från verksamheten i MPK, som bildades i slutet av 1993, fungerade Marinreserven som en betydande partner till MPK från första början. Vid millennieskiftet, efter grundandet av Marinreserven rf, överfördes utbildningsverksamheten huvudsakligen till MPK rf och sedermera år 2008 till Försvarsutbildningsföreningen eller MPK.

Under vintern 1993 formulerades en karaktärisering av Marinreserven,

varvid man sätt och vis öppnade dörren för andra möjliga föreningar som övervägde att ansluta sig:

MARINRESERVEN, En för marinens reserv gemensam övergripande term, vars syfte är att samordna berörda organisationers externt synliga aktivitet. Marinreserven är inte en juridisk person. Den är ett gemensamt namn för den verksamhet som medlemsorganisationerna ägnar sig åt. Marinreservens praktiska verksamhet har startat i huvudstadsregionen som ett samarbete mellan Helsingin Reservimeriupseerit ry, Helsingin Reservin Merialiupseerit ry och Helsingin Laivastokilta ry, men även alla andra reservistorganisationer inom Laivastokilta och vid havet eller vid insjöar, som i sin verksamhet betonar det marina elementet, är välkomna som medlemmar.

Användningen av benämningen Marinreserven är frivillig för föreningarna och det påverkar inte den faktiska organisatoriska verksamheten som bedrivs i föreningarnas egna namn. Benämningen kan användas såväl av berörda föreningar som av föreningsmedlemmar som anser sig vara "marinens män eller -kvinnor". Alltså genom att vara medlemmar i Marinreserven. (Detta betyder dock inte att hen nödvändigtvis har tjänstgjort som värnpliktig i marinen eller är

ja yhteinen esiintyminen sekä yhteisesti toteutettavat projektit ovat tyypillisimmillään Sinisen Reservin toimintaa. Ja ennen kaikkea,

vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen Merivoimien valmiuskurssi sekä lisäkurssi ovat vahvinta yhteistoiminnan aluetta.

Mikä ihmeen Sininen Reservi?

Termit *Sininen Reservi* ja *Sininen Reservi ry* tuntuvat usein sekaantuvan niin puhekielessä kuin asiakirjoissa. Asiasyhteydestä on useimmiten voinut päätellä, kumpaa termiä tarkoitetaan. *Sininen Reservi* on yleisnimi, jolla on alusta alkaen tarkoitettu Merivoimien piirissä tapahtuvaa vapaaehtoista meripuolustustyötä. Tämän yhteisen käsitteen alle ovat sopineet järjestöt, säätiöt ja jopa koulutustoiminta. Nimi on osuva, ja se yhdistää oikealla tavalla kaikki edellä mainitut osapuolet yhdeksi suureksi ja monipuoliseksi yhteisöksi, jonka kaikille osapuolille yhteistä on vapaaehtoinen maanpuolustustyö ja halu tukea sitä niin aatteellisesti kuin aineellisesti. Yhdistysmuotolyhenteellä tarkennettu termi *Sininen Reservi ry* on puolestaan valtakunnallinen Merivoimien ja merivartioston piirissä toimivien maanpuolustusjärjestöjen yhteinen järjestö, jolla ei ole suoria henkilöjäseniä. Jäseninä ovat itsenäiset yhdistykset, joiden kautta käytännön työ pääasiassa tapahtuu.

Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Reijo Talaranta esitti Meripuolustuspäivän puheessaan vuonna 2002 kolme näkökulmaa Siniseen Reserviin: ”*Sininen Reservi on järjestötoimintaa, joka nousee isänmaan rakkaudesta, perinteiden kunnioittamisesta ja halusta tehdä maanpuolustustyötä. Sininen Reservi ry:n 23 jäsenyhdistystä kattavat kaikki Merivoimien piiristä löytyvät toimintamuodot. Järjestöjen perinteet, jäsenistön saama sotilaskoulutus ja toiminta-alue vaihtelevat. Yhteistä niille on väkevä tahto toimia Sinisenä Reservinä tukemalla kaikin tavoin maanpuolustustyötä ja Merivoimien toimintaa. Sininen Reservi on myös varojen keräämistä maanpuolustustyölle, hyvien suoritusten palkitsemista ja toimintaa tukevaa julkaisutoimintaa. Sinisen Reservin Säätiö ja Rannikkotyöstösäätiö ovat rakentamassa taloudelliset edellytykset toiminnalle, jonka päämääränä on maanpuolustustahdon ja puolustusvalmiutemme tukeminen. Monin tavoin kiitetty ja palkittu yhteinen lehtemme Rannikonpuolustaja tekee samaa työtä viestinnän keinoin. Sininen Reservi on lisäksi vapaaehtoista koulutustoimintaa, kursseja sekä muita koulutustapahtumia, joiden tavoitteena on sotilaallisten taitojen ylläpitäminen ja kartuttaminen*”.

Alkuvaiheessa Sininen Reservi käsitti sekä vapaaehtoisen meripuolustuskoulutuksen että järjestötoiminnan. Tämä jatkui vielä muutaman vuoden sen jälkeen, kun Sininen Reservi ry perustettiin ja ennen kuin MPK:n Meripuolustuspiiri luotiin uudelleenorganisoinnin yhteydessä. Sotilaskoulutus siirtyi Meripuolustuspiirille Sininen Reservi ry:n vastatessa järjestötoiminnasta, muusta reserviläistoiminnasta ja osin vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta. Voitaneen sanoa, että Meripuolustuspiirin lopullinen irtaantuminen hallinnollisessa mielessä Sinisestä Reservistä

krigsplacerad i marinen). Man måste dock komma ihåg att benämningen är synlig för omvärlden, så en rättfram reservist/sjömansanda och ett gott rykte och upprätthållande av dem är förutsättningar för dess användning. Samarbete och gemensamma uppträdanden samt

gemensamt genomförda projekt är de mest typiska aktiviteterna för Marinreserven. Och framför allt är marinens beredskapskurs, inom ramen för frivillig försvarsutbildning, och dess tilläggskurs, det starkaste samarbetsområdet.

Vilken Marinreserv?

Termerna *Sininen Reservi* och *Sininen Reservi ry* verkar ofta förväxlas både i vardagsspråk och i dokument. Ur sammanhanget har det ofta varit möjligt att avgöra vilken term som avses. *Sininen Reservi* (Marinreserven) är ett allmänt namn som från början har betytt frivilligt sjöförsvarsarbete inom marinen. Organisationer, stiftelser och till och med utbildningsverksamhet har passerat in under detta gemensamma koncept. Namnet är träffande, och det förenar på ett riktigt sätt alla ovan nämnda parter till ett stort och mångsidigt samfund. Gemensamt för alla parter är frivilligt nationellt försvarsarbete och viljan att stödja det både ideologiskt och materiellt. Å andra sidan är det med föreningsförkortningen specificerade termen *Sininen Reservi ry*, en för de inom marinen och sjöbevakningen verkande försvarsorganisationerna gemensam nationell organisation, som inte har direkta enskilda medlemmar. Medlemmarna är fristående föreningar, genom vilka det praktiska arbetet huvudsakligen sker.

Ordföranden för Marinreserven ry, Reijo Telaranta, presenterade i sitt tal på Sjöförsvarsdagen 2002 tre perspektiv på Marinreserven: *”Marinreserven är en organisation som uppstår ur kärlek till fosterlandet, respekt för traditioner och viljan att göra nationellt försvarsarbete. Marinreservens 23 medlemsföreningar täcker alla former av verksamhet som finns inom marinen. Organisationernas traditioner, den militära utbildning som medlemmarna får och verksamhetsområdet varierar. Gemensamt för dem är en stark vilja att agera som Marinreserven genom att på alla sätt stödja det nationella försvarsarbetet och Marinens verksamhet. Marinreserven handlar också om att samla in medel till det nationella försvarsarbetet, premiera goda prestationer och publikationsverksamhet som stödjer verksamheten. Marinstiftelsen och Kustartilleristiftelsen bygger de ekonomiska förutsättningarna för verksamheter vars mål är att stödja viljan att försvara landet och vår försvarsberedskap. Vår gemensamma tidning Rannikonpuolustaja, som har prisats och belönats på många sätt, gör samma arbete genom olika former av kommunikation. Marinreserven är också frivilliga utbildningsaktiviteter, kurser och andra träningsevenemang, vars syfte är att upprätthålla och utveckla militär kompetens”.*

I början omfattade Marinreserven både frivillig sjöförsvarsutbildning och organisatorisk verksamhet. Detta fortsatte i några år efter att Marinreserven grundats och innan MPK:s sjöförsvarsdistrikt skapades i samband med omorganiseringen. Den militära utbildningen överfördes till

tapahtui vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta säädetyn lain tullessa voimaan ja MPK:n muuttuessa julkisoikeudelliseksi yhdistykseksi 1.1.2008. Tiivis molemminpuolinen yhteistyö jatkuu tästä huolimatta edelleen. Tästä eteenpäin Sininen Reservi muodostui Sininen Reservi ry:stä ja sen jäsenyhdistyksistä sekä Meripuolustussäätiöstä ja Rannikkotykistösäätiöstä.

Näiden kahden käsitteen, Sininen Reservi ja Sininen Reservi ry, sekoittaminen toisiinsa on tapahtunut yhdistyksen perustamisen jälkeen helposti ja useasti. Nimien samanlaisuus on johtanut epäselviin tilanteisiin sekä kummeksuntaan asian perin pohjin tuntemattomien osalta, ja onpa sitä yritetty muuttaakin. Tässä muodossa ja nimillä vapaaehtoinen meripuolustuskenttä, Sininen Reservi ja Sininen Reservi ry yhteistyö kuitenkin tänä päivänä tunnetaan.

Alkusysäys ja yhdistyksen perustaminen

Vuonna 1995 Merivoimien komentaja, vara-amiraali **Sakari Visa** linjasi Merivoimien kannan merelliseen reserviläistoimintaan. Komentaja esitti, että Merivoimille luotaisiin yksi selkeä yhteistyökumppani vapaaehtoiskentän suuntaan. Vahvan suosituksen lisäksi perustamispäätökseen vaikutti myös se, että käytössä ollut, säätiöstä, rekisteröimättömistä yhdistyksistä ja laivueista muodostunut silloinen hallintomalli ei ollut toimiva. Niinpä käynnistettiin neuvottelut merellisten yhdistysten kesken tavoitteena perustaa meripuolustuskentän yhteinen kattojärjestö.

Tarkoitus oli luoda edellytykset meripuolustuksen piirissä toimivien kiltujen ja yhdistysten läheisemmälle kanssakäymiselle ja vapauttaa yhteistyön kautta yhdistysten hallintorutiineja muun muassa vapaaehtoiseen maanpuolustukseen ja tehokkaampaan järjestötoimintaan. Sitoutuakseen kiinteämmin Sinisen Reservin toimintaan yhdistykset edellyttivät perustettavaksi yhdistyksen, jossa mukana jäsenenä olevat yhdistykset käyttäisivät päätäntävaltaa.

Sininen Reservi ry:n perustava kokous aloitettiin Merisotakoululla Suomenlinnassa 9.2.1997 samanaikaisesti pidetyn kouluttajakoulutuksen kanssa Merivoimien esikunnan johtamassa kertausharjoituksessa. Yhdistyksen perustamisesta ei kuitenkaan tuolloin voitu tehdä päätöstä, koska useampi laivastotaustainen kilti ei voinut hyväksyä käsittelyssä ollutta esitystä yhdistyksen perustamisesta, vaan edellytti lisäselvitysten saamista erityisesti taloudellisista seikoista. Lisäksi Laivaston Kiltä ry empi lehtensä asettamista yleiseen käyttöön. Kokous päätettiin keskeyttää ja jatkaa sitä myöhemmin.

Perustamiskokousta jatkettiin Merisotakoululla muutamaa kuukautta myöhemmin 17.5.1997. Kokous päätti perustaa yhdistyksen ja näin sen syn-tyhetkeksi kirjattiin lopulta kyseinen toukokuun päivämäärä. Kokouksen pöytäkirjaan muotoiltiin seuraavasti: *”Päätettiin perustaa Sininen Reservi ry ja ryhtyä toimiin yhdistyksen rekisteröimiseksi. Perustajajäseniksi merkittiin kahdeksan kokouksessa mukana ollutta meripuolustuksen maanpuolustus-yhdistystä, jotka on mainittu pöytäkirjassa. Toiminnassa jo mukana olleille yhdistyksille, mutta kokouksesta poissa olleille, annettiin mahdollisuus tulla*

sjöförsvarsdistriktet, medan Marinreserven ansvarade för organisatorisk verksamhet, annan reservistverksamhet och en del frivillig nationell försvarsutbildning. Man torde kunna säga att den slutliga avskiljningen av Sjöförsvarsdistriktet från Marinreserven, i administrativ mening, skedde när lagen om frivilligt försvar trädde i kraft och MPK blev en offentligrättslig förening den 1 januari 2008. Trots detta fortsätter ett nära ömsesidigt samarbete. Från och med nu bestod Marinreserven av Sininen reservi ry, dess medlemsföreningar samt Marinstiftelsen och Kustartilleristiftelsen.

Blandningen av dessa två begrepp, Sininen Reservi och Sininen Reservi ry, har skett lätt och ofta sedan föreningen bildades. Likheten mellan namnen har lett till oklara situationer och förvirring för dem som inte känner till grunden till saken, och det har även gjorts försök att ändra på det. Detta är den form och de namn som det frivilliga sjöförsvarsfältet, (Marinreserven) Sininen Reservi och Sininen Reservi ry är kända som idag.

Det första initiativet och grundandet av föreningen

År 1995 slog marinchefen, viceamiral **Sakari Visa**, fast marinens ståndpunkt gällande marin reservistverksamhet. Marinchefen föreslog att en klar partner för marinen skulle skapas i riktning mot frivilligfältet. Utöver den starka rekommendationen påverkades beslutet att grunda Marinreserven även av att den befintliga styrmodellen, bestående av en stiftelse, oregistrerade föreningar och flottiljer, inte fungerade. Därför inleddes förhandlingar mellan marina föreningar i syfte att etablera en gemensam taorganisation för det marina fältet.

Syftet var att skapa förutsättningar för ett närmare samspel mellan de gillen och föreningar som verkade inom sjöförsvarets ram och att genom samarbete frigöra föreningarnas administrativa rutiner för bland annat frivilligt försvar och effektivare föreningsverksamhet. För att starkare engagera sig i Marinreservens verksamhet, krävde föreningarna bildandet av en förening, där de deltagande föreningarna skulle utöva beslutanderätt.

Marinreservens stiftande möte på Sjökrigsskolan på Sveaborg den 9 februari 1997, samtidigt som instruktörsutbildning, i formen av en av marinstaben ledd repetitionsövning pågick. Något beslut om föreningens bildande kunde dock vid den tidpunkten inte tas, eftersom flera gillen, med marin bakgrund inte kunde acceptera det framförda förslaget om föreningens bildande, utan krävde ytterligare klargöranden, särskilt i ekonomiska frågor. Dessutom tvekade Laivaston Kilta ry att ställa sin tidning till allmänt förfogande. Mötet avbröts och det beslöts att det skulle återupptas senare. Det grundade mötet återupptogs på Sjökrigsskolan några månader senare den 17 maj 1997. Mötet beslöt att bilda föreningen och därmed antecknades maj slutligen som tidpunkt för grundandet. Mötesprotokollet formulerades på följande sätt: *”Det beslöts att föreningen Sininen Reservi ry (Marinreserven) bildas och åtgärder vidtas för att registrera föreningen. De åtta sjöförsvars- och landförsvarsföreningar som deltog i mötet utsågs till stiftande medlemmar, vilka nämns i protokollet. Föreningar som redan var involverade i verksamheten, men uteblev från mötet, gavs möjlighet att bli stiftande medlemmar senast den 15 juni 1997.”*

perustajajäseniksi vielä 15.6.1997 mennessä”.

Läsnäolleiksi yhdistyksiksi merkittiin pöytäkirjaan Helsingin Laivastokilta ry, Helsingin Merireserviläiset ry, Helsingin Reservimeriupseerit ry, Kymen Laivastokilta ry, Rannikkosotilaskotiyhdistys ry, Turun Laivastokilta ry, Turun Reservimeriupseerit ry ja Turun Rannikkokotikunta ry. Lisäksi paikalla oli Sinisen Reservin Säätiön ja sen neuvottelukunnan, Ankkuri-lehden sekä jäsenyhdistysten edustajia, joita ei ollut merkitty virallisiksi kokousedustajiksi.

Sininen Reservi ry:n hallituksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin

Timo Vartiainen ja varapuheenjohtajiksi **Ossi Pekonen** sekä **Kai Masalin**. Yhdistyksen keskeiseksi tehtäväksi tulisi jäsenyhdistysten yhteistyön edistäminen. Toisena keskeisenä tehtävänä tulisi olemaan koulutustoiminta sen eri muodoissa. Hallituksen ensimmäisessä kokouksessa 9.6.1997 todettiin, että **Aslak Saviranta** toimi yhdistyksen toiminnanjohtajana, vaikka valinnasta ei tehtykään virallista päätöstä. Uusi hallitus valittiin yhdistyksen syyskokouksessa 30.11.1997 ja puheenjohtajana jatkoi Timo Vartiainen.

Merivoimien silloisen komentajan, kontra-amiraali **Esko Illin** Merivoimien ja rannikkokotikunnan yhdistymiseen liittyvässä Suomen Sotilas-lehden 1/1998 haastattelussa komentaja toteaa seuraavaa:

Merivoimien suhde reserviläisiin kelpaa esimerkiksi. Merivoimat suhtautuvat myönteisesti sekä perinteiden ylläpitoon reservissä että vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen. Merimiesten yhdyssiteeksi perustettu Sininen Reservi on vapaaehtoistyön aivot, sillä se on avannut uusia uria koulutukseen. Sininen Reservi vastaa kokonaisvaltaisesti Merivoimien reservin vapaaehtoisesta koulutuksesta.

”Merivoimat halusi vapaaehtoisen järjestelmän, jossa asiat hoidetaan yhden ja vain yhden osapuolen kanssa”, kontra-amiraali Illi toteaa suhteista vapaaehtoisuuteen.

Useiden pikkutekijöiden kenttä vain hajottaa ”talkootyön” tueksi suunnattuja resursseja. Kun meillä on yksi yhteistyökumppani, koko joukkoa koskevia päätöksiä voidaan tehdä nopeammin ja tehokkaammin.

Puheenjohtajiensa näköinen yhdistys

”Yksi mies ei sota tee”, kuuluu suomalainen sananlasku. Vaikka yhdistys ei voikaan toimia pelkästään puheenjohtajansa varassa, puheenjohtajan rooli on keskeinen sekä toimivan hallitustyöskentelyn että yhdistyksen julkisen kuvan kannalta. Puheenjohtaja johtaa hallituksen ja toimihenkilöiden työtä sekä vastaa toiminnan kehittämisestä ja yhdistyksen ulkoisten suhteiden hoitamisesta. Näin on myös ollut Sininen Reservi ry:ssä, jonka kahdeksasta puheenjohtajasta kukin on omalla tavallaan edistänyt järjestön tunnettuutta sekä selkeyttänyt sen roolia ja toimintakenttää osana vapaaehtoista meripuolustusta. Uusien toimintamuotojen ja yhteistyösuhteiden luominen sekä jäsenyhdistysten määrän kasvu ovat osoituksena siitä kehitystyöstä, jonka myötä Sininen Reservi ry on vähitellen laajentunut valtakunnalliseksi yhteistyöjärjestöksi ja vakiinnuttanut asemansa meripuolustuskentän merkittävänä yhteistyökumppanina.

Som deltagande föreningar upptogs i protokollet Helsingin Laivastokilta ry, Helsingin Reservimeriupseerit ry, Kymen Laivastokilta ry, Rannikkosotilaskotiyhdistys ry, Turun Laivastokilta ry, Turun Reservimeriupseerit ry ja Turun Rannikkotyökiskokilta På plats var dessutom representanter för Marinstiftelsen och dess delegation, tidningen Ankkuri och sådana representanter för medlemsföreningar som inte antecknats som officiella mötesrepresentanter.

Timo Vartiainen valdes till förste ordförande för Marinreservens styrelse och **Ossi Pekonen** och **Kai Masalin** till vice ordförande. Föreningens centrala uppgift skulle vara att främja medlemsföreningarnas samarbete. En annan central uppgift skulle utgöras av utbildningsverksamhet i dess olika former.. Vid det styrelsens första möte den 9 juni 1997 konstaterades att **Aslak Saviranta** fungerade som verkställande direktör för föreningen, även om inget officiellt beslut fattades om valet. En ny styrelse valdes på föreningens höstmöte den 30 november 1997 och Timo Vartiainen fortsatte som ordförande.

I intervjun 1/1998 med dåvarande marinchefen, konteramiral **Esko Illi**, angående sammanslagning av marinen och kustartilleriet, konstaterar han följande:

Marinens relation till reservisterna är exemplarisk. Marinen förhåller sig positiv till både upprätthållande av traditioner i reserven och frivillig nationell försvarsutbildning. Marinreserven, etablerad som en länk mellan sjömän, är ett förebud för frivilligarbete, eftersom det har öppnat nya möjligheter för utbildningen. Marinreserven ansvarar helt och hållet för den frivilliga utbildningen av marinens reserv.

”Marinen ville ha ett system för de frivilliga där saker och ting sköts med en och endast en part”, säger konteramiral Illi om förhållandet till frivilligheten.

Ett fält med ett flertal små aktörer splittrar det stöd som riktas till ”talkoarbetet”. När vi har en partner, kan beslut som rör hela målgruppen tas snabbare och mer effektivt.

En förening som ser ut som sina ordförande

”En man gör inte krig”, lyder det välkända ordspråket. Även om föreningen inte kan fungera enbart utifrån sin ordförande är ordförandens roll central för såväl ett effektivt styrelsearbete som den offentliga bilden av föreningen. Ordföranden leder styrelsens och ansvarspersonernas arbete och ansvarar för att utveckla verksamheten och sköta föreningens yttre relationer. Så har också varit fallet i Marinreserven, vars åtta ordförande var och en på sitt sätt har främjat organisationens erkännande och tydliggjort dess roll och verksamhetsområde som en del av det frivilliga sjöförsvaret. Skapandet av nya verksamhetssätt och samarbetsrelationer och ökningen av antalet medlemsföreningar är bevis på det utvecklingsarbete genom vilket Marinreserven småningom har expanderat till en nationell samarbetsorganisation och etablerat sin position som en betydande partner inom sjöförsvarsfältet.

Resten av det här kapitlet fokuserar på att betrakta Marinreservens 25-åriga historia, uppdelat i ordförandeperioder. På basis av intervjuer med ordförandena själva, samt arkivmaterial och samtidas redogörelser har man strävat efter att skapa en helhetsbild av de centrala händelser som anordnats under respektive ordförandes tid, organisationens utvecklingssteg och samarbetet. inom det frivilliga sjöförsvarsfältet. När man studerar historien är det dock nödvändigt att lägga märke till skillnaderna i längden på presidenternas mandatperioder, de resurser som fanns tillgängliga för

2.2. Yhteistyöjärjestön alkuvuodet – Timo Vartiainen (1997–2000)

Kuva/Bild 2.1. Timo Vartiainen.

Sininen Reservi ry:n ensimmäisten toimintavuosien aikana ensimmäisenä puheenjohtajana toimi laivasto-taustainen **Timo Vartiainen**. Hän oli palvellut nuorena miehenä kou-lulaiva Matti Kurjella ja reserviin siir-ryttyään liittyi aikanaan Helsingin Laivastokiltaan. Killassa hän toimi myöhemmin myös puheenjohtajana.

Uusi puheenjohtaja kertoi yh-distyksen perustamista edeltäneeltä ajalta kuulleen Sinisen Reservin Säätiöstä ja kokeneensa erinomai-sena asiana yhteistoiminnan syven-

tämisen. Tullessaan valituksi Sininen Reservi ry:n ensimmäiseksi puheen-johtajaksi Vartiainen usko hyvään ratkaisuun vaikutti varmasti positiivisesti kaikkeen toimintaan. Hän kiitteli myös oman puheenjohtajuutensa aikaista yhdistyksen sihteerä **Aslak Savirantaa**, jonka työpanosta hän piti erittäin merkittävänä, suorastaan kullanarvoisena. Saviranta toimi ennen Sininen Re-servi ry:n perustamista Sinisen Reservin Säätiön palkkaamana Merireservin koulutuspäällikkönä 1.2.1995 alkaen, sittemmin Sinisen Reservin toiminnan-johtajana ja Meripuolustuspiirin toisena päällikkönä sekä samanaikaisesti myös säätiön sihteerinä ja taloudenhoitajana, joissain asiakirjoissa myös asia-miehenä esitettynä. Säätiön hallituksen tehtävistä hän luopui vuonna 2001.

Yhteistyöjärjestön toimintakentän haltuunotto

Vastaperustetun järjestön alkuvuodet kuluivat uusien käytänteiden vakiin-nuttamisessa keskellä merkittäviä muutoksia. Se, että yhdistys nimeltä Sininen Reservi ry perustettiin, oli itsessään jo tärkeää. Merivoimien ran-nikko- ja laivastojoukkojen yhdistyminen ja sen seurauksena jäsenpohjan laajentuminen, MPK:n toiminnan uudelleenorganisointuminen, Meripuolus-tuspiirin muodostaminen, vapaaehtoisen meripuolustuksen muutosjär-jestelyt, sotilaallisen koulutustoiminnan siirtyminen kokonaan MPK:n vas-tuulle sekä uusien yhteistoimintakuvioiden rakentuminen ja kehittyminen olivat kaikki suuria muutoksia vapaaehtoiselle meripuolustuskentälle.

Merkittävimpänä yhdistyksen toimintaa ohjaavana tavoitteena oli en-simmäiseen toimintasuunnitelmahan kirjattu tehtävä, meripuolustuksen re-serviläisyhdistysten yhteistoimintajärjestönä toimiminen, mikä on säilynyt kantavana periaatteena koko yhdistyksen olemassaolon ajan. Alkuvuosina Sininen Reservi ry:n alueorganisaatioina toimivat Meri-Karjalan ja Saaristo-meren laivueet sekä Suomenlahden Meripuolustusalueen Paikallisosasto, sittemmin Suomenlahden Meripuolustusosasto. Saaristomeren laivueella oli alaosastot Tampereella ja Vaasassa. Toiminnan pääpaino oli meripuo-lustuksen tietotaitoa parantavan koulutuksen toteuttaminen yhteistoimin-nassa Merivoimien kanssa. Uutena tehtävänä tuli rannikkojoukkojen laa-jamittaisen koulutuksen toteuttaminen. Ensimmäisinä vuosinaan Sininen Reservi ry vastasi siis vapaaehtoisesta meripuolustuksen koulutuksesta. Merkittävää oli myös, että Meripuolustuspiirin johtoryhmä muodostui piiri-

organisationen och den allmänna atmosfären gentemot frivilligt försvar - uppfattningar om den sociala betydelsen av nationella försvaret och de investeringar som tilldelats det har varierat kraftigt under de senaste decennierna, vilket också delvis har återspeglats i Marinreservens verksamhetsförutsättningar. Den gedigna försvarsviljan och tron på samarbetets kraft har dock varit organisationens drivkrafter år efter år.

cennierna, vilket också delvis har återspeglats i Marinreservens verksamhetsförutsättningar. Den gedigna försvarsviljan och tron på samarbetets kraft har dock varit organisationens drivkrafter år efter år.

2.2. Samarbetsorganisationens första år – Timo Vartiainen (1997-2000)

Under Marinreservens första verksamhetsåren fungerade ordföranden **Timo Vartiainen** med bakgrund i flottan, som ordförande. Han hade tjänstgjort som ung man på skolfartyget Matti Kurki och efter övergången till reserven gick han med i Helsingin Laivastokilta. Han fungerade senare även som ordförande i gillet.

Den nya ordföranden berättade att han, under tiden före Marinreservens grundande, hade hört talas om Marinstiftelsen och att han ansåg att ett fördjupat samarbete var en utmärkt sak. När han valdes till Marinreservens första ordförande hade Vartiainens tro på en bra lösning säkerligen en positiv effekt på all verksamhet. Han tackade också **Aslak Saviranta**, föreningens sekreterare under hans ordförandeskap, vars arbete han ansåg vara mycket betydelsefullt, rent ut sagt guld värt. Före grundandet av Marinreserven arbetade Saviranta som utbildningschef för Marinens reserv, från 1 februari 1995 anställd av Marinstiftelsen, sedan som verkställande direktör för Marinstiftelsen och andra chef för MPK:s Sjöförsvarsdistrikt och samtidigt även som Marinstiftelsens sekreterare och kassör, i en del handlingar även kallad ombudsman. Han lämnade styrelsearbetet i stiftelsen 2001.

Uppbyggande av samarbetsorganisationens verksamhetsområde

De första åren i den nygrundade organisationen ägnades åt att etablera nya verksamhetsmetoder mitt under betydande förändringar. Att en förening vid namn Marinreserven (Sininen Reservi ry) grundades var viktigt redan i sig. Fusionen av marinens kust- och flottstyrkor och den därav följande större medlemsbasen, omorganisationen av MPK:s verksamhet, bildandet av sjöförsvarsdistriktet, förändringarna av det frivilliga sjöförsvaret, överföringen av militär utbildningsverksamhet helt på MPK:s ansvar, och uppbyggnaden och utvecklingen av nya samarbetsmönster var alla stora förändringar för det frivilliga sjöförsvarsfältet.

Det viktigaste målet som styrde föreningens verksamhet var den uppgift som antecknades i den första verksamhetsplanen, d.v.s. att fungera som en samarbetsorganisation för reservistföreningar inom sjöförsvaret, vilket har bibehållits som en vägledande princip under hela föreningens existens. Under de första åren var de regionala organisationerna för Marinreserven Meri-Karjala- och Skärgårdshavets division samt Finska vikens sjöförsvarsområdes lokalavdelning, senare Finska vikens sjöförsvarsav-

päälliköstä ja Sininen Reservi ry:n hallituksesta.

Merivoimien komentajan ja Sinisen Reservin edustajien tapaamisessa Merivoimien esikunnassa 10.12.1997 esiteltiin ja käsiteltiin asioita seuraavasti:

- Sininen Reservi ry:n nykytilanne ja tuleva toiminta (Timo Vartiainen)
- Sinisen Reservin taloudellinen tilanne (Christian Elfving)
- ajatuksia vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan ja Sinisen Reservin tulevaisuudennäkymistä, kokonaisjärjestelyt, alueelliset ja erikseen Suomenlahden järjestelyt sekä uusi johto-organisaatio (Aslak Saviranta)
- koulutustilanne 1997 ja koulutussuunnitelma 1998 (Aslak Saviranta)

- varusmiestilaisuudet ja tiedottaminen (Ankkuri, Pika-Ankkuri ja muut tiedotuskeinot)
- Merivoimien esitykset Siniselle Reserville ja näkemykset vapaaehtoisten maanpuolustusyhdistysten yhteistoiminnan järjestämisestä.

Vuoden 1998 toimintasuunnitelmaan oli kirjattu, että laivaston ja rannikkojoukkojen yhdistyminen edellyttää uusien Merivoimien piirissä toimivien reserviläisyhdistysten yhteistoiminnan kehittämistarpeita. Sininen Reservi ry:n organisaatiota ja toimintaa kehitettiin näiden uusien vaatimusten pohjalta. Alueorganisaatiota mukautettiin Merivoimien johtaman paikallisosastotoiminnan (PAT) edellyttämällä tavalla ja yhteydenpitoa Merivoimiin, Rajavartiolaitokseen ja muihin toimintaa tukeviin kiinteytettiin.

Vapaaehtoista meripuolustuskoulutusta ennen vuosituhannen vaihdetta

Vapaaehtoinen meripuolustuskoulutus oli jo 1990-luvun lopulla pitkälle kehittyntä. Suomenlahden Meripuolustusalueen paikallisosaston (sittemmin Suomenlahden Meripuolustusosasto) Pika-Ankkuri 2/98-tiedotteessa olivat esimerkkeinä mm. seuraavat kurssit:

- Suomenlahden laivue: Sotilasveneenkuljettajakoulutus, Viestitoiminta merellä, Merivoimien tietotekniikka, IT-tulitoiminta, Merenkulku ilman laitteita sekä Meripelastus ja merivartiotoiminta
- Meri-Karjalan laivue: Viestitoiminta I, Viestitoiminta II, Asekäsittely I, Asekäsittely II, Ensiapu I, Ensiapu II, Merenkulku I, Merenkulku II ja Mustamaa-harjoitus (viestitoiminta asekäsittely, ensiapu, merenkulku, tukeutuminen, lähipuolustus, merivalvonta ja tasotyöskentely)

delning. Skärgårdshavsflottiljen hade underavdelningar i Tammerfors och Vasa. Huvudfokus för verksamheten var genomförandet av utbildning för att förbättra kunskapen om sjöförsvaret i samarbete med marinen. Den nya uppgiften blev genomförandet av storskalig utbildning av kusttrupperna. Marinreserven ansvarade därför under de första åren för frivillig sjöförsvarsutbildning. Det var också betydelsefullt att sjöförsvarsdistriktets ledningsgrupp bestod av distriktschefen och styrelsen för Marinreserven.

Vid mötet mellan marinchefen och representanter för Marinreserven vid marinstaben den 10 december 1997 presenterades och diskuterades följande frågor:

- Marinreservens nuvarande situation och framtida verksamhet (Timo Vartiainen)
- Marinreservens ekonomiska situation (Christian Elfving)
- tankar om framtidsutsikterna för frivillig nationell försvarsverksamhet och Marinreserven, övergripande

arrangemang, regionala och separata arrangemang för Finska viken och den nya förvaltningsorganisationen (Aslak Saviranta)

- utbildningssituation 1997 och utbildningsplan 1998 (Aslak Saviranta)
- tillfällen för värnpliktiga och information (tidningen Ankkuri, Pika-Ankkuri och andra informationssätt)
- Marinens förslag till Marinreserven och synpunkter på organiseringen av samarbete mellan försvarsorganisationerna.

I 1998 års verksamhetsplan konstaterades att sammanslagningen av flottan och kusttrupperna förutsätter att samarbetet mellan reservistföreningarna inom sjöförsvaret utvecklas. Marinreservens organisation och verksamhet utvecklades utifrån dessa nya krav. Den regionala organisationen anpassades efter behov av lokalavdelningsverksamheten (PAT) ledd av marinen och kommunikationen med marinen, gränsbevakningen och andra stödorganisationer stärktes.

Frivillig försvarsutbildning före sekelskiftet

Den frivilliga sjöförsvarsutbildningen var väl utvecklad redan i slutet av 1990-talet. Den lokala avdelningen för Finska vikens sjöförsvarsområde (senare Finska vikens sjöförsvarsavdelning) meddelade som exempel, i bulletinen Pika-Ankkuri 2/98, om. följande kurser:

- Finska vikens flottilj: Militärbåtförarutbildning, Kommunikationsinsatser till sjöss, Marinens informationsteknik, Luftvärnets eldverksamhet, Navigering utan utrustning och Sjöräddnings- och sjöbevakningsverksamhet
- Meri-Karjala flottiljen: Kommunikationsverksamhet I och II, Vapenhantering I och II, Första hjälp I och II, Navigering I och II och övningen "Mustamaa" (samband, vapenhantering, första hjälp, stödjepunkt för fartyg, närförsvar, sjö-övervakning och planverksamhet).

Sinisen Reservin neuvottelukunta linjaamassa vapaaehtoistoimintaa

Kuten kirjan aiemmassa luvussa on kerrottu, arvovaltainen Sinisen Reservin neuvottelukunta toimi Merivoimien johdon ja vapaaehtoisen meripuolustuksen eräänlaisena välittäjänä. Sen puheenjohtaja Kai Hietarinta kutsui koolle 15.10.1997 kokouksen, johon osallistuivat puheenjohtajan lisäksi neuvottelukunnasta **Lauri Juhani “Mylle” Jouhki**, RanPAT:n päällikkö **Reijo Telaranta**, Sinisen Reservin koulutusviirikön päällikkö **Pekka Heinonen** sekä RT-kerho Johtorenkkaan puheenjohtaja **Pentti Jänkälä**. Kokouksessa pohdittiin muun muassa vapaaehtoisen meripuolustuksen reserviläis- ja koulutustoimintaa, resurssien hankintaa ja tiedottamista.

Samainen neuvottelukunta kutsui koolle suuremman 15-henkisen joukon vapaaehtoisen meripuolustuksen vaikuttajia Merivoimien komentaja mukaan luettuna Neste Oy:n tiloihin Sandvikiin 18.5.1998. Kokous liittyi valmisteilla olleeseen puolustusvoimauudistukseen ja Merivoimien uudelleen organisoitumiseen. Kokouksessa todettiin, että vapaaehtoisen maanpuolustuksen osalta Merivoimat tulee jatkossakin toimimaan vain yhden kattojärjestön eli Sinisen Reservin kautta. Sinisen Reservin toiminnasta Merivoimien komentaja totesi sen kiistattomat hyödyt Merivoimille lisäten Maavoimien pyrkivän toteuttamaan samankaltaisen toimintamallin. Historia on kuitenkin osoittanut, ettei vastaavaa kattojärjestöä ole Maavoimien organisaatiossa toistaiseksi luotu.

Yhteistoiminnan osalta Sandvikenin kokouksessa todettiin, että sitä voitaisiin harjoittaa muun muassa vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen, järjestö- ja resurssiyhteistyön sekä tiedottamisen ja markkinoinnin parissa. Kokouksessa päätettiin perustaa tiedotustyöryhmä, jonka ensimmäisenä tehtävänä oli selvittää mahdollisuudet julkaista yhteistä tiedos-

tuslehteä. Näin voitaisiin tehostaa sisäistä ja ulkoista tiedottamista kaksikielisyys huomioon ottaen. Tiedotustyöryhmään nimettiin **Keijo Ketonen** (Sinisen Reservin neuvottelukunta), Reijo Telaranta (Rannikkotyöstöäitiö ja SIMeriPOs), Nylands Brigads Gillen edustaja sekä Pekka Heinonen (Sinisen Reservin neuvottelukunnan sihteeri). Merkillepantavaa on, ettei missään näissä kokouksissa ollut varsinaista Sininen Reservi ry:n edustajaa.

Paikallisosastojen ja laivueiden toimintaa

Ensimmäisten vuosien aikana Rannikon Paikallisosasto ja Sinisen Reservin Suomenlahden laivueen sekä niistä muodostetun Suomenlahden Meripuolustusalueen Paikallisosaston toiminta oli merkittävä osa Sininen Reservi ry:n toimintaa. Laivue mm. vastasi vuoden 1998 aikana Sinisen Reservin osallistumisesta Vene 98 -messuille, sen yhteydessä järjestetystä vastaanotosta, vuosipäivän lippuryhmästä ja iltajuhlasta, perinnepäivästä sekä sen yhteydessä toteutetusta ensimmäisestä Sinisen Reservin ampuapäivästä ja perinteisestä joululounaasta, johon osallistui myös varsin arvovaltainen joukko kutsuvieraita.

Koulutuspäällikkö Aslak Savirannan allekirjoittamasta kertomuksesta Sinisen Reservin koulutuksen toiminnasta ajalta 1.1.–30.6.1998 voi lukea, että kurssitarjonta oli ollut monenkirjavaa ja koulutuksen painopiste oli ollut yksilötaitojen opettamisessa ja oppimisessa. Uutena tavoitteena tuli mukaan RYT-yksiköiden perustamiseen tähtäävä koulutustoiminta. Merivoimat oli antanut Sinisen Reservin koulutuksen tehtäväksi kouluttaa neljänlaisten RYT-yksiköiden reserviläisiä. Yksikkötyypit olivat nopea tiedusteluviirikö, nopea kuljetusviirikö, miinantorjuntaviirikö ja miina-
viirikö. Henkilöstön kouluttaminen oli tapahtunut sotilasveneenkuljetta-

Marinstiftelsens delegation drar upp riktlinjer för frivilligverksamheten

Som nämnts i förra kapitlet i boken fungerade marinstiftelsens prestige-fyllda delegation som en slags förmedlare mellan marinens ledning och det frivilliga sjöförsvaret. Dess ordförande **Kai Hietarinta** sammankallade den 15 oktober 1997 till ett möte där, förutom ordföranden, **Lauri Juhani ”Mylle” Jouhki** från delegationen, **Reijo Telaranta**, chef för kustregi-onavdelningen, **Pekka Heinonen**, chef för Marinreservens skolningsflottilj och **Pentti Jänkälä**, ordförande i KA-klubben Johtorengas, deltog. Mötet diskuterade bland annat det frivilliga sjöförsvarets reservist- och utbildningsverksamhet, anskaffning av resurser och information.

Samma delegation sammankallade den 18 maj 1998 en större grupp av 15 inflytelserikas frivilliga inom sjöförsvaret, inklusive marinchefen, till Neste Oys lokaler i Sandviken. Mötet var relaterat till den försvarsmaktsreform som var under förberedelse och omorganiseringen av marinen. Vid mötet konstaterades att Marinen, när det gäller frivilligt nationellt försvar, kommer att fortsätta att verka genom endast en takorganisation, Marinreserven. Marinchefen konstaterade att Marinreservens verksamhet obestridligen är nyttig ur marinens synpunkt, och tillade att armén strävar efter att implementera en liknande verksamhetsmodell. Historien har dock visat att ingen liknande takorganisation hittills har skapats i Försvarsmaktens organisation.

Beträffande samarbete konstaterades vid Sandvikenmötet att det kunde praktiseras till exempel inom frivillig nationell försvarsutbildning, organisations- och resurssamverkan samt information och marknadsföring. Vid mötet beslöts att inrätta en informationsarbetsgrupp, vars första uppgift var att ta reda på möjligheterna att ge ut ett gemensamt informations-

brev. På så sätt skulle intern och extern kommunikation kunna förbättras med hänsyn även till tvåspråkighet. **Keijo Ketonen** (Marinreservens delegation), Reijo Telaranta (Kustartilleristiftelsen och Finska vikens försvarsavdelning), Nylands Brigads Gilles representant och Pekka Heinonen (sekreterare i Marinstiftelsens delegation) utsågs till informationsarbetsgruppen. Det är anmärkningsvärt att det inte fanns någon egentlig representant för Marinreserven vid något av dessa möten.

Lokalavdelningarnas och flottiljernas verksamhet

Under de första åren var aktiviteterna inom Kustlokalavdelningen och Marinreservens Finska vikens flottilj, liksom inom den av dem formade Finska vikens sjöförvarsområdes lokalavdelning, en betydande del av Marinreservens verksamhet. Flottiljen ansvarade tex. under 1998 för Marinreservens deltagande i Båt 98-mässan, den i samband med det anordnade mottagningen, årsdagens flaggavdelning och kvällsfesten, traditionsdagen och Marinreservens första skyttedag samt den traditionella jullunchen, vid vilken även en prestigefylld grupp inbjudna gäster deltog.

Av den rapport, undertecknad av utbildningschef Aslak Saviranta, gällande Marinreservens utbildning 1.1–30.6.1998 framgår att kursutbudet varit mångsidigt och att utbildningens fokus legat på att lära ut och lära sig individuella färdigheter. Ett nytt mål var bland annat utbildningsaktiviteter som syftade till att etablera RYT-enheter. Marinen hade gett Marinreserven i uppgift att utbilda reservister från fyra typer av RYT-enheter. Enhetstyperna var snabb spaningsdivision, snabb transportdivision, minröjningsdivision och mindivision. Utbildningen av personalen hade skett i form av

jakoulutuksena sekä aseoulutuksena. Pääpaino oli ollut merenkulullisten valmiuksien perusopetuksessa. Merkittävää oli myös Sinisen Reservin Suomenlahden Laivueen partion osallistuminen Viron Erna-sotilastaitokilpailuun vuonna 1997. Kansainvälistä ja kolmipäiväistä kilpailua pidettiin yhtenä maailman vaativimmista sotilastaitoa mittaavista tapahtumista.

Koulutustoiminnan eriytyminen Meripuolustuspiirin alaisuuteen

Yhdistyksen neljäs toimintavuosi merkitsi toiminnan sopeuttamista kaventuneeseen toimintakenttään koulutustehtävän siirryttyä edellisenä vuonna Maanpuolustuskoulutus ry:n Meripuolustuspiirille. Toisaalta yhdistyksen asema merellisten maanpuolustusyhdistysten valtakunnallisena yhteisliittymänä ja koulutusresurssina sai tunnustusta, kun yhdistys hyväksyttiin Maanpuolustuskoulutus ry:n jäsenjärjestöksi 13.6.1999.

Vuoden 1999 alussa MPK haki mm. Helsingin Sanomissa olleella ilmoituksella myös Merivoimien alueelle piiripäällikköä. Määräaikaan mennessä oli Merivoimien alueen piiripäälliköksi tullut viisi hakemusta ja yksi ilmoitus eli yhteensä kuusi hakijaa. Sininen Reservi ry:n hallituksen asettaman koulutusvaliokunnan puheenjohtaja Pentti Jänkälä esitteli poikkeuksellisesti hakijat, koska yksi hakijoista oli yhdistyksen toiminnanjohtaja Aslak Saviranta. Puheenjohtaja Vartiainen oli hallitukselle jo tiedottanut, että koska MPK ry:n uudelleen organisoinnin vuoksi kaikki MPK ry:n toimihenkilöt valitaan uudelleen ja samalla Sinisen Reservin koulutuspäällikön tehtävä muuttuu piiripäällikön tehtäväksi. Hallitus päätti puheenjohtajan esityksen mukaisesti ja esittelyn jälkeen yksimielisesti esittää tehtävään Savirantaa, ja jos hän kieltäytyy, komentaja (evp) **Timo Bäckmania**.

Yhteistoimintaa rannikko- ja laivastojoukkotaustaisten maailmojen välillä kehitettiin. Rannikon Puolustaja -lehden erikoisnumero vuonna 2000 esitteli näyttävästi yhteistä meripuolustusta ja erityisesti vapaaehtoissektorin toimintaa. Lehti oli erinomainen osoitus hyvästä yhteistyöstä Merivoimien kanssa, ja siitä muodostui samalla ensimmäinen meripuolustuksen kentän niin kutsuttu ”messulehti”, jonka painosmäärä ylitti moninkertaisesti lehden normaalin painosmäärän ja jota jaettiin laajennetun postituksen lisäksi vuoden aikana monissa eri yleisötapahtumissa. Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksiä kannustettiin aktiivisesti näkemään Rannikon Puolustaja -lehti yhteisenä tiedotus- ja jäsenlehtenä, mutta tämän osalta tavoiteltuun lopputulokseen eli yhteiseen lehteen ei vielä päästy. Lehti itsessään kehittyi edelleen ja muuttui vuonna 2004 profiililtaan nykyisenkaltaiseksi meripuolustuksen ammatti- ja järjestölehdiksi.

Puheenjohtaja Vartiainen viesti Merivoimien esikuntaan komentajakapteeni **Lauri Helaniemelle** kertoi, että järjestön hallitus oli päättänyt lakkauttaa kaikki muut valiokunnat työvaliokuntaa lukuun ottamatta. Hän kirjoitti, että asiat hoidetaan jatkossa projektiryhmissä ja että ryhmänjohtaja huolehtii vastuualueestaan sekä raportoi työ edistymisestä puheenjohtajalle. Projekteina ja projektinvetäjinä hän listasi Reijo Telarannan (vuoden 2000 yhteinen näytelehti), **Tapio Riikosen** (Reserviläisurheiluliiton Merikilpailut ja Sinisen Reservin ampumamestaruuskilpailut), **Kai Masalinin** (alustyöryhmä ja vartiovene Röntän käyttökuntoon saattaminen) sekä **Mika Kuutin** (venemessut Helsingissä, yhteiset esittelymateriaalit ja Merivoimien vuosipäivän tapahtumat).

Vartiaisen puheenjohtajakautta kokonaisuutena tarkastellen suhteita Merivoimiin vakiinnutettiin. Kaikessa auttoi luonnollisesti se, että Sinisen Reservin toiminta sekä erilaiset neuvottelukunnat olivat luoneet vahvan pohjan jo ennen kattojärjestön perustamista. Merivoimien organisaatio-

militärbåtförarutbildning och vapenutbildning. Huvudfokus hade legat på den grundläggande undervisningen i maritima färdigheter. Betydande var också deltagandet av en patrull från Marinreservens Finska vikens flottilj i den estniska militärfärdighetstävlingen Erna 1997. Den internationella tredagarstävlingen ansågs vara en av världens mest krävande militära evenemang, där militära färdigheter mäts.

Överförandet av utbildningsverksamheten till Sjöförsvarsdistriktet

Föreningens fjärde verksamhetsår innebar en anpassning av verksamheten till ett inskränkt verksamhetsfält efter att utbildningsuppdraget föregående år överförts till Försvarsutbildningsföreningens Sjöförsvarsdistrikt. Å andra sidan erkändes förbundets ställning som riksomfattande sammanslutning för de marina försvarsföreningarna och som utbildningsresurs i och med att föreningen den 13 juni 1999 antogs som medlemsorganisation i Försvarsutbildningsföreningen (MPK).

I början av 1999 sökte MPK, bl.a. genom en annons i Helsingin Sanomat, efter en distriktschef för Marinens område. Inom ansökningstiden hade det kommit in fem ansökningar och en anmälan till tjänsten som distriktschef för marinens område, det vill säga totalt sex sökande. Pentti Jänkälä, ordförande för utbildningsutskottet som utsetts av Marinreservens styrelse, presenterade undantagsvis de sökande, eftersom en av de sökande var verksamhetsledare för föreningen Aslak Saviranta. Ordförande Vartiainen hade redan meddelat styrelsen att på grund av omorganisationen av MPK ry kommer alla MPK ry tjänstemän att väljas på nytt och samtidigt ändras tjänsten som utbildningschef för Marinreserven till posten som di-

strikttschef. I enlighet med ordförandens förslag och efter föredragning beslöt styrelsen enhälligt att utse Saviranta till tjänsten som distriktschef och om han avslår, kommandör i.a. **Timo Bäckman**.

Samarbetet mellan kust- och flott-truppers världar utvecklades. Ett specialnummer av tidskriften Rannikon Puolustaja år 2000 presenterade på ett imponerande sätt det gemensamma sjöförsvaret och särskilt frivilligsektorns verksamhet. Tidningen var en utmärkt indikation på det goda samarbetet med marinen och blev samtidigt den första så kallade "mässtidningen" inom sjöförsvarsfältet, med en mångdubbelt större upplaga än tidningens normala upplaga. Tidningen postades till fler än normalt och delades även ut vid fler offentliga tillfällen under året. Marinreservens medlemsföreningar uppmuntrades aktivt att se tidningen Rannikon Puolustaja som en gemensam informations- och medlemstidning, men i detta avseende uppnådde man inte ännu det önskade resultatet, det vill säga en gemensam tidning. Själva tidningen fortsatte att utvecklas och bytte 2004 profil till den nuvarande sjöförsvarets fack- och organisationstidning.

Av ordförande Vartiainens meddelande till kommandörkapten **Lauri Helaniemi** vid Marinstaben framgick att organisationens styrelse hade beslutat att avskaffa alla andra kommittéer utom arbetsutskottet. Han skrev att saker och ting framöver kommer att hanteras i projektgrupper och att gruppledaren tar hand om sitt ansvarsområde och rapporterar arbetsförloppet till ordföranden. Som projekt och projektledare listade han Reijo Telaaranta (år 2000 gemensam tidning), **Tapio Riikonen** (Reservidrottsförbundets Sjötävlingar och Marinreservens skyttmästerskap), **Kai Masalin** (fartygsarbetsgrupp och istandsättande av vaktbåten Røyttä) och **Mika Kuutti** (båtmässan i Helsingfors, gemensamt presentationsmaterial och evenemang i samband med marinens årsdag).

muutokset loivat omat haasteensa, mutta toivat myös paljon uusia mahdollisuuksia. MPK:n uudelleenorganisointumisen ja Meripuolustuspiirin synty merkitsivät koulutustoiminnan siirtymistä pois Siniseltä Reserviltä

ja yhdistykseltä, vaikka toiminnassa mukana oltiin edelleen merkittäväällä tavalla mukana. Hyvässä yhteistyössä kaikkien osapuolten kanssa tehdyt muutokset olivat lopulta hallittuja ja tarkoituksenmukaisia.

2.3. Vapaaehtoisen meripuolustuskentän uudelleenorganisointi – Reijo Telaranta (2000–2003)

Kuva/Bild 2.2. Reijo Telaranta.

Yhdistyksen toinen puheenjohtaja **Reijo Telaranta** tuli mukaan Sinisen Reservin toimintaan rannikkotykistön puolelta, mikä mahdollistui Puolustusvoimien uudelleenorganisoinnin jälkeen laivaston, rannikkotykistön, rannikkojääkäreiden ja muun rannikkojalkaväen muodostaessa uudistuneet Merivoimat. Telaranta oli toiminut Suomenlinnan Rannikkotykistökillan puheenjohtajana, mutta varsinkin edeltävät vuodet ensin Rannikon Paikallisosaston päällikkönä ja sen seuraajan Suomenlahden Meripuolustusalueen paikallisosaston komentajana toivat hänelle erinomaisia valmiuksia Sininen Reservi ry:n puheenjohtajan tehtävään.

Telarannalla oli kattava, vuosikymmenten mittainen kokemus kiltaja muusta vapaaehtoisesta maanpuolustustoiminnasta sekä viimeisiltä vuosilta myös reserviläisten toteuttamasta sotilaskoulutuksesta. Reservin majurina ja aktiivisella sodanajan sijoituksella hänellä oli takanaan myös

paljon kertausharjoitusvuorokausia. Näiden lisäksi hän toimi Rannikkotykistön säätiön hallituksessa ja lopulta sen varapuheenjohtajana. Luovutettuaan Suomenlahden Meripuolustusalueen paikallisosaston (SimeriPAT), joka sittemmin nimettiin Suomenlahden Meripuolustusosastoksi (SimeriPOs), komentajuuden **Kai Masalinille** hän saattoi ottaa Sininen Reservi ry:n puheenjohtajuuden vastaan.

Kasvava ja aktiivinen kattojärjestö

Vapaaehtoisen meripuolustuskentän yhdistymisprosessi oli hyvässä vauhdissa, ja Merivoimien sekä merivartiostojen piirissä toimivia maanpuolustusyhdistyksiä liittyi jatkuvasti lisää Sininen Reservi ry:hyn. Jäsenyhdistysten rekrytoinnin suhteen ei siis tarvinnut nähdä huolta. Jäsenyhdistyksien ikärakenteeseen sen sijaan Telaranta kiinnitti huomionsa jo tuolloin ja painotti yhdistyksille uusien, nuorempien jäsenien rekrytoinnin välttämättömyyttä. Kaikkia kokeneempia ei pitäisikään päästää pois, mutta ikähaitaria pitäisi pystyä levittämään nuorempiin. Hän mielellään esitti esimerkkeinä Suomenlinnan Rannikkotykistökillan sekä Suomenlahden Meripuolustusalueen paikallisosaston, joissa vastuuta ja valtaa oli tietoisesti annettu nuoremmille ja tekeminen oli näyttävää ja hauskaa. Telaranta korosti,

Ser man på Vartiainens ordförandeskap som helhet stabiliserades relationerna med marinen. Det hjälpte naturligtvis till att Marinreservens och de olika delegationerna hade skapat en stark grund redan innan takorganisationen grundades. Organisationsförändringarna inom marinen skapade sina egna utmaningar, men medförde också många nya möjligheter.

Omorganisationen av MPK och skapandet av sjöförsvarsdistriktet gjorde att utbildningsverksamheten flyttade bort från Marinreserven och föreningen, även om man fortfarande var väsentligt involverad i verksamheten. I slutändan var förändringarna, som gjordes i gott samarbete med alla parter, kontrollerade och ändamålsenliga.

2.3. Omorganiseringen av det frivilliga sjöförsvarsfältet – Reijo Telaranta (2000–2003)

Föreningens andre ordförande, **Reijo Telaranta**, kom med i Marinreservens verksamhet från kustartilleriets sida, vilket möjliggjordes efter försvarsmaktens omorganisering, då flottan, kustartilleriet, kustjägarna och annat kustinfanteri bildade den förnyade Marinen. Telaranta hade fungerat som ordförande för Sveaborgs kustartillerigille, men särskilt åren före det, först som chef för kustlokalavdelningen och sedan som kommandör för lokalavdelningen för Finska vikens sjöförsvansområde, gav honom utmärkta kvalifikationer för befattningen som ordförande för Marinreserven.

Telaranta hade en heltäckande, decennier lång erfarenhet av gille- och annan frivillig försvarsverksamhet, och på senare år även av militär utbildning utförd av reservister. Som major i reserven och med en aktiv krigsplacering hade han också en hel del repetitionsövningsdygn bakom sig. Utöver dessa satt han i styrelsen för Kustartilleristiftelsen och så småningom som dess vice ordförande. Efter att ha överlämnat befälet över den lokala avdelningen för Finska vikens sjöförsvansområde (SI-MeriPAT), som senare fick namnet Finska vikens sjöförsvarsavdelning (SI-MeriPOs), till **Kai Masalin**, kunde han ta över ordförandeskapet för Marinreserven.

En växande och aktiv takorganisation

Enandet av det frivilliga sjöförsvarsfältet var på god väg, och allt fler landsförsvarföreningar, verksamma inom marinen och sjöbevakningen, anslöt sig till Marinreserven. Man behövde alltså inte oroa sig för rekryteringen av medlemsföreningar. Däremot uppmärksammade Telaranta redan då medlemsföreningarnas åldersstruktur och framhöll nödvändigheten av att rekrytera nya, yngre medlemmar till föreningarna. Alla mer erfarna ska inte släppas bort, men åldersstrukturen ska kunna utvidgas till de yngre. Han gav gärna exempel på Sveaborgs kustartillerigille och lokalavdelningen för Finska vikens sjöförsvansområde, där ansvar och makt medvetet hade getts till yngre människor och det som gjordes var spektakulärt och roligt. Telaranta betonade att bakom det ”roliga att göra” var det nödvändigt att komma ihåg att all frivillig försvarsverksamhet måste syfta till att stödja försvarsmaktens verksamhet i enlighet med dess mål.

Medan Kustens lokalavdelning (RanPAT) och SI-MeriPOs ansvarsområde sträckte sig från Lovisa till Hangö, verkade Marinreserven på hela Finlands kustområde från Fredrikshamn till Torneå, till viss del även i Tammerfors-

että ”hauskan tekemisen” taustalla oli kuitenkin muistettava, että kaiken vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan on tähdättävä Puolustusvoimien toiminnan tukemiseen sen tavoitteiden mukaisesti.

Kun Rannikon Paikallisosastossa (RanPAT) ja SI-MeriPOs:ssa vastuualue oli Loviisan ja Hangon välinen rantakaistale, Sininen Reservi ry toimi Suomen koko rannikkoalueella Haminasta Tornioon, jossain määrin myös Tampereen seudulla. Merkillä pantavaa toki on, että RanPAT:n ja SI-MeriPOs:n tehtävissä vastuu otettiin virallisesti vastaan Puolustusvoimilta. Kaikki eivät olleet tyytyväisiä vapaaehtoisen meripuolustuksen uusiin järjestylihin. Kritiikkiin Talaranta vastasi Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 3/2000. Hän myös totesi muutosten selkiyttäneen tehtävien jakoa sekä parantaneen vapaaehtoisen meripuolustuskentän organisointia: *”Työnjako ja yhteistyö toiminnan onnistumisen kannalta elintärkeän yhdistyskentän kanssa on sujunut kitkattomasti. Lähes kaikki kontaktipintaan kuuluvat yhdistykset ovat liittyneet Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksiksi, mikä on vain entisestään selkiyttänyt tilannetta.”*

Reijo Talarannan ensimmäisen puheenjohtajavuoden aikana MPK:n Meripuolustuspiiri muodostui Suomenlahden meripuolustusosastosta ja Saaristomeren meripuolustusosastosta. Niiden toiminnan ohjaus tuli käytännössä suoraan Merivoimilta ja tukikin saatiin Merivoimien joukko-osastoilta. Vuonna 2000 Sininen Reservi ry:n hallitus toimi MPK:n Meripuolustuspiirin alueellisena neuvottelukuntana, jonka tehtävänä oli suuret koulutuslinjaukset. Yhdistyksen työvaliokunta toimi piiripäällikkö **Aslak Savirannan** apuna johtoryhmänä.

Hallituksen 17.3.2001 pidetyn kokouksen pöytäkirjaan on kirjattu seuraavaa: *”Meripuolustuspiiri on jaettu Suomenlahden ja Saaristomeren koulutusalueeksi. Viimeksi mainittuun on nimetty piiripäällikön avuksi*

*aluepäälliköksi komentajakapteeni (evp) **Matti Ketola**. Koska yhdistyksen koulustustoiminta on siirtynyt MPK ry:n Meripuolustuspiirille ja Sininen Reservi ry:n toiminnanjohtaja Aslak Saviranta on siirtynyt Meripuolustuspiiriin piiripäälliköksi, yhdistyksellä ei enää ole toiminnanjohtajaa. Hallitus merkitsi kiitoksensa toiminnanjohtajan tehtävät päättäneelle komentaja (evp) Aslak Savirannalle uskoen, että hyvä ja monipuolinen yhteistyö jatkuu edelleen uuden työnjaon pohjalta vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi”.*

Vielä tässä vaiheessa Sinisen Reservin Säätiön tuki mahdollisti toiminnan, eikä Maanpuolustuskoulutus ry pystynyt antamaan juurikaan resursseja Meripuolustuspiiriin toimintaan. Kaikessa ei aina päästy yksimielisyyteen: Kai Masalin kertoi, että hän joutui kovistelevaan aikaan Suomenlahden Meripuolustusosastolle osoitetut rahat osaston käyttöön. Osa yhdistyksen hallituksesta oli sitä mieltä, että varoja ei pitäisi antaa enää osastolle. Asiasta saatiin kuitenkin lopulta oikeudenmukainen ja oikealla tavalla vapaaehtoista meripuolustustoimintaa tukeva päätös.

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous järjestettiin Rannikkosotilaskotiyhdistyksen tiloissa Katajanokalla 7.4.2001. Kokouksen alussa kommodori **Kai Varsio** Merivoimien esikunnasta piti esitelmän Merivoimien kehitysnäkymistä. Kokoukselle annettiin myös selvitys yhteisestä lehti-hankkeesta, jossa meripuolustuksen yhteiseksi lehdeksi on valikoitunut Rannikon Puolustaja. Ajatusta yhteisestä lehdestä oli käsitelty useaan otteeseen mm. Sinisen Reservin Säätiön ja Rannikkotyöstösäätiön hallitusten jäsenistä sekä Merivoimien esikunnan edustajista koostuvassa koordinaatiotoimikunnassa. Keskusteluissa esillä olivat olleet Rannikon Puolustaja ja Ankkuri lehdet, joista edellinen valikoitui yhteiseksi ja koko meripuolustuksen kentän kattavaksi lehdeksi. Tarkemmin asiasta on kerrottu tämän historiikin luvussa 3.4.

regionen. Naturligtvis är det anmärkningsvärt att ansvaret för uppgifterna för RanPAT och SImeriPOs officiellt överfördes från försvarsmakten. Alla var inte nöjda med de nya arrangemangen av det frivilliga sjöförsvaret. Telaranta svarade på kritiken i nummer 3/2000 av tidskriften Rannikon Puolustaja. Han konstaterade också att förändringarna klargjorde arbetsfördelningen och förbättrade organisationen av det frivilliga sjöförsvarsfältet: *”Arbetsfördelningen och samarbetet med föreningsfältet, som är avgörande för att verksamheten ska lyckas, har gått friktionsfritt. Nästan alla föreningar som tillhör kontaktytan har gått med som medlemsföreningar i Marinreserven, vilket har klargjort situationen ytterligare.”*

Under Reijo Telarantas första år som ordförande bestod MPK:s sjöförsvarsdistrikt av Finska vikens sjöförsvarsavdelning och Skärgårdshavets sjöförsvarsavdelning. Styrningen av deras verksamhet kom i praktiken direkt från marinen och även stöd fick man från marinens truppförband. År 2000 fungerade styrelsen för Marinreserven som en regional delegation för MPK:s sjöförsvarsdistrikt, med uppgiften att utarbeta övergripande riktlinjer för utbildningen. Föreningens arbetsutskott biträdde distriktschef **Aslak Saviranta** som ledningsgrupp för distriktet.

I protokollet från styrelsens möte den 17 mars 2001 konstateras att: *”Sjöförsvarsdistriktet består av två utbildningsområden, Finska vikens- och Skärgårdshavets utbildningsområde. I den senare har kommandörkapten i.a. **Matti Ketola**, med uppgift att bistå distriktschefen, utsetts till regionchef. Eftersom föreningens utbildningsverksamhet har överförts till MPK rf:s sjöförsvarsdistrikt och Marinreservens verksamhetsledare Aslak Saviranta har övergått till uppgiften som sjöförsvarsdistriktets distriktschef, har föreningen inte längre någon verksamhetsledare. Styrelsen uttryckte sitt tack till kommandör i.a. Aslak Saviranta, med tron att det goda och mångsidiga*

samarbetet kommer att fortsätta baserat på den nya arbetsfördelningen till förmån för det frivilliga nationella försvaret.”

Föreningens stadgeenliga vårmöte anordnades i Rannikkosotilaskoti´s lokaler på Skatudden den 7 april 2001. I början av mötet höll kommodor Kai Varsio från marinstaben en presentation om marinens planerade utveckling. Mötet fick också en redogörelse gällande det gemensamma tidskriftsprojektet, där tidningen ”Rannikon Puolustaja” har valts ut som gemensam tidskrift för sjöförsvaret. Idén gällande en gemensam tidning hade diskuterats flera gånger, t.ex. i samordningskommittén, bestående av ledamöter för Marinstiftelsens och Kustartilleristiftelsens styrelser och marinstaben. Tidningarna Rannikon Puolustaja och Ankkuri hade varit med i diskussionerna, varav den förstnämnda valdes ut som en gemensam tidskrift, som täcker hela sjöförsvarsfältet. Saken har förklarats mer ingående i kapitel 3.4 i denna historik.

Förändringar i administration och kommunikation

Under de första åren hade föreningen både vår- och höstmöte. Under 2001 godkändes en stadgeändring, som innebar en övergång till en ett mötesmodell. Under beredningen av stadgeändringen framfördes av medlemmarna ett förslag om att ändra höstmötet till ett seminarium, där de centrala frågorna om Marinen och Marinreserven skulle diskuteras. Höstmötet ersattes av Sjöförsvarsdagen, vilket behandlas närmare i kapitel 3.2. I detta skede tillkom också en förändring av styrelsens sammansättning i stadgar- na, som innebar att marinstabens, MPK:s sjöförsvarsdistrikts och Marinstiftelsens representanter fick närvaro- och yttranderätt.

Muutoksia hallinnossa ja viestinnässä

Ensimmäisten vuosien aikana yhdistyksellä oli sekä kevät- että syyskokous. Vuoden 2001 aikana hyväksyttiin sääntömuutos, jonka myötä siirryttiin yhden vuosikokouksen malliin. Sääntömuutosta valmisteltaessa jäsenistön keskuudessa tehtiin esitys syyskokouksen muuttamisesta seminaariksi, jossa käsiteltäisiin Merivoimien ja Sininen Reservi ry:n keskeisiä kysymyksiä. Syyskokouksen tilalle muodostui Meripuolustuspäivä, jota käsitellään tarkemmin tämän kirjan luvussa 3.2. Tässä vaiheessa sääntöihin lisättiin myös hallituksen kokoonpanon muutos, jossa Merivoimien esikunnan, MPK:n Meripuolustuspiirin ja Sinisen Reservin Säätiön edustajille tuli läsnäolo- ja puheoikeus.

Vuonna 2001 Meripuolustuspiirin päällikön johtoryhmä muodostui aluepäälliköstä, koulutusalueiden edustajista ja Sininen Reservi ry:n puheenjohtajasta. Johtoryhmä vastasi operatiiviseen johtamistoimintaan liittyvistä tehtävistä. Hallituksen kokouksessa 9.2.2002 sen aloittaessa toimikauttaan sovittiin keskinäisestä työnjaosta, jonka perusteella MPK:n kanssa asiointi ja suhteiden hoito sinne kuuluu puheenjohtajan vastualueeseen. Vuodenvaihteessa 2002 MPK ilmoitti, että sen hallituksessa oli paikka Sininen Reservi ry:n edustajalle sekä hänen henkilökohtaiselle varajäsenelleen. Henkilöstä piti antaa esitys niin, että päätös tehtiin yhdistyksen työvaliokunnassa ja hallitus hyväksyi sen seuraavassa kokouksessaan. Puheenjohtaja Telaranta raportoi hallitukselleen MPK:n kodinturvatoiminnan suhteen ottamasta linjasta. Päätettiin, että koska MPK ry ei osallistu keskusteluun kodinturvajoukkojen tarpeellisuudesta, ei Sininen Reservi ry:kään järjestönä ryhdy siihen.

Sininen Reservi ry:n vuosikokouksessa Katajanokalla 20.4.2002 Merivoimien silloinen komentaja, kontra-amiraali **Hans Holmström** kertoi

valtioneuvoston puolustuspoliittisen selonteon vaikutuksista. Hän kertoi, että sitä seurannut suunnittelukierros tulisi koskettamaan Merivoimia varsin laajasti. Varsinkin linnakkeiden lakkauttaminen sekä muuttaminen valvontalinnakkeiksi ja Uudenmaan prikaatin liikkuvan rannikkotyktistön varusmieskoulutuksen asteittainen lakkauttaminen tulisivat vaikuttamaan aikanaan myös Sininen Reservi ry:n uusien jäsenten rekrytointiin.

Yhteisöllisyydestä voimaa tulevaan

Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 1/2003 kerrotaan Sinisen Reservin ja Suomenlahden Meripuolustusosaston perinteisestä joululounaasta, joka kokosi toiselle sadalle nousseen ennätyksellisen osanottajajoukon Uppniemen varuskuntakerholle 14.12.2002. Tilaisuus järjestettiin Suomenlahden Meripuolustusalueen komentajan, kommodori **Heikki Salmelan** suojeluksessa ainakin vuosien 2000–2003 aikana. Lämminhenkinen tilaisuus päätti toimintavuoden ja aloitti Suomenlahden meripuolustusväen ja ystävien hiljentymisen kohti joulua. Lehdessä kerrottiin, että joululounasperinne on jo toistakymmentä vuotta vanha, mutta elinvoimaisempi kuin koskaan. Sinisen Reservin Suomenlahden Laivue osallistui myös venemesuille omalla osastollaan esitellen Sinisen Reservin toimintaa.

Haastattelunsa yhteydessä Reijo Telaranta kertoi vaikutelmastaan, ettei edellinen puheenjohtaja olisi antanut juuri merkittäviä osviittoja seuraajalleen. Tämän hän koki hyväksi ja teki samoin seuraajansa kohdalla, eli antoi puolestaan vapaat kädet seuraavalle puheenjohtajalle **Matti Kaskealalle**. Hän kertoi pitäneensä myös periaatteenaan, että luovuttuaan puheenjohtajan tehtävästä jossain organisaatiossa hän ei jää mukaan enää hallitustyöskentelyyn.

Chefen för sjöförsvarsdistriktets ledningsgrupp bestod år 2001 regionchefen, representanter för utbildningsområdena och ordföranden för Marinreserven. Ledningsgruppen ansvarade för uppgifter relaterade till den operativa ledningsverksamheten. Vid styrelsens sammanträde den 9 februari 2002, då den inledde sin mandatperiod, enades om en ömsesidig arbetsfördelning, utifrån vilken kontakterna till MPK hör till ordförandens ansvarsområde. Vid årsskiftet 2002 meddelade MPK att det fanns en plats i dess styrelse för en representant för Marinreserven och hans personliga suppleant. Ett förslag till person måste göras så att beslut fattades i föreningens arbetsutskott och styrelsen godkände det på sitt nästa möte. Ordförande Telaranta rapporterar till sin styrelse om MPK:s linje när det gäller hemvärnstrupper. Det beslöts att eftersom MPK inte deltar i diskussionen om behovet av hemvärnstrupper, kommer Marinreserven som organisation inte heller att delta i den.

Vid Marinreservens årsmöte på Skatudden den 20 april 2002 talade dåvarande marinchefen, konteramiral **Hans Holmström**, om effekterna av regeringens försvarspolitiska redogörelse. Han berättade att planeringsrundan som följde, skulle komma att påverka marinen på ett relativt omfattande sätt. Särskilt avskaffandet av forten och omvandlingen av dem till övervakningsfort samt det gradvisa avskaffandet av värnpliktsutbildningen för det mobila kustartilleriet i Nylands brigad, skulle på sikt också påverka rekryteringen av nya medlemmar till Marinreserven.

Gemenskap ger styrka i framtiden

I nummer 1/2003 av tidskriften Rannikon Puolustaja berättas om Marinreservens och Finska vikens sjöförsvarsavdelnings traditionella jullunch,

som samlade ett rekordantal, över hundra, deltagare, på Obbnäs garnisonssklubb den 14 december 2002. Evenemanget arrangerades, åtminstone under åren 2000–2003 under beskydd av kommodor **Heikki Salmela**, kommandör för Finska vikens sjöförsvarsområde, Den varmhjärtade tillställningen avslutade verksamhetsåret och inledde väntan på julfriden för Finska vikens sjöförsvare och deras vänner. Det rapporterades i tidningen att jullunchtraditionen är tjugo år gammal, men mer livskraftig än någonsin. Även Marinreservens Finska vikens flottilj deltog också i båtmässan med en egen monter och presenterade Marinreservens verksamhet.

I samband med sin intervju berättade Reijo Telaranta om sitt intryck, att den tidigare ordföranden inte skulle ha gett sin efterträdare några betydande instruktioner. Han tyckte att detta var bra och gjorde detsamma för sin efterträdare, d.v.s. han gav fria händer till nästa ordförande, **Matti Kaskeala**. Han menade att det också var hans princip att han efter att ha gett upp ordförandeposten i en organisation inte längre skulle engagera sig i styrelsearbetet.

Sammantaget fortsatte förändringarna inom det frivilliga sjöförsvarsfältet i snabb takt under Telarantas perioden. Under denna tid etablerades de seder och händelser som de förändringar som ägde rum under föreningens första förde med sig, och en gemensam tidskrift för det frivilliga sjöförsvarsfältet skapades. Föreningen var fortfarande starkt knuten till Sjöförsvarsdistriktets verksamhet, vilket möjliggjorde inspirerande, aktiv utbildningsverksamhet även i föreningens namn. Den känsla av gemenskap som utbildningen skapade var också kopplad till Marinreservens rya regionala fanor (se bilaga 4), som introducerades under Telarantas ordförandeperiod.

Kaiken kaikkiaan vapaaehtoisen meripuolustuskentän muutokset jatkuivat tiheää tahtia Telarannan kaudella. Tänä aikana vakiinnutettiin yhdistyksen ensimmäisten vuosien aikana tapahtuneiden muutoksien tuomia tapoja ja tapahtumia sekä saatiin luotua yhteinen vapaaehtoisen meripuolustuskentän lehti. Yhdistys oli edelleen vahvasti sidoksissa Meripuolustus-

piirin toimintaan, mikä mahdollisti innostavan, aktiivisen koulutustoiminnan myös yhdistyksen nimissä. Koulutuksen luomaan yhteisöllisyyteen liittyivät myös Sininen Reservi ry:n maakuntaliput (ks. liite 4), jotka otettiin käyttöön Telarannan puheenjohtajakaudella.

2.4. Merivartiotoimintaan laajentuminen – Matti Kaskeala (2003–2006)

Järjestyksessään kolmas puheenjohtaja valittiin yhdistyksen sääntömääräisessä kokouksessa, joka pidettiin Suomenlahden merivartioston perinnetilassa Helsingissä 26.4.2003. Tuossa kokouksessa Uudenmaan prikaatin komentaja, kommodori **Karl Gustav Storgårds** piti esitelmän, jossa hän totesi Merivoimien yhdistymiseen viitaten ”avioliiton osoittautuneen varsin harmoniseksi”. Hän kertoi uusista *Jurmo*-luokan aluksista sekä liikkuvan rannikkotykistökoulutuksen päättymisestä. Puheenjohtajaehdokkaana olivat **Matti Kaskeala**, **Mauri Kettunen** ja **Tapio Riikonen**, joista reservin kapteeniluutnantti Kaskeala tuli valituksi yksimielisellä päätöksellä. Tuossa vaiheessa 48-vuotias rannikkojääkäritaustainen uusi puheenjohtaja kertoi toiveenaan olevan hyvän yhteistyön jatkuminen sekä jäsenyhdistysten välisen toiminnan kehittäminen.

Rannikkojääkärikillassa Kaskeala oli pitkäaikaisen jäsenyytensä lisäksi toiminut 1990-luvun lopulla sen hallituksessa ja lopulta puheenjohtajana muutaman vuoden. Hän kertoi haastattelussaan, että oli killan puheenjohtajakaudellaan kuullut Sinisestä Reservistä, mutta koki sen olleen varsin tuntematon organisaatio. Kaskeala kertoi killalla olleen oma lehensä, jonka kokoamisella oli tapa olla aina kovan tuskan takana. Killan hallituksessa

tehtiin päätös lakkauttaa oma lehti ja liittyä Rannikon Puolustaja -lehden tilaajaksi. Tuolloin hän koki Sinisen Reservin tulleen myös yhdistäväksi tekijäksi. Puheenjohtajaehdokkuus konkretisoitui Meripuolustuspiirin päällikön **Aslak Savirannan** kysyttyä häntä tehtävään. Piiripäällikön mielestä olisi ollut hyvä saada järjestyksessä kolmanneksi rannikkojääkäritaustainen puheenjohtaja, kun ensimmäinen puheenjohtaja oli ollut laivastotaitainen ja toinen rannikkotykistötaustainen. Ajatusta täydensi se, että Merivoimat oli yhdistynyt näistä kolmesta aselajista uuteen kokoonpanoon, joten eräällä tapaa ympyrä sulkeutui.

Linjanvetoa ja laajeneminen merivartiotoimintaan

Kaskealan mukaan hallituksessa ilmeni hänen puheenjohtajakautensa alussa eräänlaista jakautumista, joka näyttäytyi erityisesti tarpeettomana keskittymisenä pieniin yksityiskohtiin. Sinisen Reservin Säätiön omistuksessa ollut Merivoimien entinen vartiovene, koululaiva Røyttä, tuotti suurinta ristivetoa. Kaskeala oli tuolloin myös säätiön hallituksen varapu-

2.4. Utvidgning till sjöbevakningsverksamhet – Matti Kaskeala (2003–2006)

Kuva/Bild 2.3. Matti Kaskeala.

Den i ordningen tredje ordföranden valdes vid föreningens stadsegenliga möte som hölls i Finska vikens sjöbevakningssektions traditionsutrymme i Helsingfors den 26 april 2003. Vid det mötet höll kommandören för Nylands brigad, kommodor **Karl Gustav Storgårds**, en presentation där han med hänvisning till flottans sammanslagning konstaterade att "äktenskapet visade sig vara riktigt harmoniskt". Han berättade om de nya *Jurmo*-klassens fartyg och slutet på utbildningen för mobilt kustartilleri. Ordförandekandidaterna var **Matti Kaskeala**, **Mauri Kettunen** och **Tapio Riikonen**, av vilka reservkaptenlöjtnant Kaskeala valdes genom enhälligt beslut. I det skedet såg den 48-åriga nya ordföranden, med kustjägarbakgrund, att han hoppas på ett fortsatt gott samarbete och utveckling av verksamheten mellan medlemsföreningarna.

Kaskeala hade, utöver sitt långvariga medlemskap i Kustjägarbataljonen, suttit i dess styrelse i slutet av 1990-talet och så småningom som ordförande under några år. Han sa i sin intervju att han hade hört talas om Marinreserven under sina år som ordförande i gillet, men upplevde den som en ganska okänd organisation. Kaskeala berättade att gillet hade en egen tidning, vars sammanställning alltid hade varit förenat med stort lidande.

Gillet styrelse fattade beslut om att lägga ner sin egen tidning och prenumerera på tidningen *Rannikon Puolustaja*. Då kände han att även Marinreserven blivit en sammanhållande faktor. Ordförandekandidaturen blev konkret efter att chefen för sjöförsvarsdistriktet, **Aslak Saviranta**, bad honom ställa upp. Enligt distriktschefens uppfattning hade det varit bra med en ordförande med kustjägarbakgrund som tredje ordförande, när den första ordföranden hade haft marinbakgrund och den andre hade kustartilleribakgrund. Idén kompletterades av att marinen hade förenat dessa tre vapenslag till en ny sammansättning, så på sätt och vis var cirkeln sluten.

Linjedragning och expansion till sjöbevakningsverksamhet

Enligt Kaskeala fanns det en slags splittring i styrelsen i början av hans ordförandeskap, som framför allt yttrade sig i ett onödigt fokuserande på små detaljer. Det största korsdraget åsamkades av marinens f.d. bevakningsbåt, skolfartyget *Röyttä*, som ägdes av marinistiftelsen. Kaskeala var också vice ordförande i stiftelsens styrelse och stiftelsens beslut att göra sig av med *Röyttä* efter fartygets haveri, behagade inte alla. Att fartyget inte mera fanns till förfogande fick en betydande inverkan på verksamheten och hösten 2006 tillsatte föreningens styrelse en fartygsarbetsgrupp som hade till uppgift att fastställa framtida verksamhetsmodeller. Kaskeala konstaterade dock att andan och samarbetet var mycket broderligt i styrelsen.

I sitt välkomsttal vid sjöförsvarsdagen 2003 betonade ordförande Kaskeala vikten av att förbättra informationsflödet mellan medlemsorganisa-

heenjohtaja, eikä Röytän haaksirikon jälkeen tehty säätiön päätös luopua aluksesta miellyttänyt kaikkia. Aluksen poistuminen vaikutti merkittävällä tavalla toimintaan, ja yhdistyksen hallitus asetti syksyllä 2006 alustoryhmän, jonka tehtävänä on selvittää tulevaisuuden toimintamallit. Kaskeala kertoi hengen ja yhteistyön olleen kuitenkin hyvin veljellistä hallituksessa.

Vuoden 2003 Meripuolustuspäivän tervetulo puheessaan puheenjohtaja Kaskeala korosti jäsenjärjestöjen välisen tiedonkulun parantamisen tärkeyttä. Parantamalla tiedonkulkua kaikkien toimijoiden välillä päästäisiin tehokkaampaan yhteistoimintaan. Hän muistutti, että *Sininen Reservi* on sekä käsitteenä että yhdistyksenä luotu yhteistoimintaa varten.

Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 3/2003 Rajavartiolaitoksen Meritoimiston päällikkö, komentajakapteeni **Kari Reponen** kehui yhteistyön MPK ry:n Meripuolustuspiirin kanssa toimineen hyvin huolimatta lakien sekä Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien omien määräysten asettamista rajoituksista. Suuren kiitoksen hän osoitti Vaasan meriosastolle ja erityisesti mainitsi koululaiva Röytän sekä koulutuspurjehdukset.

Puheenjohtaja kävi myös jäsenyhdistyksien tapahtumissa ja hän tervehti ilolla merivartiokiltojen liittymisen ja toimintaan mukaantulon. Yhdistyksen vuosikokoukseen, joka pidettiin Suomenlahden Merivartioston perinnetilassa Katajanokalla Helsingissä 24.4.2004, saatiin esitelmöijäksi juuri tehtävänsä astunut Rajavartiolaitoksen päällikkö, vara-amiraali **Jaakko Smolander**. Hän muun muassa kertoi, että rajavalvonnassakin yhteistyön merkitys korostuu. Tärkeä osa merivartiointia oli niin kutsuttu *METO-yhteistyö* eli Puolustusvoimien, merenkululaitoksen ja Rajavartiolaitoksen välinen yhteistyö. Tilaisuudessa onnitteltiin myös 60 vuotta täyttänyttä Aslak Savirantaa Sininen Reservi ry:n plakettilla.

Lisää näkyvyyttä tapahtumatoiminnalla

Järjestön vakiintunut toiminta jatkui entisellään ja päätoimintamuodot järjestettiin luvutulla tavalla. Vuoden 2004 vuosikokouksessa puheenjohtaja kertoi toiminnan painopisteiksi sisäisen koulutuksen, alueellisen yhteistyön, tiedottamisen ja talouden. Hän myös toi esille, että Sininen Reservi ry:n tulisi järjestää jäsenyhdistyksille enemmän tutustumiskäyntejä varuskuntiin ja muihin yhteistyötahoihin ja korosti järjestön verkkosivustoa tiedottamisen työkaluna. Lisäksi hän esitteli uusittua Sininen Reservi ry:n ja MPK ry:n Meripuolustuspiirin taskuesitettä ja mainitsi, että järjestön vuosipäivänä luovutettaisiin Sinisen Reservin ansioristi Puolustusvoimain komentajalle, amiraali **Juhani Kaskealalle**.

Yhteistoimintaan liittyen Sinisen Reservin Meri-Karjalan alueen yhdistykset Kymen Laivastokilta ry ja Kymenlaakson Rannikonpuolustajain Kilta ry saivat kumpikin omilta valtakunnallisilta veljeskilloiltaan toimeksianton järjestää loppukesästä 2004 kaikille sopivan merihenkisen tapaamisen. Päivän ohjelma koostui tutustumiskäynneistä lähirannikon erilaisiin, kiltatoiminnan kannalta mielenkiintoisiin kohteisiin. Laivastokiltalaisten kokoontuminen tapahtui Haminan Tervasaassa. Yhteinen kenttälounas rannikonpuolustajien kanssa nautittiin Klamilan kala- ja ”sotasatamassa”. Tämän jälkeen ohjelmat olivat jälleen erilliset, mutta päivän virallisen osuuden päätti yhteinen veljesillanvietto.

Kiltapäivä onnistui järjestäjien odotusten mukaisesti, kun satakunta veljeskiltalaista ympäri Suomea taustajoukkoineen vastasi järjestäjien kutsuun. ”Jälkilaskennassa” todettiin osallistujajoukon jakautuneen aivan tasan laivaston ja rannikkotyöstön kesken. Meri ja siihen liittyvät askareet yhdistivät kaikki saumattomaan yhdessäoloon. Toiveena oli, että jo seuraavana vuon-

tionerna. Genom att förbättra informationsflödet mellan alla aktörer skulle ett mer effektivt samarbete uppnås. Han påminde om att *Marinreserven*, både som koncept och som förening, skapades för samarbete.

I nummer 3/2003 av tidskriften *Rannikon Puolustaja* lovordade chefen för Gränsbevakningens sjökontor, kommendörkapten **Kari Reponen**, samarbetet med MPK ry:s sjöförsvarsdistrikt trots de begränsningar som lagarna och gränsbevakningens samt försvarsmaktens egna föreskrifter utgör. Han framförde sitt stora tack till Vasas sjöfartsavdelning och nämnde särskilt skolfartyget *Röyttä* och utbildningskörningarna.

Ordföranden besökte även medlemsföreningarnas tillfällen och han hälsade med glädje det faktum att sjöbevakningsgillen anslutit sig och deltar i verksamheten. Vid Marinreservens årsmöte, som hölls i Finska vikens sjöbevakningssektions traditionsutrymmen på Skatudden, i Helsingfors, den 24 april 2004, hade man som föredragshållare den nytilträdde chefen för gränsbevakningen, viceamiral **Jaakko Smolander**. Han berättade bland annat att vikten av samarbete även vid gränsbevakning får allt större betydelse. En viktig del av sjöbevakningsverksamheten är det så kallade METO-samarbetet, det vill säga samarbetet mellan Försvarsmakten, Sjöfartsverket och Gränsbevakningen. Vid evenemanget gratulerades även Aslak Saviranta, som fyllde 60 år, med en plakett från Marinreserven.

Öka synligheten med evenemangsaktiviteter

Den etablerade delen av organisationens verksamhet fortsatte som tidigare och de huvudsakliga verksamhetsformerna organiserades som utlovat. Vid årsmötet 2004 konstaterade ordföranden att verksamhetens prioriteringar var intern utbildning, regionalt samarbete, information och

ekonomi. Han påpekade också att Marinreserven borde organisera fler besök för medlemsföreningar till garnisoner och andra samarbetsparter och framhöll organisationens webbplats som ett informationsverktyg. Dessutom presenterade han den förnyade fickbroschyren för Marinreserven och MPK:s sjöförsvarsdistrikt och nämnde att på organisationens jubileum skulle Marinreservens förtjänstmedalj överlämnas till kommendören för försvarsmakten, amiral **Juhani Kaskeala**.

I anslutning till samarbetet fick föreningarna i Meri-Karjala, Kymen Laivastokilta ry och Kymenlaakson Rannikonpuolustajain Kilta ry var och en i uppdrag från sina nationella brodersgillen att, på sensommaren 2004, anordna ett möte med havstema som passar alla. Dagens skulle bestå av besök på olika, ur gillenas synpunkt, intressanta platser vid den närliggande kusten. Maringillena samlades i Fredrikshamn på Tervasaari. En gemensam fältlunch med kustförsvarna avnjöts i Klamilas fiske- och "militärhamn". Efter detta var programmen igen åtskilda, men dagen avslutades med en gemensam brödrakväll.

Gilledagen lyckades i enlighet med arrangörernas förväntningar, då ett hundratal brödragillemedlemmar från hela Finland med stödtrupper genhörde arrangörernas inbjudan. Vid kalkylering i efterskott kunde konstateras att antalet deltagare fördelades exakt lika mellan flottan och kustartilleriet. Havet och därmed relaterade sysslor kopplade samman alla i en foglös samvaro. Förhoppningen var att ett liknande evenemang skulle hållas i ett annat av Marinreservens områden under året därpå, och att kustjägare, dykar- och sjöbevakningsgillen då skulle ansluta sig.

Matti Kaskeala ansåg att arrangerandet av kvällsfesten på marinens årsdag var en fin sak. På hans initiativ byttes namnet på evenemanget till en kvällsfest, då namnet Årsfestbalen (till en början Marinbalen) kunde minska

na koetaan jollakin toisella Sinisen Reservin alueella vastaava tapahtuma ja mukaan liittyvät rannikkojääkäri-, sukeltaja- ja merivartiokillat.

Matti Kaskeala koki Merivoimien vuosipäivien iltajuhlien järjestäminen olleen hienoa. Hänen aloitteestaan tapahtuman nimi muuttui iltajuhlaksi, kun *Vuosipäivätanssiaiset* (alkuaan *Laivastotanssiaiset*) saattoi nimenä karsia osallistujajoukkoa pienemmäksi. Puheenjohtaja totesi, ”etteivät kaikki ole lähdössä tanssimaan, kun eivät ehkä pidä tanssitaitoaan enää niin hyvänä”. Juhlien toteutuessa Dragsvikin upseerikerholla hän kävi paikallisesa kokouksessa puhumassa ruotsiksi Sinisestä Reservistä. Samalla luotiin kontakteja Nylands Brigads Gilleen. Kaksikielisyys, joka tuolloin koettiin omana haasteenaan, oli siis jo osa Sininen Reservi ry:n toimintaa.

Vaasan Meriosasto (VaaMeriOs) osallistui yhteisosastolla Pohjanmaan Pelastuslaitoksen kanssa Pohjanmaan Suurmessuille Vaasassa 24.–25.4.2004. Osaston sitoutuneet aktiivit edustivat yhteensä kuutta paikallista merellistä kiltaa tai yhdistystä, jotka olivat myös Sininen Reservi ry:n jäseniä. Tilaisuudessa yleisöllä oli mahdollisuus tehdä kysymyksiä vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta sekä Sinisen Reservin ja sen vaasalaisten jäsenyhdistysten toiminnasta. Samalla esiteltiin koululaiva Röntgenin toimintaa.

Monitahoista suhdetyötä

Edellisten vuosien aktiivinen vapaaehtoistoiminta sotilaskoulutuksessa hiipui kertausharjoitusvuorokausien vähetessä, mikä vaikutti myös Sinisen Reservin toimintaan. Vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen tunnettuus kantahenkilökunnan piirissä ei aina ollut parhaalla mahdollisella tasolla, mikä osaltaan vaikutti myös toimintaan. Henkilökunnan siirtyminen tehtävästä toiseen 2–3 vuoden välein ei helpot-

tanut tehtävää tunnettuuden parantamisessa. Joukko-osaston komentajan suhtautuminen vapaaehtoisen meripuolustuksen ja Sinisen Reservin toimintaan vaikutti merkittävällä tavalla niin hyvässä kuin pahassakin, eivätkä juhlapuheissa esitetyt kiitokset aina pitäneet totuutta sisällään. MPK ry:n oma, palkattu väkikin aiheutti vapaaehtoistoimijoissa joskus hämmennystä.

Uusi Meripuolustuspiirin päällikkö kommodori (evp) **Matti Mäkinen** aloitti tehtävässään 1.6.2003. Tietävästi hänen kanssaan yhteistyö sujui erinomaisesti, vaikka Rannikon Puolustajan päätoimittaja **Kai Masalin** kirjoittikin lehden 4/2003 kolumnissaan seuraavasti:

Sotilasjohtamisen ja siviilijohtamisen kulttuurit kohtaavat päivittäin vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä. Ja joskus kipinöi. Sotilasjohtaminen, muutoksistaan huolimatta, perustuu viime kädessä käskemiseen ja tottelemiseen. Myös suomalainen siviilijohtaminen usein. *Management-by-perkele* on voimissaan liiankin monissa yhteisöissä. Se sopii hyvin kriisiin, mutta sen heikkoudet ovat ilmeiset, jos henkilöstö halutaan todella sydäimestään mukaan. Vapaaehtoisen asiantuntijaorganisaation johtamiseen se ei sovi ollenkaan. MPK ry:n johtavasta henkilöstöstä suurin osa on evp-upseereita. Johdettavista kaikki siviilejä. Ja asiantuntijoita. Tehtävä ei ole helppo, ei heillä, eikä joukko-osastojen alueupseereilla tai muilla kanssamme toimivilla PV:n henkilöillä. Eipä ihme, että joku on jo vitsaillut ”Sinisestä Riesasta”. Emme me ole helppoja johdettavia. Merivoimien komentaja sanoi kerran tervehdyksessään RU-kurssin päättäjaisissä: ”Myös johtajan täytyy alistua olemaan johdettavissa”. Usein vaikea vaatimus. Asiantuntijalle.

Vuoden 2005 Meripuolustuspäivän yhteydessä MPK:n Meripuolustuspiirin päällikkö Matti Mäkinen totesi, että Sininen Reservi on muodostunut

på antalet deltagare. Ordföranden konstaterade att ”alla kommer inte att dansa när de kanske inte tycker att deras danskunskaper är så bra längre”. När festen ägde rum på Dragsviks officersklubb gick han på ett lokalt möte för att tala på svenska om Marinreserven. Samtidigt togs kontakter med Nylands Brigads Gille. Tvåspråkigheten, som på den tiden uppfattades som en egen utmaning, var därför redan en del av Marinreservens verksamhet.

Vasa sjöfartsavdelning (VaaMeriOs) deltog på en gemensam avdelning med Österbottens räddningsverk i Österbottens Stormässa i Vasa den 24-25 april 2004. De engagerade aktiva medlemmarna i avdelningen representerade totalt sex lokala gillen eller föreningar med marin anknytning, som också var medlemmar i Marinreserven. Allmänheten fick vid evenemanget möjlighet att ställa frågor om frivillig nationell försvarsutbildning och Marinreservens och dess medlemsföreningars verksamhet i Vasa. Samtidigt presenterades skolfartyget Røyttäs verksamhet.

Mångfacetterat arbete med samarbetsparter

Tidigare års aktiva frivilliga verksamhet inom militär utbildning avtog i takt med att antalet repetitionsövningsdygn minskade, vilket också påverkade verksamheten i Marinreserven. Vetskapen om frivilliga försvarsverksamhet och Försvarsutbildningsföreningen var inte alltid på bästa möjliga nivå, bland anställd personal i försvarsmakten, vilket delvis också påverkade verksamheten. Det faktum att personalen flyttar från en tjänst till en annan vartannat till vart tredje år, gjorde inte arbetet med att förbättra vetskapen lättare. Truppförbandens kommendörers inställning till frivilligt sjöförsvaret och Marinreservens verksamhet hade en betydande inverkan, både på gott och ont, och de tack som uttrycktes i festtalen innehöll inte alltid sanning-

en. Även MPK rys egen, avlönade personal orsakade ibland förvirring bland frivilliga.

Den nya chefen för sjöförsvardsdistriktet, kommodor i.a. **Matti Mäkinen**, började sin tjänstgöring den 1 juni 2003. Samarbetet med honom gick som bekant utmärkt, även om Rannikon Puolustajas chefredaktör **Kai Masalin** skrev följande i sin krönika 4/2003:

Kulturerna i militärt och civilt ledarskap möts dagligen i frivilligt nationellt försvarsarbete. Och ibland slår det gnistor. Militärt ledarskap, trots de förändringar det genomgått, är ytterst baserat på order och lydnad. Även finskt civilt ledarskap ofta. *Management by perkele* gäller i alltför många samfund. Det är väl lämpat för en kris, men dess svagheter är uppenbara om man verkligen vill få personalen med. Den lämpar sig inte alls för att leda en frivillig expertorganisation. Största delen av MPK ry:s ledande personal är i.a.-officerare. Alla frivilliga är civila. Och experter. Uppgiften är inte lätt, varken för dem, eller för regionalofficerarna vid truppförbanden eller annan personal i försvarsmakten som arbetar med oss. Inte konstigt, att någon redan har skämtat om ”Marinbesväret”. Vi är inte lätta att leda. Marinchefen sa en gång i sin hälsning i slutet av reservofficerskursen: ”Även en ledare måste underkasta sig ledarskap.” Ofta ett svårt krav. För en expert.

I samband med sjöförsvardagen 2005 konstaterade Matti Mäkinen, chef för sjöförsvardsdistriktet i MPK, att Marinreserven har blivit ett välkänt begrepp och är ett bra exempel på frivilligt nationellt försvarsarbete i marinen. Frivillig nationell försvarsutbildning genomförs i marinen av sjöförsvardsdistriktet i MPK ry, vars verksamhet stöds av Marinreserven. Sjöför-

hyvin tunnetuksi käsitteeksi ja Sininen Reservi ry on hyvä esimerkki vapaaehtoisesta maanpuolustustyöstä Merivoimissa. Vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta toteuttaa Merivoimissa MPK ry:n Meripuolustuspiiri, jonka toimintaa Sininen Reservi ry tukee. Meripuolustuspäivää toteutettiin jo viidennen kerran, ja sen jälkeen pidetty Sininen Reservi ry:n vastaanotto oli järjestyksessään kolmas.

Kokonaisuutena Matti Kaskealan puheenjohtajakaudella Sininen Re-

servi ry jatkoi laajenemistaan koko meripuolustuskentän yhteistyöjärjestykseen, missä suhteessa merivartiotaustaisten kilttojen mukaan liittyminen oli tärkeä askel. Yhteiset tapahtumat ja suuren yleisön messuille osallistuminen vahvistivat järjestön sisäistä identiteettiä ja paransivat näkyvyyttä eri sidosryhmille. Koululaiva Röntästä luopuminen vaati toisaalta vapaaehtoiselta meripuolustuskentältä kykyä sopeutua uuteen ja kehittää uusia toimintamuotoja.

2.5. Tunnettuuden kehittäminen – Arno Hakkarainen (2006–2011)

Sininen Reservi ry:n vuosikokous pidettiin 22.4.2006 Haminan Upseerikerholassa, Haminassa. Paikalle saapuneet reilu kolmekymmentä jäsenyhdistysten ja Sininen Reservi ry:n edustajaa saivat kuulla myös Kotkan Rannikkoalueen komentajan komentaja **Veijo Taipaluksen** esityksen, jossa hän kertoi Kotkan Rannikkoalueen muuttuvan joukko-osastosta joukkoyksiköksi ja Kotkan Rannikkopataljoonaksi 1.1.2007. Merivoimissa tapahtuva meritiedustelukomppanioiden koulutus tapahtuisi vastedes Haminassa. Kokouksen jälkeen osallistujat saivat mahdollisuuden tutustua myös RUK-museoon. Jäsenyhdistykset olivat esittäneet puheenjohtajaksi **Pekka Roinetta, Tapio Riikosta** ja **Arno Hakkarasta**. Äänestyksen tuloksena vuosikokous valitsi yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi rannikkotyöstäustaisen Hakkaraisen, joka oli tuossa vaiheessa reservin aliluutnantti.

Ennen puheenjohtajakauttaan Vaasan Rannikkopatteristossa varusmiespalveluksensa suorittanut Hakkarainen oli vaikuttanut jäsenenä useammassa Merivoimien piirissä toimivassa reserviläis- ja kiltayhdistyksessä. Käytännön maanpuolustustyötä Hakkarainen oli tehnyt Suomenlahden

Meripuolustusosaston riveissä vuodesta 1998 alkaen, sittemmin myös suojelun pääkouluttajana. Hän oli myös suorittanut aliupseerista upseeriksi reservissä -kurssin (täydennyskurssi 2/226) RUK:ssa Haminassa 2004–2005. Valintansa jälkeen hän esitti yhdistyksen painopisteiksi aktiivisen osallistumisen MPK ry:n ja etenkin sen Meripuolustuspiirin koulutustoiminnan kehittämiseen sekä selvitystyön käynnistämisen mahdollisen, uuden koulutusaluksen saamiseksi niin, että ratkaisu saataisiin valmiiksi kaudelle 2007. Henkilökohtaisesti hän kertoi panostavansa jäsenkenttään tutustumiseen.

Keskustelua määrärahoista ja vapaaehtoisuuskentän roolista

Isoimmat muutokset vapaaehtoisen meripuolustuksen ja Sinisen Reservin toimintakentässä olivat tapahtuneet jo ennen hänen puheenjohtajakauttaan, mutta puolustusmäärärahojen leikkaukset vaikuttivat merkittäväällä tavalla sitoutuneiden maanpuolustajien poistumiseen vapaaehtoisesta

svarsdagen hölls redan för femte gången och Marinreservens mottagning var den tredje i ordningen.

Som helhet fortsatte Marinreserven under Matti Kaskealas ordförandeskap att expandera till en samarbetsorganisation för hela sjöförsvarsfältet, varvid anslutningen av gillen med bakgrund i sjöbevakningen var ett vik-

tigt steg. De gemensamma evenemangen och allmänhetens deltagande i mässorna stärkte organisationens interna identitet och förbättrade synligheten för olika samarbetsparter. Uppgivandet av skolfartyget Røyttä krävde å andra sidan, av sjöförsvarsfältet, förmåga att anpassa sig till det nya och utveckla nya verksamhetsformer.

2.5. Utvecklandet av synligheten – Arno Hakkarainen (2006–2011)

Marinreservens årsmöte hölls den 22 april 2006 på Fredrikshamns officersklubb. Över trehundra representanter för medlemsföreningarna och Marinreserven, som kommit på plats, fick sig till dels en presentation av Kotka kustområdes kommandör, kommandör **Veiho Taipalus**, där han berättade att kustområdet kommer att ombildas från truppförband till truppenhet, Kotka kustbataljon 1.1.2007. Utbildningen av sjöspaningskompanier skulle i fortsättningen genomföras i Fredrikshamn. Efter mötet hade deltagarna möjlighet att besöka RUK-museet. Medlemsföreningarna hade föreslagit **Pekka Roine**, **Tapio Riikonen** och **Arno Hakkarainen** till uppgiften som ordförande. Efter omröstning valde årsmötet Arno Hakkarainen, med bakgrund i kustartilleriet, till ny ordförande. Han var i det skedet löjtnant i reserven.

Innan ordförandeperioden hade Hakkarainen, som fullgjort sin värnplikt i Vasas kustartillerisektion, fungerat som medlem i ett flertal reservistföreningar och gillen inom sjöförsvaret. Praktiskt försvarsarbete hade han utfört som medlem i Finska vikens sjöförsvansområde sedan år 1998, sedermera även som huvudutbildare i skyddsverksamhet. Han hade även genomfört kursen ”underofficer till officer i reserven” (fortbildningskurs 2/226) vid RUK i Fredrikshamn 2004-2005. Efter sitt val presenterade han föreningens priori-

teringar som ett aktivt deltagande i utvecklingen av MPK ry och framför allt dess Sjöförsvarsdistrikts utbildningsverksamhet, samt initiering av utredningsarbete för att få fram ett eventuellt nytt övningsfartyg så att lösningen skulle bli klar t.o.m. säsongen 2007. Personligen sa han att han skulle satsa på att lära känna medlemsfältet.

Diskussion om anslagen och frivilligfältets roll

De största förändringarna inom det frivilliga sjöförsvarets och Marinreservens verksamhetsområde hade skett redan före hans ordförandeskap, men nedskärningarna i försvarsanslagen medförde även utmaningar för

Kuva/Bild 2.4. Arno Hakkarainen.

meripuolustustoiminnasta sekä edelleen Sinisen Reservinkin toimintaan. Koululaiva Röytän poistuminen ei pelkästään lopettanut fyysisesti merelistä koulutustoimintaa, vaan vaikutti myös ajatuksiin sekä motivaatioon. Toimintaan vaikuttanut muutos oli myös Merivoimien esikunnan siirto Helsingistä Turkuun – Merivoimien esikunnan lippu laskettiin Lauttasaaressa viimeisen kerran 5.12. ja nostettiin jälleen salkoon Heikkilässä 17.12.

Varsinkin MPK:n Meripuolustuspiirin ja sen paikallisosastojen toiminta taantui kertausharjoitusten ja vapaaehtoisten harjoitusten määrän romahdettua. Merivoimien maakuntajoukkojen toiminnan käynnistäminen 2006 alkaen (virallisesti perustettiin 1.1.2008) vaikutti omalla tavallaan positiivisesti vapaaehtoisen meripuolustustoiminnan aktivoitumiseen, mutta toiminta oli ainakin alkuun varsin vaatimatonta. Rannikon Puolustaja -lehden päätoimittaja **Kai Masalin** totesi kolumnissaan numerossa 3/2006 numerossa, etteivät Merivoimien suunnitellut maakuntajoukot tule tarjoamaan kovin suurelle joukolle toimintaa, mutta niihin sitoutuville sitäkin vaatimampaa ja motivoivampaa tekemistä. Hän jatkoi edelleen seuraavasti:

Kun merelliseen maanpuolustusjärjestöön liittyy vuosittain yleensä vain kourallinen uusia jäseniä, monesta enemmän poistuu, niin yksin Helsingin Meripelastusyhdistys sai tänä kesänä 200 uutta jäsentä! Enemmän kuin monen yhdistyksemme koko jäsenmäärä. Kun luvassa on enemmän ”actionia”, kuin pelkkää viihdytystä, löytyy motivoitumistakin riittävästi. Yhtään yhdistyksiämme väheksymättä. Useimmat tekevät loistavaa työtä! Ainakin yksi Merivoimien joukko-osasto on jo aloittanut maakuntajoukkokonseptiin liittyvän kouluttajakoulutuksen VEH-harjoituksien muodossa. Näissä tämän vuoden harjoituksissa ei Meripuolustuspiirin paikallisosastolla ole

enää ollut minkäänlaista roolia tai tehtävää. Tosin sen ansioituneita kouluttajia on näihin harjoituksiin kutsuttu.

Onkin mielenkiintoista nähdä, mikä rooli lakien ja asetusten valmistuttua MPK:lla yleisesti, ja Meripuolustuspiirillä erityisesti, tulee olemaan. Löytyykö riittävän motivoivia tehtäviä ja niille tekijöitä, vai jääkö tontiksi sinänsä arvokas ”kansansivistystyön” hoitaminen. Täckäläinen paikallisosasto, aikanaan maan suurin, asetti tavoitteeksi kumppanuuden joukko-osaston kanssa. Toimi osaston näkökulmasta aikanaan hienosti. ”Työllisti” parhaimmillaan toista sataa aktiivia. Parina viime vuonna se on käytännössä pitkälti kadonnut. Ei joukko-osasto ole juuri mitään enää tarvinnut tai ainakaan tilannut. Mutta elämähän on aaltoliikettä!

Puheenjohtaja Arno Hakkarainen totesi Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 1/2007 vuodesta 2006, että se jäi historiaan yhtenä hiljaisimmista kertausharjoitusten osalta. Onneksi tätä vajetta paikkasi MPK ry:n Meripuolustuspiirin kurssitoiminta, josta piiripäällikkö **Matti Mäkinen** kirjoitti Meripuolustuksen kenttä 2007 -erikoisnumerossa, että piirin kursseja oli vuonna 2006 ennätysmäisesti 140 ja niillä yhteensä 1500 osallistujaa. Joka tapauksessa harjoitustoiminnan laskiessa sitoutuneiden ja toiminnassa mukana pysyvien määrä laskee. Haastattelussaan Hakkarainen totesi, että vanhat aktiivit kyllä pysyvät tiedostaen aaltoliikkeen harjoituspäivien määrässä, mutta myöhemmin mukaan tulleiden aktiivien saaminen takaisin toimintaan on erittäin vaikeaa. Toiminnan puuttuessa he ovat menetetty mahdollisuus, luonnehti hän historian vaiheita. Tämä ei suoranaisesti vaikuttanut Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten jäsenmäärään, mutta kyläkin Meripuolustuspiirin toimintaan sitoutuneiden määrään. Sitä kautta luonnollisesti vaikutukset heijastuivat myös Sinisen Reservin toimintaan.

den frivilliga sjöförsvsverksamheten och därigenom även för verksamheten i Marinreserven. Skolfartyget Röyttäs bortfall avslutade inte bara fysiskt maritima utbildningsaktiviteter, utan påverkade också tankar och motivationen. Förflyttningen av Marinstaben från Helsingfors till Åbo hade också sin inverkan – Marinstabens fana sänktes på Drumsö för sista gången den 5 december. och hissades igen i Heikkilä den 17.12.

Aktiviteterna i MPK:s sjöförsvarsdistrikt och dess lokala avdelningar minskade efter att antalet repetitionsövningar och frivilliga övningar kollapsade. Inledandet av marinens landskapstruppers verksamhet, fr.o.m. 2006 (officiellt etablerad den 1 januari 2008) hade på sitt sätt en positiv effekt på aktiveringen av frivillig sjöförsvsverksamhet, men verksamheten var, åtminstone till en början, ganska blygsam. Chefredaktören för tidskriften Rannikon Puolustaja, **Kai Masalin** konstaterade i sin krönika i tidningens nummer 3/2006 att marinens planerade landskapstrupper inte kommer att erbjuda aktiviteter för ett särskilt stort antal reservister, men för dem som engagerar sig i dem, kommer uppgifterna att vara dess mera krävande och motiverande. Han fortsatte så här:

Medan vanligtvis bara en handfull nya medlemmar ansluter sig till en maritim försvarsorganisation varje år, och många fler lämnar, så fick Helsingfors sjöräddningsförening bara i somras 200 nya medlemmar! Mer än hela medlemsantalet i många av våra föreningar. När det finns mer "action" än bara underhållning finns det tillräckligt med motivation. Utan att på minsta sätt underskatta våra föreningar. De flesta gör ett bra jobb! Minst ett marint truppförband har redan påbörjat utbildarutbildning relaterad till landskapstruppens koncept i form av VEH-övningar. I dessa årets övningar har den lokala avdelningen

i Sjöförsvarsdistriktet inte längre haft någon roll eller uppgift. Dess framstående tränare har dock bjudits in till dessa övningar.

Det ska bli intressant att se vilken roll MPK i allmänhet, och Sjöförsvarsdistriktet i synnerhet, kommer att spela efter att lagar och regler är klara. Kommer det att finnas tillräckligt med motiverande uppgifter och människor för att utföra dem, eller kommer det i och för sig värdefulla "folkbildningsarbetet" att förbli MPK:s uppgift. Lokalavdelningen här, vid den tiden den största i landet, hade som målsättning kompanjonskap med truppförbandet. Fungerade i tiden bra ur avdelningens synvinkel. Gav som mest "arbete" åt mer än hundra aktiva. Under de senaste två åren har den praktiskt taget försvunnit. Truppförbandet har knappt behövt eller åtminstone beställt något. Men livet är ju en vågrörelse!

Ordförande Arno Hakkarainen konstaterade i nummer 1/2007 av tidskriften Rannikon Puolustaja att året 2006 gick till historien som en av de lugnaste när det gäller både repetitionsövningar och frivilliga övningar. Lyckligtvis fylldes denna brist av kursverksamheten i MPK ry:s Sjöförsvarsdistrikt, om vilken distriktschef **Matti Mäkinen** skrev i "Meripuolustuksen kenttä" specialnumret 2007, att distriktet ordnade rekordantalet 140 kurser under 2006 med totalt 1 500 deltagare. I sin intervju konstaterade Hakkarainen att de gamla aktiva nog hålls med och är medvetna om vågrörelsen i övningsdagar, men det är mycket svårt att få tillbaka de aktiva som anslutit sig senare till aktiviteten. I avsaknad av verksamhet är de en förlorad möjlighet, karakteriserade han historiens fasen. Detta påverkade inte direkt antalet medlemmar i Marinreservens medlemsföreningar, men det påverkade antalet personer som engagerade sig i sjöförsvarsdistriktets

Vaihtelevat asenteet reserviläistoimintaa kohtaan

Omia haasteitaan tuottivat Puolustusvoimien eri organisaatioissa työskentelevien henkilöiden asenteet ja sitoutuminen vapaaehtoisen meripuolustuksen toimintaan. Edellä kuvatussa haasteellisessa kireän talouden aikakaudessa ei aina nähty eikä osattu käyttää hyväksi sitä potentiaalia mikä vapaaehtoiskentässä on. Käytännön asioiden järjestäminen ja informaation kulkeminen on ollut hyvin tärkeää. Riippui paljon yksittäisen joukko-osaston komentajan tahtotilasta, miten asioita saatiin hoidettua. Johdon tahtotila ei aina välittynyt oikealla tavalla organisaatiossa eteenpäin, ja tuolloin se osin haittasi yhdistyksen ja vapaaehtoiskentän suunnitelmien toteutumista. Hakkarainen totesi, että tästä onneksi on vuosien saatossa päästy eroon, ja kaikista haasteista huolimatta yhteistyö Merivoimien kanssa sujui hyvin.

Haasteista huolimatta vastuu toiminnan kehittämisestä kannettiin. Sininen Reservi ry:n hallituksessa pohdittiin mm. alueellisten yhteyshenkilöiden, alueupseereiden, tehtäviä ja toimenkuvaa. Alueupseerin tehtävistä tärkeimpänä oli tiedottaminen ja siihen liittyvät haasteet. Keväällä 2006 asetettiin yhdistyksen alustyöryhmä (6 + 1) selvittämään ja kartoittamaan niitä keinoja, joilla voidaan edesauttaa ja varmistaa tarvittavat resurssit Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten merenkulkuun liittyvässä koulutuksessa. Työryhmän toiminnasta on kerrottu tarkemmin luvun 4.2 yhteydessä.

Koulutuksen osalta vuosi 2007 oli edelleen vaatimaton, vaikka maakuntajoukkojen toiminta aktivoitui. Meripuolustuspiirin kanssa tehtiin koulutusohjelmaan liittyvää kehitystyötä. Konkreettisimpana saavutuksena oli uusimuotoisten kurssien pilotointi: Merivoimien valmiuskurssi korvattiin

meripuolustuksen peruskurssilla ja jatkokurssilla. Vuoden tauon jälkeen Sininen Reservi ry osallistui myös venemessuille. Merellistä vapaaehtoista maanpuolustustyötä esiteltiin Merivoimien osastolla. Tall Ships Races -tapahtuma Kotkassa heinäkuussa 2007 loi yhteysupseereille tekemistä. Tavoitteena oli myös viimeistellä yhteysupseerien ohjeistus.

Kymmenvuotista taivalta juhlistamassa

Sininen Reservi ry täytti 10 vuotta 17.5.2007, joskin itse merkkipäivää huomioitiin vain Rannikon Puolustaja -lehteen tehdyllä artikkelilla. Meripuolustuspäivänä sen sijaan juhlittiin merkittävällä tavalla. Tilaisuuden järjestivät yhteistyössä Merivoimat, kymmenettä toimintavuottaan työn merkeissä juhlista Sininen Reservi ry ja 50-vuotias Rannikon Puolustaja -lehti San tahaminassa Maanpuolustuskorkeakoulun (MPKK) tiloissa. Aamupäivän luentoihin osallistuivat jäsenyhdistysten edustajat ympäri maan sekä Meripuolustuspiirin suunnitteluharjoituksessa mukana olleet. Iltaapäivän juhlaseminaariin liittyi mukaan kutsuvieraiden arvovaltainen joukko. Seminaarin päätyttyä osallistujat siirtyivät MPKK:n auditoriosta juhlasaliin Meripuolustuspäivän vastaanotolle. Juhlasalin aulassa kutsuvieraat ottivat vastaan Merivoimien komentaja, vara-amiraali, **Hans Holmström** ja Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Arno Hakkarainen. Tämän jälkeen vieraat onittelivat 50-vuotiasta Rannikon Puolustajaa, sen päätoimittajaa **Kai Masalinia** ja kustantajan eli RtUY:n puheenjohtajaa **Tapio Maijalaa** sekä siirtyivät verkostoitumaan pikkusuolaisen ja juomien ääreen.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry:n muuttuminen uuden lain myötä julkisoikeudelliseksi yhteisöksi 1.1.2008 oli merkittävä muutos. MPK:n Meripuolustuspiirin koulutus- ja tuki- eli KOTU-yksikön toiminnan käynnistymi-

verksamhet. Därigenom återspeglades effekterna naturligtvis även i Marinreservens verksamhet.

Olika attityder till reservistverksamhet

Attityderna och engagemanget hos de personer som arbetade i försvarsmaktens olika organisationer skapade sina egna utmaningar. I den utmanande eran av stram ekonomi som beskrivs ovan såg vi inte alltid och visste hur vi skulle ta tillvara den potential som finns inom frivilligfältet. Att organisera praktiska ärenden och informationsflödet har varit mycket viktigt. Hur det sköttes berodde mycket på viljan hos kommandören för den enskilda truppförbanden. Ledningens vilja förmedlades inte alltid på rätt sätt i organisationen, och på den tiden hindrade den delvis förverkligandet av föreningens och frivilligfältets planer. Hakkarainen konstaterade att som tur är har detta löst sig genom åren och trots alla utmaningar gick samarbetet med marinen bra.

Trots utmaningarna bars ansvaret för utvecklandet av verksamheten. Marinreservens styrelse diskuterade t.ex. arbetsuppgifter och arbetsbeskrivning för regionala kontaktpersoner, regionalofficerarna. Den viktigaste av regionalofficerens uppgifter var information och de därtill hörande utmaningarna. Våren 2006 tillsattes föreningens fartygsarbetsgrupp (6 + 1) för att utreda och kartlägga på vilket sätt det är möjligt att underlätta och säkerställa nödvändiga resurser i sjöfartsutbildningen i Marinreservens medlemsföreningar. Arbetsgruppens verksamhet har beskrivits närmare i kapitel 4.2.

Utbildningsmässigt var året 2007 fortfarande blygsamt, även om landskapstruppernas verksamhet aktiverades. Utvecklingsarbete relaterat till utbildningsprogrammet genomfördes med Sjöförsvarsdistriktet. Den mest konkreta bedriften var pilotering av kurser i ny stil: Marinens bered-

skapskurs ersattes av sjöförsvarets grundkurs och fortsättningskurs. Efter ett års uppehåll deltog Marinreserven även i båtmässan. Maritimt frivilligt försvarsarbete presenterades på mässavdelningen. Tall Ships Races-evenemanget i Kotka i juli 2007 skapade uppgifter för sambandsofficerarna. Målet var också att färdigställa instruktionerna för sambandsofficerarna.

Firande av tio års jubileum

Marinreserven firade sitt 10-årsjubileum den 17 maj 2007, även om själva jubileet endast noterades med en artikel i tidningen Rannikon Puolustaja. Sjöförsvarsdagen firades å sin sida på ett anmärkningsvärt sätt. Evenemanget arrangerades gemensamt i Sandhamn av Marinreserven, som firar sitt tionde verksamhetsår i arbetets tecken, den 50-åriga tidningen Rannikon Puolustaja och marinen, i Försvarshögskolans lokaler (MPKK). Vid föreläsningarna på förmiddagen deltog representanter för medlemsföreningar från hela landet, samt de som deltagit i Sjöförsvarsdistriktets planeringsövning. En auktoritativ grupp inbjudna gäster anslöt sig till eftermiddagens festseminarium. Efter seminariet flyttade deltagarna från MPKK:s aula till festsalen för Sjöförsvarsdagens mottagning. I festsalen togs de inbjudna gästerna emot av marinchefen, viceamiral **Hans Holmström** och ordföranden för Marinreserven Arno Hakkarainen. Efter det gratulerade gästerna den 50-åriga Rannikon Puolustaja, dess chefredaktör **Kai Masalin** och ordföranden för förlaget, eller RtUY, **Tapio Maijala**, och därefter serverades drycker och tilltugg och gästerna fortsatte att umgås.

Omvandlingen av Försvarsutbildningsföreningen till en offentligrättslig förening den 1 januari 2008, i och med den nya lagen, var en betydande förändring. Uppstarten av utbildnings- och stödenheten, eller KOTU, vid

nen loi uuden mahdollisuuden aktiivisempaan toimintaan. Vuoden alussa saatiin vapaaehtoisen meripuolustuksen käyttöön yhdessä Meripuolustuspiirin kanssa Upinniemen Harjukylästä toimitilat eli kaksi rakennusta, jotka otettiin heti avajaisten jälkeen käyttöön. Sininen Reservi ry:n seuraava hallituksen kokous ja yhdistyksen vuosikokous pidettiin uusvanhoissa tiloissa. Kaiken kaikkiaan yhteistoiminta Meripuolustuspiirin ja varsinkin sen päällikön **Matti Mäkisen** kanssa oli edelleen sujuvaa ja aikaansaavaa.

Yhteistyö myös muiden kattojärjestöjen kanssa oli luontevaa. Sininen Reservi ry:n ja sen jäsenyhdistykset olivat Hakkaraisen mukaan onnistuneet siinä, missä monet muiden puolustushaarojen reserviläisiä edustaneet järjestöt ovat jääneet vasta puhumisen asteelle: oli luotu toimiva, Puolustusvoimien toiveena ollut puolustushaarakohtainen yhteistyöorganisaatio, jolla on omien jäsenyhdistysten ja kaikkien sidosryhmien sekä ennen kaikkea Merivoimien vankkumaton tuki. Sininen Reservi ja kenttä sekä Sininen Reservi ry ovat uniikki yhteisö – vain Merivoimien reserviläistoiminta on järjestäytynyt vastaavalla tavalla yhden puolustushaaran ja kattojärjestön alle.

Jäsenyhdistysten yhteistyö ja jäsenkentän ikääntyminen toi myös Hakkaraisen kaudelle omat haasteensa. Näihin asioihin kiinnitti huomionsa Rannikon Puolustaja-lehden päätoimittaja Kai Masalin, joka kirjoitti kolumnissaan (RP 2/2007) näkymättömästä yhteistyöstä, niin valtakunnan tasolla kuin kentälläkin. Hän kuitenkin toivotti menestystä yhdistykselle:

Toivotan onnea 10-vuotiaalle Sininen Reservi ry: lle. Olinhan sitä perustamassa. Perusresepti on edelleen oikea. Toivotan onnea toiselle kaudelle valitulle puheenjohtajalle. Tehtävä on haastava, jopa haastavampi kuin 10 vuotta sitten. Jotta tulevaisuudessa olisi muitakin

yhteistä kuin pienet kesätanssit ja joululounas. Ja samat naamat. Niin ja hienoa Meripuolustuspäiväämme unohtamatta. Tänä vuonna 27.10. Maanpuolustuskorkeakoululla, yhdessä 50-vuotiaan Rannikon Puolustajan kanssa. Yhtenäisyydessä olisi voimaa, hajaannuksessa on tuhon siemen. Mitä Marski sanoi, 'Pienen kansan voima on sen yksimielisyys', pätee pienemmissäkin ympyröissä.

Vuoden 2008 vuosikokouksessa Upinniemessä Suomenlahden Meripuolustusalueen (SLMEPA) komentaja, kommodori **Timo Junttila** esitteli joukko-osastonsa toimintaa. Odotetuinta komentajan esityksessä oli reserviläisiä koskeva osuus. Kuultiin, kuinka kertauspäivien määrä tulee reilusti kasvamaan, kuinka Merivoimien maakuntajoukkojen rekrytointi on onnistunut varalisä huomioiden täysimääräisesti ja kuinka jo pidetyt maakuntajoukkojen koulutukset ovat onnistuneet erinomaisesti. Kahdesta jälkimmäisestä kommodori Junttila antoi tunnustuksen Sininen Reservi ry:lle ja sen toimijoille. Erityisen ilahduttavaa oli huomata, kuinka joukko-osaston komentajan positiivinen ja yhteistyötä viestittävä asenne reserviläisiä kohtaan herätti läsnäolijoissa innostuneen ja eteenpäin katsovan keskustelun.

Vuoden 2009 vuosikokouksessa Vaasassa esitelmän piti Rajavartiolaitoksen henkilöstöpäällikkö, lippueamiraali **Erkki Uitti**. Muutoin Rajavartiolaitoksen rooli yhteistyökumppanina oli vaatimaton koko puheenjohtajakauden ajan. Samaisen vuoden Meripuolustuspäivän tilaisuus oli samalla Sinisen Reservin Säätiön 50-vuotis- ja Rannikkotykistösäätiön 30-vuotisjuhlaseminaari, joka järjestettiin Heikkilässä Turussa. Aamupäivän Sinisen Reservin osuudessa keskusteltiin siitä, millainen Sininen Reservi ry on 2020-luvulle tultaessa. Osuuden päätteeksi pidettiin yhdistyksen ylimääräinen kokous, jossa käsiteltiin sääntömuutos.

MPK:s sjöförvarsdistrikt, skapade nya möjligheter till mer aktiv verksamhet. I början av året fick det frivilliga sjöförsvaret tillsammans med Sjöförvarsdistriktet, till sitt förfogande nya utrymmen, d.v.s. två byggnader, i Harjukylä, i Obbnäs, som togs i bruk omedelbart efter öppnandet. Marinreservens nästa styrelsemöte och föreningens årsmöte hölls i de nygamla lokalerna. Samarbetet med sjöförvarsdistriktet och särskilt dess chef **Matti Mäkinen** var fortfarande smidigt och produktivt.

Samarbetet med andra takorganisationer, både inom MPK och på andra håll, var naturligt och smidigt. Enligt Hakkarainen hade Marinreserven och dess medlemsföreningar lyckats med vad många organisationer som representerade reservister från andra försvarsgrenar tills vidare bara hade talat om; en fungerande, försvarsgrensspecifik samarbetsorganisation hade skapats, med orubbligt stöd från sina egna medlemsföreningar och alla intressenter, och framför allt marinen. Marinreserven, dess fältorganisation och den registrerade föreningen är en unik gemenskap - endast marinens reservistverksamhet är organiserad på liknande sätt under en försvarsgren och takorganisation.

Medlemsföreningarnas samarbete och åldrandet av medlemsfältet medförde också sina egna utmaningar under Hakkaraines period. Kai Masalin, chefredaktören för tidskriften Rannikon Puolustaja, uppmärksammade dessa frågor, som i sin krönika (RP 2/2007) skrev om osynligt samarbete, både på nationell nivå och på fältet. Han önskade dock föreningen framgång:

Jag önskar lycka till, till den 10-åriga Marinreserven. Jag var trots allt med om att grunda den. Grundreceptet är fortfarande korrekt. Jag önskar den på sin andra mandatperiod tillträdande ordföranden lycka till. Uppgiften är utmanande, t.o.m. ännu mer utmanande än för 10 år sedan. Så att det

i framtiden skulle finnas även annat gemensamt än en liten sommardans och jullunch. Och samma ansikten. Ja, och utan att glömma vår stora sjöförvarsdag. I år 27.10. På Försvarshögskolan tillsammans med den 50-åriga Rannikon puolustaja. I enighet skulle styrka finnas, oenighet är början på undergång. Vad marskalken sade, "En liten nations styrka är dess samstämmighet", gäller även i mindre kretsar.

Vid årsmötet 2008 i Obbnäs presenterade kommendören för Finska vikens sjöförvarsområde (SLMEPA), kommodor **Timo Junttila**, sitt truppförbands verksamhet. Den mest efterlängtade delen av kommendörens presentation var den som gällde reservister. Vi fick höra hur antalet repetitionsdygn kommer att öka avsevärt, hur rekryteringen till marinens landskapstrupper har lyckats, med beaktande av tilläggsreserven, lyckats fullt ut, och hur de redan genomförda utbildningarna för landskapstrupperna har varit en framgång. För de två sistnämnda gav kommodor Junttila sitt erkännande till Marinreserven dess aktiva. Särskilt glädjande var att notera hur truppförbandskommendörens positiva och samarbetsvilliga inställning till reservisterna väckte en entusiastisk och framåtblickande diskussion bland de närvarande.

Vid årsmötet 2009 i Vasa höll gränsbevakningsväsendets personalchef, flottiljamiral **Erkki Uitti**, en presentation. I övrigt var gränsbevakningens roll som samarbetspartner blygsam under hela ordförandeskapet. Sjöförvarsdagen samma år, som anordnades i Heikkilä i Åbo, var samtidigt 50-årsjubileumsseminariet för Marinstiftelsen och 30-års för Kustartilleristiftelsen. Under Marinreservens avsnitt på förmiddagen diskuterades hur Marinreserven kommer att se ut i början av 2020-talet. I slutet av avsnittet hölls föreningens extra möte, där regeländringen diskuterades.

Aktiivisuutta toimintakentällä

Vuoden aluksi puheenjohtaja kirjoitti Rannikon Puolustaja -lehden numeroon 1/2010, että edellisenä vuotena Meripuolustuspiirin kurssveja ja varsinkin sotilaallisia valmiuksia kehittäviä kurssveja toteutui jälleen ennätysmäärä. Aktiivinen toiminta jatkui myös 2010. Osallistuminen Vene 2010 -messuille Merivoimien osastolla, vuosikokous Kotkassa, Merivoimien vuospäivä Suomenlinnassa ja Meripuolustuspäivä Merisotakoululla toteutivat Sininen Reservi ry:n osalta jälleen kiitettävällä tavalla.

Vuoden näkyvin ponnistus oli mukanaolo Merivoimien järjestämässä kansainvälisessä Northern Coasts 2010 -harjoituksessa, josta lisää omassa osiossaan. Sinisen Reservin reserviläiset onnistuivat yhdistyksen puheenjohtajan kertomana erinomaisesti ja mikä tärkeintä, osallistujat tuottivat todellista lisäarvoa Merivoimille vastuullisen ja varteenotettavan kumppanin lailla. Puheenjohtaja saattoi Meripuolustuspiirin ja Merivoimien maakuntajoukkojen edellisvuoden ennätyksellisistä koulutusmääristä ottaa osan kunniaa Siniselle Reserville – ”tämä on arvoituksenosoitus toimijoittemme, niin kouluttajien kuin maakuntajoukkoihin kuuluvien, korkeaa ammattitaitoa ja innokkuutta kohtaan!”

Vuosi 2011 käynnistyi muutoksilla. Suomenlahden Meripuolustusalueen uudeksi komentajaksi tuli kommodori **Markus Aarnio**. Matti Mäkisen jäätyä eläkkeelle uudeksi Meripuolustuspiirin päälliköksi valittiin **Henrik Nystén**. Kommodori Nystén toimi ennen Puolustusvoimista eläköitymistään Merisotakoulun johtajana ja sitä ennen Uudenmaan prikaatin komentajana niin, että hänelle vapaaehtoinen meripuolustuskenttä oli varsin tuttu. Suomenlahden Meripuolustusosaston järjestämässä suunnittelu-tilaisuudessa Upinniemessä lauantaina 15.1.2011 voitiin todeta, että kou-

lutustoiminta oli viimeisinä vuosina vilkastunut Suomenlahden alueella. Vuonna 2010 osallistui 76:lle eri kurssille 1 610 kurssilaista tai kouluttajaa ja osallistujamäärä oli kaksikertaistunut vuodesta 2008. Suomenlahdella kaksi kolmasosaa koulutustoiminnasta oli Puolustusvoimien tilaamaa koulutusta, tarkoittaen yli 2 100 koulutusvuorokautta 3 400:sta. Tuolloin se oli 10 prosenttia Puolustusvoimien MPK:lta tilaamasta määrästä. Suunnittelu-tilaisuuden jälkeen pidettiin väistyneen piiripäällikön läksiäiskahvitilaisuus.

Jäähyväiskirjoituksessaan Hakkarainen veti yhteen kuluneiden vuosien työskentelyä seuraavasti:

Kuten olette ehkä jo kuulleet ja viimeistään tästä lehdestä saatte lukea, on Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja vaihtunut. Uutena puheenjohtajana aloitti 2.4.2011 Jarmo Holm Naantalista. Omalta osaltani haluan toivottaa Jarmolle menestystä tehtävien hoidossa, Sinulla on hieno porukka johdossasi! Viisi vuotta, jotka toimin Sininen Reservi ry:n puheenjohtajana jäävät mieleen hienoina vuosina. Olen saanut tutustua uusiin ihmisiin ja kokea mielenkiintoisia asioita, mutta ennen kaikkea olen saanut oikeuden tehdä töitä osavan ja motivoituneen porukan kanssa.

Päättäneet vuodet jäävät mieleen ja historian kirjoihin kaikin puolin toimeliaina. Erityisen ylpeä ja iloinen olen siitä toimivasta yhteistyöstä, joka on saatu aikaan ulkoisten kumppanien, erityisesti Merivoimien kanssa. Myös yhteistyö Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Meripuolustuspiirin kanssa kelpaa esimerkiksi muille. Siitä vastuusta, joka meille on annettu, näkyy se, että meihin luotetaan ja toimijoittemme korkeata ammattitaitoa ja innokkuutta arvostetaan. Olemme vastuullinen ja luotettava kumppani, joka tuottaa todellista lisäarvoa!

Aktiva insatser på fältet

Ordföranden skrev i början av året i nummer 1/2010 av tidskriften Rannikon Puolustaja att det föregående året genomfördes rekordmånga kurser i Sjöförsvarsdistriktet, och särskilt kurser som främjar militär förmåga. Den aktiva verksamheten fortsatte under 2010. Deltagandet i Båtmässan 2010 på Marinens avdelning, årsmötet i Kotka, Marinens årsdag på Sveaborg och Sjöförsvarsdagen på Sjökrigsskolan genomfördes igen, ur Marinreservens synpunkt, på ett berömvärt sätt.

Årets mest synliga insats var deltagandet i den internationella övningen Northern Coasts 2010 anordnad av marinen. Övningen behandlas mera ingående i ett eget avsnitt. Enligt föreningens ordförande lyckades reservisterna i Marinreserven utmärkt och, viktigast av allt, deltagarna producerade verkligt mervärde för marinen, som sig bör av en ansvarsfull och pålitlig partner. Ordföranden kunde ta en del av äran, för det föregående årets rekordhöga utbildningssiffror för sjöförsvarsdistriktet och landskapstrupperna. Åt marinreserven - ”detta är ett bevis på den höga nivån av professionalism och entusiasm hos våra aktiva, både utbildare och medlemmar av landskapstrupperna!”

År 2011 började med förändringar. Kommodor **Markus Aarnio** blev ny kommandör för Finska vikens sjöförsvarsområde. Efter att Matti Mäkinen gick i pension valdes **Henrik Nystén** till ny chef för Sjöförsvarsdistriktet. Kommodor Nystén tjänstgjorde, innan han avgick från försvarsmakten, som chef för Sjökrigsskolan och dessförinnan som kommandör för Nylands brigad, så han var väl bekant med det frivilliga sjöförsvarsfältet. Vid planeringsmötet som anordnades av Finska vikens sjöförsvarsavdelning i Obbnäs lördagen den 15 januari 2011, kunde konstateras att utbildningsvo-

lymen ökat under det senaste åren i Finska vikens område. År 2010 deltog 1 610 kursdeltagare eller utbildare i 76 olika kurser och antalet deltagare hade fördubblats sedan 2008. I Finska viken verkställdes två tredjedelar av utbildningsverksamheten på uppdrag av försvarsmakten, vilket innebär mer än 2 100 utbildningsdagar av totalt 3 400. Det var då 10 procent av den volym som Försvarsmakten beställde av MPK. Efter planeringstillfället hölls den pensionerade distriktschefens avskedskaffetillställning.

I sin avskedsskrivelse sammanfattade Hakkarainen de senaste årens arbete på följande sätt:

Som du kanske redan har hört, och senast kommer du att läsa i denna tidning, har ordföranden för Marinreserven bytts. Jarmo Holm från Nådental började som ny ordförande den 2 april 2011. För min del vill jag önska Jarmo framgång i sina uppgifter. Du har ett jättebra team under ditt ledarskap! De fem år som jag var ordförande för Marinreserven kommer jag att minnas som fina år. Jag har fått träffa nya människor och uppleva intressanta saker, men framförallt har jag fått t arbeta med ett kompetent och motiverat gäng.

De gångna åren går till historien som på allt sätt aktiva. Jag är särskilt stolt och glad över det effektiva samarbete som har uppnåtts med externa parter, särskilt marinen. Även samarbete med Sjöförsvarsdistriktet i MPK duger som exempel för andra. Det ansvar som har getts till oss visar att vi har förtroende och den höga nivån på professionalism och entusiasm hos våra aktiva uppskattas. Vi är en ansvarsfull och pålitlig partner som ger verkligt mervärde!

Det innevarande året är redan i full gång och alla tecken tyder på att det är lika bra som de tidigare. Vi har fart på i vår verksamhet, och vår

Kuluva vuosi on jo hyvässä vauhdissa ja kaikki merkit viittaavat siihen, että siitä tulee yhtä hyvä kuin edellisistä. Toiminnassamme on vauhti päällä, tekemisen meininki on laajalti huomioitu. Sininen Reservi ry:n vahvuuksilla, yhteen hiileen puhaltamalla ja yhdessä tekemällä varmistamme menestyksen myös jatkossa! Haluan kiittää teitä kaikkia näistä upeista vuosista, on ollut ilo ja etuoikeus saada tehdä töitä kanssanne!

Hakkaraisen kauden alkua varjostaneet julkisen talouden haasteet asettivat rajoituksia vapaaehtoisen meripuolustuskentän toiminnalle. Näis-

tä haasteista huolimatta voidaan todeta, että Sininen Reservi ry:n toimintaa onnistuttiin kuitenkin kehittämään. Yhteistyötä vahvistettiin muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa osallistumalla aktiivisesti julkisoikeudelliseksi yhdistykseksi muuttuneen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen hallintoon. Käytöstä poistuneen koululaiva Röytän jättämä aukko saatiin täytettyä Merivoimien luovuttamilla Ahven-aluksilla, joilla voitiin jatkaa merenkulun koulutusta. Meripuolustuspäivä otti merkittäviä harppauksia eteenpäin niin sisällön kuin vaikuttavuuden kannalta nykyisen kaltaiseksi arvostetuksi seminaaripahtumaksi.

2.6. Yhteistyön syventäminen – Jarmo Holm (2011–2013)

Kuva/Bild 2.5. Jarmo Holm.

Sininen Reservi ry:n vuosikokouksessa Dragsvikissa 2.4.2011 yhdistyksen puheenjohtajaksi oli ehdotettu kolmea aktiivista, pitkään vaikuttanutta Sinisen Reservin toimijaa, **Mauri Anholtia**, **Jarmo Holmia** ja **Mika Kuuttia**. Suljetulla lippuäänestyksellä uudeksi puheenjohtajaksi valittiin alkujaan turkulainen, mutta sittemmin Naantaliin muuttanut Jarmo Holm.

Holm oli toiminut meripuolustuksen piirissä pitkään. Hän liittyi 1970-luvun alussa Turun Laivastokil-

taan, joka oli yksi Sininen Reservi ry:n perustajayhdistyksistä. Ennen puheenjohtajuuttaan hän oli toiminut Sininen Reservi ry:n hallituksessa vuodesta 1999 alkaen ja viimeiset seitsemän vuotta varapuheenjohtajana. Reservin sotilasmestari suoritti varusmiespalveluksensa Pansiossa ja oli jäädä aktiivipalvelukseen. Holmin sydän on aina sykkinyt laivastolle ja Merivoimille, ja Naantalin Reservinaliupseereissa ja viimeisimpänä Turun Rannikkotykistökillassa hän on vaikuttanut erittäin aktiivisesti yhteensä kymmeniä vuosia.

Sininen Reservi ry:n perustamisvaiheista Holm muisti tulikiven katkuisen kokouksen. Sopuun kuitenkin päästiin ja yhdistys perustettiin. Turun Laivastokilta oli yksi perustajajäsenistä, ja turkulaiset ovat olleet alusta alkaen edustettuina yhdistyksen hallituksessa. Parin vuoden päästä hänet valittiin Sininen Reservi ry:n hallitukseen oman yhdistyksensä ja Turun seudun edustajana.

aktivitet har uppmärksammats. Med Marinreservens styrkor, genom att ro åt samma håll och arbeta tillsammans, kommer vi att säkerställa framgång även i framtiden! Jag vill tacka er alla för dessa underbara år, det har varit ett nöje och ett privilegium att få jobba med er!

De offentliga finansernas utmaningar, som överskuggade början av Arno Hakkaraisens mandatperiod, satte begränsningar för verksamheten i det frivilliga sjöförsvarsfältet. Trots dessa utmaningar kan man säga att

Marinreservens verksamhet kunde utvecklas. Samarbetet med andra försvarsorganisationer stärktes genom att aktivt delta i förvaltningen av Försvarsutbildningsföreningen, som ombildats till en offentligrättslig förening. Luckan som det nedlagda övningsfartyget Röyttä lämnade fylldes med de av marinen överlämnade Ahven-klassens båtar, med vilka sjöfartsutbildningen kunde fortsättas. Sjöförsvarsdagen tog betydande kliv framåt både vad gäller innehåll och inverkan till att bli ett prestigefyllt seminarieevenemang som det är i dag.

2.6. Fördjupat samarbete – Jarmo Holm (2011–2013)

Vid Marinreservens årsmöte i Dragsvik den 2 april 2011 hade tre aktiva, mångåriga medlemmar i Marinreserven, **Mauri Anholt**, **Jarmo Holm** och **Mika Kuutti**, föreslagits som ordförande i föreningen. Till ny ordförande valdes, i slutna omröstning, Jarmo Holm, ursprungligen från Åbo, men senare blev Nådendalbo.

Holm hade arbetat inom sjöförsvaret länge. I början av 1970-talet gick han med i Turun Laivastokilta, som var en av Marinreservens grundande föreningar. Innan sitt ordförandeskap hade han suttit i styrelsen för Marinreserven sedan 1999 och de senaste sju åren som vice ordförande. Militärmästaren i reserven fullgjorde sin värnplik Pansio och förblev sänar i aktiv tjänst. Holms hjärta har alltid klappat för flottan och marinen och han har varit mycket aktiv i Nådendals reservofficerare och nu senast i Åbo kustartillerigille under sammanlagt tiotal år.

Från tiden då Marinreserven grundades, mindes Holm det allt annat än samstämmiga grundande mötet. En överenskommelse träffades dock

och föreningen bildades. Turun Laivastokilta var en av de grundande medlemmarna och åboborna har från första början varit representerade i föreningens styrelse. Ett par år senare valdes han in i Marinreservens styrelsen som representant för sin egen förening och Åboregionen.

Frivilligverksamheten söker sin plats när försvarsanslagen krymper

I nummer 3/2011 av tidskriften Rannikon Puolustaja konstaterade försvarsminister **Stefan Wallin** att *"i takt med att budgetarna krymper behövs mer övervägande och förhandsplanering i all verksamhet"*. Han konstaterade också, *"eftersom man i budgetförslaget vill göra besparingar omedelbart kan planen inte genomföras som sådan, och eftersom det inte går att göra snabba besparingar bland anskaffningar, är det nästan enda möjligheten inledningsvis, att skära ner i driftskostnaderna"*.

Vapaaehtoistoiminnan luoviminen pienenevässä puolustusrahoituksessa

Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 3/2011 puolustusministeri **Stefan Wallin** totesi, että *”määrärahojen supistuessa tarvitaan kaikessa toiminnassa entistä enemmän harkintaa ja ennakkosuunnittelua”*. Hän totesi myös, *”koska budjettiehdotuksessa säästöjä halutaan saada aikaiseksi heti, ei suunnitelmaa voida toteuttaa sellaisenaan, ja koska nopeiden säästöjen aikaansaaminen hankinnoista ei ole mahdollista, jää toimintamenojen leikkaaminen alussa lähes ainoaksi mahdollisuudeksi”*.

Samassa lehdessä Merivoimien komentajan tehtävistä Pääesikunnan päälliköksi siirtyvä vara-amiraali **Juha Rannikko** heitti kylmää merivettä kiinteän rannikkotyöstön kasematteihin jämähtäneiden niskaan. Puolustusmäärärahojen leikkaukset ja Puolustusvoimien rakenneuudistus myllersi tuolloin toiminnan myös rannikko- ja merialueella. Komentaja totesi, että *”meillä ei ole enää varaa antaa varusmieskoulutusta saarilla”*. Alku ei siis ollut uudelle Sininen Reservi ry:n puheenjohtajalle lupaava. Toisaalta vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus sai komentajalta suitsutusta. Sinisen Reservin organisoituminen ja Meripuolustuspiirin esimerkillinen toiminta oli saavuttanut kiitosta monissa yhteyksissä.

Merivoimien komentaja näki myös puolustushaaran ammattilehden merkityksen erittäin keskeisenä. Amiraali Rannikko totesi lehteen kirjoitetun mukaan, että *”erityisen hyvin yhdistykset ovat toimineet maanpuolustustietouden jakajana. Vuotuisten seminaarien teemat ovat pureutuneet hyvin ajankohtaisiin asioihin. Rannikon Puolustaja -lehti on sisällöllisesti ollut erinomainen tiedonjakaja sekä palveluksessa olevalle että reservin vaille ja myös ulkopuolisille tahoille. Julkaisu on hyvin tehty ja sen asiasisältö on*

osunut hyvin kunkin vuoden Merivoimien teemoihin. Sisällön tuleekin vastata niitä linjoja, jotka ovat esillä kunakin vuonna”.

Yhdistyksen kolme ampumakilpailua, kaksi Upinniemessä ja yksi Raasissa, järjestettiin MPK:n tapahtumina. Pelikaanikillan jäsenet osallistuivat MPK:n kurssille, jossa kuvattiin merellistä materiaalia MPK:n uuteen esittelyvideoon. Meripuolustuksen peruskurssi ja jatkokurssi järjestettiin keväällä ja Turussa toteutui Tall Ships Races -tapahtumaan liittyvä kulttuuriregatta. Merivoimien vuosipäivää vietettiin Turussa ja iltajuhlasta nautittiin s/s Borella. ”Osaava reservi on ehdottomasti Suomen puolustusvoimien selkäranka”, totesi Merivoimien uusi komentaja, kontra-amiraali **Veli-Jukka Pennala** puheessaan Meripuolustuspäivänä Heikkilässä lokakuussa.

Yhdistysten yhteistoiminnasta hyviä esimerkkejä olivat Nylands Brigads Gillen ja Rannikkojäkärikillan yhdessä toteuttama retki Ruotsiin AMF1:n Bergan varuskuntaan sekä Tukholman suurlähetystöön puolustusasiamiehen vieraaksi, mainittujen yhdistysten osallistuminen yhdessä Loviisan maanpuolustuspäivään sekä Merireserviläisten järjestämä purjehduskauden avajais- ja päättäjäissaunailat Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksille Merisotakoulun saunassa Suomenlinnassa.

Yhteistyötä ja yhteisiä tulevaisuudennäkymiä

Toimintasuunnitelmassa vuodelle 2012 määritellyt painopistealueet olivat yhteistyön kehittäminen Sinisen Reservin kentässä ja jäsenjärjestöjen kesken, reserviläiskoulutuksen kehittäminen ja resursointi, jäsenistön henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistäminen, tiedottaminen sekä kumppanuuden tiivistäminen keskeisten yhteistyökumppanien kanssa. Nämä tavoitteet saavutettiin vähintäänkin tyydyttävästi. Vuoden yksittäiseksi

I samma tidning kastade viceamiral **Juha Rannikko**, som flyttat från befattningen som marinchef till chef för huvudstaben, kallt havsvatten i nacken på dem som blivit kvar i det fasta kustartilleriets kasematter. Nedskärningar i försvarsanslagen och omstruktureringen av försvarsmakten åstadkom stora omvälvningar också gällande verksamheten i kust- och havsområdena. Kommendören konstaterade att ”vi inte har inte längre råd att ordna värnpliktsutbildning på öarna». Början var alltså inte lovande för Marinreservens nye ordförande. Däremot fick den frivilliga försvarsutbildningen beröm av kommendören. Organiseringen av Marinreserven och sjöförsvarsdistriktets föredömliga verksamhet hade fått beröm i många sammanhang.

Marinchefen ansåg också vikten av försvarsgrenens facktidning som mycket central. Amiral Rannikko konstaterade, enligt vad som skrivits i tidningen, att ”föreningarna har fungerat särskilt väl som distributör av försvarsinformation. Teman för de årliga seminarierna har varit mycket aktuella. Innehållsmässigt har tidningen Rannikon Puolustaja varit en utmärkt distributör av information till både anställd personal, reservister och även för utomstående. Publikationen är väl gjord och dess innehåll är väl anpassat till marinens årliga teman. Innehållet ska också motsvara de linjedragningar som presenteras varje år”.

Föreningens tre skyttetävlingar, två i Upinniemi och en i Raasi, anordnades som MPK-arrangemang. Medlemmar i Pelikaanikilta deltog i MPK:s kurs, där marint material filmades till MPK:s nya presentationsvideo. En grundkurs och en fortsättningskurs i sjöförsvar anordnades under våren och en kulturregatta med anknytning till Tall Ships Races-evenemanget ägde rum i Åbo. Marinens årsdag firades i Åbo och kvällsfesten avnjöts på s/s Bore. ”En kompetent reserv är definitivt ryggraden i den finska försvars-

makten”, konstaterade den nya marinchefen, konteramiral **Veli-Jukka Pennala**, i sitt tal på sjöförsvarsdagen i Heikkilä i oktober.

Goda exempel på föreningarnas samarbete var Nylands Brigads Gilles och Kustjärgargilletts gemensamma resa till Sverige, till Berga garnison och AMF 1 samt till ambassaden i Stockholm som gäst hos försvarsattachén, de nämnda föreningarnas deltagande tillsammans i Lovisas försvarsdag, samt seglingssäsongens inlednings- och avslutningsbastu, som anordnas av Merireserviläiset för samtliga Marinreservens medlemsföreningar i Sjökrigsskolans bastu på Sveaborg.

Samarbete och gemensamma framtidsutsikter

De områdena som prioriterades i verksamhetsplanen för 2012 var utveckling av samarbetet inom Marinreserven och mellan medlemsorganisationer, utveckling av reservistutbildning och resurser för det, främjande av medlemmarnas psykiska och fysiska välbefinnande, information och stärkandet av partnerskapet med de viktigaste parterna. Dessa mål uppnåddes minst sagt tillfredsställande. Årets enskilda huvudevenemang var igen Sjöförsvarsdagen, som för tolfte gången arrangerades tillsammans med marinen vid Sjökrigsskolan på Sveaborg. Föreningens vårmöte hölls på Hotel Rosendahl i Tammerfors den 14 april 2012. Årsmötesföredraget hölls av stabschefen för Satakunda flygflottilj, överstelöjtnant **Kari Partinen**, med temat ”Flygvapnet”.

Föreningen var medarrangör i många nationella evenemang ensam eller tillsammans med sjöförsvarsdistriktets avdelningar och andra organisationer, eller deltog i dem. Dessa omfattade bland annat Havet kallar-utställningen i Åbo den 8–11 mars, de nordiska flottgilledagarna i Danmark den 14–17 juni och flottgilledagarna i Fredrikshamn den 18 augusti. och

päätapahtumaksi muodostui jälleen lokakuussa yhdessä Merivoimien kanssa jo kahdennentoista kerran järjestetty Meripuolustuspäivä Merisotakoululla Suomenlinnassa. Yhdistyksen kevätkokous pidettiin hotelli Rosendahlissa Tampereella 14.4.2012. Vuosikokouksesitelmän piti Satakunnan lennoston esikuntapäällikkö everstiluutnantti **Kari Partinen** aiheenaan ”Ilmavoimat”.

Yhdistys oli mukana järjestämässä monia valtakunnallisia tilaisuuksia yksin tai yhdessä Meripuolustuspiirin osastojen ja muiden järjestöjen kanssa tai osallistui niihin. Näitä olivat muun muassa Meri kutsuu -näyttely Turussa 8.–11.3., yhteispohjoismaiset laivastokiltapäivät Tanskassa 14.–17.6., laivaston kiltapäivät Haminassa 18.8. sekä Turun messut 26.–28.10. Vuoden 2012 Meripuolustuspäivä järjestettiin puolestaan Merisotakoululla Suomenlinnassa teemana ”Merivoimat nyt, reserviläiset ja varusmiehet”.

Yhteenvetona Meripuolustuspäivästä voitiin todeta, että meripuolustajille puolustusvoimauudistus tarjoaa sekä mahdollisuuksia että haasteita. Toiveet, epävarmuus, ukkoutuminen ja pitkäjänteisyyden tavoittelu sävyttivät päivän keskusteluja. Kaikkien keskustelukanavien avaaminen, ennakkoluuloton vaihtoehtojen huolellinen punnitseminen ja aiempaakin tiiviimpi yhteistoiminta ovat puolustusvoimauudistuksessa arvossaan. Merivoimien osalta organisaatiomuutoksessa henkilöstön määrän muutos jäi pienemmäksi odotetusta, ja alustilanne oli hyvä. Reserviläiskoulutuksen määrän tiedettiin olevan vuosina 2013–2014 minimissään, mutta toiveikkaasti sen oletettiin palautuvan vuonna 2015 vuoden 2010 tasolle. Tästä

syystä vapaaehtoisen maanpuolustuksen merkityksen todettiin lisääntyvän entisestään.

Yhteysupseeritoiminta oli vuoden aikana aktiivista ja reserviläiset toimivat neljässä tapahtumassa, yhteensä yli sadan työpäivän verran. Lehden numerossa 4/2012 Puolustusvoimien komentaja, kenraali **Ari Puheloinen** totesi haluavansa, että supistuvissa puolustusvoimissa reserviläisen siviiliosaaminen otetaan aiempaa tehokkaammin hyötykäyttöön. Edelleen hän totesi, että Puolustusvoimat tarvitsee edelleenkin eri-ikäistä reserviä, vaikka uudessa kokoonpanossa reservin keski-ikä laskisi jonkin verran. ”Esimerkiksi esikuntiin kertausharjoitettavien ikä voi olla 45–50 vuotta erityisesti tehtävissä, joissa siviiliosaaminen on ratkaisevaa”.

Jarmo Holmin pitkä kokemus Sininen Reservi ry:n toiminnasta sen perustamisesta alkaen toi kokemusta järjestön hallintoon, jonka johtamisesta hän kantoi vastuunsa oman puheenjohtajakautensa ajan. Holmin sitoutuneisuudesta kertoo sekin, että hän toimi puheenjohtajavuosiensa jälkeen järjestön hallituksessa vielä yhteensä 21 vuotta, joista osan varapuheenjohtajana. Kuten hän itse haastattelussaan totesi, kannattaa kuunnella kokeneempiaan ja hyödyntää käytäntöön hyväksi koetut toimintatavat. Holm on uskaltanut kertoa mielipiteensä ja häntä on kuunneltu niin, että asiat ovat edenneet yhdistyksen kannalta toivottuun suuntaan. Eritoten hän korosti alueellisen edustuksellisuuden merkitystä ja kannatti hallituksen koon pysymistä riittävän suurena, jotta eri alueet ja eritaustaiset jäsenyhdistykset olisivat mahdollisimman hyvin edustettuina.

Åbomässan 26.–28.10. Sjöförsvarsdag 2012 anordnades på Sjöfartsskolan i Sveaborg under temat ”Marinen idag, reservister och värnpliktiga”.

Från Sjöförsvarsdagen skulle sammanfattningsvis kunna konstateras att försvarsreformen erbjuder både möjligheter och utmaningar för sjöför-svararna. Förhoppningar, osäkerhet, förgubbning och strävan efter långsik-tighet präglade dagens diskussioner. Att öppna alla diskussionskanaler, för-domsfri noggrann avvägning av alternativ och ännu närmare samarbete än tidigare är värdefullt i försvarsreformen. Beträffande marinen var föränd-ringen av personalantalet i organisationsförändringen mindre än förväntat och fartygssituationen god. Det var känt att mängden reservistutbildning är på lägsta nivå 2013–2014, men den förväntades förhoppningsvis återgå till 2010 års nivå 2015. Av denna anledning konstaterades att betydelsen av frivilligt försvar ökar ännu mer.

Sambandsofficersverksamheten har varit aktiv under året och reservis-ter arbetade vid fyra evenemang, totalt över hundra arbetsdagar. I nummer 4/2012 av tidningen konstaterade försvarsmaktens kommandör, general **Ari Puheloinen**, att han vill att reservisternas civila kompetens ska utnyttjas mer

effektivt i den krympande försvarsmakten. Han konstaterade vidare att det finska försvarsmakten fortfarande behöver reservister av olika åldrar, även om medelåldern för reserven skulle minska något i den nya sammansättningen. ”Till exempel kan åldern på de som genomgår repetitionsutbildning för stabs-tjänst vara 45-50 år, särskilt i befattningar där civila färdigheter är avgörande.”

Jarmo Holms långa erfarenhet av Marinreservens verksamhet, sedan föreningens grundande, tillförde erfarenhet organisationens administra-tion, vars ledning han ansvarade för under sitt eget rdförandeskap. Holms engagemang indikeras också av att han efter åren som ordförande satt i organisationens styrelse i sammanlagt 21 år, varav några som vice ordfö-rande. Som han själv sa i sin intervju är det värt att lyssna på de mer erfarna och använda de verksamhetsformer som har visat sig vara bra i praktiken. Holm har vågat säga sin åsikt och man har lyssnat på honom så att saker har utvecklats i önskad riktning ur föreningens synvinkel. Han betonade särskilt vikten av regional representation och stödde tanken på att styrelsen skulle ha tillräckligt många medlemmar för att olika regioner och medlemsföre-ningar med olika bakgrund skulle vara så väl representerade som möjligt.

2.7. Selkeytyvä strategia ja arvot – Robin Elfving (2013–2018)

Jarmo Holm ilmoitti hyvissä ajoin, ettei ole asettumassa ehdolle toiselle kaksivuotiskaudelle puheenjohtajaksi. Uuden puheenjohtajan valinnasta päättävä yhdistyksen vuosikokous järjestettiin Vaasan kaupungin valtuustosalissa 13.4.2013. **Robin Elfvingin** aktiivinen osallistuminen ja kantaa ottavat esilletulot edellisvuoden Meripuolustuspäivässä sekä Rannikon Puolustaja -lehdessä pohjustivat sopivasti seuraavaa puheenjohtajavaihdosta, ja Sinisen Reservin edustajat valitsivat yksimielisesti uudeksi puheenjohtajakseen Elfvingin seuraavalle kaksivuotiskaudelle.

Vastavalittu puheenjohtaja toi kokouksen loppupuheenvuorossaan esiin reserviläistoiminnan nostamisen ja koulutuksen aktivoinnin. Hän totesi, että yhdistys on Merivoimien resurssi, jonka käytöstä hyötyvät sekä yhdistyksen jäsenet että Merivoimat. Toimintaedellytykset vaativat myös aluskaluston kehittämistä – asia, josta oli neuvoteltava Merivoimien ja muiden toimijoiden kanssa. Sininen Reservi ry:n, kuten monien muidenkin yhdistysten ikärakenne oli huolen aihe, ja yhdistyksen oli pystyttävä uudistumaan. Hän totesi myös, että tärkeä osa uusien jäsenten rekrytoimista on tiedottamisen tehostaminen, osallistuminen sosiaalisen mediaan. Sininen Reservi ry:n toiminnan painopisteiksi vuodelle 2013 hyväksyttiin jäsenyhteistyö mukaan lukien sisäinen koulutus, reserviläiskoulutuksen kehittäminen ja resurssointi, jäsenistön henkinen ja fyysinen hyvinvointi, tiedottaminen ja kumppanuuden tiivistäminen keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Silloinen reservin kapteeniluutnantti Elfving oli laivastotaustainen reserviläisaktiivi, jonka varusmiespalveluksen alokaika oli kulunut Turussa ja reserviupseerikurssi Merisotakoulussa. Haastattelussaan hän halusi

korostaa Merisotakoulun henkeä ja kykyä sitouttaa, minkä kuulee hänen mukaansa myös jokaisen RU-kurssin päätteeksi priimuksen puheesta. Omana kokelasaikanaan hän pääsi jäänmurtaja Louhen ohjaimiin ja ohjusveneelle. Vaikka pidemmät jaksot työpaikkojen johtotehtävissä ulkomailla pitivät poissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta, nuo luottamuksen osoitukset olivat koukuttaneet merimiehen, ja kotimaassa ollessaan hän jälleen aktivoitui. Yksi ensimmäisistä Sinisen Reservin valmiuskursseista, valtakunnallinen maanpuolustuskurssi ja SA-sijoitus meripuolustusalueen esikuntaan toivat sopivasti kokemusta ja osaamista. Yhteysupseeritoimintaan hän oli osallistunut jo ennen puheenjohtajuuttaan.

Rannikon Puolustaja -lehdessä 4/2012 Elfving kirjoitti kriittisesti kustannussäästöjen kohdentamisesta. Artikkelissaan hän totesi muun muassa seuraavaa:

Tehokkuuden lisääminen ja päällekkäisyyksien karsiminen ovat puolustusvoimauudistuksen hyviä tavoitteita. Kertausharjoitusten karsiminen kustannussyistä on sitä vastoin huolestuttavaa, ei ainoastaan reserviläisten, vaan koko puolustusjärjestelmän, uskottavuuden kannalta”. Toisaalta hän päätti kirjoituksensa positiivisesti kannustaen: ”Merivoimien ja Sinisen Reservin välinen suhde on luottamuksellinen ja hyvä. Meillä on pienen puolustushaaran edut ja vahvasti sitoutunut reservi. Sinisen Reservin Säätiö luo yhteydet yhteiskuntaan ja tukee reservin toimintaa. Yhteistyö MPK:n ja Sinisen Reservin välillä toimii hyvin. Lähtökohdat ovat hyvät – nyt pitäisi aktiivisesti hakea uusia toimintamalleja reservin hyödyntämiseksi.

2.7. Förtydligande av strategi och värderingar – Robin Elfving (2013–2018)

Jarmo Holm meddelade i god tid att han inte kandiderar för en andra tvåårsperiod som ordförande. Föreningens årsmöte, som beslutar om val av ny ordförande, anordnades i fullmäktigesalen i Vasa stad den 13 april 2013.

Robin Elfvings aktiva deltagande och opinionsbildande presentationer i föregående års Sjöförsvarsdag och i tidningen Rannikon Puolustaja gav en lämplig grund för nästa ordförandebyte, och representanterna för Marinreserven valde enhälligt Elfving till ny ordförande för nästa tvåårsperiod.

I sitt avslutande anförande på mötet tog den nyvalde ordföranden upp behovet av att lyfta fram reservistverksamheten och aktivera utbildningen. Han konstaterade att föreningen är en resurs för marinen, vars användning gynnar både föreningens medlemmar och marinen. Verksamhetsförutsättningarna förutsätter också en utveckling av fartygsflottan – en fråga som måste förhandlas med marinen och andra aktörer. Åldersstrukturen i Marinreserven, liksom många andra föreningar, gav anledning till oro, och föreningen bör kunna förnya sig. Han konstaterade också att en viktig del av medlemsrekryteringen att öka effektiviteten på informationen, deltagande i sociala medier. Som prioriteringar i Marinreservens verksamhet för 2013 godkändes medlemssamarbete, inklusive intern utbildning, utveckling av reservistutbildning och dess resurser, mentalt och fysiskt välbefinnande för medlemmarna, information och förstärkning av partnerskapet med nyckelpartners.

Dåvarande kaptenlöjtnant Elfving var en aktiv reservist med marinbakgrund, vars rekrytperiod under beväringstjänsten hade förflutit i Åbo och reservofficerskursen vid Sjökrigsskolan. I sin intervju ville han betona andan i Sjökrigsskolan och dess förmåga att engagera, vilket han säger att hörs också i primustalet vid avslutningen av varje reservofficerskurs. Under sin egen

aspirantperiod tjänstgjorde han på isbrytaren Louhi och en missilbåt. Även om längre perioder i ledande befattningar utomlands höll honom borta från det frivilliga försvaret, hade dessa förtroendedemonstrationer engagerat sjömannen, och när han var i hemlandet aktiverade han sig igen. En av Marinreservens första beredskapskurser, den nationella försvarskursen och krigsplacering i staben för sjöförsvarsområdet gav lämplig erfarenhet och kunskap. Han hade deltagit i sambandsofficersverksamhet redan före sin ordförandeperiod.

I tidningen Rannikon Puolustaja 4/2012 skrev Elfving kritiskt om inriktningen av kostnadsbesparingar. I sin artikel anförde han bland annat följande:

Att öka effektiviteten och eliminera dubbelarbete är goda mål för försvarsmaktsreformen. Däremot är det oroande att skära ner på repetitionsövningar av kostnadsskäl, inte bara för reservisternas utan för försvarssystemets trovärdighets skull som helhet”. Å andra sidan avslutade han sin skrivelse med positiv uppmuntran: ”Förhållandet mellan marinen och Marinreserven är förtroligt och bra. Vi har fördelarna med en liten försvarsgren och en starkt engagerad reserv.

Kuva/Bild 2.6. Robin Elfving.

Yhteysupseeriviirikön järjestäytyminen

Puheenjohtajakautensa aluksi Elfving pääsi heti johtamaan joukkojaan upeaan tapahtumaan, kun Tall Ships Races -tapahtuma toi suuret purjelaivat heinäkuussa Helsinkiin. Tall Ships Racesin lisäksi reserviläisyhteysupseereita oli mukana meri-5-ottelussa kesäkuussa sekä useammissa laivastovierailuissa. Yhteysupseeritoiminta ja sitä kautta jäsenyhdistysten yhteistyö olivat olleet hienolla tavalla mukana Sinisen Reservin toiminnassa jo aikaisemmin; reserviläisyhteysupseerit olivat tukeneet Merivoimia tiettävästi jo **Matti Kaskealan** puheenjohtajuuden aikana, mutta toimintaa ei ollut missään vaiheessa organisoitu kunnolla. Tall Ships Races -tapahtumien saapuessa Suomen satamiin ja tarvittavien yhteysupseerien määrän ollessa suuri oli pakko organisoida: yhteysupseeriviirikö perustettiin loppuvuodesta 2013, ja varsinaisesti yhteysupseeriviirikön toiminta käynnistyi 2014. Yhteysupseereille tehtiin myös opas, joka julkaistiin Sinisen Reservin verkkosivuilla. Viirikön toiminnasta on kerrottu lisää tämän teoksen luvussa 4.1.

Viirikön perustamisen yhteydessä saatiin yhteys myös Viron vapaaehtoisen maanpuolustuksen *Kaitseliit*-järjestön *Mereväe divisioona* -osaston kanssa, ja tällöin järjestettiin yhteisiä koulutuksia ja tapaamisiakin. Ruotsin suuntaan ei valitettavasti ole yhteyksiä saatu aikaan kunnolla, koska Ruotsissa reserviläistoiminta asevelvollisuuden lakkauttamisen jälkeen on voimakkaasti hiipunut. Mahdollisen toiminnan aktivoimisen suhteen on myöhemmin käyty joitakin keskusteluja.

Sinisen Reservin yhdessä Merivoimien kanssa järjestetyssä, uuden seminaarimuodon saaneessa Meripuolustuspäivässä Heikkilässä 19.10.2013. Tilaisuudessa julkistettiin Sinisen Reservin uudet Facebook-sivut. Tee-maan liittyneet alustukset ja paneelikeskustelu aktivoivat yleisön, ja pää-

tössanoissaan eläkkeelle siirtyvä kontra-amiraali **Veli-Pekka Pennala** kertoi Merivoimien tutkivan, voitaisiinko käytöstä poistuvat linnakeveneet joltakin osin luovuttaa reservin käyttöön. Tämä tapahtuikin jo seuraavana vuonna, mistä on kerrottu lisää luvussa 4.2.

Vuoden 2014 Merivoimien vuosipäivään liittyen tapahtui muutama merkittävä asia. Merivoimien MPK:lle luovuttamat ja Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksien hallinnoitavaksi tulleet kaksi linnakevenettä, m/s Sommarö ja m/s Kuivasaari kastettiin juhlallisesti. Yhdistyksen uudistetuilla Facebook-sivuilla päästiin kertomaan päivän tapahtumista ja omasta toiminnasta näyttävästi.

Vuoden aikana järjestettiin Meripuolustuspäivä ja kolme Sininen Reservi ry:n ampumapäivää. Muita tilaisuuksia, joissa Sininen Reservi oli mukana, olivat muun muassa *Meri kutsuu Turussa*, purjehduskauden avaus- ja päättäjäissauna Merisotakoulun isossa saunassa, joissa kummassakin saunamajurina toimi Seppo Viheraari, Maavoimien RU-kurssin 244 päättäjäiset sekä päättäjäissaunan yhteydessä pidetty hallituksen strategiapalaveri.

Työtä tavoitteiden ja identiteetin eteen

Robin Elfving totesi haastattelussaan, että lupautuessaan puheenjohtajaksi hän koki yhdistyksen ”fokuksen olleen kateissa”. Niinpä hänen viisivuotiskautensa alussa tehtiin perustavaa laatua olevia asioita. Ensiksi uusi puheenjohtaja halusi, että yhdistyksen näkyvyys paranisi. Toisena tuli sääntöjen ajanmukaistaminen sekä oman profiilin kirkastaminen jäsenkyselyn avulla. Piti alkuun saada parempi kuva koko kentästä ja jäsenyhdistysten toiminnasta ja odotuksista. Nimestäkin väännettiin – Sininen Reservi sopi joidenkin mukaan laivastolle, mutta ei rannikkojoukoille. Jäsenkyselyn avulla hankittiin

Marinstiftelsen skapar förbindelser med samhället och stödjer driften av Marinreserven. Samarbetet mellan MPK och Marinreserven fungerar bra. Utgångspunkterna är goda – nu bör vi aktivt söka nya verksamhetsmodeller för att utnyttja reserven.”

Organisering av förbindelseofficersdivisionen

Genast i början av sitt ordförandeskap fick Elfving leda sina trupper i ett underbart arrangemang, när evenemanget Tall Ships Races förde de stora segelfartygen till Helsingfors i juli. Förutom Tall Ships Races var reservistförbindelseofficerare inblandade i marin-5 kampen i juni och vid flera flottbesök. Förbindelseofficersverksamheten och därmed medlemsföreningarnas samarbete hade varit en fin del av Marinreservens verksamhet redan tidigare; Reservistförbindelseofficerare hade enligt uppgift stött marinen redan under **Matti Kaskealas** ordförandeskap, men verksamheten hade aldrig organiserats ordentligt. När Tall Ships Races-evenemangen anlände till finska hamnar och behovet av förbindelseofficerare var stort, var det nödvändigt att organisera sig: sambandsofficersdivisionen etablerades i slutet av 2013 och divisionens verksamhet påbörjades på allvar år 2014. Direktiv för förbindelseofficerare gjordes också upp och publicerades på Marinreservens hemsida. Divisionens verksamhet beskrivs mera utförligt i kapitel 4.1 i detta verk.

I samband med uppställningen av divisionen etablerades även kontakt med Estlands frivilliga nationella försvar genom *Mereväe*-avdelningen i *Kaitseliit*-organisationen, och gemensamma utbildningar och även sammankomster anordnades. Tyvärr har kontakter mot Sverige inte etablerats ordentligt, eftersom reservisternas aktivitet i Sverige kraftigt minskat efter

avskaffandet av värnplikten. En del diskussioner har senare förts angående möjlig aktivering av verksamheten

på sjöförsvarsdagen som anordnades av Marinreserven tillsammans med marinen, i ett nytt seminarieformat, i Heikkilä den 19 oktober 2013. Vid evenemanget tillkännagavs Marinreservens nya Facebook-sidor. Inledningarna och paneldiskussionen med anknytning till temat aktiverade publiken och i sitt avslutande anförande berättade den i pension gående konteramiralen **Veli-Pekka Pennala** att marinen undersöker om fästningsbåtarna, som tagits ur bruk, till någon del kunde överlämnas till marinreserven. Detta skedde även följande år, vilket förklaras mer i kapitel 4.2.

Några viktiga saker hände i samband med marinens årsdag 2014. De två fortbåtarna, m/s Sommarö och m/s Kuivasaari, som överlämnats till MPK av marinen och förvaltas av Marinreservens medlemsföreningar, döptes under högtidlig former. På föreningens förnyade Facebook-sidor kunde vi på ett imponerande sätt berätta om dagens händelser och våra egna aktiviteter.

Under årets kopp anordnades sjöförsvarsdagen och tre skyttedagar av Marinreserven. Andra arrangemang som Marinreserven var inblandat i var till exempel Havet kallar i Åbo, seglingssäsongens öppnings- och avslutningsbastu i Sjökrigsskolans stora bastu, där Seppo Viheraari var bastumajor, avslutningen av arméns reservofficerskurs 244, samt styrelsens strategimöte som hölls i samband med den avslutande bastun.

Arbete mot mål och identitet

Robin Elfving uppgav i sin intervju att när han lovade att bli ordförande kände han att föreningens ”fokus saknades”. Så i början av hans femåriga mandatperiod gjordes saker av grundläggande natur. Först ville den nya

syötettä myös järjestön moton ja perusarvojen määrittelyyn.

Hallitus työskenteli jäsenkyselyn pohjalta siten, että yhdistyksen vuosikokous Haminassa saattoi vahvistaa hallituksen yhdistykselle valmisteleman ja toimintasuunnitelmaan kirjatun moton ”*Vapaaehtoista voimaa merellä ja rannikolla*” sekä perusarvot *yhteistoiminta, turvallisuus ja osaaminen*. Hallitus esitti vuosikokoukselle myös teknisiä muutoksia ja päivityksiä yhdistyksen sääntöihin. Merkittävien muutoksista oli hallituksen jäsenten kausien rajaaminen kolmeen peräkkäiseen kaksivuotiskauteen. Vuosikokous valitsi hallitusjäsenten valintojen lisäksi puheenjohtajaksi toiselle kaksivuotiskaudelle Robin Elfvingin. Kokouksen isännöi Reserviupseerikoulun johtaja, eversti **Markku Hutka**, joka myös esitteli koulun tiloja kokouksen päätyttyä. Kiitokseksi vieraanvaraisuudesta hänelle luovutettiin yhdistyksen standaari.

Vuoden 2015 Merivoimien vuosipäivänä Helsingissä Meripuolustuspiir-

in päällikkö Henrik Nystén ja yhdistyksen puheenjohtaja saattoivat jälleen tyytyväisinä seurata, kun aluksen kummiksi valittu **Monika Ehrnrooth** kastoi Nylands Brigads Gilletin haltuun luovutetun linnakeveneeseen m/s Gyltön. Reserviläisurheiluliiton ja Sinisen Reservin järjestämä Meritaitokilpailu käytiin puolestaan neljän joukkueen voimin Helsingin edustalla syksyllä, ja kilpailun ampumaosio toteutettiin Santahaminassa. Merisotakoulu tuki järjestelyjä, ja mukana oli linnakeveneitä sekä m/s Kilstar.

Sinisen Reservin ampumapäiviä järjestettiin kolme, ja purjehduskauden avaus- ja päättäjäissaunat toteutettiin Merisotakoulun isolla saunalla. Vuoden aikana tarkistettiin myös Sinisen Reservin ansioristin ja -mitalin sääntöjä vastaamaan vallitsevia käytäntöjä. Sininen Reservi ry oli lisäksi ensimmäistä kertaa mukana suomenruotsalaisessa maanpuolustuspäivässä, *Den finlandssvenska försvarsdagenissa*, joka pidettiin Porin prikaatissa Säskylässä.

Suomenruotsalainen maanpuolustuspäivä kaksikielistä maanpuolustustyötä edistämässä

Vuonna 2008 säädetty laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta joutui keskustelun kohteeksi siitä, mitä uudistus merkitsisi suomenruotsalaiselle maanpuolustuskentälle. Keskustelut johtivat vähitellen siihen, että päätettiin järjestää erityinen suomenruotsalainen maanpuolustuspäivä, *Den finlandssvenska försvarsdagen*, joka toisi esiin maanpuolustusta, puolustuspolitiikkaa ja Puolustusvoimia koskevia ajankohtaisia kysymyksiä ruotsin kielellä. Tilaisuuden kohderyhmäksi määriteltiin sekä siviilit että reserviläiset. Alusta alkaen maanpuolustuspäivä päätettiin järjestää yksipäiväisenä tapahtumana, jossa esitelmöitsijöinä ja alustajina toimisivat maanpuolustuksen huippuasiantuntijat. Samoihin aikoihin myös pohjoismainen puolustusyhteistyö lähti liikkeelle. Paljastui, että Ruotsissa, mutta myös Norjassa ja Tanskassa oli asiasta runsaasti kiinnostusta.

Aloitteen maanpuolustuspäivästä teki vuonna 2005 perustettu, elinkeinoelämää, kulttuuria ja maanpuolustusta edistävä ruotsinkielinen yhdistys Svensk utveckling rf, joka on toiminut alusta alkaen tapahtuman pääjärjestäjänä. Ensimmäinen puolustuspäivä järjestettiin vuonna 2009 Suomenlinnassa Merisotakoululla, jossa pääpuhujana toimi Puolustusvoimien komentaja, amiraali Juhani Kaskeala, joka käsitteli muun muassa

ordföranden att föreningens synlighet skulle förbättras. Det andra var att uppdatera reglerna och förtydliga den egna profilen med hjälp av en medlemsundersökning. Det var nödvändigt att få en bättre bild av hela fältet och medlemsföreningarnas verksamhet och förväntningar. Namnet var också förvrängt – enligt vissa var Narinreserven lämpligt för flottan, men inte för kuststyrkorna. Med hjälp av medlemsundersökningen fick man också grunder för att definiera organisationens motto och kärnvärden.

Styrelsen arbetade på basen av en medlemsundersökning så att föreningens årsmöte i Fredrikshamn kunde bekräfta devisen *"Frivilligkraft till sjöss och på kusten"* som styrelsen utarbetat för föreningen och skrivit in i verksamhetsplanen, samt de grundläggande värdena *samarbete, säkerhet och kompetens*. Styrelsen presenterade även tekniska ändringar och uppdateringar av föreningens stadgar för årsmötet. Den viktigaste av förändringarna var att begränsa styrelseledamöternas mandatperioder till tre på varandra följande tvåårsperioder. Utöver styrelseledamöternas val valde årsmötet Robin Elfving till ordförande för den andra tvåårsperioden. Vär

för mötet var chefen för reservofficersskolan, överste **Markku Hutka**, som också presenterade skolans lokaler efter mötet. Som tack för gästfriheten fick han motta föreningens standard.

På Marinens årsdag 2015 i Helsingfors kunde sjöförsvarsdistriktets chef Henrik Nystén och förbundets ordförande åter med tillfredsställelse se när **Monika Ehrnrooth**, som valdes till fartygets gudmor, döpte fästningsbåten m. /s Gyltö, som överlämnades till Nylands Brigads Gille. Marina tävlingen, som anordnades av Reservistidrottsförbundet och Marinreserven, hölls med fyra lag nära Helsingfors under hösten, och skytte delen av tävlingen ägde rum i Sandhamn. Sjökrigsskolan stödde arrangemangen och med var också fortbåtar och m/s Kilstar.

Tre skyttedagar anordnades av Marinreserven och öppnings- och avslutningsbastur för seglingssäsongen hölls i sjökrigsskolans stora bastu. Under året reviderades även reglerna för Marinreservens förtjänstkors och -medalj för att återspegla rådande praxis. Marinreserven deltog också för första gången i *den finlandssvenska försvarsdagen* som hölls i Björneborgs brigad i Säkylä.

Finlandssvensk försvarsdag främjar tvåspråkigt försvarsarbete

Lagen om frivilligt försvar som stiftades 2008 blev föremål för en debatt om vad reformen skulle innebära för det finlandssvenska försvarsfältet. Diskussionerna ledde så småningom fram till beslutet att anordna en särskild finlandssvensk försvarsdag. Den finlandssvenska försvarsdagen skulle ta upp aktuella frågor om nationellt försvar, försvarspolitik och försvarsmakten på svenska. Som evenemangets målgrupp definierades både civila och reservister. Från början beslöts att organisera den nationella försvarsdagen som ett endagsarrangemang, där de främsta nationella försvarsexperterna skulle fungera som föreläsare och initiera diskussionen. Ungefär samtidigt startade också det nordiska försvarssamarbetet. Det visade sig att intresset för frågan var stort i Sverige, men även i Norge och Danmark.

orastavaa pohjoismaista puolustusyhteistyötä. Asia oli ajankohtainen, sillä hän oli juuri palannut Norjasta ja keskustellut siellä pohjoismaisesta puolustusyhteistyöstä. Seuraavina vuosina kiinnostus maanpuolustuspäivää kohtaa kasvoi, ja useat järjestöt liittyivät tapahtumaan mukaan osallistujina tai osajärjestäjinä. MPK sisällytti puolustuspäivän kurssivalikoimaansa, ja myös Sininen Reservi ry, Nylands Brigads Gille, Suomen Reserviupseeriliitto, Kadettikunta sekä Rajavartiolaitos osallistuivat ja vaikuttivat tapahtumaan.

Toinen suomenruotsalainen maanpuolustuspäivä järjestettiin vuonna 2011 Turussa Merivoimien esikunnassa, kolmas vuonna 2013 Dragsvikissä Uudenmaan prikaatissa, neljäs vuonna 2015 Säkylässä Porin prikaatissa, viides vuonna 2017 Santahaminassa Maanpuolustuskorkeakoulussa, kuudes vuonna 2019 Haminassa Reserviupseerikoulussa ja seitsemäs vuonna 2022 Lahdessa upseerikerholla. Seuraava tilaisuus on suunnitteilla alkuvuoteen 2024.

Maanpuolustuspäivillä on esiintynyt monia keskeisiä vaikuttajia, kuten Suomen puolustusvoimien komentajat Juhani Kaskeala, Ari Puheloinen ja Jarmo Lindberg, Ruotsin puolustusvoimien komentaja Sverker Göransson ja Norjan puolustusvoimien komentaja kollegansa Harald Sunde. Osallistujien joukkoon ovat lukeutuneet myös puolustusministerit Carl Haglund ja Jan-Erik Enestam sekä lukuisat muut ministerit ja suurlähettiläät.

Oman roolin hakemista vapaaehtois kentällä

Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 4/2015 Meripuolustuspiirin päällikkö **Henrik Nystén** ja Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Elfving avasivat vapaaehtoisen meripuolustuskentän historiaa ja senhetkistä tilannetta sekä arvioivat tulevaa:

Työnjako Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) ja Sininen Reservi ry:n välillä on selkeä. MPK on kouluttava järjestö, Sininen Reservi ry vastaa vapaaehtoiskentän muusta toiminnasta. Sininen Reservi kokoaa meripuolustuksen vapaaehtoisen maanpuolustustyön yhdistykset. Kukin yhdistys toimii oman toiminta-ajatuksensa mukaisesti, mutta kaikkia yhdistävät kolme tekijää: (1) maanpuolustushenki, (2) reserviläisyys ja (3) Merivoimat tai merivartiostot.

Yhdistysten aktiivit jäsenet toimivat usein myös MPK:ssa. Näin ollen samoilla henkilöillä voi olla eri roolit MPK:n ja Sinisen Reservin puitteissa. Tietty reserviläinen saattaa olla MPK:n sitoutunut, hän toimii jonkun kurssin johtajana ja osallistuu Meripuolustuspiirin toiminnan suunnitteluun. Hän voi myös osallistua toiselle kurssille, ilman johtovastuuta. Kurssitoiminnan ohella hän on Sinisen Reservin jäsenyhdistyksen aktiivi ja toimii siellä jonkun kilpailun johtajana, yhteysupseerina, järjestää oman aselajinsa tilaisuutta tms. Kaikki MPK:n toimijat eivät osallistu Sinisen Reservin sateenvarjon alaiseen toimintaan, ja kaikki reserviläiset eivät osallistu MPK:n koulutustoimintaan.

Näin itse kukin valitsee itselleen sopivan paletin, mutta selvää on, että molempia tarvitaan: koulutusjärjestöä ja yhteisöllisyydestä huolehtivat yhdistykset. Molemmat tukevat iskukykyisen reservin kehitystä.

Initiativ till försvarsdagen togs av den år 2005 grundade svenskspråkiga föreningen Svensk utveckling rf, som främjar näringsliv, kultur och landsförsvar, och som har varit huvudarrangör för evenemanget sedan starten. Den första försvarsdagen anordnades 2009 på Sveaborg vid Sjökrigsskolan, där huvudtalare var försvarsmaktens kommandör, amiral Juhani Kaskeala, som bland annat behandlade det spirande nordiska försvarssamarbetet. Ärendet var lägligt, eftersom han just kommit hem från Norge och diskuterat nordiskt försvarssamarbete där. Under de följande åren växte intresset för Försvarsdagen och flera organisationer anslöt sig till evenemanget som deltagare eller medarrangörer. MPK inkluderade försvarsdagen i sitt kursurval och även Marinreserven, Nylands Brigads Gille, Finlands Reservofficersförbund, Kadettkåren och Gränsbevakningsväsendet deltog i och påverkade evenemanget.

Den andra finlandssvenska försvarsdagen anordnades 2011 vid marinstaben i Åbo, den tredje 2013 i Dragsvik i Nylands brigad, den fjärde 2015 i Säkylä i Björneborgs brigad, den femte 2017 i Sandhamn vid Försvarshögskolan, den sjätte 2019 i Fredrikshamn vid reservofficersskolan och den sjunde 2022 i Lahtis på officersklubben. Nästa evenemang är planerat till början av 2024.

Många nyckelinfluenser har uppträtt på Försvarsdagarna, såsom kommandören för försvarsmakten Juhani Kaskeala, Ari Puheloinen och Jarmo Lindberg, överbefälhavaren för Sveriges försvarsmakt Sverker Göransson och hans kollega Harald Sunde, befälhavaren för det norska försvaret. Bland deltagarna har också funnits försvarsministrarna Carl Haglund och Jan-Erik Enestam samt ett flertal andra ministrar och ambassadörer.

Sökande efter den egna rollen i frivilligfältet

I nummer 4/2015 av tidskriften Rannikon Puolustaja behandlade chefen för sjöförsvarsdistriktet, **Henrik Nystén**, och ordföranden för Marinreserven, Robin Elfving, det frivilliga sjöförsvarsfältets historia och nuläge och gav sin bedömning om framtiden:

Arbetsfördelningen mellan Försvarsutbildningsföreningen (MPK) och Marinreserven är tydlig. MPK är en utbildningsorganisation, Marinreserven ansvarar för den övriga verksamheten inom frivilligområdet. Marinreserven samlar föreningarna inom sjöförsvaret

frivilligarbete. Varje förening verkar enligt sin egen verksamhetsidé, men alla förenas av tre faktorer: (1) försvarsandan, (2) att vara reservist och (3) marinen eller sjöbevakningen.

Aktiva föreningsmedlemmar verkar ofta även i MPK. Sålunda kan samma personer ha olika roller inom MPK och marinreserven. En viss reservist kan vara engagerad i MPK, han arbetar som kursledare och deltar i planeringen av Sjöförsvarsdistriktets verksamhet. Han kan även delta i en annan kurs, utan ledningsansvar. Utöver kursverksamheten är han aktiv i Marinreservens medlemsförening och arbetar där som tävlingsledare,

Vuoden 2016 toiminta oli vakiintunutta ja sen päätavoitteet saavutettiin tiedottamisen suhteen. Jäsenyhdistysten yhteistyöhön liittyviä toimenpiteitä tehtiin ja työtä jatketaan edelleen. Mielenkiinto Meritaitokilpailua kohtaan oli valitettavasti lopahtanut, eikä kilpailua järjestetty. Vuosikokous hyväksyi yhdistykselle viisivuotisstrategian vuoteen 2020 asti. Se linjasi yhdistyksen toimintaa seuraavasti:

Sininen Reservi ry on vapaaehtoisen meripuolustuskentän kokoava voima. Yhdistys huolehtii kenttämme yhteisöllisyydestä, yhteistyöstä ja reservin iskukyvyystä. Vahvistamme vakiintunutta toimintaa, joka tuo jäsenyhdistyksille lisäarvoa. Vahvistamme ”tavamerkkiämme”, ”brändiä”, jonka alla tehdään asioita yhdessä ja jonka alla kaikki jäsenyhdistykset voivat ylpäästi toimia ja kehittää omaa toimintaansa.

Sininen Reservi tukee jäsenyhdistystensä rekrytointia ja osana tätä luovumme asteittain varusmiesten palkitsemisista – on jäsenyhdistysten tehtävä hoitaa, että jokainen reserviin siirtyvä varusmies saa tietoa hänelle sopivasta reserviläisyhdistyksestä. Sinisellä Reservillä ei jatkossakaan ole henkilöjäseniä. Sininen Reservi tukee jäsenyhdistystensä rekrytointia ja osana tätä luovumme asteittain varusmiesten palkitsemisista – on jäsenyhdistysten tehtävä hoitaa, että jokainen reserviin siirtyvä varusmies saa tietoa hänelle sopivasta reserviläisyhdistyksestä. Sinisellä Reservillä ei jatkossakaan ole henkilöjäseniä.

Vuosikokoukselle esiteltiin myös Sininen Reservi ry:n uusi graafinen ilme, ja hallitus vahvisti graafisen ohjeen toukokuussa. Tuosta alkaen yhdistyksen tunnus on ollut kaksikielinen, *Sininen Reservi – Marinreserven*.

Maanpuolustuksen Tukisäätiön vuoden 2015 lopulla saatu merkittävä tuki mahdollisti graafisen ilmeen uudistuksen suunnitellusti.

Vuoden 2016 tärkeimpinä tapahtumina voidaan pitää 8.7. Tammisaaressa vietettyä Merivoimien vuosipäivää sekä Meripuolustuspäivää, joka järjestettiin 23.10. Merisotakoululla Suomenlinnassa. Meripuolustuspäivän tilannekatsauksessaan Elfving käsitteli tiedottamista ja tilannetietoisuutta: Sinisen Reservin tehtävä ei ole ainoastaan tiedottaa toiminnastaan jäsenyhdistyksilleen – Merivoimien reserviläistoiminnan näkyminen muussa reserviläiskentässä ja laajemmin yhteiskunnassa on tärkeää. Tilannetietoisuuden ja osaamisen ylläpidon kannalta on myös tärkeää, että reserviläiset seuraavat keskustelua yhteiskunnassa. Meripuolustuspäivänä julkaistiin Sinisen Reservin Twitter-opas, tavoitteena innoittaa meripuolustuksesta kiinnostuneita seuraamaan ajankohtaista keskustelua. Opas julkaistiin myöhemmin myös Sinisen Reservin kotisivuilla.

Kaksikymmenvuotiaan järjestön tulevaisuudensuunnitelmat

Yhdistyksen perustamisesta tuli kuluneeksi 20 vuotta 17.5.2017. Merkkipäivää päätettiin juhlistaa, joskin ”työn merkeissä”. Rannikkosotilaskotiyhdistyksen (RSKY) tiloissa järjestettiin jäsenyhdistyksille tarkoitettu esitelmätilaisuus, jossa komentaja **Pasi Rantakari** Puolustusministeriöstä kertoi Puolustusselonteosta. Tapahtumaan osallistui noin 30 henkilöä, ja sen jatkeeksi hallitus piti normaalin kokouksen. Vuosi 2017 oli myös itseenäisen Suomen 100-vuotisjuhlavuosi. Puolustusvoimat juhli lippujuhlaansa näytävästi 100-vuotiaan Suomen kunniaksi Helsingissä. Linnakeveneet Kuivasaari sekä Lavansaari osallistuivat tapahtumiin, ja Sinisen Reservin

förbindelseofficer, anordnar ett evenemang för sitt eget vapenslag etc. Alla medlemmar i MPK deltar inte i aktiviteter under Marinreserven, och alla reservister deltar inte i MPK:s utbildningsverksamhet.

På så sätt väljer alla den palett som passar dem, men det är klart att båda behövs: utbildningsorganisationen och föreningarna som tar hand om gemenskap. Båda stöder utvecklingen av en slagkraftig reserv.

Verksamheten 2016 var etablerad och dess huvudmål uppnåddes gällande informationsverksamhet. Åtgärder relaterade till medlemsföreningarnas samarbete vidtogs och arbetet pågår fortfarande. Tyvärr hade intresset för Marin tävlingen upphört, och tävlingen arrangerades inte. Årsmötet godkände en femårig strategi för föreningen fram till 2020. Den beskrev föreningens verksamhet enligt följande:

Marinreserven är den förenande kraften inom det frivilliga sjöförsvarsfältet. Föreningen tar hand om vår gemenskap på medlemsfältet, samarbete och reservens slagkraft. Vi förstärker etablerade verksamhetsformer som tillför medlemsföreningarna mervärde. Vi stärker vårt ”varumärke”, under vilket vi gör saker tillsammans och under vilket alla medlemsföreningar stolt kan verka och utveckla sin verksamhet.

Marinreserven stödjer sina medlemsföreningars rekrytering och som ett led i detta avstår vi successivt från att belöna värnpliktiga – det är medlemsföreningarnas uppgift att se till att varje värnpliktig som överflyttas till reserven får information om den reservistföreningen som passar honom. Marinreserven kommer heller i fortsättningens inte att ha några personliga medlemmar.

Marinreservens nya grafiska profil presenterades också för årsmötet och styrelsen bekräftade de grafiska riktlinjerna i maj. Sedan dess har föreningens logotyp varit tvåspråkig, Sininen Reservi - Marinreserven. Det betydande stöd som föreningen fick av Försvarsfrämjandet rf i slutet av 2015 gjorde det möjligt att förnya den grafiska profilen som planerat.

Som de viktigaste händelserna under 2016 kan betraktas Marinens årsdag 8.7 i Ekenäs och Sjöförsvarsdagen, som anordnades den 23 oktober i sjökrigsskolan på Sveaborg. I sin lägesrapport på Sjöförsvarsdagen behandlade Elfving information och lägeskänedom: Marinreservens uppgift är inte bara att informera sina medlemsföreningar om sin verksamhet – det är viktigt att marinens reservistverksamhet är synlig i det övriga reservistfältet och även mera allmänt i samhället. När det gäller situationsmedvetenhet och kompetensupprätthållande är det också viktigt att reservister följer diskussionen i samhället. På sjöförsvarsdagen, i och med upprättandet av Marinreservens Twitterkonto, publicerades en Twitter-guide vars syfte var att inspirera dem som är intresserade av sjöförsvaret att följa aktuella diskussioner. Guiden publicerades senare också på Marinreservens webbplats. Mer om kommunikation i sociala medier finns i kapitel 3.4 i detta verk.

Den tjugoföråriga organisationens framtidsplaner

20 år har gått sedan föreningens grundande den 17 maj 1917. Man beslöt att fira jubileet, om än ”i arbetets tecken”. I Kustsoldathemsföreningens (RSKY) lokaler anordnades ett tillfälle för medlemsföreningarna, där kommandör **Pasi Rantakari** från försvarsministeriet berättade om försvarsredogörelsen. Ett 30-tal personer deltog i evenemanget och styrelsen höll ett ordinarie möte efteråt. År 2017 var också 100-årsjubileumsår för det självständiga

lippu oli mukana valtakunnallisessa paraatissa. Yhdistys osallistui lisäksi vapaaehtoisen maanpuolustusyhteisön ”Nuku Rauhassa”- kokonaisturvallisuuskampanjaan ja järjesti valokuvauskilpailun.

Merivoimien vuosipäivän viettoon Vaasassa Sininen Reservi osallistui asettamalla lippunsa paraatikatselmukseen yhdessä MPK:n Meripuolustuspiirin kanssa. Sininen Reservi oli mukana Merivoimien esittelykentällä näyttävästi uuden messuteltan sekä uusien rantalippujen ja bannerien kanssa. Esittelypisteen täydensivät vieressä olevat reserviläisalakset *Halkokari*, *Sommarö* ja *Maria*, joihin yleisö pääsi tutustumaan. Sinisellä Reservillä oli jälleen järjestelyvastuu iltajuhlista, jotka keräsi yli 90 osallistujaa. Juhlat alkoivat Kuntsin taidemuseossa, jossa juotiin tervetuliaismaljat. Sieltä siirryttiin linja-autoilla Hemmergårdenin tiloihin, missä itse juhla pidettiin.

Robin Elfving kertoi haastattelussaan Sinisen Reservin muodostuneen hänelle itselleen erittäin tärkeäksi ja mielenkiintoiseksi. Hän totesi, että yhteydenpito Merivoimien johtoon, merivartiostoihin ja jäsenyhdistysten edustajiin toiminnan suunnittelussa on tärkeää. Tärkeimpinä yhteistoiminnan osalta maanpuolustuksellisesti ovat Merivoimat ja merivartiostot ja sitten MPK koulutusorganisaationa. Muiden, kuten liittoina Reserviupseeriliiton, Reserviläisliiton, Maanpuolustuskiltojen liiton ja Reserviläisurheiluliiton kanssa ei kovin paljon ollut tekemistä. Näihin kuitenkin ylläpidettiin ja oli hyvät suhteet – tarvittaessa saattoi soittaa suoraan puheenjohtajalle. Kansainvälisiä suhteita ei saatu syntymään yhtä helposti: yhteistyötahon löytyminen esimerkiksi Ruotsista ei osoittautunut helpoksi tehtäväksi.

Elfving koki, että hänen puheenjohtajakaudellaan tehtiin paljon hyviä

asioita Sininen Reservi ry:n toiminnan parantamiseksi. Järjestölle hankittiin messukatos ja muuta esittelymateriaalia, visuaalista ohjeistusta tarkennettiin, uudet kotisivut julkaistiin ja meritaitokilpailua uudistettiin. Yhdistyksen yksi arvoista on yhteistoiminta, ja yhdistyksen yksi tärkeimmistä tehtävistä on yhdistysten yhteistoiminnan mahdollistaminen ja lisääminen. Näiden suhteen Elfving koki oman kautensa jälkeen edelleen paljon parannettavaa. Amiraali Visan toiveen mukaisesti on erinomainen asia, että saman sateenvarjon alle oli saatu yli kolmekymmentä vapaaehtoisen meripuolustuksen piirissä toimivaa yhdistystä. Isona haasteena kuitenkin oli, että itsenäisiä jäsenyhdistyksiä on monista yrityksistä huolimatta ollut vaikeaa saada tekemään töitä näiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhtenä tavoitteena puheenjohtajalla oli saada uusia tekijöitä ja ajatuksia hallitukseen sekä sen työn tekemiseen ja samalla nuorentaa myös sitä. Samoin hallituksen jäsenten lukumäärää olisi ollut hyvä saada pienemmäksi ja työskentelyä tehokkaammaksi. Haasteina olivat Elfvingin sanojen mukaan myös ”ukkoutuminen” ja ”luopumisen tuska”. Hän kertoi haastattelussaan hyvänä esimerkkinä Suomenlahden Merivartiokillan, joka oli osoittanut, kuinka asian perinpohjaisella käsittelyllä vanhenevan ikäkehityksen suuntaa on mahdollista muuttaa. Elfving jatkoi seuraajansa kaudella vielä yhdistyksen taloudenhoitajana kolmen vuoden ajan sekä yhdistyksen ja Sinisen Reservin edustajana MPK:n hallituksen varajäsenenä ja hallintovaliokunnan puheenjohtajana. MPK:n hallinnossa hän piti vapaaehtoisen meripuolustuksen toimintaa esillä.

Finland. Försvarsmakten firade på ett synligt sätt sin fanfest i Helsingfors det 100 åriga Finland till ära. Fortbåtarna Kuivasaari och Lavansaari deltog i evenemangen och Marinreservens fana ingick i den nationella paraden. Föreningen deltog också i frivilliga försvarssamfundets Nuku Rauhassa-helhetssäkerhetskampanjen och anordnade en fototävling.

Marinreserven deltog i firandet av Marinens årsdag i Vasa genom att tillsammans med Sjöförsvarsdistriktet MPK placera sin fana i paraden. Marinreserven var på plats vid marinens presentationsfält med ett spektakulärt nytt utställningstält och nya strandflaggor och banderoller. Presentationsplatsen kompletterades av de intilliggande reservistfartygen *Halkokari*, *Sommarö* och *Maria*, som allmänheten fick bekanta sig med. Marinreserven ansvarade återigen för arrangemanget av kvällsfesten som samlade över 90 deltagare. Festen började på Kuntsi konstmuseum där välkomstskålar intogs. Därifrån togs bussar till Hemmergårdens lokaler där själva festen hölls.

Robin Elfving sade i sin intervju att Marinreserven har blivit väldigt viktig och intressant för honom själv. Han konstaterade att kommunikationen med marinens ledning, sjöbevakningen och representanter för medlemsföreningarna är viktig i planeringen av verksamheten. De viktigaste när det gäller samarbete, angående det nationella försvaret, är marinen och sjöbevakningen, samt sedan MPK som utbildningsorganisation. Det har inte varit mycket att göra med andra, som Reservofficersförbundet, Reservistförbundet, Försvarsgillens Förbund och Reservistidrottsförbundet. Vi upprätthöll dock och hade goda relationer med dem – vid behov kunde man ringa direkt till ordföranden. Internationella relationer kunde inte upprättas lika lätt: att hitta en partner i Sverige visade sig till exempel inte vara en lätt uppgift. När det gäller samhällelig inverkan bereddes, under Elfving

ordförandeperiod, en ny lag om frivilligt försvar. Ordföranden tyckte att det var viktigt att hålla styrelsen informerad om hur förberedelserna fortskred och i olika utfrågningar och opinionsrundor lyfte Marinreserven fram lagens tyngdpunkt på armén – man kom inte alltid ihåg att beakta marinens, flygvapnets och gränsbevakningsväsendets behov.

Elfving ansåg att många bra saker, under hans ordförandeskap gjordes för att förbättra verksamheten i Marinreserven. Ett mässtält och annat presentationsmaterial införskaffades till organisationen, de visuella instruktionserna förfinades, en ny hemsida och Twitter-profil publicerades och Marin tävlingen förnyades. När det gäller samarbetet mellan medlemsföreningarna kände Elfving att det efter den egna ordförandeperioden fortfarande fanns mycket utrymme för förbättringar. I enlighet med amiral Visas önskan var det en utmärkt sak att mer än trettio föreningar verksamma inom ramen för frivilligt sjöförsvar hade förts in under samma tak. Den stora utmaningen var dock att det, trots många försök, har varit svårt att få fristående medlemsföreningar att arbeta för att nå dessa gemensamma mål.

Ett av ordförandens mål var att få in nya aktiva medlemmar och idéer i styrelsen och dess arbete och samtidigt att också föryngra den. Likaså hade det varit bra att minska antalet styrelseledamöter och effektivisera arbetet. Enligt Elfving var utmaningarna också ”förgubbning” och ”smärtan med att lämna”. I sin intervju gav han ett bra exempel på Finska vikens sjöbevakningssgille, som hade visat hur det är möjligt att ändra riktningen på föräldringsutvecklingen genom att grundligt ta itu med frågan. Under sin efterträdarens mandatperiod fortsatte Elfving som föreningens kassör i tre år och som representant för föreningen som suppleant i MPK:s styrelse och ordförande i förvaltningsutskottet. I MPK:s administration höll han det frivilliga sjöförsvarets sak framme.

2.8. Uudistuva vapaaehtoinen maanpuolustus – Antti Rautiainen (2018–2022)

Kuva/Bild 2.7. Antti Rautiainen.

Kahden laivastotaustaisen puheenjohtajan jälkeen vuorossa oli rannikkojääkäri. Puheenjohtajaksi olivat ilmoittautuneet **Antti Rautiainen** ja **Mika Kuutti**, joista edellinen valittiin uudeksi puheenjohtajaksi Dragsvikin upseerikerholla pidetyssä vuosikokouksessa 14.4.2018. Kokouksen puheenjohtajana toimi Nylands Brigads Gillen **Kurt Stoor**, jolloin pidettiin myös kiinni perinteeksi muodostuneesta tavasta, jossa puheenjohtajana toimi paikallisen yhdistyksen edustaja.

Vuosikokous hyväksyi toimintasuunnitelman, jonka mukaan yhdistys keskittyy päätehtäväänsä eli jäsenyhdistystensä yhteistyöhön sekä tukee jäsenyhdistystensä rekrytointia ja vapaaehtoisen meripuolustuksen reserviläistoiminnan edellytysten parantamista. Yhdistysten yhteistyön kehittämisessä oli otettava huomioon alueelliset tarpeet, ja jäsenyhdistyksiä tuli kannustaa oma-aloitteisuuteen sekä tuomaan kehitystyöhön liittyviä ideoita esille. Yhteistoimintaan ja Merivoimien komentajan Siniselle Reserville esittämään toiveeseen liittyen Kaakonkulmalle päätettiin alkaa aktivoida Merivoimien reserviläisten yhdistystoimintaa.

Rautiainen oli ennen puheenjohtajaksi valintaansa ollut yhdistyksen hallituksen työskentelyssä mukana jo kuusi vuotta, joista kaksi viimeistä varapuheenjohtajana. Rannikkojääkärikoulussa varusmiespalveluksensa vuosina 1983–1984 suorittanut Rautiainen oli osallistunut vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan palveluksensa jälkeen erittäin aktiivisesti niin eri yhdistyksissä hallintotehtävissä kuin Puolustusvoimien ja MPK:n sitoutuneena kouluttajana. Rannikkojääkärikillan hallituksessa vaikutetut yli kaksi vuosikymmentä, Stadin Sissien esikuntatyöskentelykurssin johtotehtävät, Ruotsissa suoritettut FBU:n kurssit, laskuvarjohyppykurssi Virossa, lukuisat MPK:n kurssit sekä paikallisosastotoiminta RanPAT:ssa olivat tuottaneet pohjan vahvalle näkemykselle vapaaehtoisesta maanpuolustuskentästä ja Sininen Reservi ry:n roolista.

Tavoitteikseen puheenjohtaja otti edellisen puheenjohtajankin esille ottamien haasteiden selättämisen lisäksi yhteistoiminnan lisäämisen sekä Kaakonkulman toiminnan ja nuorten aktivoimisen. Puheenjohtajakausi alkoi vauhdikkaasti, kun vuoteen 2018 sisältyivät niin Puolustusvoimien ja Merivoimien 100-vuotisjuhlallisuuDET, Merivoimien komentajia eri puolilta Eurooppaa yhteen tuonut CHENS-konferenssi kuin lukuisat kokonaisturvallisuustapahtumat. Yhdistyksen edustajat osallistuivat kokonaisturvallisuusmessuille Lahdessa yhteisellä osastolla Nylands Brigads Gillen ja Uudenmaan prikaatin kanssa sekä maanpuolustuspäivään Klaukkalassa. Meripuolustuspäivä, neljä Sinisen Reservin ampumakilpailua sekä kauden avaus- ja päätössaunat Merisotakoululla sekä Merivoimien tehtävienvaihto- ja kotitustilaisuudet lisäsivät aktiivisen vuoden saldoa.

2.8. Det frivilliga försvaret i förnyelse – Antti Rautiainen (2018–2022)

Efter två ordförande med marin bakgrund var det en kustjägares tur. **Antti Rautiainen** och **Mika Kuutti** hade anmält sig till ordförandetävlan, varav den förstnämnde valdes till ny ordförande vid årsmötet på Dragsviks officersklubb den 14 april 2018. **Kurt Stoor** från Nylands Brigads Gille var mötesordförande och man höll fast vid traditionen att ha en representant för lokalföreningen som ordförande.

Årsmötet godkände en verksamhetsplan, enligt vilken föreningen fokuserar på sin huvuduppgift, det vill säga sina medlemsföreningars samarbete, samt stödjer rekryteringen i sina medlemsföreningar och verkar för förbättring av förutsättningarna för reservistverksamhet inom det frivilliga sjöförsvaret. Regionala behov måste beaktas vid utvecklingen av samarbetet mellan föreningar och medlemsföreningarna måste uppmuntras att ta initiativ och föra fram sina idéer om utvecklingsarbete. I anslutning till samarbete och den önskan som marinchefen framfört till Marinreserven, beslöts att aktiveringen av marina reservisters föreningsverksamhet påbörjas i Sydöstra skärgården.

Innan Rautiainen valdes till ordförande hade han redan varit involverad i arbetet i föreningens styrelse i sex år, varav de två sista som vice ordförande. Rautiainen, som fullgjorde sin värnplikt i Kustjägarskolan 1983–1984, hade efter tjänstgöringen mycket aktivt deltagit i frivillig försvarsverksamhet, både i olika föreningar i administrativa befattningar och som engagerad av försvarsmakten och MPK engagerad utbildare. De drygt två decennierna som han suttit i Kustjägarlillets styrelse, ledningsuppgifterna för Stadin Sissis stabsarbetskurs, FBU-kurserna som genomförts i Sverige, fallskärmsshoppningskursen i Estland, ett flertal MPK-kurser och lokalavdelningsaktiviteter i RanPAT hade bildat grunden för en stark vision av det

frivilliga försvarsfältet och Marinreservens roll.

Förutom att lösa de utmaningar som den tidigare ordföranden tog upp, satte ordföranden som mål att öka samarbetet och att aktivera verksamheten i sydöstra skärgården och bland de unga. Ordförandeskapet började fartfyllt, eftersom 2018 inkluderade 100-årsfirandet av försvarsmakten och marinen, CHENS-konferensen som samlade marincheferna från olika delar av Europa och många övergripande säkerhetsevenemang. Föreningens representanter deltog i helhetssäkerhetsmässan i Lahtis med en gemensam monter med Nylands brigads Gille och Nylands brigad samt den nationella försvarsdagen i Klaukkala. Sjöförsvarsdagen, fyra Marinreservens skyttetävlingar och säsongens öppnings- och avslutningsbastur på Sjökrigsskolan, samt tillställningar i anslutning till byte av tjänsteuppgifter i marinen och hemförlovningar ökade saldot under det aktiva året.

Marinens förtjänstkors och offentliga evenemang

Marinen firade sitt 100-årsjubileum på många sätt, varav det viktigaste var jubileumsevenemangen på Aura ås strand vid Forum Marinum. Jubileet fick en speciell betydelse eftersom marinchefen, på dagen för jubileet, beviljade Marinreserven marinens förtjänstkors nr 106, vilket ordföranden tog emot på organisationens vägnar vid premieringen på Suomen Joutsen. Uppmärksamheten kändes som ett stort tack till alla tidigare styrelser, medlemmarna i Marinreservens medlemsföreningar och andra enheter som verkar under Sininen Reservis ”tak”.

Merivoimien ansioristi ja yleisötapahtumia

Merivoimat juhlisti sadatta toimintavuottaan monella tavalla, joista merkittävimpiä olivat Aurajoen rantaan Forum Marinumin edustalle sijoittuneet vuosipäivän tilaisuudet. Eriyisen vuosipäivästä teki Merivoimien komentajan Sininen Reservi ry:lle vuosipäivänä myöntämä Merivoimien ansioristi nro 106, jonka puheenjohtaja vastaanotti järjestön puolesta palkitsemistilaisuudessa Suomen Joutsenella. Huomionosoitus tuntui merkittävältä kiitokselta kaikille edeltäville hallituksille, Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksien jäsenille ja muille Sinisen Reservin ”sateenvarjon” alla toimiville tahoille.

Vara-amiraali **Veijo Taipalus** lausui seuraavat saatesanat Merivoimien ansioristi luovutuksen yhteydessä:

Sininen Reservi ry:n päätehtävä on edistää jäsenyhdistystensä yhteistyötä ja koordinoida toimintaa, jossa useampi yhdistys on mukana. Yhdistys tekee merkityksellistä yhteistoimintaa myös Merivoimien kanssa. Yhteistoiminnan pääasiallisena tavoitteena on edistää meripuolustusta ja yhteisöllisyyttä, joka on kaikkien toimijoiden yhteinen etu. Sinisen Reservin toiminnassa on pitkä kumppanuus Merivoimien kanssa ollut keskeinen tekijä kaikilla toimintatasoilla. Sinisen Reservin tavoitteina on edistää kaikkien osallistujien toimintaedellytyksiä, verkottumista sekä yhteistyötä.

Sininen Reservi on tarjonnut Merivoimien reserviläisille mahdollisuuden osallistua aktiiviseen toimintaan, joka on tukenut Merivoimien ja sen reserviläisiä luomalla yhteenkuuluvuuden tunnetta ja maanpuolustushenkeä. Sininen Reservi on avustanut Merivoimia erilaisissa tapahtumissa, kuten laivastovierailujen ja kilpailujen

järjestelyissä sekä vapaaehtoisten harjoitusten toteuttamisessa.

Merivoimat kiittää Sinistä Reserviä aktiivisesta työstä meripuolustuksen hyväksi ja toivottaa menestystä tuleviin haasteisiin.

Seuraava tapahtuma Turussa oli jo reilun kuukauden kuluttua, kun *Nuku Rauhassa Turku 2018* eli merellinen kokonaisturvallisuustapahtuma sekä Puolustusvoimien kesäkiertue saivat ihmiset liikkeelle Aurajoen rantaan Varvintorille ja Suomen Joutsenen edustalle. Yleisölle avoimessa koko perheen ilmaistapahtumassa esiteltiin monipuolisesti eri turvallisuusviranomaisten ja -järjestöjen toimintaa toimintarastien, näytösten ja kalustoesittelyjen muodossa. Varvintorilla viihdytti yleisöä useampi yhtye ja orkesteri. Sininen Reservi ry sekä alukset m/s Pirkanmaa ja m/s Norppa olivat mukana, ja yleisölle tarjottiin mahdollisuus veneajeluun Aurajoella kiltavene Norpalla.

Puheenjohtajakierros jäsenyhdistysten kuulumisia selvittämässä

Yhdistyksen vuosi 2019 alkoi kuudennen suomenruotsalaisen maanpuolustuspäivän järjestelytehtävissä. Rannikon Puolustaja -lehden kirjoituksessaan puheenjohtaja Rautiainen kirjoitti Sininen Reservi ry:n toiminnan perustana olevan yhteistoiminta ja yhteisöllisyys. Näihin liittyi myös puheenjohtajakierros, jonka hän aloitti tammikuussa Kymen Laivastokillasta RUK:n päättäjäistilaisuuden yhteydessä. Seuraavaksi hän osallistui Loviisassa maaliskuun alussa Rannikkosotilaskotiyhdistyksen vuosikokousta edeltäneeseen laajennetun hallituksen kokoukseen, jossa mukana olivat hallituksen jäsenten lisäksi kaikki yhdistyksen paikallisosastot. Puheenjoh-

Viceamiral **Veijo Taipalus** yttrade följande ord vid överräckningen av marinens förtjänstkors:

Marinreservens huvudsakliga uppgift är att främja samarbetet mellan sina medlemsföreningar och samordna aktiviteter där flera föreningar är involverade. Föreningen bedriver även ett meningsfullt samarbete med marinen. Huvudmålet med samarbetet är att främja sjöförsvaret och gemenskap, vilket är ett gemensamt intresse för alla aktörer. I Marinreservens verksamhet har det långa partnerskapet med marinen varit en nyckelfaktor på alla operativa nivåer. Marinreserven mål är att främja alla deltagares verksamhetsförhållanden, bildande av nätverk och samarbete.

Marinreserven har erbjudit marinens reservister möjlighet att delta i aktiv verksamhet som har stöttat marinen och dess reservister genom att skapa en känsla av samhörighet och en försvarsanda. Marinreserven har hjälpt marinen vid olika evenemang, såsom anordnandet av flottbesök och tävlingar och genomförandet av frivilliga övningar. Marinen tackar Marinreserven för dess aktiva arbete och önskar all framgång i framtida utmaningar.

Nästa evenemang i Åbo ordnades redan en knapp månas senare, då Nuku Rauhasa Turku 2018, ett helhetssäkerhetsevenemang med marin prägel, och försvarsmaktens sommarturné fick folk att komma till Aura å stranden, Varvstorget och till området vid Suomen Joutsen. Olika säkerhetsmyndigheters och organisationers verksamhet presenterades på olika sätt i form av aktivitetspunkter, demonstrationer och utrustningsutställningar i det kostnadsfria evenemanget öppet för allmänheten och avsett för hela fa-

miljen. Flera band och orkestrar underhöll publiken på Varvstorget. Marinreserven och fartygen m/s Pirkanmaa och m/s Norppa deltog och allmänheten erbjöds möjlighet att ta en båttur på Aura å med gillebåten Norppa.

Ordföranderunda för att ta reda på hur det står till i medlemsföreningarna

År 2019 inleddes i föreningen med anordnandet av den sjätte finlandssvenska försvarsdagen. I sin artikel i tidskriften Rannikon Puolustaja skrev ordförande Rautiainen att samarbete och gemenskap är grunden för Marinreservens verksamhet. Till dessa hörde även ordförandens turné som han startade i januari från Kymen Laivastokilta i samband med reservofficerskursens avslutningsceremoni. Därefter deltog han i Lovisa i början av mars i det utökade styrelsemötet, som föregick kustsoldathemsföreningens årsmöte, och där förutom styrelsemedlemmarna också representanter för alla regionalorganisationer deltog. Ordförandens besökte Helsingfors reservsjöofficiäres, Öst-erbottens flottgilles och Öst-erbottens sjöbevakningsgilles möten. Vid evenemangen diskuterades hur Marinreserven på bästa sätt skulle kunna stödja medlemsföreningarna i deras utmaningar och å andra sidan vilka former av samarbete som skulle kunna genomföras med andra föreningar.

Ordförandeomgången fortsatte vid styrelsemötet för Sveaborgs kustartillerigille i Kajanus bastu i Obbnäs i maj. Ordförande Rautiainen skrev på våren i tidningen Rannikon Puolustaja att Marinreserven och dess medlemsföreningar har många utmärkta aktiviteter, men det finns också mycket att förbättra. Medlemsrekrytering och förnygring samt aktivering av medlemmarna upplevdes fortfarande som de viktigaste utmaningarna. Han hoppades att föreningarnas styrelser skulle fokusera på utmaningarna på sina kommande

tajavierailuja toteutui myös Helsingin Reservimeriupseerien, Pohjanlahden Laivastokillan ja Pohjanlahden Merivartiokillan kokouksiin. Tilaisuuksissa pohdittiin yhdessä, miten Sininen Reservi ry voisi parhaiten tukea jäsenyhdistyksiä niiden haasteissa ja toisaalta mitä yhteistyömuotoja voisi toteuttaa muiden yhdistysten kanssa.

Puheenjohtajakierros jatkui Suomenlinnan Rannikkotyökistökillan hallituksen kokouksessa Kajanuksen saunalla Upinniemessä toukokuussa. Puheenjohtaja Rautiainen kirjoitti keväällä Rannikon Puolustaja lehteen, että Sininen Reservi ry:llä ja sen jäsenyhdistyksillä on paljon erinomaista toimintaa, mutta paljon on parannettavaakin. Tärkeimmiksi haasteiksi koettiin edelleen jäsenrekrytointi sekä jäsenistön nuorentaminen ja aktivoiminen. Hän toivoi yhdistysten hallitusten paneutuvan haasteisiin tulevaisissa kokouksissaan ja tosissaan etsivän keinoja niiden ratkaisemiseksi. Yhdistysten yhteistyö on myös tärkeää, jotta rajalliset resurssit saisitaisiin mahdollisimman hyvin käyttöön.

Yhteistoimintaan liittyi myös tapaamisia uusien komentajien kanssa. Sinisen Reservin edustajat tapasivat Merivoimien komentajan ja esikuntapäällikön, Merisotakoulun uuden johtajan sekä Rannikkoprikaatin ja Rannikkolaivaston uudet komentajat. Näissä tapaamisissa esiteltiin yhdistyksen toimintaa, yhteistoimintamuotoja MPK:n Meripuolustuspiirin kanssa sekä mietittiin mahdollisuuksia edelleen kehittää yhteistyötä. Niin Rajavartiolaituksen 100-vuotisjuhlat kuin Rannikkotyökistösäätiön ja Rannikkotyökistön perinneyhdistyksen 40-vuotisjuhlat antoivat onnittelujen ohessa mahdollisuuden verkostoitumiseen. Sininen Reservi ry ja sen jäsenyhdistykset olivat myös mukana niin Rannikkoprikaatin kuin Uudenmaan prikaatin valapäivissä.

Sininen Reservi osallistui omalla jäsenyhdistyksien jäsenistä kootulla osastollaan maailman suurimpaan marssitapahtumaan, Nijmegenin

marssiin 16.–19.7., josta selviydyttiin kunnialla ja melkoisilla rakoilla. Sininen Reservi ry oli jäsenyhdistyksineen esillä myös Turussa, ensin Nuku Rauhasa-tapahtumassa 24.–25.5. ja sitten Turun messuilla 23.–24.8. Myös ampumapäivät saivat jäsenyhdistyksien edustajat liikkeelle. Harmillisesti voimaantulleet ja voimaantulevat lakimuutokset vaikuttivat toimintaan siten, että Raasin ampumapäivää ei voitu järjestää.

Lakimuutoksesta koronan sävyttämiin poikkeusvuosiin

Rautiainen kirjoitti Rannikon Puolustaja-lehden numeroon, 1/2020 että reserviläisen kannalta viime vuosikymmenen merkittävin asia oli eduskunnan 5.7.2019 vahvistama vapaaehtoisen maanpuolustuksen lakimuutos. Uusi laki tarkensi käsitteitä *sotilaallinen koulutus* ja *sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus* (SOTVA) sekä lain soveltamista Rajavartiolaikokseen. Lisäksi siinä määritetään puolustusministeriön, Puolustusvoimien ja pääesikunnan vapaaehtoista maanpuolustusta koskevat tehtävät. Reserviläisiä voitiin jatkossa käyttää myös kouluttajatehtävissä Puolustusvoimien johtamissa kertausharjoituksissa (KH) ja vapaaehtoisissa harjoituksissa (VEH). Yksittäisen reserviläisen kannalta uudistus toi myös mahdollisuuden kehittää osaamistaan nousujohteisesti ja tavoitteellisesti. Ampuma-ase-lain 15.7.2019 voimaan tullut muutos vaikutti myös osaltaan reserviläisten ammuttotoimintaan ja samalla Sinisen Reservin tuleviin tapahtumiin.

Lakimuutos käynnisti MPK:n koulutusohjelmien laatimisen. Koulutusohjelmien tarkoituksena oli tukea poikkeusolojen joukkojen suunnitelmallista koulutusta ja luoda reserviläiselle omat osaamistavoitteet. Uudistuksen muassa MPK:lle valittiin myös valmiuspäälliköt kuhunkin piiriin, ja Sininen Re-

möten och på allvar leta efter sätt att lösa dem. Samarbete mellan föreningar är också viktigt för att på bästa sätt utnyttja de begränsade resurserna.

Samarbetet omfattade även möten med de nya kommandörerna. Representeranter för Marinreserven träffade marinchefen och stabschefen, den nya chefen för Sjökrigsskolan och de nya kommandörerna för kustbrigaden och kustflottan. Vid dessa möten presenterades föreningens verksamhet, samarbetsformer med MPK:s Sjöförsvarsdistrikt samt diskuterades möjligheter att vidareutveckla samarbetet. Både gränsbevakningsväsendets 100-årsjubileum och kustartilleristiftelsens Kustartilleriets traditionsförenings 40-årsjubileum erbjöd möjlighet till, förutom gratulationer, även nätverksbildning. Marinreserven och dess medlemsföreningar var också involverade i firandet av såväl Kustbrigadens som Nylands brigads militäreder.

Marinreserven deltog, med en egen avdelning bestående av medlemmar i medlemsföreningar, i världens största marschevenemang, Nijmegenmarschen den 16-19 juli, som avklarades med ära och en hel del blåsor. Marinreserven och dess medlemsföreningar visade upp sig också i Åbo, först vid Nuku Rauhasa-evenemanget 24-25 maj, och sedan på Åbo-mässan 23-24 augusti. Skyttedagarna fick även igång representeranter för medlemsföreningarna. Tyvärr påverkade de lagändringar som trädde i kraft och kommer att träda i kraft verksamheten på ett sådant sätt att skyttedagen i Raasi inte kunde ordnas.

Från lagändringen till de exceptionella åren präglade av corona

Rautiainen skrev i numret 1/2020 av tidningen Rannikon Puolustaja att det viktigaste för en reservist under det senaste decenniet var den frivilliga na-

tionella försvarslagstiftningen som godkändes av riksdagen den 5 juli 2019. Den nya lagen förtydligade begreppen *militär utbildning* och *utbildning som främjar militärt kunnande* (SOTVA) samt tillämpningen av lagen i gränsbevakningsväsendet. Därutöver definieras försvarsministeriets, försvarsmaktens och huvudstabens uppgifter när det gäller frivilligt försvar. I framtiden skulle reservister även kunna användas som utbildare vid repetitionsövningar (KH) och frivilliga övningar (VEH) som leds av försvarsmakten. Ur den enskilda reservisters synvinkel innebar reformen också en möjlighet att utveckla sina färdigheter på ett utvecklings- och målinriktat sätt. Ändringen av vapenlagen som trädde i kraft den 15 juli 2019 påverkade även reservisters skytteverksamhet och samtidigt marinreservens framtida händelser.

Lagändringen initierade utvecklingen av MPK:s utbildningsprogram. Syftet med utbildningsprogrammen var att stödja systematisk utbildning av trupper under kristider och att skapa egna kompetensmål för reservister. Bland annat valde MPK också beredskapschefer för varje distrikt och Marinreserven hälsade varmt välkommen löjtnant i.a. **Lauri Kinnunen** till sin nya tjänst i Sjöförsvarsdistriktet. De mest centrala områdena i arbetsbeskrivningen var utbildning, rekrytering av frivilliga samt beredskaps- och säkerhetsplanering. Det fanns tillräckligt med arbete under de kommande två åren, när ett nytt och mera omfattande system för utvecklande av militära färdigheter (SOTVA) skapades tillsammans med marinen för att stödja marinens behov.

Corona-pandemin som bröt ut i Finland i mars 2020 medförde betydande restriktioner för det frivilliga försvarets organisatoriska verksamhet under nästan två år. Restriktionerna orsakade av pandemin var, särskilt i början, mycket strikta, då evenemang ibland måste ställas in även med kort varsel. Årets första arrangemang, medlemsföreningarnas samarbetsmöte som planerades till mars på Forum Marinum i Åbo, fick ställas in och

servi toivotti luutnantti (evp) **Lauri Kinnusen** lämpimästi tervetulleeksi uuteen tehtäväänsä Meripuolustuspiiriin. Työnkuvan keskeisimpinä osa-alueina olivat koulutus, vapaaehtoisten rekrytointi sekä valmius- ja turvallisuussuunnittelu. Töitä riitti kahden seuraavan vuoden aikana, kun Merivoimien kanssa luotiin uusi ja aikaisempaa laajempi sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen (SOTVA) järjestelmä tukemaan Merivoimien tarpeita.

Maaliskuusta 2020 Suomessa alkanut koronaviruspandemia aiheutti merkittäviä rajoituksia vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestötoimintaan lähes kahdeksi vuodeksi. Pandemian aiheuttamat rajoitukset olivat varsinkin alkuun todella rajuja, kun tapahtumia jouduttiin perumaan toisinaan lyhyelläkin varoitusajalla. Vuoden ensimmäinen tapahtuma eli maaliskuulle suunniteltu jäsenyhdistysten yhteistyökokous Forum Marinumissa Turussa jouduttiin peruuttamaan, ja huhtikuulle suunniteltu vuosikokous siirrettiin syksyyn. Etäkokoustamisen avulla hallitus jatkoi kuitenkin työskentelyään.

Puolustusvoimien osalta toiminta jatkui valmiutta sekä koulutuskykyä ylläpitäen minimoimalla kosketuspinta varuskuntien ulkopuolelle. Reserviläisten kannalta kertausharjoitukset, vapaaehtoiset harjoitukset sekä MPK:n koulutustoiminta keskeytyivät, samoin kuin varusmiesinfot, valtakunnalliset paraatit sekä valapäivien ja kotiuttamispäivien vierailut. Merivoimien vuosipäivä sekä iltajuhla oli tarkoitus järjestää perinteikkäässä satamakaupungissa Raumalla, mutta tilaisuudet peruttiin. Sinisen Reservin aktiivit olivat mukana MPK:n jäljellä olevassa toiminnassa ja osallistuivat työryhmään, joka mietti keinoja PVMoodlen tunnettuuden ja verkko-opetuksen lisäämiseksi sekä parantamiseksi.

Pandemia siirsi myös vuoden 2020 vuosikokouksen loppukesään elokuulle. Kokous pystyttiin myös pandemian hivenen hellittäessä järjestämään. Kokous pidettiin Kotkan kaupungintalon valtuustosalissa lauantaina

22.8.2020. Kokouspaikka valikoitui nimenomaan Kotkaksi Ruotsinsalmen taistelujen 230-vuotisjuhlan kunnioittamiseksi ja Kaakonkulman toiminnan aktivoimiseksi. Kokouksen aluksi kokousväki kunnioitti miinanraivaajaveteraanin ja Miinanraivaajakillan puheenjohtajan **Erik Erweksen** muistoa lyhyellä muistopuheella ja hiljaisella hetkellä. Toimintasuunnitelman pääteemaksi päätettiin Sinisen Reservin toiminnan tunnettuuden lisääminen Merivoimien palkatun henkilöstön keskuudessa. Puheenjohtaja totesi vuosikokouksen jälkeen, että tämän päivän nuoremmat reserviläiset ovat tulevaisuutta, ja heihin pitää pystyä panostamaan ja sitouttamaan toimintaan. Myös Kaakonkulman toiminnan käynnistäminen oli jo tapahtunut, nyt sitä pitäisi vain reilusti aktivoida ja lisätä. Kokouksen jälkeen Merikeskus Vellamossa nautittu lounas sai jatkoa mielenkiintoisella esitelmällä, jossa Merikeskus Vellamon projektipäällikkö **Johanna Aartomaa** kertoi Ruotsinsalmen taisteluista sekä linnoituskaupungin historiasta kertovan näyttelyn rakentamisesta.

Vaikka monia tapahtumia peruttiin tai siirrettiin vuoden aikana, arjessa elettiin kuten ennenkin ja vapaaehtoisrintamalla tapahtui taustalla koko ajan – Sininen Reservi ry:n hallitus teki työtään, ja tapahtumia sekä koulutuksia järjestettiin mahdollisuuksien mukaan. Puheenjohtaja kannusti joukkojaan hyödyntämään pandemian mahdollistaman lisääntyneen vapaa-ajan oman fyysisen kunnon sekä sotilaallisten tietojen ja taitojen ylläpitämiseen. Ajan kuva näkyi myös kasvaneessa digitalisaatiossa, jonka myötä Sininen Reservi ry siirtyi hyödyntämään kokoustamisessa ja sähköisen arkiston ylläpidossa aiemman PVMoodle-työtilan sijaan Microsoftin pilvipalveluita. Samassa yhteydessä myös kirjanpitoa selkeytettiin sähköisen taloushallinnon käyttöönotolla. Järjestelmien hankinnasta ja uusien toimintamallien perehdytyksestä vastasi sihteeri **Lasse Mäki**.

det planerade årsmötet i april sköts upp till hösten. Men med hjälp av distansmöten fortsatte styrelsen att arbeta.

När det gäller försvarsmakten fortsatte verksamheten med bibehållen beredskap och utbildningsförmåga genom att minimera kontaktytan utanför garnisonerna. För reservisterna avbröts repetitionsövningar, frivilliga övningar och utbildningsverksamheten i MPK, liksom värnpliktsinformation, nationella parader och besök på edgångs- och hemförlovningsdagar. Marinens årsdag och kvällsfesten var tänkt att hållas i den traditionella hamnstaden Rauma, men evenemangen ställdes in. De aktiva medlemmarna i Marinreserven var involverade i MPKs återstående aktiviteter och deltog i arbetsgruppen som funderade över sätt att öka och förbättra sätt att göra PVMoodle. mera känt och öka den nätverksbaserade utbildningen.

Pandemin flyttade också årsmötet 2020 till sensommaren i augusti. Mötet kunde också organiseras när pandemin lättade något. Mötet hölls i stadshuset i Kotka lördagen den 22 augusti 2020. Kotka valdes som mötesplats för att hedra 230-årsdagen av slaget vid Svensksund och för att aktivera verksamheten i syd-öst. I början av mötet hedrade mötesdeltagarna minnet av minröjarveteranen och ordföranden i Minröjningsgillet, **Erik Erwes** med ett kort minnestal och en tyst minut. Det beslöts att huvudtemat i verksamhetsplanen skulle vara att öka medvetenheten om Marinreservens verksamhet bland marinens avlönade personal. Ordföranden konstaterade efter årsmötet att dagens yngre reservister är framtiden och man måste kunna satsa på dem och engagera dem i verksamheten. Lanseringen av det syd-östliga lokalavdelningen hade också redan skett, nu ska den bara aktiveras och utökas rejält. Lunchen, som avnjöts på Havscentret Vellamo, följdes av en intressant presentation, där **Johanna Aartomaa**, projektledare för Havscentret Vellamo, berättade om slagen vid Svensksund och

byggandet av utställningen om fästningsstadens historia.

Även om många evenemang ställdes in eller sköts upp under året, fortsatte vardagen som förut och på frivilligfronten hände saker hela tiden i bakgrunden - styrelsen för Marinreserven gjorde sitt jobb och evenemang och utbildningar anordnades så mycket som möjligt. Ordföranden uppmuntrade sina trupper att använda den ökade fritid som pandemin möjliggjorde för att upprätthålla sin egen fysiska kondition och militära kunskaper och färdigheter. Trenden avspeglades även i den ökade digitaliseringen, där Marinreserven övergick till att använda Microsofts molntjänster för möten och elektroniskt arkivunderhåll istället för den tidigare PVMoodle-arbetsytan. I samma sammanhang förtydligades även bokföringen med införandet av elektronisk ekonomiförvaltning. Sekreteraren **Lasse Mäki** ansvarade för upphandling av system och bekantgöring av nya verksamhetsmodeller.

År 2021 begränsade coronavirus-pandemin fortfarande verksamheten, och de ändrade restriktionerna försvårade ledning och långsiktig planering. Många evenemang som hade förberetts i förväg fick ställas in eller skjutas upp i sista minuten, vilket hände till exempel med försvarsmaktens fanfest och marinens årsdag. När kurser, andra evenemang och gemensamma aktiviteter har ställts in har de fysiska mötena varit få och påverkade också gemenskapskänslan i försvarshobbyn och möjligheterna att lära känna andra. En del av fortbåtarerna lämnades också osjösatta på grund av restriktioner och brist på resurser.

Inledandet av strategiarbetet och aktivering av verksamheten

Marinreserven och dess medlemsföreningar sökte en riktning för framtiden vid det strategimöte som styrelsen anordnade i januari 2021, vilket leddes helt

Vuonna 2021 koronaviruspandemia rajoitti edelleen toimintaa, ja muuttuvat rajoitustoimet vaikeuttivat johtamista ja pitkäjänteistä suunnittelua. Monia pitkälle valmisteltuja tapahtumia jouduttiin peruuttamaan tai siirtämään viime hetkellä, kuten kävi muun muassa Puolustusvoimien lippujuhlapäivälle ja Merivoimien vuosipäivälle. Kun kurssseja, muita tapahtumia ja yhteisiä tekemisiä on peruttu, fyysiset tapaamiset jäivät vähälle ja vaikuttivat myös maanpuolustusharrastuksen yhteisöllisyyteen ja toisiintutustumiseen. Linnakeveneistä osa jäi myös laskematta veteen rajoitusten sekä resurssien puutteen vuoksi.

Strategiatyön käynnistäminen ja toiminnan aktivoiminen

Sininen Reservi ry:lle ja sen jäsenyhdistykselle haettiin tulevaisuuden suuntaa hallituksen tammikuussa 2021 järjestämässä strategiakokouksessa, jonka puheenjohtaja Antti Rautiainen ja sihteeri Lasse Mäki fasilitoivat kokonaan virtuaalisesti. Hallitus pyrki kokouksessa tunnistamaan keinoja, joilla kyettäisiin uudistumaan sekä tarjoamaan jäsenyhdistyksille sekä niiden jäsenille vastinetta osallistumiselle ja jäsenmaksuille. Yhden näistä keinoista katsottiin olevan toiminnallisten tapahtumien osuuden lisääminen erityisesti nuorempien, alle 40-vuotiaiden reserviläisten kiinnostusten perusteella. Toiseksi tavoitteeksi todettiin jäsenyhdistyksien olemassa olevien, korkeatasoisten tapahtumien tunnettuuden lisääminen. Niihin kuuluivat niin merenkulku-, sukellus-, selviytyminen- kuin arjen turvallisuuskoulutukset, korkeatasoiset esitelmällat, joissa aiheina on kattavasti kokonaisturvallisuuden asiat, sekä retket mielenkiintoisiin kohteisiin. Viestintä ja sen parantaminen olivat myös strategiatilaisuuden agendalla. Yhtenä ajatuksena esitettiin aiemmin historiassa järjestettyjen Sini-

sen Reservin neuvottelupäivien palauttamista järjestön tapahtumakalenteriin, jotta jäsenyhdistyksien edustajat saisivat mahdollisuuden tutustua paremmin Sininen Reservi ry:n ja muiden jäsenyhdistyksien toimintaan.

Yhdistyksen hallitus päätti järjestää voimassa olleiden kokoontumisrajoitusten vuoksi vuosikokouksen etäyhteyksin, ja vain pieni kuuden hengen tiimi osallistui kokouksen toteutukseen ja järjestelyihin Helsingissä. Etäkokoukseen osallistui 28 jäsenyhdistysten edustajaa, joista 22 edusti valtakirjalla jäsenyhdistyksiä. Niin valtakirjojen tarkastus kuin hallituksen jäsenten valinta suoritettiin ensimmäistä kertaa yhdistyksen historiassa sähköisesti, ja vain tarvittavat toimihenkilöt olivat fyysisesti paikan päällä. Etäkokous sujui kokonaisuutena hyvin ja aloitti Sininen Reservi ry:n hallinnossa uuden aikakauden, josta lähtien vuosikokouksiin on voinut osallistua myös etänä. Tämä vaihtoehto on ollut erityisen tervetullut niiden jäsenyhdistysten edustajille, jotka joutuisivat matkustamaan pisimpään kokouspaikkakunnalle.

Vuonna 2021 kokeiltiin järjestää virtuaalisia jäseninfoiltoja, jotka saivat mukana olleilta positiivisen ja kannustavan vastaanoton. Varsinaisen illan teeman ohella etätilaisuuksissa tarjoutui osallistujille mahdollisuus kysyä mieltä askarruttavista asioista, jakaa palautetta ja luoda yhteisöllisyyttä. Tavoitteena oli, että näitä infoiltoja olisi järjestetty jatkossa useita kertoja vuodessa, noin kahden tai kolmen kuukauden välein. Infoiltojen järjestäminen jäi kuitenkin vain muutamaan kertaan, kun niiden osallistujamäärät jäivät varsin vähäisiksi ja hallituksessa koettiin, että erilaisista etätilaisuuksista oli vapaaehtoisen maanpuolustuksen piirissä jo ylitarjontaa. Jäsenyhdistyksille järjestettiin keväällä myös kolmiosainen webinaarisarja, jossa komentaja **Ville Vänskä** esitelmöi nykyaikaisesta merisodankäynnistä.

Merivoimien vuosipäivää juhlistettiin varsinaisen juhlapäivän tapahtumien lisäksi Merellisellä teemaviikolla, jonka suunnitteluun ja toteutukseen

virtuellt av ordförande Antti Rautiainen och sekreterare Lasse Mäki. På mötet försökte styrelsen identifiera möjligheter att förnya sig och erbjuda medlemsföreningar och deras medlemmar valuta för deltagar- och medlemsavgifter. Ett av dessa medel ansågs vara att öka andelen operativa händelser, särskilt baserat på intressen hos yngre reservister under 40 år. Det andra målet var att öka medvetenheten om medlemsföreningarnas befintliga evenemang på hög nivå. De inkluderade sjöfarts-, dyknings-, överlevnads- och vardagliga säkerhetsutbildningar, presentationskvällar på hög nivå, där ämnena täcker övergripande säkerhetsfrågor och resor till intressanta destinationer. Kommunikation och dess förbättring stod också på agendan för strategimötet. En idé var att återinföra de tidigare anordnade Marinreservens rådplägningsdagar till organisationens evenemangskalender, så att representanterna för medlemsföreningarna skulle få möjlighet att lära känna Marinreservens och andra medlemsföreningars verksamhet bättre.

Föreningens styrelse beslöt att hålla årsmötet på distans på grund av gällande mötesrestriktioner och endast ett litet team på sex personer deltog i genomförandet och anordnandet av mötet på plats i Helsingfors. På distansmötet deltog 28 representanter för medlemsföreningar, varav 22 representerade medlemsföreningar genom fullmakt. För första gången i föreningens historia genomfördes både fullmaktskontroll och val av styrelseledamöter elektroniskt. Distansmötet gick bra som helhet och påbörjade en ny era inom administrationen av Marinreserven. Sedan dess har det alltid varit möjligt att delta i årsmötena på distans. Detta alternativ har varit särskilt välkommet för de representanter för medlemsföreningarna som skulle behöva resa längst till mötesplatsen.

Under 2021 gjordes ett försök att anordna virtuella medlemsinformationskvällar, vilket fick ett positivt och uppmuntrande mottagande av de

som deltog. Utöver temat för själva kvällen erbjöd distansevenemangen deltagarna möjlighet att ställa frågor om saker som de hade på hjärtat, ge respons och skapa en känsla av gemenskap. Målet var att dessa informationskvällar skulle anordnas flera gånger per år framöver, ungefär varannan eller var tredje månad. Evenemangen hölls dock bara ett fåtal gånger, eftersom antalet deltagare var ganska litet och styrelsen upplevde att det till och med fanns ett överutbud av olika distansevenemang inom ramen för frivilligt försvar. En tredelad webinarserie anordnades också för medlemsföreningarna under våren, där kommandör **Ville Vänskä** höll en presentation om modern sjökrigföring.

Marinens årsdag firades, förutom med händelserna under själva festdagen, också genom marin temavecka, i vars planering och verkställande marinreserven, tillsammans med marinen, deltog. De uppdateringar som gjordes på temaveckans sociala medier från söndag till fredag fick betydligt mer synlighet än vanligt och tillsammans med representanterna för marinen kom man fram till att ett liknande samarbete skulle löna sig i framtiden. På Marinens årsdag deltog Marinreservens medlemsföreningar i småskaliga kransnedläggningar i Kotka, Helsingfors och Åbo.

Under året har det, trots restriktionerna, varit möjligt att ordna de tre första skyttetävlingarna säkert och framgångsrikt i Upinniemi. Fortåtarna Lavansaari och Sommarö seglade aktivt hela sommaren och det nyaste av fartygen, oljebekämpningsbåten Pia Elisabeth, ersatte till och med Kustbrigadens "karantänsatta" utrustning. Marinreservens medlemsföreningar anordnade andra framgångsrika evenemang under sommaren och hösten. På Aspöi, i samband med öppnandet av Puikkaripäivät den 17 juli, avtäckte Kustartilleriets traditönsförening och Kotka kustområdes traditionsförening en minnestavla för Haapasaari sjö-övervakningsstation. Marinreserven

Sininen Reservi ry osallistui Merivoimien rinnalla. Teemaviikon sosiaalisessa mediassa sunnuntaista perjantaihin tehdyt päivitykset saivat huomattavasti normaalia enemmän näkyvyyttä, ja Merivoimien edustajien kanssa yhdessä todettiin vastaavan yhteistyön olevan jatkossakin kannatettavaa. Merivoimien vuosipäivänä Sinisen Reservin jäsenyhdistykset osallistuivat pienimuotoisesti toteutettuihin seppeleenlaskuihin Kotkassa, Helsingissä ja Turussa.

Vuoden aikana pystyttiin rajoituksista huolimatta kolme ensimmäistä ampumakilpailua järjestämään turvallisesti ja onnistuneesti Upinniemes-
sä. Linnakeveneistä Lavansaari ja Sommarö purjehtivat koko kesän aktiivisesti ja uusin aluksista, öljyntorjuntavene Pia Elisabeth jopa korvasi Rannikkoprikaatin ”karanteenissa” ollutta kalustoa.

Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistykset järjestivät kesällä ja syksyllä muitakin onnistuneita tilaisuuksia. Haapasaarella Puikkaripäivien avajaisten yhteydessä Rannikkotyöstön Perinneyhdistys ja Kotkan Rannikkoalueen Perinneyhdistys paljastivat Haapasaaren merivartioaseman muistolaatan 17. heinäkuuta. Sininen Reservi ry osallistui Merisotakoulun infopäivään syyskuun alussa ja esitteli toimintaansa koulun henkilökunnalle. Toimintaa oli tarkoitus esitellä myös yhdessä Nylands Brigads Gillen kanssa Kokonaisturvallisuusmessuilla Tampereella 1.–2. lokakuuta, mutta messut peruttiin viime hetkellä. Muita perutettuja tapahtumia olivat Hollannin Nijmegen-marssi, Kesäyön marssi Raaseporissa sekä Kotkan Reserviupseerikerhon vastuulla oleva ResUL:n syysjotos Kotkassa ja lähisaaristossa.

Tulevaa juhluvotta valmistellen

Vuoden 2021 aikana käynnistettiin Sininen Reservi ry:n 25-vuotisjuhluvuo-
den suunnittelu. Pitkittynyt pandemia toi edelleen vaikutuksensa juhlavuo-

den suunniteltuihin tapahtumiin, joita jouduttiin ajan saatossa muokkamaan. Juhlavuoden tunnuskuva julkistettiin syksyn Meripuolustuspäivän yhteydessä, ja sitä alettiin käyttää Sininen Reservi ry:n viestinnässä virallisesti vuodenvaihteessa. Juhlavuosi 2022 alkoi tammikuussa hallituksen toisella strategiapalaverilla, jossa tarkennettiin ja konkretisoitiin aiemmassa tilaisuudessa käsiteltyjä tulevaisuuden teemoja. Erityisinä kysymyksinä hallituksella oli pohdittavanaan Sininen Reservi ry:n rooli toimintakentällä, alueellisen yhteistyön toteutustavat sekä hallituksen jäsenten keskinäinen vastuun- ja tiedonjako.

Strategiatilaisuuden hengessä Antti Rautiainen kertoi asettaneensa kaudelleen tavoitteiksi yhdistysten yhteistoiminnan lisäämisen ja tehostamisen sekä Kaakonkulman ja nuorten toiminnan aktivoimisen. Myös hallituksen nuorentaminen sekä hallituksen sisäisen vastuunjaon ja sitoutumisen kehittäminen olivat tavoitelistalla. Jäsenyhdistyksien sitouttamisen yhteiseen toimintaan Rautiainen koki erityisen haastavaksi: aluevastaavat kantoivat paremmin vastuunsa, mutta alueellisesti yhdistysten yhteistyötä ei vieläkään saatu kunnolla toimimaan. Sen suhteen jäi siis edelleen paljon tekemistä, vaikka valtaosa jäsenistöstä tiedosti ja tunnustikin yhteistyön luomat mahdollisuudet. Sininen Reservi ry:n toimintaedellytysten kannalta haasteeksi muodostui myös epätasapaino valtakunnallisen kattojärjestöroolin sekä tavanomaisen paikallisyhdistyksen suuruisten pienehköjen resurssien välillä. Haasteita huolimatta Rautiainen kuitenkin painotti, että Sininen Reservi ry:n merkitys jäsenyhdistystensä ”sateenvarjona” ja niiden yhteistyökanavana Merivoimiin sekä valtakunnalliseen vaikuttamiseen tuntui merkittävältä ja ponnistelujen arvoiselta.

deltog i sjökrigsskolans informationsdag i början av september och presenterade sin verksamhet för skolans personal. Verksamheten var också tänkt att presenteras tillsammans med Nylands Brigads Gille på Helhetssäkerhetsmässan i Tammerfors den 1–2. oktober, men mässan ställdes in i sista minuten. Andra inställda evenemang var Nijmegen-marschen i Holland, Sommar-nattsmarschen i Raaseborg och ResUL höstvandring som skulle ha ordnats av Kotka Reservofficersklubb i Kotka och den närliggande skärgården.

Förberedelser inför det kommande jubileumsåret

Planeringen inför Marinreservens 25-årsjubileum påbörjades under 2021. Den utdragna pandemin fortsatte att påverka de planerade händelserna under jubileet, som måste justeras över tiden. Jubileumsårets emblem tillkännagavs i samband med sjöförsvarets dag på hösten och började användas i Marinreservens kommunikation officiellt vid årsskiftet. Högtidsåret 2022 inleddes i januari med styrelsens andra strategimöte, där framtida teman som diskuterats vid förra tillfället preciserades och konkretiserades. Särskilda frågor för styrelsen att överväga var Marinreservens roll på verksamhetsom-

rådet, sätten att genomföra regionalt samarbete och den ömsesidiga fördelningen av ansvar och information mellan styrelseledamöterna.

I strategimötets anda berättade Antti Rautiainen att han hade satt upp som målen för sin period att öka och stärka föreningarnas samarbete och att aktivera ”syd-öst” och att aktivera ungdomars verksamhet. Även styrelsens förnyring och utvecklingen av styrelsens interna ansvarsfördelning och engagemang stod som mål. Rautiainen fann det särskilt utmanande att engagera medlemsföreningarna i gemensamma aktiviteter: regioncheferna skötte sitt ansvar bättre, men regionalt fungerade föreningarnas samarbete fortfarande inte som det ska. Så det fanns fortfarande mycket att göra i det avseendet, även om majoriteten av medlemmarna kände till och insåg de möjligheter som skapades av samarbete. När det gäller verksamhetsförutsättningarna för marinreserven blev också obalansen mellan rollen som en nationell paraplyorganisation och de små resurserna i storleken av en konventionell lokalförening en utmaning. Trots utmaningarna betonade Rautiainen att betydelsen av Marinreserven ”paraply” för sina medlemsföreningar och som deras kanal för samarbete med marinen samt nationell inverkan föreföll betydande och värt ansträngningen.

2.9. Kohti toista neljännesvuosisataa – Petri Käyhkö (2022–)

Kuva/Bild 2.8. Petri Käyhkö.

Sininen Reservi ry:n puheenjohtajaksi valittiin 25-vuotisjuhlavuoden vuosikokouksessa rannikkojääkäritaustainen **Petri Käyhkö**, joka oli ennen valintaansa toiminut parin vuoden ajan hallituksen rivijäsenenä. Käyhkön mukaan juhlavuotta sävytti puheenjohtajakauden alussa kaksi erityistä asiaa: Suomi oli vapautumassa koronapandemian loppuista rasitteista, ja toisaalta Venäjän helmikuussa 2022 käynnistämä hyökkäys Ukrainaan johti nopealla aikataululla Suomen hakeutumiseen puolustusliitto Naton jäseneksi. Tilanteen myötä Puolustusvoimien ja maanpuolustuksen näkyvyys valtakunnallisessa mediassa lisääntyi, ja kiinnostus vapaaehtoista maanpuolustusta kohtaan kasvoi niin hiljattain kotiutuneiden kuin iäkkäämpienkin kansalaisten keskuudessa.

Yhtenä osoituksena maanpuolustustahdon vahvistumisesta oli Ahvenanmaan oman reserviläisyhdistyksen, Ålands Reservister rf:n perustaminen. Sinisen Reservin kannalta erityisen myönteinen asia oli se, että yhdistys haki kattojärjestöistä ensimmäisenä juuri Sininen Reservi ry:n jäsenyyttä, ja hallitus hyväksyikin yhdistyksen järjestön 38. jäsenyhdistyksenä elokuun kokouksessaan.

25-vuotisjuhlavuoden tunnelmia

Sininen Reservi ry:n 25-vuotisjuhlavuotta suunnittelemaan perustettiin keväällä 2021 toimikunta, jonka puheenjohtajaksi hallitus nimitti **Mika Kuutinin** ja jäseniksi **Henri Havulinna**, **Kai-Verner Kaksosen** ja **Lasse Mäen**. Aiemmista manapuolustusjärjestöjen juhlavuosista ja tilaisuuksista kertyneiden kokemusten perusteella toimikunta päätti esittää hallitukselle, että juhlavuoden päätapahtumina järjestettäisiin kutsuvierasvastaanotto sekä juhlaillallinen. Lisäksi toimikunta ryhtyi suunnittelemaan järjestön toimintakenttää ja yhteistyökumppaneita esittelevää seminaarisarjaa, juhlaumalanpalvelusta, seppeleenlaskutilaisuuksia sekä juhlavuoden viestinnällisiä teemoja.

Juhlavuotta haluttiin korostaa viestinnässä ja järjestön visuaalisessa ilmeessä erityisellä juhlavuoden logolla, jonka suunnittelijaksi valittiin maanpuolustuksen parissa pitkään työskennellyt graafikko **Nikolai Ylirotu**. Yhteistyössä juhlavuositöimikunnan kanssa syntyi logo, jossa laivasto- ja rannikko-

Kuva 2.9. Juhlavuoden tunnus.

Kuva: Nikolai Ylirotu.

Bild 2.9. Jubileumsårets

kännetecken. Bild: Nikolai Ylirotu.

2.9. Mot det andra kvarts seklet – Petri Käyhkö (2022–)

Till Marinreserven rf:s ordförande valdes **Petri Käyhkö**, som i likhet med sin företrädare hade kustjägarbakgrund, vid 25-årsmötet Käyhkö hade suttit som styrelseledamot ett par år före valet. Enligt Käyhkö präglades jubileumsåret av två speciella saker i början av ordförandeskapet: Finland höll på att frigöra sig från de återstående bördorna av coronapandemin, och å andra sidan ledde Rysslands attack mot Ukraina, som inleddes i februari 2022, snabbt till Finland ansökan om medlemskap i försvarsalliansen Nato. I och med denna situation ökade försvarsmaktens och landsförsvarets synlighet i riksmidia och intresset för frivilligt försvar växte bland både nyligen hemförlovade och äldre medborgare.

Ett tecken på att viljan att försvara landet stärkts, var grundandet av Ålands egen reservistförening, Ålands Reservister rf, som blev medlem av marinreserven. En synnerligen positiv sak ur det frivilliga sjöförsvarets synvinkel var att föreningen valde att, av alla nationella takorganisationer, valde att ansöka om medlemskap i just marinreserven, vilket godkändes av styrelsen vid dess augustimöte. Ålands reservistverksamhet fick mycket mediapublicitet under året och illustrerade på sitt sätt den stora attitydförändring som skett i Finlands frivilliga försvar efter den ryska aggressionen och världspolitiska instabiliteten. Samtidigt stärkte anslutningen av Ålands Reservister rf till Marinreserven organisationens tvåspråkiga status och roll som takorganisation för det frivilliga sjöförsvaret i Finland som helhet.

Stämningar under 25-års jubileumsåret

Våren 2021 tillsattes en kommitté för att planera Marinreservens 25-årsjubileum. Styrelsen utsåg **Mika Kuutti** till ordförande och **Henri Havulinna**, **Kai-Verner Kaksonen** och **Lasse Mäki** till ledamöter. Med utgångspunkt i erfarenheterna från tidigare jubileer och evenemang i försvarsorganisationer beslöt kommittén att för styrelsen föreslå att jubileets huvudevenemang skulle vara en mottagning för inbjudna gäster och en galamiddag. Dessutom började kommittén planera en serie seminarier som introducerade organisationens verksamhetsfält och samarbetspartners, en festgudstjänst, kransnedläggningar och kommunikationsteman för jubileumsåret.

Man ville poängtera jubileumsåret i kommunikation och i organisationens visuella framtoning med en speciell jubileumslogo. Till formgivare valdes den grafiska formgivaren **Nikolai Ylirotu**, som arbetat länge inom det landsförsvaret. I samarbete med jubileumskommittén skapades en logotyp med de blå och gröna kransarna som å ena sidan symboliserar flottan och kuststyrkorna, och å andra sidan Marinstyrkan och sjöbevakningen, omger föreningens gyllene emblem, ankare och kanonrör. Två olika versioner av logotypen designades, i den ena är föreningens namn skrivet runt den runda bilden, i den andra under den. I båda versionerna upprepas det tvåspråkiga namnet på föreningen "Sininen Reservi ry - Marinreserven rf" och årtalen för jubileumsåret "1997–2022". Logotypen tillkännagavs på Marinförsvarsdagen i oktober 2021, och den publicerades i organisationens sociala mediekanalet och annan kommunikation i januari 2022.

Som jubileumsårets första festtillfälle anordnades gudstjänst i Obbnäs

joukkoja sekä toisaalta Merivoimia ja merivartiostoja symboloivat sininen ja vihreä sepele ympärivät yhdistyksen kultaista tunnuskuva, ankkuria ja tykinputkia. Logosta suunniteltiin kaksi eri versiota, joista toisessa yhdistyksen nimi on ladottu pyöreän kuvan ympärille, toisessa sen alapuolelle. Molemmissa versioissa toistuu yhdistyksen kaksikielinen nimi ”Sininen Reservi ry – Marinreserven rf” sekä juhluvuoden vuosiluvut ”1997–2022”. Tunnus julistettiin Meripuolustuspäivässä lokakuussa 2021, ja se päivitettiin järjestön sosiaalisen median kanaviin ja muuhun viestintään tammikuussa 2022.

Juhluvuoden ensimmäisenä juhlatilaisuutena järjestettiin jumalanpalvelus Upinniemen Merikappelissa viidentenä paastonajan sunnuntaina 3.4. Jumalanpalveluksen liturgina ja saarnaajana toimi Rannikkoprikaatin sotilaspastori **Henri Kivijärvi**, avustavana pappina rovasti **Mirja Vuoristo**, kanttorina ja urkurina Lasse Mäki sekä tekstinlukijoina Kai-Vernerin Kaksonen ja **Matti Puhakka**. Ehtoollisen jakamisessa avusti Matti Puhakan lisäksi Rannikkoprikaatin komentaja, kommodori **Marko Laaksonen**. Tilaisuuden teksti- ja musiikkivalinnoissa huomioitiin niin Merivoimien ja Merikappelin perinteet, kirkkovuoden ajankohta kuin yleinen maailmantilanne. Jumalanpalvelukseen osallistui Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten jäsenten ja yhteistyökumppaneiden edustajien lisäksi samaan aikaan käynnissä olleen kirkollisen alan kertausharjoituksen reserviläisiä, mikä toi osaltaan esille Sininen Reservi ry:n toiminnallista luonnetta sekä koko merireserviläiskenttää palvelevaa roolia. Jumalanpalveluksen jälkeen Merikappelin Tuki ry tarjosi osallistujille kirkkokahvit Merikappelin seurakuntatalissa. Kahvituksesta vastasivat Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Upinniemen paikallisosaston sisaret.

Juhluvuoden kohokohtana järjestettiin kutsuvierasvastaanotto ja juhlaillallinen perjantaina 20.5. Merisotakoululla Suomenlinnassa. Meriso-

takoulun perinneaulassa järjestelylle vastaanotolle osallistui muun muassa Merivoimien joukko-osastojen, Rajavartiolaitoksen, valtakunnallisten maanpuolustusjärjestöjen, jäsenyhdistysten ja muiden sidosryhmien edustajia. Vastaanoton yhteydessä vihittiin lisäksi käyttöön uusi Kaakonkulman maakuntalippu, jonka naulaajina toimi Merivoimien, säätiöiden ja meripuolustuksen vapaaehtois kentän edustajia. Lipun siunasi naulausseremonian jälkeen sotilaspastori **Henri Kivijärvi**, ja yhteislauluna veisattiin ensimmäinen ja neljäs säkeistö virrestä *Jumala ompe linnamme*. Samana iltana varuskuntaravintola Hilmassa järjestelylle juhlaillalliselle osallistui jäsenyhdistyksien jäseniä sekä yhteistyökumppanien ja sidosryhmien edustajia. Kolmen ruokalajin illallisen yhteydessä kuultiin Merivoimien komentajan ja yhdistyksen puheenjohtajan tervehdykset sekä yhdistyksen historiaan liittyviä puheita.

Juhluvuoden seminaarisarja oli alun perin tarkoitus järjestää fyysisinä tilaisuuksina eri rannikkokaupungeissa, mutta kustannuspaineiden ja järjestelyvaikeuksien takia se päättyi muuttamaan verkossa toteutettaviksi webinaareiksi. Sarjan ensimmäisenä tilaisuutena järjestettiin 31.3. webinaari, jonka aiheena oli Koulutus 2020 -ohjelman toteutus Merivoimissa ja sen vaikutus reserviläisiin. Webinaarin puhujina olivat komentaja **Mika Mäkilevo** ja komentajakapteeni **Markus Salin** Merivoimien esikunnasta sekä majuri **Ville Kostian Pääesikunnasta**. Toinen webinaari järjestettiin 13.4., jolloin MPK:n Meripuolustuspiirin päällikkö **Petri Pääkkönen** esitteli Meripuolustuspiirin ajankohtaisia kuulumisia. Kolmannen, 22.8. järjestetyn webinaarin aiheina olivat Meripuolustussäätiön tukimahdollisuudet ja Sinisen Reservin palkitsemisjärjestelmä, joista kertoivat säätiön asiamies **Sami Linnermo** sekä Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Petri Käyhkö. Viides webinaari järjestettiin 15.11., ja sen aiheena oli merivartiostojen toiminta ja tulevaisuudennäkymät. Webinaarin esitelmöitsijänä toimi Lounais-Suo-

marinkapell på den femte söndagen i fastan den 3 april. Liturg och predikant för gudstjänsten var militärpräst **Henri Kivijärvi** från Kustbrigaden, pastor **Mirja Vuoristo** var biträdande präst, Lasse Mäki var kantor och organist och Kai-Verner Kaksonen och **Matti Puhakka** var textläsare. Förutom Matti Puhakka hjälpte kustbrigadens kommandör, kommodor **Marko Laaksonen**, till med att dela ut nattvarden. Text- och musikvalen för evenemanget tog hänsyn till marinens och Havkapelletts traditioner, tidpunkten för kyrkoåret och den allmänna världssituationen. Förutom medlemmarna i Marinreserven medlemsföreningar och representanter för samarbetspartners deltog reservister från den kyrkliga fältrepetitionsutbildningen som pågick samtidigt, i gudstjänsten, som för sin del poängterade Marinreservens funktionella karaktär och dess roll gällande sjöreservistfältet som en helhet. Efter gudstjänsten bjöd Merikappelin Tuki ry deltagarna på kyrkkaffe i Havkapelletts församlingssal. Soldathemsystrarna vid Kustsoldathemsföreningens avdelning i Obbnäs stod för kaffeserveringen.

Jubileumsårets höjdpunkt var en mottagning för inbjudna gäster och en festmiddag fredagen den 20.5. på Sjökrigsskolan på Sveaborg. I Sjökrigsskolans traditionssal deltog i mottagningen bland annat representanter för marinens truppförband, gränsbevakningsväsendet, nationella försvarsorganisationer, medlemsföreningar och andra intressenter. I samband med mottagningen invigdes även den nya ”Sydöstra avdelningens” landskapsfana, som spikades av representanter för marinen, stiftelser och sjöförsvarets frivilligfält. Efter spikningsceremonin välsignades flaggan av militärpastorn Henri Kivijärvi och första och fjärde strofen ur versen Gud är oss en väldig borg sjöngs gemensamt. Samma kväll deltog medlemmar i medlemsföreningarna, samt representanter för samarbetspartners och intressenter, i en högtidsmiddag i garnisonsrestaurangen Hilma. Under trerättersmidda-

Kuva 2.10. Sininen Reservi ry:n istuva puheenjohtaja Petri Käyhkö (oik.) naulaamassa Kaakonkulman uuden maakuntalipun viimeistä naulaa Merisotakoululla 20.5.2022. Lippua pitelemässä Mika Kuutti. Kuva: Lasse Mäki.

Bild 2.10. Marinreservens sittande ordförande Petri Käyhkö (till höger) spikar den sista spiken på ”Sydöstra avdelningens” nya regionala flagga på Sjökrigsskolanu den 20 maj 2022. Mika Kuutti håller flaggan. Bild: Lasse Mäki.

men merivartioston komentaja, kommodori **Marko Tuominen**.

Erityisten juhluvuoden tilaisuuksien lisäksi juhlatunnelma näkyi ja kuului myös järjestön jokavuotisissa tapahtumissa. Lauantaina 23.4. Tampereella järjestetyssä Sininen Reservi ry:n vuosikokouksessa hyväksyttiin juhluvuoden toimintasuunnitelma, jossa yhteydessä kokousväki sai kuulla viimeisimmät uutiset järjestelyiden etenemisestä. Keskikesän perinteisenä tilaisuutena järjestettiin puolestaan Merivoimien vuosipäivän iltajuhla sunnuntaina 9.7. Raumalla juhlatalo Etappi*22:n tiloissa, jossa oli tarjolla *merimiähen golme ryyppu juhline ehtoruak* eli merihenkilinen kolmen ruokalajin illallinen raumalaiseen tapaan. *Merimiähe apskeedtallriik, lapskoussi sekä pankakot ja topseilvellinki* tekivät eri puolilta Suomea tulleisiin osallistujiin lähtemättömän vaikutuksen, ja viihtyisä ilta huipentui Laivaston soittokunnan tahdittamaan tanssiin.

Lokakuulle suunniteltu Meripuolustuspäivä jouduttiin perumaan puolustushallinnossa käynnissä olleiden kiireellisten valmisteluprosessien takia, mutta korvaavana tilaisuutena jäsenyhdistykset kutsuttiin koolle lauantaina 28.10. Forum Marinumiin yhteistyöpäivän merkissä. Lisäksi juhluvuoden ohjelmaan kuuluivat perinteiset seppeleenlaskut Merivoimien vuosipäivän ja itsenäisyyspäivän yhteydessä eri puolilla Suomea sekä purjehduskauden päättäjäissauna joulukuussa Merisotakoulun suurella saunalla.

Tulevaisuuden kysymysten äärellä

Hallitus jatkoi puheenjohtaja Käyhkön johdolla edellisen puheenjohtajan Antti Rautiaisen käynnistämää strategiatyötä ja tavoitteiden asettamista. Hallitustyöskentelyn sujuvoittamiseksi käytiin läpi eri vastuutehtävien ja selkeytettiin yhdistyksen hallinnon rakennetta. Työn tuloksena laadittiin

kirjallinen ohjesääntö hallituksen vastuutehtävien ja toimikuntien roolista ja sisällöstä, jonka toivotaan palvelevan paitsi istuvaa hallitusta työnjaon selkeyttämisessä, myös tukevan uusien henkilöiden perehdyttämistä. Työnjaon täsmentämisen lisäksi hallitus kehitti viestinnän vuosikelloa ja hyväksyi viestinnän suuret linjaukset sisältävän viestintäsuunnitelman, joilla pyritään viemään järjestön viestintää paremmin kohti jäsenistön tarpeita.

Juhluvuoden suurten muutosten takia kaksi vuotuista tapahtumaa, Meritaitokilpailu ja Meripuolustuspäivä, jouduttiin yhteiseksi harmiksi perumaan. Meripuolustuspäivä korvattiin jäsenyhdistysten tapaamisella, jossa käydyistä keskusteluista hallitus sai aineksia vuoden 2023 toimintasuunnitelman sisällöksi. Yhteistyöpäivän tavoite oli keskustella jäsenyhdistysten odotuksista Sininen Reservi ry:tä ja sen toimintaa ja roolia kohtaan. Samalla yhdistysten aktiiveille tarjoutui tilaisuus vaihtaa ajatuksia yhdistystensä toiminnasta tilanteessa, jossa kiinnostus vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön oli kasvanut huomattavasti. Sihteeri Lasse Mäen fasilitoimaan työskentelysessioon Turussa Forum Marinumin tiloissa osallistuivat jäsenyhdistysten edustajien lisäksi MPK:n Meripuolustuspiirin päällikkö **Petri Pääkkönen** sekä Reserviläisliiton toiminnanjohtaja **Minna Nenonen**, jotka alustivat suunnittelutyötä puheenvuoroillaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen tulevaisuudennäkymistä.

Yhteistyöpäivän perusteella hallituksessa tehtiin Sininen Reservi ry:n roolista kolme keskeistä havaintoa. Ensimmäiseksi järjestön tulee vahvistaa läsnäoloaan paikallisten jäsenyhdistysten toiminnassa järjestämällä ja koordinoimalla tietyn alueen yhdistyksille kohdennettuja tapahtumia ja vaikuttamalla esimerkiksi eri alueiden mahdollisuuksiin harrastaa reserviläisille tärkeää ampumaurheilua. Aluevastaavien roolia paikallisten jäsenyhdistysten yhteyshenkilönä tulee myös vahvistaa.

Toiseksi yhteistyöpäivän selkeä viesti oli, että viestintää tulee edelleen

gen hördes marinchefens och föreningens ordförandes hälsningar samt tal med anknytning till föreningens historia.

Jubileumsseminarieserien var ursprungligen tänkt att organiseras som fysiska evenemang i olika kuststäder, men på grund av kostnadspress och organisatoriska svårigheter beslöts att den ordnas som ett webinarium över nätet. Seriens första evenemang anordnades den 31.3. med ämnet : genomförandet av programmet Utbildning 2020 i marinen och dess inverkan på reservister. Webinariets talare var kommandör **Mika Mäkilevo** och kommandörkapten **Markus Salin** från Marinstaben och major **Ville Kostian** från *Huvudstaben*. Det andra webinariet anordnades den 13 april då chefen för MPK:s sjöförsvarsdistrikt, **Petri Pääkkönen**, presenterade aktuella nyheter från sjöförsvarsdistriktet. Det tredje avsnittet ordnades 22.8. och temat var Marinstiftelsens möjligheter att stöda verksamhet samt Marinreservens premieringssystem, som behandlades av stiftelsens representant **Sami Linnermo** och Marinreservens ordförande Petri Käyhkö. Det femte webinariet anordnades den 15 november och ämnet var sjöbevakningens verksamhet och framtidsutsikter. Kommodor **Marko Tuominen**, befälhavare för Sydvästra Finlands sjöbevakningssektion, var föreläsare vid webinariet.

Utöver de speciella jubileumsarrangemangen kunde den festliga stämningen även ses och höras vid organisationens årliga evenemang. Vid Marinreservens årsmöte lördagen den 23.4, som anordnades i Tammerfors, godkändes verksamhetsplanen för jubileumsåret och mötesdeltagarna fick höra de senaste nyheterna om hur arrangemangen fortskrider. Som ett traditionellt sommarevenemang anordnades festmiddagen i anslutning till Marinens årsdag söndagen den 9 juli. I Rauma, i festsalen i Etappi*22:s lokaler, där det bjöds på en ”*golme ryyppy*” *festmiddag för sjömän*, d.v.s. en havsinspirerad trerättersmiddag på Raumo-vis. *Merimiähe apskeedallriik*,

lapskoussi och *pankakot* och *topsailvellink* gjorde ett outplånligt intryck på deltagarna, som kom från hela Finland, och den trevliga kvällen kulminerade i en dans till rytmen av marinens orkester.

Den till oktober planerade sjöförsvarsdagen fick ställas in på grund av de akuta förberedelseprocesser som pågick inom försvarsförvaltningen, men som ett ersättande tillfälle sammankallades medlemsföreningarna lördagen den 28 oktober till en samarbetsdag i Forum Marinum . Dessutom innehöll jubileumsprogrammet traditionell kransnedläggning i samband med marinens årsdag och självständighetsdagen på olika håll i Finland, samt seglings-säsongs avslutande bastu i december i Sjökrigsskolans stora bastu.

Inför frågor om framtidens

Under ledning av ordförande Käyhkö fortsatte styrelsen det strategiarbete som den tidigare ordföranden Antti Rautiainen initierat och för en mer systematisk målsättning. För att göra styrelsearbetet smidigare har arbetsbeskrivningar setts över och den administrativa strukturen i föreningen förtydligats. Som ett resultat av arbetet utarbetades en skriftlig riktlinje om rollen och målen för styrelsens ansvar och nämnder, som man hoppades skulle tjäna inte bara den sittande styrelsen i att precisera arbetsfördelningen, utan också stödja introducering av nya personer. Utöver arbetsfördelningen tog styrelsen fram en årlig kalender för kommunikation och godkände en kommunikationsplan innehållande de allmänna riktlinjerna för kommunikation, som syftar till att styra organisationens kommunikation bättre mot medlemmarnas behov.

På grund av jubileumsårets stora förändringar fick två årliga evenemang, Marin tävling och Sjöförsvarsdagen, ställas in, vilket vi alla beklar.

kehittää aktiivisempaan ja avoimempaan suuntaan. Järjestön tämänhetkisen viestinnän ei koettu saavuttavan riittävän hyvin jäsenyhdistysten henkilöjäseniä, ja toisten yhdistysten tapahtumista tiedottamiseksi esitettiin toiveita jäsenyhdistysten yhteisestä tapahtumakalenterista. Myös ulkoisen viestinnän määrää ja aktiivisuutta haluttiin lisäävän, sillä viestinnällä koettiin olevan tärkeä vaikutus järjestön ja jäsenyhdistysten tunnettuuteen ja kumppanuuksiin.

Kolmantena kehitysteemana tunnistettiin, että Sininen Reservi ry:n jäsenyydestä koituvia hyötyjä on kyettävä tekemään näkyvämmäksi jäsenyhdistyksille esimerkiksi jäsenrekrytoinnissa, tapahtumien järjestämisessä, viestinnässä, verkkosivuissa ja esittelymateriaalien tarjoamisessa. Konkreettisen tuen ja palvelujen kautta yhteys paikallisyhdistyksen ja kattojärjestön välillä tiivistyy, jäsenyys Sininen Reservi ry:ssä koetaan mielekkääksi ja yhteiset tavoitteet meripuolustuksen reservin suorituskyvyn kehittämiseksi pysyvät mielessä.

Sininen Reservi ry on käsillä olevan historiikin kirjoitushetkellä merkittävien haasteiden äärellä. Jäsenyhdistysten ikärakenne vanhenee samassa suhteessa väestön kanssa, ja osan jäsenyhdistyksistä toiminta tulee väistämättä muuttumaan tulevana vuosikymmenenä, jos vastuutehtävissä ei ole vaihtuvuutta riittävästi eikä nuorempaa jäsenistöä onnistuta aktivoimaan. Keskusteluissa on myös korostunut haaste saada vasta liittyneet jäsenet pidettyä mukana toiminnassa – jos uusien jäsenten odotuksiin ei kyetä vas-

taamaan, jäsenyydellä on riski jäädä lyhytaikaiseksi. Siinä missä kansalaisten maanpuolustustahto ja tuki yleiselle asevelvollisuudelle on vahvaa, kiinnostus järjestötehtäviä ja säännöllistä vapaaehtoistyötä kohtaan jakaa jäsenyhdistysten potentiaalista kohderyhmää. Kuuluminen oman aselajin tai paikakunnan reserviläisyhdistykseen ei ole välttämättä enää itseisarvo, vaan jäsenmaksulle ja käytetylle ajalle halutaan enenevissä määrin vastinetta.

Jäsenyhdistysten elinvoiman ja jatkuvuuden turvaamiseksi onkin keskeistä tehdä yhteistyötä, jakaa hyviä käytänteitä, kuunnella uusien jäsenten toiveita ja odotuksia sekä hakea omaa paikkaa uudistuvassa vapaaehtoisuuskentässä. On myös tiedostettava, että vapaaehtoisen maanpuolustuskentän kattojärjestöt jäsenyhdistyksineen kilpailevat monesti samojen ihmisten ajankäytöstä ja samoista taloudellisista resursseista. Vaikka jokaisella kattojärjestöllä ja paikallisyhdistyksellä on omat perinteensä ja jokainen on profiloitunut omalla tavallaan, syvemmälle yhteistyölle tai jopa paikallisen tason yhdentymiselle olisi tilausta. Järjestökentän pirstaloituminen ei tue kokonaismaanpuolustusta, vaan johtaa pidemmän päälle tehottomuuteen ja tarpeettomaan jakautumiseen. Siksi kattojärjestöjen yksi keskeinen tehtävä onkin tunnistaa jäsenyhdistyksiä yhdistäviä tekijöitä ja kannustaa yhteisten tapahtumien järjestämiseen, jolloin suurempi joukko jäseniä pääsee hyötymään panostuksista.

gar. Sjöförsvarsdagen ersattes av ett möte för medlemsföreningarna, där styrelsen, genom förda diskussioner, fick underlag för verksamhetsplanen 2023. Syftet med samarbetsdagen var att diskutera medlemsföreningarnas förväntningar på Marinreserven, dess verksamhet och roll. Samtidigt fick de aktiva i föreningarna möjlighet att utbyta idéer om sina förenings verksamhet i en situation där intresset för frivilligt försvarsarbete vuxit avsevärt. Förutom representanterna för medlemsföreningarna deltog **Petri Pääkkönen**, chef för MPK:s sjöförsvarsdistrikt, och **Minna Nenonen**, verksamhetsledare för Reservistförbundet, som lade grunden för planeringsarbetet med sina inlägg om det frivilliga försvarets framtidsutsikter. Arbetssessionen leddes av sekreterare Lasse Mäki i Forum Marinums lokaler i Åbo.

För det andra var samarbetsdagens tydliga budskap att Marinreservens gemensamma kommunikation bör fortsättningsvis utvecklas i en mer aktiv och öppen riktning. Man ansåg att organisationens nuvarande kommunikation inte nådde de enskilda medlemmarna i medlemsföreningarna tillräckligt bra och för att informera om andra förenings evenemang framfördes önskemål om en gemensam evenemangskalender för medlemsföreningarna. Man ville också öka mängden och aktiviteten av extern kommunikation, eftersom kommunikation ansågs ha en viktig effekt på organisationens och medlemsföreningarnas synlighet och partnerskap.

Som ett tredje utvecklingstema identifierades att fördelarna med att vara medlem i Marinreserven måste göras mera synligt för medlemsföreningarna, till exempel vid medlemsrekrytering, anordnande av evenemang, kommunikation, webbsidor och tillhandahållande av presentationsmaterial. Genom konkret stöd och tjänster stärks kopplingen mellan lokalföreningen och takorganisationen, medlemskapet i Marinreserven upplevs som meningsfullt och de gemensamma målen för att utvecklandet av sjöför-

svarsreservens prestationsförmåga hålls i minnet.

Marinreserven står inför betydande utmaningar när denna historia skrivs. Medlemsföreningarnas åldersstruktur åldras i samma proportion som befolkningen och vissa medlemsföreningars verksamhet kommer oundvikligen att förändras under det kommande decenniet om det inte blir tillräckligt med omsättning på ansvarsbefattningar och yngre medlemmar inte kan aktiveras. Diskussioner har också lyft fram utmaningen med att hålla nyblivna medlemmar med i verksamheten – om nya medlemmars förväntningar inte uppfylls, är risken stor att de lämnar verksamheten. Medan medborgarnas vilja att försvara sitt land och stödet till allmän värnplikt är stark, delar intresset för organisatoriska uppgifter medlemsföreningarnas potentiella målgrupp. Att tillhöra en reservistförening av eget vapenslag eller på hemorten är inte längre nödvändigtvis ett självändamål, utan ett personligt utbyte eftersträvas alltmer för medlemsavgiften och spenderad tid.

För att säkra medlemsföreningarnas vitalitet och kontinuitet är det väsentligt att samarbeta, dela god praxis, lyssna till nya medlemmarnas önskemål och förväntningar och söka efter sin egen plats i det i förändring stadda frivilligfältet. Det bör också noteras att det frivilliga försvarsfältets takorganisationer med sina medlemsföreningar ofta tävlar om samma personers tid och samma ekonomiska resurser. Även om varje takorganisation och lokalförening har sina egna traditioner och verksamhetsprioriteringar, skulle det finnas behov av djupare samarbete eller till och med integration på lokal nivå. Fragmenteringen av det organisatoriska fältet stödjer inte totalförsvaret, men leder till ineffektivitet och onödig splittring på sikt. Därför är en av takorganisationernas nyckeluppgifter att identifiera de faktorer som förenar medlemsföreningarna och uppmuntrar anordnandet av gemensamma evenemang, så att ett större antal medlemmar kan dra nytta av insatserna.

Kuva 2.11. Henrik Nystén toimi MPK:n Meripuolustuspiirin päällikönä vuosina 2011-2021.
Kuva: Kristiina Slotte.

Bild 2.11. Henrik Nystén fungerade som chef för MPK:s Sjöförsvarsdistrikt år 2011-2021.
Bild: Kristiina Slotte.

Kuva 2.12. Mika Kuutti on toiminut pitkään Sininen Reservin aktiivina, muun muassa tiedottajana ja varapuheenjohtajana. Kuva: Merisotakoulu.

Bild 2.12. Mika Kuutti har varit länge en aktiv medlem i Marinreserven, bland annat som informatör och viceordförande.
Bild: Sjökrigsskolan.

Kuva 2.13. Merisotilaat seisovat toistensa vierellä myös lähdön hetkellä. Sinisen Reservin aktiiveja Raimo Häyrisen siunaustilaisuudessa Johanneksen kirkossa joulukuussa 2018. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 2.13. Marinsoldaterna står bredvid varandra också vid bortgång. Marinreservens aktiver i Raimo Häyrinens jordfästningsakt i Johanneskyrkan i december 2018. Bild: Antti Rautiainen.

Kuva 2.14. Kristiina Slotte toimi Sininen Reservi ry:n sihteerinä vuosina 2002-2015. Kuva: MPK.

Bild 2.14. Kristiina Slotte fungerade som Marinreserven rf:s sekreterare år 2002-2015.
Bild: MPK.

Kuva 2.15. Merivoimien vuosipäivän paraatissa 9.7.2010 piiripäällikkö Matti Mäkinen ja piirin Saaristomeren koulutusalueen päällikkö Matti Ketola. Taustalla Sininen Reservi ry:n sihteeri Kristiina Slotte. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 2.15. Vid Marinens jubileumsparad den 9 juli 2010, distriktschef Matti Mäkinen och distrikts Skärgårds övningsområdeschef Matti Ketola. I bakgrunden Kristiina Slotte, sekreterare i Marinreserven rf. Bild: Antti Rautiainen.

Kuva 2.16. Sinisen Reservin ja Meripuolustuspiirin vaikuttajia Jurmon kyydissä matkalla Isosaareen 7.8.2010. Kuvassa koulutuspäällikkö Sakari Saikku, piiripäällikkö Matti Mäkinen, Vesa Corenius ja Kai Masalin. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 2.16. Influencers från Marinreserven och Sjöförsvarsdistriktet ombord på Jurmo på väg till Isosaari den 7 augusti 2010. Ombord utbildningschefen Sakari Saikku, distriktchefen Matti Mäkinen, Vesa Corenius och Kai Masalin. Bild: Antti Rautiainen

3. Yhteistyötä ja yhteishenkeä halki meripuolustuskentän

3.1. Merellisen reservin yhteistyötä edistämässä

Kahdessakymmenessäviidessä vuodessa Sininen Reservi ry kasvanut 38 jäsenyhdistyksen valtakunnalliseksi yhteistyöjärjestöksi, joka toimii meripuolustuksen ja merivartiotoiminnan reserviläisten yhdyssiteenä ja edistää jäsenyhdistystensä välistä yhteistoimintaa. Jäsenyhdistyksistä osa on erikoistunut tiettyyn aselajiin tai koulutushaaraan, kun taas osa kokoa kaikki alueensa Merivoimien reserviläiset ja meripuolustuksesta kiinnostuneet. Yhdessä Sininen Reservi ry kattaa niin suomen- ja ruotsinkieliset Merivoimien rannikko- ja laivastojoukot kuin merivartiostot ja rannikkosotilaskotitoiminnan.

Vapaaehtoistyöhön perustuva merellinen yhteistyöjärjestö

Sininen Reservi ry:n toiminnan luonteeseen on alusta pitäen kuulunut eräänlainen läpileikkaavuus muiden valtakunnallisten maanpuolustusjärjestöjen kanssa: merkittävä osa Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksistä on jäseniä myös Suomen Reserviupseeriliitossa, Reserviläisliitossa tai Maanpuolustuskiltojen liitossa. Jäsenyhdistyksillä on siteitä myös moniin muihin valtakunnallisiin järjestöihin, kuten Sotilaskotiliittoon tai Reserviläisurheiluliittoon sekä eri aselajijärjestöihin. Jäsenyhdistysten itsensä kannalta jä-

senyys useassa järjestössä on mahdollistanut yhteenkuuluvuuden tunteen niin omaan puolustushaaraan ja koulutustaustaan kuin saman alueen tai paikkakunnan muihin reserviläisyhdistyksiin. Jäsenet ovat hyötäneet laajasta viestinnästä ja tapahtumatarjonnasta; erityisesti suuremmilla paikkakunnilla maanpuolustuksellista toimintaa riittää usein vuoden jokaiselle viikolle, parhaimmillaan jopa päivittäin.

Muista valtakunnallisista maanpuolustuksen kattojärjestöistä Sininen Reservi ry:n erottaa ohuempi organisaatorakenne sekä pienemmät resurssit: siinä missä suuret liitot jakautuvat tyypillisesti alueellisiin piireihin ennen varsinaisia paikallisyhdistyksiä, Sininen Reservi ry:hyn ei vastaavaa piirijakoa ole muodostettu. Järjestön toiminta on myös perustunut koko historiansa ajan vapaaehtoistyöhön, eikä sillä ole ollut päätoimista palkattua henkilökuntaa muiden valtakunnallisten järjestöjen tavoin. Kun huomioidaan, että samat henkilöt toimivat usein vastuutehtävissä niin omissa kotiyhdistyksissään kuin mahdollisesti myös eri järjestöjen piiri- ja valtakunnallisella tasolla sekä MPK:n toiminnassa, on selvää, että Sininen Reservi ry on joutunut kilpailemaan muun maanpuolustuskentän kanssa aktiivihenkilöidensä ajasta. Järjestö ei ole historiansa aikana myöskään perinyt jäsenmaksuja jäsenyhdistyksiltään, vaan Meripuolustussäätiö sekä projektiokohtaisesti muut järjestön toimintaa lähellä olevat säätiöt ovat taloudellisella tuellaan turvannut toimintaedellytykset.

3. Samarbete och gemenskap inom hela sjöförsvarsfältet

3.1. Främjande av samarbetet inom den marina reserven

På tjugofem år har Marinreserven rf vuxit till en riksomfattande samarbetsorganisation som omfattar 38 medlemsföreningar och som fungerar som en förbindelselänk mellan reservisterna inom sjöförsvaret och sjöbevakningsverksamheten och främjar samarbetet mellan medlemsföreningarna. En del av medlemsföreningarna har specialiserat sig på ett visst vapenslag eller en viss utbildningsgren, medan andra samlar alla Marinens reservister inom sitt område och dem som är intresserade av sjöförvar. Tillsammans omfattar Marinreserven rf de finsk- och svensk-språkiga kust- och marina trupperna inom Marinen såväl som sjöbevakningssektionerna och kustosoldathemsverksamheten.

En marin samarbetsorganisation som bygger på frivilligarbete

Verksamheten inom Marinreserven rf har från början utgjort något av ett tvärsnitt av andra riksomfattande försvarsorganisationer: en avsevärd andel av medlemsföreningarna inom Marinreserven är även medlemmar i Finlands Reservofficersförbund, Reservistförbundet eller i Försvarsgillenas förbund. Medlemsföreningarna har även band till många andra nationella organisationer, såsom Soldathemsförbundet eller Reservisternas idrottsförbund

samt olika vapenslagsorganisationer. För de enskilda medlemsföreningarna har medlemskapet i flera organisationer möjliggjort en känsla av gemenskap såväl inom den egna försvarsgrenen och utbildningsbakgrunden som med de övriga reservistföreningarna inom samma område eller på samma ort. Medlemmarna har haft nytta av den omfattande kommunikationen och utbudet av evenemang; i synnerhet på större orter ordnas förvarsverksamhet ofta varje vecka, i bästa fall till och med dagligen.

Från försvarets övriga riksomfattande takorganisationer skiljer sig Marinreserven rf genom en tunnare organisationsstruktur och mindre resurser: medan de stora förbunden vanligen indelas i regionala distrikt innan egentliga lokala föreningar bildas har ingen motsvarande indelning gjorts i Marinreserven rf. Organisationens verksamhet har under dess hela historia byggt på frivillighet, och den har inte haft heltidsanställd personal på samma sätt som andra riksomfattande organisationer. Då man beaktar att samma personer ofta fungerar i ansvarsuppgifter både inom sina egna föreningar och eventuellt också på distrikts- och riksnivå inom olika organisationer samt i MPK:s verksamhet är det klart att Marinreserven har varit tvungen att tävla med det övriga försvarsfältet om sina aktiva personers tid. Organisationen har heller inte under sin historia uppburit medlemsavgifter av sina medlemsföreningar, utan Marinstiftelsen samt i vissa projekt de stiftelser som står nära organisationens verksamhet har tryggt våra verksamhetsförutsättningar genom sitt ekonomiska stöd.

Sininen Reservi ry:n tarkoitus ja toiminta (vuoden 2021 säännöt)

Yhdistyksen tarkoituksena on

- toimia meripuolustukseen ja merivartiotoimintaan liittyvien, vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevien suomalaisten yhdistysten yhdyssiteenä ja edistää niiden välistä yhteistoimintaa
- edistää meripuolustuksen, merivartiotoiminnan, merenkulun, merimiestaidon ja urheiluammunnan harrastusta ja koulutusta yhdistyksen toiminta-alueella
- vaalia meripuolustukseen ja merivartiotoimintaan liittyviä sotilas- ja veteraaniperinteitä
- ylläpitää ja kohottaa maanpuolustustahtoa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys voi

- järjestää keskustelu-, koulutus- ja esitelmätilaisuuksia sekä kilpailuja, juhlia ja muita tapahtumia
- harjoittaa tutkimus-, tiedotus- ja julkaisutoimintaa
- tukea Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ja muiden vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevien tahojen toimintaa
- esittää ja myöntää huomionosoituksia jäsenyhdistystensä jäsenille ja sidosryhmille
- laatia aloitteita meripuolustuksen, merivartiotoiminnan ja merenkulun viranomaisille
- tehdä yhteistyötä muiden alan järjestöjen ja viranomaisten kanssa.

Jäsenyhdistysten laaja kirjo voimavarana

Sininen Reservi ry:tä oli perustamassa vuonna 1997 kahdeksan yhdistystä: Helsingin Laivastokilta ry (nyk. Suomenlahden Laivastokilta ry), Helsingin Reservimeriupseerit ry, Helsingin Merireserviläiset ry (nyk. Merireserviläiset ry), Kymen Laivastokilta ry, Rannikkosotilaskotiyhdistys ry, Turun Laivastokilta ry, Turun Rannikkotyökistökilta ry ja Turun Reservimeriupseerit ry.

Perustajajäsenten edustama kirjo meripuolustuksen rannikko- ja laivastojoukoista sekä eri aselajeista, henkilöstöryhmistä ja tehtävistä kertoo osaltaan, kuinka alusta alkaen kyse oli nimenomaan koko vapaaehtoista meripuolustuskenttää yhdistävästä järjestöstä.

Vuosien saatossa Sininen Reservi ry:n jäsenmäärä on kasvanut vuoden 2022 loppuun mennessä 38 yhdistykseen, jotka edustavat laajasti vapaaeh-

Marinreserven rf:s syfte och verksamhet (2021 års stadgar)

Föreningens syfte är att

- fungera som en förbindelselänk mellan de finländska föreningar som ansluter sig till sjöförsvaret och sjöbevakningsverksamheten och som utför frivilligt försvarsarbete och främja samarbetet mellan dem
- främja idkandet av och utbildning inom sjöförsvaret, sjöbevakningsverksamhet, sjöfart, sjömanskap och sportskytte inom föreningens verksamhetsområde
- värna om militär- och veterantraditioner som ansluter sig till sjöförsvaret och sjöbevakningsverksamheten
- upprätthålla och höja försvarsviljan.

För att förverkliga sitt syfte kan föreningen

- ordna diskussioner, utbildning och presentationer samt tävlingar, fester och andra evenemang
- utöva forsknings-, informations- och publiceringsverksamhet
- stöda verksamheten inom Försvarsutbildningsföreningen och övriga aktörer som utför frivilligt försvarsarbete
- föreslå och bevilja medlemmarna i dess medlemsföreningar och intressenter utmärkelser
- rikta förslag till myndigheterna inom sjöförsvaret, sjöbevakningsverksamheten och sjöfarten
- samarbeta med andra organisationer och myndigheter inom samma sektor.

Medlemsorganisationernas mångfald som resurs

Marinreserven rf grundades 1997 av åtta föreningar: Helsingin Laivastokilta ry (nuv. Suomenlahden Laivastokilta ry), Helsingin Reservimeriupseerit ry, Helsingin Merireserviläiset ry (nuv. Sjöreservister rf / Merireserviläiset ry), Kymen Laivastokilta ry, Rannikkosotilaskotiyhdistys ry, Turun Laivastokilta

ry, Turun Rannikkotyöstökilta ry och Turun Reservimeriupseerit ry. Att de grundläggande föreningarna representerade många områden, sjöförsvarets kust- och marina trupper samt olika vapenslag, personalgrupper och uppgifter förtäljer för sin del att det från första början var fråga om en organisation som förenar hela det frivilliga sjöförsvarsfältet.

Under årens lopp har Marinreserven rf:s medlemsantal vuxit till 38 för-

toista meripuolustuskenttää. Jäsenyhdistyksiä voidaan jaotella esimerkiksi sen mukaan, onko kyse laivasto- vai rannikkojoukkotaustaisista yhdistyksistä, jonkin tietyn paikkakunnan tai alueen kokoavista yhdistyksistä, henkilöstöryhmän mukaan reserviupseeri- tai aliupseeriyhdistyksistä tai tietyn aselajin tai koulutushaaran tehtävistä. Paikkakuntien osalta jäsenkenttä ulottuu läpi rannikon Kotkan ja Haminan seuduilta pääkaupunkiseudulle, Varsinais-Suomeen ja pitkin länsirannikkoa aina Ouluun asti. Myös Ahvenanmaa ja Pirkanmaa ovat paikallisten jäsenyhdistysten myötä Sininen Reservi ry:n toiminta-alueita, ja kaksikielisen järjestön ruotsinkielistä osaa edustavat erityisesti Nylands Brigads Gille rf ja Ålands Reservister rf.

Oman lisänsä Sininen Reservi ry:n jäsenkuntaan tuovat meripuolustuksen maakuntajoukkoihin liittyvät yhdistykset, joita jäsenkunnasta edustavat Pelikaanikilta ry, Osasto Ramsö Tuki ry ja Sierra10 ry. Vaikka organisaationa maakuntajoukot eivät olekaan Sininen Reservi ry:n tai MPK:n Meripuolustuspiirin alaisia, maakuntajoukoissa toimivat reserviläiset ovat aktiivisia vapaaehtoisen meripuolustuskentän toimijoita ja usein myös MPK:n kurssien sitoutuneita kouluttajia, mikä tiivistää maakuntajoukkojen yhteyttä muuhun meripuolustuskenttään. Merivoimien maakuntajoukot sijoittuvat maantieteellisesti puolustushaaran päätoiminta-alueelle Kaakonkulmalta Saaristomerelle, minkä lisäksi Merivoimien tukikohdissa toimii suojaukseen ja pelastukseen erikoistuneita maakuntajoukkoja. Vapaaehtoisia reserviläisiä koulutetaan esimerkiksi rannikkojääkärijoukkueen, meritiedustelujoukkueen, merikuljetuksien ja miinanraivauksen tehtäviin saariston vaativissa olosuhteissa. Maakuntajoukkojen tausta- ja tukiyhdistysten rooli on ollut tärkeä joukkojen yhteishengen ja oman identiteetin luomiselle sekä koko Sinisen Reservin jäsenrekrytoinnille tietyn koulutushaaran tai aselajin toiminnasta kiinnostuneille.

Sininen Reservi ry:n sääntöjen perusteella järjestön jäseneksi voivat päästä ”meripuolustukseen tai merivartiotoimintaan liittyvät, vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevät, Suomessa rekisteröidyt yhdistykset, jotka yhdistyksen hallitus hyväksyy hakemuksesta jäseniksi”. Siinä missä osan jäsenyhdistyksistä nimi tai jäsenyysehdot kertovat jo kytköksestä meripuolustukseen, joissain tapauksissa uusia jäsenyhdistyksiä hyväksyttäessä on jouduttu pohtimaan, missä määrin meripuolustuksellisuuden tulisi toteutua. Jäsenyhdistysten jäsenyysehdot vaihtelevat yhdistyksittäin, ja vaikka Sininen Reservi ry:n toimintaan viitataan usein merellisenä reserviläistoimintana, asepalveluksen suorittaminen tai tausta Merivoimissa tai merivartiostoissa ei useinkaan ole edellytys jäsenyydelle. Viime kädessä hallitus on katsonut, että jäsenyyttä puoltavia tekijöitä ovat muun muassa yhdistyksen sijainti rannikolla tai vesistön äärellä, jäsenistön merihenkisyys, toiminnassa näkyvä yhtymäpinta meripuolustukseen tai merivartiostoihin sekä itse kiin-

Kuva 3.1. Sininen Reservi ry:n toiminta-alue ulottuu läpi rannikon Kaakonkulmalta Pohjanlahdelle sekä Pirkanmaalle ja Ahvenanmaalle. Kuva: Lasse Mäki.

Bild 3.1. Marinreserven rf:s verksamhetsområde sträcker sig längs kusten från det sydöstra hörnet till Bottniska viken samt Birkaland och Åland. Bild: Lasse Mäki.

eningar fram till slutet av 2022, och de representerar vitt skilda områden av det frivilliga sjöförsvaret. De kan indelas till exempel utifrån om det fråga om föreningar med bakgrund i marina trupper eller kusttrupper, föreningar som representerar en viss ort eller ett visst område, reservofficers- eller underofficersföreningar enligt personalgrupp eller uppgifter inom ett visst vapenslag eller en viss utbildningsgren. I fråga om ort sträcker sig medlemsfältet längs kustområdet från Kotka till Helsingfors, Egentliga Finland och längs västkusten ända upp till Uleåborg. Även Åland och Birkaland hör genom lokala medlemsföreningar till Marinreserven rf:s verksamhetsområde, och den svenskspråkiga delen av den tvåspråkiga organisationen representeras i synnerhet av Nylands Brigads Gille rf och Ålands Reservister rf.

Sitt eget tillskott till Marinreserven rf:s medlemskår tillför de föreningar som ansluter sig till marinförsvarets landskapstrupper. De representeras i medlemskåren av Pelikaanikilta ry, Osasto Ramsö Tuki ry ja Sierra10 ry. Även om landskapstrupperna som organisation inte lyder under Marinreserven rf eller MPK:s Sjöförvarsdistrikt är de reservister som verkar inom landskapstrupperna aktiva aktörer inom frivilligt försvar och ofta även engagerade utbildare på MPK:s kurser, vilket intensifierar kontakten till det övriga sjöförvarsfältet. Marinens landskapstrupper placerar sig geografiskt inom försvarsgrenens huvudsakliga verksamhetsområde, från det sydöstra hörnet till Skärgårdshavet, och dessutom verkar landskapstrupper som specialiserat sig på skydd och räddning vid Marinens baser. Frivilliga reservister utbildas till exempel för uppgifter inom en kustjägarpluton, sjöspaningspluton samt inom sjötransport och minröjning i krävande skärgårdsförhållanden. Landskapstruppernas bakgrunds- och stödföreningar har haft en viktig roll med tanke på skapandet av gemenskap och truppers egen identitet samt för hela Marinreservens medlemsrekrytering när det

gäller dem som är intresserade av verksamheten inom en viss utbildningsgren eller ett visst vapenslag.

Enligt Marinreserven rf:s stadgar kan i Finland registrerade föreningar som utför frivilligt försvarsarbete som ansluter sig till sjöförsvaret eller sjöbevakningsverksamhet och som föreningens styrelse godkänner som medlemmar på ansökan bli medlemmar i organisationen. I fråga om vissa medlemsföreningar berättar namnet eller villkoren för medlemskap redan om dess koppling till sjöförsvaret, medan man i andra fall då nya medlemsföreningar godkänns har varit tvungen att fundera på i hur hög grad sjöförvarsinriktningen borde uppfyllas. Medlemsföreningarnas medlemsvillkor varierar enligt förening, och även om man ofta refererar till Marinreserven rf:s verksamhet som marin reservistverksamhet är det vanligen inte en förutsättning för medlemskap att man gjort militärtjänst eller att man har ett förflutet vid Marinen eller sjöbevakningssektionerna. I sista hand har styrelsen ansett att saker som talar för medlemskap är att föreningen är belägen vid kusten eller invid vattendrag, medlemskåren är maritimt inriktad, man kan se en kontaktyta till sjöförsvaret och sjöbevakningssektionerna samt själva intresset att ansluta sig till Marinreserven rf. Medlemsföreningarnas mångfald samt deras lokala och riksomfattande traditioner av varierande ålder är framför allt en enorm resurs som berikar och stimulerar det frivilliga sjöförsvaret och gör verksamheten lockande och lättillgänglig för en betydande grupp av medborgare på olika håll i landet.

Stärkande av den serviceinriktade karaktären

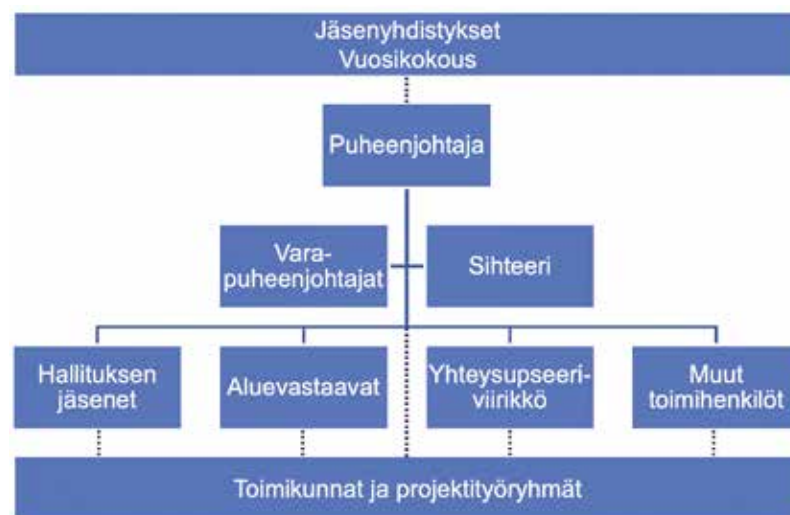
Marinreserven rf:s organisation bygger på organisationens styrelse, vars medlemmar väljs för två års tid bland medlemsföreningarnas personme-

nostus liittyä Sininen Reservi ry:hyn. Jäsenedistysten monipuolisuus sekä niiden eri-ikäiset paikalliset ja valtakunnalliset perinteet ovatkin ennen kaikkea valtava voimavara, joka rikastaa ja elävöittää vapaaehtoista meripuolustusta ja tekee toiminnasta houkuttelevaa ja helposti lähestyttävää laajalle joukolle kansalaisia eri puolilla maata.

Palvelullisen luonteen vahvistaminen

Sininen Reservi ry:n organisaatio perustuu järjestön hallitukseen, jonka jäsenet valitaan jäsenedistysten henkilöjäsenten joukossa vuosikokouksessa kahden vuoden kaudelle. Hallitusta johtaa puheenjohtaja apunaan varapuheenjohtajat, joiden tehtävät täsmennettiin viimeisimmässä, vuoden 2021 sääntömuutoksessa ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan tehtäviksi. Hallitus valitsee keskuudestaan tai ulkopuoleltaan myös sihteerin ja taloudenhoitajan sekä muut tarpeelliseksi katsomansa toimihenkilöt, kuten viestinnän tai varastojen vastuuhenkilöt sekä alueellista yhteistoimintaa koordinoivat aluevastaavat. Vuonna 2022 hallitus laati tehtävänkuvaukset selkeyttämään eri vastuuhenkilöiden välistä tehtävänjakoa ja helpottamaan uusien toimihenkilöiden perehdyttämistä.

Hallituksen työtä jakamaan ja helpottamaan on järjestön toiminnan aikana nimetty usein myös erilaisia työryhmiä ja toimikuntia, joissa on ollut jäseninä myös hallituksen ulkopuolisia henkilöitä. Historiikkiin kirjoitusketkellä on vakiintunut malli, jossa hallituksen alaisuudessa toimii hallituksen kokouksia valmisteleva ja juoksevia asioita hoitava työvaliokunta, huomionosoituksia hallinnoiva palkitsemistoimikunta, viestinnästä vastaava viestintätoimikunta sekä yhteysupseeritoimintaa koordinoiva yhteysupseeriviirikko. Toimikuntien joukkoon on tarkoitus lisätä vuoden 2023 aikana myös aluevastaavien

Kuva 3.2. Sininen Reservi ry:n organisaatio vuoden 2022 lopulla. Hallituksen alaisuudessa toimivat toimikunnat ja työryhmät eivät ole sääntömääräisiä, vaan niitä nimitään tarpeen mukaan. Kuva: Lasse Mäki.

Bild 3.2. Marinreserven rf:s organisation i slutet av år 2022. De kommittéer och arbetsgrupper som är underställda styrelsen är inte stadgeenliga, utan de utses enligt behov. Bild: Lasse Mäki.

oma toimikunta, jonka tarkoituksena on vahvistaa aluevastaavien roolia ja keskinäistä yhteydenpitoa. Aluevastaavat toimivatkin tärkeänä linkkinä paikallisyhdistysten ja kattojärjestön välillä ja luovat kontaktia myös oman alueensa joukko-osastoihin ja yhteistyökumppaneihin.

Kun jäsenedistyksiltä on tiedusteltu näkemyksiä Sininen Reservi ry:n

dlemmar vid årsmötet. Styrelsen leds av ordföranden, som assisteras av viceordförandena, vilkas uppgifter preciserades till första och andra viceordförande i den senaste stadgeändringen 2021. Styrelsen väljer även, bland sig eller utanför styrelsen, en sekreterare och kassör bland samt andra funktionärer som den anser nödvändiga, såsom ansvarspersoner för kommunikation eller förråd samt områdesansvariga som koordinerar det regionala samarbetet. År 2022 skapade styrelsen uppgiftsbeskrivningar i syfte att klargöra uppgiftsfördelningen mellan olika ansvarspersoner och underlätta introduktionen av nya funktionärer.

Under den tid som organisationen varit verksam har det ofta utsetts olika arbetsgrupper och kommittéer som delar på och underlättar styrelsens arbete. I dem har även ingått personer som inte sitter i styrelsen. Vid den tidpunkt då historiken skrivs har det etablerat sig en modell enligt vilken ett arbetsutskott som förbereder styrelsemötena och sköter de löpande ärendena, en kommitté som administrerar premieringarna, en kommunikationskommitté sköter kommunikationen och en förbindelseofficersdivision som koordinerar förbindelseofficersverksamheten arbetar under styrelsen. Under 2023 har man för avsikt att tillsätta en egen kommitté för områdesansvariga. Tanken med den är att stärka de områdesansvarigas roll och inbördes kontakt. De områdesansvariga är en viktig länk mellan de lokala föreningarna och takorganisationen och skapar även kontakt med truppförbanden och samarbetsparterna inom sitt eget område.

Då man vid samarbetsmötena frågat medlemsföreningarna om deras syn på Marinreserven rf:s roll har önskemålen framför allt gällt två saker, att skapa samarbete och gemenskap samt stödja medlemsföreningarna. När det gäller samarbete och gemenskap är tanken att vi är starkare tillsammans starkt representerad i takorganisationens karaktär: inom det breda verksam-

Kuva 3.3. Tulevaisuuden rakentaminen vaatii myös yhteistä suunnittelua. Puheenjohtaja Petri Käyhkö alustamassa jäsenyhdistysten yhteistyöpäivää lokakuussa 2022 Turussa Forum Marinumissa. Kuva: Lasse Mäki.

Bild 3.3. Framtidsbygget kräver även gemensam planering. Ordförande Petri Käyhkö inleder medlemsföreningarnas samarbetsdag i oktober 2022 i Forum Marinum. Bild: Lasse Mäki.

Kuva 3.4. Sininen Reservi ry:n, MPK:n ja paikallisyhdistyksien lippuja Merivoimien vuosipäivän paraatin odotusalueella. Kuva: Lasse Mäki.

Bild 3.4. Marinreserven rf:s, MPK:s och lokala föreningars fanor på vänteområdet inför paraden på Marinens årsdag. Bild: Lasse Mäki.

roolista yhteistyötapaamisissa, ovat toiveet liittyneet ennen kaikkea kahteen asiaan, yhteistyön ja yhteishengen luomiseen sekä jäsenyhdistysten tukemiseen. Yhteistyön ja yhteishengen kannalta ajatus siitä, että yhdessä olemme vahvempia, elää vahvana kattojärjestön luonteessa: Sininen Reservi ry:n toivotaan toimivan meripuolustuksen laajalla kentällä erilaisia yhdistyksiä yhteen tuovana voimana, joka mahdollistaisi yhteisten tavoitteiden edistämisen ja kentän äänen esiintuomisen muiden sidosryhmien suuntaan. Samalla kattojärjestön odotetaan tuottavan jäsenyhdistyksilleen erilaisia palveluja, kuten tukea viestintään, jäsenrekrytointiin ja tapahtumien järjestämiseen. Vastineeksi saadusta tuesta jäsenyhdistykset osoittavat henkilöresursseja kattojärjestön käyttöön ja ottavat hoitaakseen järjestön alueellisia tehtäviä.

Keskiössä meripuolustuksen reservin suorituskky ja yhteishenki

Kautta Sininen Reservi ry:n historian on käyty keskustelua ja linjanvetoa siitä, millaiset tapahtumat kuuluvat yksittäisten jäsenyhdistysten järjestettäviksi, mitkä taas kattojärjestön omaan toimintaan. Kuten tämän historiikin sisällysluettelostakin voi huomata, Sininen Reservi ry:n omaan toimintaan ovat vakiintuneet niin koko meripuolustuskenttää kokoavat yhteistyö- ja perinnetapahtumat, kuten Merivoimien vuosipäivä ja Meripuolustuspäivä, kuin erilaiset kilpailut esimerkiksi merisotilastaidoissa tai ammunassa. Näiden toimintamuotojen järjestäminen on perustunut siihen tosiasiaan, että tapahtumat ovat luonteeltaan valtakunnallisia ja järjestelyiltään sikäli mittavia, ettei yksittäisten paikallisyhdistysten olisi välttämättä mahdollista saada niitä aikaan.

hetsfält som sjöförsvaret utgör önskas Marinreserven rf fungera som en kraft som sammanför olika föreningar och som skulle göra det möjligt att främja gemensamma mål och föra rösterna från fältet vidare till andra intressenter. Samtidigt förväntas takorganisationen producera olika tjänster för sina medlemsföreningar, såsom kommunikationsstöd, rekrytering av medlemmar och ordnande av evenemang. Som ersättning för det erhållna stödet ställer medlemsföreningarna personresurser till takorganisationens förfogande och åtar sig att sköta organisationens regionala uppgifter.

Reservens prestationsförmåga och gemenskap i centrum

Genom hela Marinreserven rf:s historia har man diskuterat och dragit upp riktlinjer för vilka evenemang enskilda medlemsföreningar borde ordna och vilka som hör till takorganisationens egen verksamhet. Som man kan se i innehållsförteckningen till denna historik har både de samarbets- och traditionsevenemang som samlar hela sjöförsvarsfältet, såsom Marinens årsdag och Marinförsvardagen, och olika tävlingar t.ex. i marina färdigheter eller skytte kommit att utgöra en del av Marinreserven rf:s egen verksamhet. Arrangemanget av dessa verksamhetsformer har byggt på det faktum att evenemangen är riksomfattande till sin natur och av så pass stor omfattning att det inte nödvändigtvis skulle vara möjligt för enskilda lokala föreningar att ordna dem.

Att värna om de sjöförsvarmässiga militära traditionerna och veterantraditionerna är en del av Marinreserven rf:s ideella uppgift. Till organisationens uppgifter hör enligt traditionen att ordna med kransnedläggning och hedersvakt på Marinens årsdag i juli och på självständighetsdagen i

Kuva 3.5. Merivoimien vuosipäivän seppeleenlasku miinanraivaajien muistomerkille heinäkuussa 2019. Sininen Reservi ry:n seppelettä laske-massa puheenjohtaja Antti Rautiainen ja miinanraivaajaveteraani Erik Erwes. Kunniavartiossa Lasse Mäki ja Toni Alasuvanto. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.5. Kransnedläggning vid minnesmärket för minröjarna på Marinens årsdag i juli 2019. Marinreserven rf:s krans läggs ned av ordförande Antti Rautiainen och minröjarveteranen Erik Erwes. I hedersvakten Lasse Mäki och Toni Alasuvanto. Bild: Mika Kuutti.

Kuva 3.6. Sininen Reservi ry on läpi historiansa osallistunut erilaisiin maanpuolustusaiheisiin yleisötapahtumiin ja messuihin. Kuvassa Merivoimien osasto maanpuolustussmessuilla Jyväskylässä syyskuussa 2002. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.6. Marinreserven har under hela sin historia deltagit i olika publika evenemang och mässor med försvarstema. På bilden Marinens avdelning på försvarsmässan i Jyväskylä 2002. Bild: Mika Kuutti.

Meripuolustuksellisten sotilas- ja veteraaniperinteiden vaaliminen on osa Sininen Reservi ry:n aatteellista tehtävää. Järjestön vuotuisiin perinteisiin ovatkin vakiintuneet seppeleenlaskutilaisuudet ja kunniavartiot Merivoimien vuosipäivänä heinäkuussa sekä itsenäisyyspäivänä joulukuussa läpi rannikon keskeisillä meripuolustuksen muistomerkeillä, kuten Ruot-

sinsalmen taistelun muistomerkillä Kotkan Varissaassa, Miinanraivaajien muistomerkillä Helsingin Katajanokalla sekä Laivaston muistoristillä Turussa. Näissä tilaisuuksissa on pyritty huomioimaan paikalliset perinteet ja tekemään yhteistyötä muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa. Perinteiden välittyminen sukupolvelta toiselle on ollut tilaisuuksissa käsinkosketeltavaa, kun parhaimmillaan osallistujien ikäero on vaihdellut parista kymmenestä vuodesta lähemmäs sataa vuotta. Vuosien 1939–1945 sotiimme osallistuneiden veteraanien määrän yhä vähentyessä veteraanityön painopiste kääntyy kohti veteraanien perinnön välittämistä uusille sukupolville, missä työssä vapaaehtoisen maanpuolustuksen eri järjestöillä on oma tärkeä osansa.

Suurten tapahtumien ja kilpailujen sekä aatteellisen toiminnan ohella Sininen Reservi ry on pyrkinyt vahvistamaan jäsenyhdistystensä jäsenten merisotilaallisia tietoja ja taitoja järjestämällä erilaisia kaikille jäsenille avoimia esitelmä- ja koulutustilaisuuksia. Maanpuolustuskoulutuksen siirryttyä yhä enemmän MPK:n vastuulle Sininen Reservi ry on järjestänyt muun muassa vierailukäyntejä kiinnostaviin meripuolustuksellisiin kohteisiin sekä erilaisia asiantuntijapuheenvuoroja. Koronaviruspandemian myötä tilaisuuksia alettiin toteuttaa entistä enemmän etäyhteyksin, mikä on toisaalta mahdollistanut yhä laajemman, paikasta riippumattoman osallistumisen, mutta toisaalta vaikuttanut jossain määrin tilaisuuksien vuorovaihteluun. Aiheet ovat käsitelleet monipuolisesti meripuolustuksen eri teemoja: esimerkiksi vuonna 2021 etäwebinaarien aiheet käsittelivät nykyaikaista merisodankäyntiä ja tulevaisuuden sodan kuvaa, kun taas vuonna 2022 webinaareissa pohdittiin Koulutus 2020 -ohjelman toimeenpanoa Merivoimissa ja sen vaikutusta reserviläisiin ja esiteltiin niin MPK:n Meripuolustuspiirin kuin merivartiostojen toimintaa.

december vid sjöförsvarets minnesmärken längs hela kusten, såsom minnesmärket för slaget vid Svensksund på Varissaari i Kotka, minnesmärket för minröjarna på Skatudden i Helsingfors samt vid Flottans minnesmärke i Åbo. Vid dessa evenemang har man strävat efter att beakta de lokala traditionerna och samarbeta med andra försvarsorganisationer. Att traditionerna förmedlas från en generation till en annan har varit ytterst tydligt, då åldersskillnaderna mellan deltagarna i bästa fall har kunnat variera mellan tjugo och närmare hundra år. Eftersom antalet veteraner som deltagit i våra krig åren 1939–1945 fortsätter att minska övergår tyngdpunkten till att förmedla veteranernas arv vidare till nya generationer, och i det arbetet har de olika organisationerna inom det frivilliga försvaret en egen viktig roll.

Vid sidan av stora evenemang och tävlingar samt den ideella verksamheten har Marinreserven rf strävat efter att stärka de marina färdigheterna och kunskaperna hos medlemmarna i medlemsföreningarna genom att ordna föredrag och utbildning av olika slag som är öppna för alla medlemmar. I och med att försvarsutbildningen i allt högre grad överförts på MPK har Marinreserven rf bland annat ordnat besök till intressanta försvarsobjekt samt föredrag som hålls av olika sakkunniga. I och med coronaviruspandemin ordnades en allt större del av evenemangen på distans, vilket å ena sidan har möjliggjort ett allt större antal deltagare oberoende av var man befinner sig men å andra sidan har påverkat växelverkan under evenemangen. Evenemangen har tagit upp olika sjöförvarsteman mångsidigt: exempelvis tog webinarierna 2021 upp modern sjökrigföring och den framtida krigsbilden, medan man under webinarierna 2022 funderade på verkställigheten av programmet Utbildning 2020 inom Marinen och dess inverkan på reservisterna och presenterade både MPK:s Sjöförsvarsdistrikts och sjöbevakningssektionernas verksamhet.

Eftersom personresurserna är små och organisationen tunn har man strävat efter att profilera Marinreserven rf, i stället för som evenemangskoordinator, som ett slags sammanslutning för sjöförsvaret, som för sin del även främjar delningen av god praxis genom hela sjöförsvarsfältet och fungerar som den stora allmänhetens kontaktperson i fråga om den lokala sjöförsvarsverksamheten. På takorganisationens webbsidor presenteras varje medlemsförenings verksamhet och via kontaktblanketten på webbsidan styrs intresserade till lämpliga lokala föreningar. När det gäller kommunikation har specialnumret *Meripuolustuksen kenttä* av tidningen Rannikon Puolustaja, som presenterar olika myndigheter och frivilliga aktörer och utges årligen, distribuerats flitigt året runt vid olika evenemang för allmänheten, och intresset för det frivilliga sjöförsvaret har väckts genom olika funktionella kontroller.

Stödjande av egna och medlemsföreningarnas förrådsbehov

Ett drag i Marinreserven rf:s inriktning som tjänsteproducent och takorganisation har varit de förrådsutrymmen och den lösa egendom som den innehar och som både utnyttjats i takorganisationens verksamhet och ställts till medlemsföreningarnas förfogande. Organisationen har haft förrådsutrymmen bland annat i Obbnäs, i Kustbrigadens utrymmen, samt hyrt ett lagerrum i samband med en tidigare industrifastighet i Esbo. Av landskapsflaggorna har en del förvarats hos lokala ansvarspersoner. För en egen del av förrådsbehovet står det dräktförråd som förbindelseofficersdivisionen skapat och som har utvidgats genom gemensamma anskaffningar i synnerhet efter beställningen av tjänsteuniformer till 2018 CHENS-konferensen. Målet för divisionen har varit att skaffa lämpliga marina, militära

Käsiparien rajallisuuden ja ohuen organisaation myötä Sininen Reservi ry:tä on pyritty profiloimaan tapahtumajärjestäjän sijaan eräänlaiseksi meripuolustuksen yhteenliittymäksi, joka osaltaan myös edistää hyvien käytänteiden jakamista haki meripuolustuskentän ja toimii suuren yleisön kontaktina paikalliseen meripuolustustoimintaan. Kattojärjestön verkkosivuilla on esitelty jokaisen jäsenyhdistyksen toimintaa, ja verkkosivujen yhteydenottolomakkeen kautta kiinnostuneet on ohjattu sopiviin paikallisyhdistyksiin. Viestinnän osalta meripuolustuskentän eri viranomaisia ja vapaaehtoistoimijoita esittelevää, vuosittain koottavaa Rannikon Puolustaja-lehden erikoisnumeroa *Meripuolustuksen kenttä* on jaettu ahkerasti lukuisissa yleisötapahtumissa ympäri vuoden ja herätetty erilaisten toiminnallisten rastien myötä kiinnostusta vapaaehtoista meripuolustusta kohtaan.

Tukea omiin ja jäsenyhdistysten varastointitarpeisiin

Sininen Reservi ry:n palvelullisen ja kattojärjestöluonteen yhtenä piirteenä on ollut sen hallussa olevat varastotilat sekä erilainen irtain omaisuus, jota on hyödynnetty niin kattojärjestön omassa toiminnassa kuin jäsenyhdistysten käytössä. Järjestöllä on ollut varastotiloja muun muassa Upinniemiessä Rannikkoprikaatin tiloissa sekä vuokrattu varastohuone Espoossa sijainneen teollisuuskiinteistön yhteydessä. Maakuntalipuista osaa on säilytetty paikallisten vastuuhenkilöiden hallussa. Oman osansa varastointitarpeesta on muodostanut myös yhteysupseeriviirikön kartuttama pukuvarasto, jota on laajennettu yhteishankinnoin erityisesti vuoden 2018 CHENS-konferenssin virkapukutilauksen jälkeen. Viirikön tavoitteena on ollut hankkia sopivia Merivoimien sotilaspuikineita, kuten lakkeja ja päällystakkeja viirikön kaikkien

jäsenten yhteiseen käyttöön. Lisäksi Sininen Reservi ry on hankkinut viimeisten kymmenen vuoden aikana messukatoksia, roll-up-telineitä sekä rantalippuja erilaisissa sisä- ja ulkotapahtumissa käytettäväksi. Messuedustajille on hankittu myös järjestön logolla varustettuja lippalakkeja, lyhythiaisia pikeepaitoja sekä fleecetakkeja, jotta esittelytehtävissä toimineet ovat voineet käyttää helposti tunnistettavaa yhtenäistä varustusta.

Siirrettävinä ulkosäilytystiloina Sininen Reservi ry:llä on ollut jo pitkään käytössä kontteja. Järjestön puheenjohtaja **Reijo Telaranta** kirjoittikin Rannikon Puolustaja -lehden jo vuonna 2001, että ”nykyiset uhkakuvat edellyttävät puolustukselta joustavuutta ja liikkuvuutta. Tähän päästäkseen esikuntien ja johtopaikkojen on voitava siirtyä nopeasti paikasta toiseen.” Tämä ajatus mielessään yhdistys päätti hankkia tavarakontteja korvataksaan tarvittaessa kiinteitä komentopaikkoja. Kontteja hankittiin viisi, joista kaksi sisustettiin ja kalustettiin johtopaikoiksi ja kolme monipuolisiksi varastokonteiksi. ”Esikuntakontit toimivat työskentelytiloineen, viestivälineineen ja monipuolisine valmiuksineen vaikkapa isommankin harjoituksen johtopaikkoina tai perustamiskeskuksen esikuntana”, kertoi **Pekka Ahtola**, joka toimi alusta alkaen projektinjohtajana.

Varastokontit ovat lämmitettäviä ja niissä voidaan hyvin sekä kuivata että säilyttää varusteita. Aggregaattien kanssa varmistetaan järjestelmän riippumattomuus ulkopuolisista sähköverkoista. Kontit voidaan hetkessä siirtää kuorma-autoilla hyvinkin vaikeakulkuisiin paikkoihin, ja ne ovat siirron jälkeen heti toimintavalmiina. Naamiointi on täydellinen. Vasta ovien avaaminen paljastaa kyseessä olevan jotain aivan muuta kuin konttiliikenteestä tutut kuljetusvälineet. Viiden kontin kokonaisarvo kalusteineen, viestivälineineen ja muine teknisine hienouksineen oli lopulta noin 300 000 markkaa.

persedlar, såsom huvudbonader och rockar för gemensam användning inom divisionen. Därtill har Marinreserven rf under de senaste tio åren skaffat mässtält, roll-up-stativ samt strandflaggor för att användas i samband med olika inomhus- och utomhusevenemang. För mässrepresentanter har även skaffats skärmmössor, kortärmade pikétröjor och fleecerockar försedda med organisationens logo, så att de som verkat i presentationsuppgifter hur kunnat använda en enhetlig, lätt igenkännbar utrustning.

Som mobila utrymmen för utomhusförvaring har Marinreserven redan en längre tid haft containrar i användning. Organisationens ordförande **Reijo Telaaranta** skrev redan 2001 i Rannikon Puolustaja att de nuvarande hotbilderna förutsätter att försvaret är flexibelt och mobilt. För att uppnå detta måste staberna och ledningsplatserna kunna förflytta sig snabbt från en plats till en annan. Med detta i åtanke beslöt sig föreningen för att skaffa containrar för att vid behov kunna ersätta fasta kommandoplatser. Man skaffade fem containrar, av vilka två inreddes och möblerades till ledningsplatser och tre till mångsidiga förrådscontainrar. Stabscontainrarna fungerar med sina arbetsutrymmen, signalmedel och sin mångsidiga beredskap till exempel som ledningsplatser för en större övning eller som stab för en uppställningscentral, berättade **Pekka Ahtola**, som fungerade som projektledare redan från början.

Förrådscontainrarna kan värmas upp, och man kan både torka och förvara utrustning i dem. Med hjälp av aggregat säkerställs att systemet är oberoende av det externa elnätet. Containrarna kan snabbt flyttas med lastbil även i svårframkomlig terräng, och de är klara för användning genast efter att de flyttats. Maskeringen är perfekt. Först när man öppnar dörren ser man att det någonting helt annat än en transportanordning känd från containertrafiken. Det totala värdet på fem containrar jämte inredning, sig-

nalmedel och andra tekniska finesser uppgick slutligen till 300 000 mark.

Efter att de använts flitigt i början föll containrarna tyvärr nästan i glömska med åren, även om de i rätt hög grad användes som förråd. I Radi-oniemi på Sandhamn fanns tre containrar, av vilka två fungerade som förråd för Marinreserven rf:s medlemsföreningar och en som det till Försvarsutbildnings-föreningen hörande Södra Finlands försvarsdistrikts förråd. En av containrarna användes som medlemsföreningarnas förråd i Obbnäs och en stod tom i Kotka. När man började utreda deras användning var det ingen som hade någon klar bild av dem eller deras användning. Under 2020 flyttades en av containrarna i Obbnäs till Dragsvik som vapenförråd för Sjöförsvarsdistriktet.

Under 2020 klarnade läget gällande containrarna och samtidigt lyckades man komma över fyra begagnade containrar förmodligen för knappa 3 000 euro. En av dem var en gammal kylcontainer, som fungerade som förråd, en var en kontorscontainer och två var förenade till ett kontor, som är färdigt utrustat med luftvärmepump. Coronakrisen och truppförbandens knappa resurser gjorde att planeringen av containrarnas användning och placering drog ut på tiden, men tack vare Kustbrigadens synnerligen positiva inställning kunde containrarna placeras i Obbnäs, där man försöker få dem i användning som förråd för medlemsföreningarna. En av containrarna blir kvar i Sandhamn för att användas av fortbåtarna. och en torde säljas till MPK.

Marinreserven rf hade redan från början av 2000-talet även ägt VHF-radior, som använts som signalmedel bland annat på MPK:s kurser och under de marina tävlingarna. Under årens lopp har de använts även av avdelning Rikamas reservister samt de medlemsföreningar som verkat i Norra Österbotten. Under åren 2020–2022 inventerades, granskades och om möjligt

Alun aktiivisen käytön jälkeen kontit valitettavasti vuosien saatossa lähes unohdettiin, vaikka niitä käytettiinkin kohtuullisen hyvin varastoina. Radioniemessä Santahaminassa oli kolme konttia, joista kaksi oli Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksien varastoina ja yksi MPK:n Etelä-Suomen maanpuolustuspiirin varastona. Yksi konteista oli Upinniemessä jäsenyhdistyksien varastona ja yksi Kotkassa tyhjillään. Kun niiden käyttöä alettiin selvittää, tarkkaa kuvaa niistä tai niiden käytöstä ei ollut oikein kenelläkään. Vuoden 2020 aikana yksi Santahaminassa olleista konteista siirrettiin Dragsvikiin Meripuolustuspiirin asevarastoksi.

Vuoden 2020 aikana konttien tilanne selvittiin ja samalla saatiin hankittua edullisesti vajaalla 3 000 eurolla neljä uutta käytettyä konttia. Yksi näistä oli vanha kylmäkontti, joka toimi varastona, yksi toimistokontti ja kaksi yhdistettyinä yhdeksi toimistoksi, jossa on valmiina myös ilmalämpöpumppu. Koronan aiheuttama poikkeusaika ja joukko-osastojen resursien tiukkuus venyttivät konttien käytön suunnittelua ja sijoittelua, mutta Rannikkoprikaatin erittäin myönteisellä suhtautumisella kontit saatiin sijoitettua Upinniemeen, jossa ne pyritään saamaan jäsenyhdistysten käyttöön varastointitarpeisiin. Yksi konteista jää Santahaminaan linnakeveneiden käyttöön ja yksi myytäneen MPK:lle.

Sininen Reservi ry oli omistanut jo 2000-luvun alulta myös VHF-radioita, joita on käytetty viestivälineinä muun muassa MPK:n kursseilla ja meritaitokilpailuissa. Vuosien saatossa niitä ovat käyttäneet myös osasto Rikaman reserviläiset sekä Pohjois-Pohjanmaalla toimineet jäsenyhdistykset. Vuosien 2020–2022 aikana yhdistyksen olemassa oleva radiokalusto inventointiin, tarkastettiin ja mahdollisuuksien mukaan kunnostettiin. Rikkoutuneiden tilalle hankittiin Meripuolustussäätiön tuella uusia ICOM-merkkisiä radioita.

Huomionosoitukset tunnustuksena ansiotuneesta työstä

Vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä erilaisilla kunnia- ja ansiomerkeillä on pitkä historiansa. Lähes jokaisella suuremmalla järjestöllä on oma palkitsemisjärjestelmänsä, jonka tarkoituksena on antaa tunnustusta toiminnassa ansiotuneille. Läpinäkyvästi ja tasapuolisesti toimiessaan oma palkitsemisjärjestelmä vahvistaa yhteishenkeä, liittyy huomionosoituksen saaneet osaksi yhteisiä perinteitä ja toimii kannustimena ja motivaattorina toiminnassa mukana oleville – onhan omien joukosta nouseva ja joukon edessä saatu huomionosoitus aina arvokkain. Huomionosoitusten jakaminen edellyttää kuitenkin harkintaa ja vastuullisuutta, sillä väärin perustein tunnustuksia jaettaessa niiden vaikutus muuhun joukkoon on päinvastainen ja saattaa jopa etäännyttää ihmisiä itse toiminnasta tai kannustaa toisarvoisiin tarkoituksiin tai henkilökohtaisen edun tavoitteluun.

Sinisen Reservin palkitsemisjärjestelmän kolme keskeistä huomionosoitusta ovat *Sinisen Reservin ansiomerkki*, *ansiomitali* ja *ansioristi*, joiden lisäksi järjestöllä on jaettavanaan *pieni ja iso plaketti* sekä arvokkaimpana huomionosoituksena *standaari*. Ansiomerkki, ansiomitali ja ansioristi voidaan myöntää henkilöille, jotka ovat toimineet ansiokkaasti Merivoimien tai merivartiostojen piirissä tehdyssä vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä. Pieni tai iso plaketti voidaan puolestaan myöntää niin yksityishenkilöille kuin yhteisöille tunnustukseksi ansiokkaasta työstä Sinisen Reservin tarkoituksien edistämiseksi. Ansiomerkin ja -mitalin sekä plaketit myöntää Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja, ansioristin Merivoimien komentaja. Ajantasainen palkitsemisohjesääntö ja huomionosoitusten tarkemmat myöntämisperusteet löytyvät Sininen Reservi ry:n verkkosivuilta.

reparerades föreningens befintliga radiomateriel. I stället för dem som gått sönder skaffades nya radior av märket ICOM med stöd av Marinstiftelsen.

Utmärkelser som erkänsla för meriterat arbete

Inom det frivilliga försvarsarbetet har olika utmärkelse- och förtjänsttecken en lång historia. Nästan varje större organisation har sitt eget belöningssystem, vars syfte är att ge personer som utmärkt sig i sin verksamhet erkänsla. Ett eget transparent och jämlikt belöningssystem stärker gemenskapen, gör dem som fått en utmärkelse till en del av traditionerna och fungerar som ett incitament och som motivator för dem som deltar i verksamheten – en utmärkelse som kommer från de egna och som erhållits inför truppen är ju alltid den mest värdefulla. Utdelning av utmärkelser förutsätter dock alltid omdömesförmåga och ansvarskänsla, eftersom utmärkelser som utdelas på felaktiga grunder har motsatt inverkan på den övriga truppen och till och med kan fjärma människorna från själva verksamheten eller uppmuntra till sådant som är av sekundär betydelse eller till att man strävar efter personliga fördelar.

De mest centrala utmärkelserna inom Marinreservens belöningssystem är *Marinreservens förtjänsttecken*, *förtjänstmedalj* och *förtjänstkors*, och därtill kan organisationen dela ut *liten och stor plakett* samt, som den mest värdefulla utmärkelserna, organisationens *standar*. Förtjänsttecknet, förtjänstmedaljen och förtjänstkorset kan beviljas personer för förtjänstfullt frivilligt försvarsarbete inom ramen för Marinen eller sjöbevakningssektionerna. Den lilla eller stora plaketten kan beviljas både privatpersoner och samfund som erkänsla för förtjänstfullt arbete som främjar Marinreservens ändamål. Förtjänsttecknet och -medaljen samt plaketterna beviljas av

Kuva 3.7. Sininen Reservi ry:n varasto- ja toimistokontteja Upinniemiessä Harjukylän uudistetulla hiekkatasanteella. Kuva: Lasse Mäki.

Bild 3.7. Marinreserven rf:s förråds- och kontorscontainrar i Obbnäs på den förnyade sandplanen i Harjukylä. Bild: Lasse Mäki.

ordföranden för Marinreserven rf, förtjänstkorset av kommandören för Marinen. Det uppdaterade reglementet om belöning och detaljerade grunder för beviljande av utmärkelser finns på Marinreserven rf:s webbsida.

Belöningspraxisen har senast uppdaterats i september 2022, då Marinreservens styrelse fastställde det belöningsreglemente som belönings-

Kuva 3.8. Sinisen Reservin ansioristi myönnetään erityisen ansiokkaasta toiminnasta vapaaehtoisen meripuolustustyön hyväksi. Täysikokoisen kunniamerkin lisäksi saajalla on mahdollisuus lunastaa pienoiskunniamerkki ja nauhalaatta. Kuva: Christian Elfving.

Bild 3.8. Marinreservens förtjänstkors beviljas för särskilt förtjänstfullt arbete till förmån för det frivilliga sjöförsvarsarbetet. Bild: Christian Elfving.

Palkitsemiskäytäntöjä on viimeisimmän kerran päivitetty syyskuussa 2022, jolloin Sininen Reservi ry:n hallitus vahvisti palkitsemistoimikunnan valmisteleman palkitsemisohjesäännön. Ohjesäännön pääperiaatteena on, että aloitteen Sininen Reservi ry:n hallinnoimien huomionosoitusten myöntämisestä tekee ensisijaisesti jokin jäsenyhdistyksistä tai yhteistyökumppaneista, kuten Meripuolustussäätiö tai MPK:n Meripuolustuspiiri. Sininen Reservi ry:n hallitus tai palkitsemistoimikunta tekee aloitteen palkitsemisesta vain siinä tapauksessa, että huomionosoituksella on yhdistyksen kokonaisedun kannalta erityistä merkitystä eikä yksikään jäsenyhdistyksistä tai yhteistyökumppaneista ole tehnyt esitystä mainitun huomionosoituksen myöntämisestä. Palkitsemiset koordinoidaan kolmen esittäjätahon eli Meripuolustussäätiön, Sininen Reservi ry:n ja MPK:n Meripuolustuspiirin kesken.

Palkitsemisten kannalta Sininen Reservi ry:n keväällä järjestettävä vuosikokous sekä loppusyksystä pidettävä Meripuolustuspäivä ovat vaikiintuneet tärkeimmiksi huomionosoitusten luovutustilanteiksi, joissa paikalla on ollut palkitsemisten kannalta kunnioitettava määrä yleisöä. Näiden kahden tapahtuman myötä huomionosoitusten hakeminen on myös rytmittynyt vuosikellon mukaisesti siten, että vuosikokouksessa luovutet-

tavaksi suunniteltuja huomionosoituksia on haettu vuosittain helmikuun loppuun mennessä, Meripuolustuspäivässä luovutettavaksi suunniteltuja vastaavasti elokuun loppuun mennessä. Mikäli huomionosoitusten saaja on ollut estynyt osallistumasta näihin tilaisuuksiin tai palkitsemisen syy on muuta vaatinut, on palkitsemisia suoritettu myös esimerkiksi jäsenyhdistysten vuosikokouksissa tai palkittavan tahon järjestämällä vastaanotoilla. Tärkeintä on kuitenkin ollut, että Sinisen Reservin huomionosoitukset ovat saaneet osakseen arvokkaan ympäristön ja saajan itsensä arvostuksen.

Kuva 3.9. Sinisen Reservin huomionosoituksia on myönnetty myös vapaaehtoiseen meripuolustukseen myönteisesti vaikuttaneille tahoille. Kuvassa tasavallan presidentin ensimmäinen adjutantti, everstiluutnantti Tino Savolainen vastaanottamassa presidentille myönnettyä Sinisen Reservin ansioristiä huhtikuussa 2023. Ristin luovuttivat Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Petri Käyhkö sekä Meripuolustussäätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Christian Elfving. Kuva: Tasavallan presidentin kanslia/Matti Porre.

Bild 3.9. Marinreservens utmärkelser har även tilldelats aktörer som haft positiv inverkan på det frivilliga sjöförsvaret. På bilden ses republikens presidents första adjutant, överstelöjtnant Tino Savolainen ta emot Marinreservens förtjänstkors som beviljats presidenten i april 2023. Korset överräcktes av ordföranden för Marinreserven rf Petri Käyhkö och ordföranden för Marinstiftelsens förvaltningsråd Christian Elfving. Bild: Republikens presidents kansli/Matti Porre.

kommittén förberett. Principen i reglementet är att förslagen om beviljande av de utmärkelser som Marinreserven rf:s administrerar i första hand kommer från någon av medlemsföreningarna eller samarbetsparterna, såsom Marinstiftelsen eller MPK:s Sjöförsvarsdistrikt. Marinreserven rf:s styrelse eller belöningskommittén kommer med förslag om belöning endast i sådana fall då utmärkelsen är av särskild betydelse för föreningens bästa och då ingen av medlemsföreningarna eller samarbetsparterna har riktat ett förslag om beviljande av ifrågavarande utmärkelse. Utmärkelserna koordineras som ett samarbete mellan de tre organisationerna som föreslår dem, d.v.s. Marinstiftelsen, Marinreserven rf och MPK:s Sjöförsvarsdistrikt.

Ur premieringssynvinkel har Marinreserven rf:s årsmöte som ordnas på våren samt Marinförsvardagen som ordnas i slutet av hösten blivit de

viktigaste evenemangen där utmärkelser överräcks och där publiken med tanke på överräckningen varit av aktningvärd storlek. I och med dessa två evenemang har ansökningarna om premiering koncentrerats enligt årsklockan, så att man ansökt om utmärkelser som är tänkta att överräckas vid årsmötet före utgången av februari, och om dem som är tänkta att överräckas på Marinförsvardagen före utgången av augusti. Om den som erhåller utmärkelsen är förhindrad att delta i dessa evenemang, eller om skälet till premieringen har krävt annat, har utmärkelsen kunnat överräckas under medlemsföreningarnas årsmöten eller under mottagningar som ordnas av den part som tar emot utmärkelsen. Det viktigaste har varit att Marinreservens utmärkelser har fått en värdig ram och rönt uppskattning hos den som erhåller utmärkelsen.

Kuva 3.10. Kontra-amiraali Jori Harju on toiminut Merivoimien komentajana vuodesta 2019. Kuva: Merivoimat.

Bild 3.10. Konteramiral Jori Harju har fungerat som kommendör för Marinen sedan 2019. Bild: Marinen.

Kumppanuuden syventäminen viranomaisten kanssa

Yksi keskeinen Sininen Reservi ry:n ja sen jäsenyhdistyksien olemassaolon oikeutus on Merivoimien ja merivartiostojen toiminnan tukeminen. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön pohja on yleisessä asevelvollisuudessa sekä Puolustusvoimien joukkotuotannossa, jossa reserviläisjärjestöt kohottavat yhteiskunnan maanpuolustustahtoa ja ylläpitävät reserviläisten osaamista varusmiespalveluksen jälkeen.

Tätä historiikkia varten haastateltiin Merivoimien komentajaa, kontra-amiraali **Jori Harjua**, joka pitää reserviläisten merkitystä maanpuolustukselle keskeisenä: Puolustusvoimien kannalta on tärkeä osata hyödyntää reserviläisten panosta mahdollisimman hyvin ja tiedostaa reserviläisten sotilaallinen ja muu osaaminen joukkosuunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä. Tämä näkyy konkreettisesti esimerkiksi tavoitteessa lisätä kertausharjoituksissa kouluttajina toimivien reserviläisten määrä sekä tiiviimmän yhteyden luomisessa aktiivipalveluksessa olevien ja reserviläisten välille.

Kuten monella muullakin aktiivipalveluksessa olevalle, Harjun oma kosketuspinta reserviläisiin alkoi jo nuorena kouluttajana uran ensimmäisissä kertausharjoituksissa, joissa reserviläisten osaaminen ja asenne tekivät silloiseen nuoreen luutnanttiin vaikutuksen. ”Muistan vielä, kun olimme Lohtajan ampumaharjoituskoulutuksessa, niin kyllä nuori kouluttaja oppi kokeneilta reserviläisiltä valtavasti. Siinä joukossa oli sellainen ammattitaito, että tunsivat itsensä nöyräksi. Se oli hyvä kokemus, jossa oppi näkemään, kuinka tärkeä koulutettu reservi todella meille kaikille on. Tämä huomio on kantanut koko uran ajan”, Harju toteaa.

Fördjupat partnerskap med myndigheterna

Ett centralt berättigande till Marinreserven rf:s och dess medlemsföreningars existens är stödandet av Marinens och sjöbevakningssektionernas verksamhet. Det frivilliga försvarsarbetet baserar sig på den allmänna värnplikten och Försvarsmaktens truppproduktion, där reservistorganisationerna höjer samhällets försvarsvilja och ökar reservisternas kunnande efter beväringstjänsten. Eftersom det inte är möjligt att kalla värnpliktiga till repetitionsövningar och frivilliga övningar särskilt ofta måste grunden för beredskapen skapas genom att upprätthålla och fördjupa de militära färdigheterna redan under normala förhållanden.

För denna historik intervjuades kommandören för Marinen, konteramiral **Jori Harju**, som anser att reservisternas betydelse för försvaret är central: Ur Försvarsmaktens synvinkel är det viktigt att kunna utnyttja reservisternas insats tillräckligt väl och vara medveten om deras militära och övriga kunnande i trupplaneringen och utvecklandet av verksamheten. Detta tar sig konkret uttryck i målet att öka antalet reservister som fungerar som utbildare under repetitionsövningar och skapa en närmare kontakt mellan dem som är i aktiv tjänst och reservisterna.

Som många andra som är i aktiv tjänst fick Harjus egen kontaktyta till reservisterna sin början redan som ung utbildare under karriärens första repetitionsövning, där reservisternas kunnande och attityd gjorde intryck på den dåvarande unga löjtnanten. ”Jag kommer ännu ihåg, då vi var på skjutövningsutbildning i Lochteå, att man lärde sig oändligt mycket av erfarna reservister. I den truppen fanns en sådan yrkesskicklighet att man kände sig ödmjuk. Det var en bra erfarenhet, där man lärde sig att se hur viktig en utbildad reserv är för oss alla. Denna iakttagelse har burit mig vidare under

hela min karriär”, konstaterar Harju.

Verksamheten inom en försvarsgrensorganisation som Marinreserven gagnar enligt Harju Marinen i hög grad: ”Utan Marinreservens och dess medlemsföreningars verksamhet skulle Marinen inte få samma synlighet och kunna göra sin röst hörd i offentligheten på det sätt som den nu får.” Harju ser det också som viktigt att reservistföreningarna inom olika områden bildar en helhet, vilket underlättar såväl samarbetet över föreningsgränserna som kontakten mellan reservistfältet och Marinen. ”Det är ytterst bra, att dessa 38 medlemsföreningar har kunnat förenas i en marin helhet. Jag är övertygad om att man uppnår en större verkan och synlighet då föreningarna verkar enade så här och inte ensamma.”

Då intervjun hölls i slutet av 2022 var kriget i Ukraina framme i medierna dagligen. Enligt Harju har krisen än en gång påmint oss om försvarsviljans betydelse som en del av den militära prestationsförmågan. Försvarsmakterna kan utnyttja sin materiel och vidta militära åtgärder, men försvarsviljan behövs för att nå målen och slutmålet. Man får dock inte betrakta försvarsviljan som en självklarhet, utan den måste upprätthållas och åtgärder som stärker den måste planeras och vidtas inom alla åldersklasser. Man måste även ha omsorg om medlemsrekryteringen. ”Medlemsföreningarna i Marinreserven borde aktivt delta i denna verksamhet och öppna dörrarna så att man får in nytt blod och kan utveckla verksamheten inom Marinreserven och dess medlemsföreningar.”, betonar Harju.

För utvecklande verksamheten och uppnående av gemensamma mål betonar kommandören för Marinen, att det är skäl att satsa på att göra Marinreserven rf känd bland dem som är i aktiv tjänst. Medan Försvarsutbildningsföreningens roll har blivit klarare genom lagändringar, inrättade tjänster och fördjupat partnerskap behöver Marinreservens

Sinisen Reservin kaltaisen puolustushaarayhteisön toiminta hyödyttää Harjun mukaan Merivoimia merkittävästi: ”Ilman Sinisen Reservin ja sen jäsenyhdistysten toimintaa ei Merivoimat saisi sitä näkyvyyttä ja äänensä kuuluvuutta julkisuuteen, kuin mitä nyt saa.” Harju pitää tärkeänä myös eri alueiden reserviläisyhdistysten tuomista yhteen osaksi yhtä kokonaisuutta, mikä helpottaa niin yhdistysrajat ylittävää yhteistyötä kuin yhteydenpitoa reserviläiskentän ja Merivoimien välillä. ”On valtavan hyvä, että nämä 38 jäsenyhdistystä on saatu yhdistettyä yhteen merivoimalliseen kokonaisuuteen. Olen vakuuttunut, että päästään suurempaan vaikuttavuuteen ja näkyvyyteenkin, kun yhdistykset tekevät asioita tällä tavoin yhdessä ja yhtenäisenä eikä erikseen.”

Loppuvuodesta 2022 pidetyn haastattelun aikana Ukrainan sota oli esillä mediassa päivittäin. Harjun mukaan kriisi on palauttanut jälleen kerran mieliin maanpuolustustahdon merkityksen osana sotilaallista suorituskyyä. Asevoimat voivat hyödyntää kalustoaan ja tehdä sotilaallisia toimenpiteitä, mutta maanpuolustustahtoa tarvitaan, jotta päästään tavoitteisiin ja perille maaliin. Maanpuolustustahtoa ei Harjun mukaan saa kuitenkaan pitää itsestäänselvyytenä, vaan sitä täytyy ylläpitää ja sitä vahvistavia toimenpiteitä suunnitella ja toteuttaa kaikissa ikäluokissa. Myös jäsenrekrytoinnista on pidettävä huolta. ”Sinisen Reservin jäsenyhdistysten

olisi aktiivisesti oltava tekemisissä tässä toiminnassa ja availtava ovia niin, että Siniseen Reserviin ja sen jäsenyhdistyksiin saataisiin uutta verta ja kehittyvää toimintaa”, Harju painottaa.

Toiminnan kehittämiseksi ja yhteisiin tavoitteisiin pääsemiseksi Merivoimien komentaja korostaa, että Sininen Reservi ry:n tunnettuuteen aktiivipalveluksessa olevien keskuudessa on syytä panostaa. Siinä missä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen rooli on viime vuosien lakimuutosten, perustettujen tehtävien ja syvenevän kumppanuuden myötä selkeytynyt, Sinisen Reservin asemaa ja toimintaa on tuotava aktiivisesti esille. Osin haasteena on myös tasapainotella sen välillä, edustavatko henkilöt katojärjestöä vai paikallisia jäsenyhdistyksiään. Haastattelun Harju päättää kuitenkin kannustavaan viestiin: ”Merivoimien komentajana haluan kiittää Sinistä Reserviä ja sen jäsenyhdistyksiä, mutta samalla kaikkia meidän reserviläisiämme kaikesta siitä työstä, panostuksesta ja yhteistoiminnasta, jota yhdessä tehdään meripuolustuksen ja Merivoimien kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Meidän valmiutemme perustuu ammattitaitoiseen, osavaan henkilöstöön, jossa reserviläisten osuus on valtavan suuri. Ilman sitä osaamista ja sitoutunutta reserviläistoimintaa meillä ei tätä suorituskyyä ja valmiutta olisi.”

ställning och verksamhet aktivt föras fram. En utmaning blir att avgöra om personerna ska representera takorganisationen eller de lokala medlemsföreningarna. Harju avslutardockintervjun med ett uppmuntrande budskap: "Som kommandör för Marinen vill jag tacka Marinreserven och dess medlemsföreningar, men samtidigt också alla våra reservister för allt

det arbete, de satsningar och det samarbete som vi tillsammans gör för att utveckla och upprätthålla sjöförsvaret och marinen. Vår beredskap bygger på yrkesskicklighet och en kunnig personal, där reservisternas andel enorm. Utan detta kunnande och denna engagerade reservistverksamhet skulle vi inte ha den prestationsförmåga och beredskap vi har."

3.2. Marinförsvardagen som ett centralt samarbetsforum för sjöförsvaret

Marinförsvardagen som årligen samlar myndigheterna, frivilliga aktörer och intressenter inom sjöförsvaret har under ca tjugo års tid utvecklats till ett viktigt samarbetsforum, som möjliggjort nätverksbildning och utbyte av aktuell information inom hela sjöförsvaret. Marinreserven rf har redan från början haft en betydande roll i arrangemangen av evenemanget.

Marinförsvardagen de första åren

Marinförsvardagen, som ordnas av Marinen och Marinreserven rf tillsammans, ordnades för första gången på Sjökrigsskolan lördag 29.10.2001. Inbjudan sändes till Marinens högsta ledning och förutom till Marinreserven rf:s dåvarande 21 medlemsföreningar även till några eventuella nya medlemsföreningar samt till en utvald grupp av representanter för olika intressenter samt aktörer inom näringslivet och affärslivet.

I bakgrunden till Marinförsvardagen låg en ändring av Marinreserven rf:s stadgar, under vars förberedelser 2001 det kom ett förslag om ändring

av höstmötet till ett seminarium, där centrala frågor som gäller Marinen och Marinreserven skulle behandlas. I och med att stadgeändringen godkändes övergick Marinreserven från modellen med separata höst- och vårmöten till enskilda årsmöten, varvid man inledde en diskussion med Marinen om arrangemangen kring det seminarium som skulle ersätta höstmötet. Under dessa diskussioner föddes idén till en årlig Marinförsvardag, som Marinreserven och Marinen gemensamt skulle ordna.

Första gången kom nästan sjuttio deltagare till Sjökrigsskolans auditorium och lyssnade på fyra högklassiga, intressanta och givande anföranden. Transporterna ordnades med skolfartyget Røyttä och Marinens L-båtar från Salutorget till Sveaborg, där det egentliga evenemanget efter välkomstkaffet öppnades av ordföranden för Marinreserven rf, verkställande direktören **Reijo Telaranta**. Han berättade med några ord om Marinreserven samt Marinförsvardagens syfte och program. Inledningsorden avslutades med de uppmuntrande orden: *Låt oss tillsammans göra den här dagen så lyckad och givande att den duger som ett första stegmärke för en tradition som inleds nu.*" (fritt översatt).

I sina avslutande ord under den första Marinförsvardagen konsta-

3.2. Meripuolustuspäivä keskeisenä meripuolustuskentän yhteistyöfoorumina

Meripuolustuksen viranomaiset, vapaaehtoistoimijat ja sidosryhmät vuosittain kokoavasta Meripuolustuspäivästä on muodostunut parinkymmenen vuoden aikana tärkeä yhteistyöfoorumi, joka on mahdollistanut keskinäisen verkostoitumisen ja ajankohtaisten kuulumisten vaihdon halki meripuolustuskentän. Sininen Reservi ry:llä on ollut tapahtuman järjestelyissä merkittävä rooli alusta alkaen.

Meripuolustuspäivän ensimmäiset vuodet

Merivoimien ja Sininen Reservi ry:n yhdessä järjestämä Meripuolustuspäivä järjestettiin ensimmäisen kerran Merisotakoululla lauantaina 27.10.2001. Kutsu lähetettiin Merivoimien ylimmän johdon ja Sininen Reservi ry:n silloisten 21 jäsenjärjestön lisäksi muutamalle mahdolliselle uudelle jäsenjärjestölle sekä valitulle joukolle sidosryhmien edustajia sekä talous- ja liike-elämän vaikuttajia.

Meripuolustuspäivän taustalla oli Sininen Reservi ry:n sääntömuutosprosessi, jota valmisteltaessa vuonna 2001 jäsenistön keskuudesta tehtiin esitys syyskokouksen muokkaamisesta seminaariksi, jossa käsiteltäisiin Merivoimien ja Sininen Reservin ry:n keskeisiä kysymyksiä. Sääntömuutoksen hyväksymisen myötä Sininen Reservi siirtyi erillisten syys- ja kevätkokousten mallista yksittäisen vuosikokouksen malliin, jolloin Merivoimien kanssa käynnistettiin keskustelu syyskokouksen tilalle tulevan seminaarin järjestelyistä ja tavoitteista. Näiden keskustelujen pohjalta syntyi ajatus vuosittain järjestettävästä Meripuolustuspäivästä, jonka yhteisjärjestäjinä olisivat Sininen Reservi ry ja Merivoimat.

Ensimmäisellä kerralla Merisotakoulun auditorioon saapui lähes seitsemänkymmentä osallistujaa, jotka kokoontuivat aamupäiväksi kuuntelemaan neljää korkeatasoista, mielenkiintoista ja antoisaa alustusta. Kuljetukset toteutettiin koululaiva Röytällä ja Merivoimien L-veneillä Kaupatorilta Suomenlinnaan, jossa varsinaisen tilaisuuden avasi tervetulkahvin jälkeen Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja, toimitusjohtaja **Reijo Telaranta**. Hän kertoi muutamalla sanalla Sinisestä Reservistä sekä Meripuolustuspäivän tarkoituksesta ja ohjelmasta. Puheenvuoro päättyi kannustaviin sanoihin: *”Tehdään tästä päivästä yhdessä niin onnistunut ja antoisa, että se kelpaa tästä alkavan perinteen ensimmäiseksi askelmerkiksi”*.

Ensimmäisen Meripuolustuspäivän päätössanoissaan silloinen Merivoimien komentaja, lippueamiraali **Hans Holmström** totesi seminaarin onnistuneen odotetulla tavalla. Ilmaan heitettiin kysymys, miten jatkossa toimitaan – vuosittain vai harvemmin ja millä foorumilla? Merivoimat oli tunnistanut tarpeen kertoa toiminnastaan eri sidosryhmille ja kansalaispiireille, ja yhtä tärkeäksi koettiin ylläpitää yhteys reserviin ja kuulla sen mielipiteitä. Myös silloisen Sinisen Reservin Säätiön puheenjohtaja **Kyösti Vesterinen** ja Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Reijo Telaranta totesivat omissa puheenvuoroissaan olevansa tyytyväisiä onnistuneesta seminaarista. Aamupäivän alustusosuuuden vastapainoksi iltapäivälle oli järjestetty työntäyteinen keskustelu- ja informaatiotilaisuus Sinisen Reservin jäsenjärjestöjen edustajille, joita oli paikalla noin kolmekymmentä.

Seuraavana vuonna vuoden 2002 Meripuolustuspäivän avauksessaan Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Reijo Telaranta tiivisti päivän tavoitteita. *”Sininen Reservi on monipuolinen, aktiivinen ja päämäärätietoinen toi-*

terade den dåvarande kommandören för Marinen, flottiljamiral **Hans Holmström** att seminariet hade lyckats på planerat sätt. Man kastade fram frågan om hur man skulle göra härefter – årligen eller mera sällan och i vilket forum? Marinen hade identifierat ett behov att berätta om sin verksamhet för olika intressentgrupper och medborgarkretsar, och som lika viktigt upplevdes det att upprätthålla kontakten till reserven och höra dess åsikter. Även ordföranden för den dåvarande stiftelsen för Marinreserven, Kyösti Vesterinen och ordföranden för Marinreserven rf, Reijo Telaranta konstaterade i sina egna anföranden att de var nöjda med att seminariet hade lyckats. Som motiv till anförandena under förmiddagen hade ett arbetsfyllt diskussions- och informationstillfälle ordnats för representanterna för Marinreservens medlemsföreningar, av vilka cirka trettio var samlade.

I sitt öppningsanförande vid Marinförsvarsdagen 2002 sammanfattade ordföranden för Marinreserven rf, Reijo Telaranta målen för dagen *”Marinreserven är en mångsidig, aktiv och målmedveten aktör, som på ett naturligt sätt placerar sig invid marinen, och kan bygga upp, skapa resurser för och förverkliga frivilligt försvarsarbete. Den Marinförsvarsdag som Marinen och Marinreserven rf tillsammans har ordnat redan för andra gången är en viktig del av detta arbete, gemensam bedömning av det uppnådda och fastställande av nya målsättningar.”* I sitt avslutande tal konstaterade för sin del konteramiral Hans Holmström att Marinförsvarsdagen redan blivit en tradition, där Marinen, Marinreserven rf och dem närstående intressenter tillsammans kan uppdatera sig och begrunda aktuella marina frågor. I Marinförsvarsdagen deltog även denna gång cirka sjuttio inbjudna gäster. Efter lunchen fortsatte dagen igen med Marinreserven rf:s höstseminarium, där representanterna för medlemsföreningarna tillsammans med föreningens styrelse och funktionärer skapade grunder för verksamheten 2003 genom

Kuva 3.11. Palkittujen ryhdikäs rivistö Meripuolustuspäivässä 2004 puheenjohtaja Matti Kaskealan (vas.) johdolla. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.11. Ett stolt led av premierade i samband med Marinförsvarsdagen 2004 under ledning av ordförande Matti Kaskeala (t.v.). Bild: Mika Kuutti.

inledande anföranden, diskussioner och grupparbeten.

Det första av Marinreservens förtjänstkors överräcktes till kommandören för Marinen, konteramiral Hans Holmström i samband med Marinförsvarsdagen 2003. Därefter har Marinförsvarsdagen vid sidan av årsmötena varit den främsta dagen då Marinreserven rf:s utmärkelser har kunnat överräckas, och där de har kunnat överräckas inför en aktningssvärd publik.

Kuva 3.12. Meripuolustuspäivän osallistujia salin täydeltä Heikkilässä 14.10.2006. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.1.2. En sal fylld av deltagare i Marinförsvardagen i Heikkilä 14.10.2006. Bild: Mika Kuutti.

mija, joka sijoittuu luontevasti Merivoimien rinnalle rakentamaan, resursoimaan ja toteuttamaan vapaaehtoista maanpuolustustyötä. Merivoimien ja Sininen Reservi ry:n yhdessä jo toistamiseen järjestämä Meripuolustuspäivä on eräs tärkeä osa tätä työtä, yhdessä suoritettua saavutusten arviointia ja uusien tavoitteiden määrittämistä”. Pääöspuheessaan kontra-amiraali Hans Holmström totesi puolestaan Meripuolustuspäivästä tulleen jo perinteen, jossa Merivoimat, Sininen Reservi ry ja näiden läheiset sidosryhmät voivat yhdessä päivittää tietoaan ja pohtia ajankohtaisia merellisiä asioita. Meripuolustuspäivään osallistui jälleen runsaat seitsemänkymmentä kutsuvierasta. Lounaan jälkeen päivä jatkui jälleen Sininen Reservi ry:n

syysseminaarina, jossa jäsenjärjestöjen edustajat yhdessä yhdistyksen hallituksen ja toimihenkilöiden kanssa rakensivat alustuksien, keskustelujen ja ryhmätöiden avulla perusteita vuoden 2003 toiminnalle.

Ensimmäinen Sinisen Reservin ansioristi luovutettiin Merivoimien komentajalle, kontra-amiraali Hans Holmströmille vuoden 2003 Meripuolustuspäivän yhteydessä. Sen jälkeen Meripuolustuspäivä on ollut vuosikokouksen ohella Sininen Reservi ry:n merkittävin huomionosoitusten jakotilaisuus, jossa tunnustukset on voitu jakaa arvovaltaisen joukon edessä.

Meripuolustuspäivän kehittyvä toteutusmuoto

Meripuolustuspäivä on ollut alusta alkaen Merivoimien ja Sininen Reservi ry:n yhdessä järjestämä seminaari, joka on koonnut vuosittain noin 70–100 hengen kutsuvierajoukon. Yhteinen järjestämisvastuu on näkynyt aina tilaisuuden kutsuista lähtien, jotka ovat vuosittain allekirjoittaneet Merivoimien komentaja ja Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja. Vuoden 2009 Meripuolustuspäivän yhteydessä järjestettiin Rannikkotyöstä 30-vuotis- ja Sinisen Reservin Säätiön 50-vuotisjuhlavastanotto, jonka myötä vastaanoton kutsujina olivat kummankin säätiön valtuuskuntien puheenjohtajat. Tilaisuuteen on vuosittain kutsuttu niin Merivoimien johtoa ja joukko-osastojen edustajia, Sininen Reservi ry:n luottamustehtävissä toimivia, kaikkien jäsenyhdistysten edustajat, Merivoimien ja reserviläisten työtä tukevia säätiöitä kuin laaja joukko Merivoimien ja reserviläisten sidosryhmiä sekä yhteiskunnan ja talouselämän vaikuttajia. Viimeisinä vuosina mukaan on pyritty saamaan entistä enemmän myös nuorempia reserviläisiä ja kadetteja.

Sininen Reservi ry:n neljännen puheenjohtajan **Arno Hakkaraisen** aikana Meripuolustuspäivää alettiin johdonmukaisesti kehittää sisällöltään, ja

Marinförsvardagens format utvecklas

Marinförsvardagen har redan från början varit ett seminarium som ordnats gemensamt av Marinen och Marinreserven rf och som årligen samlat 70–100 inbjudna gäster. Det gemensamma ansvaret för arrangemangen har framgått redan av inbjudan till evenemanget som undertecknats av kommandören för Marinen och ordföranden för Marinreserven rf. I samband med Marinförsvardagen 2009 ordnades Kustartilleristiftelsens 30-års- och Marinreservens stiftelses 50-årsmottagning, och de som inbjöd till festmottagningen var ordförandena för vardera stiftelsens delegation. Till evenemanget har årligen inbjudits såväl ledningen för Marinen och representanter för truppförbanden, personer som sköter förtroendeuppdrag inom Marinreserven, representanter för alla medlemsföreningar, stiftelser som stöder Marinens och reservisternas arbete som ett omfattande antal av Marinens och reservisternas intressenter samt inflytelserika personer inom samhället och näringslivet. Under de senaste åren har man försökt få med allt flera yngre reservister och kadetter.

Under Marinreserven rf:s fjärde ordförandes, **Arno Hakkarainens** tid började man konsekvent utveckla innehållet i Marinförsvardagen, och arbetet fortsatte under de kommande ordförandenas tid. Under Hakkarainens tid fick Marinförsvardagen sin nuvarande form som ett högklassigt evenemang som fokuserar på det marina försvaret. Man har försökt skapa så stor publicitet som möjligt kring seminariet genom de teman som behandlas och via de massmedier som inbjuds till dagen. Under de senaste tio åren har man under Marinförsvardagen använt sig av den s.k. Chatham House -regeln, d.v.s. vilken information som helst som presenterats under dagen får användas, bara man inte säger vem som sagt vad och sakinnehål-

let inte går att koppla till någon deltagare.

Under de senaste dryga tio åren har seminariedagen vanligen omfattat Marinens och Marinreservens lägesöversikter och ett varierande antal anföranden om ett årligen valt, aktuellt tema som är relevant ur försvarssynvinkel. Från och med 2013 har temat för dagen belysts ur olika synvinklar, varefter de som hållit anförandena har haft en paneldiskussion. Seminariedagen har avslutats med en mottagning, som ordnats av Marinreserven rf, under vilken deltagarna har kunnat bekanta sig med varandra och utbyta åsikter. Nätverksbildning, samarbete och delning av information har varit Marinförsvardagens centrala målsättningar under hela dess historia.

Från Sveaborg vartannat år till Heikkilä

De första sex Marinförsvardagarna ordnades på Sjökrigsskolan på Sveaborg, varefter man från och med 2009 började ordna dagen i Marinstabens utrymmen i Heikkilä vartannat år. Heikkilä valdes som plats för evenemanget för första gången 2009 på förslag av ordförande Arno Hakkarainen då Marinstaben flyttade till Åbo i december 2007. Man avvek från denna praxis 2007 och 2018: år 2007 ordnades Marinförsvardagen i Försvarshögskolans auditorium och festsal eftersom man samtidigt firade Rannikon Puolustaja-tidningens 50-årsjubileum, medan evenemanget 2018 ordnades i Pansio i Kustflottans auditorium och på den tidigare officersmässen i och med att Sjökrigsskolan och soldathemmet i Heikkilä renoverades då.

Sedan 2001 är det bara två år som Marinförsvardagen inte har kunnat ordnas. År 2020 ordnades dagen inte på grund av coronaviruspandemin, medan man 2022 blev tvungen att avboka evenemanget på grund av det krig som Ryssland inlett samt det tryck som Finlands Natomedlemskas-

työ jatkui seuraavien puheenjohtajien aikana. Hakkaraisen aikana Meripuolustuspäivä sai nykyisen muotonsa korkeatasoisena merelliseen maanpuolustukseen keskittyvänä tilaisuutena. Seminaarille ja sen aiheille on pyritty saamaan mahdollisimman laaja julkisuus käsiteltävien teemojen ja mukaan kutsuttavien tiedotusvälineiden kautta. Viimeisten kymmenen vuoden aikana on Meripuolustuspäivässä käytetty niin kutsuttua *Chatham House* -sääntöä, jonka mukaan tilaisuudessa esitettyä tietoa saa vapaasti käyttää, kunhan asian esittäjää ei kerrota tai asiasisältöä yhdistetä esittäjäänsä.

Viimeisten reilun kymmenen vuoden ajan seminaaripäivä on sisältänyt tyypillisesti Merivoimien ja Sinisen Reservin tilannekatsaukset sekä vaihtuvan määrän alustuksia vuosittain valitusta ajankohtaisesta, meripuolustuksellisesti relevantista temasta. Vuodesta 2013 lähtien päivän teemaa on valaistu eri näkökulmista, jonka jälkeen alustajat ovat käyneet paneelikeskustelun. Seminaaripäivän on päättänyt Sininen Reservi ry:n järjestämä vastaanotto, jossa osallistujat ovat voineet tutustua toisiinsa ja vaihtaa kuulumisia. Verkostoituminen, yhteistyö ja tiedon jakaminen ovatkin olleet Meripuolustuspäivän keskeisiä tavoitteita koko sen historian ajan.

Suomenlinnasta vuorovuosi Heikkilään

Ensimmäiset kuusi kertaa Meripuolustuspäivä järjestettiin Merisotakoululla Suomenlinnassa, minkä jälkeen vuodesta 2009 alkaen tilaisuus on vuorovuosina järjestetty Heikkilässä Merivoimien esikunnassa. Heikkilä valittiin ensimmäistä kertaa tilaisuuden järjestämipaikaksi vuonna 2009 puheenjohtaja Arno Hakkaraisen ehdotuksesta, kun Merivoimien esikunta siirtyi Turkuun joulukuussa 2007. Poikkeuksina tästä käytännöstä ovat olleet vuodet 2007 ja 2018: vuoden 2007 Meripuolustuspäivä, jossa juhlistettiin samalla Rannikon

Puolustaja -lehden 50-vuotista taivalta, järjestettiin Maanpuolustuskorkeakoulun auditoriossa ja juhlasalissa, kun taas vuonna 2018 tilaisuus järjestettiin Pansiossa Rannikkolaivaston kasarmien auditoriossa ja entisellä upseerikerholla Merisotakoulun ja Heikkilän sotilaskodin samanaikaisen remontin takia.

Meripuolustuspäivä on vuoden 2001 jälkeen jäänyt järjestämättä vain kahtena vuonna. Vuonna 2020 tilaisuutta ei tilaisuutta järjestetty koronaviruspandemian vuoksi, kun taas vuonna 2022 tilaisuus jouduttiin perumaan Venäjän aloittaman sodan sekä Suomen Nato-jäsenyysprosessin aiheuttamien paineiden vuoksi. Vuonna 2022 Meripuolustuspäivän tilalla järjestettiin Sinisen Reservin sisäinen yhteistyöpäivä Forum Marimumin tiloissa Turussa, jossa jäsenyhdistyksien edustajat työskentelivät Sininen Reservi ry:n toimintasuunnitelman ja tulevaisuuden tavoitteiden parissa. Yhteistyöpäivässä kuultiin myös järjestön puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus sekä kaksi asiantuntijapuheenvuoroa vapaaehtoisen maanpuolustuksen keskeisistä muutoksista. Tilaisuuden osalta palattiin eräällä tapaa Meripuolustuspäivän alkuvuosien juurille, jolloin seminaaripäivän yhteydessä järjestettiin monesti Sinisen Reservin järjestöpäivä tai työseminaari, joiinkin vuosina myös MPK:n Meripuolustuspiirin neuvottelupäivät.

Alustukset ja paneeli tulevaisuutta ennakoimassa

Meripuolustuspäivän teemat on pyritty valitsemaan kunakin vuonna paljon esillä olleista tai muuten ajankohtaisista aiheista. Tilaisuuden järjestäminen vuosittain on tarjonnut osallistujille myös kiinnostavan mahdollisuuden pidemmän aikavälin kehityksen seuraamiseen. Toisinaan vuosien välillä voi olla merkittäviä yhtäläisyyksiä: esimerkiksi eräänä vuonna yksi

Kuva 3.13. Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Antti Rautiainen avaamassa Meripuolustuspäivää Heikkilässä lokakuussa 2021. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.13. Ordföranden för Marinreserven rf, Antti Rautiainen öppnar Marinförsvarsdagen i Heikkilä i oktober 2021. Bild: Mika Kuutti.

process medförde. År 2022 ordnades i stället Marinreservens interna samarbetsdag i Forum Marinums utrymmen i Åbo, där medlemsföreningarnas representanter arbetade med Marinreserven rf:s verksamhetsplan och framtida målsättningar. Under samarbetsdagen presenterade ordföranden för organisationen en aktualitetsöversikt och man fick även höra två

sakkunniganförenden om de viktigaste förändringarna inom det frivilliga försvaret. Ur evenemangssynvinkel återvände man på sätt och vis till den ursprungliga Marinförsvarsdagen, i samband med vilken Marinreservens organisationsdag eller arbetsseminarium ofta ordnades, och under vissa år även MPK:s Sjöförsvarsdistrikts förhandlingsdagar.

Inledningsanförandena och panelen siar om framtiden

Man har strävat efter att välja temat för Marinförsvarsdagen bland sådana som ofta varit framme under ifrågavarande år eller annars aktuella teman. Att evenemanget ordnas varje år har även erbjudit deltagarna en intressant möjlighet att följa med utvecklingen på lång sikt. Ibland kan det råda betydande likheter mellan åren: till exempel ett år berättade en av dem som föreläste under Marinförsvarsdagen om behovet att uppdatera presentationen flera gånger på grund av de förändringar som skedde i världspolitiken. Sammanfattningen av presentationen löd ”Vi lever under sorgligt intressanta tider”. Personen lyfte fram den stormaktstriangel, i vilken spetsarna utgörs av USA, Ryssland och Kina. Presentationen handlade om Rysslands politiska krig mot väst genom auktoritära metoder, den rådande osäkerheten i Europa, Turkiets åtgärder i Syrien och om att verkningarna av Brexit ännu inte har klarnat helt.

Texten på den sista dian i nämnda presentation, ”*Många tråkigheter är tråkigt nog möjliga*”, är beklagligtvis sann vid den tidpunkt då denna historik skrivs. Den som höll sin presentation efter ovannämnda talare konstaterade i början av sitt anförande att allt som sker globalt inverkar även på Finland. Följande presentation lyfte fram tre strategiska ögrupper som har avsevärd inverkan på Östersjöns ställning: Bornholm, Gotland och Åland,

MERIPUOLUSTUSPÄIVÄ 2021

Henkilökohtainen kutsu

Tervetuloa Meripuolustuspäivään Heikkilään, Turkuun lauantaina 30.10.2021!

Merivoimien ja Sininen Reservi ry:n järjestämän Meripuolustuspäivän teemana on tänä vuonna **Uudistuva koulutus**. Puolustusvoimien koulutus uudistuu ja uudistunut laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta sekä niiden vaikutus reserviläisten koulutukseen ovat olleet puheenaiheena jo jonkin aikaa, mutta muutoksen tuulet puhaltavat edelleen vahvasti. Digitaaliset kasarmit, virtuaaliset koulutusympäristöt, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) koulutusohjelmat sekä Puolustusvoimien vapaaehtoisen maanpuolustuksen upseerien ja MPK:n valmiuspäälliköiden tehtävät ovat esimerkkejä viime vuosien kehityskaskeista.

Seminaariosuus alkaa esittelyllä Sinisen Reservin ajankohtaisista asioista. Jatkamme tämän jälkeen päivittämällä tietomme Merivoimien ajankohtaisista asioista ja tulevaisuuden rakentuvista suorituskyvyistä sekä odotuksista meripuolustuksen vapaaehtoiselle maanpuolustuskoulutukselle.

Kahvitauon jälkeen keskitymme vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen, jota myös Puolustusvoimien johto on tuonut korostetusti julkisuuteen. Aihetta alustavat vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja, eversti Jukka Nürmi Pääesikunnasta ja MPK:n Meripuolustuspiirin piiripäällikkö, kommodori (evp) Henrik Nystén.

Osallistujille tarjotaan saapumisen yhteydessä lounas klo 11.00 Heikkilän sotilaskodissa, ja seminaariosuuden jälkeen järjestetään klo 16.15 alkaen vastaanotto, joka tarjoaa mahdollisuuksia vapaamuotoisempaan seurusteluun. Pääkaupunkiseudulta saapuville järjestämme yhteiskuljetuksen linja-autolla, joka lähtee Helsingistä Mannerheimin patsaan pysäkillä Kiasman edestä klo 9.00. Paluukuljetus Turusta Helsinkiin lähtee vastaanoton jälkeen noin klo 18.10.

Pyydämme ilmoittautumaan tilaisuuteen perjantaihin 22.10. mennessä verkkolomakkeella osoitteessa <https://bit.ly/Meripuolustus2021>. Lomakkeella ilmoitetaan samalla mahdollisista erityisruokavaliosta sekä osallistumisesta yhteiskuljetukseen, lounaalle ja vastaanotolle. Paikkoja on rajallinen määrä, ja ne vahvistetaan ilmoittautumisjärjestyksessä viikon 43 alussa. Tilaisuuden aikana noudatetaan sairaanhoitopiiriin vallitsevia koronaohjeistuksia ja mahdollisia rajoituksia.

Lisätietoja antaa ohjelman ja yleisten järjestelyjen osalta Merivoimien johdon assistentti Riikka Laamanen (riikka.laamanen@ml.fi, puh. 0299 300 111) ja yhteiskuljetukseen liittyen Sinisen Reservin sihteeri Lasse Mäki (lasse.maki@sininenreservi.fi, puh. 040 738 5878).

Meripuolustusterveisin

Jori Harju
Merivoimien komentaja

Antti Rautialainen
Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja

Pukukoodi: palveluspuku/arkipuku. Henkilöllisyystodistus pyydetään esittämään saavuttaessa.

Kuva 3.14. Vuoden 2021 Meripuolustuspäivän kutsukirjeessä korostettiin koulutuksen merkitystä. Kuva: Lasse Mäki.

Bild 3.14. I inbjudan till 2021 års Marinförsvarsdag betonades utbildningens betydelse. Bild: Lasse Mäki.

Meripuolustuspäivän esiintyjistä kertoi joutuneensa päivittämään esitystään useita kertoja maailmanpolitiikassa tapahtuneiden muutosten vuoksi. Esityksen tiivistelmä oli ”Elämme ikävän mielenkiintoisia aikoja”. Esiintyjä nosti esille suurvaltojen kolmion, jonka kärjet olivat Yhdysvallat, Venäjä ja Kiina. Esityksensä aikana käytiin läpi, kuinka Venäjä käy poliittista sotaa länttä vastaan autoritaarisuuden keinoin, kuinka Euroopassa hallitsee epävarmuus, kuinka Turkin toiminta Syyriassa herättää kysymyksiä ja kuinka Brexitin aiheuttamat vaikutukset eivät vielä ole täysin tiedossa.

Mainitun esityksen viimeisen kalvon teksti ”Paljon ikävää on ikävän mahdollista” on tämän historiikin kirjoitushetkellä valitettavan totta. Samassa tilaisuudessa toisena puhunut esiintyjä totesi esityksensä alussa, että kaikki, mikä tapahtuu globaalisti, vaikuttaa myös Suomeen. Seuraavassa esityksessä nostettiin esiin Itämeren asemaan merkittävästi vaikuttavat kolme strategista saariryhmää: Bornholm, Gotlanti ja Ahvenanmaa, ja johtopäätöksenä todettiin, Venäjä korvaa puuttuvat elementit voimalla eikä halua suoraa vastakkainasettelua Naton kanssa, kuinka hybridikeinot korostuvat ja kuinka samalla Pietarin sekä Kaliningradin merkitys Venäjälle on korvaamaton. Paneelin puheenjohtaja korosti merenkulun merkitystä koko maailmalle mainiten sananlaskun ”Ilman merenkulkua puolet maailmasta kuolisi nälkään ja puolet paleltuisi”. Hän teki yhteenvedon esityksistä: tulevaisuus on epävarma, yhteistyöllä päästään eteenpäin ja toimijoilla on tarkat säännöt omasta toimivallastaan. Vuoden 2022 näkökulmasta ennustukset eivät olleet kovinkaan väärässä – valitettavasti.

och slutsatsen var att Ryssland ersätter de element som saknas med styrka och att landet inte vill hamna i direkt konflikt med Nato, att hybridhoten får en större roll och att S:t Petersburgs och Kaliningrad är oersättliga för Ryssland. Ordföranden för panelen betonade sjöfartens betydelse för hela världen och nämnde talesättet ”Utan sjötransport skulle halva världen svälta

ihjäl och den andra halva frysa ihjäl”. Ordföranden gjorde en sammanfattning av presentationen: framtiden är osäker, genom samarbete kommer man vidare och aktörerna har noggranna regler gällande sina egna befogenheter. Sett ur 2022 års synvinkel slog profetian in rätt väl - tyvärr.

3.3. Marinens årsdag som en del av samarbetet och traditionerna inom sjöförsvarsfältet

Årsdagarna utgör en väsentlig del av de militära traditionerna och evenemang som ökar gemenskapen inom trupperna. Marinens årsdag har ingått i Marinreservens årskalender och utgjort en väsentlig del av samarbetet med Marinen.

Det andra slaget vid Svensksund blev Marinens årsdag

De största sjöslagen i Norden har utspelat sig utanför Kotka. På 1780-talet gick gränsen mellan Sverige och Ryssland längs Kymmene älv i enlighet med freden i Åbo. Sveriges konung **Gustav III** ville stärka sin ställning och ta tillbaka de områden som förlorats till Ryssland. Gustav III hade länge förberett kriget, där Ryssland skulle se ut som angripare, och slutligen förklarade Ryssland krig mot Sverige den 11 augusti 1788. Under Gustav III:s krig förekom talrika sammandrabbningar mellan Ryssland och Sverige. Den 24 augusti 1789 tog den svenska skärgårdsflottan ihop med ryska trupper i Svensksund utanför Kotka. I sammandrabbningarna led Sverige stor förlust och förlorade 1500 soldater och cirka 20 fartyg, av vilka ett var flaggskep-

pet, den kungliga skonerten *Amphion*. Ryssland klarade striden med betydligt färre förluster. Den ryska flottan firar sin årsdag enligt datumet för detta slag i Svensksund.

Den avgörande striden under kriget inföll tio år senare, den 9 juli 1790. Då möttes den ryska och svenska flottan återigen utanför Kotka. Striden blev det största slaget i Östersjöns historia och är känd som *Det andra slaget vid Svensksund*. Det är även den största segern i ett slag i Finlands historia. Även om Finland då ännu var en del av Sveriges rike spelade den finska skärgårdsflottan, som till största delen var sammansatt av finländare, en avgörande roll i slaget. Striden avgjordes genom Sveriges överlägsna seger, varefter den ryska kejsarinnan Katarina II var redo att sluta fred. Freden slöts i Värälä den 14 augusti 1790. På årsdagen för det andra slaget vid Svensksund, den 9 juli, firar både den finska och svenska marinens sin årsdag.

Från flottans bal till kvällsfest

Flottans bal, Laivastotanssiaiset, ordnades i Marinreservens regi troligen

3.3. Merivoimien vuosipäivä osana meripuolustuskentän yhteistyötä ja perinteitä

Vuosipäivät kuuluvat olennaisena osana sotilasperinteisiin ja joukkojen yhteishenkeä kohottaviin tapahtumiin. Merivoimien vuosipäivä on oleellisesti kuulunut Sinisen Reservin vuosikalenteriin yhtenä yhteistoiminnan muotona Merivoimien kanssa.

Ruotsinsalmen toisesta meritaistelusta Merivoimien vuosipäivä

Kotkan edustalla on käyty Pohjoismaiden suurimmat meritaistelut. 1780-luvulla Ruotsin ja Venäjän raja kulki Kymijokea pitkin 1743 solmitun Turun rauhan sopimuksen mukaisesti. Ruotsin kuningas **Kustaa III** halusi vahvistaa asemaansa ja saada takaisin Venäjälle menetetyt alueet. Kustaa III oli pitkään valmistellut sota, jossa Venäjä näyttäisi hyökkääjältä, ja lopulta Venäjä julistikin sodan Ruotsia vastaan 11. heinäkuuta 1788. Kustaa III sodan aikana oli lukuisia yhteenottoja Venäjän ja Ruotsin välillä. 24. elokuuta 1789 Ruotsin saaristolaivasto otti yhteen Venäjän joukkojen kanssa Kotkan edustalla Ruotsinsalmessa. Yhteenotossa Ruotsi kärsi kovan tappion ja menetti 1500 sotilasta sekä parikymmentä alusta, joista yksi oli lip-pulaiva, kruununparkki *Amphion*. Venäjä selvisi huomattavasti vähemmillä menetyksillä taistelusta. Venäjän laivasto viettää vuosipäiväänsä tämän Ruotsinsalmen meritaistelun päivän mukaan.

Sodan ratkaiseva taistelu käytiin vuotta myöhemmin, heinäkuun 9. päivänä 1790. Tällöin Venäjän ja Ruotsin laivastot kohtasivat jälleen Kotkan edustalla. Taistelusta tuli Itämeren historian suurin meritaistelu, joka

tunnetaan *Ruotsinsalmen toisena meritaisteluna*. Se on myös Suomen historian tärkein meritaisteluvoitto. Vaikka Suomi oli tällöin vielä osa Ruotsin valtakuntaa, pääosin suomalaisista kootulla Suomen saaristolaivastolla oli tässä taistelussa ratkaiseva osa. Taistelu päättyi Ruotsin laivaston ylivoimaiseen voittoon, jonka jälkeen Venäjän keisarinna Katariina II oli valmis solmimaan rauhan. Rauha solmittiin Värälässä 14. elokuuta 1790. Ruotsinsalmen toisen meritaistelun vuosipäivänä 9. heinäkuuta vietetään sekä Suomen että Ruotsin Merivoimien vuosipäivää.

Laivastotanssiaisista iltajuhlaan

Sinisen Reservin järjestämiä Laivastotanssiaisia järjestettiin tiettävästi jo 1990-luvulla. Helsingin Reservin Sanomat -lehden numerossa 4/1994 oli ilmoitus Merisotakoululla 10.6.1994 järjestettävistä Laivastotanssiaisista, jonka järjestäjinä olivat Helsingin Reservin Merialiupseerit ry, Helsingin Laivastokilta ry ja Helsingin Reservieriupseerit ry. Vuosipäivään on sisällynyt myös kilpailuohjelmaa: Sininen Reservi ry:n Suomenlahden Laivueen kokouksen (15.8.1998) pöytäkirjan mukaan järjestö osallistui Merivoimien vuosipäivän kilpailutapahtumiin, jossa oli Sinisen Reservin reserviläisiä vapaaehtoisessa harjoituksessa kymmenen osallistujaa toimitsijoina ja kolme purjehtijoina. Suomenlahden Laivue järjesti Laivaston tanssiaiset Merisotakoulussa. Tilaisuus oli loppuunmyyty ja taloudellisestikin onnistunut.

MTV:n sivujen ja Rannikon Puolustaja -lehden numeron 3/2000 perusteella Merivoimat juhli 9.7.2000 leikillisesti 210-vuotispäiväänsä ja tarkkaan ottaen 82-vuotista taivaltaan. Helsingissä järjestetty näyttävä juhla

redan på 1990-talet. I nr 4/1994 av Helsingin Reservin Sanomat fanns en annons om en bal som skulle ordnas 10.6.1994 på Sjökrigsskolan, för vilken Helsingin Reservin Merialiupseerit ry, Helsingin Laivastokilta ry och Helsingin Reserviupseerit ry var arrangörer. I årsdagen har också ingått tävlingsprogram: enligt protokollet från ett möte som Marinreserven rf:s Suomenlahden Laivue hade hållit (15.8.1998) deltog organisationen under Marinens årssdag i tävlingar, där reservister från Marinreserven deltog i en frivillig övning med tio funktionärer och tre seglare. Suomenlahden Laivue ordnade Flottans bal i Sjökrigsskolan. Biljetterna till evenemanget var slutsålda och satsningen lyckades även ekonomiskt.

Enligt MTV:s sidor och nr 3/2000 av Rannikon Puolustaja firade Marinen sin 210-årsdag och noggrant räknat sin 82-åriga resa på ett lekfullt sätt. Den eleganta festen som ordnades i Helsingfors var även Försvarsmaktens hälsning till Helsingfors, som fyllde 450 år. Alla evenemang som ordnades under veckoslutet samlade en talrik publik. Lyckade arrangemang och sommarens vackraste dagar var en oemotståndlig kombination. Veckoslutet, som ackompanjerades av Flottans musikkår, började med Marinens mästerskapstävlingar på fredag. Festen fortsatte därefter med cocktail på minfartygen och på kvällen på hotell Grand Marina, där Marinreserven rf ordnade en festlig bal för reservister från kustförbanden och de marina förbanden, där gästerna trivdes och maten smakade. Rannikkotyhistön upseeriyhdistys vann ”fyren” efter en jämn tävling under den auktion som ordnades under balen. Firandet av årsdagen avslutades på söndag med att fartygen lämnade hamnen.

Ordandet av flottans bal i samband med årsdagen fortsatte efter några år i Åbo 9.7.2002. Balen, där **Pertti Keihäs** orkester angav takterna, ordnades på den 100-åriga Suomen Joutsen (1902–2002) framför Forum

Kuva 3.15. Johan Tietrich Schoultzin maalaus ”Slaget vid Svensksund den 9 juli 1790” vuodelta 1792 kuvaa Ruotsinsalmen toisen meritaistelun raakuutta. Kuva: Ruotsin kansallismuseo.

Bild 3.15. Johan Tietrich Schoulz målning ”Slaget vid Svensksund den 9 juli 1790” från 1792 beskriver råheten i det andra slaget vid Svensksund. Bild: Sveriges nationalmuseum.

Marinum. En rolig detalj var att man påminde deltagarna om Suomen Joutsens känsliga däck, som inte klarade av skor med hög klack. Arrangörer från Marinreserven rf:s sida var Turun Laivastokilta, Turun Rannikkotyhistökilta, Naantalin Reservialiupseerit och Saaristomeren Merivartiokilta.

År 2002 lade fartygen till vid Aura ås strand, där luftkuddefartyget Tuuli,

Kuva 3.16. Vapaaehtoisen meripuolustuksen lippulinna marssimassa Merivoimien vuosipäivän paraatiin 9.7.2002 Turussa. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.16. Det frivilliga sjöförsvarets fanborg marscherar till paraden på Marinens årsdag i Åbo 9.7.2002. Bild: Mika Kuutti.

oli myös Puolustusvoimien tervehdys 450 vuotta täyttävälle Helsingille. Viikonlopun kaikki tapahtumat keräsivät runsaasti yleisöä. Onnistuneet järjestelyt ja kesän kauneimmat päivät olivat yhdistelmä, josta ei voinut olla nauttimatta. Laivaston soittokunnan säestämä viikonloppu alkoi per-

jantaina Merivoimien mestaruuskilpailuilla. Juhlinta jatkui ensin ”laivastokokkareilla” miinalaivoilla ja illalla hotelli Grand Marinassa Sininen Reservi ry:n järjestämissä rannikko- ja laivastojoukkojen reserviläisten juhlallisissa Laivastotanssiaisissa, joissa väki viihtyi ja ruoka maistui. Rannikkotykistöupseeriyhdistys voitti tanssiaisissa järjestetyssä huutokaupassa tiukan huutokilvan päätteeksi itselleen ”loiston”. Vuosipäivän vietto päättyi sunnuntaina alusten poistumiseen.

Laivastotanssiaisten järjestäminen jatkui vuosipäivänä muutamaa vuotta myöhemmin 9.7.2002 Turussa. **Pertti Keihään** orkesterin tahdittamat tanssiaiset järjestettiin 100-vuotiaalla Suomen Joutsenella (1902–2002) Forum Marinumin edustalla. Tilaisuus kuului myös Suomen Joutsenen satavuotisjuhlallisuuksiin. Hauskana yksityiskohtana osallistujia muistutettiin Suomen Joutsenen herkästä kansirakenteesta, joka ei kestänyt piikkikorokenkien käyttöä. Järjestäjinä Sininen Reservi ry:stä olivat Turun Laivastokilta, Turun Rannikkotykistökilta, Rannikkosotilaskotiyhdistys, Naantalin Reservialiupseerit ja Saaristomeren Merivartiokilta.

Vuonna 2002 alukset kiinnittyivät Aurajoen rantaan, jossa Forum Marinumin laituriin ajanut ilmatyynyalus Tuuli keräsi yleisön suurimman huomion. Päivä jatkui perinteisin menoin, iltapäivän aluksi Merivoimien alukset kunioittivat tyfooni-tervehdyksellä satavuotiasta Suomen Joutsenta, jolla järjestettiin Merivoimien komentajan vastaanoton jälkeen laivastotanssiaiset.

Vuoden 2003 Merivoimien vuosipäivää vietettiin Tammisaarella. Tuhansittain vieraita kävikin satama-alueella tutustumassa aluksiin, kalustoon ja koulutukseen, jota pääsi seuraamaan myös toimintänäytöksissä. Juhlan tuntua lisäsivät puistokonsertit. Tunnelma oli kuten parhaissa ke-säjuhlissa kuuluukin olla. Koululaiva Röyttä osallistui Merivoimien vuosipäivän tapahtumiin osana Saaristomerelle suuntautuvaa koulutuspurjeh-

som hade lagt till vid Forum Marinums kaj fick den största publiken. Dagen fortsatte med traditionellt program, i början av förmiddagen hedrade Marinens fartyg den hundraåriga Suomen Joutsen med en tyfon-hälsning. Ombord ordnades balen efter den mottagning som hölls av kommandören för Marinen.

År 2003 firades Marinens årssdag i Ekenäs. Tusentals gäster besökte hamnområdet och bekantade sig med fartygen, materielen och utbildningen, som man även kunde följa med under uppvisningar. Feststämningen förhöjdes av parkkonserterna. Stämningen var som den bör under den bästa sommarfesten. Skolfartyget Röyttä deltog i Marinens årssdag som ett led i skolseglatsen, som gick mot Skärgårdshavet. I den mönstring som öppnade årssdagen deltog en fanpluton som bildats av besättningen på KL Röyttä, förstärkt av Marinreserven rf:s första ordförande **Timo Vartiainen**. Presentationen av dykarutbildningen genom en uppvisning intresserade såväl stora som små gäster. Kvällen avslutades med en traditionell marin bal i ståtlig miljö på officersmässen i Dragsvik. Arrangörer var Marinreserven rf, Nylands Brigads Gille rf och Rannikkojääkärikilta ry.

Skolfartyget Röyttäs utbildningsseglats Saaristo 2004 riktade sig denna sommar österut från Helsingfors, vidare till Skärgårdshavet och avslutades med Marinens årssdag, som firades 9.7 i Obbnäs. Publiken hade även möjlighet att bekanta sig med Krigshamnen, som fylldes av fartyg i stor flaggning. Av dessa förevisades bland andra minfartyget Uusimaa samt robotbåtarna av Hamina- och Rauma-klass. På garnisonens idrottsplan fanns ett MTO-85-robotlavettfordon, en 130 mm pjäs och ett Pasi-pansarfordon. Nylands brigads kustjägares landstigningsuppvisning och dykarnas prestationer i garnisonens simhall samlade en talrik publik. Kvällen fortsatte på garnisonsklubben med en marin bal, som ordnades av Marinreserven.

Marinens årssdag 2005 firades för första gången i Finlands östligaste sjö-

Kuva 3.17. Juhlaväkeä tanssin pyörteissä Suomen Joutsenen kannella Merivoimien vuosipäivänä 9.7.2002. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.17. Festpublik i dansens virvlar på Suomen Joutsens däck på Marinens årssdag 9.7.2002. Bild: Mika Kuutti.

stad Fredrikshamn. Marinreserven rf ordnade årssdagen till ära en kvällsfest på Haminan Raatihuone.

Följande år, 2006, firade Marinen sin årssdag i Helsingfors den soliga söndagen den 9 juli. Evenemangen ordnades i Södra hamnen, där även Ma-

dusta. Vuospäivän avanneessa katselmuksessa oli mukana KL Röytän miehistöstä muodostettu lippujoukkue, vahvistuksenaan Sininen Reservi ry:n ensimmäinen puheenjohtaja **Timo Vartiainen**. Sukeltajakoulutuksen esittely toimintänäytöksenä kiinnosti niin isoja kuin pieniäkin vieraita. Juhlapäivän ilta päättyi perinteeksi muodostuneisiin Merivoimatanssiaisiin upeassa ympäristössä Dragsvikin upseerikerholla. Järjestäjinä olivat Sininen Reservi ry, Nylands Brigads Gille rf ja Rannikkojääkärikilta ry.

Koululaiva Röytän Saaristo 2004 koulutuspurjehdus suuntautui tänä kesänä Helsingistä itäisen kautta Saaristomerelle päättyen Merivoimien vuosipäivän viettoon 9.7. Upinniemessä. Yleisöllä oli mahdollisuus tutustua myös Sotasatamaan, jonka täyttivät juhlaputetut alukset. Esittelykierrokselle pääsi muun muassa miinalaiva Uusimaalle sekä Hamina- ja Rauma-luokan ohjusveneille. Varuskunnan urheilukentän näyttelyalueelle oli ajettu MTO85-ohjuslavettiajoneuvo, 130 mm:n tykki ja Pasi-panssariajoneuvo. Uudenmaan prikaatin rannikkojääkäreiden mairinnousnäytös ja sukeltajien taidonnäytteet varuskunnan uimahallissa keräsivät runsaasti yleisöä. Ilta jatkui varuskuntakerholla Sinisen Reservin järjestämissä Merivoimatanssiaisissa.

Vuoden 2005 Merivoimien vuosipäivää vietettiin ensimmäistä kertaa Suomen itäisimmässä merikaupungissa Haminassa. Sininen Reservi ry järjesti vuosipäivän kunniaksi Merivoimien vuosipäivän iltajuhlan Haminan Raatihuoneella.

Seuraavana vuonna 2006 Merivoimat vietti vuosipäiväänsä Helsingissä aurinkoisena sunnuntaina 9. heinäkuuta. Tapahtumapaikkana oli Eteläsatama, johon myös Merivoimien alukset kiinnittivät Kauppahallin ja Lyypekin laiturin tuntumaan. Tapahtumassa olivat mukana myös Sininen Reservi ry ja Maanpuolustuskoulutus ry:n Meripuolustuspiiri sekä Rannikkosotilas-

kotiyhdistyksen Suomenlinnan paikallisosasto. Perinteisten karakulaatioiden ja ohjelman lisäksi laivaston soittokunta esiintyi Espan lavalla ja Kuivasaaren 305 Obuhov -tykki ampui kunnialaukauksen. Sininen Reservi ry järjesti jo perinteeksi muodostuneen Merivoimien vuosipäivän iltajuhlan, tällä kertaa Merisotakoulun tiloissa.

Vuoden 2007 juhlapäivän pilvinen ja sateinen aamu muuttui sateeksi, joka kasteli paraatijoukot Tammisaaren satamassa. Päivän muut tapahtumat kuitenkin onnistuivat paremmin sadepilvien väistyttyä. Iltajuhla vietettiin jo toista kertaa Uudenmaan prikaatin Upseerikerholla.

Merivoimien 90-vuotisjuhlasta kohti uutta vuosikymmentä

Merivoimien 90-vuotisjuhla ja vuosipäivä tarjosivat sään puolesta kaikkea auringon paisteen ja kolean kesämyrskyn väliltä Turussa. Koululaiva Suomen Joutsen ei olisi halunnut päästää juhlijoita helpolla, vaan antoi tuntumaa siitä, millaista on maailman merillä ollut. Tällä kertaa juhlittiin Merivoimien uudessa ”pääkaupungissa” Turussa 9.7.2008. Merivoimien alusjoukon jatkeena oli peräti seitsemän Sininen Reservi ry:n yhdistysalusta, ”nuorimpana” edellisenä päivänä nimensä saanut tamperelaisten Pirkanmaa. Alusten osalta vuosipäivän vietto oli alkanut jo edellisenä päivänä. Ne kokoontuivat Rajakaran tuntumassa, josta sitten mll Uusimaan johdolla siirtyivät marssirivistönä laituripaikalleen Forum Marinumin tuntumaan. Pääkaupunkiseudulla majailevat, Suomenlinnan Rannikkotykistökillan ja Merireserviläiset ry:n omistamat Ahvenet olivat aloittaneet ajon kohti Turkuja jo maanantaiaamuna. Siirtoajo toteutettiin MPK:n Meripuolustuspiirin kurssina, jonka aikana annettiin ajokoulutusta yhdistysten oman väen li-

rinens fartyg lade till vid Saluhallens kaj och Lybeckskajen. I evenemanget deltog även Marinreserven rf:s och MPK:s Sjöförsvarsdistrikt samt Sveaborgs lokalavdelning av Rannikkosotilaskotiyhdistys. Vid sidan av de traditionella ceremonierna och programpunkterna uppträdde Flottans musikkår på Es-
pen och 305 Obuhov-pjäsen sköt en salut. Marinreserven rf ordnande den redan traditionella kvällsfesten på Marinens årsdag, denna gång i Sjökrigs-
skolans utrymmen.

Den mulna och regniga morgonen på årsdagen 2007 byttes i ett regn, som vätte ned paradtrupperna i Ekenäs hamn. De övriga ceremonierna lyckades bättre när regnet upphörde. Kvällsfesten firades redan för andra gången på Officersmässen i Nylands brigad.

Från Marinens 90-årsfest mot ett nytt decennium

Marinens 90-årsfest och årsdag bjöd för vädrets del på allt mellan solsken och kylig sommarstorm i Åbo. Skolfartyget Suomen Joutsen ville inte låta gästerna komma lätt undan utan bjöd på känning av hur det varit på världens hav. Denna gång firade man i Marinens nya "huvudstad" Åbo 9.7.2008. Marinens fartyg följdes av inte mindre än sju av Marinreserven rf:s föreningsfartyg, som "yngsta" fartyget Pirkanmaa, som tammerforsarna hade döpt föregående dag. De samlades i närheten av Notgrund, varifrån de sedan under ledning av minfartyget Uusimaa förflyttade sig i formation till sin kajplats i närheten av Forum Marinum. Fartygen "Ahvenet", som innehades av de i huvudstadsregionen verkande Rannikkotyökistökilta och Sjöreservister rf hade inlett resan mot Åbo redan på måndag morgon. Förflyttningskörningen utfördes som en kurs i MPK:s Sjöförsvarsdistrikts regi och under den fick

Kuva 3.18. Historian havinaa Merivoimien vuosipäivän iltajuhlassa 9.7.2005 Haminan raatihuoneella. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.18. Historiska vingslag under kvällsfesten på Marinens årsdag 9.7.2005 på Haminan Raatihuone. Bild: Mika Kuutti.

både eget folk och personer som hör till marinens landskapstrupp körutbildning. Under kvällsfesten, som ordnades av Marinreserven rf, prövades festpubliken av mörka moln, frisk och kylig vind samt tidvis regnigt väder.

säksi Merivoimien maakuntajoukkoon kuuluville. Sininen Reservi ry:n järjestämässä iltajuhlassa tummat pilvet, navakka ja kolea tuuli sekä ajoittainen sade koettelivat juhlayleisöä.

Suomenlinna on Merivoimille tärkeä tukikohta Helsingin edustalla. Kuten Rannikon Puolustaja -lehdessä kirjoitettiin Merivoimien komentajan, vara-amiraali Juha Rannikon puheesta, Suomenlinnalla ja sen perustajalla Augustin Ehrensvärdillä on ollut Suomen meripuolustuksen historiassa suuri rooli. Ehrensvärdin aloitteesta Suomeen perustettiin saaristolaivasto vuonna 1756, ja hän käynnisti tällä saarella myös sotilaiden koulutuksen. Tykistöalan koulutus aloitettiin kadeteille vuonna 1748, jolloin myös Viaporin linnoitustyöt aloitettiin. Samoihin aikoihin aloitettiin merisotilaskoulutus, jonka tavoitteena oli kouluttaa laivapoikia aliupseereiksi. Näiden lisäksi Merisotakoulu on puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluna keskeinen tekijä Merivoimien henkilöstön osaamisen ja toimintakyvyn kehittämisessä. Niinpä vuoden 2010 vuosipäivän juhlallisuudet alkoivat lipunnostolla ja kenttähartaudella Merisotakoulun Tykistöpihalla.

Vuosipäiväjuhlaan osallistuivat kaikki Merivoimien joukko-osastot, mutta aiempaa pienemmin joukoin. Iltajuhlaa vietettiin Suomenlinnan Upseerikerholla, jonne oli kokoontunut salin täysi, liki 100 henkeä. Vuosipäivänä kunnioitettiin sotien aikaisen Merivoimien komentajan, jääkärikenraali Väinö Valveen muistoa paljastamalla muistokivi Valveen mukaan nimetyssä puistossa Helsingin Herttoniemessä.

Vuoden 2011 Merivoimien vuosipäivää vietettiin Turussa ja iltajuhlasta nautittiin s/s Borella. Seuraavana vuonna Merivoimien vuosipäivän paraatikatselmukseen osallistui Sinisen Reservin kaikki neljä lippua Helsingissä Katajanokalla. Iltajuhla oli Helsingissä kaupungintalon juhlasalissa. Vuotta myöhemmin vuosipäivää vietettiin Kotkassa, jossa Puolustusvoimien toi-

minta Kirkonmaan linnakesaarella oli hiljattain päättynyt ja Kotkan Rannikkopataljoona päätetty lakkauttaa. Nämä eivät kuitenkaan pilanneet tunnelmaa ja aurinkoisessa säässä toteutetut paraatikatselmus, kaluston ja toiminnan esittely sekä Sininen Reservi ry:n järjestämä iltajuhla onnistuivat mieliinpainuvasti. Päivässä mukana olivat myös Sinisen Reservin teltta sekä kaksi yhdistysalusta, Suomenlinnan Rannikkotykistökillan Ahven 5 sekä Helsingin Laivastokillan Kilstar.

Aurinkoisessa säässä vietetty vuoden 2014 Merivoimien vuosipäivä oli onnistunut. Päivään erityistä sisältöä toi kahden ensimmäisen MPK:lle ja Siniselle Reserville luovutetun linnakeveneen kastetilaisuudet. Kastettujen alusten rinnalla myös juhlaputettuina olivat jäsenyhdistysten Kilstar sekä Ahven 5. Sininen Reservi ry osallistui myös esittelykentällä omalla pisteellään, jossa katseenvangitsijoina toimivat rannikkojääkäreiden merikajakit, naamioverkko ja taisteluvälineeseen sonnustautuneet rannikkojääkärit. Yhteisessä teltassa MPK:n Meripuolustuspiiri esitti merenkulun simulaattoria ja Sininen Reservi omaa toimintaansa. Iltajuhlan alkumaljat Forum Marinumin torpedovenekillassa ja illallinen ravintola Daphnessa päättivät päivän.

Vuoden 2015 vuosipäivää juhlistettiin Helsingissä. Vuosipäivää edeltävänä päivänä Sininen Reservi osallistui Merivoimien alusparaatiin Helsingin Eteläsatamassa. Mukana paraatissa olivat m/s Kilstar ja linnakeveneet Kuivasaari ja Gyltö. Vuosipäivän aamuna yhdistys järjesti juhlallisen seppeleenlaskutilaisuuden Katajanokan miinanraivaajien muistomerkillä. Seppeleen laski miinanraivaajaveteraani, Helsingin Miinanraivaajakillan puheenjohtaja, **Erik Erwes** yhdessä Sininen Reservi ry:n puheenjohtajan **Robin Elfvingin** ja alikersantti **Miro Koiviston** kanssa. Näin veteraani, reserviläinen ja varusmies kuvasivat yhdessä meripuolustustoiminnan jatkumoa. Miinantorjuntalaivueen komentaja **Kristian Isberg** ja miinantorjunta-alus

Sveaborg är en för Marinen viktig stödjepunkt utanför Helsingfors. Såsom det skrevs i Rannikon Puolustaja om det tal som kommandören för Marinen, viceamiral Juha Rannikko höll, har Sveaborg och dess grundare Augustin Ehrensvärd innehaft en stor roll i det finländska sjöförsvarets historia. På initiativ av Ehrensvärd inrättades skärgårdsflottan i Finland 1756, och han inledde även utbildningen av soldater på ön. Artilleriutbildningen för kadetter inleddes 1948, då också befästningsarbetena på Sveaborg inleddes. Kring samma tid inleddes utbildningen av marinsoldater, och målet var att utbilda skeppsgossar till underofficerare. Vid sidan av detta är Sjökrigsskolan i egenskap av försvarsgrens-, vapenslags- och ansvarsområdesskola en central faktor när det gäller att utveckla personalens kunskande och förmåga att handla. Således inleddes festligheterna årsdagen 2010 med flagghissning och fältandakt på Sjökrigsskolans artillerigård.

I årsdagsfesten deltog alla Marinens truppförband, men med mindre trupper än förut. Kvällsfesten firades på Officersmässen på Sveaborg, där nästan 100 personer hade samlats. Under årsdagen hedrades den krigstida kommandören för Marinen, jägargeneral Väinö Valves minne genom att avtäcka en minnessten i den park i Hertonäs som fått sitt namn efter Valve.

Marinens årsdag 2011 firades i Åbo och kvällsfesten firades på s/s Bore. Följande år deltog Marinreservens alla fyra fanor i paradmönstringen på Skatudden i Helsingfors. Kvällsfesten ordnades i festsalen i Helsingfors stadshus. Följande år firades årsdagen i Kotka, där Försvarsmaktens verksamhet nyligen hade upphört och man hade beslutat att lägga ned Kotka Kustbataljon. Detta störde dock inte stämningen, och paradmönstringen, presentationen av materiel och verksamheten samt den av Marinreserven rf ordnande kvällsfesten i soligt väder lyckades på ett minnesvärt sätt. I dagsprogrammet deltog även Marinreservens tält och två förbindelsebåtar, Suomenlinnan

Rannikkotyökistökiltas Ahven 5 och Helsingin Laivastokiltas Kilstar.

Marinens årsdag år 2014 firades i soligt väder och den var lyckad. Särskilt innehåll i dagen medförde dopet av de två första fortbåtarna som överlåtits till MPK och Marinreserven. Invid de döpta båtarna fanns även medlemsföreningarnas Kilstar och Ahven 5 i festflaggning. Marinreserven rf deltog även i materielpresentationen vid sin egen punkt, där kustjägar- nas havskajaker, maskeringsnät och kustjägare i stridsutrustning fungerade som blickfång. I det gemensamma tältet presenterade MPK:s Sjöförsvardsdistrikt en sjöfartssimulator och Marinreserven sin egen verksamhet. Kvällsfestens välkomstskål i Forum Marinums torpedbåtshall och middagen i restaurang Daphne avslutade dagen.

Årsdagen 2015 firades i Helsingfors. Dagen före årsdagen deltog Marinreserven i Marinens fartygsparad i Södra hamnen i Helsingfors. Med i paraden var m/s Kilstar och fortbåtarna Kuivasaari och Gyltö. På årsdagens morgon arrangerade föreningen en högtidlig kransnedläggning vid minröjarnas minnesmärke på Skatudden. Kransen lades ned av minröjarveteranen, ordförande för Helsingin Miinanraivaajakilta, **Erik Erwes**, tillsammans med ordföranden för Marinreserven rf, **Robin Elfving** och undersergeant **Miro Koivisto**. På så beskrev en veteran, reservist och beväring tillsammans sjöförsvarets kontinuitet. Kommandören för minröjningsflottiljen **Kristian Isberg** och minjaktfartyget Katanpääs besättning var på plats med cirka 10 minröjarveteraner. I årsdagen deltog Marinreserven i utställningarna och faddern **Monika Ehrnrooth** döpte fortbåten m/s Gyltö, som hade överlåtits åt Nylands Brigads Gille. Kvällsfesten på Officersmässen på Sveaborg, som föreningen ansvarade för, samlade över 100 deltagare, och Flottans Musikkårs beväringssorkester svarade för musiken.

Marinens årsdag 2016 firades i Ekenäs, där publiken främst intresse-

Kuva 3.19. Merivoimien 100-vuotispäivän iltajuhla järjestettiin Turun linnassa. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 3.19. Kvällsfesten på Marinens 100-årsdag ordnades på Åbo slott. Bild: Mika Kuutti.

Katanpään henkilöstöä oli paikalla noin 10 miinanraivaajaveteraanin kanssa. Vuospäivänä Sininen Reservi oli mukana Merivoimien esittelykentällä ja kummi **Monika Ehrnrooth** kastoi Nylands Brigads Gilletin haltuun luovutetun linnakeveneen m/s Gyltön. Yhdistyksen järjestelyvastuulla olleet iltajuhlat Suomenlinnan Upseerikerholla keräsivät yli 100 osallistujaa, ja Laivaston Soittokunnan varusmiesorkesteri vastasi musiikista.

Vuonna 2016 Merivoimien vuosipäivää vietettiin Tammisaaressa, jossa yleisöä kiinnostivat eniten rannikkojääkäreiden kajakit, joiden melontaa

yleisö sai kokeilla. Nylands Brigads Gille piti omaa telttansa Sinisen Reservin esittelypisteen vieressä. Reserviläisalakset Kilstar, Gyltö ja Lavansaari osallistuivat jälleen myös tilaisuuteen, ja iltajuhla järjestettiin Dragsvikin perinteikkäällä upseerikerholla.

Seuraavana vuonna vuosipäivä järjestettiin Vaasassa. Valkoisessa kaupungissa oli juhlistettu Merivoimia edellisen kerran vuonna 1978, ja tällä kertaa juhla järjestettiin ensimmäistä kertaa paikassa, jossa Merivoimilla ei ollut omaa joukko-osastoa. Sininen Reservi osallistui lippujensa kanssa paraatikatselmukseen MPK:n Meripuolustuspiirin kanssa. Sininen Reservi oli mukana Merivoimien esittelykentällä näyttävästi uuden messuteltan sekä uusien rantalippujen ja bannerien kanssa. Esittelypisteen täydensivät vieressä olevat reserviläisalakset Halkokari, Sommarö ja Maria, joihin yleisö pääsi tutustumaan. Sinisellä Reservillä oli jälleen järjestelyvastuu iltajuhlist, johon osallistui yli 90 meripuolustuksen ystävää. Juhlat alkoivat Kuntsin taidemuseossa, jossa kohotettiin tervetuliaismaljat. Sieltä siirryttiin linja-autoilla Hemmergårdenin tiloihin varsinaista juhlaa varten.

Satavuotiaat Merivoimat juhlivat Turussa

Merivoimat 100 vuotta -juhla järjestettiin Turussa Aurajoen rannalla 8.–9.7.2018 ja vapaaehtoinen meripuolustuskenttä sekä Sininen Reservi olivat vahvasti mukana, niin järjestelyissä kuin esiintymässäkin. Tällä kertaa Merivoimat suunnitteli sekä toteutti iltajuhlan yhteistyössä Sinisen Reservin, Meriupseeriyhdistyksen ja Rannikkoupseeriyhdistyksen kanssa, joista viimeksi mainittu muun muassa tukivat nuorten upseerien osallistumista iltajuhlaan vastaten illalliskorttimaksuista. Iltajuhlan puitteet olivat upeat Turun linnassa, jossa herkullisesta illallisesta sekä toistensa seurasta nautti ennätyselliset 347 osallistujaa.

rade sig för kustjägarnas kajaker, som publiken fick prova på att paddla. Nylands Brigads Gille hade sitt eget tält bredvid Marinreservens presentationspunkt. Reservistbåtarna Kilstar, Gyltö och Lavansaari deltog återigen i evenemanget och kvällsfesten ordnades på den traditionsrika officersmässen i Dragsvik.

Följande år ordnades årsdagen i Vasa. Man hade firat Marinen i den vita staden senast 1978, och den här gången ordnades festen för första gången på en ort där Marinen inte hade något eget truppförband. Marinreserven deltog med sina fanor i paradmönstringen tillsammans med MPK:s Sjöförsvardsdistrikt. Marinreserven deltog i Marinens utställning med ett nytt, ståtligt mässtält och nya strandflaggor och banderoller. Utställningspunkten kompletterades av de intilliggande reservistbåtarna Halkokari, Sommarö och Maria, som publiken fick bekanta sig med. Marinreserven ansvarade igen för kvällsfesten, i vilken över 90 vänner av sjöförsvaret deltog. Festen började på Kuntsis konstmuseum, där välkomstskålen utbringades. Därifrån förflyttade man sig med buss till Hemmergårdens utrymmen för den egentliga festen.

Den hundraåriga Marinen firade i Åbo

Festen Marinen 100 ordnades i Åbo vid Aura ås strand 8–9.7.2018 och det frivilliga sjöförsvarsfältet och Marinreserven deltog starkt i både arrangemangen och uppträdandet. Denna gång planerade och arrangerade Marinen kvällsfesten tillsammans med Marinreserven och Rannikkoupseeriyhdistys, av vilka de senast nämnda bland annat stödde de unga officerarnas deltagande i kvällsfesten genom att stå för kostnaderna för supékorten. Ramarna för kvällsfesten i Åbo slott var fantastiska, och ett rekordstort antal, 347 deltagare, njöt där av den läckra middagen och varandras sällskap.

Under dagarna syntes Marinreservens insats både i utställningarna och i de egna fartygen (25 frivilliga), förbindelseofficerarna (16 personer) och i Marinreservens fanborg i paraden (12 frivilliga). Förutom i dessa bekräftades det frivilliga försvarets energi av flyttningen av Miinanraivaajakil-tas minnesmärke till en ny plats längs åstranden och avtäckning av detta, den paradpluton som kom från MPK:s Sjöförsvardsdistrikt och dess tält samt de nordiska maringillesdagarna som ordnades samtidigt i Åbo, för vilkas arrangemang Turun Laivastokilta ansvarade. Sammanlagt arbetade cirka 100 frivilliga med årsdagen. Marinens alla fartygsklasser och Marinreservens m/s Pirkanmaa samt m/s Gyltö skulle lägga till och förevisas, och jubileumsåret till ära hade även fartyg från utländska sjöstridskrafter inbjudits till årsdagen. Det uppstod också köer till den kajakkontroll som kustjägarna hade byggt och där man kunde prova på att paddla i en liten bassäng. Undantagsvis mottogs paraden i det varma vädret av kommandören för Försvarmakten, general Jarmo Lindberg och kommandören för Marinen, viceamiral Veijo Taipalus. Evenemanget pågick för ovanlighetens skull i två dagar.

En kontinuerlig årsdagstradition

År 2019 styrde årsdagen igen mot Helsingfors, där fartygen lade till i Södra hamnen. Till festligheterna bidrog även fartygsparaden, som togs mot av flottiljämural Jori Harju på robotbåten Haminas kommandobrygga. Marinreserven rf ordnade kvällsfesten i Sjökrigsskolans utrymmen.

Under åren 2020 och 2021 ordnades festligheterna på grund av pandemirestriktionerna undantagsvis utan parad, andra publikevenemang eller kvällsfest. Avsaknaden av stora evenemang minskade dock inte dagens

Päivien aikana Sinisen Reservin panos näkyi niin näyttelyosastossa ja omissa aluksissa (25 vapaaehtoista), yhteysupseereissa (16 henkilöä) ja Sinisen Reservin lippulinnassa paraatissa (12 vapaaehtoista). Näiden lisäksi päivien aikana vapaaehtoisen maanpuolustuksen energiasta olivat osoituksina Miinanraivaajakillan muistomerkin siirto uuteen paikkaan Aurajoen rantaan ja paljastus, MPK:n Meripuolustuspiirin paraatijoukkue ja sen näyttelyosasto sekä samaan aikaan Turussa järjestetyt pohjoismaiset laivastokiltapäivät, joiden järjestelyistä vastasi Turun Laivastokilta. Kaiken kaikkiaan vapaaehtoista oli töissä noin 100 henkilöä. Merivoimien kaikki alusluokat ja Sinisen Reservin m/s Pirkanmaa sekä m/s Gyltö kiinnittyivät näytille ja juhluvuoden kunniaksi vuosipäivien kutsuttuna oli myös ulkomaisten merivoimien aluksia. Jonoa syntyi myös rannikkojääkärien rakentamalle kajakkirastille, jossa pääsi pienessä altaassa kokeilemaan melontaa. Poikkeuksellisesti perinteisen paraatikatselmuksen vastaanottivat helteisessä säässä puolustusvoimain komentaja, kenraali Jarmo Lindberg ja Merivoimien komentaja, vara-amiraali Veijo Taipalus. Juhlallisuudet jatkuivat myös poikkeuksellisesti kaksi päivää.

Jatkuva vuosipäivän perinne

Vuonna 2019 vuosipäivä suuntautui jälleen Helsinkiin, jossa alukset kiinnittyivät Eteläsatamaan. Juhlallisuuksiin oman lisänsä toi alusparaati, jonka vastaanotti lippueamiraali Jori Harju ohjusvene Haminan komentosillalta. Sininen Reservi ry järjesti iltajuhlan Merisotakoulun tiloissa.

Vuosien 2020 ja 2021 juhlallisuudet järjestettiin pandemiarajoitusten takia poikkeuksellisesti ilman paraattia, muita yleisötapahtumia tai iltajuhlaa. Suurten tapahtumien puute ei kuitenkaan vähentänyt päivän arvokkuutta. Sinisen Reservin edustajat osallistuivat muistomerkkien sepeleenlaskutilaisuuksiin Ruotsinsalmen muistomerkillä Varissaaressa Kotkassa, Miinanraivaajien muistomerkillä Katajanokalla Helsingissä ja Laivaston muistoristillä Naantalissa. Näissä yhteistyökumppaneiden ja jäsenyhdistysten yhteistyö korostui.

Sininen Reservi ry:n juhluvuotena 2022 vuosipäivä järjestettiin Raumalla, jonne juhlallisuuksia oli suunniteltu jo kahden edeltävän vuoden aikana. Paraati ja kalustonäyttely järjestettiin Suojan laiturilla alusten edustalla. Vuosipäivän iltajuhla järjestettiin juhlatalo Etappi*22:n tiloissa, jossa oli tarjolla merihenkkinen kolmen ruokalajin illallinen raumalaiseen tapaan.

Kaiken kaikkiaan Merivoimien vuosipäivä on merkinnyt Sininen Reservi ry:n olemassaolon aikana järjestäytyneelle vapaaehtoiselle meripuolustukselle tärkeää kesän kohokohtaa, joka on tuonut eri jäsenyhdistysten aktiiveja yhteen vaihtuvalle rannikon paikkakunnalle. Vapaaehtoisväen mukanaolo Merivoimien järjestämässä yleisötapahtumassa on korostanut meripuolustuksen yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä eri puolilla Suomea. Tuhsittain yleisöä keräävänä ulkoilmatapahtumana vuosipäivällä on myös ollut tärkeä rooli järjestön tunnettuuden lisäämisessä. Vuosipäivän vastaanoton ja iltajuhlan kaltaiset tilaisuudet ovat lisäksi edistäneet meripuolustusketän verkostoitumista ja uusien kumppanuuksien solmimista.

Kuvat 3.20. ja 3.21. Laserammuntaa Sininen Reservi ry:n teltalla ja m/s Pirkanmaa esittelyssä Merivoimien vuosipäivän kalustonäyttelyssä 9.7.2022 Raumalla. Kuvat: Lasse Mäki.

värdighet. Marinreservens representanter deltog i kransnedläggningen vid minnesmärken, t.ex. vid minnesmärket för slaget vid Svensksund på Varissaari i Kotka, Minröjarnas minnesmärke på Skatudden i Helsingfors och vid Flottans minneskors i Nådendal. I dessa betonades samarbetet mellan samarbetsparterna och medlemsföreningarna.

Under Marinreserven rf:s jubileumsår 2022 ordnades årsdagen i Raumo, där man hade planerat att ordna evenemanget redan de två föregående åren. Paraden och materielutställningen ordnades framför fartygen på Suoja kaj. Kvällsfesten ordnades i Juhlatalo Etappi*22:s utrymmen, där man avnjöt en marin trerättersmeny på Raumovis.

Bilder 3.20. och 3.21. Laserskjutning vid Marinreserven rf:s tält och presentation av m/s Pirkanmaa. Materielutställningen på Marinens årsdag 9.7.2022 i Raumo. Bilder: Lasse Mäki.

Allt som allt har Marinens årsdag under Marinreservens existens inneburit en viktig höjdpunkt under sommaren för det organiserade frivilliga sjöförsvaret och fört samman aktiva från medlemsföreningarna på en växlande kustort. De frivilligas närvaro i de publikevenemang som ordnas av Marinen har betonat samarbetet och gemenskapen inom sjöförsvaret på olika håll i Finland. I egenskap av ett utomhusevenemang som samlar tusentals människor har årsdagen också haft en viktig roll i att göra organisationen mera känd. Evenemang som årsdagsmottagningen och kvällsfesten har dessutom främjat nätverksbildningen inom sjöförsvaret och ingåendet av nya partnerskap.

Taulukko 3.1. Merivoimien vuosipäivän paraatin ja iltajuhlan järjestämispaikat 1997–2022

<i>Vuosi</i>	<i>Paikkakunta</i>	<i>Erityinen aihe</i>	<i>Juhlapaikka</i>
1997	tiedot puuttuvat		
1998	Helsinki	Merivoimat 80 vuotta, Merisotakoulu 250 vuotta	Merisotakoulu
1999	Pansio		Sotasatama ja Meriupseerikerho
2000	Helsinki	Helsinki 450 vuotta, Ruotsinsalmen taistelusta 210 vuotta	Marina Congress Center
2001	Kotka		Länsisatama
2002	Turku		Suomen Joutsen
2003	Tammisaari		???
2004	Upinniemi		Upinniemen kerhoravintola
2005	Hamina		Haminan Raatihuone
2006	Helsinki		Merisotakoulu
2007	Tammisaari	Sininen Reservi ry 10 vuotta	Dragsvikin upseerikerho
2008	Turku	Merivoimat 90 vuotta	Suomen Joutsen
2009	Kotka		Puuvenekeskus
2010	Suomenlinna	Suomenlinnan merilinnoitus 350 vuotta	Suomenlinnan upseerikerho

<i>Vuosi</i>	<i>Paikkakunta</i>	<i>Erityinen aihe</i>	<i>Juhlapaikka</i>
2011	Turku		Museolaiva s/s Bore
2012	Helsinki		Helsingin kaupungin-talon juhlasali
2013	Kotka		VPK:n talo
2014	Turku	M/s Sommarön ja m/s Kuivasaaren kaste	Forum Marinum ja ravintola Daphne
2015	Helsinki		Suomenlinnan upseerikerho
2016	Tammisaari	M/s Gyltön kaste	Dragsvikin upseerikerho
2017	Vaasa	Suomi 100 vuotta	Kuntsin taidemuseo ja Stundars, Jarl Hemmerin museo (Hemmergården)
2018	Turku	Merivoimat 100 vuotta	Turun linna
2019	Helsinki		Merisotakoulu
2020	<i>Juhlallisuudet peruttiin koronapandemian vuoksi</i>		
2021	<i>Juhlallisuudet peruttiin koronapandemian vuoksi</i>		
2022	Rauma	Sininen Reservi ry 25 vuotta	Juhlatalo Etappi*22

Tabell 3.1. Orter där paraden och kvällsfesten ordnats på Marinens årsdag åren 1997–2022

År	Ort	Specialtema	Festplats	År	Ort	Specialtema	Festplats
1997	informationen saknas			2011	Åbo		Museifartyget s/s Bore
1998	Helsingfors	Marinen 80 år, Sjökrigsskolan 250 år	Sjökrigsskolan	2012	Helsingfors		Festsalen i Helsingfors stadshus
1999	Pansio		Örlogshamnen och Meriupseerikerho	2013	Kotka		Frivilliga brandkårens hus
2000	Helsingfors	Helsingfors 450 år, 210 år sedan striden vid Svensksund	Marina Congress Center	2014	Åbo	Dop av m/s Sommarö och Kuivasaari	Forum Marinum och restaurangen Daphne
2001	Kotka		Kotka norra hamn	2015	Helsingfors		Officersmässen på Sveaborg
2002	Åbo		Suomen Joutsen	2016	Ekenäs	Dop av m/s Gyltö	Officersmässen i Dragsvik
2003	Ekenäs		???	2017	Vasa	Finland 100 år	Kuntsis museum och Stundars, Jarl Hemmer-museet (Hemmergården)
2004	Obbnäs		Klubbrestaurangen i Obbnäs	2018	Åbo	Marinen 100 år	Åbo slott
2005	Fredrikshamn		Raatihuone i Fredrikshamn	2019	Helsingfors		Sjökrigsskolan
2006	Helsingfors		Sjökrigsskolan	2020	Festligheterna inhiherades på grund av coronapandemin		
2007	Ekenäs	Marinreserven rf 10 år	Officersmässen i Dragsvik	2021	Festligheterna inhiherades på grund av coronapandemin		
2008	Åbo	Marinen 90 år	Suomen Joutsen	2022	Raumo	Marinreserven rf 25 år	Juhlatalo Etappi*22
2009	Kotka		Puuvienekeskus				
2010	Sveaborg	Sveaborgs sjöfästning 350 år	Officersmässen på Sveaborg				

3.4. Viestintä ja tiedottaminen meripuolustuskentän tukena

Vapaaehtoistoimintaa ei synny ilman viestintää. Vapaaehtoistyön kilpaillessa enenevässä määrin ihmisten kiinnostuksesta ja vapaa-ajasta viestinnällä on keskeinen sija kaikessa yhdistystoiminnassa, niin myös Sininen Reservi ry:n toimintaperiaatteissa.

Vapaaehtoisen meripuolustuskentän tiedottamisen alkuvuodet

Ennen Sininen Reservi ry:n perustamista tai muutamaa vuotta sen jälkeen Sinisellä Reservillä tai Sininen Reservi ry:llä ei ollut yhtä pääasiallista julkaisua, jossa toiminnasta olisi tiedotettu. Monilla jäsenyhdistyksillä sen sijaan oli omat tiedotteensa, osalla jopa omat julkaisunsa. Ajatusta yhteisestä lehdestä käsiteltiin useaan otteeseen mm. Sinisen Reservin Säätiön ja Rannikkotykistösäätiön hallitusten jäsenistä sekä Merivoimien esikunnan edustajista koostuvassa koordinaatio toimikunnassa. Näissä keskusteluissa vahvistui ajatus siitä, että maantieteellisesti laajalle sijoittuva ja monia erilaisia erikoisosaamisia edustava järjestö tarvitsee yhteisen lehden, joka käsittelee laajasti, monipuolisesti ja asiantuntevasti meripuolustus kentän asioita. Samalla todettiin, että tällaisen yhteisen lehden toteutuminen ei millään tavoin ole ristiriidassa meripuolustuksen piirissä julkaistavien monipuolisten ja tasokkaiden paikallisten tai kohderyhmäkohtaisten julkaisujen kanssa – molemmilla todettiin olevan oma paikkansa ja tehtävänsä.

Alueellisista toimijoista Rannikon Paikallisosastolla oli oma tiedotteen sa, samoin Suomenlahden Meripuolustusalueen paikallisosastolla. Sininen

Reservi ry:n ensimmäisten vuosien aikana tiedottamisessa käytettiin *Pika-Ankkuri*-tiedotetta, jonka julkaisija oli Sinisen Reservin Suomenlahden Laivue. Tiedotteen aineistovastaavat olivat Helsingin Reservimeriupseerit ry:n, Helsingin Merireserviläiset ry:n ja Helsingin Laivastokilta ry:n edustajat.

Yhtenäisen julkaisun suunnittelu alkaa

Kuten kirjan aiemmissa luvuissa on mainittu, arvovaltainen Sinisen Reservin neuvottelukunta toimi Merivoimien johdon ja vapaaehtoisen meripuolustuksen välissä. Sen puheenjohtaja **Kai Hietarinta** kutsui koolle ensin pienemmän joukon kokouksen 15.10.1997 ja sitten isomman vaikuttajajoukon 18.5.1998. Jälkimmäisessä kokouksessa päätettiin perustaa tiedotustyöryhmä, jonka ensimmäisenä tehtävänä oli selvittää mahdollisuudet julkaista yhteistä tiedotuslehteä. Näin voitaisiin tehostaa sisäistä ja ulkoista tiedottamista kaksikielisyys huomioon ottaen. Tiedotustyöryhmään nimettiin **Keijo Ketonen**, **Reijo Telaranta**, **Pekka Heinonen** sekä Nylands Brigads Gillen edustaja, jonka nimeä ei arkistotiedoissa mainita.

Reijo Telaranta kutsui neuvottelukunnan sihteerin lisäksi sen aikaisten vapaaehtoisen meripuolustuksen medioiden edustajat Kotimaa Oy:n tiloihin 17.6.1998. Paikalla olivat **Kari Dahlbo** Laivaston killasta (Ankkuri-lehti), **Wiljo Lehtonen** Rannikkojääkärikillasta (Rannikkojääkäri-lehti), **Thomas Palmgren** Nylands Brigads Gillestä (Fanbäraren-lehti) sekä Reijo Telaranta isäntänä Suomenlinnan Rannikkotykistökillasta (Rannikon Puolustaja-lehti). Kokouksen tavoitteena oli selvittää edellytykset tiedotusyhteistyön käynnistämiseen mahdollisimman pikaisesti sekä hahmotella mahdol-

3.4. Kommunikation och informationsverksamhet som stöd för sjöförsvaret

Det uppstår ingen frivilligverksamhet utan kommunikation. Då frivilligarbetet i allt högre grad tävlar om människors intresse och fritid spelar kommunikationen en central roll i föreningsverksamheten, så också inom Marinreserven rf:s verksamhetsprinciper.

De första åren av kommunikation inom det frivilliga försvaret

Innan Marinreserven rf inrättades eller några år efter det hade Sininen reservi eller Marinreserven rf ingen huvudsaklig publikation, i vilket man skulle ha informerat om verksamheten. Många medlemsföreningar däremot gav ut egna meddelanden, en del hade till och med en egen publikation. Tanken på en gemensam tidning behandlas många gånger, bl.a. i den koordinationskommitté som bestod av styrelsemedlemmar från Sinisen Reservin Säätiö och Kustartilleristiftelsen samt representanter för Marinstabben. Under dessa diskussioner stärktes tanken på att en organisation som verkar inom ett geografiskt sett omfattande område och representerar många olika slags specialkunnande behöver en gemensam tidning, som tar upp sjöförsvarsfältets frågor på ett omfattande, mångsidigt och sakkunnigt sätt. Samtidigt konstaterades att förverkligandet av en sådan här gemensam tidning inte på något sätt står i strid med de mångsidiga och högkvalitativa lokala eller målgruppsinriktade tidningar som ges ut inom sjöförsvaret – man konstaterade att båda har sin egen plats och uppgift.

Av de lokala aktörerna hade Rannikon Paikallisosasto sitt eget info-

blad, likaså Finska vikens Marinkommandos lokalavdelning. Marinreserven rf använde under de första åren infobladet *Pika-Ankkuri* för informationsverksamhet. Det gavs ut av Marinreservens Suomenlahden Laivue. De materialansvariga bestod av representanter för Helsingin Reservimeriupseeriry, Sjöreservister rf från Helsingfors och Helsingin Laivastokilta ry.

Planeringen av en gemensam publikation inleds

Såsom det nämnts i bokens tidigare kapitel verkade Marinreservens ansetta delegation mellan ledningen för Marinen och det frivilliga försvaret. Dess ordförande **Kai Hietarinta** samlade först en mindre skara till ett möte 15.10.1997 och sedan en större mängd påverkare 18.5.1998. Vid det senare mötet beslöt man att inrätta en informationsarbetsgrupp, vars första uppgift var att utreda möjligheterna att ge ut ett gemensamt informationsblad. På så sätt kunde man effektivera den interna och externa informationsverksamheten och ta hänsyn till tvåspråkigheten. Till informationsarbetsgruppen utsågs **Keijo Ketonen**, **Reijo Telaranta**, **Pekka Heinonen** och en representant för Nylands Brigads Gille, vars namn inte nämns i arkivmaterialet.

Reijo Telaranta kallade förutom delegationens sekreterare samman de dåtida representanterna för medierna inom det frivilliga sjöförsvaret till Kotimaa Oy:s utrymmen 17.6.1998. På plats var **Kari Dahlbo** från Laivaston kilta (tidningen Ankkuri), **Viljo Lehtonen** från Rannikkojääkärikilta (tidningen Rannikkojääkäri), **Thomas Palmgren** från Nylands Brigads Gille (tidningen Fanbäraren) samt som värd Reijo Telaranta från Suomenlinnan Rannikkotyökiskilta (tidningen Rannikon Puolustaja). Mötet hade som mål

lisuuksia yhden yhteisen tiedotusvälineen perustamiseksi, joka samalla voisi toimia Merivoimien henkilöstölehtenä. Osallistujat näkivät yhdistetyn tiedottamisen tuovan mukanaan selviä kustannus- sekä resurssisäästöjä. Kaksikielisyys tuotiin myös esille. Tässä kokouksessa todettiin, että Rannikkojääkäri-lehti tullaan lopettamaan, ja että Fanbäraren-lehteä tullaan edelleen julkaisemaan sen muihin reunaehtoihin liittyen.

Seuraavassa kokouksessa 18.8.1998 todettiin, että Suomenlahden alueella olemassa olevia julkaisuja täydentämään ja osin korvaamaan ilmestyisi *Suomenlahden Meripuolustaja* -niminen tiedote. Yhteisen lehden toteuttamista varten asetettiin työryhmä, jonka jäseninä aloittivat Lauri Helaniemi Merivoimien edustajana ja Reijo Telaranta rannikkotykistön ja rannikkojääkäreiden edustajana. Sinisen Reservin Suomenlahden Laivueen esikunnan kokouksessa 15.8.1998 oli jo tehty päätös yhdistää Pika-Ankkuri ja Suomenlahden Meripuolustaja -tiedote yhdeksi, yhteiseksi tiedotuslehdeksi. Ensimmäinen yhdistetty tiedote 1/98 julkaistiin alkusyksystä 1998. Tuota ennen vuoden 1998 aikana julkaistiin kaksi Pika-Ankkuria ja kaksi yhteistä Suomenlahden Meripuolustaja -tiedotetta.

Rannikon Puolustajasta keskeinen tiedotuskanava

Sininen Reservi ry:n puheenjohtajan tiedotteessa 6.3.2001 todettiin, että edellä mainittujen laajojen keskustelujen jälkeen koordinaatioryhmässä ja Merivoimien esikunnassa tultiin samaan lopputulokseen – yhteinen ja koko meripuolustuksen kentän kattava lehti voisi olla meripuolustuksen piirissä jo nyt jäsenlehtenä laajalle leviävä ja paljon kiitosta saanut *Rannikon Puolustaja*, joka oli ilmestynyt säännöllisesti vuodesta 1957 lähtien Rannikkoupseeriyh-

Kuva 3.22. Rannikon Puolustajan ensimmäinen numero ilmestyi joulukuussa 1957 Rannikkotykistön Upseeriyhdistyksen tiedontelehtenä. Kuva: Rannikon Puolustajan lehtiarkisto.

Bild 3.22. Det första numret av Rannikon Puolustaja publicerades i december 1957 som ett informationsblad för Rannikkotykistön Upseeriyhdistys. Bild: Rannikon Puolustajas tidningsarkiv.

distys ry:n (ent. Rannikkotykistön upseeriyhdistys ry eli RtUY) kustantamana. Puheenjohtaja totesi, että useat Sininen Reservi ry:n jäsenjärjestöt tilasivat jo jäsenilleen jäsenetuna Rannikon Puolustajan. Mitä useampi järjestö tulisi tällä tavalla mukaan lehden julkaisijayhteisöksi, sitä kattavammasi ja tehokkaammaksi yhteydenpito ja tiedottaminen muodostuisi.

Ratkaisu sinetöityi, kun Merivoimien komentaja **Esko Illi** siirsi Merivoimien 2000 markan taloudellisen julkaisutuen Ankkuri-lehdelta Rannikon Puolustaja -lehdelle. Ratkaisua puolsi ennen kaikkea lehden sisällön korkeaa tasoa sekä levikki ja levinneisyys. Samassa yhteydessä lehden toimitusneuvoston kokoonpanoa muutettiin niin, että siihen kuuluvat edustajat Merivoimista ja kaikista meripuolustuksen sidosryhmistä.

Vuoden 2001 syksyllä yhdistyksen hallituksen kokouksessa todettiin, että Rannikon Puolustaja -lehti tulee toimimaan 1.1.2002 lähtien Merivoi-

att utreda förutsättningarna att inleda ett informationssamarbete snarast möjligt och skissera upp möjligheterna att grunda ett gemensamt medium, som samtidigt skulle fungera som Marinens personaltidning. Deltagarna ansåg att en gemensam informationsverksamhet skulle föra med sig klara kostnads- och resursinbesparingar. Man tog även upp tvåspråkigheten. Vid detta möte konstaterades att tidningen Rannikkojääkäri läggs ned och att utgivningen av tidningen Fanbäraren kommer att fortgå i enlighet med dess övriga randvillkor.

Vid följande möte 18.8.1998 konstaterades att ett infoblad som skulle komplettera och delvis ersätta de befintliga publikationerna inom Finska vikens område skulle komma ut under namnet *Suomenlahden Meripuolustaja*. För förverkligandet av en gemensam tidning tillsattes en arbetsgrupp, och som medlemmar i den började Lauri Helaniemi som Marinens representant och Reijo Telaranta som kustartilleriets och kustjägarnas representant. Vid ett möte som staben för Suomenlahden Laivue som hörde till Marinreserven ordnade 15.8.1998 hade man redan fattat beslut om att slå samman Pika-Ankkuri och Suomenlahden Meripuolustaja till ett gemensamt informationsblad. Det första gemensamma informationsbladet 1/98 gavs ut i början av hösten 1998. Före det gavs två Pika-Ankkuri och två gemensamma Suomenlahden Meripuolustaja-informationstidningar ut 1998.

Rannikon Puolustaja blev den centrala informationskanalen

I det meddelande som ordföranden för Marinreserven rf gav ut 6.3.2001 konstaterades att man efter ovannämnda omfattande diskussioner hade kommit fram till samma resultat i koordineringsgruppen och på Marinstaben –

Rannikon Puolustaja, som redan nu hade stor spridning som medlemstidning och fått mycket beröm och som hade utgivits av Rannikkoupseeriyhdistys ry (tidigare Rannikkotyöstön upseeriyhdistys ry eller RtUY) regelbundet alltsedan 1957, kunde vara den tidning som skulle vara gemensam och gälla hela sjöförsvaret. Ordföranden konstaterade att flera medlemsorganisationer inom Marinreserven rf redan prenumererade på Rannikon Puolustaja som medlemsförmån. Ju flera organisationer som på så sätt skulle komma med i den gemenskap som publicerade tidningen, desto mera omfattande och effektivare skulle kontakten och informationsverksamheten bli.

Frågan fick sin lösning då kommandören för Marinen **Esko Illi** överförde Marinens ekonomiska publikationsunderstöd på 2000 mark från tidningen Ankkuri till Rannikon Puolustaja. För beslutet talade framför allt den höga nivån på innehållet i tidningen samt dess distribution och utbredning. Samtidigt ändrades redaktionsrådets sammansättning så att representanter för Marinen och alla intressenter inom sjöförsvaret hörde till redaktionsrådet.

Hösten 2001 konstaterade föreningens styrelse att Rannikon Puolustaja från och med 1.1.2002 kommer att fungera som en gemensam informationskanal för Marinen, Marinens reserv och Marinreserven. Samtidigt konstaterades att verkställigheten av planen skulle förutsätta att medlemsföreningarna fattar beslut om att beställa tidningen åt sina medlemmar. Styrelsen beslöt att sända det första numret 2001 av tidningen som specialdistribution och provnummer till prenumeranterna i Ankkuri-tidningens register, eftersom tidningen inte nödvändigtvis var bekant för hela den omfattande medlemskåren.

I nummer 1/2002 nämndes att nya prenumeranter av tidningen från och med årets början var medlemsföreningarna i Laivaston Kilta, d.v.s Kymen Laivastokilta, Helsingin Laivastokilta, Turun Laivastokilta och Pohjanlahden

mien, Merivoimien reservin ja Sinisen Reservin yhteisenä tiedotuskanavana. Samassa yhteydessä todettiin, että suunnitelman toteutuminen edellyttää jäsenjärjestöiltä päätöstä lehden tilaamisesta jäsenkunnalleen. Hallitus päätti lähettää vuoden 2001 lehden ensimmäisen numeron erikoisjakeluna ja näytenunderona Ankkuri-lehden tilaajarekisterillä, koska lehti ei välttämättä ollut tuttu koko laajalle jäsenkunnalle.

Numerossa 1/2001 mainittiin, että lehden uusiksi tilaajiksi vuoden alusta ovat tulleet Laivaston Killan jäsenyhdistykset eli Kymen Laivastokilta, Helsingin Laivastokilta, Turun Laivastokilta ja Pohjanlahden Laivastokilta sekä muista Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksistä Helsingin Reservimeriupseerit, Helsingin Merireserviläiset ja Laivaston Sukeltajakilta. Myös rannikkotyöstä edustava Merenkurkun kilta laajensi lehden jakelun kattamaan koko jäsenistönsä. Samalla lehden tilaajarekisteri sai lähes 1500 uutta jäsenosoitetta. Yhdistyksen vuoden 2002 toimintakertomuksessa on todettu, että Rannikon Puolustaja-lehden saa vain puolet jäsenkentästä eli noin 3200 henkilöjäsentä. Siinä todetaan myös, että jakelun ulkopuolelle jäi tuossa vaiheessa vielä runsaasti henkilöitä, jotka osallistuvat Meripuolustuspiirin toimintaan kuulumatta jäsenjärjestöihin.

Meripuolustuskentän ammatti- ja jäsenlehdeksi erikoisnumeroineen

Rannikon Puolustaja on tänä päivänä meri- ja rannikkopuolustuksen merkittävin ja pitkäaikaisin ammatti- ja jäsenlehti. Lehti on myös palkittu lukuisia kertoja eri yhteyksissä. Se ilmestyi vuoden 2000 numeroon 2 asti ”Rannikkopuolustuksen aselajilehtenä”. Seuraavat eli vuoden 2000 kaksi viimeistä numeroa se oli ”Rannikko- ja meripuolustuksen aselajilehti”, josta eteenpäin

kannessa luki ”Meripuolustuksen tiedotus- ja jäsenlehti”. Rannikon Puolustajan päätoimittaja **Kai Masalin** kertoi omassa kolumnissaan lehdessä 3/2004 luonnehdinnan muuttuneen muotoon ”Meripuolustuksen ammatti- ja järjestölehteksi”. Hän kirjoitti muutoksesta, ettei se ole semanttinen, vaan kuvaa lehden selkeää pyrkimystä kehittyä edelleen puolustushaaran ammattilehdeksi sen lukija- ja tilaajataustaa kunnioittaen sekä niiden tarpeet huomioon. Tavoitteet olivat kustantajan ja toimitusneuvoston hyväksymät.

Vuosina 2000–2002 julkaistiin vuosittain ylimääräisenä viides numero, ns. Extra. Ensimmäinen oli *RP/Millennium* vuosituhannen vaihteessa, toinen *RP/Merivoimat m/2000* Merivoimien juhluvuotena, kun Ruotsinsalmen taistelusta oli kulunut 210 vuotta. Vuoden 2002 joulukuussa julkaistiin erikoisnumeroista kolmas, *RP/Koulutus-Extra*. Kaikki kolme erikoisnumeroa herättivät lukijoissa mielenkiintoa, erityisesti viimeisin. Kyseisen vuoden Rannikon Puolustaja -lehdessä mainittiin, että myönteisiä lausuntoja oli tullut eri tahoilta ja etenkin sieltä, mistä niitä ei osannut edes odottaa. Todettiin, että ”Rannikon Puolustaja -lehti on avautunut aivan uudella tavalla”.

Vuodesta 2003 alkaen on vuosittain julkaistu Meripuolustussäätiön kustantama Rannikon Puolustaja-lehden erikoisnumeroa *Meripuolustuksen kenttä*, jossa esitellään Merivoimien johtoa ja sen joukko-osastoja, Rajavartiolaitoksen merivartiostoja, yleisesti meripuolustusta ja sen piirissä toimivia vapaaehtoisia maanpuolustusjärjestöjä sekä eri meripuolustuksen yhteisöjä. Lehden julkaisemisen keskeisiä tukijoita ovat olleet Merivoimat ja merivartiostot, Merivoimien henkilökuntajärjestöt ja elinkeinoelämä.

Tänä päivänä Rannikon Puolustaja on laajasti läpi meripuolustuskentän tilattu ja luettu lehti, jota Merivoimat, Rajavartiolaitos, Sininen Reservi ry jäsenyhdistyksineen ja meripuolustuskentän säätiöt hyödyntävät julkaisukanavanaan. Lehden ilmoitusmyynnillä on myös merkittävä rooli

Laivastokilta samt Marinreserven rf:s medlemsföreningar Helsingin Reservimeriupseerit, Sjöreservister rf från Helsingfors och Laivaston Sukeltajakilta. Även Merenkurkun kiltä, som representerar kustartilleriet, utvidgade tidningens distribution till att omfatta hela sin medlemskår. Samtidigt fick tidningens prenumerantregister ett tillskott av nästan 1500 nya medlemsadresser. I föreningens verksamhetsberättelse för 2002 konstateras att det är endast hälften av medlemmarna som får tidningen Rannikon Puolustaja, d.v.s. ca 3200 personmedlemmar. Där konstateras även att det finns ett stort antal personer som deltar i Sjöförsvarsdistriktets verksamhet utan att höra till medlemsföreningarna och som blir utanför distributionen av tidningen.

Fack- och medlemstidning för sjöförsvarsfältet jämte specialnummer

Rannikon Puolustaja är idag den mest betydande och långvariga fack- och medlemstidningen inom sjö- och kustförsvaret. Tidningen har även flera gånger fått pris i olika sammanhang. Fram till nummer 2/2002 utkom tidningen som kustförsvarets vapenslagstidning. De två sista numren 2002 var den en informations- och medlemstidning för sjöförsvaret, på vars pärm det från och med detta stod ”Meripuolustuksen tiedotus- ja jäsenlehti”. Chefredaktören för Rannikon Puolustaja, **Kai Masalin** berättade i sin egen kolumn i nummer 3/2004 att beskrivningen av tidningen hade ändrats till ”Meripuolustuksen ammatti- ja järjestölehti”. Han skrev att förändringen inte är semantisk utan beskriver tidningens klara strävan efter att vidareutvecklas till försvarsgrenens facktidning på ett sätt som respekterar dess läsare och prenumeranter och deras behov. Målen hade godkänts av förläggaren och redaktionsrådet.

Kuva 3.23. Rannikon Puolustaja muuttui ”meripuolustuksen ammatti- ja järjestöleheksi” numerosta 3/2004 lukien. Kuva: Rannikon Puolustajan lehtiarkisto.

Bild 3.23. Rannikon Puolustaja ändrades till fack- och organisationstidning från och med nummer 3/2004. Bild: Rannikon Puolustajas tidningsarkiv.

Under åren 2000–2002 publicerades årligen ett femte nummer av tidningen, ett s.k. Extra. Det första var *RP/Millennium* vid millenieskiftet, det andra *RP/Merivoimat m/2000*, under Marinens jubileumsår då det förflutit 210 år sedan slaget vid Svensksund. I december 2002 publicerades det tredje specialnumret, *RP/Koulutus-Extra*. Alla tre specialnumren väckte läsarnas intresse, i synnerhet det sista. I tidningen Rannikon Puolustaja nämndes detta år att man hade fått positiva kommentarer från olika håll och i synnerhet från oväntade håll. Man konstaterade att tidningen Rannikon Puolustaja hade öppnat sig på ett alldeles nytt sätt.

Från och med 2003 har man årligen givit ut Rannikon Puolustajas specialnummer *Meripuolustuksen kenttä*, som bekostats av Marinstiftelsen och som presenterar Marinens ledning och dess truppförband, Gränsbe-

perustaminen tapahtui vuonna 2002, jolloin ilmestyi ensimmäinen Ankku-rinappi-lehti. Lehti on vuodesta 2004 on ilmestynyt kaksi kertaa vuodessa.

Verkkosivuista näkyvyyttä

Painetun median rinnalla internet alkoi 2000-luvulla merkittävästi nostaa profiiliaan. Sininen Reservi ry:n verkkonäkyvyyden puute koettiin järjestös-haasteeksi, ja tuon ajan puheenparsissa verkkosivujen perustamiseen viitattiin usein ”järjestön tuomisella nykyaikaan”. Vapaaehtoinen meripuolustuskenttä oli alun perin ollut esillä internetissä 1990-lopulta lähtien Sini-sen Reservin Säätiön verkkosivujen kautta osoitteessa srs.fi. Toukokuussa 2000 avattiin uudet verkkosivut, joilla esiteltiin nimenomaisesti myös Si-ninen Reservi ry:n ja koko Sinisen Reservin yhteisön toimintaa. Sivustolla oli lisäksi alasivunsa Meripuolustuspiirin koulutustoiminnalle, joskin linkki varsinaiseen kurssiluetteloon ohjasi silloin Maanpuolustuskoulutus ry:n ko-tisivuille osoitteessa mpkry.fi.

Sininen Reservi ry sai omaa nimeään kantavat verkkosivunsa osoittee-seen sininenreservi.fi vuonna 2003. Sivuston rakenne jakautui tuolloin Sini-nen Reservi ry:n, Meripuolustussäätiön ja Rannikkokotikistösäätiön, Rannikon Puolustaja -lehden, koululaiva Röytän sekä Meripuolustuspiirin toiminnan esittelyyn. Vuosien saatossa sivustolle tehtiin päivityksiä niin sisällön kuin ulko-asun osalta, ja sivuille lisättiin muun muassa ensimmäinen versio sähköi-sestä tapahtumakalenterista sekä valokuvagalleria. Sivuston teknisestä to-teutuksesta vastasi vapaaehtoisessa meripuolustuksessa harrastunut alan osaaja Timo Airaksinen, jota myös haastateltiin tähän historiikkiin.

Vuonna 2013 otettiin käyttöön uusi osoite meripuolustus.fi, jolla sivustos-ta pyrittiin selvemmin muodostamaan koko vapaaehtoisen meripuolustus-

Kuva 3.25. Sininenreservi.fi-verkkosivut kesäkuussa 2004. Kuvakaappaus: Internet Wayback Machine.

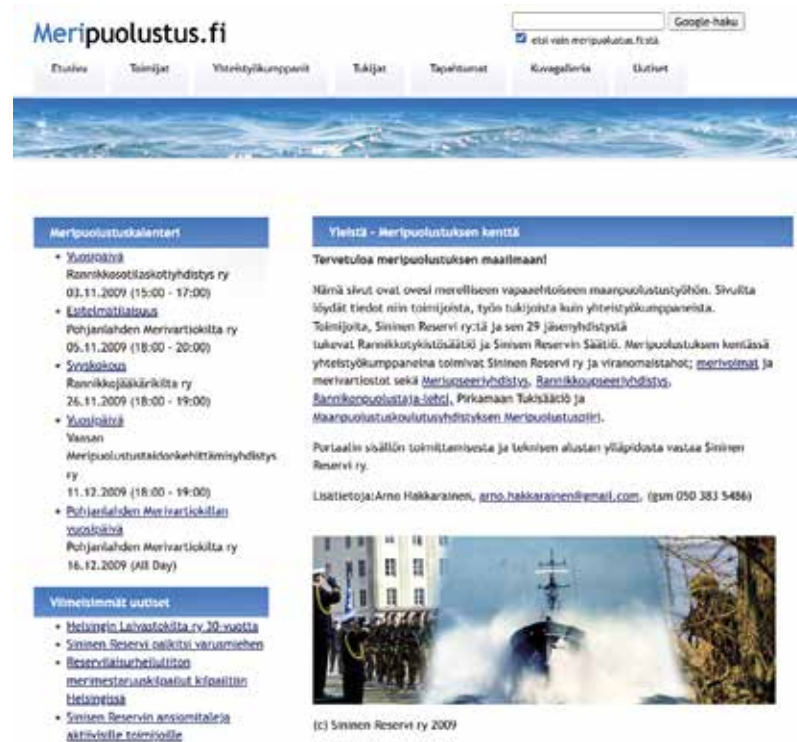
Bild 3.25. Webbsidorna Sininenreservi.fi i juni 2004. Skärmdump: Internet Wayback Machine.

kentän yhteinen verkkoportaali. Osoitteenmuutoksen yhteyteen ajoittui myös Sinisen Reservin Säätiön nimen vaihtuminen Meripuolustussäätiöksi. Uuden sivuston rakenne muuttui sivupalkissa olleesta navigoinnista ylätunnisteesta oleviin välilehtiin, joita täydensi vasemman sivupalkin uutis- ja ajankohtaisosio. Osoitteen ja ulkoasun vaihdoksesta huolimatta sen ylläpitovastuu ja sisällön pääpaino säilyi edelleen Sininen Reservi ry:llä ja sen toiminnassa.

levdes som en utmaning inom organisationen, och man pratade ofta om skapandet av webbsidor som att man ville modernisera organisationen. Det frivilliga sjöförsvarsfältet hade ursprungligen funnits på webben sedan slutet av 1990-talet via en länk på Sinisen Reservin Säätiön webbsidor på adressen srs.fi. I maj 2000 öppnades de nya webbsidorna, som även presenterade den verksamhet som Marinreserven rf och hela gemenskapen kring Marinreserven bedrev. På sidan fanns även underordnade sidor för Sjöförsvarsdistriktets utbildningsverksamhet, även om länken till den egentliga kursförteckningen styrde besökaren till Försvarsutbildningsföreningen rf:s hemsidor på adressen mpkry.fi.

Marinreserven rf fick 2003 webbsidor som bar det egna namnet på adressen sininenreservi.fi. Sidorna var uppdelade och presenterade Marinreserven rf:s, Marinstiftelsens och Rannikkotyökistösäätiön, Rannikon Puolustaja-tidningens, skolfartyget Röyttäs samt Sjöförsvarsdistriktets verksamhet. Under årens lopp uppdaterades sidornas innehåll och utseende, och bland annat en första version av en elektronisk händelsekalender och ett fotogalleri fogades till sidorna. För det tekniska förverkligandet av sidorna stod Timo Airaksinen, en sakkunnig inom området som hade varit aktiv inom det frivilliga sjöförsvaret. Han intervjuades även för denna historik.

År 2013 tog man i bruk den nya adressen meripuolustus.fi, med vilken man klarare än förut försökte skapa en gemensam webbportal för hela det frivilliga sjöförsvaret. I samband med adressbytet byttes även namnet Sinisen Reservin Säätiö till Marinstiftelsen. På de nya sidorna övergick man i navigeringen från sidbalk till olika mellanblad i sidhuvudet, som kompletterades med en nyhets- och aktuell del i balken på vänster sida. Trots att adressen och utseende förändrades låg ansvaret för sidornas upprätthållande och den innehållsmässiga betoningen på Marinreserven rf och dess verksamhet.

Kuva 3.26. Meripuolustus.fi-verkkosivut marraskuussa 2009. Kuvakaappaus: Internet Wayback Machine.

Bild 3.26. Webbssidorna meripuolustus.fi i november 2009. Skärmdump: Internet Wayback Machine.

År 2015 förändrades Marinreserven rf:s synlighet på webben i högre grad, då dess webbsidor förnyades i samband med att den grafiska profilen definierades och logotyperna ritades om. Reformen avancerade så att sidor-

Vuonna 2015 Sininen Reservi ry:n näkyvyys verkossa koki suurempia muutoksia, kun järjestön verkkosivut uudistettiin samassa yhteydessä visuaalisen ilmeen määrittelyn ja logojen uudelleenpiirtämisen kanssa. Uudistus eteni siten, että sivujen rakenne saatettiin näyttää järjestön vuosikokouksessa Haminassa ja uudet sivut avattiin 1. kesäkuuta. Sininen Reservi ry avasi samana vuonna myös Twitter-tilin 30.10.2015 samaan aikaan, kun Merivoimat aloitti Twitterin käytön.

Uudistuksen yhteydessä sivuston osoite palautettiin aiempaan muotoonsa sininenreservi.fi, ja sivuston ulkoasua yhtenäistettiin selvemmin määritellyn visuaalisen ilmeen alle. Uudistustyöstä vastanneen **Timo Airaksisen** mukaan järjestön näkyvyydestä ja viestinnästä haluttiin tehdä ammattimaisempaa, joskin sisällöntuotanto perustui edelleen vapaaehtois-työlle. Uudistukseen vaikutti myös lisääntyvä sosiaalisen median käyttö, johon uusi WordPress-alusta tarjosi helpommat integrointimahdollisuudet. Meripuolustussäätiön tuki mahdollisti hankkeen, ja myös Rannikkotykistösäätiö osallistui uusien verkkosivujen rahoitukseen.

Uutta sivustoa suunniteltaessa heräsi myös kysymys käytettävistä kielistä. Siinä missä aiemmat Sinisen Reservin verkkosivut olivat olleet yksinomaan suomenkielisiä, kaksikielisyys katsottiin aiheelliseksi, koska ruotsinkielisen Uudenmaan prikaatin ohella myös Merivoimat ja Merivoimien esikunta oli ilmoitettu verkkosivuillaan kaksikieliseksi. Ruotsinkieliset sivut saatiin käyttöön vuoden 2015 elokuun lopulla, ja kansainvälistä toimintaa varten sivustolle suunniteltiin myös lyhyt englanninkielinen osio. Englanninkielistä osuutta laajennettiin vuosina 2022–2023 lisääntyneen kansainvälisen yhteistoiminnan ja Suomen Nato-jäsenyysprosessin myötä samalla kun Sininen Reservi ry:n henkilökohtaiset käyntikortit muuttuivat kolmikielisiksi.

Meripuolustussäätiön ja Sininen Reservi ry:n tiiviin yhteyden osoittaja-

Kuva 3.27. Sininenreservi.fi-verkkosivut kesäkuussa 2023.

Kuvakaappaus: Lasse Mäki.

Bild 3.27. Sininenreservi.fi-webbsidorna i juni 2023.

Skärmdump: Lasse Mäki.

na säätiöllä ei ole ollut 2000-luvulla erillisiä kotisivujaan, vaan sen osuus on sisällytetty muiden yhteistyökumppaneiden ja tukijoiden tavoin kulloisillekin Sininen Reservi ry:n nimissä olleille verkkosivuille. Näin toimimalla on pyritty Timo Airaksisen mukaan tuomaan paitsi tavoitteeltaan yhteneviä toimijoita yhteisen julkisuuden piiriin, myös herättämään yhteistä kiinnostusta kaikissa vapaaehtoisen meripuolustusharrastuksen kohderyhmissä.

Vuonna 2022 Meripuolustussäätiön osuus irrotettiin ylläpidon ja vastuunjaon selkeyttämiseksi omaksi sivukseen, joka siirtyi käyttämään 2010-luvulla käytössä ollutta meripuolustus.fi-osoitetta. Muutoksen yhteydessä sininenreservi.fi-osoitteen käyttöoikeus ja webhotellin hallinnointi-

nas struktur kunde visas vid organisationens årsmöte i Fredrikshamn och de nya sidorna öppnades den 1 juli. Marinreserven rf öppnade även 30.10.2015 ett Twitter-konto samtidigt som Marinen började använda Twitter.

I samband med att sidorna uppdaterades återtogs den gamla adressen sininenreservi.fi och sidornas utseende förenhetligades enligt en närmare definierad grafisk profil. Enligt **Timo Airaksinen**, som ansvarade för uppdateringen, ville man göra organisationens synlighet och kommunikation mera professionell, även om skapandet av innehåll fortfarande byggde på frivilligt arbete. En bidragande orsak var den allt större användningen av sociala medier, för vilket den nya plattformen WordPress erbjöd lättare integrationsmöjligheter. Stödet från Marinstiftelsen gjorde projektet möjligt, och även Kustartilleristiftelsen bidrog till finansieringen av de nya webbsidorna.

I planeringen av de nya sidorna uppstod även frågan om vilka språk som skulle användas. Medan Marinreservens tidigare webbsidor hade varit enbart på finska, ansåg man att det fanns orsak att använda sig av både finska och svenska, eftersom både Marinen och Marinstaben vid sidan av svenskspråkiga Nylands brigad hade meddelat på sina webbsidor att de är tvåspråkiga. De svenskspråkiga sidorna togs i bruk i slutet av augusti 2015, och med tanke på internationell verksamhet planerades även en kort del på engelska. Den engelskspråkiga delen utvidgades 2022–2023 till följd av den ökade internationella samverkan och Finlands Natomedlemskapsprocess, och samtidigt blev Marinreserven rf:s personliga visitkort trespråkiga.

Som ett tecken på den nära kontakten mellan Marinstiftelsen och Marinreserven rf hade stiftelsen inga separata webbsidor på 2000-talet, utan dess andel hade i likhet med andra samarbetspartner och understödjare inkluderats i de sidor som Marinreserven rf upprätthållit. På så sätt har man enligt Timo Airaksinen strävat efter att dels göra aktörer med liknande mål

kända för allmänheten men dels också väcka ett gemensamt intresse inom alla målgrupper för det frivilliga sjöförsvaret som hobby..

År 2022 lösgjordes Marinstiftelsens andel till en egen sida för att göra upprätthållandet och ansvarsfördelningen klarare, och den övergick till att använda adressen meripuolustus.fi, som hade använts på 2010-talet. I samband med förändringen övergick användarrätten till adressen sininenreservi.fi och webbhotellavtalet formellt till att administreras av Marinreserven rf. Till organisationen övergick även adressen merikilpailu.fi, som hänvisar till den marina tävlingen, medan man avstod från domänen srs.fi, som hänvisade till stiftelsens tidigare namn. Förändringen var framför allt teknisk till sin natur, och Marinstiftelsen har fortsatt sin verksamhet som den största finansiären av Marinreserven rf:s verksamhet, av vilken marknadsföringen och synligheten på webben utgör en del.

Intern och extern kommunikation i många kanaler

Målen för organisationens kommunikation uppställdes i kommunikationsplan som senast uppdaterades 2022, enligt vilken målet för organisationens kommunikation är att erbjuda information av god kvalitet, som ges i rätt tid och är rätt inriktad i följande prioritetsordning i olika kanaler: (1) *föreningens egen verksamhet*, såsom tävlingar, seminarier, besök, publikevenemang, möten och annan verksamhet, för vilka Marinreserven rf är den ansvariga arrangören; (2) *medlemsföreningarnas verksamhet*, d.v.s. främst evenemang som ordnas gemensamt av flera föreningar eller som är öppna för flera medlemsföreningar så att medlemsföreningarnas synlighet är jämlik; samt (3) *samarbetspartnerns verksamhet*, i vilken ingår i synnerhet

sopimus siirtyivät muodollisesti säätiöltä Sininen Reservi ry:n hallintaan. Järjestön käyttöön siirtyi myös meritaitokilpailuun viittaava osoite merikilpailu.fi, kun taas aiempaan säätiön nimeen viittaneen verkkotunnuksen srs.fi omistajuudesta luovuttiin. Muutos oli luonteeltaan ennen muuta tekninen, ja Meripuolustussäätiö on jatkanut toimintaansa aiempaan tapaan Sininen Reservi ry:n toiminnan keskeisenä rahoittajana, josta markkinointi ja verkkonäkyvyys muodostavat yhden osan.

Monikanavaista viestintää sisäisesti ja ulkoisesti

Järjestön viestinnän tavoitteita linjattiin viimeksi vuonna 2022 päivitetysssä viestintäsuunnitelmassa, jonka mukaan järjestön viestinnän tavoite on tarjota laadukasta, oikea-aikaista ja oikein kohdennettua tietoa eri kanavissa seuraavassa prioriteettijärjestyksessä: (1) *yhdistyksen oma toiminta*, kuten kilpailut, seminaarit, vierailukäynnit, yleisötapahtumat, kokoukset ja muu toiminta, joissa Sininen Reservi ry on päävastuullisena järjestäjänä; (2) *jäsenyhdistysten toiminta*, joista ensisijaisesti useamman yhdistyksen yhdessä järjestämät tai useammille jäsenyhdistyksille avoimet tapahtumat eri jäsenyhdistysten tasapuolinen näkyvyys huomioiden; sekä (3) *yhteistyökumppaneiden toiminta*, johon sisältyy erityisesti Merivoimien eri joukko-osastojen, Rajavartiolaitoksen merivartiostojen, MPK:n Meripuolustuspiirin sekä muiden valtakunnallisten maanpuolustusjärjestöjen tapahtumat sekä mainittujen tahojen julkaisujen uudelleenjakaminen.

Yhdistyksen sisäisen viestinnän kannalta keskeinen kanava on ollut sähköpostin välityksellä lähetetyt tiedotteet sekä jäsenyhdistysten tapaamiset, kun taas ulkoisessa viestinnässä on hyödynnetty verkkosivujen ohella Rannikon Puolustaja -lehteä, muita maanpuolustusalan julkaisuja ja sosiaa-

lista mediaa. Sosiaalisen median osalta järjestön Facebook-tili perustettiin vuonna 2013, Twitter-tili vuonna 2015 ja Instagram-tili vuonna 2020. Kanavista historiikin kirjoitushetkellä Facebook oli kerännyt vuoden 2022 loppuun mennessä eniten sitoutunutta yleisöä, vajaat 1270 seuraajaa. Twitter-tilillä oli samaan aikaan seuraajia noin 530, Instagramilla puolestaan noin 290.

Katse kohti viestinnän tulevaisuutta

Viestintä on toiminta-alue, jossa joudutaan kaikista näkyvämmiin tasapainottelemaan eri kanavien välillä – merkittävä panostaminen yksittäiseen kanavaan on usein resurssien puolesta monesti toiselta kanavalta pois, vähintään lyhyellä aikavälillä. Työtä onkin tehtävä viestinnän vaikuttavuuden tutkimiseksi, jotta erityyppistä viestintää osataan kohdentaa oikein eri kanavissa. Jäsenyhdistysten keskuudessa on herännyt keskustelua tapahtumaviestinnän kehittämisestä esimerkiksi jäsenyhdistysten henkilöjäsenille suunnatuilla uutiskirjeillä sekä verkkosivuille koottavalla tapahtumakalenterilla, jossa näytettäisiin paitsi kattojärjestön järjestämät tapahtumat, myös paikallisyhdistysten omia tilaisuuksia.

Tulevaisuus myös näyttää, millä tavalla nopea viestintäteknologian ja viestinnällisten tottumusten kehitys vaikuttaa maanpuolustuksesta viestimiseen: puolustavatko paljon tekstiä sisältävät kirjalliset julkaisut yhä paikkaansa, vai siirtyykö painopiste enemmän kuvaan, videoon tai äänimateriaaliin? Millainen sisältö kerää käyttäjiltä reaktioita ja sitouttaa yleisöä, entä millaiset asiat nousevat algoritmien hallitsemassa mediakentässä esille? Kysymyksiä on nostettu myös siitä, mitä kohderyhmiä Sininen Reservi ry haluaa viestinnällään erityisesti tavoittaa ja mitkä kanavat tukevat viestintätavoitteiden saavuttamista parhaiten.

Kuva 3.28. Sininen Reservi ry:n mainos Merellisen viikon viestinnässä vuonna 2021. Kuvan käsittely: Merivoimat.

Bild 3.28. Marinreserven rf:s reklam i kommunikationen under Merellinen viikko 2021. Bildbehandling: Marinen.

evenemang som Marinens olika truppförband, Gränsbevakningsväsendets sjöbevakningssektioner, MPK:s Sjöförsvarsdistrikt samt andra riksomfattande försvarsorganisationer ordnar samt distribution av ovannämnda partners publikationer.

En med tanke på den interna kommunikationen viktig kanal har varit den information som sänts per e-post samt medlemsföreningarnas träffar, medan man i den externa kommunikationen förutom tidningen Rannikon Puolustaja har utnyttjat andra publikationer inom försvarssektorn och sociala medier. I fråga om sociala medier skapades organisationens

Facebook-konto 2013, Twitter-kontot 2015 och Instagram-kontot 2020. Av kanalerna hade Facebook-kontot då historiken skrivs samlat den största engagerade publiken, knappt 1270 följare. Twitter-kontot hade vid samma tidpunkt cirka 530 följare, Instagram-kontot cirka 290.

Blicken riktas mot framtidens kommunikation

Kommunikationen är ett verksamhetsområde där balansgången mellan olika kanaler är tydligast – en betydande satsning på en kanal är resursmässigt ofta till nackdel för de övriga, åtminstone tillfälligt. Man måste undersöka kommunikationens verkan för att kunna rikta olika typer av kommunikation rätt i olika kanaler. Bland medlemsföreningarna har det uppstått diskussion om huruvida man borde utveckla kommunikationen om olika evenemang, t.ex. genom nyhetsbrev som riktas till medlemsföreningarnas personmedlemmar samt genom en händelsekalender som sammanställs på webbsidan, som skulle visa både de evenemang som takorganisationen ordnar och de lokala föreningarnas egna evenemang.

Framtiden visar även hur den snabba utvecklingen inom kommunikationsteknologin och kommunikationsvanorna inverkar på hur man kommunicerar om försvaret: försvarar skriftliga publikationer med mycket text sin plats eller kommer tyngdpunkten i högre grad att förskjutas mot bilder, videor eller ljudmaterial? Huruvida innehåll samlar reaktioner av och engagerar publiken, och vilka saker dyker upp i mediefältet, som styrs av algoritmer? Man har även lyft upp frågan vilka målgrupper Marinreserven rf i synnerhet vill nå genom sin kommunikation och vilka kanaler som bäst stöder uppnåendet av målen för kommunikationen.

4. Meripuolustuksen reservin suorituskykyä kehittämässä

4.1. Yhteysupseeriviirikkö Merivoimien kansainvälisen toiminnan kumppanina

Kansainvälisyys ja monikansallinen yhteistyö ovat Puolustusvoimille nykyään arkipäivää. Merivoimien osalta kansainvälisestä toiminnasta todistavat monikansalliset harjoitukset, jonka myötä vieraiden valtioiden sota-alukset ovat rannikko-kaupungeissa tuttu näky. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään meripuolustuksen osalta paitsi laivastovierailuin, myös erilaisin merisotilaallisten kilpailujen ja yleisötapauhtumien muodossa. Viime vuosikymmeninä Merivoimat on kasvavassa määrin hyödyntänyt myös reserviläisten osaamista vierailujen ja tapahtumien toteuttamisessa. Tähän tarpeeseen on syntynyt Sininen Reservi ry:n yhteysupseeriviirikkö.

Yhteysupseeritoiminnan ensimmäiset vuosikymmenet

Merivoimien reserviläiset ovat olleet osana kansainvälistä merellistä toimintaa jo 1980-luvun alusta asti. Alussa osallistuminen keskittyi vierailutoiminnan avustamiseen esimerkiksi saunailtojen järjestämisen muodossa: ulkomaiset vieraat saivat kattavan esittelyn paitsi vapaaehtoisesta meripuolustuksesta ja saunomisesta, myös konkreettisena mukaan viemisenä saunadiplomin. Saunatoiminnasta vastasi alussa silloinen Helsingin Laivastokilta ry, ja 1990-luvul-

la toimintaan liittyi myös muita merellisiä reserviläisyhdistyksiä.

Vuosituhanen vaihteessa Merivoimat alkoi kouluttaa henkilöstöään kansainvälisen toiminnan kurssilla Merisotakoulussa. MPK:n Meripuolustuspiirille tarjottiin mahdollisuus esittää paikallisosastojensa reserviläisiä päivän mittaiseen yhteysupseerikoulutukseen, ja vuosina 1999 ja 2000 koulutettiin vajaat parikymmentä reserviläistä yhteysupseerin ja yhteysupseerin apulaisen tehtäviin Merivoimien esikunnan valitsemina.

Yhtenä ensimmäisistä suuremmista tapahtumista reserviläisyhteysupseerit ovat tukeneet suurten purjelaivojen vierailuja Tall Ships Races -tapahtumien (TSR) yhteydessä. Turussa vuonna 1996 sekä Helsingissä vuonna 2000 järjestetyissä TSR-tapahtumissa reserviläiset toimivat Merivoimien kantahenkilökuntaan kuuluneiden yhteysupseereiden apulaisina ja hoitivat vierailevien alusten käytännön järjestelyjä. Myöhemmin vuosina TSR-tapahtumia järjestettiin niin Turussa kuin Kotkassa, ja reserviläisten vastuut lisääntyivät heidän toimiessaan pääasiallisina yhteysupseereina sekä satamakeskuksen päivystäjinä.

Suurten laivastovierailujen ja yleisötapauhtumien myötä reserviläisten näkyvyys yhteysupseeritehtävissä lisääntyi, ja joukko-osastot alkoivat osoittaa aktiivisimmille yhteysupseereille myös pienempiä toimeksiantoja yksittäisten alusvierailujen yhteydessä. Yhteisten kokemusten myötä yhteysupseereina toimineet tutustuivat paremmin toisiinsa ja muodostivat pikku-

4. Utveckling av prestationsförmågan hos sjöförsvarets reserv

4.1. Förbindelseofficersdivisionen som Marinens partner inom internationell verksamhet

Internationell prägel och multinationell gemenskap är numera vardag inom Försvarsmakten. Om det internationella samarbetet för Marinens del vittnar den multinationella övningsverksamheten som gjort att främmande nationers krigsfartyg är en bekant syn i kuststäderna. Internationellt samarbete inom ramen för sjöförsvaret sker förutom i form av flottbesök även i form av olika tävlingar i marina färdigheter samt publikevenemang. Under de senaste decennierna har Marinen i allt större utsträckning utnyttjat även reservisternas kunskaper då besök och evenemang arrangeras. Marinreserven rf:s förbindelseofficersdivision har skapats för detta behov.

Förbindelseofficersverksamhetens första decennier

Marinens reservister har varit en del av den internationella marina verksamheten redan sedan början av 1980-talet. I början låg tyngdpunkten i deltagandet på assistans i samband med besök, till exempel genom att ordna bastukvällar: utländska gäster fick förutom en omfattande presentation om det frivilliga försvaret och bastubad även ett konkret bastudiplom att ta med sig hem. För bastuverksamheten svarade dåvarande Helsing Lai-

vastokiltra ry, och på 1990-talet kom även andra marina reservistföreningar med i verksamheten.

Vid millennieskiftet började Marinen utbilda sin personal genom en kurs i internationell verksamhet vid Sjökrigsskolan. MPK:s Sjöförsvarsdistrikt erbjöds möjlighet att föreslå reservister från sina lokalavdelningar till en förbindelseofficersutbildning som räckte en dag, och under åren 1999 och 2000 utbildades knappt ett tjugotal reservister, som valts ut av Marinstaben, för förbindelseofficers- och biträdande förbindelseofficers uppgifter.

Ett av de största evenemangen som reservens förbindelseofficerare har stött är de stora segelfartygens besök i samband med Tall Ships Race (TSR)-evenemangen. Vid de TSR-evenemang som ordnades i Åbo 1996 och i Helsingfors 2000 biträdde reservisterna de förbindelseofficerare som hörde till stampersonalen vid Marinen och skötte de praktiska arrangemangen kring de gästande fartygen. Under senare år har TSR-evenemang ordnats i såväl Åbo som Kotka, och reservisternas ansvar har ökat i och med att de fungerat som huvudsakliga förbindelseofficerare samt som dejourer vid hamncentret.

I och med de stora flottbesöken och publikevenemangen ökade reservisternas synlighet i uppgiften som förbindelseofficer och truppförbanden började ge de mest aktiva förbindelseofficerarna även mindre uppdrag i samband med enskilda flottbesök. Genom de gemensamma erfarenheterna blev de som fungerade som förbindelseofficerare mera bekanta med

hiljaa yhteysupseerien ydinryhmän, jolla oli myös merkittävästi käytännön osaamista vierailujen toteuttamisessa. Kokeneiden yhteysupseerien joukko oli myös helppo kutsua tehtäviin, sillä kaikilla oli omasta takaa jo tarvittavat

Merivoimien sotilaspuvut. Toisaalta juuri varustuksen puute oli toisilla haaste liittyä mukaan toimintaan – ensikertalaiselle toimintaan mukaantulo vaati tarpeellisten varusteiden hankkimista useilla sadoilla euroilla etukäteen.

Tall Ships Races

The Tall Ships Races on kansainvälinen suurten purjelaivojen purjehdustapahtuma. Kilpailu järjestetään kerran vuodessa eri puolilla maailmaa, joka neljäs vuosi Itämerellä. Vähintään puolet laivojen miehistöstä on sääntöjen mukaan oltava 15–25-vuotiaita. Tapahtuman taustaorganisaatio-
na toimii monikansallinen Sail Training International -järjestö.

Tapahtumaa ovat Suomessa isännöineet Helsinki, Turku ja Kotka. Helsinki on ollut isäntäkaupunkina vuosina 1972, 1988, 2000 ja 2013, Turku vuosina 1996, 2003, 2009 ja 2017 ja Kotka vuosina 1992, 2007 ja 2017. Turun oli tarkoitus isännöidä tapahtumaa jälleen vuonna 2021, mutta koronavirustilanteen takia vierailu siirtyi vuodelle 2024. Lisäksi Maarianhamina on ollut useana vuonna epävirallisena käyntisatamana.

Lisääntyvä aktiivisuus ja yhteysupseeriviirikön perustaminen

Reserviläisyhteysupseerien toiminnassa 2010-luku alkoi aktiivisesti: vuoden 2010 Northern Coasts -harjoitus (NOCO10) toi Suomeen nelisenkymmentä sota-alusta huoltoaluksista ohjusveneisiin, fregatteihin ja jopa sukellusveneeseen 13 eri maasta. Harjoitus vietiin läpi kansainvälisten Nato-standardien mukaan, ja reserviläisten osuus yhteysupseeritoiminnassa oli merkittävä. Harjoituksen ensimmäisten päivien satamaosuuden ajaksi perustettiin niin satamakeskus kuin yhteysupseeriorganisaatio, jotka molemmat miehitettiin reserviläisillä. Näin jokaisella vierailevalla aluksella oli oma yhteysupseerinsa samaan aikaan, kun Merivoimien kantahenkilökunta saattoi keskittyä itse

harjoituksen valmisteluihin. Harjoituksen yhteydessä lanseerattiin myöhemmän yhteysupseeriviirikön tunnuslauseeksi valittu motto ”Askel edellä, askel perässä”, englanniksi ”*One step ahead, one step behind*”, joka kuvaa osuvasti yhteysupseerin ennakoivaa ja palvelevaa roolia.

Vuonna 2012 Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten reserviläiset toimivat yhteysupseeritehtävissä neljässä tapahtumassa, joista kertyi työtehtäviä yhteensä yli sadan henkilötyöpäivän verran. Toukokuussa Helsinkiin saapui Ranskan Merivoimien alusosasto, ja heinäkuussa Iso-Britannian kuninkaallisten Merivoimien koulutusaluksien vierailivat Suomenlahdella akselilla Turku-Hanko-Helsinki-Kotka. Lisäksi Turussa toteutui elokuussa kaksi tapahtumaa, Swan-purjevereiden regatta sekä vapaaehtoisten

varandra och kom småningom att bilda en kärngrupp, som också hade ett avsevärt praktiskt kunnande när det gällde att genomföra besök. Det var också lätt att kalla erfarna förbindelseofficerare till uppdrag, eftersom alla redan hade de marina uniformer som behövdes. Å andra sidan var det just

bristen på utrustning som utgjorde en utmaning för andra att komma med i verksamheten – den som deltog i verksamheten för första gången måste i förväg skaffa sig den utrustning som behövdes, och den kostade flera hundra euro.

Tall Ships Races

The Tall Ships Races är ett internationellt seglingsevenemang för stora segelfartyg. Tävligen ordnas en gång per år på olika håll i världen, vart fjärde år i Östersjön. Enligt reglerna bör minst hälften av besättningen vara 15-25-åringar. Som evenemangets bakgrundsorganisation fungerar den multinationella *Sail Training International*-organisationen.

I Finland har Helsingfors, Åbo och Kotka stått som värd för evenemanget. Helsingfors har fungerat som värd-stad åren 1972, 1988, 2000 och 2013, Åbo åren 1996, 2003, 2009 och 2017 samt Kotka åren 1992, 2007 och 2017. Åbo hade för avsikt att stå som värd igen år 2021 men p.g.a. coronaviruset flyttades besöket till år 2024. Dessutom har Mariehamn, under flera år, fungerat som inofficiell besöksstad.

Tilltagande aktivitet och inrättandet av förbindelseofficersdivisionen

2010-talet inleddes aktivt inom reservens förbindelseofficersverksamhet: Northern Coasts-övningen 2010 (NOCO10) förde med sig cirka fyrtio örlogsfartyg från 13 olika länder. De representerade allt från underhållsfartyg till robotbåtar, fregatter och till och med en ubåt. Övningen verkställdes enligt internationella Nato-standarder, och reservisternas andel av förbindelseofficersverksamheten var betydande. För hamnandelen under de första dagarna av övningen inrättades både ett hamncenter och en förbindelseofficersorganisation, som båda bemannades med reservister. Varje besökande fartyg

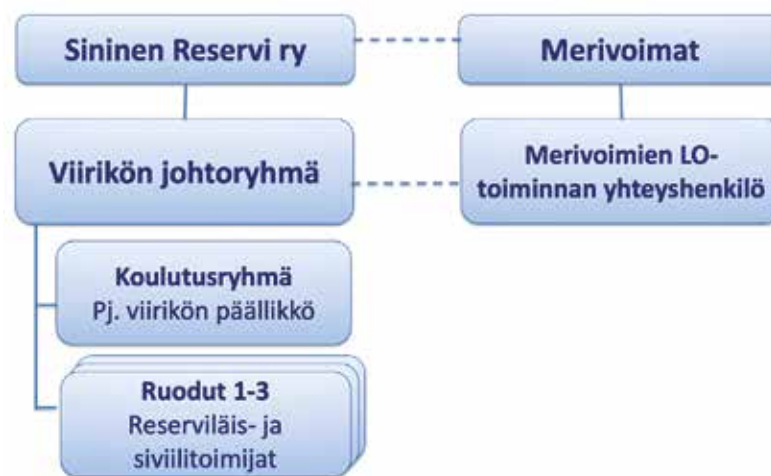
hade således sin egen förbindelseofficer, och stampersonalen vid Marinen kunde koncentrera sig på förberedelserna av själva övningen. I samband med övningen lanserades även det motto som den senare förbindelseofficersdivisionen antog, "Askel edessä, askel perässä" (*"Ett steg framför, ett steg bakom"*), på engelska *"One Step ahead, one step behind"*, som på ett träffande sätt beskriver förbindelseofficerens förutseende och betjänande roll.

2012 fungerade reservister från Marinreserven rf:s medlemsföreningar som förbindelseofficerare vid fyra evenemang, som medförde arbetsuppgifter motsvarande mer än hundra dagsverken. Till Helsingfors anlände i maj en flottavdelning från den franska marinen, och i juli besökte

miehittämien Ruotsin Merivoimien museoalusten vierailu. Vuonna 2013 reserviläiset toimivat puolestaan yhteysupseereina Upinniemessä ja Suomenlinnassa kesäkuussa järjestettyjen meriiviisittelun pohjoismaisten mestaruuskilpailujen yhteydessä, Helsingissä heinäkuussa järjestetyssä TSR-tapahtumassa sekä Helsinkiin lokakuussa suuntautuneen Naton kuuden aluksen miinantorjuntavalmiusosaston vierailun yhteydessä.

Kesän 2013 Tall Ships Races -tapahtuman yhteydessä pohdinta yhteysupseeritoiminnan organisoimisesta käynnistyi toden teolla, kun Merivoimien yhteysupseeritarpeiden todettiin olevan säännöllisiä ja tehtäviin osallistuneiden reserviläisten kokoonpanon suhteellisen vakiintunutta. Pysyvän yhteysupseeriorganisaation rakentamista tapahtumakohtaisten työryhmien sijaan puolsi se, että toimeksiannoista olisi mahdollista viestiä henkilöriippumattomasti organisaatioiden välillä, jolloin myös koulutuksesta ja kokemuksen välittymisestä oli helpompi huolehtia. Merivoimien kannalta kyse oli tärkeästä osaamisalueesta, ja yhteysupseeritehtävissä pitkään toimineet reserviläiset olivat käyneet vuosien varrella kouluttamassa jopa merikadettikursien opiskelijoita ja kantahenkilökuntaa. Sininen Reservi ry oli myös järjestänyt yhteysupseerikursseja yhteistyössä MP-K:n Meripuolustuspiirin kanssa.

Läpi 2000-luvun alun nousujohteisena edenneelle reserviläisten yhteysupseeritoiminnalle koitti uusi alku vuoden 2013 lopulla, kun Sininen Reservi ry:n alaisuuteen perustettiin yhteysupseeriviirikko. Viirikko jakautui kolmeen alueelliseen ruotuun, joista kaksi toimi Helsingissä ja yksi Turussa. Alueellisille ruoduille pyrittiin antamaan mahdollisimman paljon itsenäistä järjestelyvastuuta, jossa paikallistuntemus kohtaisi parhaan käsityksen saatavilla olevista henkilöistä ja heidän osaamisestaan. Kolmen alueellisen ruodun lisäksi perustettiin erillinen koulutusryhmä, jonka tavoitteena oli

Kuva 4.1. Yhteysupseeriviirikön organisaatio perustamisen yhteydessä. Kuva: Antti Jäntti.

Bild 4.1. Förbindelseofficersdivisionens organisation vid grundandet. Bild: Antti Jäntti.

koordinoida ja kehittää yhteysupseerikoulutusta. Viirikön päälliköstä sekä kolmen alueellisen ruodun päälliköistä muodostettiin yhteysupseeriviirikön johtoryhmä, joka Sininen Reservi ry:n hallituksen alaisuudessa piti yllä säännöllistä vuoropuhelua Merivoimien yhteysupseeritoiminnan yhdyshenkilöön Merivoimien esikunnassa.

Uuden yhteysupseeriviirikön ensimmäiseksi päälliköksi valittiin **Antti Jäntti** ja ruotujen päälliköiksi **Arno Hakkarainen** (Helsinki 1), **Sami Linnermo** (Helsinki 2) ja **Jan Wahlstein** (Turku). Helsinkiin perustettujen kahden ruodun välillä vallitsi alussa ajatus työnjaosta, jossa toinen keskittyisi

utbildningsfartyg från Storbritanniens kungliga flotta Finska viken på axeln Åbo-Hangö-Helsingfors-Kotka. Därtill ordnades två evenemang i Åbo i augusti, regattan för Swan-segelbåtar samt besöket av den svenska marinens museifartyg, vilkas besättning bestod av frivilliga. 2013 fungerade reservisterna som förbindelseofficerare i samband med de nordiska mästerskaps-tävlingarna i marin femkamp som ordnades i Obbnäs och på Sveaborg i juni, i TSR-evenemanget som ordnades i Helsingfors i juli och i det besök av Natos beredskapsavdelning för minröjning bestående av sex fartyg som riktade sig till Helsingfors i oktober.

I samband med Tall Ships Race-evenemanget sommaren 2013 startade diskussionen om organisation av förbindelseofficersverksamheten på allvar, då man konstaterade att Marinens behov av förbindelseofficerare var regelbundet och att sammansättningen i fråga om de reservister som deltog i uppgifterna var relativt stabil. För en bestående förbindelseofficersorganisation i stället för separata arbetsgrupper för varje evenemang talade det, att det skulle vara möjligt att kommunicera mellan organisationerna oberoende av person, varvid det också skulle vara lättare att sköta om utbildningen och se till att erfarenheterna förs vidare. Ur Marinens synvinkel var det ett viktigt kompetensområde, och de reservister som länge hade fungerat som förbindelseofficerare hade under årens lopp t.o.m. utbildat studerande på sjökadettkurserna och stampersonal. Marinreserven rf hade även ordnat förbindelseofficerskurser i samarbete med MPK:s Sjöförsvarsdistrikt.

I slutet av 2013 grydde en ny tid för reservisternas förbindelseofficersverksamhet, som hade gått framåt under hela 2000-talet, då en förbindelseofficersdivision bildades under Marinreserven rf. Divisionen indelades i tre regionala rotar, av vilka två verkade i Helsingfors och en i Åbo. Man strävade efter att ge de regionala rotarna så mycket självständigt arrangemangsansvar som möj-

Kuva 4.2. Yhteysupseereja on osallistunut laivastovierailujen lisäksi myös sotilasurheilukilpailuihin. Kuvassa Puolan joukkue ja yhteysupseeri Vesa Vepsä Suomenlahden Meripuolustusalueen vuonna 2013 järjestämässä meriviisiottelun avajaisissa. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 4.2. Förbindelseofficerare har deltagit förutom i flottbesöken även i militära idrottstävlingar. På bilden ses det polska laget och förbindelseofficer Vesa Vepsä vid öppningen av den marina femkampen 2013 som ordnades av Finska vikens Marinkommando. Bild: Mika Kuutti.

nimenomaan pääkaupunkiseudun tapahtumiin ja toinen itäisen Suomenlahden toimintaan keskuspaikkanaan Kotka. Alueelliseen jaotteluun sisältyi myös ajatus vastinparien luomisesta paikallisten Merivoimien joukko-osastojen välille: Etelä-Suomessa yhteysupseeritehtävien isäntinä toimivat silloinen Suomenlahden Meripuolustusalue (myöh. Rannikkoprikaati) ja Merisotakoulu, Lounais-Suomessa Merivoimien esikunta sekä Saaristomeren Meripuolustusalue (myöh. Rannikkolaivasto). Myös Dragsvikissä toimineeseen Uudenmaan prikaatiin pidettiin säännöllisesti yhteyttä. Muutaman vuoden päästä vuonna 2015 organisaatiota kevennettiin siten, että Helsinkiin sijoittuneet kaksi ruotua yhdistyivät yhdeksi *Suomenlahden ruoduksi*, kun taas

Turun ruotu nimettiin *Saaristomeren ja Pohjanlahden ruoduksi*.

Merkillepantavaa on myös maininta siviiliyhteysupseereista reserviläisten ohella: viirikön alaisessa resurssipankissa pyrittiin mahdollistamaan sekä reserviläisten että siviilien mukanaolo riittävän valmiuden ylläpitämiseksi suuria tapahtumia ajatellen. Erityisesti TSR-tapahtumissa siviilialusten yhteysupseereina oli aiempina vuosina toiminut siviiliasuisia henkilöitä erotuksena valtioiden aluksia avustaneista sotilaspukuisista yhteysupseereista. Siviiliyhteysupseereista nimettiin yhteyshenkilö jokaiseen ruotuun toimimaan alueellisena yhteyshenkilönä ja osallistumaan yhteistyössä ruodun päällikön kanssa ruodun henkilöstön yhteystietojen ylläpitämiseen ja koulutustason seurantaan.

Yhteysupseeritoiminnan tavoitteet (2014)

- Luodaan selkeä organisaatio (yhteysupseeriviirikö), jolta Merivoimat voi tilata yhteysupseeripalveluja. Näin päästään tilanteeseen, jossa organisaatio keskustelee organisaation kanssa eikä synny epäselvyyksiä siitä, kuka mitään asiaa hoitaa.
- Luodaan selkeät pelisäännöt siitä, mitä yhteysupseereilta odotetaan ja millaisissa puitteissa he toimivat.
- Luodaan ja ylläpidetään luettelo käytettävistä olevista yhteysupseereista ("resurssipankki"). Nämä jaetaan kahteen luokkaan: reserviläiset ja siviilit.
- Resurssipankki sisältää tiedot erikoisosaamisista (esim. kielitaidot, erikoistumiset, kokemus jne.).

Sotaharjoituksia, laivastovierailuja ja kuninkaallisia jahteja

Uuden yhteysupseeriviirikön ensimmäinen suuri voimainponnistus oli vuoden 2014 syyskuulle sijoittunut Northern Coasts -harjoitus (NOCO14), jonka

aluksi harjoitukseen osallistuneet 36 sota-alusta 12 eri maasta kokoontuivat Turkuun Aurajoen varrelle samaan tapaan kuin neljä vuotta aiemmin. Viirikö osoitti harjoitukseen yhteensä 30 reserviläistä, jotka vastasivat yhdysalusten sa tarpeista sekä satamakeskuksen toiminnasta. Kesän 2014 aikana yhteys-

ligt, där lokalkännedomen skulle förenas med den bästa uppfattningen om de personer som finns tillgängliga och deras kunnande. Vid sidan av de tre regionala rotarna inrättades en separat utbildningsgrupp, vars mål var att koordinera och utveckla förbindelseofficersverksamheten. Av chefen för divisionen och cheferna för de regionala rotarna bildades divisionens ledningsgrupp, som under styrelsen för Marinreserven rf förde en regelbunden dialog med den kontaktperson för förbindelseofficersverksamheten som fanns vid Marinstaben.

Som första ordförande för förbindelseofficersdivisionen valdes **Antti Jäntti** och som chefer för rotarna valdes **Arno Hakkarainen** (Helsingfors 1), **Sami Linnermo** (Helsingfors 2) och **Jan Wahlstein** (Åbo). Mellan rotarna i Helsingfors rådde i början en tanke om arbetsfördelning, där den ena skulle koncentrera sig uttryckligen på evenemang i huvudstadsregionen och den andra på verksamheten på östra Finska viken med Kotka som centralort. I den regionala indelningen ingick även tanken att skapa motsvarigheter mellan de lokala truppförbanden inom Marinen: i södra Finland fungerade dåvarande Finska vikens Marinkommando (senare Kustbrigaden)

och Sjökrigsskolan, i sydvästra Finland Marinstaben och Skärgårdshavets Marinkommando (senare Kustflottan) som värdar för förbindelseofficersuppgifterna. Man höll även regelbunden kontakt med Nylands brigad, som verkade i Dragsvik. Efter några 2015 lättades organisationen upp på så sätt att rotarna i Helsingfors sammanslogs till en, *Suomenlahden ruotu*, medan Åboroten fick namnet *Saaristomeren ja Pohjanlahden ruotu*.

Att märka är också omnämnandet av civila förbindelseofficerare vid sidan av reservens: inom divisionens resursbank strävade man efter att göra det möjligt för både reservister och civila att delta för att upprätthålla en tillräcklig beredskap med tanke på stora evenemang. Särskilt vid TSR-evenemangen hade civilklädda personer under tidigare år verkat som förbindelseofficerare för civila fartyg till skillnad från militärklädda förbindelseofficerare, som assisterade statsfartyg. Bland de civila förbindelseofficerarna valdes en kontaktperson för varje rote, som skulle fungera som regional kontaktperson och samarbeta med chefen för roten i syfte att upprätthålla kontaktoppgifterna till personalen inom roten och följa med utbildningsnivån.

Målsättningar för sambandsofficersdivisionen (2014)

- en klar organisation (sambandsofficersdivisionen) skapas, av vilken marinen kan beställa sambandsofficerstjänster. På detta sätt uppnås en situation där organisationer diskuterar sinsemellan och inga oklarheter uppstår gällande vem som skötar vad.
- klara spelregler skapas för vad som förväntas av sambandsofficerarna och inom vilka ramar de verkar.
- en förteckning över de sambandsofficerarna som står till förfogande (resursbank) görs upp och upprätthålls. Sambandsofficerarna delas upp i två kategorier: reservister och civilpersoner
- Resursbanken innehåller uppgifter om specialkunnande (tex. språkkunskaper, specialisering, erfarenhet osv.).

upseeriviirikko osallistui myös Ranskan ja Saksan laivastovierailujen järjestyihin Helsingissä sekä purjelaivojen Gangut Regattaan Hangossa ja Turussa.

Vuonna 2015 toimeksiantoja oli kaksi: kesä-heinäkuussa meriviisiot- telun Pohjoismaiden mestaruuskilpailut, johon osallistui joukkueita Pohjoismaiden lisäksi myös Puolasta, Saksasta, Turkista ja Brasiliasta, sekä syyskuussa kolmen kiinalaisen sota-aluksen vierailu Helsingissä. Kiinan

laivastovierailu Suomessa oli ensimmäinen laatuaan ja sai osakseen myös mediahuomiota. Kiinalainen laivue oli kuuden kuukauden pituisella vierailukiertueella, joka suuntautui seitsemään eri maahan. Helsinkiin laivat saapuivat Kööpenhaminasta, ja muutaman päivän pysähdysten jälkeen ne jatkoivat matkaansa kohti Tukholmaa.

Northern Coasts -harjoitukset

Northern Coasts (NOCO) on Itämeren alueella vakiintunut merisotilaallinen harjoitus, joita on järjestetty vuodesta 2007 alkaen. Suomen vastuulla harjoitus on ollut neljän vuoden välein, viimeksi vuosina 2010, 2014 ja 2018. Northern Coasts on osa Suomen Merivoimien vuosisuunnitelman mukaista harjoitustoimintaa, jonka tavoitteena on harjoitella merellisiä kansainvälisiä yhteisoperaatioita yksikkö- ja esikuntatasoilla kaikilla merisodankäynnin osa-alueilla sekä kehittää monikansallisten joukkojen yhteensopivuutta erityisesti rannikko-olosuhteissa. Suomalaisten osalta kansainvälinen harjoitus tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden harjoitella laajemmilla joukkokokonaisuuksilla ja suorituskyyvillä.

Sininen Reservi ry:n reserviläisten panos NOCO-harjoitusten toteutuksessa on ollut merkittävä. Yhteysupseeritehtävien ja satamakeskuksen operoinnin lisäksi reserviläiset ovat organisoineet harjoituksiin vastaosastoja. Esimerkiksi vuonna 2014 tehdyn Suomen kansainvälisen rannikkojääkäriyksikön, ***Amphibious Finnish Companyn*** (AMPH FINCOY) toisen tason Nato-evaluoinnin yhteydessä reilusta 30 reserviläisestä muodostettu vastaosasto mahdollisti evaluoinnissa vaadittujen tehtävien läpiviennin, minkä myötä yksikkö on voitu asettaa Naton täydentäviin valmiusjoukkoihin.

Kesällä 2016 Naton SMNG1-osaston (Standing Nato Maritime Group One) kaksi sota-alusta Espanjasta ja Iso-Britanniasta kiinnittyivät muutamaksi päiväksi toukokuun lopulla Hernesaaren satamaan, jossa vierailua avusti neljä yhteysupseeria. Myöhemmin saman vuoden heinäkuussa seitsemän yhteysupseeria avusti Swan Juhlaregatan järjestelyissä Turussa. Regatassa

juhlustettiin Swan-veneiden ja Nautor Oy:n 50-vuotista historiaa, ja varsinaisen regatan ohella Turun kaupungissa järjestettiin paljon yleisötapatumia.

Vuodesta 2017 muodostui yhteysupseeriviirikön siihenastisen historian vilkkain ja kenties myös ikimuistoisin, kun toimintakauden avasi Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlallisuuksiin liittynyt Pohjoismaiden val-

Krigsövningar, flottbesök och kungliga jakter

Den nya förbindelseofficersdivisionens första stora kraftansträngningen var övningen Northern Coasts (NOCO14) i september 2014, som började med att 36 örlogsfartyg från 12 olika länder som deltog i övningen samlades längs Aura å i Åbo på samma sätt som fyra år tidigare. Divisionen ställde ut totalt 30 reservister till övningen som svarade för behoven hos de båtar de var kontaktperson för samt för verksamheten i hamncentret. Under sommaren 2014 deltog förbindelseofficersdivisionen även i arrangemangen inför de franska och tyska flottbesöken i Helsingfors samt i Gangut

Regatta för segelfartyg i Hangö och Åbo.

År 2015 var uppdragen två: de nordiska mästerskapen i marin femkamp i juni-juli, i vilka förutom de nordiska ländernas lag även deltog lag från Polen, Tyskland, Turkiet och Brasilien samt tre kinesiska örlogsfartygs besök i Helsingfors i september. Det kinesiska flottbesöket i Finland var det första i sitt slag och fick också medieuppmärksamhet. Den kinesiska flottiljen var på en två månader lång besöksrunda som riktade sig till sju olika länder. Till Helsingfors anlände fartygen från Köpenhamn och efter några dagars paus fortsatte de sin resa mot Stockholm.

Northern Coasts -övningarna

Northern Coasts är en etablerad marinmilitär övning i Östersjön, som har ordnats sedan år 2007. Finland har haft ansvaret för övningen med fyra års intervaller, senast åren 2010, 2014 och 2018. Northern Coasts är en del av finska marinens planerade övningsverksamhet. Övningens har som målsättning att öva internationella samoperationer på enhets- och stabsnivå gällande alla marinkrigföringens delområden samt att utveckla multinationella truppers samverkansförmåga speciellt i kustförhållanden. För finländarnas del erbjuder övningen en utmärkt möjlighet att öva i större truppsammansättningar och prestationsförmågor.

Marinreservens reservisters insats i förverkligandet av NOCO-övningarna har varit betydande. Förutom med sambandsofficerare och hamncentret har reservisterna bidragit med motståndar avdelningar. Tex vid den år 2014 genomförda 2. nivåns evaluering av Finlands internationella kustjägarenhet, Amphibious Finnish Company (AMPH FINCOY), möjliggjorde en drygt 30 personer stark motståndaravdelning genomförandet av de i evalueringen krävda uppgifterna. I och med detta kunde AMPH FINCOY ställas till NATO:s förfogande som en del av de kompletterande beredskapsstyrkorna.

Kuva 4.3. CHENS-konferenssin järjestelijöiden ja yhteysupseerien ryhmäkuva Säätötalon portaikossa. Kuva: Merivoimat.

Bild 4.3. Gruppbild av arrangörerna för och förbindelseofficerarna under CHENS-konferensen på trappan framför Ständerhuset. Bild: Marinen.

tionpäämiesten vierailu Helsinkiin kesäkuun alussa. Viirikön tukea tarvittiin kahden kuninkaallisen jahdin, tanskalaisen *KDM Dannebrog*in sekä norjalaisen *KS Norge* vierailujen järjestelyihin. Media huomioi vierailun näkyvästi,

sillä Pohjoismaiden kuninkaalliset eivät olleet koskaan aiemmin vierailleet yhtä aikaa itsenäisyyden ajan Suomessa. Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** ja rouva **Jenni Haukio** ottivat vastaan Tanskan kuningatar **Margareeta II:n**, Ruotsin kuningas **Kaarle XVI Kustaan** ja kuningatar **Silvian**, Norjan kuningas **Harald V:n** ja kuningatar **Sonjan** sekä Islannin presidentti **Guðni Thorlacius Jóhannessonin** ja tämän puolison **Eliza Jean Reidin** seremoniassa Presidentinlinnan etupihalla, jota varten Tanskan ja Norjan kuninkaalliset alukset olivat kiinnittyneinä Eteläsatamaan.

Kuninkaallisten jahtien vierailun lisäksi kesään 2017 mahtuivat niin Tall Ships Races -tapahtumat Kotkassa ja Helsingissä heinäkuussa kuin Kiinan kolmen aluksen laivastovierailu sekä Naton SMNG1-osaston neljän aluksen vierailu elokuussa. TSR-tapahtumien järjestelyt olivat henkilöstön kannalta mittavat: Kotkan tapahtumaan osallistui viiriköstä peräti 73 yhteysupseeria, joista 25 kertausharjoitukseen käskettyinä, kun taas Turun tapahtumassa oli mukana 29 yhteysupseeria. Vapaaehtoisia harjoituspäiviä (VEH) kertyi tälle joukolle yhteensä 104 ja varsinaisia kertausharjoituspäiviä 22. Yhteysupseereita varten järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta Turussa, yksi Kotkassa sekä Helsingissä yksi satamakeskuksen toimitsijoita varten. Vuonna 2017 yhteysupseeriviirikön johdossa tapahtui myös muutoksia, kun Antti Jäntti luovutti viirikön päällikön tehtävät syyskuun alusta alkaen Sami Linnermölle, jonka tilalle Suomenlahden ruodun päälliköksi nousi **Henri Havulinna**.

Satavuotiaat Merivoimat kansainvälisen toiminnan keskiössä

Itsenäisen Suomen Merivoimien perustamisesta tuli vuonna 2018 kulu-neeksi sata vuotta. Juhlavuosi näkyi Merivoimien toimintakalenterissa

Sommaren 2016 lade två örlogsfartyg tillhörande Natos SMNG1-avdelning (Standing Nato Maritime Group One) från Spanien och Storbritannien till för några dagar vid Ärtholmshamnen, där besöket assisterades av fyra förbindelseofficerare. Senare i juli samma år hjälpte sju förbindelseofficerare till med arrangemanget av Swan-jubileumsregattan i Åbo. Under regattan firades Swan-båtarnas och Nautor Oy:s 50-åriga historia, och vid sidan av den egentliga regattan ordnades många evenemang för allmänheten i Åbo.

År 2017 kom att bli det livligaste och kanske också mest minnesvärda året under förbindelseofficersdivisionen historia dithills, då verksamhetsperioden inleddes med de nordiska statschefernas besök i Helsingfors i början av juni i anslutning till Finlands självständighets 100-årsjubileum. Divisionens stöd behövdes i arrangemangen av två kungliga jakters, danska *KDM Dannebrog*s och norska *KS Norges*, besök. Besöket fick mycket utrymme i medierna, eftersom de nordiska kungligheterna aldrig hade besökt det självständiga Finland samtidigt. Republikens president **Sauli Niinistö** och fru **Jenni Haukio** tog emot Danmarks drottning **Margrethe II**, Sveriges konung **Carl XVI Gustaf** och drottning **Silvia**, Norges kung **Harald V** och drottning **Sonja** samt Islands president **Guðni Thorlacius Jóhannesson** och hans hustru **Eliza Jean Reid** under en ceremoni framför presidentens slott, med tanke på vilken Danmarks och Norges kungliga fartyg hade lagt till i Södra hamnen.

Förutom de kungliga jakternas besök omfattade sommaren 2017 såväl Tall Ships Races-evenemang i Kotka och Helsingfors i juli och tre kinesiska fartygs flottbesök samt det besök som fyra fartyg i Natos SMNG1-avdelning gjorde i augusti. Arrangemangen kring TSR-evenemangen var omfattande med tanke på personalen: i evenemanget i Kotka deltog hela 73 förbindel-

seofficerare från divisionen, av vilka 25 var beordrade till en repetitionsövning, medan 29 förbindelseofficerare deltog i evenemanget i Åbo. Antalet frivilliga övningsdagar (VEH) i denna grupp var hela 104 och antalet egentliga repetitionsövningsdagar var 22. För förbindelseofficerarna ordnades två utbildningstillfällen i Åbo, ett i Kotka samt ett i Helsingfors för funktionärerna i hamncentret. År 2017 skedde det även förändringar i förbindelseofficersdivisionens ledning, då Antti Jäntti överlät uppgiften som chef för divisionen till Sami Linnermo från början av september, medan **Henri Havulinna** fick hans plats som chef för Finska vikens rote.

Den hundraåriga Marinen i centrum för den internationella verksamheten

2018 hade det förflutit hundra år sedan det självständiga Finlands marin hade grundats. Jubileumsåret syntes i Marinens verksamhetskalender i form av talrika internationella händelser, av vilka den största med tanke på förbindelseofficersarrangemangen var konferensen för de europeiska ländernas marinchefer i Helsingfors i maj, i vilken förutom de 26 medlemsländerna även representanter för EU:s och Natos militära staber samt representanter för ledningen för Förenta staternas marina styrkor i Europa deltog. Konferens- och säkerhetsarrangemangen var omfattande då cirka trettio amiraler och deras assistenter var inkvarterade på olika hotell i samma stad. I konferensen deltog 45 förbindelseofficerare, i valet av vilka man i synnerhet strävade efter att beakta de omfattande språkkunskaper som behövdes under evenemanget. Före konferensen hade divisionen rekryterat ett stort antal nya reservister för förbindelseofficersuppgifter, och för dem ordnades en utbildningsdag på Sjökrigsskolan.

lukuisina kansainvälisinä tapahtumina, joista yhteysupseerijärjestelyjen kannalta mittavin oli Helsingissä toukokuussa järjestetty Euroopan maiden Merivoimien komentajien konferenssi, johon osallistui 26 jäsenmaan lisäksi EU:n ja Naton sotilasesikuntien sekä Yhdysvaltain Euroopan Merivoimien johtoportaan edustajia. Konferenssin järjestelyt ja turvatoimet olivat mittavat, kun samassa kaupungissa majoittui kolmisenkymmentä amiraalia avustajineen eri keskustan hotelleissa. Konferenssiin osallistui 45 yhteysupseeria, joiden valinnassa pyrittiin erityisesti huomioimaan tapahtumassa tarvittava laaja kielitaito. Ennen konferenssia viirikkö oli rekrytoinut yhteysupseeritehtäviin lukuisia uusia reserviläisiä, joille järjestettiin koulutuspäivä Merisotakoululla.

Heinäkuussa Turussa järjestettyyn Merivoimien vuosipäivään varauduttiin myös tavanomaista mittavammin järjestelyin. 100-vuotisjuhlaan osallistuneiden kansainvälisten vieraiden avuksi viirikkö asetti 15 yhteysupseeria. Lisäksi vuoden 2018 viirikkö tuki sotilaspuhjetuksen MM-kilpailujen järjestelyitä kesäkuussa, Japanin itsepuolustusvoimien laivastovierailua elokuussa sekä Naton SNMG1-osaston vierailua syyskuussa. Aktiivinen toimintakausi päättyi lokakuussa järjestettyyn Northern Coasts 2018 -harjoitukseen (NOCO18), johon osallistui 44 yhteysupseeria. Aktiivinen ja näkyvä toiminta tapahtumissa ja harjoituksissa tuotti tulosta myös sidosryhmien keskuudessa, kun Helsingin Reserviupseeripiiri myönsi yhteysupseeriviirikölle vuoden 2018 *Maanpuolustuksen suunnannäyttäjä* -kiertopalkinnon.

Myös vuodesta 2019 muodostui toiminnallisesti aktiivinen, kun Rannikkoprikaati isännöi kesäkuussa jälleen meriviisiottelun Pohjoismaiden mestaruuskilpailuja. Monipäiväiseen kilpailuun osallistui joukkueet Suomesta, Ruotsista, Tanskasta, Puolasta ja Brasiliasta, ja kilpailujoukkueiden avuksi käskettiin neljä yhteysupseeria. Samana kesänä Merivoimien vuosipäivää

juhlustettiin Helsingissä, jossa yhteysupseeriviirikkö tuki edelliskesän järjestelyjen tavoin vuosipäivän juhlallisuuksia osallistumalla muun muassa sepeleenlaskuun, paraatiin ja iltajuhlan kuljetuksiin. Vuosipäivän yhteydessä Helsingissä vieraili Iso-Britannian sota-alus *HMS Albion*, jota varten viirikkö asetti tehtäviin kolme yhteysupseeria, ja vielä saman vuoden marraskuussa yksi reserviläisyhteysupseeri osallistui saksalaisen tukialuksen *Frankfurt am Mainin* vierailuun Helsingissä.

Koronapandemiasta uusiin tehtäviin

Loppuvuodesta 2019 kukaan ei osannut ennakoida, kuinka perinpohjaisesti koko yhteiskunnan toiminta ja tapahtumien järjestelyt tulisivat muuttumaan seuraaviksi pariksi vuodeksi. Alkuvuodesta 2020 Suomessa alettiin todeta ensimmäisiä koronavirusinfektioita, ja vain muutamaa kuukautta myöhemmin koronavirus puhkesi kansalliseksi epidemiaksi. Valmiuslaki astui voimaan 17.3. ja kesti aina kesäkuun puoleenväliin asti, jonka jälkeen koronatoimia hoidettiin niin kutsutulla hybridistrategialla alueellisesti vaihtelevin rajoituksin. Rajoitusten seurauksena muun muassa julkisten kokoontumisten suurimpia sallittuja ihmismääriä rajoitettiin, ja kouluissa sekä työpaikoilla siirryttiin pitkälti etätyöskentelyyn.

Rajoitustoimien myötä myös Puolustusvoimien rooli valmiusorganisaationa korostui, ja kaikki viirikölle alustavasti ilmoitetut tapahtumat jouduttiin perumaan. Tilanne jatkui yhteysupseeritehtävien osalta samankaltaisena myös vuoden 2021, jonka ainoana toimeksiantona viirikkö tuki kahden vapaaehtoisen yhteysupseerin voimin ruotsalaisen museotorpedovene Ystadin vierailua Hangossa. Yhteysupseeriviirikkö järjesti jäsenilleen joulukuussa 2021 etäyhteyksin toteutetun tiedotus- ja koulutustilai-

Även för Marinens årsdag i Åbo i juli förberedde man sig med mera omfattande arrangemang än normalt. Divisionen ställde ut 15 förbindelseofficerare som hjälp för de internationella gäster som deltog i 100-årsjubileet. Därtill stödde divisionen 2018 de militära världsmästerskapstävlingarna i segling i juni, de japanska självförsvarsstyrkornas flottbesök i augusti samt Natos SNMG1-avdelnings besök i september. Den aktiva verksamhetsperioden avslutades i oktober med övningen Northern Coasts 2018 (NOCO18), i vilken 44 förbindelseofficerare deltog. Den aktiva och synliga verksamheten vid evenemang och övningar ledde till resultat även bland intressenterna, då Helsingfors Reservofficersdistrikt beviljade förbindelseofficersdivisionen vandringspriset *Maanpuolustuksen suunnannäyttjä* 2018.

Även 2019 blev ett aktivt år ur verksamhetssynpunkt då Kustbrigaden i juni igen stod värd för de nordiska mästerskapen i marin femkamp. I den flera dagar långa tävlingen deltog lag från Finland, Sverige, Danmark, Polen och Brasilien, och som hjälp för de tävlande lagen beordrades fyra förbindelseofficerare. Samma sommar firades Marinens årsdag i Helsingfors, där förbindelseofficersdivisionen på samma sätt som föregående år stödde årsdagsfestligheterna genom att delta i bl.a. kransnedläggningen, paraden och transporterna i samband med kvällsfesten. I samband med årsdagen besökte det brittiska örlogsfartyget HMS Albion Helsingfors, och för detta ställde divisionen ut tre förbindelseofficerare, och ännu i november samma år deltog en reservistförbindelseofficer i det tyska depåfartyget *Frankfurt am Mains* besök i Helsingfors.

Från coronapandemin till nya uppgifter

I slutet av 2019 kunde ingen förutse hur grundläggande all verksamhet i och ordnandet av evenemang i samhället skulle förändras under de två kom-

mande åren. I början av 2020 började man konstatera de första coronavirusinfektionerna i Finland och bara några månader senare bröt en nationell coronavirusepidemi ut. Beredskapslagen trädde i kraft 17.3 och den var i kraft ända till mitten av juni, varefter coronaåtgärderna sköttes enligt en s.k. hybridstrategi, med regionala restriktioner. Som en följd av restriktionerna begränsades bl.a. antalet människor som fick delta i allmänna sammankomster, och i skolorna och på arbetsplatserna övergick man i stor utsträckning till att arbeta på distans.

I och med restriktionerna betonades Försvarsmaktens roll som beredskapsorganisation och man blev tvungen att inhibera alla evenemang som meddelats preliminärt åt divisionen. Situationen beträffande förbindelseofficersuppgifterna var liknande under 2021, och det enda uppdraget divisionen hade var att med två frivilliga förbindelseofficerare stöda den svenska museitorpedbåten Ystads besök i Hangö. Förbindelseofficersdivisionen ordnade i december 2021 ett informations- och utbildningsmöte på distans, under vilket man gick igenom erfarenheterna från de tidigare åren och uppmuntrade medlemmarna att bedriva självstudier. I förbindelseofficersdivisionens ledning skedde även förändringar, då Sami Linnermo fr.o.m. 11.8 överlät uppgiften som chef till Henri Havulinna. **Toni Alasuwan-****to** utnämndes till ny chef för Finska vikens rote, medan Jan Wahlstein fortsatte som chef för Skärgårdshavets och Bottniska vikens roten.

Förbindelseofficersdivisionen kunde 2022 efter två mellanår återigen åta sig uppdrag, då fem skolfartyg från den franska sjökrigsskolan *École Navale* besökte Helsingfors i juni och det tyska skolfartyget *Gorch Fock* i månadsskiftet augusti-september. Under besöken behövdes totalt åtta förbindelseofficerares arbetsinsatser, och processen kring Finlands anslutning till Nato, som hade inletts i maj, satte sin egen prägel på arbetet. Även om

suuden, jossa käytiin läpi aiempien vuosien kokemuksia ja kannustettiin jäsenistöä itseopiskeluun. Yhteysupseeriviirikössä johtovastuissa tapahtui myös muutoksia, kun Sami Linnermo luovutti 11.8. alkaen viirikön päällikön tehtävät Henri Havulinnalle. **Toni Alasuvanto** nimitettiin Suomenlahden ruodun uudeksi päälliköksi Jan Wahlsteinin jatkaessa edelleen Saaristomeren ja Pohjanlahden ruotujen päällikkönä.

Vuonna 2022 yhteysupseeriviirikö pääsi kahden väli vuoden jälkeen jälleen tehtäviin, kun elokuussa Ranskan merisotakoulun *École Navale*n viisi koululaivaa vierailivat Helsingissä kesäkuussa ja Saksan koulupurjelaiva *Gorch Fock* elo-syyskuun vaihteessa. Vierailuissa tarvittiin yhteensä kahdeksan yhteysupseerin työpanosta, ja niihin oman leimansa antoi toukokuussa alkanut prosessi Suomen liittymiseksi sotilasliitto Naton täysjäseneksi. Vaikka Nato-yhteistyö onkin ollut läsnä yhteysupseeritoiminnassa alusta pitäen, kansainväliseen sotilaalliseen yhteistyöhön suhtauduttiin Suomen tulevan Nato-jäsenyyden myötä yhä kiinnostuneemmin.

Toiminnan keskiössä merkityksellisyys ja osaamisen hyödyntäminen

Ensimmäisten vajaan kymmenen toimintavuotensa myötä Sininen Reservi ry:n yhteysupseeriviirikö on vakiinnuttanut asemaansa reserviläisten kouluttajana ja koordinaattorina yhteysupseeritehtäviin. Viirikö on pitänyt tiivistä yhteyttä niin Merivoimiin ja sen joukko-osastoihin kuin muiden merellisten tapahtumien järjestelijöihin, ja reserviläisten tekemä työpanos eri toimeksiannoissa on lähestynyt jo tuhatta henkilötyöpäivää. Samaan aikaan viirikö on kolmen päällikkönsä aikana järjestäytynyt toimivaan muotoon ja selkeyttänyt työnjakoaan: kaksi alueellista ruotua vastaavat

omilla alueillaan järjestettävien tapahtumien yhteysupseeritarpeista ja henkilövalinnoista, kun taas viirikön päällikkö panostaa enenevässä määrin viirikön kontaktiverkoston, suorituskyvyn, viestinnän ja jäsenrekrytoinnin kehittämiseen. Viirikön päällikkö raportoi toiminnasta Sininen Reservi ry:n hallitukselle, jonka kokouksissa hänellä on läsnäolo- ja puheoikeus.

Historiikkia varten haastatellun yhteysupseeriviirikön ensimmäisen päällikön Antti Jäntin mukaan yhteysupseeritehtävien sisältö on itsessään pysytellyt melko samankaltaisena, mutta tehtäviin osallistuneiden henkilöiden kokemus on karttunut merkittävästi. Säännöllisillä koulutustilaisuuksilla ja kirjallisilla ohjeilla on pyritty myös varmistamaan osaamisen taso ennen suurempiin tehtäviin lähdetessä. Viirikön toiminnan kannalta keskeisenä Jäntti pitää jäsenrekrytointia ja jatkuvuutta: toiminnan tulevaisuus ei ole turvattu, ellei tehtäviin osallistu ja kouluteta myös uusia, nuorempia osaajia. Tämän vuoksi henkilöitä tehtäviin valittaessa on vaadittavan kielitaidon ja paikallistuntemuksen lisäksi pyritty huomioimaan myös riittävä tehtäväkierto, jolla vältetään toimeksiantojen kasautuminen liikaa samoille henkilöille ja huolehditaan uusien tulokkaiden perehdyttämisestä kokeneempien yhteysupseerien ohjauksessa.

Läpi viirikön toiminnan yhteysupseeritehtävistä on pyritty muodostamaan tavoitteellinen ja nousujohteinen urapolku, jossa henkilön vastuut ja vaatimukset nousevat osaamisen ja kokemuksen karttuessa. Viirikön johtoon sekä yhteysupseerikouluttajiksi on niin ikään valittu tehtävissä hyvin menestyneitä, jotka ovat olleet halukkaita kehittämään toimintaa eteenpäin. Vuosien varrella rotaatio viirikön johdossa on toiminut Jäntin mielestä esimerkillisen hyvin, mikä on osaltaan avannut urapolkuja myös myöhemmin toimintaan mukaan tulleille. Varsinaisen jäsenrekrytoinnin edellytyksenä on toisaalta ollut hyvä yhteistyö Sininen Reservi ry:n jäsen-

Natosamarbetet har varit närvarande i förbindelseofficersverksamheten ända sedan början ledde Finlands kommande medlemskap i Nato till ett allt större intresse för internationellt militärt samarbete.

Betydelsefullhet och utnyttjande av kompetens i centrum

Under sina första knappa tio verksamhetsår har Marinreserven rf:s förbindelseofficersdivision befast sin roll som utbildare för reservister och som koordinator för förbindelseofficersuppgifter. Divisionen har hållit intensiv kontakt med såväl Marinen och dess truppförband som med övriga arrangörer av marina evenemang, och den arbetsinsats som reservisterna stått för i olika uppdrag har redan närmast sig tusen dagsverken. Samtidigt har divisionen under sina tre chefers tid antagit en fungerande form och skapat en klarare arbetsfördelning: två regionala roten svarar mot behoven av förbindelseofficerare under evenemang som ordnas inom deras eget område och för personalval, medan chefen för divisionen i allt högre grad satsar på utvecklingen av divisionens kontaktnät, prestationsförmåga, kommunikation och medlemsrekrytering. Chefen för divisionen rapporterar om verksamheten till Marinreserven rf:s styrelse, vid vars möten chefen har närvaro- och yttranderätt.

Enligt den första chefen för förbindelseofficersdivisionen Antti Jäntti, som intervjuats för historiken, har innehållet i förbindelseofficerarnas uppgifter inte förändrats mycket, men de personer som deltagit i uppdragen har fått avsevärd erfarenhet. Genom regelbunden utbildning och skriftliga anvisningar har man även kunnat säkerställa nivån på kunnandet innan man sänds ut på större uppdrag. Med tanke på divisionens verksamhet be-

dömer Jäntti medlemsrekryteringen och kontinuiteten som centrala: verksamhetens framtid är inte tryggad om man inte deltar i uppdrag och även utbildar nya, yngre kunniga. Därför har man vid valet av personer till uppgifterna förutom språkkunskaper och lokalkännedom även strävat efter att beakta en tillräcklig uppgiftsrotation, genom vilken man undviker att lägga för stor börda på samma personer och ser till att nykomlingar introduceras under ledning av mera erfarna förbindelseofficerare.

Under hela divisionens verksamhet har man genom förbindelseofficersuppgifterna strävat efter att skapa en mål- och resultatinriktad karriärstig, där personens ansvar och de krav som ställs stiger i takt med att erfarenheten ökar. Till divisionens ledning samt till utbildare har man även valt personer som haft god framgång i uppgifterna och som varit villiga att vidareutveckla verksamheten. Rotationen i divisionens ledning under åren har enligt Jäntti fungerat på ett exemplariskt sätt, vilket för sin del skapat karriärstigar även för dem som kommit med i verksamheten senare. En förutsättning för den egentliga medlemsrekryteringen har å andra sidan varit det goda samarbetet mellan Marinreserven rf:s medlemsföreningar, genom vilket de medlemmar i medlemsföreningarna som är intresserade av förbindelseofficersverksamhet har anmält sig till divisionens kontaktlista. Tilläggsutbildning har förutom via divisionens egen utbildning skaffats via den utbildning som ordnas av MPK, där man 2021 började utbilda reservister från olika försvarsgrenar för förbindelseofficersuppgifter inom vapenkontroll i samarbete med Huvudstabens operativa avdelning.

Jäntti, som fortsättningsvis är aktiv inom divisionens verksamhet, anser förbindelseofficersverksamheten som betydelsefull för såväl Marinen som reservisterna själva: det är till fördel för alla om man kan utnyttja reservisternas kunnande och intresse för lyckade besök och evenemang.

yhdistysten välillä, jonka myötä yhteysupseeritoiminnasta kiinnostuneet jäsenyhdistysten jäsenet ovat ilmoittautuneet viirikön kontaktistalle. Lisäkoulutusta on hankittu viirikön omien koulutustilaisuuksien ohella MP-K:n järjestämistä koulutuksista, joista uutena avauksena aloitettiin vuonna 2021 eri puolustushaarojen reserviläisten kouluttaminen asevalvonnan yhteysupseeritehtäviin yhteistyössä Pääesikunnan operatiivisen osaston kanssa.

Viirikön toiminnassa edelleen aktiivinen Jäntti pitää yhteysupseeritoimintaa merkityksellisenä niin Merivoimille kuin reserviläisille itselleen: on kaikkien etu, kun vierailujen ja tapahtumien onnistumisessa kyetään hyödyntämään reserviläisten osaamista ja kiinnostusta. Yhteistyö viirikön ja Merivoimien välillä on ollut osoitus vapaaehtoisen maanpuolustuksen merkityksestä osana Suomalaista kokonaisturvallisuutta. Reserviläisten osallistuminen esimerkiksi kansainvälisiin laivastovierailuihin on ollut myös suomalaisen asevelvollisuuden erinomainen käyntikortti: reserviläisten osaaminen, asennoituminen ja sotilaallinen toiminta ovat keränneet kiitosta ja myönteistä hämmästelyä kerta toisensa jälkeen. Yhteysupseeriviirikö toimii toisaalta reserviläisten suuntaan ainutlaatuisena mahdollisuutena päästä mukaan korkean tason tapahtumiin ja edistää omalla panoksellaan Suomen kansainvälistä asemaa. Tehtäviin valitut ovat olleet Jäntin mukaan erittäin motivoituneita, sitoutuneita ja oppimishaluisia.

Yhteysupseeritoimintaan on vuosien varrella osallistunut toistasataa henkilöä, ja on syytä huomata, että hyviä yhteysupseereja on monenlaisia. Nimitys on itsessäänkin vain tehtävänimike eikä katso henkilön sotilasarvoa – upseerien ohella merkittävä osa yhteysupseeriviirikön jäsenistä on koulutukseltaan aliupseereita, ja tehtäviin on osallistunut myös miehistötaustaisia reserviläisiä. Tehtävien onnistumisen kannalta keskeisempää onkin henkilön oma innostus ja osaaminen, jossa kielitaito, sosiaalisuus ja organisointi ovat oleellisia. Jäntti kiteyttää hyvän yhteysupseerin ominaisuudet neljään tekijään: *avoimuuteen, uteliaisuuteen, tehtäväkeskeisyyteen ja palveluhenkisyyteen*. Niiden avulla jokaisen on helppo keskittyä yhteisiin tavoitteisiin ja säilyttää myönteinen asenne, jonka avulla selvittää myös yllättävistä ja haastavista tilanteista.

Yhteysupseeriviirikön tulevaisuus näyttää Suomen Nato-jäsenyyden myötä valoisalta: kansainvälisen aktiivisuuden ennakoidaan lisääntyvän entisestään Suomen aluevesillä Itämeren muuttuessa Naton sisämereksi, jolloin osaavia yhteysupseereja voidaan tarvita lyhyelläkin varoitusajalla. Viirikön johdon luottamus jäsentensä osaamiseen on korkealla, ja tehtävät houkuttelevat vuosittain myös useita uusia kiinnostuneita osallistumaan viirikön koulutustilaisuuksiin. Tunnuslause ”*Askel edellä, askel perässä*” siivittää viiriköä myös seuraavalle vuosikymmenelle.

Samarbetet mellan divisionen och Marinen har varit ett tecken på den frivilliga försvarsutbildningens betydelse som en del av Finlands övergripande säkerhet. Att reservister deltar t.ex. i internationella flottbesök har även varit ett utmärkt visitkort för den finländska värnplikten: reservisternas kunskande, attityd och militära uppträdande har gång efter annan väckt välvillig förundran och fått beröm. Förbindelseofficersdivisionen fungerar å andra sidan som en unik möjlighet för reservister att komma med i evenemang på hög nivå och genom sin egen insats främja Finlands internationella ställning. De som valts till uppgifterna har enligt Jäntti varit synnerligen motiverade, engagerade och villiga att lära sig.

Under årens lopp har över hundra personer deltagit i förbindelseofficersverksamheten och det är skäl att notera att det finns många slag av goda förbindelseofficerare. Benämningen är bara en uppgiftsbenämning och ser inte till personens militära grad – vid sidan av officerare är en betydande del av medlemmarna i förbindelseofficersdivisionen underofficerare till sin utbildning och även reservister med manskapsbakgrund har deltagit

i uppgifterna. Det viktigaste med tanke på ett lyckat utförande av uppgifterna är att personen själv är intresserad och har kunskande, där språkkunskaper, en social läggning och förmåga att organisera är väsentliga färdigheter. Jäntti sammanfattar en bra förbindelseofficers egenskaper i fyra faktorer: öppenhet, nyfikenhet, uppgiftscentrering och tjänstvillighet. Med hjälp av dem är det lätt för var och en att koncentrera sig på de gemensamma målen och bevara den positiva attityden, med vars hjälp man klarar av både överraskande och utmanande situationer.

Förbindelseofficersdivisionens framtid ser ljus ut i och med Finlands medlemskap i Nato: den internationella aktiviteten förutspås öka ytterligare på Finlands territorialvatten i och med att Östersjön förvandlas till ett Nato-innanhav, varvid kunniga förbindelseofficerare kan behövas också med kort varsel. Divisionsledningens tillit till sina medlemmars kunskande är stor och uppgifterna lockar årligen flera nya intresserade att delta i divisionens utbildningstillfällen. Mottot *"Ett steg framför, ett steg bakom"* bär divisionen framåt även in på nästa decennium.

Kuva 4.4. Lipunnosto Tall Ships Races 2013 -tapahtuman yhteydessä Helsingissä. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 4.4. Flagghissning vid evenemanget Tall Ships Races 2013 i Helsingfors. Bild: Mika Kuutti.

Kuva 4.5. Yhteysupseereja kiinalaisen sota-aluksen kannella Helsingissä 2015. Kuva: Mika Kuutti.
Bild 4.5. Förbindelseofficerare ombord på ett kinesiskt krigsfartyg i Helsingfors 2015. Bild: Mika Kuutti.

Kuva 4.6. Tanskan kuninkaallinen jahti KDM Dannebrog vierailulla Helsingissä 2017. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 4.6. Den danska kungliga jakten, KDM Dannebrog på besök i Helsingfors 2017. Bild: Mika Kuutti.

Kuva 4.7. Yhteysupseereja tehtävänjaossa Northern Coasts 2018-harjoituksen yhteydessä Turussa. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 4.7 Förbindelseofficerare i uppgiftsfördelning vid övningen Northern Coasts 2018 i Åbo. Bild: Mika Kuutti.

Kuva 4.8. Yhteysupseerit poistumassa japanilaiselta sota-alukselta JDS Kashimalta 2013. Kuva: Japanin itsepuolustusvoimat.

Bild 4.8. Förbindelseofficerarna lämnar det japanska krigsfartyget JDS Kashima 2013. Bild: Japans självförsvarsstyrkor.

4.2. Koulutusaluksia kajakeista linnakeveneisiin

Suomi on saari, jolle vapaat yhteydet merikuljetuksille ovat elintärkeitä. Merivoimilla on jokapäiväinen valmius tämän toteuttamiseen, ja merellistä osaamista ylläpidetään ja kehitetään koko ajan. Merellä ja varsinkin saaristossa myös reserviläisten osaamista tarvitaan, ja merellinen ympäristö edellyttää luonnollisesti merellistä koulutus- ja kulkuvälineistöä. Merisotilas tarvitsee tehtävänsä suorittamiseen vedessä liikkumaan kykenevän kulkuvälineen riippumatta hänen tehtävästään merellä, saaristossa tai rannikolla. Vähimmilläänkin suorituspaikalle on päästävä, myös kovissa sääolosuhteissa. Enimmillään alus on vedessä liikkuva lavetti, jolta tehtävä suoritetaan.

Alustoiminnan taustaa

Sinisellä Reservillä eli säätiöllä ja Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksillä on historiansa aikana ollut merkittävä määrä erilaisia aluksia, joilla yhdistysten jäsenet, meripuolustuskentän aktiiviset reserviläiset ja muut vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimijat ovat voineet harrastaa vesillä liikkumista sekä kouluttautua turvalliseen merenkulkuun ja rannikkotoimintaan. Yksittäisillä yhdistyksillä on ollut alustoimintaa jo pitkään ennen Sinisen Reservin syntyä, mutta kattojärjestön mukaantulo on aktivoinut meritoimintaa valtakunnallisesti ja luonut uusia yhteistyömahdollisuuksia jäsenyhdistysten välille. Alusten omistajuus, hallinta sekä yhteiskäyttö on

toteutettu säätiöiden tai MPK:n kanssa toiminnan mahdollistavalla tavalla. Merkittävimpänä omistuksena on ollut Merivoimien entisen vartioveneen, koululaiva Röytän liittäminen toimintaan muutamaksi vuodeksi.

Koosta riippumatta alus ja sen toimintaympäristö asettavat henkilöstölle erittäin kovat koulutukselliset ja pätevyysvaatimukset. Sää ei aina hemmottele, ja huonot ja myrskyisät olosuhteet voivat yllättää. Niin kutsuttu ”merisotilaan keli” pitääkin sisällään sekä kunnioituksen merta kohtaan että ammattilypeyttä omasta osaamisesta – merellä ja saaristossa liikkuvien joukkojen koulutus on myös vapaaehtoispuolella korostetusti vaativaa yksilökoulutusta. Koulutus vaatii myös kalliit välineet, alukset, jotta hyvä merimiestaito ja vaadittavat pätevyyskirjat voidaan saavuttaa. Tehtävät ovat vastuullisia, ja turvallisuuden ylläpito on keskeinen elementti. Tiivis tunneside aluksiin syntyy myös alusten vaatimasta suuresta huoltopanoksesta, ruosteen puhdistamisesta vaativiin kone- ja sähköhuoltoihin. Sinisen Reservin vapaaehtoisvoimin on kyetty myös todella vaativiin peruskorjauksiin.

Ensimmäiset alukset, säätiön ja Sinisen Reservin alku

Yksittäisillä yhdistyksillä ja kerhoilla on harvoin ollut niin merkittäviä omaisuuksia, että varojen ympärille olisi muodostettu omaa säätiötä. Poikkeuksen muodostaa kuitenkin toimintansa vuonna 1947 aloittanut Helsingin Reserviupseerikerhon meriosasto, nykyinen Helsingin Reservimeriupseerit ry, joka katsoi tarvitsevansa jonkinlaisen harjoitusaluksen. Tällaiseksi löy-

4.2. Utbildningsfartyg från kajaker till fortbåtar

Finland är en ö, för vilken fria sjötransporterförbindelser är livsviktiga. Marinen har en daglig beredskap att förverkliga detta, och det marina kunnandet upprätthålls och utvecklas kontinuerligt. Till havs och i synnerhet i skärgården behövs även reservisternas kunnande, och den marina omgivningen förutsätter naturligtvis marina utbildningshjälpmedel och färdmedel. En marinsoldat behöver för att kunna utföra sin uppgift ett färdmedel som kan röra sig på vattnet, oberoende av om uppgiften utförs på havet, i skärgården eller på kusten. Man måste åtminstone kunna ta sig till platsen där uppgiften utförs, även i svåra väderförhållanden. I bästa fall är ett fartyg en lavett som rör sig på vattnet och från vilken uppgiften utförs.

Bakgrunden till fartygsverksamheten

Marinreserven dvs. stiftelsen och Marinreserven rf:s medlemsföreningar har under sin historia haft ett avsevärt antal olika fartyg, med vilka föreningsmedlemmarna, aktiva reservister inom sjöförsvarsfältet och andra aktörer inom det frivilliga försvaret har kunnat röra sig på havet och utbilda sig för trygk sjöfart och kustverksamhet. Enskilda föreningar har haft fartygsverksamhet redan länge innan Marinreserven föddes, men det att takorganisationens kommit med har aktiverat sjöverksamheten på ett riksomfattande plan och skapat nya möjligheter till samarbete mellan medlemsföreningarna. Innehavet, förvaltningen och sam användningen av fartygen har förverkligats tillsam-

mans med stiftelserna eller MPK på det sätt som verksamheten möjliggör. Det mest betydande innehavet har varit att Marinens tidigare bevakningsbåt, skolfartyget Røyttä, kunde tas med i verksamheten under några år.

Oberoende av storlek ställer ett fartyg och dess operationsmiljö ytterst höga utbildnings- och kompetenskrav. Vädret är inte alltid det bästa, och svåra och stormiga väderförhållanden kan överraska. Det s.k. sjömansvädret omfattar både respekt för havet och yrkesstolthet över det egna kunnandet – utbildningen av trupper som rör sig på havet och i skärgården är också inom frivillig verksamhet otvivelaktigt krävande utbildning på individnivå. Utbildningen kräver även dyr utrustning, fartyg, för att ett gott sjömanskap och de kompetensbrev som krävs ska kunna uppnås. Uppgifterna är ansvarsfyllda och upprätthållandet av säkerhet är en central faktor. Ett starkt emotionellt förhållande till fartygen uppstår också till följd av det underhåll de kräver, från avlägsnande av rost till krävande maskin- och elektriskt underhåll. Med frivilliga krafter från Marinreserven har man även klarat av verkligt krävande grundliga reparationsarbeten.

De första fartygen, stiftelsens och Marinreservens uppkomst

Enskilda föreningar och klubbar har sällan haft så betydande egendomar att en egen stiftelse skulle ha skapats som skydd för den. Ett undantag utgör dock Helsingin Reserviupseerikerhos sjöavdelning, numera Helsingin Reservimeriupseerit ry, som inledde sin verksamhet 1947 och som ansåg

dettiin aluksi nimellä *Lotta* kastettu moottorivene, jonka seuraajaksi saatiin vaaran vuosina jopa Atlantille kelpaavaksi ja Islantiin saakka matkaavaksi rakennettu puinen Sea Rover, joka nimettiin *Saukoksi*. Saukko oli Salmisaaren veneveistämöllä rakennettu puinen, 45 hevosvoiman Fordson Major-moottorilla varustettu vene, jossa oli kahdeksan makuupaikkaa. Veneellä tehtiin pitkiä harjoitusajaja Haaparannan ja Kööpenhaminan välisellä alueella. Veneessä oli lainassa tutka Merivoimilta vuosina 1963–64.

Saukon arvo oli jo niin suuri, ettei rekisteröimätön yhdistys voinut hallita ja ylläpitää sellaista. Niinpä katsottiin, että aluksen omistaminen olisi syytä säätiöittää. Aikakausi oli myös sellainen, että säätiön peruspääoman tai omaisuuden alarajaa ei ollut määritelty nykyisenkaltaisesti. Näin Saukko sai omistajakseen jo edeltävän aluksen Lotan aikana perustetun Reserviupseerien Merisäätiön. Kun vastaavanlainen reserviläistoiminta lähti myös Helsingissä käyntiin aliupseerien keskuudessa, toivotettiin reservinerialiupseerit tervetulleiksi aluksen toimintaan mukaan. Säätiön kohdalla se merkitsi, että myös säätiön rakenne ja nimi muutettiin Reserviläisten Merisäätiöksi.

Säätiö myi Saukon vuonna 1972, ja etsintöjen jälkeen korvaavaksi alukseksi saatiin vuonna 1973 hankittua Lehtimiehet Oy:n eli käytännössä lehtimagnaatti **Urpo Lahtisen** moottorijahdi *Josie*.

Tämä Alankomaissa rakennettu teräsrunkoinen jahti sai laivastohenkisen ja sukellusvenehistoriaamme nojautuvan käytännön mukaan nimekseen *Vesikko*. Aluksen ostohinta oli 120 000 silloista markkaa, ja se tuotiin Välimereltä Suomeen. Alus oli kaapelinmitan kymmenyksen eli 18,26 metriä pitkä, ja siinä oli 175 hevosvoiman Scania-merkinen moottori, jolla matkanopeudeksi saatiin 7–8 solmua. Veneen hyvä varustelu mahdollisti sen käytön monipuolisesti merenkulkukoulutuksessa. Vuonna 1992 Vesikko oli

ollut kulussa 2000 meripeninkulmaa koulutuspurjehduksen suuntautuessa Ahvenanmaalle. Alusta vuokrattiin myös merivartiostolle ja Merivoimien kertausharjoituksiin, joissa sitä käytettiin mm. sairaala- tai sotilaskotiveneenä. Vesikko oli käytössä vuoteen 1999 asti, jolloin se myytiin.

Aluksia Merivoimilta

1990-luvulta alkaen on tutkittu mahdollisuuksia myydä tai antaa vapaaehtoiskäyttöön Merivoimien aluksia. Merivoimien esikunnan vuonna 1995 laatimassa muistiossa on kattavin selvitys asiasta: muistiossa käydään läpi kaikki Merivoimien tuolloin käytössä olleet veneluokan alukset Uisko-luokan joukkojenkuljetusveneitä lukuun ottamatta ja arvioidaan niiden käyttökelpoisuutta vapaaehtoistoiminnan kannalta. Johtopäätöksenä todetaan, että vapaaehtoisen maanpuolustuksen käytettäväksi voidaan asettaa kevyt vartiovene Hurja, Lohi-luokan aluksia sekä Ahven-luokan aluksia. Kiiski-luokan alusten ja komentovene Viirin osalta arvioitiin, että niitä olisi mahdollista vapaaehtoistoiminnan yhteydessä ”erityistapauksissa”. Merisäätiö teki vuonna 1994 esityksen meriuisikon asettamisesta vapaaehtoistoimijoiden käyttöön mutta tämä esitys ei toteutunut.

Jälkikäteen voidaan todeta, että Hurjaa käytettiin joidenkin kymmeneen erikseen nimettyjen reserviläisten koulutukseen, ja kolme Ahven-luokan venettä ovat sittemmin siirtyneet yhdistyskäyttöön ja -omistukseen. Valmiuskursseilla oli käytössä H-luokan aluksia. Merivoimien komentajan, kontra-amiraali **Veli-Jukka Pennalan** viimeisenä virkatyönään tekemällä päätöksellä kuusi linnakevenettä siirtyi MPK:n omistukseen vuosina 2014–16. Myöhemmin MPK:n omistukseen ja Pelikaanikillan käyttöön siirtyi myös Jurmo-luokan prototyyppi U-601.

sig behöva ett övningsfartyg. Till en början fann man ett sådant i en motorbåt som hade döpts till Lotta, och den följdes under farans år av Sea Rover, som var byggd av trä och som var sjöduglig nog för att ta sig över Atlanten och till Island. Båten döptes till *Saukko*. Saukko var en båt som hade byggts av Salmisaaren veneveistämö och var försedd med en 45 hästkrafters Fordson Major-motor och åtta sovplatser. Med båten gjordes långa övningskörningar inom området mellan Haparanda och Köpenhamn. Under åren 1963–64 hade båten radarutrustning till låns av Marinen.

Saukkos värde var redan så högt att en icke registrerad förening inte kunde förvalta och upprätthålla en sådan. Således ansåg man att egendomen borde förvaltas av en stiftelse. På den tiden definierades stiftelsens grundkapital eller nedre gränsen för egendomen inte på samma sätt som nu. På så sätt fick Saukko Reserviupseerien Merisäätio, som hade grundats under den föregående båtens, Lottas tid, som ägare. Då motsvarande reservistverksamhet startade i Helsingfors bland underofficerarna hälsade man marinunderofficerarna i reserven välkomna med i fartygsverksamheten. I fråga om stiftelsen fall betydde detta att även stiftelsens organisation och namn ändrades till Reserviläisten Merisäätio.

Stiftelsen sålde Saukko 1972, och som ersättande fartyg lyckades man 1973 skaffa Lehtimiehet Oy:s, i praktiken tidningsmagnaten **Urpo Lah-tinens** motorjagare *Josie*. Denna jakt med stålskrov som hade byggts i Nederländerna fick i marin anda och enligt den praxis som byggde på vår ubåtshistoria namnet *Vesikko*. Insköpspriset var 120 000 dåvarande mark och den hämtades till Finland från Medelhavet. Båtens längd utgjorde en tiondel av ett kabelmått, d.v.s. var 18,26 meter lång, och hade en 175 hästkrafters motor av märket Scania, som gav en marschfart om 7–8 knop. Båtens utrustning var god och gjorde det möjligt att använda den mångsidigt

inom sjöfartsutbildningen. 1992 hade Vesikko gått 2000 sjömil då utbildningsseglatsen riktade sig mot Åland. Båten hyrdes även ut till sjöbevakningen och till Marinens repetitionsövningar, där den bl.a. användes som sjukhus- eller soldathemsbåt. Vesikko var i bruk till 1999, då den såldes.

Båtar från Marinen

Från och med början av 1990-talet har man undersökt möjligheterna att sälja eller skänka Marinens båtar till frivilligverksamhet. I Marinstabens memorandum från 1995 finns den mest täckande utredningen i ärendet: i det går man igenom alla de fartyg i båtklassen som då användes inom Marinen, förutom trupptransportbåtarna av Uisko-klass, och bedömer deras användbarhet med tanke på frivilligverksamheten. Som slutsats konstaterar man att den lätta bevakningsbåten Hurja, båt i Lohi-klassen samt båtar i Ahven-klassen kan ställas till det frivilliga försvarets förfogande. Beträffande fartygen av Kiiski-klass och kommandobåten Viiri bedömde man att de kunde användas i samband med frivilligverksamhet i ”specialfall”. Marinstiftelsen gjorde 1994 ett förslag om att ”meriuisko” skulle ställas till frivilligverksamhetens förfogande, men detta förslag förverkligades inte.

I efterskott kan man konstatera att Hurja användes för utbildning av några tiotal, särskilt utsedda reservister, och tre båtar av Ahven-klass har sedermera övergått till att användas och ägas av föreningar. Beredskapskurserna hade båtar av H-klass till sitt förfogande. Genom det beslut som kommandören för Marinen, konteramiral **Veli-Jukka Pennala**, fattade som sitt sista arbete i tjänsten övergick sex fortbåtar i MPK:s ägo under åren 2014–2016. Senare övergick även prototypen till Jurmo-klassen, U-601, i MPK:s ägo och ställdes till Pelikaanikiltas förfogande.

Kilstar eli entinen Merivoimien H6

Helsingin Laivastokilta ry hankki m/s Kilstarin vuonna 1991. Alus on edelleen todella aktiivisessa koulutuskäytössä sekä kuljetustehtävissä. Oman aluksen hankinnasta alettiin keskustella vuotta aiemmin, vaikka kaikki hallituksen jäsenet eivät olleetkaan niin vakuuttuneita. Kaikki ymmärsivät, että alus vaatii aktiivisen laivatoimikunnan ja vahvan taloudellisen tuen.

Helsingin Laivastoasemalla Upinniemen telakalla oli jo pitkään kuivilla ollut, käytöstä poistettu kuljetusalus H-6. Tämä Merivoimien entinen alus valmistui H-luokan kuljetusalukseksi vuonna 1960, ja se on nyt perinnealusrekisterissä. Aluksen toimittua viimeksi sukeltajien tukialuksena siitä riisuttiin 1990-luvun alussa lähes kaikki ruoria myöten. Pitkähkön ja perusteellisen valmistelun jälkeen killan silloinen puheenjohtaja **Timo Vartiainen** ja varapuheenjohtaja **Leo Hakanpää** tekivät aloitteen aluksen hankkimisesta. Keväällä 1991 allekirjoitettiin kauppakirja, jonka muiden yleisten ehtojen lisäksi siinä oli maininta ”ostaja sitoutuu antamaan killan sääntöjen mukaista koulutusta merenkulku-, viesti- ja konealalta”.

Kilstar on teräsrunkoinen, 18 metriä pitkä ja 4,5 metriä leveä alus ja sen 27 tonnin uppoumalla syväys on 1,4 metriä. Alus ei ole avomerikelpoinen, mutta Suomenlahden ylitys alle 12 metrin tuulessa onnistuu. Aluksella on makuutilat 10 hengelle, keittiö ja sosiaalilat. Merenkulkuvarustus käsittää mm. GPS:n, tutkan, karttaplotterin ja AIS:n. Aluksen moottori on 180 hevosvoiman Valmet 815D, jolla marssinopeus on noin 10 solmua.

M/s Kilstar muodosti aikanaan hyvän koulutusparin koululaiva Röytän kanssa Suomenlahden paikallisosaston ja sittemmin Suomenlahden Meripuolustusosaston toiminnassa. Tuolloin se oli myös tärkeä tekijä paikalliskäytössä, kun koululaiva Röyttää käytettiin valtakunnallisesti myös Poh-

janlahdella. Purjehduskauden ohjelmaan on kuulunut ja kuuluu edelleen sotilasmerenkulun koulutusta sekä navigointi- ja ajoharjoituksia. Kevään kunnostukset, katsastus, alushuoltokurssi ja veneen telakoiminen talveksi ovat vuotuisessa ohjelmassa ja toteutetaan vapaaehtoisvoimin. ”Killeri” on myös osallistunut MPK:n kurssien merikuljetuksiin Suomenlahden alueella, ja sen kotisatama on Helsingin Katajanokalla.

Suomenlinnan Rannikkotykistökillan G-veneet

Merenkulun sotilaallisen koulutuksen puolella Sinisen Reservin ensimmäinen merkittävä hankinta oli Suomenlinnan Rannikkotykistökillan hankkima G-vene (*gruppenbåt*), jollaisia silloinen Ruotsin rannikkotykistö käytti. Killan johtokunta oli muutaman vuoden tutkinut eri mahdollisuuksia aluksen hankkimiseksi, ja alkusyksystä 1996 hanke varmistui, kun kiltä sai lahjoituksen alusta varten. Vuoden 1997 alussa alus oli jo suuren yleisön tutkittavana Maanpuolustus 97 -messuilla Helsingin Messukeskuksessa, johon kiltä otti osaa Rannikon Paikallisosaston (RanPAT) ja Rannikkojääkärikillan kanssa. Kesä 1997 kului *Mörkö 1* -nimen saaneen aluksen miehistön koulutuksessa.

Alustyyppi kiinnosti myös Puolustusvoimien edustajia. Kotkan Rannikkopatteristo pyysi saada Mörköä kokeilukäyttöön, ja vene talvehti Kotkassa. Merivoimat hankki G-veneitä myöhemmin 2000-luvulla, ja ne sijoitettiin pääasiassa Uudenmaan prikaatiin Tammisaareen. Kotimaisen Marine Alutech Oy:n valmistama alus oli propulsioperällä varustettuna nopea (huippunopeus yli 25 solmua) ja ketterä käsitellä, minkä ansiosta vene pystyi kulkemaan matalissa vesissä. Runko oli alumiinia, ja se kantoi mukanaan kahden hengen miehistön lisäksi kahdeksan matkustajaa. Aluksen navigointilaitteisto oli korkeatasoinen: varusteluun kuului tutka, elektroninen

Kilstar, d.v.s. Marinens tidigare H6

Helsingin Laivastokilta ry skaffade m/s Kilstar 1991. Fartyget är fortfarande i verkligt aktiv användning inom utbildningen samt i transportuppgifter. Man började diskutera anskaffningen av en egen båt ett år tidigare, även om alla styrelsemedlemmar inte var lika övertygade. Alla förstod att ett fartyg behöver en aktiv fartygskommitté och ett starkt ekonomiskt stöd.

Vid Helsingin Laivastoasema vid varvet i Obbnäs hade transportfartyget H-6 redan länge stått på torra land, taget ur bruk. Fartyget som tidigare hade tillhört Marinen färdigställdes som transportfartyg av H-klass 1960, och är nu i traditionsfartygsregistret. Då fartyget senast fungerade som stödfartyg för dykare nedmonterades nästan allt på fartyget inklusive rodret i början av 1990-talet. Efter långa och grundliga förberedelser kom gilletts dåvarande ordförande **Timo Vartiainen** och vice ordförande **Leo Hakanpää** med förslaget att anskaffa fartyget. Våren 1991 undertecknades köpbrevet, som förutom de allmänna villkoren innehöll ett omnämnande, enligt vilket köparen förbinder sig att ge sjöfarts-, signal- och maskinutbildning i enlighet med gilletts stadgar.

Kilstars stomme är av stål, den är 18 meter lång och 4,5 meter bred och dess djupgående är 1,4 med 27 tons displacement. Fartyget är inte dugligt för öppet hav, men det kan korsa Finska viken vid mindre än 12 sekundmeters vind. Fartyget har liggplats för 10 personer, kök och sociala utrymmen. Navigationsutrustningen omfattar bl.a. GPS, radar, kartplotter och AIS. Fartygets motor är en 180 hästkrafters Valmet 815D, vars ungefärliga marschfart är 10 knop.

M/s Kilstar bildade under sin tid ett bra utbildningspar med skolfartyget Röyttä i verksamheten inom Suomenlahden paikallisosasto och senare inom Suomenlahden Meripuolustusosasto. Då var Kilstar också en viktig faktor i den lokala användningen medan skolfartyget Röyttä användes

riksomfattande även på Bottniska viken. Till programmet under seglationssäsongen har hört och hör fortfarande utbildning i militär sjöfart samt navigerings- och körövningar. Iståndsättningen på våren, besiktningen, fartygsunderhållskursen och dockningen till vintern ingår i årsprogrammet och sker med frivilliga krafter. ”Killeri” har även deltagit i sjötransporter i samband med MPK:s kurser inom Finska vikens område, och dess hemhamn är Skatudden i Helsingfors.

Suomenlinnan Rannikkotyökistökiltas G-båtar

När det gäller den militära sjöfartsutbildningen var Sininen första betydande anskaffning den G-båt (gruppbåt) som Suomenlinnan Rannikkotyökiskilta skaffade och som det dåvarande svenska kustartilleriet använde. Gillets styrelse hade under några års tid undersökt olika möjligheter att skaffa ett fartyg, och i början av hösten 1996 hade projektet säkerställts, då gillet fick en donation för anskaffning av det. I början av 1997 fick den stora allmänheten redan bekanta sig med båten på Maanpuolustus 97-mässan i Mässcentet i Helsingfors, i vilken gillet deltog tillsammans med Rannikon Paikallisosasto (RanPAT) och Kustjägargillet. Sommaren 1997 gick åt till utbildningen av manskapet på båten, som hade fått namnet *Mörkö 1*.

Båttypen intresserade även Försvarmaktens representanter. Kotka kustartillerisektion bad om att få provanvända Mörkö, och den tillbringade vintern i Kotka. Marinen skaffade G-båtar senare under 2000-talet, och de placerades i huvudsak vid Nylands brigad i Ekenäs. Båten som tillverkades av inhemska Marine Alutech Oy var försedd med propulsion och snabb (topphastighet över 25 knop) och smidig att manövrera, varför den kunde färdas på grunda vatten. Skrovet var av aluminium, och bar förutom besättningen på

merikartasto, hyrräkompassi, satelliittinavigointilaite sekä selektiivinen VHS-radio. Korkeatasoiset varusteet varmistivat turvallisen operoinnin sekä monipuolisen koulutuksen.

Toiminnan laajeneminen

Vuonna 1998 saatiin kaksi venettä lisää, Mörkö 1 muuttui Mörkö 10:ksi (M-10) ja kaksi muuta saivat nimet Mörkö 20 (M-20) ja Mörkö 21 (M-21). Ensimmäinen veneistä oli katettu, kaksi jälkimmäistä kattamattomia. Loppuvaiheessa ne sijoitettiin Suomenlahden Meripuolustusalueen paikallisosasto Vaarlahden paikalliskomppanian venekuljetusjoukkueeseen. Killan toiminta oli useiden projektien kautta laajentunut pääkaupunkiseudun saaristoon, kulkuyhteydet vesillä muodostivat usein pullonkaulan toiminnalle. Venehankinta helpotti huomattavasti mm. Kuivasaaren huolto- ja henkilökuljetuksia. Myös Järvön ja siellä olevan killan omistaman mökin käyttö tehostui alushankinnan avulla.

Kaikkien rannikolla ja merellä toimivien maanpuolustusaktiivien perustaitoihin kuuluvat merenkulun alkeet. Alushankinnalla kiltä mahdollisti monipuolisen merenkulkukoulutuksen. Koulutus oli kaksijakoista: Ensinnäkin alukselle koulutettiin ammattitaitoinen miehistö, joka vaativissakin olosuhteissa hallitsi turvallisesti veneen. Miehistö pystyi myös huolehtimaan aluksen tekniikasta ja sen ylläpidosta. Toiseksi kaikki kiltalaiset saivat mahdollisuuden osallistua kursseille, joilla annettiin eriasteista koulutusta. Kurseja oli aivan vasta-alkajille suunnatuista aina sotilasveneenkuljettajatutkintoon asti tähtääviin, ja ne toteutettiin yhteistyössä Sinisen Reservin kanssa.

Yhteistoiminta Rannikon Paikallisosaston kanssa veneen käytössä oli tiivistä, ja vene miehistöineen otti paikkansa myös paikallisosaston toimin-

nassa. Alus toimi vapaaehtoisissa harjoituksissa, kuten Porkkala 97:ssä kuljetusten avustustehtävissä. Alukselle suunniteltiin myös meripelastuskäyttöä, kun nopea, merikelpoinen alus sopi mainiosti myös erilaisiin etsintä ja pelastustehtäviin. Veneet osallistuivat myös suuriin merellisiin kesätapahtumiin, kuten Kotkan Meripäiville, Hangan regataan sekä Merivoimien harjoituksiin.

G-veneiden hallinnan järjestäminen ei kuitenkaan ollut helppoa. Lopulta alusten pitäminen ja käyttäminen osoittautui liian vaativaksi ja käytössä tapahtui muitakin muutoksia. Suomenlinnan Rannikkotyökistökilta myi Möröt kesän 2003 alussa: kaksi veneistä siirtyi killan 50-vuotishistoriikin mukaan Merivoimille ja yksi yksityiselle omistajalle.

Koululaiva Röyttä

Vartiovene Röyttä valmistui vuonna 1959 Laivateollisuus Oy:n Turun telakalta ja ehti saavuttaa toimintakautensa aikana yli 40 vuoden iän. R-luokan alukset rakennettiin alun perin raivaajiksi, josta syystä niillä oli merkittävä koneteho. Alus varustettiin vartioveneeksi vuonna 1969 ja sitä käytettiin mm. merivalvontaan ja sukellusveneiden etsintään ja torjuntaan. Alus oli miinoituskykyinen ja merikelpoisuudeltaan erinomainen.

Vartiovene Röyttä (55) kuului Suomenlahden Laivaston Vartiolaivueen vartioveneviirikköön. Muita viirikön aluksia olivat Rihtniemi (51), Rymättylä (52), Ruissalo (53) ja Raisio (54). Röyttä peruskorjattiin kokonaisuudessaan vuonna 1980 ja koneiston sekä sisustuksen osalta 1990-luvun lopulla. Alus oli 37 metriä pitkä, 6,5 metriä leveä ja sen syväys oli 1,9 metriä. Uppouma oli tyhjänä 135 tonnia, täydessä lastissa 161 tonnia. Aluksen suurin nopeus on 17 solmua. Toisin kuin muissa R-luokan veneissä, Röntässä oli rakettien laukaisussa tulevan liekin sammutusjärjestelmä. Aluksessa oli majoitusti-

två personer ytterligare åtta passagerare. Båtens navigeringsutrustning var av hög kvalitet: till utrustningen hörde radar, elektroniska sjökort, gyrokompass, satellitnavigeringsutrustning samt selektiv VHS-radio. Den högklassiga utrustningen tryggade säkra operationer samt en mångsidig utbildning.

Verksamheten utvidgas

År 1998 fick man ytterligare två båtar, Mörkö 1 blev Mörkö 10 (M-10) och de två andra Mörkö 20 (M-20) och Mörkö 21 (M-21). Den första av båtarna var täckt, de två senare inte. I slutskedet placerades de i Vaarlahden paikalliskompanians båttransportpluton, som hörde till Suomenlanden Meripuolustusalue. Gillets verksamhet hade genom olika projekt utvidgats till skärgården i huvudstadsregionen, och trafikförbindelserna på vattnet utgjorde ofta en flaskhals för verksamheten. Båtanskaffningen underlättade avsevärt underhålls- och persontransporterna bl.a. till Torra Mjölö. Även användningen av Järvö och den till gillet hörande stugan där effektiverades genom anskaffningen.

Grunderna i sjöfart hör till de grundläggande färdigheterna hos alla försvarsaktiva som verkar längs kusten och till havs. Båtanskaffningen möjliggjorde en mera mångsidig sjöfartsutbildning. Utbildningen var tudelad: först utbildades ett yrkeskunnigt manskap för båten som kunde hantera båten även i krävande förhållanden. För det andra fick alla gillesmedlemmar möjlighet att delta i kurserna, på vilka det gavs utbildning av olika grader. Det fanns kurser för allt från nybörjare till sådana som hade en militär båtförarexamen som mål, och de genomfördes i samarbete med Marinreserven.

Samarbetet med Rannikon Paikallisosasto i användningen av båten var intensivt, och båten med sitt manskap hade sin plats även i lokalavdelningens verksamhet. Båten deltog i frivilliga övningar, såsom under Porkkala

97, där den assisterade i transportuppgifter. Fartyget planerades användas även för sjöräddning, eftersom den snabba sjödugliga båten lämpade sig utmärkt även för olika eftersöknings- och räddningsuppdrag. Båtarna deltog även i stora marina sammarenemang, såsom Kotkan Meripäivät, Hangöregattan samt i Marinens övningar.

Det var dock inte lätt att ordna förvaltningen av G-båtarna. Till slut visade det sig vara för krävande att inneha och använda båtarna, och det skedde även andra förändringar i verksamheten. Suomenlinnan Rannikotykistökilta sålde Mörkö-båtarna i början av sommaren 2003: två av dem såldes enligt gillet 50-årshistorik till Marinen och en till en privat ägare.

Skolfartyget Røyttä

Bevakningsfartyget Røyttä blev färdig 1959 från Laivateollisuus Oy:s varv i Åbo och hann under sin verksamhetsperiod uppnå över 40 års ålder. Fartygen av R-klass byggdes ursprungligen som minröjare, varför de hade en avsevärd maskineffekt. Fartyget utrustades som bevakningsfartyg 1969 och användes bl.a. för sjöövervakning och eftersökning och avvärjning av ubåtar. Fartyget hade förmåga att lägga ut minor och var utmärkt till sin sjöduglighet.

Bevakningsbåten Røyttä (55) hörde till bevakningsbåtshalvflottiljen vid Finska vikens flottas Bevakningsflottilj. Andra båtar i halvflottiljen var Rihtniemi (51), Rymättylä (52), Ruissalo (53) och Raisio (54). Båten grundrenoverades i sin helhet 1980 och för maskineriets och inredningens del i slutet av 1990-talet. Båten var 37 meter lång, 6,5 meter bred och dess djupgående var 1,9 meter. Displacementet var 135 ton när båten var tom och 161 ton med full last. Båtens maximala fart var 17 knop. I motsats till de andra båtarna i R-klassen var Røyttä försedd med släckningssystem för lågan vid avfyring av

lat 20 hengelle, ja se pystyi kerralla kuljettamaan neljän hengen miehistön lisäksi 36 henkeä. Kuljetuskapasiteettiin vaikutti pelastuskaluston määrä.

Röyttä oli viimeinen Merivoimien R-luokan alus ja tyypiltään niin kututtu ”iso R”. Kaksi sen hieman pienempää sisaralusta luovutettiin Viron Merivoimille vuonna 1999. Jälkimmäiset esiintyivät suomalaisissakin tiedotusvälineissä saattaessaan Tasavallan Presidenttiä kuljettanutta miinalaiva Pohjanmaata vuoden 2000 toukokuussa presidentin ensimmäisellä virallisella vierailulla Viroon. Merivoimat luovutti Röytän koululaivaksi Sinisen Reservin Säätiölle 25.5.2000 Merivoimien komentajan, vara-amiraali Esko Illin ollessa läsnä. Jo ennen sitä innokkaat talkooporukat olivat osallistuneet viikonloppuisin ja viikollakin aluksen kunnostukseen sekä perehtyneet aluksen järjestelmiin.

Aluksen ulkomuoto muuttui jälleen kerran, kun siitä riisuttiin kaikki aseistus. Aluksen perätykin paikalle asennettiin nosturi helpottamaan huoltotöitä ja kumiveneen laskua. Myös sisätilat muuttuivat, kun riisuttuun mittainhuoneeseen rakennettiin yksi hytti lisää ja alukselle saatiin yhteensä 23 vuodepaikkaa.

Koululaiva (KL) Röyttä oli erittäin tärkeä osa Sinisen Reservin ja Maanpuolustuskoulutus ry:n Meripuolustuspiirin sekä toisaalta Merivoimien toimintaa. Siitä tuli MPK ry:n valtakunnallisen Meripuolustuspiirin kaikkien paikallisosastojen käytössä oleva koululaiva, todellinen Sinisen Reservin lippulaiva. Aluksen kotisatama oli Helsinki, jossa sitä hallinnoi Sininen Reservi ry:n *Ensimmäinen koululaivaviirikkö*. Purjehduskausi kesti toukokuun alusta aina lokakuun loppuun asti. Toukokuusta kesäkuun puoleenväliin ja jälleen syyskuun alusta lokakuun loppuun kestäväenä ajanjaksona järjestettiin runsaasti omaa koulutusta sekä pidempiä ja lyhyempiä koulutuspurjehduksia. Muina aikoina alus purjehtii mm. Kotkan, Vaasan ja Kokkolan

paikallisten viiriköiden operoimana, myös avomerellä ja vaativissa sääolosuhteissa. Se soveltui erinomaisesti rannikkojoukkojen kuljetustehtäviin vapaaehtoisissa harjoituksissa ja MPK:n kursseilla. Se pystyi myös huolehtimaan tarvittavista rannikkotyökistön maalinhinaustehtävistä ja huoltokuljetuksista. Se oli erinomainen koululaiva merenkulku- ja miinakoulutukseen sekä tuki- ja johtoalus lukuisilla MPK:n kursseilla. Se oli myös liikkuva vapaaehtoisen merellisen maanpuolustuksen näyteikkuna, joka esiintyi mm. Merivoimien vuosipäivän paraatissa ja kalustoesittelyissä, Hamina Tattoossa sekä Kotkan Meripäivillä.

Koulutus käsitti sotilasmerenkulun ja laivapalveluohjesäännön mukaista merenkulku- ja laivapalvelua sekä kone- ja suojapalvelukoulutusta. Koulutukseen ei sisällynyt aseellista koulutusta, mutta aluksen talous, muonitus ja huoltotehtävät tulivat koulutettaville tutuiksi. Talvikautena oli alueiden teoriakoulutusta ja valmentauduttiin tulevaan purjehduskauteen. Toimintaan saivat osallistua kaikki 15 vuotta täyttäneet Suomen kansalaiset mahdollisesta varusmiesaikaisesta aselajista riippumatta.

KL Röyttä auttoi merkittävästi myös nuorien rekrytoinnissa vapaaehtoisen maanpuolustuksen pariin. Se säästi Merivoimien vapaaehtoisen maanpuolustustyön kustannuksia Sinisen Reservin huolehtiessa omin voimin ja omalla kalustolla niistä tehtävistä, johon siihen asti oli tarvittu kantahenkilökuntaa ja Merivoimien aluksia. Samalla, kun se oli kova haaste meripuolustuksen vapaaehtoisille maanpuolustajille, se oli myös luottamuksen osoitus. Alus ajoi vuonna 2005 karille, jonka jälkeen vakuutusyhtiö lunasti sen ja myi edelleen. Röyttä on sittemmin nimetty uudelleen Vartiovene 55:ksi ja sen omistaa yksityinen yritys Helsingissä. Se, että aluksen päävärinä säilyi Merivoimien harmaa ja kylkinumero 55 maalattiin takaisin alukseen, on ollut monen mielestä väärin, eikä vähiten Puolustusvoimien tai Merivoimien.

raketer. I båten fanns inkvarteringsutrymmen för 20 personer, och den kunde samtidigt transportera 36 personer förutom besättningen på fyra personer. Transportkapaciteten påverkades av mängden räddningsutrustning.

Röyttä var den sista av Marinens båtar av R-klassen och av typen "iso R". Dess två litet mindre systerfartyg överläts till Estlands marin 1999. De senare förekom i de finländska massmedierna då de eskorterade minfartyget Pohjanmaa som transporterade republikens president på hans första besök till Estland i maj 2000. Marinen överlät Röyttä till Sinisen Reservin Säätiö som skolfartyg 25.5.2000 i närvaro av kommandören för Marinen, viceamiral Esko Illi. Redan före det hade det ivriga talkogänget under veckoslut och i veckorna deltagit i istandsättningen av båten och bekantat sig med dess system.

Båtens yttre förändrades än en gång då all beväpning avlägsnades. Där akterpjäsen hade suttit installerades en vinsch, som underlättade underhållsarbetet och utläggningen av gummibåtar. Också de inre utrymmena ändrade då en ytterligare hytt byggdes i det utrymda mättrummet och man fick sammanlagt 23 bäddplatser på båten.

Skolfartyget (KL) Röyttä var en viktig del av Marinreservens och Försvarsutbildningsföreningen rf:s Sjöförsvarsdistrikts samt å andra sidan Marinens verksamhet. Fartyget stod till förfogande för alla lokalavdelningar i Försvarsutbildningsföreningens riksomfattande sjöförsvarsdistrikts alla lokalavdelningar, Marinreservens verkliga flaggskepp. Fartygets hemhamn var Helsingfors, där det förvaltades av Marinreserven rf:s *Ensimmäinen koulu-laivaviirikkö*. Seglationssäsongen räckte från början av maj ända till slutet av oktober. Under perioden från maj till mitten av juni och från början av september till slutet av oktober ordnades rikligt med egen utbildning samt längre och kortare utbildningsseglatser. Under andra tider användes fartyget av bl.a. de lokala divisionerna i Kotka, Vasa och Karleby och seg-

lade både på öppet hav och i krävande väderförhållanden. Det lämpade sig utmärkt för transport av kusttrupper under frivilliga övningar och MPK:s kurser. Det kunde även utföra de målbogseringsuppgifter och underhållstransporter som behövdes. Det var ett utmärkt skolfartyg för sjöfarts- och minutbildning samt stöd- och ledningsfartyg under många av MPK:s kurser. Det var även ett rörligt skyltfönster för det frivilliga sjöförsvaret och deltog bl.a. i paraden och materielutställningen under Marinens årsdag samt i Hamina Tattoo och Kotkan meripäivät.

Utbildningen omfattade sjöfarts- och fartygstjänstgöring enligt reglementena gällande sjöfart och fartygstjänst samt maskin- och skyddstjänstutbildning. I utbildningen ingick ingen vapenutbildning, men fartygets ekonomi, proviantering och underhållsuppgifter blev bekanta för dem som utbildades. Under vinterperioden hade man teoretisk utbildning och beredde sig för den kommande seglationssäsongen. I utbildningen fick delta alla 15 år fyllda finska medborgare oberoende av eventuellt vapenslag under militärtjänsten.

KL Röyttä hjälpte också på ett betydande sätt till med rekryteringen till det frivilliga försvaret. Det sparade på kostnaderna för Marinens frivilliga försvar då Marinreserven med egna krafter och för egen maskin skötte de uppgifter som hittills hade krävt stampersonal och fartyg från Marinen. Samtidigt som det var en stor utmaning för det frivilliga försvaret var det också ett tecken på tillit. Fartyget körde på grund 2005, varefter försäkringsbolaget löste in det och sålde det vidare. Röyttä har sedermera på nytt döpts om till Vartiovene 55 och ägs av ett privat företag i Helsingfors. Att fartygets huvudfärg fortfarande är grått såsom inom Marinen och att dess bognummer 55 målades på nytt har enligt många varit fel, inte minst enligt Försvarsmakten eller Marinen.

Koululaiva Röytän purjehdukset vuonna 2003

Heinäkuu

- 3.-10.7. Koulutuspurjehdus Saaristomerelle ja osallistuminen Merivoimien vuosipäivään 9.7., Tammisaari, MPKkurssi (SIMeripOs)
12.-26.7. Koulutuspurjehdus, MPK kurssi (VaaMeriOs)
26.7.-10.8. Veera 2003 -harjoitus 1.-3.8., MPK kurssi (Perämeri / Kokkola)

Elokuu

- 11.-13.8. Siirto Kotkaan (Perämeri / Kokkola)
29.-31.8. Mustamaa-harjoitus, MPK kurssi (Meri-Karjala)

Syyskuu

- 2.9. Siirto Helsinkiin (SIMeripOs)
5.-7.9. Pääharjoitus 2003, pvVEH, Russarö (SIMeripOs)
10.9. Naisten valmiusliitto, meriturvallisuuskoulutus, Helsinki (SIMeripOs)
10.-14.9. Pohjoismaiset Res.Ups. Merikilpailut, Suomenlinna (SIMeripOs)
20.9. Naisten Valmiusliitto, Meriturvallisuus, MPK kurssi, (laiturissa) (SIMeripOs)
26.-28.9. 1 .KoulVkö:n pelastus-/yhteistoimintaharjoitus Kytö 2003 (SIMeripOs)

Alustyöryhmällä ei ratkaisua lyhyellä aikavälillä

Koululaiva Röytän viimeinen karilleajo teki ison loven jäsenyhdistysten ja MPK ry:n merenkulkuun liittyvään koulutukseen. Sininen Reservi ry:n hallitus asetti keväällä 2006 alustyöryhmän selvittämään keinoja sekä toimin-

tamalleja, joilla voitaisiin varmistaa tarvittavat resurssit jäsenyhdistysten merenkulkuun liittyvässä koulutuksessa sekä turvata niiden mahdollisuudet omaan merelliseen harjoitteluun. Tämän lisäksi haluttiin kehittää niitä toimintaedellytyksiä, joiden avulla yhdistykset saattoivat osaltaan tukea

Skolfartyget Röyttäs seglatser 2003

Juli

3–10.7 Utbildningsseglat till Skärgårdshavet och deltagande i Marinens årsdag 9.7 i Ekenäs; MPK:s kurs (SIMeripOs)

12–26.7 Utbildningsseglat, MPK:s kurs (VaaMeripOs)

26.7–10.8 Övningen Veera 2003 1-3.8 MPK:s kurs (Bottenhavet / Karleby)

Augusti

11–13.8 Förflyttning till Kotka (Bottenhavet / Karleby)

29–31.8 Övningen Mustamaa, MPK:s kurs (Meri-Karjala)

September

2.9 Förflyttning till Helsingfors (SIMeripOs)

5–7.9 Huvudövningen 2003, Försvarmaktens frivilliga övning, Russarö (SIMeripOs)

10.9 Kvinnornas beredskapsförbund, sjösäkerhetsutbildning, Helsingfors (SIMeripOs)

10–14.9 Nordisk marin tävling för reservofficerare, Sveaborg (SIMeripOs)

20.9 Kvinnornas beredskapsförbund, sjösäkerhet, MPK:s kurs, (förtöjd) (SIMeripOs)

26–28.9 1.KoulVkö:s räddnings-/samarbetsövning Kytö 2003 (SIMeripOs)

Ingen lösning i fartygsarbetsgruppen på kort sikt

Skolfartyget Röyttäs sista grundstötning medförde ett stort tomrum i medlemsföreningarnas och MPK:s sjöfartsutbildning. Marinreserven rf:s styrelse

tillsatte våren 2006 en fartygsarbetsgrupp som skulle utreda genom vilka metoder och förfaringsätt man kunde säkerställa tillräckliga resurser för medlemsföreningarnas sjöfartsutbildning och trygga deras möjligheter att öva på havet. Dessutom ville man utveckla de verksamhetsförutsättningar,

MPK ry:n Meripuolustuspiirin merenkulku- ja merimiestaitokoulutusta sekä osallistua siihen. Työryhmään kuuluivat työryhmän puheenjohtaja **Antti Jäntti** (Helsingin Reservimeriupseerit ry), **Matti Hiltunen** (Suomenlinnan Rannikkotykistökilta ry), **Jarmo Holm** (Naantalin Reservialiupseerit ry), **Esa Terviö** (Kymenlaakson Rannikonpuolustajainkilta ry), **Ilkka Tiihonen** (Merireserviläiset ry), **Hannu Wallius** (Pohjanlahden Merivartiokilta ry) ja asiantuntijajäsenen komentaja (evp) **Paul Nordström**.

Lyhyellä aikavälillä ei ollut tiedossa sopivia koulutusaluksia paikkaamaan syntyntä aukkoa. Suunnittelu ja kartoitustyö olivat siitä syystä tärkeässä asemassa. Tiedossa oli, että Merivoimilta oli poistumassa pienempää venekalustoa, jotka saatettiin luovuttaa jäsenyhdistyksille ja siten helpottaa tilannetta. Koulutustarpeet ja niihin liittyvät vaatimukset selvitettiin yhdessä Meripuolustuspiirin ja Merivoimien kanssa. Suurimmat haasteet olivat taloudellisten resurssien alueelliset erot.

Merivoimat asetti loppuvuodesta 2006 tarjousmenettelyn kautta myyntiin joukon käytöstä poistettavia aluksia. Hienona kädenojennuksena se antoi Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksille etuosto-oikeuden ja Merivoimien Materiaalilaitos huomioi hinnoittelussa alusten tulevan käytön merellisessä vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa. Alustyöryhmä koordinoi ostoon liittyvien tarjousten vastaanoton, käsittelyn ja eteenpäin toimittamisen. Aluksille oli enemmän ottajia kuin, mitä niitä oli tarjolla. Puoltojärjestykseen yhdistysten ostotarjoukset saatiin Meripuolustuspiirin kanssa. Lopulta jäsenyhdistykset ostivat kuusi alusta (mm. kolme Ahven-luokan alusta ja Russarön yhteisaluksena palvelleen kelirikkoalus Hankoniemen). Kiitos hankkeen onnistumisesta kuului Merivoimien esikunnan, MPK:n Meripuolustuspiiriin ja Sininen Reservi ry:n alustyöryhmän tiiviille yhteistyölle.

Kelirikkoalus Hankoniemestä m/s Pirkanmaa

Merireservin yhteistoiminta käynnistyi Pirkanmaalla 1960-luvulla, kun Tampereen reserviupseereihin ja reservialiupseereihin perustettiin meriosastot. Uranuurtajina oli muutama merisotaveteraani ja laivaston reserviupseeri, jotka käynnistivät kilpailu- ja koulutustoiminnan. Reserviupseerien merimiehet panivat 1960-luvulla alulle myös Tampereen navigaatioseuran ja meripelastajien Tampereen yhdistyksen. Sitten perustettiin Pirkanmaan Meripuolustuskilta ry, jonka alle toiminta siirrettiin.

Merivoimat myi yhteysveneen (K-24) tamperelaisille koulutusaluksiksi 1980-luvulla. Kommodori **Aarno Koiviston** puoliso **Lea Kaarina Koivisto** katoi sen Pirkanmaaksi Pansiossa lokakuussa 1987. Venettä omistamaan perustettiin m/s Pirkanmaan tukisäätiö ja laivaisäntänä toimi kapteeniluutnantti (res) **Kai Hjorth** vuosien ajan. Saaristomerelle keskittyneen koulutustoiminnan lisäksi tehtiin pitkiä reissuja Ruotsiin, Tanskaan ja Viroon. Vanha Pirkanmaa palveli täydet 20 vuotta, kunnes se myytiin vuonna 2007 yksityiskäyttöön.

Kun Maanpuolustuskoulutus ry:n Meripuolustuspiiri käynnisti toimintansa Saaristomerellä, Pirkanmaa sai paikan Pansiosta syksystä 1999 alkaen. Valtion tilintarkastajat vaativat Meripuolustusalueelta selvitystä siviilialuksen sijoittamisesta valtion tontille. Järjestelyn perustana oli sopimus satamapalveluista ”liittyen Meripuolustuspiirin harjoituksiin”. Tuki on ollut monitahoista ja toiminnalle ratkaisevan tärkeää. Toiminnan mahdollistivat suosiollisella suhtautumisella ja tuella Saaristomeren Meripuolustusalue ja MPK Meripuolustuspiiri sekä sen aluepäällikkö, komentaja (evp) **Matti Ketola**.

Uutta alusta hankittaessa harkintaan tuli vuonna 1980 Valmet Oy Kotkan telakalla valmistunut, rannikkotykistöä Hankoniemellä palvellut alus. M/s Pirkanmaan tukisäätiön edustajat kävivät katsomassa Hauki-luokan

genom vilka föreningarna kunde stöda Försvarsutbildningsföreningen rf:s Sjöfartsdistrikts utbildning i sjöfart och sjömansfärdigheter och delta i den. Till arbetsgruppen hörde dess ordförande **Antti Jäntti** (Helsingin Reservieriupseerit ry), **Matti Hiltunen** (Suomenlinnan Rannikkotyökilta ry), **Jarmo Holm** (Naantalin Reservialiupseerit ry), **Esa Terviö** (Kymenlaakson Rannikonpuolustajainkilta ry), **Ilkka Tiuhonen** (Merireserviläiset ry), **Hannu Wallius** (Pohjanlahden Merivartiokilta ry) och som sakkunnigmedlem kommandör i a. **Paul Nordström**.

På kort sikt visste man inte av något lämpligt ersättande utbildningsfartyg. Därför var planeringen och kartläggningsarbetet av stor vikt. Man visste att Marinen skulle ta ur bruk vissa mindre båtar, som möjligen kunde överlåtas till medlemsföreningarna och därmed underlätta situationen. Utbildningsbehoven och kraven i anslutning till dem klarades med Sjöförsvarsdistriktet och Marinen. Den största utmaningen var de stora regionala skillnaderna i fråga om ekonomiska resurser.

Marinen sålde i slutet av 2006 genom anbudsförfarande en mängd fartyg som skulle avskrivas. Som en fin gest gav Marinen förköpsrätten till Marinreserven rf:s medlemsföreningar och Marinens Materielverk beaktade i prissättningen fartygens kommande användning inom det frivilliga sjöförsvaret. Fartygsarbetsgruppen koordinerade mottagandet, behandlingen och förmedlingen av erbjudandena i anslutning till köpet. Det fanns flera intresserade än det fanns fartyg. Erbjudandena lades i prioritetsordning med hjälp av Sjöförsvarsdistriktet. Till slut köpte medlemsföreningarna sex fartyg (bl.a. tre båtar av Ahven-klass och menföresfartyget Hankoniemi som hade fungerat som förbindelsebåt till Russarö). Man hade det intensiva samarbetet mellan Marinstaben, MPK:s Sjöförsvarsdistrikt och Marinreserven rf:s fartygsarbetsgrupp att tacka för att projektet lyckades.

Menföresfartyget Hankoniemi blev m/s Pirkanmaa

Marinreservens samarbete inleddes i Birkaland på 1960-talet, då Tammerfors reservofficerare och reservunderofficerare inrättade marina avdelningar. Banbrytare var några sjökrigsveteraner och en reservofficer från flottan, som inledde tävlings- och utbildningsverksamheten. Sjömännen bland reservofficerarna startade i början av 1960-talet även Tampereen navigaatioseura och en Tammerforsavdelning inom sjöräddarna. Senare grundades Pirkanmaan Meripuolustuskilta ry, under vilken verksamheten förflyttades.

Marinen såldes förbindelsebåten (K-24) som utbildningsfartyg till tammerforsarna på 1980-talet. Kommodor **Aarno Koivisto** hustru **Lea Kaarina Koivisto** döpte i oktober 1987 den till Pirkanmaa i Pansio. M/s Pirkanmaan tukisäätio grundades som ägare för båten, och som fartygvärd fungerade i många år kaptenlöjtnanten i reserven **Kai Hjorth**. Vid sidan av utbildningsverksamheten främst på Skärgårdshavet gjordes långa resor till Sverige, Danmark och Estland. Den gamla Pirkanmaa tjänstgjorde 20 år innan den 2007 såldes till en privat ägare.

Då Försvarsutbildning rf:s Sjöförsvarsdistrikt inledde sin verksamhet på Skärgårdshavet fick Pirkanmaa en plats i Pansio fr.o.m. hösten 1999. Statsrevisorerna krävde en utredning av Sjöförsvarsdistriktet om varför ett civilt fartyg placerats på statens tomt. Arrangemanget byggde på ett avtal om hamntjänster i anslutning till Sjöförsvarsdistriktets övningar. Stödet har varit mångsidigt och av avgörande betydelse för verksamheten. Verksamheten var möjlig tack vare den välvilliga inställningen från Skärgårdshavets Marinkommandos och MPK:s Sjöförsvarsdistrikts och dess områdeschef, kommandör i a. **Matti Ketolas** sida.

kelirikkoalus Hankoniemen yhdessä teknikkokapteeniluutnantti (evp) **Reima Virtasen** kanssa. Tukisäätiön varainhoitaja **Kari Leivaara** ja hallituksen jäsen **Jorma Joenpolvi** tekivät merkittävää pohjatyötä hankinnan hyväksi. Merivoimat hyväksyi ostotarjouksen ja kauppa vahvistettiin Upinniemiessä toukokuussa 2007. Pirkanmaalta koottu talkooryhmä kapteeniluutnantti (res) **Seppo ”Sergei” Henttosen** ja kapteeni (evp) **Juhani Tuomisen** johdolla aloitti kunnostustyön Upinniemiessä. Kunnostuksen jälkeen vanha Pirkanmaa saatteli seuraajansa Upinniemestä Pansioon vuoden 2007 lopulla. Työt jatkuivat Pansiossa sisätiloissa ja konepuolella niin, että heinäkuuhun 2008 mennessä kahdeksan miehen talkooryhmä oli tehnyt veneen parissa yli 2500 tuntia. Uusi vene sai perinteiden mukaan nimekseen m/s Pirkanmaa.

Kastejuhlassa Merivoimien vuosipäivän aattona aluksen kummiksi saatiin rouva **Tuija Niskanen**, Saaristomeren Meripuolustusalueen esikuntapäällikön, komentaja Pentti Niskasen puoliso. Juhlaan kokoontui lähes sadan hengen joukko vapaaehtoisen meripuolustuksen vastuunkantajia eri Pirkanmaalta ja rannikkoseudulta. MPK Meripuolustuspiiriä edustivat piiripäällikkö, kommodori (evp) **Matti Mäkinen** ja aluepäällikkö, komentaja (evp) Matti Ketola. Sinisen Reservin Säätiöstä oli paikalla puheenjohtaja, pääkonsuli **Kai Hietarinta**. Sininen Reservi ry oli juhlassa edustettuna puheenjohtaja **Arno Hakkaraisen** johdolla. Sinisen Reservin hallituksen ja jäsenyhdistysten edustajia oli mukana kaikkiaan parikymmentä. Pirkanmaalaisen meritoiminnan tukijoita tuli Tampereelta bussilastillinen. Tukijoiden ja yhteistyökumppanien näyttävä osallistuminen kruunasi juhlan.

Aluksella järjestetään MPK:n kursseja kansi- ja konepalveluksesta sekä sotilasmerenkulkuun liittyvää ajoharjoittelua. Pirkanmaa toimii myös tukialuksena eri kursseilla ja harjoituksissa. Pirkanmaan kotisatama on Pansiossa. Aluksen pituus on 14,4 m, leveys 4,7 m, korkeus 7,20 m mastolla ja

4,10 m ilman, syväys 1,80 m tyhjänä ja 2,00 m lastilla. Aluksen uppouma on 35 tn tyhjänä ja 45 tn täydellä lastilla. Koneistona on 2 kpl Valmet 611CSM 334 dieselmoottoria, joiden teho on 2x12 7 kW. Propulsio, 1 kpl potkuri ja hydrauliveto tuottavat 8 solmun marssinopeuden.

Ahven-luokan alukset

Pohjanlahden Laivastokillan vuonna 2007 hankkima Ahven-luokan alus, joka kasteessa on saanut nimen Maria, osallistui ensimmäistä kertaa Meripuolustuspiirin Vaasan meriosaston vapaaehtoiseen harjoitukseen lauantaina 7.6.2008. Harjoitus- ja työvene Maria on sijoitettuna Suupohjan seudulle, kotisatamana Kristiinankaupunki. Alus on lähes 40-vuotias, joten ”pientä laittoa” on aina. Toki tänä keväänä voitiin peruskunnostuksen yhteydessä tehdä myös perustavanlaisia parannuksia, kuten septitankkiin tehty imutyhjennysmahdollisuus. Kauden aikana saatiin kuntoon myös varaohjaus. Konepuolella vaihdettiin lämmönvaihtaja sekä saatiin kiilahihnat asiallisesti asennettua, käynnistysmoottorin asento piti tässä yhteydessä oikaista. Vanhaan Raytheon-tutkaan löydettiin korvaava piirilevy, joten aluksen merenkulkuturvallisuus sekä koulutusmahdollisuudet paranivat oleellisesti.

Ahven-luokan ohjaamo on sangen tilava, joten ohjailuryhmässä voi olla 4-5 jäsentä, mikä on myös koulutuskäytössä hyödyllistä. Töistä vastasivat suurimmaksi osaksi **Aarno Ojala** ja **Jouko Sonninen**. Kauden tärkeimmät tapahtumat olivat kaksi Vaasan matkaa, Merivoimien vuosipäivä sekä Nuku rauhassa -tapahtuma elokuussa. Tärkeää oli myös, että kansimiesten koulutus saatiin alulle. Veneilijöille suunnattua moottoriveneen käsittelykoulutusta jatkettiin. lisäksi Maria oli yleisön nähtävillä Kaskisten Kalarantapäivillä, jonne myös Sommarö oli tullut Vaasasta.

Då ett nytt fartyg blev aktuellt övervägdes ett fartyg som hade tillverkats 1980 på Valmet Oy:s varv i Kotka och som hade tjänat kustartilleriet på Hangö udd. Representerarna för m/s Pirkanmaan tukisäätiö åkte och tittade på menföresfartyget Hankoniemi av Hauki-klass tillsammans med teknikerkaptenlöjtnant i a. **Reima Virtanen**. Stödstiftelsens kassör **Kari Leivaara** och styrelsemedlemmen **Jorma Joenpolvi** utförde ett betydande grundarbete inför anskaffningen. Marinen godkände anbudet och köpet bestyrktes i Obbnäs i maj 2007. En talkogrupp från Birkaland under ledning av kaptenlöjtnant i res. **Seppo ”Sergei” Henttonen** och kapten i res. **Juhani Tuominen** inledde iståndsättningen i Obbnäs. Efter iståndsättningen följde den gamla Pirkanmaa sin efterträdare från Obbnäs till Pansio i slutet av 2007. Arbetena fortsatte inomhus i Pansio och på maskinsidan så att talkogrupperna på 8 man fram till juli 2008 hade lagt ned över 2500 timmar på båten. Den nya båten fick av tradition namnet m/s Pirkanmaa.

Vid dopet dagen före Marinens årsdag fick man fru **Tuija Niskanen**, hustru till stabschefen vid Skärgårdshavets Marinkommando, kommandör Pentti Niskanen som fadder till fartyget. Festen samlade nästan hundra personer, som bestod av en grupp ansvarsbärare inom det frivilliga sjöförsvaret från Birkaland och kusttrakten. MPK:s Sjöförsvarsdistrikt företrädades av distriktschefen, kommodor i a. **Matti Mäkinen** och regionalchefen, kommandör i a. Matti Ketola. Från Sinisen Reservin Säätiö var ordföranden, generalkonsul **Kai Hietarinta** på plats. Marinreserven rf deltog under ledning av ordförande **Arno Hakkarainen**. Ett tjugotal representanter för Marinreserven rf:s styrelse och dess medlemsföreningar deltog. En busslast med understödjare av sjöverksamheten i Birkaland kom från Tammerfors. Ett så imponerande deltagande från understödjarnas och samarbetspartnernas sida utgjorde kronan på festen.

På båten ordnas MPK:s kurser i däck- och maskintjänstgöring samt körövning i anslutning till militär sjöfart. Pirkanmaa fungerar även som stödfartyg under olika kurser och övningar. Pirkanmaas hemhamn är Pansio. Båtens längd är 14,4 m, bredd 4,7 m, höjd 7,20 m med mast och 4,10 utan, djupgående 1,80 m som tom och 2,00 m med last. Fartygets displacement är 35 tn som tom och 45 tn med full last. Maskineriet består av 2 st Valmet 611CSM 334 dieselmotorer, vilkas effekt är 2x12 7 kW. Propulsion, 1 propeller och hydraulisk drift ger en marschfart om 8 knop.

Båtarna av Ahven-klass

Det båtar av Ahven-klass, som Pohjanlahden Laivastokilta skaffade 2007, och som vid dopet hade fått namnet Maria, deltog för första gången i den till Sjöfartsdistriktet hörande Vasa sjöavdelnings frivilliga övning lördag 7.6.2008. Övnings- och arbetsbåten Maria är placerad i Sydösterbotten, med Kristinestad som hemhamn. Båten är nästan 40 år gammal, så det finns alltid någonting att göra. Denna vår kunde man dock i samband med den normala iståndsättningen göra mera grundläggande förbättringar, såsom möjligheten att utföra sugtömning i septiktanken. Även reservstyrningen kunde sättas i skick under säsongen. På maskinsidan bytte värmeväxlaren samt fick kilremmarna rätt monterade, i samband med vilket startmotorns ställning måste ändras. Till den gamla Raytheon-radarn hittade man en ersättande kretsskiva, vilket avsevärt förbättrade båtens sjösäkerhet och utbildningsmöjligheterna.

Ahven-klassens styrhytt är verkligen rymlig, varför styrgruppen kan bestå av 4–5 medlemmar, vilket även är till nytta vid utbildning. För arbetena ansvarade främst **Aarno Ojala** och **Jouko Sonninen**. De viktigaste hän-

m/s Maria (Ahven 1)

M/s Maria on Pohjanlahden Laivastokillan harjoitus- ja työvene. Sitä käytetään killan merellisessä toiminnassa, mm. ajo- ja väyläharjoituksissa ja veneen käsittelykurssilla. m/s Maria on Ahvenluokan vene, joka palveli pitkään Merivoimia. Pituus 10,3 m
Leveys 3,15 m
Syväys 1,3 m
Marssinopeus noin 8 solmua
Marian kotisatama on Vaasassa.

m/s Ahven 3

Merireserviläiset ry tarjoaa merenkulku- ja merimiestaitoja ylläpitävää koulutusta omalla aluksellaan. m/s Ahven 3 on valmistunut vuonna 1980, ja se on entinen Merivoimien työ- ja koulutusalus. Aluksella on neljä nukkumapaikkaa ja asianmukainen merenkulkuvarustus (GPS, tutka, karttaplotteri, meri-VHF jne.). Pituus 10,3 m
Leveys 3,15 m
Syväys 1,3 m
Marssinopeus noin 8 solmua
Ahven 3:n kotisatama on Helsingin Katajanokalla.

m/s Ahven 5

Suomenlinnan Rannikkotyökistökillan Ahvenluokan alusta m/s Ahven 5:tä on käytetty mm. Merisotakoulun väyläajoharjoittelussa ja reserviläisaluksena se toimii edelleen samantlaisissa tehtävissä. Alus on varustettu nykyaikaisella navigointitekniikalla, mikä mahdollistaa merenkulku- ja merimiestaitojen koulutuksen. Alusta käytetään myös yhteysaluksena Kuivasaareen ja Järvöhön. Pituus 10,3 m
Leveys 3,15 m
Syväys 1,3 m
Marssinopeus noin 8 solmua
Ahven 5:n kotisatama on Helsingin Pohjoisrannassa.

delserna under säsongen var två resor till Vasa, Marinens årsdag samt evenemanget Nuku rauhasa i augusti. Viktigt var också att man kunde inleda

utbildningen av däcksmanskap. Vidare var Maria utställd på Sjöbobjobbsdagarna i Kaskö, dit även Sommarö hade kommit från Vasa.

m/s Maria (Ahven 1)

M/s Maria är Pohjanlahden Laivastokiltas övnings- och arbetsbåt. Den används i gilleets marina verksamhet, bl.a. vid kör- och farledsövningar och kurser i hantering av båtar. M/s Maria är en båt av Ahven-klassen och tjänstgjorde i Marinen under en lång tid.

Längd 10,3 m

Bredd 3,15 m

Djupgående 1,3 m

Marschfart ca 8 knop

Marias hemhamn är Vasa.

m/s Ahven 3

Sjöreservister rf erbjuder utbildning som upprätthåller sjöfarts- och sjömansfärdigheter med sin egen båt. M/s Ahven 3 har färdigställts 1980, och är en tidigare arbets- och utbildningsbåt inom Marinen. På båten finns fyra sovplatser och ändamålsenlig navigationsutrustning (GPS, radar, kartplotter, sjö-VHF etc.

Längd 10,3 m

Bredd 3,15 m

Djupgående 1,3 m

Marschfart ca 8 knop

Ahven 3:s hemhamn är Skatudden i Helsingfors.

m/s Ahven 5

Suomenlinnan Rannikotyökikiltas Ahven 5 av Ahven-klass har använts bl.a. för Sjökrigsskolans övningar i farledskörning och som reservistfartyg fungerar den fortfarande i liknande uppgifter. Båten är försedd med modern navigationsteknik, vilket möjliggör utbildning i sjöfart och sjömansfärdigheter. Båten används även som förbindelsefartyg till Torra Mjölö och Järvö.

Längd 10,3 m

Bredd 3,15 m

Djupgående 1,3 m

Marschfart ca 8 knop

Ahven 5:s hemhamn är Norra hamnen i Helsingfors.

Kuva 4.9. Pelikaanikillan aktiivien merkittäväällä työllä kunnostettu öljyntorjunta-alus Pia Elisabeth ja sen ohjaamo. Alus on erittäin aktiivisessa käytössä kaikessa reserviläistoiminnessa ja vapaaehtoistyössä. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 4.9. Pia Elisabeth och dess cockpit, restaurerad av Pelikaanikilla rfs aktiivs anmärkningsvärda arbete. Fartyget är i mycket aktivt bruk i all reservistverksamhet och volontärarbete. Bild: Antti Rautiainen.

Kuva 4.10. Sinisen Reservin kouluttajat NOCO 2010 -harjoituksessa Mäntyluodossa harjoittelemassa itse merikajakien käyttöä. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 4.10. Utbildare för Marinreserven under NOCO 2010-övningen i Mäntyluoto tränar själva på att använda havskajaker. Bild: Antti Rautiainen.

Kuva 4.11. Matkalla Meripuolustuspiirin kurssi-sihteerin Kristiina Slotten läksiäisiin 13.5.2019. M/s Kuivasaaren päällikkönä tällä kertaa Matti Hiltunen. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 4.11. På väg till Sjöförsvarsdistriktets kurssekreterare Kristiina Slottes hemläxa den 13 maj 2019. Matti Hiltunen är kapten på M/s Kuivasaari denna gång. Bild: Antti Rautiainen.

Kuva 4.12. M/s Halkokari, m/s Sommarö ja m/s Norppa Vaasassa Merivoimien vuosipäivänä 8.7.2017. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 4.12. M/s Halkokari, m/s Sommarö och m/s Norppa i Vasa på Marinens årsdag den 8 juli 2017. Bild: Antti Rautiainen.

Kuva 4.14. Jurmo-luokan aluksesta reserviläisvoimin kunnostetun öljyntorjunta-alus Pia Elisabethin kastetilaisuus 6.11.2020, etualalla Sininen Reservi ry:n sihteeri Kai-Vernerin Kaksonen ja Seppo Viheraari. Alus on MPK:n omistama ja Pelikaanikilta ry:n hallinnoima. Kuva: Antti Rautiainen.

Bild 4.14. Från Jurmo-klass fartyget, reservistrenoverade oljebekämpningsfartyg Pia Elisabeth i sin dopceremoni, i främsta ledet Marinreserven rf:s sekreterare Kai-Vernerin Kaksonen och Seppo Viheraari den 6 november 2020. Fartyget ägs av MPK och förvaltas av Pelikaanikilta ry. Bild: Antti Rautiainen.

Kuva 4.13. KL Rönttö neitsytmatkallaan Sinisen Reservin väreissä Helsingin edustalla 3.9.2002. Kuva: Mika Kuutti.

Bild 4.13. KL Rönttö på sin jungfruresa i Marinreservens färger utanför Helsingfors den 3 september 2002. Bild: Mika Kuutti.

Linnakeveneet

Sininen Reservi ry:n alustyöryhmä alkoi koululaiva Röytän poistumisen jälkeen miettiä erilaisia vaihtoehtoja koulutusalueen saamiseksi vapaaehtoiseen meripuolustustoimintaan ja merelliseen sotilaskoulutukseen. Työ tuotti tulosta, ja edellä mainitut kuusi alusta saatiin Merivoimilta edullisesti. Alustyöryhmä jatkoi edelleen vielä työtään, mutta linnakeveneiden osalta samanlainen selvitystyö aloitettiin Kai Masalinin ja Matti Hiltusen aloitteesta. Ajatuksena oli saada muun muassa Suomenlinnan Rannikkotyöstökillan toimintaan yleisö- ja huoltokuljetuksiin Kuivasaareen ja Järvöhön sopiva alus. Asian edistämistä auttoi se, että Suomenlahden meripuolustusalueen komentaja, kommodori **Markus Aarnion** oli myös SIRT-killan toiminnassa mukana. Hän myös esitteli asian Merivoimien komentajalle tämän vieraillessa Upinniemessä. Meripuolustuspiirin päällikkö **Henrik Nystén** vei puolestaan asiaa eteenpäin MPK:n puolella ja esitteli ajatuksen silloiselle toiminnanjohtajalle.

Tarvittava ja kattava selvitystyö tehtiin ennen asian esittelemistä Merivoimien komentajalle, kontra-amiraali Veli-Pekka Pennalalle. Komentaja hyväksyi esityksen ja laittoi asian eteenpäin. Vuoden 2013 Meripuolustuspäivässä päätössanoissaan eläkkeelle siirtyvä komentaja kertoi Merivoimien tutkivan, voitaisiinko käytöstä poistuvat linnakeveneet joltakin osin luovuttaa reservin käyttöön. Tämä Sinisen Reservin ja MPK:n Meripuolustuspiirin toiminnalle todella merkittävä toive konkretisoituikin pian, kun seuraavan vuoden Rannikon Puolustaja -lehden ensimmäisessä numerossa kerrottiin, että Merivoimat luovuttaa seuraavan kolmen vuoden aikana yhteensä kuusi linnakevenettä MPK:n Meripuolustuspiirille kahden aluksen vuosivauhdilla.

Merivoimien ja MPK:n välinen luovutussopimus allekirjoitettiin ja vastuu ylläpidosta sekä kustannuksista siirtyi tämän jälkeen uudelle omistajalle. Merivoimat sitoutui telakoimaan veneet osoittamassaan paikassa. Käytännössä veneet tulivat Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten käyttöön. Ajatuksena oli, että alusten hallinnoijia ja käyttäjiä ovat Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistykset tai niiden yhteenliittymät. MPK teki käyttäjäyhteisöjen kanssa sopimukset, joissa määritellään toisaalta omistajan ja toisaalta käyttäjän velvollisuudet ja oikeudet. Kustannuksia veneiden käytöstä arvioitiin koituvan noin 5 000 € vuotuisen polttoainekustannuksen lisäksi katsastuksesta ja miehityspäätöksestä aiheutuvia kertaluontoisia kustannuksia. Käyttökustannukset jaetaan omistajan ja käyttäjän kesken erikseen sovittavalla tavalla, noin puoliksi.

Puheenjohtaja Elfving kiitteli haastattelussaan yhdistyksen asianomaisia, jotka olivat tehneet ansiokasta työtä jo ennen hänen puheenjohtajakauttaan. Sittemmin linnakeveneiden toiminnan haasteena on ollut Traficomien suhtautuminen aluksien luokitukseen ja päällikköyysvaatimuksiin. Asiaa valmistellessa valitettavasti Merivoimien lakimiehen Traficomille antama luonnehdinta Sininen Reservi ry:stä ei vastannut todellisuutta ja tämä sittemmin aiheutti myös lisähankaluuksia. Piiripäällikkö Nystén ja puheenjohtaja Elfving selvittelivät mahdollisuutta saada tarkennuksia lainsäädäntöön. Tavoitteena oli saada MPK:n aluksille samanlainen kohtelu kuin vapaaehtoisien meripelastuksen kalustolla, joilla on verovapaa polttoaine ja katsastus oman organisaation toimesta. Näin kuljettajan pätevyys linnakeveneille voisi tulla puolustusvoimien koulutuksen ja kriteerien perusteella tai MPK:n omavalvontaisesti. Tätä oltiin puolustusministeriössäkin esittämässä ja keskusteluissa virkamiehetkin sitä kannattivat, mutta kukaan ei ministeriöissä asiaa vienyt sen koommin eteenpäin. Samaan

Fortbåtarna

Marinreserven rf:s fartygsarbetsgrupp började efter att skolfartyget Röyttä tagits ur bruk fundera på olika alternativ att få utbildningsfartyg till det frivilliga sjöförsvaret och den sjömilitära utbildningen. Arbetet bar frukt och de ovannämnda sex fartygen erhöles förmånligt från Marinen. Fartygsarbetsgruppen fortsatte ännu sitt arbete, men för fortbåtarnas del inleddes ett motsvarande utredningsarbete på initiativ av Kai Masalin och Matti Hiltunen. Tanken var att bl.a. få ett fartyg som lämpade sig för Suomenlinnan Rannikkotyöstökiltas publik- och underhållstransporter till Torra Mjölö och Järvö. Saken underlättades av att kommandören för Finska vikens Marinkommando, kommodor **Markus Aarnio** även själv deltog i SIRT-gilletts verksamhet. Han presenterade även saken för kommandören för Marinen då denne besökte Obbnäs. Chefen för Sjöförsvarsdistriktet, **Henrik Nystén** förde för sin del saken vidare på MPK:s sida och presenterade ärendet för den dåvarande verksamhetsledaren.

Det digra utredningsarbete som behövdes gjordes innan förslaget presenterades för kommandören för Marinen, konteramiral Veli-Jukka Pennala. Kommandören godkände förslaget och förde det vidare. I sitt avslutande tal på Sjöförsvarsdagen 2013 berättade kommandören som skulle gå i pension att Marinen skulle undersöka om de fortbåtar som tas ur bruk till någon del skulle kunna överlåtas till reserven. Denna önskan som var av enorm betydelse för verksamheten inom Marinreserven och MPK:s Sjöförsvarsdistrikt konkretiserades snart då man i första numret av Rannikon Puolustaja följande år kunde berätta att Marinen överlåter sammanlagt sex fortbåtar under de kommande tre åren till MPK:s Sjöförsvarsdistrikt med en hastighet av två fartyg per år.

Överlåtelseavtalet mellan Marinen och MPK undertecknades, och ansvaret för driften samt kostnaderna övergick därmed till den nya ägaren. Marinen förband sig att docka fartygen på den plats den utsett. I praktiken var det Marinreserven rf:s medlemsföreningar som fick båtarna till sitt förfogande. Tanken var att båtarna skulle förvaltas och användas av Marinreserven rf:s medlemsföreningar eller deras sammanslutningar. MPK ingick avtal med sina användargemenskaper i vilka dels ägarens och dels användarens skyldigheter och rättigheter fastställdes. Kostnaderna för användningen av båtarna bedömdes utöver 5 000 € per år i bränslekostnader bestå av engångsutgifter för besiktning och bemanningsbeslut. Driftsutgifterna delades mellan ägaren och användaren på överenskommet sätt, man betalade cirka hälften var.

Ordförande Elfving tackade i sin intervju dem i föreningen som hade utfört ett förtjänstfullt arbete redan före hans ordförandeskap. Senare har utmaningen i verksamheten med fortbåtarna varit Traficoms inställning till båtarnas klassificering och kraven gällande befälhavaren. Under beredningskedet hade den beskrivning av Marinreserven rf:s verksamhet som Marinens jurist hade gett till Traficom tyvärr inte motsvarat verkligheten, vilket senare ledde till ytterligare svårigheter. Distriktschefen Nystén och ordföranden Elfving utredde möjligheten att få till stånd preciseringar i lagstiftningen. Målet var att MPK:s fartyg skulle få samma bemötande som den materiel som används inom den frivilliga sjöräddningsverksamheten, som har tillgång till skattefritt bränsle och besiktning inom den egna organisationen. På så sätt kunde förarens kompetens för fortbåtar erhållas genom försvarsmaktens utbildning och kriterier eller via MPK genom egenkontroll. Detta föreslogs man också vid försvarsministeriet, och under diskussionerna stöddes tanken även av tjänstemännen, men ingen i ministeriet förde saken vidare. Samtidigt för-

aikaan valmisteltiin lakia vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta ja ministeriön resurssit lainvalmistelun suhteen olivat liian vähäiset. Ilmeisesti Puolustusministeriö ja Liikenne- ja viestintäministeriö eivät keskustelleet tässä asiassa keskenään eli ongelmaksi muodostui myös byrokratian rattaat.

Sinisen Reservin puheenjohtaja **Robin Elfvingin** lisäksi MPK:n piiripäällikkö Henrik Nystén ja mm. merenkulun kouluttajana toimiva Ilkka Tiihonen muodostivat työryhmän, joka valmisti mm. sopimukset. Ensimmäiset alukset eli Kotkassa olleet linnakeveneet L101 ja L104 saatiin heti vapun jälkeen vuonna 2014. Vaasan Meripuolustustaidon kehittämissyhdistys ry sai hallintaansa linnakevene m/s Sommarön (L-101) ja Suomenlinnan Rannikkotyökistökilta ry m/s Kuivasaaren (L-104). Veneet rekisteröitiin aluksi ammattiveneiksi, ja niiden päälliköllä piti olla siviilikuljettajakirja eli sotilasveneenkuljettajan kirja, tutkakirja sekä ensiapukurssi hyväksytysti suoritettuna. Ammattialuksissa pätevyysvaatimus liikennealueella 1 on kuljettajakirja ja liikennealueelta 2 lähtien kotimaan laivurin pätevyys. Tuolloin todettiin, että tietyin edellytyksin SVK-kirjan perusteella voidaan myöntää kuljettajakirja. Lopulta osa aluksista merkittiin ammatti- eli rahti- ja osa huvialuksiksi. Tämäkin toi oman haasteensa alusten operointiin.

M/s Sommarö ja m/s Kuivasaari kastettiin Merivoimien vuosipäivässä Turussa. Kummeiksi olivat lupautuneet Merivoimien edellisen komentajan kontra-amiraali Veli-Jukka Pennalan puoliso, **Anja Pennala** (m/s Sommarö) ja Suomenlahden Meripuolustusalueen komentajan kommodori Markus Aarnion puoliso **Katja Jokiranta** (m/s Kuivasaari). Kummit toivottivat aluksille vettä kölin alle ja turvallisia koulutuspurjehduksia. Laivaston Soitokunnan trumpetistien fanfaarit sinetöivät seremonian, ja Kilstarin sekä Ahven 5:n sumusireenit toivottivat uudet alukset tervetulleiksi reserviläisveneidensä laivueeseen.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys on viimeiset vuodet Meripuolustuspiirin päällikkö Nysténin johdolla yhdessä Sinisen Reservin edustajien kanssa tehnyt paljon töitä, että alukset saavat C/E-merkinnän ja ne voidaan rekisteröidä huvialuksiksi. MPK:n johto suhtautui lopulta keväällä 2022 asiaan erittäin myönteisesti, osoitti rahat merkinnän saamisen ja nyt asia etenee hyvin. Hyväksynnän jälkeen aluksien päällikköysvaatimukset eivät ole niin raskaat, niiden henkilökuljetuskapasiteetti muuttuu ja niiden toiminta saadaan joustavammaksi sekä tehokkaammaksi.

Linnakeveneitä on käytetty luovutus sopimuksien mukaisesti ensisijaisesti MPK:n kurssitoimintaan. Tämä toiminta käsittää mm. merenkulkukoulutusta, muiden MPK:n kurssien tukemista sekä öljyntorjuntatoimintaan osallistumista. Merenkulkukoulutusta annetaan paitsi omille toimijoille, myös muille reserviläisille. Tavoitteena oli myös mahdollistaa varusmiespalveluksen aikana veneenkuljettajakirjan suorittaneille ”kertauskurssien” pitäminen varsinaisten kertausharjoitusten sijaan. Näiden vuosien aikana ja edelleen lisääntyvässä määrin käytössä ja vesillä olevia aluksia on käytetty aktiivisesti Puolustusvoimien kertausharjoituksissa. Edellä mainitun käytön lisäksi käyttäjäyhteisöillä on luonnollisesti mahdollisuus käyttää venettä omiin tarkoituksiinsa.

Myydyt linnakeveneet ovat m/s Sommarö (L-101), m/s Lavansaari (L-103), m/s Kuivasaari (L-104), m/s Halkokari (L-105), m/s Gyltö (L-106) ja m/s Mäkiluoto (L-112). Suunnitelluista linnakeveneistä alumiinista L-102:ta ei luovutettu MPK:lle, vaan se myytiin yksityiskäyttöön ja on nykyään Forum Marinumin edessä, Turussa. MPK:lle luovutetut veneet on peruskorjattu, maalattu siniharmaiksi ja ne ovat saaneet sinisiin kylkiinsä MPK:n tunnukset.

M/s Halkokari, joka oli aluksi Kokkolassa, on sittemmin siirtynyt Ouluun Pohjois-Suomen Meripuolustajat ry:n jäsenistön operoitavaksi. M/s Som-

bereddes lagen om det frivilliga försvaret, men ministeriets resurser var för små i lagberedningen. Tydligt diskuterade Försvarsministeriet och Trafik- och kommunikationsministeriet inte denna fråga sinsemellan, vilket ledde till att byråkratins kvarnar blev ett ytterligare problem.

Ordföranden för Marinreserven, **Robin Elfving** bildade tillsammans med MPK:s distriktschef Henrik Nystén och bl.a. Ilkka Tiihonen, som fungerade som sjöfartsutbildare, en arbetsgrupp som förberedde avtalen. De första fartygen, fortbåtarna L101 och L104 som fanns i Kotka, erhöles genast efter första maj 2014. Vaasan Meripuolustustaidon kehittämisyhdistys ry fick förvalta fortbåten m/s Sommarö (L-101) och Suomenlinnan Rannikkotyöstökilta ry m/s Kuivasaari (L-104). Båtarna registrerades först som yrkesbåtar, och deras chefer skulle ha civilt förarbrev, d.v.s. militärt förarbrev, radarintyg och godkänd kurs i första hjälpen. I yrkestrafik är kompetenskravet inom trafikområde 1 förarbrev och från och med trafikområde 2 skeppare i inrikes fart. I sammanhanget konstaterades att förarbrev kan beviljas utgående från militärt förarbrev under vissa förutsättningar. Till slut klassificerades en del av fartygen som yrkesfartyg, d.v.s. fraktfartyg och en del som fritidsbåtar. Även detta innebar utmaningar för användningen av fartygen.

M/s Sommarö och m/s Kuivasaari döptes på Marinens årsdag i Åbo. Den föregående kommandörens för Marinen, konteramiral Veli-Jukka Pen-
nalas hustru **Anja Pennala** (m/s Sommarö) och Finska vikens Marinkommandos, kommodor Markus Aarnios hustru **Katja Jokiranta** (m/s Kuivasaari) hade lovat vara faddrar. Faddrarna önskade fartygen vatten under kölen och trygga utbildningsseglatser. Fanfarerna som framfördes av Flottans musikkårs trumpetister krönte ceremonin och Kilstars och Ahven 5:s mistlurar hälsade de nya fartygen välkomna med i reservistbåtarnas flottilj.

Försvarsutbildningsföreningen har under de senaste åren under led-

ning av Sjöförsvarsdistriktets chef Nystén tillsammans med representanter för Marinreserven arbetet intensivt för att båtarna ska få C/E-klassificering, så att de kan registreras som fritidsbåtar. MPK:s ledning ställde sig slutligen positiv till frågan våren 2022, anslag pengar för ändamålet, och nu avancerar saken bra. Efter godkännandet är kraven på befälhavaren inte så stränga, båtarnas persontransportkapacitet förändras och deras verksamhet blir smidigare och mera effektiv.

Fortbåtarna har i enlighet med överlåtelseavtalen använts i första hand inom MPK:s kursverksamhet. Denna verksamhet omfattar bl.a. sjöfartsutbildning, stödjande av MPK:s övriga kurser samt deltagande i oljebekämpningsverksamhet. Sjöfartsutbildning ges förutom till egna aktörer även till andra reservister. Målet var också att göra det möjligt att ordna ”repetitionskurser” för dem som hade avlagt förarbrev under beväringstjänsten i stället för egentliga repetitionsövningar. Under dessa år och fortsättningsvis i allt större utsträckning har de båtar som är i användning och på sjön använts aktivt under Försvarsmaktens repetitionsövningar. Därtill har användargemenskapen naturligtvis möjlighet att använda båtarna för sina egna syften.

De fortbåtar som såldes är m/s Sommarö (L-101), m/s Lavansaari (L-103), m/s Kuivasaari (L-104), m/s Halkokari (L-105), m/s Gyltö (L-106) och m/s Mäkiluoto (L-112). Av de planerade fortbåtarna överläts den av aluminium (L-102) inte till MPK, utan den såldes till en privat ägare och befinner sig numera i Åbo, framför Forum Marinum. De båtar som överläts till MPK har genomgått grundlig reparation, målats blågrå och fått MPK:s emblem på bogen.

M/s Halkokari, som först var stationerad i Karleby, har senare övergått till att opereras av medlemmarna i Pohjois-Suomen Meripuolustajary i Uleåborg. M/s Sommarö användes under många år i Vasa, men p.g.a.

marötä operoitiin useamman vuoden Vaasassa, mutta resurssien riittämättömyyden vuoksi se siirtyi telakoitavaksi Upinniemeen ja on nyt ilman käyttäjäyhteisöä. M/s Mäkiluoto on alusta alkaen ollut ilman käyttäjäyhteisöä ja sijoitettuna Upinniemeen. Nyt kevään aikana siihen on tulossa tutustumaan kiinnostunut, aktiivinen reserviläisryhmä Kotkasta. Tavoitteena on saada sijoitus Kotkaan pysyvästi.

Sininen Reservi ry asetti alussa yhdessä MPK:n Meripuolustuspiirin kanssa linnakeveneviirikön johtoryhmän, joka myös toimi alustoimikuntana. Ryhmä pohjusti linnakeveneiden käyttöönottoa selvittäen mm. katsastusvaatimuksia, vakuutustarpeita, koulutustarpeita, rahoitusta. Vuoden 2023 alussa koulutuksen ja alusten kurssitoiminnan suunnittelusta vastaa MPK:n Meripuolustuspiirin koulutusveneviirikö, jonka johdossa on toiminut **Rami Klén**.

M/s Lavansaari (L-103)

m/s Lavansaari on entinen linnakevene L-103, jonka Merivoimat luovutti MPK:lle vuonna 2016. Aluksen käyttäjäyhteisön muodostaa kolme Helsingissä toimivaa yhdistystä: Pelikaanikilta, Helsingin Reservimeriupseerit ja Merireserviläiset. Poikkeuksellisen aluksesta tekee se, että siinä on kaksi itsenäistä tutkaa ja tutkankäyttöpistettä, mikä mahdollistaa mm. monipuolisen tutkankäytön harjoittelun. Aluksessa on myös hyvät tilat reittisuunnittelua varten. Aluksen pituus 12,8 m, leveys 4,2 m, syväys 1,3 m ja marssinopeus on noin 9 solmua. Lavansaaren kotisatama on Helsingin Santahaminassa.

M/s Kuivasaari (L-104)

M/s Kuivasaari on entinen L-104, Merivoimien MPK:lle 2014 luovuttama linnakevene. Santahaminasta käsin alus osallistuu mm. MPK:n merenkulun kursseille. Aluksen käyttäjäyhteisö Suomenlinnan Rannikkotyökistökilta käyttää myös venettä kuljetuksiin Kuivasaaren museosaarelle. Aluksen pituus 12,8 m, leveys 4,2 m, syväys 1,3 m ja marssinopeus on noin 10 solmua. Kuivasaaren kotisatama on Helsingin Santahaminassa.

M/s Halkokari

M/s Halkokaria hallinnoi Pohjois-Suomen Meripuolustajat ry. Aluksen käyttötarkoitus on koulutus, ja siihen tämä alkujaan yhteysveneeksi suunniteltu vene soveltuukin hyvin. Aluksen pituus 13,1 m, leveys 4,2 m, syväys 1,6 m ja marssinopeus on noin 8 solmua. Halkokarin kotisatama on Oulussa.

bristande resurser är den nu dockad i Obbnäs och saknar användare. M/s Mäkiluoto har redan från början varit utan användare och placerad i Obbnäs. Under våren har en intresserad reservistgrupp från Kotka kommit för att bekanta sig med båten. Målet är att få den bestående placerad i Kotka.

Marinreserven rf tillsatte i början tillsammans med MPK:s Sjöförsvar-distrikt en fortbåtsdivision, som även fungerade som fartygskommitté.

Gruppen lade grunden för ibruktagandet av fortbåtarna och utredde bl.a. kraven på besiktning, behoven av försäkringar, utbildningsbehoven, finansieringen. För planeringen av utbildningen och fartygens kursverksamhet ansvarar i början av 2023 MPK:s Sjöförsvarsdistrikts utbildningsbåtsdivision, som har letts av **Rami Klén**.

M/s Lavansaari (L-103)

m/s Lavansaari är den tidigare fortbåten L-103, som Marinen överlät till MPK 2016. Användarna utgörs av tre föreningar i Helsingfors: Pelikaanikilta, Helsingin Reservimeriupseerit och Sjöreservister. Båten är på så sätt speciell att den har två självständiga radaranordningar och användarpunkter, vilket möjliggör mångsidig övning i radaranvändning. I båten finns också goda utrymmen för ruttplanering. Båtens längd är 12,8 m, bredd 4,2 m, djupgående 1,3 m och marschfarten är ca 9 knop. Lavansaares hemhamn är Sandhamn i Helsingfors.

M/s Kuivasaari (L-104)

M/s Kuivasaari är den tidigare fortbåten L-104, som Marinen överlät till MPK 2014. Utgående från Sandhamn deltar båten bl.a. i MPK:s kurser i sjöfart. Suomen Rannikkötyökistökilta, som är båtens användargrupp, använder båten även för transporter till museion Torra Mjölö. Båtens längd är 12,8 m, bredd 4,2 m, djupgående 1,3 m och marschfarten är ca 9 knop. Kuivansaares hemhamn är Sandhamn i Helsingfors.

M/s Halkokari

M/s Halkokari förvaltas av Pohjois-Suomen Meripuolustajat ry. Båten används för utbildning, vilket denna båt som är planerad som förbindelsebåt lämpar sig väl för. Båtens längd är 13,1 m, bredd 4,2 m, djupgående 1,6 m och marschfarten är ca 8 knop. Halkokaris hemhamn är Uleåborg.

M/s Gyltö (L-106)

M/s Gyltö on palvellut nimellä L-106 ja sen haltija on vuodesta 2020 ollut Saaristomeren merivartiokilta. Aluksi alus luovutettiin Nylands Brigads Gille'lle, mutta alusten operointi osoittautui liian haasteelliseksi. Linnakeveneet on suunniteltu yhteysveneiksi, mutta tilava ohjaamo ja 20 hengen matkustajatila hengelle tekevät linnakeveneistä hyviä koulutusaluksia. Aluksen pituus 13,1 m, leveys 4,2 m, syväys 1,6 m, marssinopeus on noin 10 solmua. Gyltön kotisatama on nyt Pansiossa.

Öljyntorjunta-alus Pia Elisabeth maakuntajoukon käyttöön

Yksi upeimpia esimerkkejä vapaaehtoisen meripuolustuksen ja Sinisen Reservin aktiivisten toimijoiden saavutuksista on öljyntorjunta-alus Pia Elisabethin tarina. Kaikki sai alkunsa, kun vuonna 2008 perustetulle Suomenlahden meripuolustusalueen maakuntajoukolle, Merikuljetusjoukkueelle (MERIKJ) annettiin virka-aputehtäväksi merellinen öljyntorjunta. Virka-aputoimintaa tukemaan MERIKJ:n jäsenet perustivat Pelikaanikilta ry:n 19.11.2009, joka sittemmin rekisteröitiin yleishyödylliseksi yhdistykseksi vuonna 2012 ja josta tuli Sininen Reservi ry:n jäsen.

Pelikaanikillan tärkeimmäksi tavoitteeksi jo vuonna 2010 sovittiin E-luokan öljyntorjuntaveneen hankinta ja miehistön kouluttaminen ÖT-tehtäviin. Ensimmäiset viisi vuotta kuluivat tavoitteiden, teknisten vaatimusten ja toimintasuunnitelman laadintaan, tiedotukseen sekä rahoituksen hankintaan. Ensimmäinen merkittävä rahoituspäätös saatiin syyskuussa 2012, jolloin Hartwall Capital Oy Ab (sittemmin August Ludvig Hartwallin säätiö) lahjoitti 100 000 euroa. Tämän jälkeen usea taho liittyi tukijoiden joukkoon,

joko rahallisesti, materiaalisesti tai muilla tavoin. MERIKJ:n pelikaanit ovat kartuttaneet öljyntorjuntakokemusta vuodesta 2012 alkaen osallistumalla ja osittain myös itse suunnittelemalla viranomaisharjoituksia, joista vaativimpia ovat kansainväliset Balex Delta -harjoitukset.

Kymmenen vuotta kestänyt projekti sai arvoisensa päätöksen 6.11.2020, kun Pelikaanikilta ry:n ja projektin johtohenkilöt, Rannikoprikaatin komentaja kommodori Janne Huusko ja kutsuvieraat kokoontuivat Jurmo-luokan prototyypin, entisen U-601:n kastetilaisuuteen Upinniemiessä. Ensimmäinen maakuntajoukon vapaaehtois pohjalla toimiva öljyntorjuntavene sai nimekseen *Pia Elisabeth*. Marine Alutechin telakalla Teijossa vuonna 2000 rakennettu alus ehti palvella Uudenmaan prikaatissa, Suomenlinnan Rannikkotykistörykmentissä ja Suomenlahden Meripuolustusalueella ennen kuin se vuonna 2011 siirrettiin kestoäilytykseen Pansioon. Alus poistui Merivoimien kirjanpidosta 26.11.2016 ja siirtyi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) omistukseen 15.12.2016. Siinä samassa aluksen hallinnointi siirtyi Pelikaanikilta ry:lle.

Peruskorjausta varten alus siirrettiin takaisin Teijoon Marine Alutechin telakalle vuonna 2017, jossa sitä kunnostettiin ja uudistettiin. Melkein kolme

M/s Gyltö (L-106)

M/s Gyltö har tjänstgjort under namnet L-106, och dess ägare har sedan 202 varit Saaristomerens merivartiokilta. Först överläts båten till Nylands Brigads Gille, men utmaningarna i att operera med båten visade sig bli för stora. Fortbåtarna är planerade som förbindelsebåtar, men den rymliga styrhytten och passagerarplatser för 20 personer gör fortbåtarna till bra utbildningsfartyg. Fartygets längd är 13,1 m, bredd 4,2 m, djupgående 1,6 m och marschfarten är ca 10 knop. Gyltös hemhamn är nu Pansio.

Oljebekämpningsfartyget Pia Elisabeth till landskapstruppens förfogande

Ett av de finaste exemplen på vad de aktiva inom det frivilliga sjöförsvaret och Marinreserven åstadkommit är historien kring oljebekämpningsfartyget Pia Elisabeth. Allt fick sin början då Finska vikens marinkommandos landskapstrupp som grundades 2008, Merikuljetusjoukkue (MERIKJ), fick som handräckningsuppdrag att utföra marin oljebekämpning. I syfte att stödja handräckningsverksamheten grundade medlemmarna i MERIKJ föreningen Pelikaanikilta ry 19.11.2009, som sedermera registrerades som en allmännyttig förening 2012 och som blev medlem i Marinreserven rf.

Som Pelikaanikiltas viktigaste mål fastslogs redan 2010 anskaffningen av en oljebekämpningsbåt av E-klass och utbildning av manskapet för oljebekämpningsuppdrag. De första fem åren gick åt till att sätta upp mål, fastställa tekniska krav och göra en verksamhetsplan, informera och skaffa finansiering. Det första betydande finansieringsbeslutet erhöles i september 2012, då Hartwall Capital Oy Ab (sedermera August Ludvig Hartwalls stiftelse) donerade 100 000 euro. Efter det anslöt sig flera andra till donato-

rerna, antingen finansiellt, materiellt eller på annat sätt. MERIKJ:S pelikaner hade byggt på sitt kunnande i oljebekämpning sedan 2012 genom att delta och delvis själv planera myndighetsövningar, av vilka de mest krävande har varit Balex Delta-övningarna.

Projektet, som hade tagit tio år, fick en värdig avslutning 6.11.2020, då ledningen för Pelikaanikilta ry:s och projektets ledning, kommandören för Kustbrigaden Janne Huusko och inbjudna gäster samlades till dopet av prototypen till Jurmo-klassen, den tidigare U-601, i Obbnäs. Den första oljebekämpningsbåten som opererades av en landskapstrupp på frivillig grund fick namnet *Pia Elisabeth*. Båten som hade byggts på Marine Alutech:s varv i Teijo 2000 hann tjänstgöra vid Nylands brigad, Sveaborgs Kustartilleriregemente och Finska vikens marinkommando innan den 2011 försattes i permanent förvar i Pansio. Båten togs ur Marinens bokföring 26.11.2016 och övergick i Försvarsutbildningsföreningens (MPK) ägo 15.12.2016. Samtidigt övergick den till att förvaltas av Pelikaanikilta ry.

Båten förflyttades tillbaka till Marine Alutech:s varv för grundlig reparation 2017, där den iståndsattes och förnyades. Renoveringen hade räckt

vuotta kestänyt peruskorjaus vaati yli 3 950 vapaaehtoistyötuntia ja huomattavan määrän ostettua erikoisosaamista. Alukseen kunnostusta varten tehtiin investointeja yhteensä noin 270 00 euron edestä. Alus soveltuu erinomaisesti nopeaan öljyntorjuntatoimintaan, kuten puomien laskuun ja ankurointiin. Alus soveltuu myös erinomaisesti vaatimaan merenkulun koulutukseen. Pia Elisabethissa on prototyypinä poikkeavia ominaisuuksia. Se on hieman lyhyempi, kapeampi ja kevyempi kuin sarjatuotantoveneet (pituus 13,35 m, leveys 3,5 m, syväys 0,75 m, koneet 2 x CAT 3126TA 313 kW).

Pia Elisabethin ensimmäinen iso harjoitus oli Balex Delta -öljyntorjuntaharjoitus 24.–26.8.2021. Näin päästiin testaamaan alus siinä tehtävässä, johon se kunnostettiin.

Muut jäsenyhdistyksien omistamat tai hallinnoimat alukset ja kajakit

Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksillä on tällä hetkellä käytössään edellä lueteltujen alusten lisäksi lukusia aluksia, joita käytetään myös sotilasmereenkulun ja merimiestaitojen koulutuksessa, öljyntorjunnassa, tukialuksina ja kuljetustehtävissä. Rannikkojääkärikillalla on lisäksi kajakkeja, joita käytetään koulutukseen saaristossa liikkumiseen.

M/s Nalle

M/s Nalle, vuonna 1978 rakennettu entinen viittavene, on Saaristomeren Merivartiokillan koulutusalus, jota käytetään eri veneilyn turvallisuuskurssien yhteydessä. Aluksella opitaan mm. veneen käsittelyä sekä veneily- ja saaristotaitoja. Nalle on myös käytössä öljyntorjuntakursseilla. Alus toimii myös yhteysveneenä Kuuskajaskariin, jossa killalla on maja. Aluksen pituus 10,1 m, leveys 3,2 m, syväys 0,8 m ja marssinopeus on noin 8 solmua. Nallen kotisatama on Raumalla.

M/s Norppa

M/s Norppa on Saaristomeren Merivartiokillan koulutusvene, mallia ”Simola 900” vuodelta 1985. Venettä hyödynnetään veneilykoulutuksen eri kursseilla. Norppa on myös toiminut yhteysaluksena merellisten tapahtumien yhteydessä, esimerkiksi Tall Ships Races-tapahtumissa. Aluksen pituus 9,0 m, leveys 2,8 m, syväys 0,75 m ja marssinopeus on noin 7 solmua. Norpan kotisatama on Turussa.

nästan tre år och krävt över 3950 timmar av frivilligarbete och en avsevärd mängd inköpt specialkunnande. För iståndsättandet av båten gjordes investeringar för ca 27 000/270 000? euro. Båten lämpar sig utmärkt för snabb oljebekämpningsverksamhet, såsom utläggning och ankring av bommar. Båten lämpar sig även utmärkt för krävande sjöfartsutbildning. Pia Elisabeth har i egenskap av prototyp en rad avvikande egenskaper. Den är litet kortare, smalare och lättare än de serietillverkade båtarna (längd 13,35 m, bredd 3,5 m, djupgående 0,75 m, maskiner 2 x CAT 3126TA 313 kW).

Pia Elisabeths första stora övning var oljebekämpningsövningen Balex Delta 24–26.8.2021. På så sätt fick man testa båten i den uppgift som den hade iståndsatts för.

Andra båtar och kajaker som ägs eller förvaltas av medlemsföreningarna

Marinreserven rf:s medlemsföreningar har för tillfället förutom de fartyg som räknas upp ovan ett stort antal fartyg som även används för utbildning i militär sjöfart och sjömansfärdigheter, oljebekämpning, som stödfartyg och i transportuppgifter. Kustjägarbåten har dessutom kajaker som används för utbildning i hur man rör sig i skärgården.

M/s Nalle

M/s Nalle, en 1978 byggd f.d. prickbåt, är Saaristomeren Merivartiokiltas utbildningsbåt, som används i samband med olika säkerhetskurser inom sjöfart. På båten lär man sig bl.a. att hantera båten samt båt- och skärgårdsfärdigheter. Nalle används även under oljebekämpningskurser. Båten fungerar även som förbindelsebåt till Kuuskajaskari, där gillet har en stuga. Båtens längd är 10,1 m, bredd 3,2 m, djupgående 0,8 m och marschfarten är ca 8 knop. Nalles hemhamn är Raumo.

M/s Norppa

M/s Norppa är Saaristomeren Merivartiokiltas utbildningsbåt, av modell "Simola 900" från 1985. Båten utnyttjas under olika båtkurser. Norppa har även fungerat som förbindelsefartyg i samband med marina evenemang, såsom Tall Ships Races. Båtens längd är 9,0 m, bredd 2,8 m, djupgående 0,75 m, och marschfarten är ca 7 knop. Norppas hemhamn är Åbo.

V-23106

Vaasan Meripuolustustaidon Kehittämisyhdistys sai syksyllä 2016 lahjoituksena Pohjanmaan pelastuslaitokselta avoveneen, jonka moottori on tarkoitus vaihtaa ja navigointilaitteistoa täydentää. Alusta tullaan käyttämään nopean ajon harjoitusveneenä ja öljyntorjuntaharjoitukseen. Aluksen punainen väri on vaihtunut MPK:n siniseksi. Aluksen pituus 5,5 m, leveys 3,2 m ja syväys on 2,3 m. Veneen kotisatama on Vaasassa.

Kajakit

Rannikkojääkärikillalla on kuusi kaksikko-merikajakia varustuneen. Kajakki (Star Triple) on suunniteltu Star 630 pohjalta lisäten kajakkiin keski-aukko, johon mahtuu esimerkiksi isompikokoista lisäkuormaa pidemmille retkille. Runkoa on pidennetty hieman, joka ansiosta kajakki on saanut lisää runkonopeutta ja kantavuutta menettämättä kuitenkin muita erinomaisia ominaisuuksia, joita lyhyemmässä sisarmallissa on. Kajakien pituus 6,7 m, leveys 0,65 m ja paino on 37 kg. Kajakkeja pystyy siis kantamaan jopa yksin ja niitä pystyisi kuormaamaan killan traileriin jopa kymmenen kappaletta. Trailerin avulla tapahtumia voidaan järjestää laajalla alueella, mutta kotisatama on killan majalla Upinniemessä.

4.3. Ampumataidon kehittämistä harjoituksin ja kilpailuin

Ampuminen ja aseiden käsittely ovat sotilaan perustaitoja, joita jokainen reserviläinen tarvitsee tehtävästään riippumatta. Ampumataidon ylläpitäminen ja kehittäminen kuuluu olennaisena osana vapaaehtoiseen maanpuolustukseen. Yhteiset ampumakilpailut ovat kuuluneet Sinisen Reservin toimintaan järjestön alkuvuosista lähtien, ja tätä nykyä järjestettävät viisi ampumapäivää tuovat jäsenyhdistysten ampumaharrastajia yhteen Upinniemen ja Raasin ampumaradoille pistooli- ja kivääriammunnan pariin.

Sinisen Reservin ampumatapahtumien synty

Sinisen Reservin piirissä useilla jäsenyhdistyksillä on ollut kautta vuosikymmenten omaa ampumatoimintaansa, josta on noussut kiinnostus myös kattojärjestötason ampumatapahtumien järjestämiseen. Omia aseita omistavat reserviläiset ovat harjoitelleet paikkakuntiansa sisä- ja ulkoampumaradoilla, jonka lisäksi ampuma-aktiivisuutta ovat lisänneet muun muassa 1950-luvun lopulla käynnistyneet reserviläisten meritaitokilpailut (ks. lisää luvussa 4.4).

V-23106

Vaasan Meripuolustustaidon Kehittämisyhdistys fick hösten 2016 en öppen båt som donation från Österbottens räddningsverk. Avsikten är att byta motor på den och komplettera navigations-utrustningen. Båten kommer att användas som övningsbåt för snabbkörning och som oljebekämpningsbåt. Båtens röda färg har bytts till MPK:s blå. Båtens längd är 5,5 m, bredd 3,2 m och djupgående 2,3 m. Båtens hemhamn är Vasa.

Kajaker

Kustjägarillet har sex tvåmanshavskajaker jämte utrustning. Kajaken (Star Triple) utgår från Star 630, och har ett mitthål där man t.ex. kan placera större tilläggslast vid längre turer. Skrovet har förlängts en aning och fått större skrovhastighet och bärighet, utan att förlora de övriga utmärkta egenskaper som den kortare systemmodellen har. Kajakernas längd är 6,7 m, bredd 0,65 m och deras vikt är 37 kg. Man kan alltså bära dem t.o.m. ensam och transportera upp till tio kajaker med gilletts trailer. Med hjälp av trailern kan man ordna evenemang inom ett stort område, men hemhamnen är vid gilletts stuga i Obbnäs.

4.3. Utveckling av skjutskickligheten genom övningar och tävlingar

Skytte och vapenhantering är grundläggande militära färdigheter, som varje reservist behöver oberoende av uppgift. Upprätthållandet och utvecklingen av skjutskickligheten utgör en väsentlig del av det frivilliga försvaret. Gemensamma skyttetävlingar har hört till Marinreservens verksamhet sedan organisationens första år, och de fem skyttedagar som numera ordnas sammanför skytteintresserade från medlemsföreningarna till pistol- och gevärsskytte på skjutbanorna i Obbnäs och Raasi.

Uppkomsten av Marinreservens skytteevenemang

Flera medlemsföreningar i Marinreserven har under decenniernas lopp haft egen skytteverksamhet, vilket väckt intresset att ordna gemensamma skytteevenemang. Reservister som har egna vapen har övat på inomhus- och utomhusbanor på sina orter, och därtill har skytteaktiviteten vuxit bl.a. genom reservisternas marina tävlingar (se närmare i kapitel 4.4) som inleddes i slutet av 1950-talet.

Sininen Reservi ry:n ampumatoiminnan juuret ovat pääkaupunki-seudulla, jossa toimivilla yhdistyksillä on ollut keskeinen asema ampumapahtumien ideoimisessa ja toteuttamisessa. Erityisen aloitteellinen yhteisten ampumakilpailujen järjestämisessä sekä kiertopalkintojen hankkimisessa on ollut Merireserviläiset ry, jonka kahta aktiivia **Tatu Korhosta** ja **Jukka Soinia** haastateltiin tätä historiikkia varten. Korhonen on ollut muun muassa mukana paikallisosastojen ampumatilaisuuksien järjestämisessä sekä Sinisen Reservin ampumatoiminnan käynnistämässä, kun taas Soini on toiminut vajaan kymmenen vuoden ajan Sininen Reservi ry:n ampumavastaavana.

Sininen Reservi ry:n yhteinen ampumatoiminta käynnistyi heti järjestön perustamisvuonna 1997. Ensi vaiheessa ampumarajoitusta lisättiin kertausharjoitusten ja vapaaehtoisten harjoitusten ohella paikallisosastojen toimintaan, joissa oli nimettyjä ampumavastaavia. Korhosen mukaan 1990-luvun ampumatoiminnassa vallitsi eräänlainen tyhjiö, jonka aktivoiminen vaati järjestäytyneitä yhteistyön muotoja. Tähän tarpeeseen syntynyt ajatus *Sinisestä Reservistä* sekä sittemmin perustettu samanniminen järjestö loi sopivan alustan. Sinisen Reservin Suomenlahden Laivueen toiminnassa Suomen Reserviupseeriliittoon tai Reserviläisliittoon kuuluvilla jäsenyhdistyksillä oli liiton kautta ampumaseurastatus ja omaa ase- sekä ammuntoimintaa. 1990-luvun lopulla lajit vaihtelivat reserviläisammuinoista urheiluammuntaan. Laivueen oma ampumistoiminta keskittyi vapaaehtoisten harjoitusten ja kurssien yhteydessä järjestettyihin ampumisiin ja kevytasekoulutukseen Puolustusvoimien asekalustolla.

Puolustusvoimat alkoi kouluttaa reserviläisiä ammunnanjohtajiksi 2000-luvun lopulla. Järjestelmä kehittyi ja laajeni 2010-luvun lopulla ja 2020-luvun alussa koronapandemian jälkeen niin, että osalle koulutetuista

perusammunnanjohtajista saatiin luvat jopa taisteluammuntojen avustajiksi. Meripuolustuspiirissä koulutettujen ammunnanjohtajien määrä on ollut koko ajan erinomainen, mikä on näkynyt myös jäsenyhdistysten ampumatoiminnan aktivoitumisena. Puolustusvoimien ammunnanjohtajakoulutuksen myötä reserviläisille on myönnetty myös MPK:n ammunnanjohtajalupia, jotka ovat mahdollistaneet ammuntojen johtamisen MPK:n aseilla.

Ensimmäiset mestaruuskilpailut 1990-luvun lopulla

Ensimmäiset vastaperustetun Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten epäviralliset pistoolikilpailut järjestettiin Upinniemiessä vuonna 1997 silloisten Helsingin Merireserviläisten, Helsingin Reservimeriupseerien ja Helsingin Laivastokillan jäsenten talkoopäivän yhteydessä. Varsinaista kilpailutoimintaa ideoitiin talvella järjestetyllä Merisotakoulun kouluttajakurssilla siten, että syyskuussa 1998 saatettiin järjestää ensimmäiset valtakunnalliset Sinisen Reservin rynnäkkökiväärimestaruuskilpailut Upinniemiessä. Sininen Reservi ry:n hallitus oli hyväksynyt Tatu Korhosen laatimat säännöt, ja kilpailuun kutsuttiin kolmihenkiä joukkueita kaikista Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksistä.

Ampumakilpailuihin osallistui lopulta 30 ampujaa 11 eri jäsenyhdistyksestä, joiden lisäksi ampumassa oli Nylands Brigads Gillen joukkue, joka ei vielä tuolloin kuulunut Sininen Reservi ry:hyn. Tatu Korhonen toimi kilpailun koollekutsujana ja tuomarina, ja toimitsijatehtävissä avustivat **Timo Airaksinen** ja **Juha Vire**. Järjestyksessään ensimmäisen Sinisen Reservin rynnäkkökiväärimestarin tittelin sai kilpailun pisteissä jäsenyhdistyksistä korkeim-

Marinreserven rf:s skytteverksamhet har sina rötter i huvudstadsregionen, vars föreningar har haft en central ställning när det gäller utformning och genomförande av skytteevenemang. Särskilt initiativrik i fråga om ordnandet av gemensamma skyttetävlingar samt idéer om och anskaffning av vandringspriser har Sjöreservister rf varit. Dess två skytteansvariga, **Tatu Korhonen** och **Jukka Soini** har intervjuats för denna historik. Korhonen har bland annat varit med om att ordna lokalavdelningarnas skytteevenemang samt starta Marinreservens skytteverksamhet, medan Soini har fungerat som skytteansvarig inom Marinreserven rf under knappt tio år.

Marinreserven rf:s gemensamma skytteverksamhet har hört till organisationens verksamhet ända sedan det år den grundades. I första skedet fogades skjutövningar vid sidan av repetitions- och frivilliga övningar till verksamheten inom lokalavdelningarna, i vilka det fanns utsedda skytteansvariga. Enligt Korhonen rådde det ett slags vakuum i skytteverksamheten under 1990-talet, var aktivering krävde ett organiserat samarbete och för vilket tanken på en *Marinreserv* och den organisation med samma namn som senare grundades skapade ett lämpligt underlag. I den till Marinreserven hörande Suomenlahden Laivues verksamhet hade de medlemsföreningar som hörde till Finlands Reservofficersförbund eller Reservistförbundet skytteföreningsstatus genom förbundet och egen vapen- och skytteverksamhet. Flottiljens egen skytteverksamhet koncentrerades till det skytte och den utbildning med Försvarsmaktens lätta vapen som ordnades i samband med frivilliga övningar och kurser.

Försvarsmakten började utbilda reservister till skjutledare i slutet av 2000-talet. Systemet utvecklades och utvidgades under 2010-talet och under början av 2020-talet efter coronapandemin, så att en del av de utbildade ledarna för grundläggande skjutningar fick rätt att assistera till och med

Kuva 4.15. Sinisen Reservin ensimmäiset rynnäkkökiväärimestaruuskilpailut järjestettiin vuonna 1998 Upinniemessä. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 4.15. Marinreservens första stormgevärstävlingar ordnades 1998 i Obbnäs. Bild: Tatu Korhonen.

stridsskjutningar. Antalet utbildade skjutledare inom Sjöförvardsdistriktet har hela tiden varit utmärkt, vilket har lett till att medlemsföreningarnas skytteverksamhet har aktiverats. I och med Försvarsmaktens skjutledarutbildning har reservister även beviljats skjutledarrättigheter inom MPK, och detta har gjort det möjligt att leda skjutningar med MPK:s vapen.

malle sijoittunut **Reima Mäkeläinen** Helsingin Reservimeriupseereista, kun taas joukkuemestaruuden voitti **Pekka Aarniahon, Sami Nylundin** ja **Mikko Vartiaisen** muodostama Helsingin Laivastokillan joukkue.

Sinisen Reservin ampumakilpailutoiminnan ajatuksena oli alussa se, että kilpailuja järjestettäisiin vuosittain vaihtuvalla paikkakunnalla ja kilpailun järjestelyvastuu kiertäisi jäsenyhdistysten kesken. Tavoitteesta saatiin pidettyä ensimmäisinä vuosina kiinni, kun vuonna 1999 ampumakilpailu järjestettiin Kirkonmaan linnakkeella Kymen Laivastokillan vastuulla ja vuonna 2000 Raasin ampumaradalla Turun Laivastokillan johdolla. Vuonna 2001 kilpailtiin Santahaminan kivääriradalla, jolloin järjestelyistä vastasi Helsingin Laivastokilta. Vuodesta 2002 eteenpäin rynnäkkökivääriammunta keskittyi kuitenkin Upinniemeen, jossa järjestelyvastuu vaihtui Merireserviläisten sekä Laivaston Sukeltajakillan aktiivien välillä. Laivaston Sukeltajakillasta kilpailujen monivuotisena järjestäjänä toimi **Keijo Karimäki**. Korhosen mukaan tilanteeseen vaikutti paitsi Upinniemen varuskunnan toimiva sijainti ja ampumarata, myös paikallisten aktiivien hyvät suhteet varuskunnan henkilökuntaan, mikäli auttoi muun muassa ampumatarvikkeiden kuittaamisessa asevarastolta.

Pistooli- ja perinnekivääriammunta mukaan lajivalikoimaan

Rynnäkkökiväärillä ammuttujen ampumakilpailujen taustalla oli Tatu Korhosen mukaan valmiudellinen perusta: kilpailuformaatti vastasi poikkeusolojen joukkojen perustamisen yhteydessä toteutettavia kohdistusammuntoja, joilla pyrittiin kehittämään reserviläisten kenttäkelpoisuutta ja ampumataitoja. Erityisesti Merivoimien reserviläisten keskuudessa oli runsaasti kiinnostusta

Kuva 4.16. Ensimmäisten Sinisen Reservin ampumamestaruuskilpailujen kutsu. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 4.16. Inbjudan till Marinreservens första skyttemästerskapstävlingar. Bild: Tatu Korhonen.

myös perinnekivääriammuntaa kohtaan, olihan Merivoimien varusmieskouluksessa käytetty mallin m/39 sotilaskivääriä, lempinimeltään *Ukko-Pekka*, aina 1970-luvulle asti. Myös pistooliammuntaa harrastettiin aktiivisesti osassa Sinisen Reservin jäsenyhdistyksistä, mihin vaikutti erityisesti harrastuksen helppous kaupunkien sisäampumaradoilla.

Korhonen laati vuonna 2002 Sininen Reservi ry:n hallitukselle ehdotuksen pistooli- ja perinnekiväärikilpailun järjestämisestä Meripuolustuspiirin kurssitapahtumana. Saman vuoden huhtikuussa järjestettiin Sinisen Reservin valtakunnalliset mestaruuskilpailut 300 metrin perinnekivääriammunnassa ja pistooliammunnassa Upinniemen ampumaradalla. Järjestelyvastuun tapahtumasta kantoi Merireserviläiset ry; kurssin johtajana toimi Tatu Korhonen, pursimiehenä **Ahti Hurmalainen** ja pääkouluttajana **Mauri Kettunen**. Kilpailuun osallistui yhteensä 23 henkilöä, joskin vain

De första mästerskapstävlingarna i slutet av 1990-talet

De första inofficiella pistoltävlingarna ordnades av den nygrundande Marinreserven rf i Obbnäs 1997 i samband med en talkoarbetsdag för medlemmarna i dåvarande Helsingin Merireserviläiset, Helsingin Reservimeriupseerit och Helsingin Laivastokilta. Under den utbildarkurs som ordnades vid Sjökrigsskolan under vintrarna kom man med idén att ordna egentlig tävlingsverksamhet så att man kunde ordna Marinreservens första riksfattande mästerskapstävlingar i stormgevärsskytte i Obbnäs i september 1998. Marinreserven rf:s styrelse hade godkänt de tävlingsregler som hade skapats av Tatu Korhonen, och till tävlingen inbjöds trepersonerslag från alla medlemsföreningar i Marinreserven rf.

I skyttetävlingarna deltog slutligen 30 skyttar från 11 olika medlemsföreningar, och dessutom deltog ett lag från Nylands Brigads Gille, som ännu då inte var medlem av Marinreserven rf. Tatu Korhonen fungerade som sammanställare och domare för tävlingen, och i funktionärsuppgifter assisterade **Timo Airaksinen** och **Juha Vire**. Den i ordningen första titeln som mästare i Marinreservens stormgevärsskytte fick **Reima Mäkeläinen** från Helsingin Reservimeriupseerit som placerade sig högst i poängtabellen för medlemsföreningarna, medan lagmästerskapet vanns av Helsingin Laivastokilta, som deltog med laget **Pekka Aarniaho**, **Sami Nylund** och **Mikko Vartianen**.

I början var tanken med Marinreservens skyttetävlingsverksamhet att tävlingar skulle ordnas på en ort som skulle växla årligen och att ansvaret för arrangemangen skulle rotera mellan medlemsföreningarna. Man lyckades hålla fast vid målet under de första åren, då skyttetävlingen 1999 ordnades av Kymen Laivastokilta på Kirkonmaa fort och 2000 på skjutbanan i

Raasi under ledning av Turun Laivastokilta. År 2001 tävlade man på gevärsskutan i Sandhamn, varvid Helsingin Laivastokilta ansvarade för arrangemangen. Från och med 2002 koncentrerades stormgevärsskyttet dock till Obbnäs, där ansvaret för arrangemangen växlade mellan Sjöreservisterna samt Laivaston Sukeltajakilta. Från Laivaston Sukeltajakiltas sida fungerade **Keijo Karimäki** som arrangör under många år. Till situationen bidrog förutom Obbnäs garnisons goda läge och skjutbana även de lokala aktivas goda förbindelser till personalen i garnisonen, vilket var till hjälp när det gällde att kvittera ut ammunition från vapenförrådet.

Pistol- och traditionsgevärsskytte med i grenurvalet

Enligt Tatu Korhonen var det beredskapen som låg till grund för skyttetävlingarna med stormgevär: tävlingsformatet motsvarade de inskjutningar som ordnas i samband med uppställningen av trupper under undantagsförhållanden och med vilka man strävade efter att utveckla reservisternas fälduglighet och skjutskicklighet. I synnerhet bland Marinens reservister fanns ett rikligt intresse för traditionsgevärsskyttet; man hade ju inom bevärningsutbildningen inom Marinen använt militärgeväret av modell m/39, som gick under namnet *Ukko-Pekka*, ända in på 1970-talet. Även pistolskytte utövades aktivt i en del av Marinreservens medlemsföreningar, vilket i synnerhet berodde på att det var lätt att ägna sig åt den hobbyn på städernas inomhusbanor.

Korhonen uppgjorde 2002 ett förslag till Marinreserven rf:s styrelse om att ordna en kursformad pistol- och traditionsgevärstävling för vilken Sjöförsvarsdistriktet svarade. I april samma år ordnades Marinreservens riksfattande mästerskapstävlingar i traditionsgevärsskytte på 300 m och pistolskytte på

Kuva 4.17. Ensimmäisen Sinisen Reservin perinnekiväärikilpailun ampujia. Järjestyksessä vasemmalta Tatu Korhonen ja Seppo Viheraari Merireserviläisistä sekä Jorma Maurinsalo aj Kaijo Karimäki Laivaston Sukeltajakillasta. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 4.x. Skyttar i Marinreservens första traditionsgevärstävling. Fr.v. Tatu Korhonen och Seppo Viheraari från Sjöreservisterna samt Jorma Maurinsalo och Keijo Karimäki från Laivaston Sukeltajakilta. Bild: Tatu Korhonen.

ynksi kilpailija tuli Helsingin ulkopuolelta, ja hänkin oli liittynyt Turun Laivastokiltaan vasta vähän ennen kilpailuja. Täydet kilpailujoukkueet pistooli- ja perinnekivääriammunnassa oli vain Helsingin Merireserviläisillä, Laivaston Sukeltajakillalla ja Helsingin Laivastokillalla. Lisäksi Merireserviläisten vierana mestaruuskilpailun ulkopuolella oli mukana Helsingin Sinibarettien joukkue, josta monia ampumaharrastajia rekrytoitiin sittemmin mukaan myös Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksiin.

Aseina perinnekiväärikilpailijoilla oli enimmäkseen *Ukko-Pekkoja* eli kiväärejä m/39. Pari niin kutsuttua *Suojeluskunta-pystykorvaakin* m/28–30 oli puolustamassa vanhaa maailman tarkimman sotilaskiväärin mainettaan. Olipa joillain optimisteilla käytössään *Vintofkat* m/91 ja m/91-30. Pistooli-ammuntaan hyväksyttiin kilpailuaseeksi mikä tahansa pistooli tai revolveri, jonka kaliiperi oli myös vapaavalintainen. Sinisen Reservin vuoden 2002 mestaruuskilpailun suojelijana toimi sotilaskiväärimestari, luutnantti (evp) **Kalevi Parkkari**, joka lahjoitti Sinisen Reservin parhaalle vuodeksi kerrallaan annettavan *Kalen kiertopalkinnon*.

Ampumakilpailujen kiertopalkinnoista

Sinisen Reservin ampumatapahtumien määrän kasvaessa eri yksilö- ja joukkuekilpailuihin on myös hankittu omia kiertopalkintojaan. Voittajalta toiselle kiertävä palkinto luo jatkuvuutta ampumatoimintaan ja antaa ansaittua tunnustusta parhaiten kilpailussa menestyneille. Joukossa on sekä perinteisiä pokaalimallisia palkintoja että erilaisia ammuntaan tai merenkulkuun liittyviä lahjaesineitä, joiden historiaan jokainen palkinnon voittanut on päässyt kaiverruttamaan oman nimensä.

skjutbanan i Obbnäs. Sjöreservister rf bar ansvaret för arrangemangen, och kursen leddes av Tatu Korhonen. Som båtsman fungerade **Ahti Hurmalainen** och som huvudutbildare **Mauri Kettunen**. I tävlingen deltog totalt 23 personer, men bara en tävlande kom från området utanför Helsingfors; även denna person hade anslutit sig till Turun Laivastokilta strax före tävlingen. Hela tävlingslag i pistol- och traditionsgevärstävlingen hade bara Helsingin Merireserviläiset, Laivaston Sukeltajakilta och Helsingin Laivastokilta. Som Sjöreservisternas gäst utanför mästerskapstävlingen deltog ett lag från Helsingin Sinibaretit, och därifrån rekryterades senare många med skytte som hobby till Marinreserven rf:s medlemsföreningar, såsom fallet var med Jukka Soini.

Som vapen i traditionsgevärstävlingen hade tävlandena i huvudsak *Ukko-Pekka*, d.v.s. gevärsmodell m/39. Ett par s.k. skyddskårsgeväret m/28-30 var med och försvarade sitt gamla rykte som världens skarpaste militärgevär. Någon optimist hade till och med *Vintofka* m/91 och m91-30. I pistolskyttet godkändes nästan vilken pistol eller revolver som helst, och det stod även fritt att välja kaliber. Marinreservens mästerskapstävling 2002 beskyddades av militärgevärsmästaren, löjtnant i a. **Kalevi Parkkari**, som donerade *Kalen kiertopalkinto* till Marinreservens bästa skytt för ett år i taget.

Kuvat 4.18. ja 4.19. ”Suojeluskuntapystykorva” m/28-30 ja ”Ukko-Pekka” m/39 perinne kiväärin kilpailussa vuonna 2002. Kuvat: Tatu Korhonen.

Bilder 4.18. och 4.19. Skyddskårsgeväret m/28-30 och Ukko-Pekka m/39 i traditionsgevärstävlingen 2002. Bilder: Tatu Korhonen.

Om skyttetävlingarnas vandringspriser

I och med att Marinreservens skytteevenemang ökade i antal har man även skaffat egna vandringspriser för individuella och lagtävlingar. Ett pris som går från en segrare till en annan skapar kontinuitet i skytteverksamheten och ger förtjänt erkänsla till den som klarat sig bäst i tävlingen. Bland priserna finns både traditionella priser i pokalformat samt olika gåvoföremål som ansluter sig till skytte eller sjöfart, i vilkas historia var och en som vunnit fått sitt eget namn ingraverat.

Alla mainittujen kiertopalkintojen lisäksi Sinisen Reservin pistoolipäivän joukkue- ja henkilökohtaisen kilpailun kiertopalkinnoiksi hankittiin uudet pokaalit, joiden nimeäminen jäänee tulevien ampujasukupolvien tehtäväksi.

Kalen kiertopalkinto ja Soinin sammio

Sotilaskiväärimestari, luutnantti (evp) Kalevi Parkkari oli koulutukseltaan aseteknikko ja samalla innokas metsästys- ja perinne kivääriharrastaja. Hän oli mukana seuraamassa vuonna 2002 järjestettyä Sinisen Reservin perinne kiväär kilpailua ja lahjoitti henkilökohtaisessa kilpailussa parhaiten menestyneelle nimeään kantavan pokaalin, Kalen kiertopalkinnon. Palkinto luovutettiin Tatu Korhosen pysyvään hallintaan hänen voitettuaan sen viidesti, ja tilalle hankittiin uusi pokaali, jonka Merireserviläisten silloinen puheenjohtaja Ville Mäenpää halusi nimetä Soinin sammioksi ampumavastaava Jukka Soinin mukaan.

Höyryn pyssy

Vuonna 1969 silloinen Reservialiupseerien Meriosasto, nykyinen Merireserviläiset ry vietti 10-vuotisjuhliaan, jolloin paikalliset reservimeriupseerit lahjoittivat koristepistoolin käytettäväksi kiertopalkintona osaston omissa ampumakilpailuissa. Tämä nimiä täyteen kaiverrettu palkinto otettiin 2002 puulevyllä istutettuna uudelleen käyttöön Sinisen Reservin pistoolimestaruuskilpailujen ”ikuisesti kiertäväksi” yksilökilpailun kiertopalkinnoksi, ”Höyryn Pyssyksi”. Nimi juontaa juurensa pitkäaikaiseen Merireserviläisten jäseneseen, radioselostaja Raimo ”Höyry” Häyryseen, jolla oli viimeinen kiinnitys vanhaan kiertopalkintoon.

Merireserviläiskiulu

Nykyisen ampumapäivä 1:n pistoolijoukkueosuuden kiertopalkintona on Merireserviläisten tapahtumaa varten lahjoittama pokaali, joka on nimetty yhdistyksen mukaan. Sattuneesti Merireserviläisten joukkue on ollut kilpailussa menestyksekkäs ja voittanut sen toistuvasti vuosina 2014–2022.

Merireserviläisten Mestariampujan Suomi-konepistooli

Vuonna 2005 Reserviläisurheiluliitto juhli 50-vuotista tavaltaan. Samana vuonna 50 vuotta itsekin täyttänyt Tatu Korhonen hankki pistooli- ja perinne kiväär kilpailujen yhteispalkinnoksi deaktivoidun Suomi-konepistoolin, jonka hän osti lahjoitusvaroin Parolan Panssarivarikolta. Palkinto myönnetään ampumapäivä 1:n pistooli- ja kiväär kilpailun parhaan yhteistuloksen ampuneelle.

Förutom nedan nämnda vandringspriser har nya pokaler anskaffats för lagtävlingen och den individuella tävlingen under Marinreservens pistoldag. Kommande skyttegenerationer får ge dem namn.

Kalen kiertopalkinto och Soinin sammio

Mästaren i militärgevärsskytte, löjtnant i a. Kalevi Parkkari var vapentekniker till utbildningen och samtidigt mycket intresserad av jakt och traditionsgevär. Han följde med traditionsgevärstävlingen som Marinreserven ordnade 2002 och donerade en pokal som bar hans namn, *Kalen kiertopalkinto*, till den som klarade sig bäst i den individuella tävlingen. Priset överläts bestående åt Tatu Korhonen då han vunnit det fem gånger, och i stället skaffades en ny pokal, som den dåvarande ordföranden för Sjöreservisterna, Ville Mäenpää, ville döpa till *Soinin sammio* enligt den skytteansvariga Jukka Soini.

Höyryn pyssy

År 1969 firade dåvarande Reserviupseerien Meriosasto, nuvarande Sjöreservister rf sitt 10-årsjubileum, varvid de lokala marinofficerarna i reserven donerade en maskinpistol att användas som vandringspris i avdelningens egna skyttetävlingar. Detta pris som var fyllt med graveringar togs 2002 i bruk på nytt, fäst vid en träplatta, som ett evigt vandringspris i den individuella serien i Marinreservens pistolmästerskapstävlingar under namnet "Höyryn Pyssy". Namnet härstammar från en långvarig medlem i Sjöreservister, radioreportern Raimo "Höyry" Häyrinen, som hade den sista inteckningen i det gamla vandringspriset.

Merireserviläiskiulu

Vandringspriset i lagtävlingen i pistol under skjutdag 1 är en pokal som Sjöreservisterna har donerat med tanke på evenemanget och som har fått sitt namn efter föreningen.

Merireserviläisten Mestariampujan Suomi-konepistooli

År 2005 firade Reservisternas idrottsförbund sitt 50-årsjubileum. Tatu Korhonen, som själv fyllde 50 samma år, skaffade en deaktiverad Suomi-maskinpistol som gemensamt pris i pistol- och traditionsgevärsskyttet. Han hade köpt vapnet med donationsmedel från Pansardepån i Parola. Priset utdelas skjutdag 1 till den som fått det bästa totalresultatet i pistol- och gevärstävlingen.

Tatun hylky

Sinisen Reservin Säätiön omistamasta Vesikko-aluksesta tehtiin aikoinaan valumetallisia pienoismalleja varainhankinta- ja palkintotarkoituksiin. Vesikon kipparikollegio myönsi Tatu Korhoselle yhden pienoismalleista tunnustuspalkinnoksi Ahven-projektin toteutumisen jälkeen. Kun Sinisen Reservin kenttäammuntakilpailu (nykyinen ampumapäivä 2) järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2016, Korhonen luovitti saamansa pienoismallin uuden kilpailun kiertopalkinnoksi. Palkinto nimettiin Tatun hylkyksi, koska pienoismalliin oli vuosien saatossa tullut kolhu jos toinenkin.

Eikan Nakaani

Eino ”Eikka” Kostian oli innokas ampuja Varsinais-Suomesta Turun Reservimeriupseereissa ja Turun Laivastokillassa, ja hän oli keskeisessä roolissa ideoimassa Raasin ampumaradalle omaa vuotuista perinneasekilpailua. Kiertopalkinnoksi tälle kilpailulle (nykyinen ampumapäivä 4) otettiin deaktivoitu venäläinen Nagant-merkinen revolveri, josta palkinto sai myös nimensä.

Ampumapäivien kehitys

Vuosien saatossa Sinisen Reservin vuosittaisten ampumakilpailujen määrä nousi kolmeen siten, että Upinniemiessä ja Raasissa järjestettiin pistooli- ja perinne kiväärkilpailut, jonka lisäksi Upinniemiessä ammuttiin rynnäkkökiväärkilpailut. Ampumakilpailuista alettiin käyttää ampumapäivien nimiä. Ampumapäivä 1 oli perinne kiväärkilpailu 30 laukausta makuuasennosta 300 metrin matkalta sekä vapaavalintainen pistoolikilpailu 30 laukausta, 15 laukausta kouluammuntana ja 15 laukausta kuvioammuntana 25 met-

Kuva 4.20. Ammunnan tuloksia talteen vuoden 2010 ampumapäivässä Upinniemiessä. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 4.20. Resultat av skyttet under en skjutdag 2010 i Obbnäs. Bild: Tatu Korhonen.

Tatun hylky

Av fartyget Vesikko, som ägs av Sinisen Reservin Säätiö gjordes en gång i tiden gjutna miniatyrer av metall för medelanskäffning och som pris. Skepparkollegiet för Vesikko beviljade en av miniatyrmodellerna till Tatu Korhonen som hederspris efter att Ahven-projektet hade slutförts. Då Marinreservens fältskyttetävling (nuvarande skjutdag 2) ordnades första gången 2016, överlät Korhonen sin miniatyrmodell som vandringspris i tävlingen. Priset fick namnet Tatun hylky, eftersom miniatyren hade fått både en och annan skråma under årens lopp.

Eikan Nakaani

Eino "Eikka" Kostian var en ivrig skytt från Egentliga Finland, verksam i Turun Reservimeriupseerit och Turun Laivastokilta, och han innehade en central roll i den egna årliga traditionsvapentävlingen på skjutbanan i Raasi. Som vandringspris i denna tävling (nuvarande skjutdag 4) valdes en deaktiverad Nagant-revolver, som också gav priset dess namn.

Utvecklingen av skjutdagarna

Under årens lopp ökade Marinreservens årliga skyttetävlingar först till tre på så sätt, att man förutom i Obbnäs ordnade pistol- och traditionsgevärstävlingar i Raasi, och därtill sköts en stormgevärstävling i Obbnäs. Evenemangen ordnades i form av kurser i MPK:s regi. och i kurskalendern började man använda namnet skjutdag. Skjutdag 1 bestod av traditionsgevärstävling 30 skott liggande på 300 meter samt valfri pistoltävling 30 skott, 15 skott grundskytte och 15 skott figurskytte på 25 meter. Skjutdag 2 bestod av stormgevärstävling med Försvarsmaktens vapen 30 skott i tre skjutställningar på 150 meter. Skjutdag 3 bestod av traditionsgevärs- och traditionspistoltävling där man med gevär sköt 30 skott i tre skjutställningar, d.v.s. 10 skott liggade, 10 skott stående och 10 skott knästående på 150 meter. Med pistol sköts även 30 skott, 15 skott mot skoltavlor och 15 skott mot figurtavlor.

År 2018 ökade antalet skyttetävlingar till fyra, då fältskyttetävlingen på 150 meter med valfritt gevär, d.v.s. den nya skjutdagen 2, kom med. Samtidigt byttes namnet på stormgevärstävlingen till skjutdag 4. I och med coronapandemin ordnades bara en skjutdag 2020 och efter det ökade antalet skjutdagar till fem 2021, då man lade till en prick- och snabbskyttetävling med miniatyr- och militärpistol som gick under namnet "pistoldagen". Tävlingarna fördelades på fem olika tävlingsdagar, av vilka fyra ordnades i Obbnäs och en enligt hävdvunnen praxis på skjutbanan i Raasi.

En reform av reglerna för skjutdagarna förbereddes i Marinreserven rf:s styrelse i slutet av 2022. Målet var att skapa uppdaterade regler som skulle överensstämma med de lagändringar som gällde det frivilliga försvaret och specificera dagarnas innehåll och belöningsförfarande. Stormgevärstävlingen hade skjutits med Försvarsmaktens vapen för sista gången 2018, var-

rin matkalta. Ampumapäivä 2 oli rynnäkkökiväärikilpailu, jossa ammuttiin 30 laukausta kolmiasentokilpailuna 150 metrin matkalta. Ampumapäivä 3 oli perinne kivääri- ja perinnekiväärikilpailu, jossa kiväärillä ammuttiin 30 laukausta kolmiasentokilpailuna eli 10 laukausta makuu-, 10 laukausta pysty- ja 10 laukausta polviasennosta 150 metrin matkalta. Pistoolilla ammuttiin myös 30 laukausta, 15 laukausta koulu- ja 15 laukausta kuviotauluihin.

Vuonna 2018 ampumakilpailujen määrä kasvoi neljään, kun mukaan tuli kenttäammuntakilpailu. Koronapandemian myötä vain yhden ampumakilpailun poikkeusvuodeksi jääneen vuoden 2020 jälkeen ampumapäivien määräksi tuli viisi vuonna 2021. Ampumapäivien sääntöjen uudistamista valmisteltiin Sininen Reservi ry:n hallituksessa loppuvuodesta 2022, jolloin tavoitteena oli luoda vapaaehtoista maanpuolustusta koskevien lakimuutoksien kanssa päivitetty säännöstö, joka tarkensi ampumapäivien sisältöjä sekä palkitsemismenettelyjä. Uusimmassa sääntöesityksessä päivien kilpailut jakautuivat viidelle eri kilpailupäivälle, joista neljä on vakiintuneen

käytännön mukaan järjestetty Upinniemessä, yksi Raasin ampumaradalla.

Ampumapäivien sääntöjen uudistamista valmisteltiin Sininen Reservi ry:n hallituksessa loppuvuodesta 2022, jolloin tavoitteena oli luoda vapaaehtoista maanpuolustusta koskevien lakimuutoksien kanssa päivitetty säännöstö, joka tarkensi ampumapäivien sisältöjä sekä palkitsemismenettelyjä. Rynnäkkökiväärikilpailu oli ammuttu viimeisen kerran Puolustusvoimien aseilla vuonna 2018, jonka jälkeen ampumapäivässä oli siirrytty käyttämään MPK:n aseita. Sääntöuudistuksen tavoitteena oli Jukka Soinin mukaan mahdollistaa myös laajemmin erilaisten henkilökohtaisten kiväärien, kuten kiikari- ja punapistetähtäimillä varustettujen sekä puoliautomaattisten aseiden käyttö. Siinä missä iäkkäimmillä ampujilla on usein kiinnostusta perinne kivääriammuntoihin, erityisesti nuoremman sukupolven ampujien keskuudessa innostus on kohdistunut erilaisiin ammunta-tarkkuutta parantaviin lisätarvikkeisiin sekä puoliautomaattikivääreihin.

Sinisen Reservin ampumapäivien sisällöt (2022)

AMPUMAPÄIVÄ 1

Vapaavalintainen pistooli- ja perinne kiväärikilpailu

Pistoolikilpailu 25 m kaliiperivapaa. Ase voi olla avotähtäinen revolveri tai itselataava kertatulipistooli, ei optisia tai elektronisia tähtäimiä.

- 2 x 5 koelaukausta
- 3 x 5 kilpalaukausta tarkkuusammuntana, yksi minuutti/laukaus
- 1 x 5 koesarja kääntyviin tauluihin, taulut näkyvissä 3 sekuntia ja piilossa 7 sekuntia
- 3 x 5 kilpalaukausta kääntyviin tauluihin

Kuvat 4.21. ja 4.22. Ampumakilpailujen kiertopalkintoja: vasemmalla Merireserviläiskiulu, oikealla Höryyn pyssy Raimo "Höry" Häyrisen käsissä. Kuvat: Jukka Soini ja Tatu Korhonen.

Bilder 4.21. och 4.22. Priser i skyttetävlingarna: t.v. Merireserviläiskiulu, t.h. Höryyn pyssy i händerna på Raimo "Höry" Häyrinen. Bilder: Jukka Soini och Tatu Korhonen.

efter man hade övergått till att använda MPK:s vapen. Syftet med ändringen av reglerna var enligt Jukka Soini att göra det möjligt i större skala att använda olika individuella vapen, såsom gevär med kikä- och rödpunktssikte samt halvautomatiska vapen. Medan äldre skyttar är ofta intresserade av traditionsgevärsskytte är i synnerhet den yngre generationen skyttar intresserade av olika slags tillägsutrustning som förbättrar träffsäkerheten samt halvautomatiska gevär.

Innehållet i Marinreservens skjutdag (2022)

SKJUTDAG 1

Pistoltävling med valfri kaliber och traditionsgevärstävling

Pistoltävling 25 m med valfri kaliber. Vapnet kan vara en revolver med öppet sikte eller en självladdande pistol som skjuter skottvis eld, inga optiska eller elektroniska sikten.

- 2 × 5 provskott
- 3 × 5 tävlingsskott som prickskytte, en minut/skott
- 1 × 5 provserie mot vändande tavlor, tavlorna synliga 3 sekunder och dolda 7 sekunder
- 3 × 5 tävlingsskott mot vändande tavlor

Patruunatarve on n. 45–50 kpl.

Perinne kiväärakilpailu 300 m on alkuperäisen mallin mukainen, avotähtäimin varustettu, pultti- tai suoravetolukkoinen ennen vuotta 1945 suunniteltu sotilaskivääri, ei itselataava tai automaatti. Ampuma-asento makuulta.

- 2 x 5 koelaukausta
- 1 x 15 kilpalaukausta, aikaa 15 min
- 1 x 15 kilpalaukausta, aikaa 15 min

Patruunatarve on n. 40 kpl.

Kilpailussa palkitaan pistoolikilpailun kolme parasta ampujaa ja kolme parasta joukkuetta mitalein. Pistoolikilpailun voittaja saa vuodeksi haltuunsa ”Höyryn Pyssy”-kiertopalkinnon ja paras joukkue ”Merireserviläiskiulu”-kiertopalkinnon. Kiväärakilpailussa palkitaan samoin kolme parasta ampujaa ja kolme parasta joukkuetta mitalein. Kiväärakilpailun voittaja saa vuodeksi haltuunsa kiertopalkinnon, samoin voittajajoukkue. Pistooli- ja kiväärakilpailun parhaan yhteistuloksen ampunut saa lisäksi vuodeksi haltuunsa ”Suomi-kp”-kiertopalkinnon. Voittajat vastaavat nimensä tai joukkueen nimen kaiverruttamisesta palkintoihin.

AMPUMAPÄIVÄ 2

Kenttäammunta 150 m 10 + 10 + 10 laukausta vapaavalintaisella kiväärillä. Aseen sallitut toimintatavat ovat kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli. Tähtäin on vapaavalintainen, esim. kiikari-, punapiste-, diopteri- tai avotähtäin.

Koelaukausten ampumiseen aikaa 10 minuuttia (koelaukausten määrää ei ole rajoitettu)

- 1 x 10 laukausta makuulta, aikaa 2 min
- 1 x 10 laukausta polvelta, aikaa 2 min
- 1 x 10 laukausta pystystä, aikaa 2 min

Kilpailussa palkitaan mitalein kolme parasta ampujaa ja joukkuetta. Kilpailun voittaja saa vuodeksi haltuunsa ”Tatun hylky”-kiertopalkinnon, samoin voittajajoukkue saa kiertopalkinnon. Voittajat vastaavat nimensä kaiverruttamisesta kiertopalkintoihin.

Patronbehovet cirka 45–50 st.

Traditionsgevärstävling 300 m enligt ursprunglig modell, försedd med öppet sikte, bultlås eller rakrepeter, militärt gevär som planerats före 1945, inte självladdande eller automat. Skjutställning liggande.

- 2 × 5 provskott
- 1 × 15 tävlingsskott, tid 15 min
- 1 × 15 tävlingsskott, tid 15 min

Patronbehovet ca 40 st.

I tävlingen belönas de tre bästa skyttarna och tre bästa lagen i pistoltävlingen med medaljer. Segraren i pistoltävlingen får vandringspriset ”Höyryn pyssy” för ett år och det bästa laget får vandringspriset ”Merireserviläiskiulu”. I gevärstävlingen belönas likaså de tre bästa skyttarna och de tre bästa lagen med medaljer. Segraren i gevärstävlingen får vandringspriset för ett år, likaså det vinnande laget. Den som får det bästa totalresultatet i pistol- och gevärstävlingen får dessutom inneha vandringspriset ”Suomi-kp” i ett år. Segrarna ansvarar för att deras namn eller lagets namn ingraveras i priserna.

SKJUTDAG 2

Fältskytte 150 m 10 + 10 + 10 skott med valfritt gevär. Tillåtet funktionssätt skottvis eld, enkelskott med magasin och självladdande enkelskott. Siktet valfritt, t.ex. kikar-, rödpunkts-, diopter- eller öppet sikte.

- Tid för provskott 10 minuter (antalet provskott har inte begränsats)
- 1 × 10 skott liggande, tid 2 min
- 1 × 10 skott knästående, tid 2 min
- 1 × 10 skott stående, tid 2 min

I tävlingen belönas de tre bästa skyttarna och lagen med medaljer. Den som vinner tävlingen får vandringspriset ”Tatun hylky” för ett år, likaså får det segrande laget ett vandringspris. Segrarna ansvarar för att deras namn ingraveras på vandringsprisen.

AMPUMAPÄIVÄ 3

Pistoolipäivänä tarkkuus- ja pika-ammunta pienoys- ja sotilaspistoolilla. Pienospistoolin kaliiperi on .22 ja sotilaspistoolin vähintään 7,65 mm. Sotilaspistooliin kaksi lipasta, ei optisia tai elektronisia tähtäimiä. Kahden käden ote on sallittu, samoin kaukoputken tai kiikarin käyttö.

Pienospistoolikilpailu 25 m

- 2 x 5 koelaukausta
- 3 x 10 kilpalaukausta tarkkuusammuntana, 5 min/sarja
- 1 x 5 koesarja kääntyviin tauluihin, taulut näkyvissä 10 s, jonka aikana ammutaan 5 laukausta
- 2 x 5 kilpalaukausta, 10 s/sarja
- 2 x 5 kilpalaukausta, 8 s/sarja
- 2 x 5 kilpalaukausta, 6 s/sarja

Patruunatarve on n. 75–80 kpl.

Sotilaspistoolikilpailu 25 m

- 2 x 5 koelaukausta
- 3 x 10 kilpalaukausta tarkkuusammuntana, 5 min/sarja
- 1 x 10 koelaukausta kääntyviin tauluihin, taulut näkyvissä 3 s ja piilossa 7 s.
- 3 x 10 kilpalaukausta kääntyviin tauluihin, taulut näkyvissä 3 s ja piilossa 7 s.

Lippaiden lataus 6 + 4 patruunaa. Jokaiseen 3 sekunnin kääntöön ammutaan 2 laukausta, lippaan vaihto kolmannen ja neljännen käännön välissä. Patruunatarve on n. 80 kpl.

Kilpailussa palkitaan mitalein kolme parasta ampujaa ja joukkuetta. Kilpailun voittaja saa vuodeksi haltuunsa kiertopalkinnon, samoin voittajajoukkue. Voittajat vastaajat nimensä kaiveruttamisesta kiertopalkintoihin.

SKJUTDAG 3

Under **pistoldagen** ordnas prick- och snabbskytte med miniatyr- och militärpistol. Miniatyrpistolens kaliber är .22 och militärpistolens minst 7,65 mm. Två magasin i militärpistolen, inga optiska eller elektroniska sikten. Tvåhandsgrepp tillåtet, likaså användning av kikare.

Miniatyrpistoltävling 25 m

- 2 × 5 provskott
- 3 × 10 tävlingsskott som prickskytte, 5 min/serie
- 1 × 5 provskott mot vändande tavlor, tavlorna synliga 10 s, varvid 5 skott skjuts
- 2 × 5 tävlingsskott, 10 s/serie
- 2 × 5 tävlingsskott, 8 s/serie
- 2 × 5 tävlingsskott, 6 s/serie

Patronbehovet ca 75–80 st.

Militärpistoltävling 25 m

- 2 × 5 provskott
- 3 × 10 tävlingsskott som prickskytte, 5 min/serie
- 1 × 10 provskott mot vändande tavlor, tavlorna synliga 3 s och dolda 7 s
- 3 × 10 tävlingsskott mot vändande tavlor, tavlorna synliga 3 s och dolda 7 s.

Magasinen laddas med 6 + 4 patroner. Varje gång tavlan vänder 3 sekunder skjuts 2 skott, magasinet byts mellan tredje och fjärde vändningen. Patronbehovet ca 80 st.

I tävlingen belönas de tre bästa skyttarna och lagen med medaljer. Segraren i tävlingen får ett vandringspris för ett år, likaså det segrande laget. Segrarna ansvarar för att deras namn ingraveras på vandringsprisen.

AMPUMAPÄIVÄ 4

Kivääri- ja pistoolikilpailu

Kiväärikilpailu 150 m. Vapaavalintainen kivääri, sallitut toimintatavat kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli. Ei optisia tai elektronisia tähtäimiä.

- 2 x 5 koelaukausta
- 10 kilpalaukausta makuulta, aikaa 10 min
- 10 kilpalaukausta seisten, aikaa 10 min
- 10 kilpalaukausta polviasennosta, aikaa 10 min

Patruunatarve kilpailussa on n. 40 kpl.

Pistoolikilpailu 25 m Pistooli on muuntelematon sotilaspistooli, kaliiperi vähintään 7,65 mm. Ei optisia tai elektronisia tähtäimiä.

- 2 x 5 koelaukausta
- 3 x 5 kilpalaukausta kouluammuntana, 1 min/laukaus
- 1 x 5 koelaukausta kääntyviin tauluihin, taulut näkyvissä 3 s ja piilossa 7 s
- 3 x 5 kilpalaukausta kääntyviin tauluihin

Patruunatarve kilpailussa on n. 50 kpl.

Kilpailussa palkitaan 3 parasta kivääri- ja pistooliampujaa mitalein. Joukkuekilpailussa lasketaan yhteen pistooli- ja kivääritulokset ja kolme parasta joukkuetta palkitaan mitalein. Pistoolikilpailun voittaja saa vuodeksi haltuunsa ”Eikan Nakaani”-kiertopalkinnon, jonka kaiverrettamisesta voittaja vastaa.

SKJUTDAG 4

Gevärs- och pistoltävling

Gevärstävling 150 m. Valfritt gevär. Tillåtet funktionssätt skottvis eld, enkelskott med magasin och självladdande enkelskott. Inga optiska eller elektroniska sikten.

- 2 × 5 provskott
- 10 tävlingsskott liggande, tid 10 min
- 10 tävlingsskott stående, tid 10 min
- 10 tävlingsskott knästående, tid 10 min

Patronbehov i tävlingen ca 40 st.

Pistoltävling 25 m Pistolen är en omodifierad militärpistol, minst 7,65 mm kaliber. Inga optiska eller elektroniska sikten.

- 2 × 5 provskott
- 3 × 5 tävlingsskott grundskytte, 1 min/skott
- 1 × 5 tävlingsskott mot vändande tavlor, tavlorna synliga 3 s och dolda 7 s
- 3 × 5 tävlingsskott mot vändande tavlor

Patronbehov i tävlingen ca 50 st.

I tävlingen belönas de tre bästa gevärs- och pistolskyttarna med medaljer. I lagtävlingen räknas pistol- och gevärsresultaten ihop och de tre bästa lagen belönas med medaljer. Segraren i pistoltävlingen får vandringspriset "Eikan Nakaani" för ett år, och för graveringen svarar segraren.

AMPUMAPÄIVÄ 5

Kolmiasentokilpailu perinne- tai reserviläiskiväärillä 150 m

Kilpailu ammutaan MPK:n tai Puolustusvoimien reserviläiskiväärillä. Mikäli MPK:n tai Puolustusvoimien aseita ei ole saatavilla, kilpailussa voi ampua perinneviväärillä. Perinnevivääri on alkuperäisen mallin mukainen, avotähtäimin varustettu, pultti- tai suoravetolukkoinen ennen vuotta 1945 suunniteltu sotilaskivääri, ei itselataava tai automaatti. Sininen Reservi ry tiedottaa MPK:n tai Puolustusvoimien kiväärien saatavuudesta erikseen.

- 2–3 x 5 koelaukausta
- 10 kilpalaukausta makuulta, aikaa 10 min
- 10 kilpalaukausta seisten, aikaa 10 min
- 10 kilpalaukausta polvelta, aikaa 10 min

Patruunatarve kilpailussa on n. 40 kpl.

Kilpailussa palkitaan kolme parasta ampujaa ja kolme parasta joukkuetta mitalein. Parhaan tuloksen ampunut saa vuodeksi haltuunsa kiertopalkinnon. Voittaja vastaa nimensä kaiverruttamisesta kiertopalkintoon.

Innostunutta mutta suppeahkoa ampumatoimintaa

Yhteisten ampumatapahtumien järjestäminen on kuulunut Sininen Reservi ry:n toimintaan järjestön alusta alkaen. Tatu Korhosen mukaan ammunta on ollut perinteisenä reserviläistoimintana helppo sisällyttää Sinisen Reservin tapahtumakalenteriin, joskin leimallista tapahtumille on ollut niiden nousu ”ruohonjuuritasolta”: ampumatapahtumien suunnittelu ja toteutus on ollut paikallisten aktiivien vastuulla, ja niiden osallistujajoukko on ollut pitkälti oma tiivis yhteisönsä. Parhaimmillaan tapahtumiin on Jukka Soinin mukaan matkustettu pidempääkin, ja tärkeää ampumapäivissä on ollut mukava tunnelma ja yhteishenki.

Ampumatoiminnan keskeisenä haasteena on Korhosen ja Soinin mukaan ollut se, että ammunnan rooli eri Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistyksissä on varsin erilainen. Joissakin yhdistyksissä ampumatoiminta on hyvin aktiivista ja säännöllistä, jolloin jäsenistöä on myös ollut helppo innostaa mukaan yhteisiin tapahtumiin. Aktiivisimpien yhdistysten omistamat omat laina-aseet ovat samalla tarjonneet ampumamahdollisuuksia myös niille kiinnostuneille, joilla ei ole ollut syystä tai toisesta omaa asetta käytössään. Monien merelisten reserviläisyhdistysten kohdalla ampumatoiminta on kuitenkin ollut niin vähäistä, että yksittäisistä ampujista ole saatu muodostettua joukkueita tai osallistujia on ollut vaikea houkutella matkustamaan pitkien matkojen pää-

SKJUTDAG 5

Tävling i tre skjutställningar med traditions- eller reservistgevär 150 m

Tävlingen skjuts med MPK:s eller Försvarsmaktens reservistgevär. Om MPK:s eller Försvarsmaktens vapen inte finns tillgängliga kan man skjuta med traditionsgevär. Traditionsgeväret är ett militärgevär enligt originalmodellen, med öppet sikte, bultlås eller rakrepeter, tillverkat före 1945, inte självladdande eller automat. Marinreserven rf meddelar separat om MPK:s eller Försvarsmaktens gevär finns att tillgå.

- 2–3 × 5 provskott
- 10 tävlingsskott liggande, tid 10 min
- 10 tävlingsskott stående, tid 10 min
- 10 tävlingsskott knästående, tid 10 min

Patronbehov i tävlingen ca 40 st.

I tävlingen belönas de tre bästa skyttarna och lagen med medaljer. Den som skjutit det bästa resultatet får ett vandringspris för ett år och ansvarar för att namnet ingraveras på vandringspriset.

Inspirerad men begränsad skytteverksamhet

Arrangemanget av gemensamma skytteevenemang har hört till Marinreserven rf:s verksamhet sedan organisationens början. Enligt Tatu Korhonen har skytte som traditionell reservistverksamhet varit lätt att inkludera i Marinreservens händelsekalender, även om det varit kännetecknande för evenemangen att de skapas på gräsrotsnivå: planeringen och genomförandet av skytteevenemang har varit på de lokala aktivas ansvar, och deltagarna har i hög grad har utgjort en egen tät gemenskap. Deltagarna kan ha rest långt för att delta, och det viktigaste i skjutdagarna har varit god stämning och gemenskap.

Den centrala utmaningen i skytteverksamheten är enligt Korhonen och Soini att skyttets roll i Marinreserven rf:s olika medlemsföreningar varierar i hög grad. I en del föreningar är skytteverksamheten mycket aktiv och regelbunden, och då är det lätt att få med medlemmar i gemensamma evenemang. De lånevapen som de mest aktiva föreningarna har tillgång till har samtidigt kunnat erbjuda även intresserade som av en eller annan anledning inte har något eget vapen möjlighet att skjuta. I många marina reservistföreningar är skytteverksamheten så obetydlig att man inte har kunnat bilda lag av enstaka skyttar, eller också har det varit svårt att locka deltagare som bor långt borta att delta. På grund av bristen på deltaga-

Kuva 4.23. Ampumakilpailuihin on osallistuttu vuosien varrella niin siviili- kuin sotilasvarustuksessa. Kuvassa vuoden 2009 ampumapäivän osallistujia katseet tiukasti tähtäimissä. Kuva: Tatu Korhonen.

Bild 4.23. Man har under årens lopp deltagit i skyttetävlingar i såväl civil som militär utrustning. På bilden ses deltagare i skjutdagen 2009 koncentrera sig på siktet. Bild: Tatu Korhonen.

hän. Osallistujien ja järjestäjien puutteen vuoksi Sinisen Reservin ampumatahtumia ei ole järjestetty 2000-luvulla Kaakonkulmalla tai Pohjanmaalla lainkaan. Myös Puolustusvoimien toiminnan lakkauttaminen monelta paikakunnalta on vaikuttanut siihen, ettei sopivia paikkoja tapahtumien järjestämiseen tai asekaluston lainaamiseen ole ollut helposti saatavilla.

Korhonen pitää valitettavana sitä, että sotilaallisesta merkityksestään huolimatta ammunta on jäänyt Sinisen Reservin toimintakentässä varsin vähäiseen rooliin eikä uusia osallistujia ole yrityksistä huolimatta onnistuttu saamaan toivotulla tavalla mukaan ampumatahtumiin. Tapahtumien mainostus on vaatinut erityisesti henkilökohtaista rekrytointia, mikä on työläydellään osaltaan rajoittanut uusien osallistujien houkuttelua. Sininen Reservi ry on myös pyrkinyt madaltamaan tapahtumien osallistumiskynnystä tukemalla kurssimaksuja, joskin taloudellisen tuen vaikutus osallistujamääriin on ollut melko vähäinen. Sininen Reservi ry:n omistukseen ei ole toistaiseksi hankittu omia aseita, joskin vuonna 2022 tehdyssä sääntömuutoksessa tämä mahdollisuus otettiin huomioon.

Tulevaisuuden kehitystyön kannalta Korhonen ja Soini nostavat aiheellisenä kysymyksenä esiin eri maanpuolustusjärjestöjen toiminnan päällekkäi-

syyden: ammuntaa on mahdollista harrastaa runsaasti paitsi Reserviläisurheiluliiton ja MPK:n tapahtumissa, myös monissa paikallisissa reserviläispiireissä ja yhdistyksissä. Ajallisilta päällekkäisyyksiltä ei aina ole voitu välttyä Sinisen Reservin ampumatahtumiakaan suunniteltaessa, ja toisinaan yksittäisiä ampumapäiviä on jouduttu perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Onkin järkevä pohtia, olisiko ampumatahtumia ja niiden vaatimia resursseja mahdollista yhdistää tehokkaammin ja siten karsia päällekkäisten kilpailujen järjestämistä. Toisaalta ampumatahtumien osallistujamäärät ovat päässeet yllättämään myös positiivisesti, ja moni paikalle päätnyt ensikertalainen on innostunut lajista ja löytänyt tiensä ampumapäiviin vuosi toisensa jälkeen. Sinisen Reservin omien kilpailujen järjestämisellä on ollut vapaaehtoisen meripuolustuskentän kannalta myös arvo sinänsä – onhan kyse omasta järjestöstä ja merellisestä osallistujajoukosta.

Vaikka Sinisen Reservin ampumakilpailuihin osallistuneiden määrä on pysynyt jäsenyhdistysten yhteenlaskettuun jäsenmäärään nähden varsin suppeana, osallistujien itsensä keskuudessa ampumatahtumat on kuitenkin otettu ilolla vastaan, ja ampumapäivistä on vuosien varrella muodostunut tärkeitä yhdessäolon hetkiä jaetun harrastuksen parissa. Tulevaisuuden kannalta keskeiseksi kysymykseksi nouseekin uusien, nuorempien ampujien mukaan saaminen kilpailuihin. Samalla ampumatoiminnan mielekkyydestä

re och arrangörer har Marinreserven inte ordnat några skytteevenemang i sydöstra delen av landet eller i Österbotten på 2000-talet. Även det att Försvarsmakten har upphört med sin verksamhet på många orter har gjort att det inte är så lätt att hitta platser där man kan ordna evenemang eller låna vapen.

Korhonen bedömer det som beklagligt att skyttet, trots sin militära betydelse, numera har en obetydlig roll inom Marinreservens verksamhetsfält och att man trots försök inte har lyckats få med nya deltagare till skytteevenemangen på önskat sätt. Reklamen om evenemangen har krävt personlig rekrytering, vilket på grund av arbetsmängden har begränsat möjligheterna att locka med nya deltagare. Marinreserven rf har även strävat efter att sänka tröskeln för deltagande i evenemangen genom att stöda kursavgifterna, även om det ekonomiska stödets inverkan på deltagarantalet har varit rätt obetydligt. Inom Marinreserven rf har man ännu inte skaffat egna vapen; denna möjlighet beaktades dock i den uppdatering av reglerna som gjordes 2022.

Med tanke på det framtida utvecklingsarbetet lyfter Korhonen och Soini som en befogad fråga fram överlappningarna i de olika försvarsorganisationernas verksamhet: det finns goda möjligheter att ägna sig åt skytte vid både Reservisternas idrottsförbund och MPK:s evenemang och därtill inom många lokala reservistkretsar och föreningar. Man har inte alltid kunnat undvika tidsmässiga överlappningar ens under Marinreservens skytteevenemang, och ibland har man varit tvungen att inhibera enskilda

skyttedagar på grund av att deltagarna är för få. Det är alltså klokt att fundera, om det skulle vara möjligt att förena skytteevenemangen och de resurser som de kräver på ett mera effektivt sätt och på så sätt gallra bland de tävlingar som överlappar varandra. Å andra sidan har deltagarantalet i vissa skytteevenemang också överraskat positivt, och många som prövat för första gången har blivit intresserade och kommit till skjutdagarna år efter år. Ordlandet av Marinreservens egna tävlingar har haft ett värde för sig med tanke på det frivilliga sjöförsvarsfältet – det är ju fråga om den egna organisationen och en marin deltagargrupp.

Även om antalet deltagare i Marinreservens skyttetävlingar har varit blygsamt i förhållande till antalet medlemmar i medlemsföreningarna, har deltagarna själv tagit emot skytteevenemangen med glädje, och skjutdagarna har under årens lopp utgjort viktiga stunder av samvaro inom en gemensam hobby. Den centrala frågan med tanke på framtiden är hur man ska få med nya, yngre skyttar i tävlingarna. Samtidigt är det skäl att se till att skytteverksamheten är meningsfull och modern. Detta har man strävat att uppnå genom att komma med idéer om nya skyttegrenar och regeländringar som bättre beaktar olika vapen. Det hör till en fälduglig marinsoldats färdigheter att kunna hantera det egna vapnet och skjuta tillräckligt bra, vilket även i fortsättningen gör skytteverksamheten till en med tanke på Marinreserven rf:s ändamål central verksamhetsform när det gäller att utveckla reservens prestationsförmåga inom sjöförsvaret.

ja ajanmukaisuudesta on syytä pitää huolta, mihin on pyritty muun muassa uusien ampumalajien ideoimisella sekä paremmin erilaiset aseet huomioivilla sääntömuutoksilla. Henkilökohtaisen aseiden käsittely ja riittävä ampu-

mataito kuuluu kenttäkelpoisen merisotilaan osaamiseen, mikä tekee siitä vastaisuudessakin Sininen Reservi ry:n tarkoituksenaan kannalta keskeisen toimintamuodon meripuolustuksen reservin suorituskäytännön kehittämiseen.

4.4. Meritaitokilpailu merisotilaallisia taitoja mittaamassa

Meripuolustuksen reserviläiset ovat kautta vuosikymmenten ottaneet toisistaan mittaa merisotilaallisissa taidoissa. Meritaitokilpailun nimeä kantavia kilpailuja on järjestetty 1950-luvulta alkaen niin kansallisesti kuin Pohjoismaiden välillä. Sininen Reservi ry:n järjestelyvastaavalle reservin merikilpailut siirtyivät Reserviläisurheiluliitolta asteittain vuosina 2013–2015.

Tausta reservin meriupseereiden kilpailutoiminnassa

Merisotilaallisia tietoja ja taitoja mittaavilla kilpailuilla on vapaaehtoisen meripuolustuksen parissa pitkät perinteet. Suomessa reserviläiset ovat mitelleet merisotilaallisissa taidoissa vuodesta 1953 alkaen, jolloin järjestettiin ensimmäiset Pohjoismaiset Merikilpailut Pirttisaaren alueella Helsingin itäpuolella. Tuolloin kilpailuun osallistui neljä joukkuetta, joista kaksi edustivat silloisen Helsingin Reserviupseerikerhon Meriosastoa (nyk. Helsingin Reserviupseerit ry, joka on yksi Sininen Reservi ry:n perustajajäsenistä), toiset kaksi ruotsalaisia yhdistyksiä. Pohjoismaiset merikilpailut järjestettiin aluksi vuosittain, vuodesta 1956 alkaen joka toinen vuosi Suomessa, Ruotsissa tai Norjassa. Tanska liittyi mukaan kilpailuyhteisöön vuonna 1987.

Vuonna 1956 Suomen Reserviupseeriliitto järjesti pohjoismaisen kilpailun ohella kotimaisen meritaitokilpailun Raumalla, joskin ensimmäinen kansallinen koekilpailu oli toteutettu jo paria vuotta aiemmin pohjoismaisen kilpailun harjoituskisana. Reservin aliupseerit ottivat ensimmäisen kerran osaa merikilpailuihin vuonna 1959, aluksi omassa sarjassaan. Vuosina 1964 ja 1965 kilpailussa kokeiltiin sekajoukkueita, joihin osallistui kaksi upseeria ja kaksi aliupseeria. Vuodesta 1976 alkaen kilpailut siirtyivät joulukuussa 1970 perustetun Reserviläisurheiluliiton järjestämisvastaavalle, jolloin myös upseeri- ja aliupseeritaustaiset joukkueet alkoivat kilpailla samassa sarjassa.

Kotimaisilla ja Pohjoismaiden välisillä merimestaruuskilpailuilla oli tiivis yhteys paitsi järjestelyiden, myös harjoittelumahdollisuuksien suhteen. Kotimaiset meritaitokilpailut toimivat harjoitus- ja karsintatilaisuuksina pohjoismaisille kilpaluille, ja vuosittain parhaiten menestyneet joukkueet valittiin edustamaan Suomea Pohjoismaiden kilpaluissa. Karsintakilpailut osoittivat, että edustusjoukkueeseen pääsy edellytti monivuotista yrittämistä – ei riittänyt, että henkilökohtaiset taidot olivat kohdallaan, vaan joukkueen oli tärkeä kyetä toimimaan menestyksekkäästi yhdessä. Riittävästä vaihtuvuudesta huolehdittiin Suomen karsinnoissa käytössä olleella karanteenisäännöllä, jonka perusteella sama kilpailija sai osallistua enintään kahteen peräkkäiseen kilpailuun.

4.4. Den marina tävlingen som mätare för sjömilitära färdigheter

Reservisterna inom sjöförsvaret har under decennier tävlat mot varandra i sjömilitära färdigheter. Tävlingar som går under namnet Meritaitokilpailu har ordnats sedan 1950-talet såväl nationellt som mellan de nordiska länderna. Den marina tävlingen för reservister övergick gradvis på Marinreserven rf:s organisationsansvar åren 2014–2015.

Bakgrunden till tävlingsverksamheten mellan marinofficerare i reserven

Tävlingar som mäter sjömilitära kunskaper och färdigheter har långa traditioner inom det frivilliga försvaret. I Finland har reservisterna mätt sina krafter i sjömilitära färdigheter sedan 1953, då den första nordiska marina tävlingen ordnades på området kring Pöytä, öster om Helsingfors. Då deltog fyra lag i tävlingen, av vilka två representerade sjöavdelningen från dåvarande Helsingin Reserviupseerikerhon Meriosasto (nuv. Helsingin Reservimeriupseerit ry, som är en av Marinreserven rf:s grundläggande medlemmar), medan de övriga två var svenska föreningar. Den nordiska marina tävlingen ordnades först varje år, men från och med 1956 växelsvis i Finland, Sverige eller Norge. Danmark kom med i tävlingsgemenskapen 1987.

År 1956 ordnade Finlands Reservofficersförbund vid sidan av den nordiska tävlingen en nationell marin tävling i Raumo, även om det första nationella försöket hade gjorts redan två år tidigare som en övningstävling inför den nordiska. Reservunderofficerarna deltog för första gången i den marina tävlingen 1959, först i sin egen serie. Åren 1964 och 1965 gjorde man ett försök med blandade lag, med två officerare och två underofficerare. Från och med 1976 övergick ansvaret för tävlingen till Reservisternas idrottsförbund, varvid även lag med officers- och underofficersbakgrund började tävla i samma serie.

Kontakten mellan de nationella och nordiska marina tävlingarna var intensiv både när det gällde arrangemangen och i fråga om övningsmöjligheterna. De nationella marina tävlingarna fungerade som övnings- och uttagningstävlingar för de nordiska tävlingarna, och de lag som klarade sig bäst det året valdes att representera Finland i de nordiska tävlingarna. Uttagningstävlingarna visade att man måste träna många år för att ta sig till representationslaget – det räckte inte att de personliga färdigheterna var bra, utan det var viktigt att hela laget kunde tävla framgångsrikt tillsammans. En tillräcklig omsättning tryggades genom de karantänsregler som användes i uttagningarna i Finland, enligt vilka samma tävlande fick delta i högst två tävlingar i följd.

Pohjoismaiset merikilpailut vuonna 2003 Helsingissä

Vuonna 2003 kisanäyttämönä oli Helsingin vilkasliikenteinen ja vaativa vesialue sekä Merisotakoulu Suomenlinnassa. 50-vuotisjuhlakilpailuissa koettiin uudistus, kun ensimmäistä kertaa käytettiin virallisena kilpailukielenä englantia.

Torstaiaamuna 11.9.2003 marssivat komeasti muodossa koko kilpailuorganisaatio ja kilpailujoukkueet Kai Masalinin johdolla Merisotakoululta sillan yli päälaiturille avajaisiin. Kello 0900 alkoi juhlallinen avajais-tilaisuus. Kavaijipukuiset rivistöt olivat komeat, poliisien soittokunta soitti, kansallisliput nostettiin ja kont-ra-amiraali Pertti Malmberg avasi kilpailut. Avajaisten jälkeen kilpailun johtaja Ilkka Jänntti piti joukkueille turvainfon, jossa alkajaisiksi arvottiin kilpailujärjestys, ja jonka jälkeen joukkueet saivat tutustua kilpailuvä-lineisiin. Puolet joukkueista lähti ampumaradoille ja puolet merelle. Neljä joukkuetta kerrallaan kierteli Jur-moilla Suomenlinnan eteläpuolisilla lähivesillä tunnin ajan.

Merivoimien tuki oli ehdoton edellytys kilpailun järjestämiselle. Ilman sen kilpailu- ja kuljetusaluksia, am-pumaratoja ja aseita, majoitustiloja ja muonitusta sekä muuta kalustoa olisi kansainvälisen tason kilpailua ollut mahdotonta järjestää. Merivoimat saattoi laskea saamapuolelleen kilpailun pr-arvon, jota osallistujat veivät kotimaihinsa. Muissa Pohjoismaissahan reserviupseerit olivat paljon lähempänä vakinaisia puolustus-voimia kodinturvajärjestelmän kautta.

Jokaisesta pohjoismaasta tuli siten kaksi kilpailujoukkuetta varamiehineen, joukkueen johtoa, tuomariston jäseniä ym., yhteensä 13–15 hen-gen delegaatio. Joukkueen muodostivat päällikkö, navigaattori, ruorimies sekä viestimies ja joukkueiden osaamistaso oli korkea.

Varsinaisen kilpailun meriosuus alkoi perjantaina 14.9. erillisellä reitin valmistelulla Merisotakoulussa luokkahuoneessa. Siitä jatkettiin päivä-ja yösuuksilla, joissa oli erittäin vaativia merimiestaitoja mittaavia tehtäviä – navigointi, lippu- ja vilkkuviestit, oikeiden viestiasemien löytämistä, mies yli laidan -tilanteita useaan kertaan, paikannusta, vastaan tulevan veneen nopeuden arviointia tutkalla, planetaariossa tähtikuvioiden tun-nistamista ja jollasoutu. Lisään kilpailutuloksia odotellessa kilpailtiin sekoitetuin joukkuein Dragon-melontakilpailuissa.

Rynnäkkökiväärillä ammuttiin Santahaminassa 150 metrin radalla samanlainen kilpailu kuin Sinisen Reservin mestaruuskilpailuissa oli tuolloin ta-pana. Ensin 10 laukausta makuulta, sitten 10 polvelta lopuksi 10 pystystä. Ulkomaiset joukkueet omaksuivat nopeasti rynnäkkökiväärin ominaispiirteet ja ampuivat keskimäärin paremmin kuin suomalaiset heti ensimmäisessä kilpailussaan. Pistooliradalla ammuttiin 2 x 14 laukausta kääntyviin taulu.

Den nordiska marina tävlingen i Helsingfors 2003

År 2003 utgjorde Helsingfors livligt trafikerade och krävande vattenområde samt Sjökrigsskolan på Sveaborg skådeplats för tävlingen. Under 50-årsjubileumstävlingen fick man uppleva en förändring, då man för första gången använde engelska som officiellt tävlingspråk.

På torsdag morgon 11.9.2003 marscherade hela tävlingsorganisationen och de tävlande lagen ståtligt under ledning av Kai Masalin från Sjökrigsskolan över bron till öppningsceremonierna på huvudbryggan. De högtidliga ceremonierna inleddes kl. 09.00. Leden med kavajklädda deltagare var stiliga, polisens musikkår spelade, nationsflaggorna hissades och konteramiral Pertti Malmberg öppnade tävlingen. Efter öppningen berättade tävlingsledaren Ilkka Jäntti lagen om säkerheten, och först lottades tävlingsordningen, varefter deltagarna fick bekanta sig med tävlingsredskapen. Hälften av lagen åkte till skjutbanan och hälften ut på havet. Fyra lag åt gången cirkulerade med Jurmo-båtar på närvattnen söder om Sveaborg i en timme.

Stödet från Marinens sida var en absolut förutsättning för att tävlingen skulle kunna ordnas. Utan dess tävlings- och transportbåtar, skjutbanor och vapen, inkvarteringsutrymmen och förplägnad hade det varit omöjligt att ordna en internationell tävling. Marinen kunde räkna med det PR-värde som deltagarna tog med sig till sitt hemland. I de övriga nordiska länderna stod reservofficerarna tack vare hemvärnssystemet mycket närmare den ordinarie försvarsmakten.

Från varje nordiskt land kom således två tävlingslag jämte reserver, lagledningen, domare etc., totalt en delegation om 13–15 personer. Laget bestod av en chef, navigatör, rorsman och signalman, och lagens kompetensnivå var hög.

Den egentliga tävlingens sjöandel började fredag 14.9 med särskilda rutförberedelser i Sjökrigsskolans klassrum. Därifrån fortsatte man med dag- och nattandelar, som innehöll synnerligen krävande uppgifter som mätte sjömansfärdigheterna – navigering, flagg- och blinkmeddelanden, att hitta rätt signalstationer, man över bord flera gånger, lägesbestämning, bedömning av mötande båts hastighet med radar, identifiering av stjärnbilder i planetariet samt jollerodd. Medan man väntade på resultaten tävlade man därtill med blandade lag i en Dragon-paddlingstävling.

Med stormgevär sköt man på 150-metersbanan i Sandhamn en likadan tävling som man då brukade ha med i Marinreservens mästerskaps-tävlingar. Först 10 skott liggande, sedan 10 knästående och slutligen 10 stående. De utländska lagen tog snabbt till sig stormgevärets särdrag och sköt i genomsnitt bättre än finländarna genast i sin första tävling.

Det allmänna målet var en mångsidig tävling, genom vars talrika praktiska uppgifter man sökte det bästa laget. Vid sidan av att målet uppnåddes fick deltagarna en bra uppfattning om tävlingen i Helsingfors och intresse att delta i följande tävling i Sverige.

Källa: Reima Mäkeläinens text i Rannikon Puolustaja 1/2004 (sammanfattning).

Yleisenä tavoitteena oli monipuolinen kilpailu, jossa runsailla käytännön tehtävillä etsittiin paras joukkue. Tavoitteen saavuttamisen ohella mukana olleille jäi hyvä mielikuva Helsingin kilpailuista sekä halu osallistua kahden vuoden päästä seuraavaan kisaan Ruotsissa.

Lähde: Reima Mäkeläisen kirjoitus Rannikon Puolustaja -lehden numerossa 1/2004 (lyhennelmä)

Kilpailuperinteen uudelleen elvyttäminen 2010-luvulla

Reserviläisurheiluliiton merikilpailuja järjestettiin vuodesta 1976 pitkälle 2010-luvulle. Kilpailut eivät toteutuneet vuosittain, mutta jatkuvuudesta huolehdittiin niin, että kilpailu säilyi osana vapaaehtoista meripuolustustoimintaa ja useiden Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten vakiintuneena toiminta-

muotona. Vuoden 2009 tapahtuman jälkeen kilpailu jäi pidemmälle tauolle, jona aikana syntyi tarve kehittää ja muokata kilpailun sisältöä. Reserviläisurheiluliitto ry, Sininen Reservi ry ja MPK:n Meripuolustuspiiri esittelivät uuden kilpailukonseptin Merivoimien esikuntapäällikölle, lippueamiraali **Veijo Taipalukselle** Turussa syyskuussa 2012. Tämän esittelyn pohjalta Merivoimien esikunta päätti tukea kilpailun toteutusta Merisotakoululla vuonna 2013.

Merikilpailut vuonna 2009

ResUL:n Merikilpailut järjestettiin vuonna 2009 Helsingissä 4.–5. syyskuuta. Joukkueita osallistui neljä: kaksi joukkuetta Rauman reserviupseerikerhosta, Turun Reservimeriupseerit, Tampereen Reserviupseerikerhon meriosasto ja Helsingistä Merireserviläiset. Järjestelyvastuu oli Helsingin Reservimeriupseereilla, josta kilpailun johtajina toimivat Erik Westerinen ja Antti Jäntti. Kilpailun ylituomarina toimi Pertti Pastinen ja tuomareina Eero Karuvaara Reserviläisliitosta ja Kimmo Rautanen Tampereen Reserviupseereista.

Kilpailun ydin oli yö- ja päivänavigointi, joissa joukkueen tuli reittikuvauksen perusteella laskea vain kelloa, kompassia ja taskulaskinta apuna käyttäen annettu reitti ja ajaa se optisen navigoinnin perusteella. Reitin varrella joukkueen tuli havainnoida merkkipoijuja, vastaanottaa ja tulkita lippuja vilkkuviestejä sekä ratkoa erilaisia merenkulullisia lisätehtäviä. Kilpailualuksina käytettiin noin 10 metrisiä uppoumarunkoisia, akselivetoisia aluksia. Jokaisella aluksella oli nelihenkisen joukkueen lisäksi aluksen omistaja ja kilpailujoukkueen valvoja varmistamassa turvallisuutta ja arvioimassa joukkueen suoritusta. Päiväkilpailuun kuului pistooliammunta Töölön ampumaradalla. Ammuntojen lisäksi siihen kuului leikkimielinen

Återupplivning av tävlingstraditionerna på 2010-talet

Reservisternas idrottsförbunds marina tävlingar ordnades fr.o.m. 1976 till långt in på 2010-talet. Tävlingarna realiserades inte varje år, men man såg till kontinuiteten så att tävlingen förblev en del av den frivilliga sjöförsvarsverksamheten och som en etablerad verksamhetsform inom Marinreserven rf:s

medlemsföreningar. Efter 2009 års tävling inföll en längre paus, under vilken det uppstod ett behov av att utveckla och uppdatera tävlingsinnehållet. Reservisternas idrottsförbund rf, Marinreserven och MPK:s Sjöförsvarsdistrikt presenterade det nya tävlingskonceptet för stabschefen för Marinen, flottil-jamiral **Veijo Taipalus** i Åbo i september 2012. Utifrån detta förslag beslöt Marinstaben att stöda genomförandet av tävlingen vid Sjökrigsskolan 2013.

Den marina tävlingen 2009

Reservisternas idrottsförbunds marina tävling ordnades 2009 i Helsingfors 4–5.9. Fyra lag deltog: två från Rauman reserviupseerikerho, Turun Reservimeriupseerit, Tampereen Reserviupseerikerhon meriosasto, och Sjöreservister från Helsingfors. För arrangemangen ansvarade Helsingin Reservimeriupseerit, från vilken Erik Westerinen och Antti Jäntti fungerade som tävlingsledare. Som överdomare fungerade Pertti Pastinen från Helsingin Reservimeriupseerit och som domare Eero Karuvaara från Sjöreservister och Kimmo Rautanen från Tampereen Reserviupseerit.

Kärnan i tävlingen utgjordes av natt- och dagnavigering; laget skulle utgående från ruttbeskrivningen räkna ut den givna rutten med hjälp av klocka, kompass och miniräknare och köra den enligt optisk navigation. Längs rutten skulle laget ge akt på markörbojar, ta emot och tolka flaggor och blinkmeddelanden samt lösa olika tilläggsuppgifter med sjöfartstema. Som tävlingsbåtar hade man cirka 10 m långa axeldrivna båtar med displacementskrov. Ombord på varje båt fanns förutom fyrapersonerslaget även båtens ägare och tävlingslagets övervakare som tryggade säkerheten och bedömde lagets prestation. Till dagtävlingen hörde pistolskytte på Tölö skjutbana. Dessutom hade man en lekfull stadsorientering då lagen återvände från Tölö till Sjökrigsskolan på Sveaborg, som fungerade som bas för tävlingen. Tävlingen gick av stapeln i ett huvudsakligen vackert höstväder och de cirka två timmar långa tävlingsrutterna gick längs kusten utanför Helsingfors mellan Drumsö och Sandhamn.

För planeringen och genomförandet av den uppdaterade tävlingen svarade en arbetsgrupp som hade bildats av marintävlingskommittén vid Reservisternas idrottsförbund. Största delen av funktionärerna var med-

lemmar i Marinreserven rf:s medlemsföreningar. Evenemanget ordnades i vid Sjökrigsskolan på Sveaborg och i Sandhamn 27–28.9.2013, varvid **Mika Kuutti** fungerade som tävlingsledare och **Oskari Huiskala** som banmäs-

kaupunkisuunnistus joukkueiden palatessa Töölöstä Suomenlinnaan Merisotakouluun, joka toimi kilpailun tukikohtana. Kilpailu toteutui pääosin kauniissa syyssäässä ja kilpailureitit olivat noin parin tunnin mittaisia kulkien Helsingin edustalla Lauttasaaren ja Santahaminan välillä.

Uusimuotoisen kilpailun suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi Reserviläisurheiluliiton Merikilpailutoimikunnasta muodostettu työryhmä. Valtaosa kilpailun toimitsijoista oli Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistysten jäseniä. Tapahtuma järjestettiin Merisotakoulussa Suomenlinnassa ja Santahaminassa 27.–28.9.2013, jolloin kilpailun johtajana toimi **Mika Kuutti** ja ratamestarina **Oskari Huiskala**. Vuoden 2013 merikilpailun suojelija, Merivoimien komentaja kontra-amiraali **Veli-Jukka Pennala** nosti lähettämässään tervehdyksessä esiin meritaitokilpailujen pitkän perinteen. Pennalan mukaan kilpailu piti oivalla tavalla yllä reservin suorituskykyä, ja siinä harjoitellut taidot sopisivat erinomaisesti Merivoimien reservin osamiskarttaan. Pennalan ajatuksista nousee kuva, että meritaitokilpailussa suoritettavat tehtävät olisivat lähellä kertausharjoitukseen käsketyin ottoaluksen miehistön kalustoon tutustumista ja ensimmäiseen tehtävään harjaantumista.

Uusitusssa meritaitokilpailussa neljä joukkuetta kilpaili merisotilaallisissa merenkulku-, rasti- ja ammutatehtävissä. Tiivis kilpailu onnistui hyvin, sekä joukkueet että toimitsijat olivat tyytyväisiä. Tapahtuman ajan toimitsijoita oli tehtävissä yhteensä 14 henkilöä. Lisäksi mukana oli suunnittelun ja kilpailun aikana myös yhdeksän palkattuun henkilökuntaan kuuluvaa ja viisi varusmiestä. Ilman Merivoimien ja Merisotakoulun merkittävää tukea ei kisoja olisi voitu toteuttaa. Erinomaiset kilpailujoukkueet ja toimitsijat palauttivat 60-vuotiaan kilpailuperinteen takaisin arvoiseensa asemaan, ja

kilpailulle lisänäkyvyyttä toi Puolustusvoimien tuottama combat camera -video, joka julkaistiin videopalvelu YouTubessa.

Merikilpailut Sininen Reservi ry:n järjestämistä vuodelle

Vuonna 2015 vastuu Meritaitokilpailun järjestämisestä siirtyi kokonaan Sininen Reservi ry:lle, joskin järjestö oli ollut mukana osajärjestelijän roolissa jo kahta vuotta aiemmin. Järjestelyvastuun siirron yhteydessä myös kilpailun ja tehtävien sisältöä päivitettiin: nyt uusina aiheina tulivat mukaan meri-VHF radioliikennöinti, koneopin käytäntö ja maavoimien karttatyöskentely. Aikaisemmista tehtäväalueista olivat edelleen mukana ensiapu, ammunta, reittisuunnittelu, merenkulkutehtävä aluksella ja hätämerkinanto. Osa tehtävistä toteutettiin rasteina ja osa kirjallisina tehtävinä. Merellä aluksilla suoritettava yökilpailu jätettiin aikaisempien kilpailujen palautteiden pohjalta pois. Kilpailujoukkueeseen kuului uudistetussa kilpailussa kolme henkilöä aikaisemman neljän sijaan. Kilpailun suunnittelussa ja toteutuksessa oli mukana 14 henkilöä, mukaan lukien Merisotakoulun edustaja. Suunnitteluryhmään kuuluivat **Henri Havulinna**, **Kai-Verner Kaksonen** ja Mika Kuutti.

Kilpailu järjestettiin MPK:n Meripuolustuspiirin kurssina Merisotakoululla Suomenlinnassa syyskuun puolivälissä. Suunnitteluryhmä ja toimihenkilöt aloitivat tapahtuman valmistelut perjantaina. Joukkueilla oli mahdollisuus tutustua

tare. Beskyddaren för 2013 års marintävling, kommandören för Marinen **Veli-Jukka Pennala** tog i sin hälsning upp tävlingens långa traditioner. Enligt Pennala upprätthöll tävlingen reservens prestationsförmåga och de färdigheter som övades där skulle lämpa sig väl som karta över vad Marinens reserv borde kunna. Pennalas tankar ger bilden att de uppgifter som utförs i den marina tävlingen skulle ha mycket gemensamt med situationen där besättningen på en rekvirerad båt som beordrats till en repetitionsövning bekantar sig med båten och övar sig inför den första uppgiften.

I den förnyade tävlingen tävlade fyra lag i sjömilitära sjöfartsuppgifter, uppgifter vid kontroller och skytteuppgifter. Den komprimerade tävlingen lyckades väl; både lagen och funktionärerna var nöjda. Under evenemanget var antalet funktionärer totalt 14. Dessutom deltog nio till den avlönade personalen hörande och fem beväringar i planeringen och under tävlingen. Utan det avsevärda stödet från Marinens och Sjökrigsskolans sida hade man inte kunnat genomföra tävlingen. De utmärkta tävlingslagen och funktionärerna återgav den 60-åriga tävlingstraditionen den ställning den gjort sig förtjänt av, och den *combat camera*-video som Försvarsmakten publicerade på YouTube gav tävlingen ytterligare synlighet.

Ansvaret för den marina tävlingen övergick till Marinreserven

År 2015 överfördes ansvaret för ordnandet av de marina tävlingarna i sin helhet på Marinreserven rf, även om organisationen hade varit med som delarrangör redan två år tidigare. I och med att ansvaret för arrangemangen övergick uppdaterades även tävlings- och uppgiftsinnehållet: nu kom sjö-VHF-radiotrafikering, maskinlära i praktiken och kartarbete inom armén

med in i bilden. Av de tidigare uppgiftsområdena kvarstod första hjälpen, skytte, ruttplanering, sjöfartsuppgift på fartyg samt nödsignalering. En del av uppgifterna utfördes vid kontroller och en del som skriftliga uppgifter. Natttävlingen till sjöss lämnades bort enligt responsen från tidigare övningar. Till tävlingslaget hörde i den förnyade tävlingen tre i stället för tidigare fyra personer. I planeringen och genomförandet av tävlingen deltog 14 personer, inklusive en representant för Sjökrigsskolan. Till planeringsgruppen hörde **Henri Havulinna**, **Kai-Verner Kaksonen** och Mika Kuutti.

Tävlingen ordnades som en kurs inom ramen för MPK:s Sjödistrikts verksamhet vid Sjökrigsskolan på Sveaborg i mitten av september. Planeringsgruppen och funktionärerna inledde förberedelserna på fredagen. Lagen hade möjlighet att bekanta sig med fartygen redan på fredag kväll, men för deltagarna började evenemanget på lördag morgon och upphörde på kvällen. Tre lag tävlade i sjömilitära sjöfartsuppgifter, uppgifter vid kontroller samt skytteuppgifter. Som tävlingsfartyg fungerade MPK:s fortbåtar m/s Kuivasaari och m/s Lavansaari. Även gillesbåten m/s Kilstar deltog.

Den följande marina tävlingen ordnades på Sveaborg som endagstävling i september 2017 (16.9.) och som en tvådagars tävling i september 2018 (14–15.9). Som tävlingsbåtar fungerade i likhet med 2015 fortbåtarna Kuivasaari och Lavansaari. Som tävlingsledare fungerade 2017 Henri Havulinna, 2018 i planeringsskedet **Markku Kaasalainen** och under själva tävlingen Mika Kuutti. Om tävlingsarrangemangens omfattning berättar i ljuset av antalet deltagare det, att till exempel under tävlingen 2018 var antalet funktionärer t.o.m. 23, medan antalet tävlande var bara 15. Den marina tävlingen var tänkt att ordnas även i september 2019, men man blev tvungen att inhibera evenemanget på grund av det låga deltagarantalet.

År 2020 ordnades tävlingen igen vid Sjökrigsskolan 12.9.2020.

aluksiin jo perjantai iltana, mutta osallistujille tapahtuma varsinaisesti alkoi lauantai- aamuna ja päättyi illalla. Kolme joukkuetta kilpaili merisotilaallisissa merenkulku-, rasti- ja ammutatehtävissä. Kilpailuluksina toimivat MPK:n linnakeveneet m/s Kuivasaari ja m/s Lavansaari. Mukana oli myös kiltavene m/s Kiltstar.

Seuraavat meritaitokilpailut järjestettiin Suomenlinnassa syyskuussa 2017 yksipäiväisenä (16.9.) ja syyskuussa 2018 kaksipäiväisenä (14.–15.9.). Kilpailun aluksina toimivat vuoden 2015 tapaan linnakeveneet Kuivasaari ja Lavansaari. Kilpailun johtajana toimi vuonna 2017 Henri Havulinna, vuonna 2018 suunnitteluvaiheessa **Markku Kaasalainen** ja itse kilpailun aikana Mika Kuutti. Kilpailujärjestelyiden laajuudesta kertoo osallistujamäärien valossa se, että esimerkiksi vuonna 2018 kilpailussa mukana olleita toimihenkilöitä oli jopa 23, kun itse kilpailijoita oli vain 15. Meritaitokilpailu oli suunniteltu järjestettäväksi Suomenlinnassa myös syyskuussa 2019, mutta tapahtuma jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Vuonna 2020 kilpailu toteutui jälleen Merisotakoululla lauantaina 12.9.2020. MPK:n Meripuolustuspiirin kurssina toteutettu tapahtuma jouduttiin vallitsevan koronatilanteen vuoksi lyhentämään yhden päivän mittaiseksi. Kilpailuun oli ilmoittautunut neljä joukkuetta, mutta sairastapauksien ja peruutusten vuoksi kaksi joukkuetta jäi pois. Viime hetkessä onnistuttiin kuitenkin muodostamaan kolmas yhteisjoukkue linnakevene Lavansaaren käyttäjäyhteisöstä, jonka muodostivat Helsingin Reservimurto ry, Merireserviläiset ry ja Pelikaanikilta ry. Muut kaksi joukkuetta olivat Nylands Brigads Gille rf:stä. Vuonna 2021 koronatilanne puolestaan esti monien muiden tapahtumien tavoin meritaitokilpailun järjestämisen kokonaan.

Meritaitokilpailulle tilausta myös vastaisuudessa

Sininen Reservi ry:n 25-vuotisjuhlavuodelle suunniteltiin pidettäväksi meritaitokilpailu, mutta järjestön hallitus teki loppukeväällä 2022 päätöksen kilpailun perumisesta. Peruutuksen taustalla oli sekä sopivan järjestelytoimikunnan puute että itse järjestelyiden viipyminen alkutekijöissään. Hallituksessa heräsi lisäksi huolta siitä, olivatko perinteisen kilpailun sisällöt kaikilta osin ajan tasalla verrattuna Puolustusvoimien ja MPK:n toteuttamiin laajoihin koulutus uudistuksiin. Kilpailun perumisella päätettiin ottaa aikaisä, keskittyä juhlavuoden muihin tapahtumiin ja panostaa laadukkaaseen kilpailutapahtuman järjestämiseen seuraavana vuonna.

Vaikka meritaitokilpailut ovat kuuluneet Sininen Reservi ry:n organisoimana toimintamuotona järjestön toimintaan verraten lyhyen aikaa, itse kilpailutoiminnalla on pitkät juuret vapaaehtoisen meripuolustuskentän toiminnassa. Yhdessä erilaisten ampumatapahtumien kanssa merikilpailuilla on ollut oma osansa meripuolustuskentän joukkuehengen kasvattajina sekä merisotilaallisten tietojen ja taitojen kehittäjinä. Yhteydet muihin Pohjoismaihin ovat myös lisänneet reserviläisten keskinäistä kanssakäymistä ja auttaneet verkostojen muodostamisessa jo pitkään ennen Suomen sotilaallisen harjoitustoiminnan kansainvälistymistä.

Pysyäkseen ajanmukaisina meritaitokilpailujen sääntöjä ja toteutustapoja on tarkasteltava suhteessa Puolustusvoimien ja MPK:n koulutussisältöihin. Koulutuksessa lisääntynyt teknologian käyttö mahdollistaa muun muassa ekoaseiden ja simulaattoreiden hyödyntämisen kilpailuissa, joskin käytännön suoritteilla on edelleen tärkeä merkitys reserviläisten osaamisen kannalta. Kuten monien muiden vapaaehtoisen meripuolustuskentän tapahtumien kohdalla, myös meritaitokilpailujen riskinä ovat paisuvat jär-

Evenemanget, som ordnades som kurs i MPK:s Sjödistrikts regi, var man på grund av coronaläget tvungen att förkorta till en dag. Till tävlingen hade fyra lag anmält sig, men på grund av sjukdomsfall och återbud blev två lag borta. I sista stund lyckades man bilda ett gemensamt lag bland användarna av fortbåten Lavansaari, och det bildades av Helsingin Reservimeriupseerit ry, Sjöreservister rf och Pelikaanikilta ry. De två övriga lagen var från Nylands Brigads Gille rf. År 2021 hindrade coronaläget helt ordnandet av den marina tävlingen på samma sätt som i fråga om många andra evenemang.

Den marina tävlingen behövs även i framtiden

Man hade planerat att ha en marin tävling under Marinreserven rf:s 25-årsjubileumsår, men styrelsen fattade i slutet av våren 2022 beslutet att inhibera tävlingen. Orsaken var bristen på en lämplig arrangörskommitté och att själva arrangemangen fortfarande var i inledningsskedet. Inom styrelsen var man dessutom bekymrad om huruvida innehållet i den traditionella tävlingen till alla delar var uppdaterade i jämförelse med de stora utbildningsreformerna som hade genomförts inom Försvarsmakten och Försvarsutbildningsföreningen. Genom att inhibera tävlingen ville man ta time-out, koncentrera sig på de övriga evenemangen under jubileumsåret och satsa på ett tävlingsevenemang av hög kvalitet följande år.

Även om de marina tävlingarna hade organiserats av Marinreserven rf under en relativt kort tid jämfört med den tid som organisationen va-

rit verksam har själva tävlingsverksamheten långa rötter inom det frivilliga sjöförsvarsfältets verksamhet. Tillsammans med olika skytteevenemang har de marina tävlingarna haft sin egen andel i att skapa laganda inom sjöförsvarsfältet och utveckla de sjömilitära kunskaperna och färdigheter. Kontakterna till de övriga nordiska länderna har också ökat umgänget mellan reservisterna och bidragit till att skapa nätverk redan långt innan Finlands militära övningsverksamhet blivit internationell.

För att vara uppdaterade måste reglerna för den marina tävlingen ses över i förhållande till Försvarsmaktens och Försvarsutbildningsföreningens utbildningsinnehåll. Den ökade användningen av teknologi i utbildningen gör det möjligt att använda ekovapen och simulatorer i tävlingarna, även om praktiska utföranden fortfarande är viktiga med tanke på reservisternas kunnande. Såsom inom många andra evenemang inom det frivilliga sjöförsvarsfältet är risken i fråga om den marina tävlingen att arrangemangen blir allt större, vilket gör att ”nyttoförhållandet” mellan deltagarna och arrangörerna inte nödvändigtvis är ändamålsenligt. Även om det behövs mycket folk till tävlingar förefaller satsningarna ändå vara mödan värda: den marina tävlingen kan i egenskap av ett mångsidigt evenemang locka nya medlemmar med i sjöförsvarsverksamheten och inspirera de yngre generationerna genom sin aktiva karaktär. Marinreserven rf:s centrala målsättning är att säkerställa att traditionerna kring den marina tävlingen består som en regelbunden och lockande verksamhetsform.

jestelyt, jolloin tapahtuman ”hyötysuhde” osallistujien ja järjestelijöiden välillä ei välttämättä pysy tarkoituksenmukaisena. Vaikka kilpailua varten tarvitaan paljon väkeä, panostukset näyttäytyvät kuitenkin vaivan arvoisina: meritaitokilpailuilla on monipuolisena tapahtumana mahdollista hou-

kutella uusia jäseniä mukaan meripuolustustoimintaan ja innostaa toiminnallisuudellaan erityisesti nuorta polvea. Sininen Reservi ry:n keskeisenä tavoitteena onkin varmistaa meritaitokilpailuperinteen säilyminen säännöllisenä ja houkuttelevana toimintamuotona.

Taulukko 4.1. Meritaitokilpailujen järjestämispaikat ja -ajankohdat vuosina 2001–2022

Vuosi	Kilpailu, ajankohta ja järjestäjätaho	Paikkakunta
2001	Reserviläisurheiluliiton meri- ja ampumakilpailut 25.–26.6.	(tiedot puuttuvat)
2002	(kilpailua ei järjestetty)	
2003	Kansalliset reserviläisten meritaitokilpailut 5.–6.9. (Kotkan Reserviupseerit ry)	Kotka
2004	Reserviläisurheiluliiton merikilpailut 4.9.	Uusikaupunki
2005	Reserviläisurheiluliiton merikilpailut 3.–4.9.	Rauma
2006	Reserviläisurheiluliiton merikilpailut 8.–9.9. (Turun Laivastokilta ry)	Turku
2007	Reserviläisurheiluliiton merikilpailut 8.–9.9.	Hamina
2008	(kilpailua ei järjestetty)	
2009	Reserviläisurheiluliiton merikilpailut 4.–5.9. (Helsingin Reservimeriupseerit ry)	Helsinki
2010	(kilpailua ei järjestetty)	

Vuosi	Kilpailu, ajankohta ja järjestäjätaho	Paikkakunta
2011	(kilpailua ei järjestetty)	
2012	(kilpailua ei järjestetty)	
2013	Reserviläisurheiluliiton merikilpailut 27.–28.9. (RESUL ja Sininen Reservi ry)	Helsinki
2014	(kilpailua ei järjestetty)	
2015	Reserviläisurheiluliiton merikilpailut 11.–13.9. (Sininen Reservi ry)	Helsinki
2016	(kilpailua ei järjestetty)	
2017	Meritaitokilpailu 16.9. (Sininen Reservi ry)	Helsinki
2018	Meritaitokilpailu 14.–15.9. (Sininen Reservi ry)	Helsinki
2019	(kilpailua ei järjestetty)	
2020	Meritaitokilpailu 14.9. (Sininen Reservi ry)	Helsinki
2021	(kilpailua ei järjestetty)	
2022	(kilpailua ei järjestetty)	

Tabell 4.1. Platserna och tidpunkten för den marina tävlingen under åren 2001–2022

År	Tävling, tidpunkt och arrangör	Ort	År	Tävling, tidpunkt och arrangör	Ort
2001	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling och skyttetävling 25–26.6.	(informatio- nen saknas)	2011	(ingen tävling arrangerades)	
2002	(ingen tävling arrangerades)		2012	(ingen tävling arrangerades)	
2003	Nationella marina tävlingar för reservister 5–6.9 (Kotkan Reserviupseerit ry)	Kotka	2013	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling 27–28.9 (RESUL och Marinreserven rf)	Helsingfors
2004	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling 4.9	Nystad	2014	(ingen tävling arrangerades)	
2005	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling 3–4.9	Raumo	2015	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling 11–13.9 (Sininen Reservi ry)	Helsingfors
2006	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling 8–9.9 (Turun Laivastokilta ry)	Åbo	2016	(ingen tävling arrangerades)	
2007	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling 8–9.9	Fredrikshamn	2017	Marin tävling 16.9 (Marinreserven rf)	Helsingfors
2008	(ingen tävling arrangerades)		2018	Marin tävling 14.–15.9 (Marinreserven rf)	Helsingfors
2009	Reservisternas idrottsförbunds marina tävling 4–5.9 (Helsingin Reservimeriupseerit ry)	Helsingfors	2019	(ingen tävling arrangerades)	
2010	(ingen tävling arrangerades)		2020	Marin tävling 14.9. (Marinreserven rf)	Helsingfors
			2021	(ingen tävling arrangerades)	
			2022	(ingen tävling arrangerades)	

Jälkikirjoitus: Uudet tuulet puhaltavat lännestä, kun ukkospilvet kerääntyvät idässä

Vuoden 2022 helmikuussa alkanut täysimittainen sota Venäjän ja Ukrainan välillä on vaikuttanut elämäämme kaikilla osa-alueilla. Sota on näkynyt monin eri tavoin arjessamme, esimerkiksi polttoaineen tai sähkön koho-neissa hinnoissa. Reserviläisen näkökulmasta monet tuotteet ovat olleet loppuunmyytyjä reserviläis- ja ampumaharrastuskaupoissa, eikä harjoituksissa enää puhuta keltaisesta valtiosta, vaan avoimesti Venäjästä ja Venäjän uhasta meitä kohtaan. Meidän 1 343,6 kilometriä pitkä rajamme Venäjän kanssa kertoo kaikille, kuinka pieni maa on jatkuvasti isoveljen silmän alla.

Nuorempi sukupolvemme on kokenut isoja yhteiskunnallisia haasteita teini-iässä ja parikymppisenä: ensin maailmanlaajuinen pandemia pakotti meidät lukittautumaan kotiin kuukausiksi, ja kun siitä oli juuri selviydytty ja asiat alkoivat normalisoitua, kohtasimme Ukrainan sodan. Sota on saanut meidät kyselemään, voiko yhteiskuntamme enää palata entisellen. On kuitenkin hyvä muistaa, että meillä ei ole hätää. Olemme aina pitäneet omasta puolustuksestamme sekä valtion turvallisuudesta hyvää huolta, ja voimme olla iloisia siitä, että pystymme ylläpitämään vahvaa puolustusta ja kestävää yhteiskuntaa. Puolustushallinto investoi tänä vuonna merkittävästi Puolustusvoimiin, joiden toiminnalle Nato-jäsenyys asettaa uusia vaatimuksia organisaation kaikille tasoille, mukaan lukien varsinaiselle henkilöstölle, varusmiehille ja maanpuolustuksen vapaaehtoisille.

Suomen puolustus perustuu ensi sijassa kansalaisten maanpuolustus-tahtoon. Tutkimusten mukaan se on Euroopan ja maailman kärkeimien

joukossa. Tämä johtuu siitä, että suomalaiset osaavat ja haluavat puolus-taa maamme. Suuri enemmistö Suomen kansalaisista kannattaa maan sitoutumista vahvan puolustuksen ylläpitämiseen. Tärkeää on huomioida, että yli 95 % maan puolustusvoimien sodanaikaisista joukoista koostuu nimenomaan reserviläisistä. Nämä joukot ovat erittäin koulutettuja ja ko-keneita, ja ne ovat olennainen osa maamme puolustuskykyä. Suurin osa asevelvollisuudesta vietetään reservissä, minkä takia yksi asevelvollisuu-den kehittämiskohteista tulevaisuudessa on reservin koulutus. Kuluneen vuoden aikana harjoitusten määrä on lisääntynyt, ja yhä useammat reser-viläiset ovat osallistuneet kertausharjoituksiin, vapaaehtoisin harjoituksiin ja MPK:n kurssitoimintaan. Reserviläisjärjestöjen, kuten Sininen Reservi ry:n ja sen jäsenyhdistysten kautta yhä useammat jäsenet ovat osallis-tuneet ahkerasti koulutus- ja ampumatoimintaan. Itämeren alueen soti-lasstrategisen merkityksen kasvaessa myös Merivoimien merkitys kasvaa. Aktiivisille meripuolustus reserviläisille onkin nyt tarjolla yhä enemmän ja aiempaa vaativampia tehtäviä ja vastuita, ja heidän tukensa Merivoimille ja meripuolustuksen rannikko-, laivasto-, merivartiosto- ja erikoisjoukkotaus-taisille yhdistyksille on korvaamatonta. Selvää on se, että niin tänä päivänä kuin myös tulevaisuudessa Merivoimien kyky ylläpitää toimintakykyisten ja tulivoimaisten joukkojen tiedot ja taidot, riippuu paljon näistä organisaati-oista ja voidaan olla ylpeitä ja kiitollisia heidän työstään.

Suomi on kansalaistensa suojelemisessa Euroopan ja maailman kär-kimaiden joukossa. Suuri osa suomalaisista kannattaa myös sitä, että maa

Efterskrift: Nya vindar från väst då åskmolnen samlas i öst

Kriget mellan Ryssland och Ukraina, som bröt ut i februari 2022, har påverkat vårt liv inom alla dess delområden. Kriget har tagit sig många uttryck i vår vardag, t.ex. i form av ökade bränsle- och elpriser. Ur reservistens synvinkel har många produkter varit slutsålda i affärer som säljer reservist- och skytteutrustning, och under övningar pratar man inte längre om den gula staten, utan öppet om Ryssland och det hot Ryssland utgör mot oss. Vår 1 343,6 kilometer långa gräns mot Ryssland berättar för alla hur storebrodern ständigt håller ett litet land under uppsikt.

Vår yngre generation har upplevt stora samhälleliga utmaningar i tonåren och tjugårsåldern: först tvingade den globala pandemin oss att stänga in oss i månader, och precis när vi hade klarat det och allt började återvända till det normala möttes vi av kriget i Ukraina. Kriget har fått oss att ställa frågan oss om vårt samhälle någonsin kan återgå till det gamla. Det är dock bra att komma ihåg att det inte går någon nöd på oss. Vi har alltid tagit väl hand om vårt eget försvar samt statens säkerhet, och vi kan vara glada över att vi kan upprätthålla ett starkt försvar och ett stabilt samhälle. Försvarsförvaltningen gör i år betydande investeringar i Försvarsmakten, på vars verksamhet Natomedlemskapet ställer nya krav på alla organisationsnivåer, inklusive stampersonalen, beväringarna och det frivilliga försvaret.

Finlands försvar bygger i första hand på medborgarnas försvarsvilja. Enligt den forskning som gjorts hör vår försvarsvilja till de högsta i Europa och världen. Detta beror på att finländarna kan och vill försvara sitt land. En stor majoritet av de finska medborgarna anser att landet bör förbinda

sig till att upprätthålla ett starkt försvar. Det är viktigt att notera att över 95 % av vår försvarsmakts krigstida trupper uttryckligen består av reservister. Dessa trupper är synnerligen väl utbildade och erfarna, och de utgör en väsentlig del av vårt lands försvarsförmåga. Största delen av värnplikten tillbringas i reserven, varför reservens utbildning är ett av de framtida utvecklingsobjekten inom värnplikten. Under det gångna året har antalet övningar ökat, och allt flera reservister har deltagit i repetitionsövningar, frivilliga övningar och MPK:s kursverksamhet. Via reservistorganisationer, såsom Marinreserven rf och dess medlemsföreningar, har allt flera medlemmar deltagit flitigt i utbildnings- och skytteverksamhet. I och med att Östersjöområdet militärstrategiska betydelse ökar växer även Marinens betydelse. För aktiva reservister inom sjöförsvaret finns det nu allt flera och allt mera krävande uppgifter och ansvar, och det stöd de ger Marinen och försvarsföreningar med kust-, marin-, sjöbevaknings- och specialtrupper bakgrund är oersättligt. Det är klart att Marinens förmåga att, nu och framtiden, upprätthålla kunskaperna och färdigheterna hos handlings- och eldkraftiga trupper i hög grad beror på dessa organisationer, och vi kan vara stolta över och tacksamma för deras arbete.

Finland hör till de främsta länderna i Europa och världen när det gäller att skydda sina medborgare. En stor del av finländarna stöder också det att Finland är beväpnat mot fienden, även om situationen skulle förefalla osäker. Trots att Försvarsmakten är välutrustad är det viktigt att märka att det inte alltid räcker med en stark försvarsvilja. Man måste skapa förutsättningar

on aseistautunut vihollista vastaan, vaikka tilanne näyttäisikin epävarmalta. Hyvin varustelluista puolustusvoimista huolimatta on silti tärkeää huomata, että vahva puolustustahto ei aina riitä. On luotava edellytyksiä sille, että maalla on tarvittavat resurssit ja henkilöstö tehtäviensä suorittamiseen. Naisten ja miesten yhteiset kutsunnat vaikuttaisivat suuresti maan nykyiseen asevelvollisuusjärjestelmään. Se antaisi molemmille sukupuolille mahdollisuuden osallistua rekrytointiprosessiin. Lisäksi se antaisi puolustusvoimille mahdollisuuden seurata maan nuorten suorituksia. Yhteisten kutsuntojen käyttöönotto mahdollistaisi myös Puolustusvoimien paremman käsityksen nuorten naisten nykytilanteesta maassa. Yhteisten kutsuntojen toimintamalli ei ole meille uusi, vaan se on ollut pitkään puolustushallinnon pöydällä. Naisten vapaaehtoisien asepalveluksen hakemusten määrä on ollut vuodesta toiseen kasvussa, ja suuri osa naispuolisista varusmiehistä pärjää palveluksessa hyvin ja etenee monesti aliupseereiksi ja reserviupseereiksi. Naisten lisääminen maanpuolustuksessa on tervetullutta, ja asevelvollisuuden toteuttamista tulisi tarkastella siten, että palvelu vastaa tämän päivän yhteiskunnan ja maanpuolustuksen tarpeita.

Hallituksen tuki vapaaehtoiselle maanpuolustukselle on merkittävä askel Suomen vahvan puolustuksen ylläpitämisessä. Esimerkiksi uusiutunut laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta antaa MPK:lle mahdollisuuden käyttää Puolustusvoimien aseita entistä tehokkaammin kurssitoiminnassaan ja siten kehittää Puolustusvoimien suorituskykyä. Yksi tärkeimmistä taidoista, joka reservin sotilaalla tulee olla suorittaakseen tehtävänsä tuloksellisesti, on kyky käsitellä ja ampua aseilla. Puolustusvoimien antama sotilaallinen koulutus ja MPK:n kurssitoiminta luovat edellytykset sille, että maata puolustavat henkilöt ovat päteviä ja sitoutuneita tehtäviinsä. Kaiken perustana on kuitenkin kansalaisten vahva tahto puolustaa maataan.

Osaaminen ja maanpuolustustahto ovat maanpuolustuksemme peruskiviä, joiden varaan turvallinen suomalainen yhteiskunta rakentuu.

Yllä mainitut asiat asettavat yhä tärkeämmäksi vapaaehtoisikouluttajillemme ja MPK:lle, että voimme tarjota reserviläisille asiantuntemusta, koulutusta ja työkaluja, jotka vastaavat vallitsevassa maailmantilanteessa puolustushallinnollisiin vaatimuksiin. Kiinnostus vapaaehtoiseen maanpuolustukseen on myös kasvanut. Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut suomalaisten keskuudessa paljon keskustelua siitä, kuinka kansalaiset Suomessa voisivat varautua erilaisiin kriisitilanteisiin. Sotilaallinen tilanne lähialueillamme on tällä hetkellä rauhallinen, eikä Suomeen kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa. Turvallisuusympäristön muutos ei kuitenkaan vaadi pelkästään Puolustusvoimien sodan ajan joukkojen harjoittelun lisäämistä, jotta reserviläisten osaamista voidaan varmistaa, vaan myös jokaisen suomalaisen panosta. Jokaisen asiantuntemus on amatista ja koulutuksesta riippumatta tärkeää.

Myös muutokset teknologian käytössä ja muilla elämän osa-alueilla ovat vaikuttaneet siihen, miten nuoret ihmiset ovat kokenut yhteiskunnassamme epävakaa muutokset edellisiin sukupolviin. Arkea leimaavat uutiset ajankohtaisista Nato-keskusteluista ja Ukrainan tukemisesta ovat saaneet monet meistä pohtimaan arkirutiinejamme, tapojamme ja paikkaamme yhteiskunnassa. Jatkuvasti kehittyvässä yhteiskunnassa, jossa teknologialla on tärkeä rooli, tilannetietoisuuden ja puolustuksemme on myös oltava valmiita suojelemaan infrastruktuuriamme ja rajojamme. Hybridiuhat, valeutiset ja epäsuora vaikuttaminen yhteiskuntaan ovat vain muutamia esimerkkejä, jotka osoittavat kokonaismaanpuolustuksen tärkeyden ja jokaisen tavallisen kansalaisen panoksen yhteiskunnan turvallisuuden ylläpitämisessä.

för att landet ska ha de resurser som behövs och personal som utför sina uppgifter. Gemensamma uppbåd för kvinnor och män skulle avsevärt påverka landets nuvarande värnpliktsystem. Det skulle ge båda könen möjlighet att delta i rekryteringsprocessen. Dessutom skulle det ge Försvarsmakten möjlighet att följa med unga finländares prestationer. Ibrukttagandet av gemensamma uppbåd skulle även göra det möjligt för Försvarsmakten att få en bättre uppfattning om de unga kvinnornas situation i vårt land. Modellen för gemensamma uppbåd är inte ny för oss, utan den har länge legat på försvarsförvaltningens arbetsbord. Antalet ansökningar till frivillig militärtjänst för kvinnor har vuxit från år till år, och en stor del av de kvinnliga beväringarna klarar tjänstgöringen väl och avancerar ofta till underofficer och reservofficer. Det är välkommet att antalet kvinnor inom försvaret ökas, och man borde se på hur värnplikten genomförs så att tjänstgöringen motsvarar de behov som försvaret och dagens samhälle har.

Regeringens stöd till det frivilliga försvaret är ett betydande steg när det gäller att upprätthålla Finlands starka försvar. Till exempel den reviderade lagen om frivillig försvarsverksamhet ger MPK möjlighet att använda Försvarsmaktens vapen allt mera effektivt i sin kursverksamhet och att således utveckla Försvarsmaktens prestationsförmåga. En av de viktigaste färdigheterna som en soldat i reserven bör ha för att kunna utföra sin uppgift med gott resultat är att kunna hantera och skjuta med vapen. Försvarsmaktens militära utbildning och MPK:s kursverksamhet skapar förutsättningar för att de personer som försvarar landet är kompetenta och engagerade i sina uppgifter. Grunden för allt är att man förbinder sig att upprätthålla ett starkt försvar. Detta är de grundstenar i vårt försvar som vårt trygga finländska samhälle bygger på.

Ovannämnda saker gör det allt viktigare för våra frivilliga utbildare och

MPK, att vi kan erbjuda reservisterna sakkunskap, utbildning och verktyg som motsvarar försvarsförvaltningens krav i det rådande världsläget. In-tresset för det frivilliga försvaret har också ökat. Rysslands militära anfall mot Ukraina har lett till omfattande diskussion om hur medborgarna i Finland kunde förbereda sig för olika krissituationer. Det militära läget inom våra närområden är för närvarande lugnt, och inget direkt militärt hot riktas mot Finland. Den förändrade säkerhetsmiljön kräver inte enbart flera övningar för Försvarsmaktens krigstida trupper för att reservisternas kunnande ska kunna säkerställas, utan även att varje finländare gör sin insats. Vars och en sakkunskap är viktig, oberoende av yrke och utbildning.

Förändringarna i användningen av teknologier och inom andra delområden av livet har gjort att unga människor har upplevt förändringarna i samhället som instabila jämfört med situationen under tidigare generationer. Diskussionerna om Nato och stödet till Ukraina, som präglar vår vardag, har fått många av oss att fundera på våra vardagsrutiner, våra vanor och vår plats i samhället. I ett ständigt föränderligt samhälle, där teknologin har en viktig roll, måste också lägesmedvetenheten och vårt försvar vara redo att skydda vår infrastruktur och våra gränser. Hybridhot, falska nyheter och indirekt påverkan på samhället är bara några exempel som visar hur viktigt det är med ett övergripande försvar och att varje vanlig medborgare gör sin insats för att upprätthålla säkerheten i samhället.

Ingen av oss hade kunnat föreställa sig att ett europeiskt land på 2020-talet utkämpar ett blodigt krig mot en stormakt som inte kan smälta tanken på en enig västvärld. Det ögonblick då Finlands riksdag röstade om ansökan om medlemskap i Nato kommer att gå till historien. Framtiden kan te sig dyster för de kommande generationerna. Putin backar inte, eftersom han redan har blod upp till armbågar, och ukrainarna kan inte backa

Kukaan meistä ei voinut kuvitellut, että Euroopan maa 2020-luvulla käy verisen sodan suurvallan kanssa, joka ei vain voi päästää irti ajatuksesta yhtenäisestä lännestä. Hetki, jolloin Suomen valtiopäivät äänestivät Naton jäsenhakemuksesta, tullaan kirjoittamaan historiaan. Tulevaisuus saattaa näyttää synkältä tuleville sukupolville. Putin ei peräänny, koska hänellä on jo verta kyynärpäihin asti, eivätkä ukrainalaiset voi perääntyä, koska heidän maansa selviytyminen on vaakalaudalla. Heidän täytyy taistella tämä sota, mutta meidän täytyy tukea heitä niin kauan kun tarvitsee. Kyse on

Euroopan selviytymisestä ja toivon antamisesta tuleville sukupolville kasvaa turvallisessa maailmassa. Tiedämme kaikki suomalaissotilaiden rohkeuden toisen maailmansodan aikana ja se muisto elää edelleen tavalla tai toisella meissä kaikissa. Vahva luotto puolustukseen ja yhteiskuntaan, oletko reserviläinen vai et, edistää toivoa tulevaisuuden tuovan jotain hyvää.

Sara von Bonsdorff

Sierra10 ry

eftersom landets existens ligger i vågskålen. De måste utkämpa detta krig, och vi måste stödja dem så länge det behövs. Det är fråga om Europas överlevnad och om att ge kommande generationer hopp om att få växa upp i en trygg värld. Vi känner alla till de finska soldaternas mod under andra världskriget, och det minnet lever på ett eller annat sätt kvar i oss alla. En

stark tillit till försvaret och samhället, vare sig du är reservist eller inte, ger hopp om att framtiden för något gott med sig.

Sara von Bonsdorff

Sierra10 ry

Liitteet

Liite 1. Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistykset 31.12.2022

Bilaga 1. Marinreserven rf:s medlemsföreningar 31.12.2022

Nimi/Namn	Kaupunki/ Hemstad	Liittymisvuosi/ Anslutningsår
Helsingin Miinanraivaajakilta ry	Helsinki	2002
Helsingin Reservimeriupseerit ry	Helsinki	1997
Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry	Kokkola	2010
Kotkan Rannikkoalueen Perinneyhdistys ry	Kotka	2021
Kotkan Reserviupseerikerho ry	Kotka	2021
Kymen Laivastokilta ry	Kotka	1997
Kymenlaakson Rannikonpuolustajain Kilta ry	Kotka	1997
Laivaston Kilta ry	Turku	2018
Laivaston Sukeltajakilta ry	Helsinki	1998
Laivaston Veteraanit ry	Turku	2018
Merenkurkun Kilta ry	Vaasa	2004
Merenkurkun Reserviläiset ry	Vaasa	2019

Bilagor

Nimi/Namn	Kaupunki/ Hemstad	Liittymisvuosi/ Anslutningsår
Merireserviläiset ry	Helsinki	1997
Miinanraivaajakilta ry	Turku	2010
Naantalin Reservialiupseerit ry	Naantali	1997
Naantalin Reserviupseerit ry	Naantali	1999
Nylands Brigads Gille rf	Tammisaari	1998
Osasto Ramsö Tuki ry	Tammisaari	2020
Pelikaanikilta ry	Helsinki	2010
Pirkanmaan Meripuolustuskilta ry	Tampere	2012
Pohjanlahden Laivastokilta ry	Vaasa	1997
Pohjanlahden Merivartiokilta ry	Vaasa	2004
Pohjois-Suomen Meripuolustajat ry	Oulu	2021
Rannikkojääkärikilta ry	Helsinki	1999
Rannikkosotilaskotiyhdistys ry	Helsinki	1997
Rt-kerho Johtorengas ry	Helsinki	1998
Saaristomeren merivartiokilta ry	Turku	1997

Nimi/Namn	Kaupunki/ Hemstad	Liittymisvuosi/ Anslutningsår
Selkämeren Rannikkokilta ry	Rauma	2002
Sierra10 ry	Helsinki	2021
Suomenlahden Laivastokilta ry	Helsinki	1997
Suomenlahden Merivartiokilta ry	Helsinki	2003
Suomenlinnan Rannikko- tykistökilta ry	Helsinki	1998
Turun Laivastokilta ry	Turku	1997

Nimi/Namn	Kaupunki/ Hemstad	Liittymisvuosi/ Anslutningsår
Turun Rannikkotykistökilta ry	Turku	1997
Turun Rannikkotykistö- rykmentin perinneyhdistys	Turku	2015
Turun Reservimeriupseerit ry	Turku	1997
Vaasan meripuolustustaidon kehittämisyhdistys ry	Vaasa	2006
Ålands Reservister rf	Maarianhamina	2022

Aiemmin jäsenenä olleet yhdistykset

Nimi/Namn	Kaupunki/ Hemstad	Liittymisvuosi/ Anslutningsår	Erovuosi/ Avskedsår
Turun Sotilas- poliisikilta ry	Turku	1999	2015
Tampereen Reserviläiset ry:n Meriosasto	Tampere	1997	2015

Föreningar som tidigare varit medlemmar

Nimi/Namn	Kaupunki/ Hemstad	Liittymisvuosi/ Anslutningsår	Erovuosi/ Avskedsår
Tampereen Reserviupseerit ry:n Meriosasto	Tampere	1997	2015
Vaasan Meri- reserviläiset ry	Vaasa	2006	2016

Liite 2. Meripuolustuspäivien järjestämispaikat ja ohjelma 2001–2022

Bilaga 2. Platser där Marinförsvarsdagen ordnats samt program 2001–2022

Ajankohta	27.10.2001	Järjestämispaikka	Merisotakoulu, Suomenlinna
Aiheet ja alustajat	Kolmannen vuosituhatteen Merivoimien haasteet – Merivoimien komentaja, lpamir Hans Holmström (keskustelussa esille prkenr Asko Kilpisen, ”rannikkotyöstön viimeisen kenraalin”, huoli liikkuvan rannikkotyöstön tilasta ja kehittämisestä) Vapaaehtoisen koulutuksen ja reservin merkitys puolustuspoliittisen selonteon näkökulmasta – puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö, kenrl Antti Simola Reserviupseerien koulutus Merivoimissa – Merisotakoulun johtaja, komdri Risto Rasku Itämeren turvallisuuspoliittinen tilanne – Merivoimien operaatiopäällikkö, komdri Antero Karumaa		
Muuta	Iltapäivällä Sininen Reservi ry:n syysseminaari, jossa mm. linjattiin koko järjestökentän tulevaisuutta, tehtäviä ja palkitsemisjärjestelmää sekä koululaiva Röytän mahdollisuuksia vapaaehtoisessa meripuolustustoiminnassa.		
Ajankohta	26.10.2002	Järjestämispaikka	Merisotakoulu, Suomenlinna
Aiheet ja alustajat	– Sininen Reservi ry – pj Reijo Telaranta – Puolustuselonteko ja Merivoimat – Merivoimien komentaja, lpamir Hans Holmström – Merivoimien kokemuksia vapaaehtoisesta koulutustoiminnasta – kom Pentti Villanen – Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus – Läntisen koulutusalueen koulutuspäällikkö kom (evp) Matti Ketola ja SI-MeriPO:n päällikkö komkapt res Kai Masalin – Reservin päällystön koulutusuudistukseen liittyvät suunnitelmat – maj Lars Rantanen, PE:n asevelvollisuusosasto – Merikuljetuksien ja satamien kehitys Itämerellä – tj. Jouni Ahrela		
Muuta	Lounaan jälkeen päivä jatkui Sininen Reservi ry:n syysseminaarina, jossa jäsenjärjestöjen edustajat yhdessä yhdistyksen hallituksen ja toimihenkilöiden kanssa rakensivat alustuksien, keskustelujen ja ryhmätöiden avulla perusteita vuoden 2003 toiminnalle.		

Ajankohta	25.10.2003	Järjestämispaikka	Suomenlinna, Helsinki
Aiheet ja alustajat	– Sininen Reservi ry – pj Matti Kaskeala – Merivoimien katsaus – Merivoimien komentaja, Ipamir Hans Holmström – Vapaaehtoisen maanpuolustuksen selvitystyön nykytila – Vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja, ev Pertti Suominen – Meriliikenteen valvonnan kehittäminen erityisesti Suomenlahdella – Merenkululaitoksen meriliikenteen ohjausyksikön johtaja Matti Aaltonen		
Muuta	– Jäsenyhdistysten välinen tiedonkulku – Sininen Reservi ry:n pj Matti Kaskeala – Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus – MPK:n Meripuolustuspiirin uusi piiripäällikkö, komdri (evp) Matti Mäkinen – Vapaaehtoisen maanpuolustuksen selvitystyö – Sininen Reservi ry:n tiedottaja Mika Kuutti – Rannikkotyöstösäätiön ja Sinisen Reservin Säätiön toiminnan painopisteet sekä säätiön perustamiseen liittyvät asiat – Sinisen Reservin Säätiön hallituksen varapj Reijo Telaranta – Rannikon Puolustaja-lehti ja ensimmäinen Meripuolustuksen kenttä -erikoislehti – päätoimittaja Kai Masalin Vastaanotto Merisotakoulun perinneaulassa (ensimmäinen kerta).		

Ajankohta	16.10.2004	Järjestämispaikka	Suomenlinna, Helsinki
Aiheet ja alustajat	Teema: Merellinen toimintaympäristö Sininen Reservi ry – pj Matti Kaskeala – Merivoimien kehitysnäkymät – Merivoimien komentaja, Ipamir Hans Holmström – Terrorismiuhat ja satamatoiminta – Satamakapteeni Kari Noroviita, Helsingin Satama – Vapaaehtoinen Meripelastus – Suomen Meripelastusseuran tj. Kyösti Vesterinen – Rannikkolinnakkeiden historia sekä niiden jatkokäytön mahdollisuudet ja uhat – komentaja Ove Enqvist		
Muuta	Aamupäivällä käsiteltiin Sininen Reservi ry:n ajankohtaisia asioita hallituksen ja jäsenyhdistyksien edustajien työseminaarissa. Sininen Reservi ry:n pj Matti Kaskeala painotti jäsenyhdistyksien alueellisen yhteistyön lisäämisen merkitystä ja sen tärkeyttä. Piiripäällikkö Matti Mäkinen päivitti osallistujille Meripuolustuspiiristä. Majuri Antti-Jussi Väinölä Pääesikunnan asevelvollisuusosastolta kertoi vapaaehtoisen maanpuolustuksen nykytilanteesta. Sininen Reservi ry:n varapj Tapio Riikonen käytti puheenvuoron yhdistyksen valmisteilla olevasta palkitsemisohjeesta. Vastaanotto Merisotakoulun perinneaulassa.		

Ajankohta	15.10.2005	Järjestämispaikka	Suomenlinna, Helsinki
Aiheet ja alustajat	– Merivoimien kehitysnäkymät – Merivoimien komentaja v-amir Hans Holmström – HelSI:n maakuntajoukkojen kehittäminen ja pilotointi – alueupseeri, kapt Markku Vehkaoja – Viron puolustusvoimien tilanne ja tulevaisuuden näkymät – sotilasasiamies, evl Anto Kergard		
Muuta	Aamupäivällä Sininen Reservi ry:n työseminaari, jossa pohdittiin mm. Sininen Reservin ja sen sidosryhmien yhteistoimintaan ja työnjakoon liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Seminaarissa oli edustettuna 13 jäsenyhdistystä. Sininen Reservi ry:n pj Matti Kaskeala avasi tilaisuuden, jonka jälkeen piiripäällikkö Matti Mäkinen esitti katsauksen Meripuolustuspiirin nykytilasta. MPK ry:n koulutuspäällikkö Antti Nieminen kertoi vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittämisestä. Vastaanotto Merisotakoulun perinneaulassa.		
Ajankohta	14.10.2006	Järjestämispaikka	Heikkilän kasarmi, Turku
Aiheet ja alustajat	– Sininen Reservi ry, mennyt ja tuleva toiminta – pj Arno Hakkarainen – Merivoimien kehitysnäkymät – esikuntapäällikkö, lpamir Veli-Jukka Pennala – Suomenlahden ulkosaarten merkitys toisessa maailmansodassa – ST, komentaja (evp) Aarni Lehti – Suomenlahden strateginen merkitys alueen maille nykypäivänä – dosentti Alpo Juntunen – Merikokous-foorumi – Meripuolustuspiirin päällikkö, komdri (evp) Matti Mäkinen – 44. sotilaiden meri-5-ottelun maailmanmestaruuskilpailut Upinniemessä – SIMEPA:n komentaja, komdri Antero Karumaa		
Muuta	Aamupäivällä aamukahvien jälkeen oli Sininen Reservi ry:n työseminaari. Seminaarissa oli edustettuna 17 jäsenyhdistystä, yhteensä 56 osallistujaa. Sininen Reservi ry:n työseminaarin aiheet: – Sininen Reservi ry:n ajankohtaiskatsaus – pj Arno Hakkarainen – MPK:n Meripuolustuspiirin katsaus – piiripäällikkö, komdri (evp) Matti Mäkinen – Vapaaehtoista maanpuolustusta koskevasta lainsäädäntö – Sininen Reservi ry:n sihteeri Kristiina Slotte – Koululaiva Röytän poistuminen ja alustyöryhmän selvitystyö – työryhmän pj Antti Jäntti Vastaanotto Heikkilän sotilaskodissa. Osallistujille tarjottiin myös mahdollisuus tutustua Merivoimien esikunnan alueeseen (1.1.2008 alkaen) ja opastettuun tutustumiskäyntiin Forum Marinumiin.		

Ajankohta	27.10.2007	Järjestämispaikka	Santahamina, Helsinki
Aiheet ja alustajat	– Merivoimien kehitysnäkymät – esikuntapäällikkö Ipamir Veli-Jukka Pennala – Tiedotusvälineiden vaikutus Suomen ajankohtaisiin puolustusratkaisuihin ja -keskusteluihin – kolumnisti Olli Kivinen – Nykyinen Venäjäkuva tiedotusvälineiden muokkaamana –VTT Ilmari Susiluoto – Rannikon Puolustaja -lehti 50 vuotta – päätoimittaja Kai Masalin		
Muuta	Aamupäivällä Sininen Reservi ry:n työseminaari, jossa pohdittiin mm. Sininen Reservin ja sen sidosryhmien yhteistoimintaan ja työnjakoon liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Seminaarissa oli edustettuna 17 jäsenyhdistystä, yhteensä 56 osallistujaa. Sininen Reservi ry:n pj Arno Hakkarainen avasi tilaisuuden, jonka jälkeen oli piiripäällikkö Matti Mäkisen katsaus Meripuolustuspiiristä. Tiedottaja Mika Kuutti esitteli internetin hyödyntämistä järjestötyössä, minkä pohjalta keskusteltiin mahdollisesta ”Meripuolustuksen portaalin” luomisesta. Tilaisuus oli samalla Rannikon Puolustaja -lehden 50-vuotisjuhlaseminaari. Sininen Reservi ry:n ja Rannikon Puolustaja -lehden vastaanotto Maanpuolustuskorkeakoulun juhlasalissa.		
Ajankohta	25.10.2008	Järjestämispaikka	Suomenlinna, Helsinki
Muuta	Teema: Merivoimien kansainvälinen työ – Merivoimien ajankohtaiskatsaus – operaatiopäällikkö komdri Kimmo Kotilainen – KV:n operaatioiden huollolliset haasteet – komentaja Aimo Jokela (MERIVE) – Alustoiminta KV:n operaatiossa – kapteeniluutnantti Pasi Puoskari (SMMEPA) – Erikoisjoukot ja rannikkojääkärit KV:ssä operaatiossa – erikoistoimintaosasto (SLMEPA) ja komentaja Jörgen Engroos (UUDPR)		
Muuta	Aamupäivällä Sininen Reservi ry:n työseminaari, jossa pohdittiin mm. Sininen Reservin ja sen sidosryhmien yhteistoimintaan ja työnjakoon liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Seminaarissa oli edustettuna 21 jäsenyhdistystä, yhteensä 60 osallistujaa. Sininen Reservi ry:n pj Arno Hakkarainen avasi tilaisuuden, jonka jälkeen oli piiripäällikkö Matti Mäkisen meripuolustuspiirin katsaus. Yli-insinööri Kalervo Jolma SYKE:stä piti luennon öljyntorjunnasta. Projektivastaava Mika Kuutti esitteli Sininen Reservi ry:n nettisivut osoitteessa www.meripuolustus.fi. Vastaanotto Merisotakoulun juhlasalissa.		

Ajankohta	24.10.2009	Järjestämispaikka	Heikkilän kasarmi, Turku
Aiheet ja alustajat	- Merivoimien ajankohtaiskatsaus – esikuntapäällikkö Ipamir Veli-Jukka Pennala - EU ja Itämeri – VT Esko Antola (Centrum Balticum-keskus9 - Itämeri kauppa- ja energiaväylänä – Ipamir Bo Österlund - Puhdas Itämeri-hankkeet – Asiamies Erik Båsk (John Nurmisen säätiö) - Sinisen Reservin Säätiö 50 v – pj Christian Elfving (Sinisen Reservin Säätiö) - Rannikkotykistösäätiö 30 v – prkenr Asko Kilpinen (Rannikkotykistön säätiö)		
Muuta	Aamupäivällä Sininen Reservi ry:n työseminaari, jossa visioitiin Sinisen Reservi tulevaisuutta. Seminaarin työnimenä oli ”Sininen Reservi 2020”. Seminaarissa oli edustettuna 13 jäsenyhdistystä, yhteensä n. 30 osallistujaa. MPK:n Meripuolustuspiirin kaksipäiväisten neuvottelupäivien 30 osallistujaa täydensivät joukkoa. Sininen Reservi ry:n pj Arno Hakkarainen avasi tilaisuuden, jonka jälkeen oli alustukset seuraavilta henkilöiltä: Antti Jäntti (Sininen Reservi ry), komentaja Jan Sandell (MERIVE) ja piiripäällikkö Matti Mäkinen (MPK). Sinisen Reservin Säätiön 50 vuotis- ja Rannikkotykistösäätiön 30 vuotis-juhlavastaanotto Heikkilän sotilaskodissa.		

Ajankohta	30.10.2010	Järjestämispaikka	Suomenlinna, Helsinki
Aiheet ja alustajat	Teema: Merellinen viranomaisyhteistyö - Merivoimien kehitysnäkymät – Merivoimien esikuntapäällikkö, Ipamir Veli-Jukka Pennala - Rajavartiolaitos merellisenä viranomaisena – Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö, Ipamir Erkki Uitti - Merivoimat merellisenä viranomaisena – kom Raimo Pyysalo (MERIVE) - Trafi kansallisena merenkulkuviranomaisena – osastonjohtaja Sanna Sonninen, (Trafi, meriturvallisuusosasto) ja osastonjohtaja Ove Hagerlund (Trafi, tarkastusosasto)		
Muuta	Aamupäivällä Sininen Reservi ry:n työseminaari, jonka työnimenä oli ”Merellisen vapaaehtoisen maanpuolustuksen resurssointi ja tulevaisuus”. Seminaarissa oli edustettuna 15 jäsenyhdistystä ja MPK:n Meripuolustuspiiri (16 osallistujaa), yhteensä 56 osallistujaa. Sininen Reservi ry:n pj Arno Hakkarainen avasi tilaisuuden, jonka jälkeen oli alustukset seuraavilta henkilöiltä: Antti Jäntti (Sininen Reservi ry), komentaja Jan Sandell (MERIVE) ja piiripäällikkö Matti Mäkinen (MPK). Vastaanotto Merisotakoulun perinneaulassa.		

Ajankohta	28.10.2011	Järjestämispaikka	Heikkilän kasarmi, Turku
Aiheet ja alustajat	Teema: Merivoimien kriisinhallintatyö – Merivoimien kehitysnäkymät – Merivoimien esikuntapäällikkö, komdri Veijo Taipalus – Nordic Battle Group – kom Jörgen Engroos – Operaatio Atalanta – komkapt Mika Raunu Linja-autokuljetus Helsingistä Turkuun ja takaisin. Vastaanotto Heikkilän sotilaskodissa.		
Ajankohta	27.10.2012	Järjestämispaikka	Suomenlinna, Helsinki
Aiheet ja alustajat	Teema: Merivoimat nyt, reserviläiset ja varusmiehet – Merivoimien kehitysnäkymät – Merivoimien esikuntapäällikkö, Ipamir Veijo Taipalus – Merivoimat osana puolustusvoimauudistusta – kom Ismo Korhonen – Reserviläisten näkökulma puolustusvoimauudistuksessa – pj Robin Elfving – Vapaaehtoisen maanpuolustuksen nykytila ja kehitysnäkymät, puolustusvoimauudistuksen näköpiirissä oleva vaikutukset – piiripäällikkö Henrik Nystén		
Muuta	Linja-autokuljetus Turusta Helsinkiin ja takaisin. Vastaanotto Merisotakoulun perinneaulassa.		
Ajankohta	14.10.2013	Järjestämispaikka	Heikkilän kasarmi, Turku
Aiheet ja alustajat	Teema: Itämeren turvallisuuspoliittinen merkitys sen rantavaltioille – Merivoimien kehitysnäkymät – Merivoimien esikuntapäällikkö, Ipamir Juha Vauhkonen – Sinisen Reservin toiminta ja kehitysnäkymät – pj Robin Elfving – Venäjä – professori Kari Liuhto, Turun Yliopisto – Suomi – Ipamir Bo Österlund – Puola – kom Veli-Petteri Valkamo, Merivoimien Esikunta – Saksa – komkapt Jaakko Jäntti, die Führungsakademie – Ruotsi – komkapt Ville Suominen, Försvarshögskolan Paneelin pj: Robin Elfving, Sininen Reservi ry		

Muuta Linja-autokuljetus Helsingistä Turkuun ja takaisin.
Tilaisuuden päätteeksi palkitsemisten lisäksi eläkkeelle siirtyvälle k-amir Pennalalle luovutettiin Sininen Reservi ry:n standaari sekä kiikarit. Komentaja kiitti muistamisesta ja totesi samankaltaisille seminaareille olevan jatkossakin tarvetta. Samalla hän kertoi Merivoimien tutkivan, voitaisiinko poistuvia linnakeveneitä joiltakin osin luovuttaa reservin käyttöön. Vastaanotto Heikkilän sotilaskodissa.

Ajankohta 25.10.2014 **Järjestämispaikka** Suomenlinna, Helsinki
Aiheet ja alustajat Teema: Minne menet, Eurooppa?
– Merisotakoulun tervehdys – Merisotakoulun apulaisjohtaja, kom Jukka Mustola
– Merivoimien ajankohtaiskatsaus – Merivoimien komentaja, k-amir Kari Takanen
– Sinisen Reservin ajankohtaiskatsaus – pj Robin Elfving
– Merivoimien historian tallentaminen - Forum Mariniumin tj., komdri (evp) Jaakko Tikka
– suurlähettiläs Harry Helenius
– tutkija Charly Salenius-Pasternak, (Ulkopoliittinen instituutti)
– tutkija Hanna Smith (Aleksanteri-instituutti)
Paneelin pj: professori Henrik Meinander, Helsingin yliopisto

Muuta Linja-autokuljetus Turusta Helsinkiin ja takaisin. Vastaanotto Merisotakoulun perinneaulassa.

Ajankohta 24.10.2015 **Järjestämispaikka** Heikkilän kasarmi, Turku
Aiheet ja alustajat Teema: Itämeri, rauhan meri?
– Merivoimien ajankohtaiskatsaus – Merivoimien komentaja k-amir Kari Takanen
– Sinisen Reservin ajankohtaiskatsaus – pj Robin Elfving
– prkenr Per Troedsson (Ruotsin Merivoimat)
– komdri Sten Sepper (Viron Merivoimat)
– komentaja (evp) Juha-Pekka Puistola (strategian laitos)
Paneelin pj: komdri (evp) Jaakko Savisaari

Muuta Linja-autokuljetus Helsingistä Turkuun ja takaisin. Vastaanotto Heikkilän sotilaskodissa.

Ajankohta	11.11.2017	Järjestämispaikka	Heikkilän kasarmi, Turku
Aiheet ja alustajat	Teema: Puolustuspoliittinen selonteko – seuraavat askeleet? – Merivoimien ajankohtaiskatsaus – Merivoimien komentaja v-amir Veijo Taipalus – Sinisen Reservin ajankohtaiskatsaus – pj Robin Elfving – prkenr Mikko Heiskanen (PE) – prkenr Jukka Sonninen (PE) – verkostonjohtaja, komdri (evp) Jukka Savolainen (Eurooppalainen hybridiuhkien osaamiskeskus) Paneelin pj: tietohallintojohtaja Ari Uusikartano (Ulkoasiainministeriö)		
Muuta	Linja-autokuljetus Helsingistä Turkuun ja takaisin. Sininen Reservi ry:n järjesti vuoden 2017 aikana valokuvauskilpailun, jolla juhlistettiin yhdistyksen 20 vuotista taivalta sekä Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä. Tilaisuudessa julkistettiin kilpailun voittajien kuvat sekä palkittiin voittajat. Vastaanotto Heikkilän sotilaskodissa.		
Ajankohta	24.11.2018	Järjestämispaikka	Pansio, Turku
Aiheet ja alustajat	Teema: Autonomiset järjestelmät ja kokonaisturvallisuus merellisestä näkökulmasta – Merivoimien katsaus – Merivoimien komentaja, v-amir Veijo Taipalus – Sinisen Reservin ajankohtaiskatsaus – pj Antti Rautiainen – Miehittämättömät ja autonomiset järjestelmät tulevaisuuden merisodankäynnissä – Puolustusvoimien tutkimuspäällikkö, insev Jyri Kosola – Miehittämätön ilmailu – Sääntely ja suorituskyky siviilitoiminnassa –johtava asiantuntija Jukka Hannola (Trafic) – Puolustusvoimien AUV-kalusto (autonomous underwater vessel) sekä autonomiakäsitteeseen liittyvät epäselvyydet – MERISK:n tutkimuskeskuksen vanhempi tutkija, DI Mikko Viljainen – Ruotsin Merivoimat – Ruotsin Merivoimien komentaja, k-amir Jens Nykvist Paneelin pj: Lounais-Suomen merivartioston komentaja, komdri Marko Tuominen		
Muuta	Linja-autokuljetus Helsingistä ja takaisin. Tilaisuus järjestettiin Rannikkolaivaston Merikasarmin auditoriossa. Seminaarin lopussa suoritettiin palkitsemiset. Samassa yhteydessä luovutettiin 100-vuotiaille Merivoimille Sinisen		

Reservin iso plaketti numero 100 ja eläköityvälle komentajalle, v-amir Taipalukselle Sininen Reservi ry:n standaari. Tilaisuuden sisältöä esiteltiin myös nimimerkki Corporal Friskin blogissa ”Naval Defence Day 2018 – Only Change is Constant”. Vastaanotto Pansion entisellä upseerikerholla, nykyisessä koulutus- ja kokouskeskuksessa.

Ajankohta	26.10.2019	Järjestämispaikka	Suomenlinna, Helsinki
Aiheet ja alustajat	Teema: Itämeren turvallisuustilanne – Merivoimien katsaus – Merivoimien komentaja, lpamir Jori Harju – Sinisen Reservin ajankohtaiskatsaus – pj Antti Rautiainen – Turvallisuusuhat Itämeren alueella – Turvallisuuspolitiikan asiantuntija ja viestinnän ammattilainen Janne Riiheläinen – Kauppamerenkulun turvallisuus ja sen heikentyminen – tj. Peter Sandberg (SAL Heavy Lift Finland Oyj) – Itämeren alueen sotilaallinen kehittyminen – kom Juha-Antero Puistola (MPKK) Paneelin pj: Lounais-Suomen merivartioston komentaja, komdri Marko Tuominen Linja-autokuljetus Turusta ja takaisin. Vastaanotto Merisotakoulun perinneaulassa.		
Muuta			

Ajankohta 2020 (tilaisuutta ei järjestetty)

Ajankohta	27.10.2021	Järjestämispaikka	Heikkilän kasarmi, Turku
Aiheet ja alustajat	Teema: Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus Merivoimien ja merivartiostojen piirissä – Sinisen Reservin ajankohtaiskatsaus, varapj Kai-Vernerin Kaksonen – Merivoimien ajankohtaiskatsaus – Merivoimien komentaja, k-amir Jori Harju – Merivoimien koulutuspäällikkö kom Mika Mäkilevo – Vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja, ev Jukka Nurmi – Meripuolustuspiirin päällikkö, komdri (evp) Henrik Nystén – reserviläiskouluttaja, ylik res Teuvo Heikkinen Linja-autokuljetus Helsingistä ja takaisin. Vastaanotto Heikkilän sotilaskodissa.		
Muuta			

Ajankohta 2022 (tilaisuutta ei järjestetty)

Liite 3. Sininen Reservi ry:n yhteysupseeriviirikön toimeksiannot 2014–2022

Bilaga 3. Marinreserven rf:s sambandsofficersdivisions uppdrag 2014–2022

Ajankohta/ Tidpunkt	Vierailu tai tapahtuma/ Besök eller evenemang	Paikkakunta/ Ort	Yhteysupseereita/ Antal förbindel- seofficerare	Lisätiedot ja alukset/Tilläggsuppgifter och fartyg
5–6/2014	Saksan laivastovierailu	Helsinki	(tehtäväkohtainen määrä ei tiedossa)	Fregatit Hamburg ja Mecklenburg-Vorpommern, huoltotankkeri Spessart
2014	Ranskan laivastovierailu	Helsinki	(tehtäväkohtainen määrä ei tiedossa)	
31.7.–3.8.2014	Gangut Regatta	Hanko, Turku	(tehtäväkohtainen määrä ei tiedossa)	
29.–31.8.2014	Northern Coasts (NOCO14)	Turku	30	
27.6.–2.7.2015	Meri-5-ottelun Pohjoismaiden mestaruuskilpailut	N/A	7	Joukkueet Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Puolasta, Saksasta, Turkista ja Brasiliasta
25.–27.9.2015	Kiinan laivastovierailu	Helsinki	6	Ohjushävittäjä Jinan, ohjusfregatti Yiyang, tukialus Qiandaohu
20.–23.5.2016	Naton SNMG1-osaston vierailu	Helsinki	4	ESPS Alvaro de Bazan (Espanja), HMS Iron Duke (Iso-Britannia)
29.–30.7.2016	Swan Juhlaregatta	Turku	7	
31.5.–2.6.2017	Tanskan ja Norjan kuninkaallisten alusten vierailu	Helsinki	2	KDM Dannebrog (Tanska), KS Norge (Norja)
12.–16.7.2017	Tall Ships Races	Kotka	73	
19.–23.7.2017	Tall Ships Races	Turku	29	
1.–4.8.2017	Kiinan laivastovierailu	Helsinki	6	Hävittäjä Hefei, ohjusfregatti Yunchen, huoltoalus Luomahu
25.–27.8.2017	Naton SNMG1-osaston vierailu	Helsinki	3	Fregatti Otto Sverdrup (Norja), fregatti Charlottetown (Kanada), fregatti Francisco de Almeida (Portugali) ja tankkeri Rhön (Saksa)

Ajankohta/ Tidpunkt	Vierailu tai tapahtuma/ Besök eller evenemang	Paikkakunta/ Ort	Yhteysupseereita/ Antal förbindel- seofficerare	Lisätiedot ja alukset/Tilläggsuppgifter och fartyg
15.–19.5.2018	CHENS-konferenssi	Helsinki	45	Euroopan maiden merivoimien komentajien konferenssi; 26 jäsenmaata, EU:n ja NATO:n sotilasesikunnat sekä USA:n Euroopan merivoimien johtoporras
12.–20.6.2018	Sotilaspurjehduksen MM-kilpailut (WMSC2018)	Helsinki	3	Kilpailujoukkueita 16 maasta
7.–10.7.2018	Merivoimat 100 vuotta (vuosipäivä)	Turku	15	
17.–20.8.2018	Japanin itsepuolustusvoimien laivastovierailu	Helsinki	4	JDS Kashima, JS Makinami
7.–10.9.2018	Naton SNMG1-osaston vierailu	Turku	2	HDMS Esbern Snare (Tanska), NRP Corte-Real (Portugali)
25.–29.10.2018	Northern Coasts (NOCO18)	Turku	44	
24.–29.6.2019	Meri-5-ottelun Pohjoismaiden mestaruuskilpailut	Upinniemi	4	Joukkueet Suomesta, Ruotsista, Tanskasta, Puolasta ja Brasiliasta
9.7.2019	Merivoimien vuosipäivä	Helsinki	4	
9.–12.7.2019	Iso-Britannian laivastovierailu	Helsinki	3	HMS Albion
1.–4.11.2019	Saksan laivastovierailu	Helsinki	1	Tukialus Frankfurt am Main
14.–17.8.2021	Ruotsin museo-torpedoveneen vierailu	Hanko	2	Ruotsin merimuseon torpedovene R142 Ystad
2.–5.6.2022	Ranskan merisotakoulun laivastovierailu	Helsinki	5	Koululaivat Leopard, Tigre, Chacal, Lynx ja Jaguar
28.8.–1.9.2022	Saksan laivastovierailu	Helsinki	3	Koulupurjelaiva Gorch Fock

SNMG1 = Standing Nato Maritime Group One; Naton merenkulkuosaston toimiryhmän osa, joka kouluttaa ja ylläpitää toimintakykyä mahdollisen kriisitilanteen varalta

Liite 4. Sininen Reservi ry:n liput ja tunnukset

Järjestön tunnuskuva

Kun Reserviläisten Merisäätiön nimi muutettiin Sinisen Reservin säätiöksi 9.7.1996, sen sääntöjä samalla hivenen muutettiin. Nimenmuutoksen yhteydessä selvitettiin myös Sinisen Reservin tunnuskuvan taustaa. Omaa tunnusta tarvittiin erityisesti siksi, että Maanpuolustuskoulutus ry:n tunnusta ei saanut muunnella. Kyseiseen tunnukseen viitattiin puhekielessä ”karhunkynsikuviolla” – sen suunnitellut Jukka Suvisaari kirjoitti heraldiseksi selitykseksi aikoinaan *”Kolme päistään vastalohkoisesti viistottua irtopaalua hirsittäin”*.

Sinisen Reservin tunnuksen suunnittelusta järjestettiin kutsukilpailu, jonka voitti komentajakapteeni (evp), heraldikko Tapani Talari. Järjestön tunnuksena käytettiin aluksi Gustaf von Numersin silloisten Merivoimien joukko-osastotunnusten inspiroimaa ankkurikuviota. Ensimmäinen versio muodostui sinisestä tukkiankkurista, jonka varren yläpäässä oli kolmikärkiatrain. Hannu Hillo antoi siitä myös lausunnon hyvänä heraldiikkana.

Yhdistyksen hallituksen kokouksessa marraskuussa 2001 keskusteltiin Sinisen Reservin logon käytöstä. Kokouksessa todettiin, että pelkän logon käyttäminen esimerkiksi Meripuolustuspiirin yhteydessä olisi harhaanjohtavaa. Hallitus päätti, että Sininen Reservi ry ja Maanpuolustuskoulutus ry:n Meripuolustuspiiri on pyrittävä erottamaan toisistaan myös tunnusten osalta. Kokouksessa päätettiin, että Tapio Riikonen ottaa asian esille kuun lopulla järjestettävässä Merivoimien ja Meripuolustuspiirin yhteisneuvottelussa.

Yhdistyksen hallituksen kokouksessa helmikuussa 2002 saatiin kuulla, että työvaliokunta oli valmistellut yhdistyksen tunnusten kehittämistä ja niiden

käytön selkiinnyttämistä sekä oman lipun hankintaa. Jukka Tarjanne esitteli Sinisen Reservin tunnuksen käyttöohjeen. Kokouksessa todettiin, että maanpuolustuksen merellisestä kentästä yleensä käytetään termiä sininen reservi. Hallitus päätti hyväksyä tunnusten käyttöä säännön, hankkia yhdistykselle oman lipun ja rekisteröidä Sinisen Reservin tunnuksen. Sinisen Reservin tunnukseen lisättiin vuonna 2002 tykinputket kuvaamaan rannikkotykistön liittymistä osaksi Merivoimia. Tällöin heraldinen selitys kuului seuraavasti: *”Ankkuri, jonka yläosa muodostaa atraimen, päällikkeenään tykinputket ristissä; kaikki sinistä.”*

Sininen Reservi ry:n uudistaessa kotisivunsa vuonna 2015 päivitettiin samalla järjestön visuaalista ilmettä. Tunnukseksi määriteltiin nykyäänkin käytössä oleva kaksikielinen versio, jossa ankkuritunnuksen alla lukee sanat ”Sininen Reservi” ja ”Marinreserven”. Uudistuksen yhteydessä linjattiin, ettei ankkuritunnusta enää käytetä yksin, vaan aina tekstin kanssa joko tunnuskuvan alle tai sen perään asemoituna. Sinisen Reservin ilmeestä laadittiin graafinen ohjeisto yhtenäisen visuaalisen ilmeen käyttämiseksi kaikessa painatussa ja verkkoviestinnässä. Visuaalisen ilmeen uudistus- ja määrittelytyöstä vastasi pursimies (res) Timo Airaksinen.

Järjestölle liput viiden toimintavuoden jälkeen

Sininen Reservi ry sai oman lippunsa vuonna 2002. Yhden yhteisen lipun sijaan järjestölle päädyttiin suunnittelemaan neljä alueellista lippua Varsinais-Suomen, Kaakonkulman (alkuperäiseltä nimeltään Meri-Karjalan),

Bilaga 4. Marinreservens fanor och emblem

Föreningens emblem

Då namnet på Reserviläisten merisäätiö ändrades till Sinisen Reservin säätiö (senare Marinstiftelsen) 9.7.1996, gjordes även smärre förändringar i stiftelsens stadgar. I sammanhanget utreddes även bakgrunden till Marinreservens emblem. Ett eget emblem behövdes speciellt därför att Försvarsutbildningsföreningen rf:s emblem inte fick modifieras. Nämda emblem beskrevs i tal-språk "björnklomönstret" (designern Jukka Suvisaari uppgav på sin tid som heraldisk förklaring "tre, i ändorna snedfasade, parallella, fristående pålar".

En tävling för inbjudna ordnades för att designa Marinreservens emblem. Tävlingen vanns av kommandörkapten och heraldiker Tapani Talari. Som första emblem användes det av Gustaf von Numers designade ankar-mönstret. Han hade fått inspiration av den dåvarande marinens truppför-bandstecken. Den första versionen bestod av ett blått stock-ankare, med ett tre-spetsat ljuster i stommens övre ända. Hannu Hillo bekräftade i sitt utlåtande att det fyllde kraven på god heraldik.

Vid föreningens styrelsemöte i november 2001 diskuterades användningen av Marinreservens emblem. Vid mötet konstaterades att användning av endast emblemet i samband med tex Sjöförsvarsdistriktet skulle ge upphov till feltolkningar. Styrelsen beslöt att man bör sträva till att kunna skilja åt Marinreserven och Försvarsutbildningsföreningens Sjöförsvarsdistrikt även gällande emblem. Vid mötet beslöts att Tapio Riikonen tar upp frågan vid mötet mellan marinen och Sjöförsvarsdistriktet.

Vid föreningens styrelsemöte i februari 2002 fick man höra att arbets-

1996

2002

2015

Sininen Reservi ry:n tunnuskuvan kehitys.

Utvecklingen av Marinreserven rf:s emblem.

utskottet hade gjort upp ett förslag gällande utveckling och klargörande av användningen av föreningens emblem samt gälland en eventuell anskaffning av en egen fana till föreningen. Jukka Tarjanne presenterade direktivet för användning av Marinreservens emblem. Styrelsen beslöt att termen Marinreserven (*sininen reservi*) används för landsförsvarets marina fält i allmänhet Styrelsen beslöt att godkänna direktivet för användning av emblemet, anskaffa en egen fana till föreningen och att registrera Marinreservens emblem. Emblemet kompletterades år 2002 med kanonrören för att åskådliggöra kustartilleriets införlivande i marinen. Efter det lydde den heraldiska förklaringen som följer: "Ett ankare, där stommens övre ända utgör ett ljuster med kanonrör överst, allt i blått"

När Marinreserven förnyade sina hemsidor år 2015 uppdaterades samtidigt organisationens visuella utseende. Som emblem fastslogs den tvåspråkiga version som även nu är i användning, med texten "Sininen Reservi" och "Marinreserven" under själva emblemet. Samtidigt beslöts att emblemet härnäst inte används ensamt utan alltid kombinerat med texten, placerad

Helsinki-Uusimaan ja Pohjanmaan alueille. Liput eroavat toisistaan lipun yläkulmassa olevien, maakunta- tai kaupunkivaakunoihin pohjautuvien kotipaikkatunnusten perusteella. Lippujen sininen väri sekä yhteinen ankkurikuvio sitovat ne yhteen Sinisen Reservin yhteishengen ja arvojen symbolieiksi, joista on sittemmin tullut tuttu näky muun muassa Merivoimien vuosipäivän sekä joukko-osastojen paraateissa.

Sininen Reservi ry:n lipun suunnitteli tunnuksen tavoin Tapani Talari. Yleinen lippuselitys kuuluu seuraavasti: *”Sinisessä vaakasuuntaan suorakaiteisessa lippuvaatteessa Sinisen Reservin tunnus; ankkuri, jonka yläosa muodostaa atrimen, päällikkeenään kaksi tykinputkea ristissä, kaikki keltaista. Lipun koko on 140 x 120 cm.”* Lippujen hankinnan mahdollistivat Rannikkomerkistösäätiö ja Sinisen Reservin Säätiö.

Ensimmäisenä alueellisista lipuista käyttöön vihittiin Turun alueen lippu Saaristomeren Meripuolustusalueen Meriupseerikerholla Pansiossa 8.7.2002. Sinisen Reservin Varsinais-Suomen alueen lipunnaulaustilaisuus oli Pansiossa Saaristomeren Meripuolustusalueen Meriupseerikerholla 8.7.2002 klo 17.00. Sininen Reservi ry:n silloinen puheenjohtaja Reijo Telaranta korosti puheessaan lipun merkitystä yhteishengen kohottajana:

”Herra amiraali, arvoisat kutsuvieraat, hyvät naiset ja herrat, Sininen Reservi ry:n perustivat seitsemän yhdistystä 17.5.1997. Nykyisellään se on kasvanut 23:n yhdistyksen aktiiviseksi yhteistyöjärjestöksi, jonka jäsenmäärä on noin 6000. Sinisen Reservin jäsenyhdistykset vastaavat kattavasti nykyisten merivoimien kokoonpanoa ja toiminta-aluetta. Mukana on rannikko- ja laivastojoukkoja edustavia reserviläisyhdistyksiä koko rannikon mitalta Suomenlahden itäisimmistä osista aina Pohjanlahdelle saakka. Sininen Reservi ry tekee tiivistä yhteistyötä

Merivoimien ja Maanpuolustuskoulutus ry:n Meripuolustuspiirin kanssa. Sininen Reservi ry on valtakunnallisen Maanpuolustuskoulutus ry:n jäsen.

Yhteishengen ja yhteistyön lujittamisessa yhteisillä tunnuksilla on suuri merkitys. Nyt naulattava ja käyttöön vihittävä lippu kokoaa yhteen kaikki Sinisen Reservin yhteisen tunnuksen alla maanpuolustustyötä tekevät järjestöt, koulutustoiminnan ja säätiöt. Vaikka kysymyksessä on yksi Sininen Reservi ry:n lippu, käytännössä lippuja tulee käyttöön neljä. Jokaisen lipun yläkulmassa oleva aluetunnus kertoo, käytetäänkö lippua Varsinais-Suomen, Meri-Karjalan, Helsinki-Uusimaan vai Pohjanlahden alueella.

Ensimmäisenä käyttöön vihitään tänään **Varsinais-Suomen alueen lippu**. Sininen Reservi ry:n lipun on suunnitellut komentajakapteeni (evp), heraldikko Tapani Talari. Lippujen hankinnan ovat taloudellisesti tehneet mahdolliseksi Rannikkotykistösäätiö ja Sinisen Reservin Säätiö. Sininen Reservi pyytää saada kiittää sekä suunnittelijaa että hankkeen rahoittajia siitä, että tänään olemme voineet kokoontua tähän juhmalliseen ja tärkeään tilaisuuteen! Sinisen Reservin Varsinais-Suomen alueen lipun heraldinen selitys kuulu seuraavasti: Sinisessä vaakasuuntaan suorakaiteisessa lippuvaatteessa on Sinisen Reservin tunnus; ankkuri, jonka yläosa muodostaa atrimen, päällikkeenään kaksi tykinputkea, kaikki keltaista. Lipun tangonpuoleisessa yläkulmassa on lipun kotipaikkatunnus, mukailtu Varsinais-Suomen vaakuna. Herra amiraali, arvoisat kutsuvieraat, hyvät naiset ja herrat. Olkaa sydämellisesti tervetulleita tähän Sininen Reservi ry:n lipun naulaus- ja vihkimistilaisuuteen, joka nojaa vankasti perinteeseen ja rakentaa samalla perusteita yhä aktiivisemmalle ja monipuolisemmalle maanpuolustustyölle. Liehukoon yhteinen lippumme vapaan isänmaamme vapaiden ja maanpuolustustahtoisten Sinisen Reservin miesten ja naisten tunnuksena.”

endera under eller bredvid det. En grafisk instruktion gjordes upp för att säkerställa att ett likriktat visuellt utseende används i all Marinreservens såväl tryckta som nätverksbaserade kommunikation. Båtsman Timo Airaksinen svarade för förnyandet och definierandet av det visuella utseendet.

Föreningens fanor under fem verksamhetsår

Marinreserven rf fick en egen fana år 2002. I stället för en fana stannade man för att designa fyra regionala fanor för Egentliga Finland, Sydöstra Finland (ursprungligen Meri-Karjala), Nyland och Österbotten. Fanorna skiljer sig från varandra genom landskaps-/stadsvapnen i fanans övre hörn. Fanornas blåa färg och den gemensamma ankarfiguren förenar dem som en symbol för Marinreservens samhörighetskänsla och värden. Fanorna har sedermera blivit ett välkänt inslag i bl.a. paraderna vid marinens årsdag och truppförbanden.

I likhet med emblemet designades även Marinreservens fana av kom-kapt. i.a., heraldiker Tapani Talari. Den allmänna fanförklaringen lyder: *"Marinreservens emblem på ett blått, i vågrätt läge rektangulärt, fankläde; Ett ankare, vars övre del utgör ett ljuster och på ankaret två korslagda kanonrör. Samtliga är gulfärgade. Fanans storlek är 140 x 120 cm"*.

Anskaffningen av fanorna möjliggjordes av Kustartilleristiftelsen och Marinstiftelsen. Den första, Åbo-områdes fanan, vigdes på Skärgårdshavets Sjöförsvarsområdes marinofficersklubb i Pansio den 8.7.2002. Marinreservens dåvarande ordförande Reijo Telaranta betonade i sitt tal fanans betydelse för samhörighetskänslan:

"Herr amiral, ärade inbjudna gäster, mina damer och herrar,
marinreserven grundades av sju föreningar den 17.5.1997. Till dags

dato har föreningen vuxit till en aktiv samarbetsorganisation för 23 föreningar, med 600 medlemmar. Marinreservens medlemsföreningar motsvarar, på ett heltäckande sätt, nutida marinens sammansättning och verksamhetsområde. Bland medlemmarna återfinns föreningar som representerar såväl kust- som flottans trupper längs hela kusten ända från Finska vikens östligaste delar till Bottenviken. Marinreservens samarbetar aktivt med Försvarsutbildningsföreningen rf:s sjöförsvarsdistrikt. Marinreserven är medlem i den nationella Försvarsutbildningsföreningen rf.

Gemensamma symboler har stor betydelse när det gäller förstärkande av samhörighetskänslan och samarbetet. Den fana som nu spikas och tas i bruk samlar alla de organisationer som idkar försvarsarbete, skolningsverksamhet och stiftelser, under en gemensam symbol. Trots att frågan är om Marinreservens fana, kommer fyra fanor att i praktiken tas i bruk. Symbolen i övre hörnet på varje fana berättar om fanan används i Egentliga Finland, Meri-Karjala, Helsingfors-Nyland eller Bottenvikens område.

Som första fana vigs i dag **Egentliga Finlands fana**. Marinreservens fana är designad av kommandörkapten i.a., heraldiker Tapani Talari. Anskaffningen av fanorna har möjliggjorts av Kustartilleristiftelsen och Marinstiftelsen. Marinreserven framför sitt tack till både designern och finansiärerna för att vi idag har kunnat samlas till detta festliga och viktiga tillfälle. Den heraldiska förklaringen för Marinreservens Egentliga Finlands områdes fana lyder som följer: På ett blått, vågrätt rektangulärt fankläde är Marinreservens emblem; Ett ankare, där stommens övre del utgör ett ljuster och på ankaret ligger två korslagda kanonrör. Samtliga är gulfärgade. I fanans övre hörn, närmast stången, finns fanans hemortsemblem, ett modifierat Egentliga Fin-

Varsinais-Suomen lippu oli käytössä Merivoimien vuosipäivän juhlallisuuksissa Turussa heti seuraavana päivänä, ja loputkin liput vihittiin käyttöön vuoden 2002 aikana.

Meri-Karjalan lipun vihki sotilaspastori Vesa Aurén haminalaisen suur-tapahtuman, sotilasmusiikkia ja tällä kertaa nimenomaan Merivoimien musiikkia esitelleen Hamina Tattooon avajaispäivänä 9.8.2002. Sinisen Reservin silloiseksi Aurén käytti vihkisanoissaan vanhan virren sanoja: *”Myrsky riehuu, vaan lippu liehuu! Pelko haihtuu. Kyynelkylvö riemuun vaihtuu. Kiitos Herran!”* Aurén muistutti puheessaan alueen sijainnista idän ja lännen rajamailla. Aluetta on vuosisatojen saatossa monesti yritetty valloittaa ja tuhota, mutta vihollinen on aina pakotettu väistymään, jotta tulevilla polvilla olisi helpompaa. Lippuun sisältyy perintö, joka herättää vakavia tunteita, isänmaan rak-kautta ja luottamusta.

Meri-Karjalan lipun juhlalliseen naulaustilaisuuteen osallistui 22 naulaa-jaa. Ensimmäisen naulan löi Merivoimien komentaja, kontra-amiraali Hans Holmström ja viimeisen Meri-Karjalan alueen päällikkö Tapio Riikonen, jolle lippu vihkimisen jälkeen myös luovutettiin. Naulaajien joukossa olivat muun muassa Kymen sotilasläänin komentaja, eversti Arto Mikkonen, Merisota-koulun johtaja, kommodori Risto Rasku ja Reserviupseerikoulun johtaja, eversti Kari Kasurinen. Alueen rannikkokunnat olivat myös kaikki edustettui-na. Tattooon terveiset toi omalla vasaran kopautuksellaan Puolustusvoimien ylikapellimestari, everstilutnantti Harri Saksa. Yhteyttä merivartiioihin edus-ti kommodori Timo Eckstein.

Kaakonkulman lippu uusittiin vuonna 2022, jolloin lippu naulattiin ja vi-hittiin käyttöön Sininen Reservi ry:n 25-vuotisjuhlavastaanotolla Merisota-koululla 20.5.2022. Lipun naulaajina toimivat Merivoimien komentaja Jori Har-ju, Meripuolustussäätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Christian Elfving,

Rannikkotyöstösäätiön hallituksen puheenjohtaja Juha Kilpi, Sininen Reservi ry:n ensimmäinen puheenjohtaja Timo Vartiainen, Rannikkoprikaatin komen-taja Marko Laaksonen, MPK:n varapuheenjohtaja Timo Niiranen, Merisota-koulun edustaja Eero Kallio, Suomenlahden Merivartioston edustaja Petteri Salli, MPK:n Meripuolustuspiirin edustaja Sakari Saikku, Kymen Laivastokilta ry:n puheenjohtaja Tapio Riikonen sekä Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Petri Käyhkö. Lipun siunasi naulauksen jälkeen sotilaspastori Henri Kivijärvi.

Uudenmaan lipun naulaus ja vihkiminen suoritettiin laajan vierasjoukon läsnä ollessa Upinniemen Merikappelissa Suomenlahden Meripuolustusalu-teen valapäivän aamuna 23.8.2002. Lipun ensimmäisenä naulaajana toimi Merivoimien komentaja, kontra-amiraali Hans Holmström. Naulaajien joukko oli laaja ja edustava: läsnä olivat Suomenlahden Meripuolustusalue, Merisota-koulu, alueen molemmat sotilasläänit, lipun hankinnan mahdollistaneet Ran-nikkotyöstösäätiö ja Sinisen Reservin säätiö, Meripuolustuspiiri sekä alueen Sinisen Reservin järjestöt. Lipun vihki kenttärovasti Lauri Salminen.

Lipun vastaanottivat järjestöjen puolesta Helsingin Reservimeriup-seerien puheenjohtaja, yliluutnantti (res) Pertti Pastinen ja Suomenlah-den Meripuolustusosaston päällikkö, komentajakapteeni (res) Kai Masa-lin. Maljapuheessaan Masalin korosti lipun merkitystä joukon symbolina todeten samalla kymmenen vuotta kuluneen merellisen vapaaehtoistyön ensimmäisestä valmiuskurssista ja Sinisen Reservin käsitteen synnystä tähän päivään. *”Nyt me olemme oikea joukko, joka on valmis palvelemaan merivoimia ja täällä erityisesti meille läheisintä kumppania Suomenlahden Meripuolustusalueetta, ei tukea pyytäen vaan kysyen, mitä me voimme teh-dä maanpuolustuksen ja isänmaan hyväksi.”* Juhlava ja lämminhenkinen tilaisuus päättyi yhteiseen kahvitteluun lipun siirtyessä ensimmäiseen jul-kiseen esiintymiseensä valakentälle.

Sinisen Reservin Varsinais-Suomen ja Kaakonkulman (Meri-Karjalan) liput. Marinreservens regionala fanor för Egentliga Finland och Sydöstra Finland (Meri-Karjala).

lands vapen. Herr amiral, ärade inbjudna gäster, mina damer och herrar. Ni är hjärtligt välkomna till detta spiknings- och vigningsevenemang för Marinreservens Egentliga Finlands områdes fana. Evenemanget stöder sig starkt på traditioner och bygger samtidigt grunden för ett mera aktivt och mångsidigt försvarsarbete. Låt vår gemensamma fana vara som en symbol för ett fritt fosterland och Marinreservens försvarsvilliga män och kvinnor.

Egentliga- Finlands fana användes genast följande dag vid festligheter i samband med marinens årsdag, och även de övriga fanorna vigdes och togs i bruk samma år.

Meri-Karjalas (Marinreservens Sydöstra Finlands) område fick en egen fana den 9.8.2002. Militärpastor Vesa Auren vigde fanan på öppningsdagen för det jätte evenemang i Fredrikshamn som presenterar militärmu-

Uudenmaan maakuntalipun siunaus Upinniemien Merikappelissa. Kuva: Mika Kuutti.

Välsignelsen av Nylands fana i Obbnäs Havskapell. Bild: Mika Kuutti.

sik, och denna gång särskilt marinmusik, Hamina Tattoo. Han använde sig i sitt vigningstal av orden i den gamla psalmen: "Myrsky riehuu, vaan lippu liehuu! Pelko haihtuu. Kyynelkylvö riemuun vaihtuu. Kiitos Herran!" Auren påminde i sitt tal om områdets läge mellan öst och väst. Många försök har under århundrandenas lopp gjorts att erövra och förstöra området, men fienden har alltid tvingats dra sig tillbaka, för att de kommande generationerna skulle ha det lättare. I fanan ingår ett arv som väcker allvarliga känslor, fosterlandskärlek och tillit.

22 personer deltog i den högtidliga spikningsceremonin, som föregick vigningen. Den första spiken slogs av marinchefen, konteramiral Hans Holmström och den sista av chefen för Sydöstra Finlands område Tapio Riikonen, som även mottog fanan efter vigningen. Bland de som slog in en spik fanns

*Sinisen Reservin Uudenmaan ja Pohjanmaan liput.
Marinreservens regionala fanor för Nyland och Österbotten.*

Pohjanmaan lipun naulaus ja vihkiminen suoritettiin Pohjanlahden Laivastokilta ry:n 20-vuotisjuhlien yhteydessä Vaasan upseerikerholla 16.11.2002. Yli sata kiltalaista ja kutsuvierasta oli kokoontunut juhlistamaan kiltaa ja Sinisen Reservin Pohjanlahden alueen lipun juhllallista naulausta, johon osallistui kaikkiaan 23 maanpuolustusjärjestöjen ja muiden yhteisöjen edustajaa. Ensimmäisen naulan lippuun löi Merivoimien esikuntapäällikkö, lippueamiraali Pertti Malmberg ja viimeisen Vaasan meriosaston päällikkö Jorma Kuntsi. Sotaveteraanien edustajina naulaukseen osallistuivat puheenjohtajat Holger Strandberg ja Tapani Grönholm, ja Sinisen Reservin ja Laivaston Kilta ry:n puolesta naulan löi puheenjohtaja Jukka Tarjanne. Lipun vihki sotilaspastori Arto Lehtineva. Lipunnaulauksen ja killan juhlien yhteydessä tervehdyksensä esitti 15 eri yhteisöä ja maanpuolustusjärjestöä, mukaan

Sotilaspastori Arto Lehtineva siunaamassa Sinisen Reservin Pohjanmaan maakuntalippua 16.11.2002. Lippua pitelemässä Mauno Hintsala Pohjanlahden Laivastonkillasta ja taustalla toisena airueena Håkan Bodö. Kuva: Hannu Wallius.

Militärpastor Arto Lehtineva välsignar Österbottens fana den 16 november 2002. Fanan hålls av Mauno Hintsala från Pohjanlahden Laivastokilta med Håkan Bodö som assistent. Bild: Hannu Wallius.

lukien apulaiskaupunginjohtaja Heikki Lonka Vaasan kaupungin puolesta ja Holger Strandberg sotaveteraanien puolesta. Pohjanlahden Laivastokillan varapuheenjohtaja Teuvo Roden esitti päätössanat ja killan kiitokset.

chefen för Kymmene militärlän, överste Arto Mikkonen, chef för Sjökrigsskolan, kommodor Risto Rasku och chefen för Reservofficersskolan, överste Kari Kasurinen. Samtliga kustkommuner i området var också representerade. En hälsning från Tattoo-evenemanget framfördes, i och med hans eget hammarslag, av försvarsmaktens överkapellmästare, överstelöjtnant Harri Saksa. Sambandet till sjöbevakarna representerades av kommodor Timo Eckstein.

Sydöstra Finlands fana förnyades år 2022, då fanan spikades och vigdes i samband med Marinreservens 25-års mottagning på Sjökrigsskolan 20.5.2022. Sina egna spikar slog marinchefen Jori Harju, ordföranden för Marinstiftelsens förvaltningsråd Christian Elfving, ordföranden för Kustartilleristiftelsen styrelse Juha Kilpi, Marinreserven rf:s första ordförande Timo Vartiainen, Kustbrigadens kommandör Marko Laaksonen, MPK:s viceordförande Timo Niiranen, representanten för Sjökrigsskolan Eero Kallio, representanten för Finska vikens sjöbevakningssektion Petteri Salli, representanten för MPK:s sjöförsvarsdistrikt Sakari Saikku, ordföranden för Kymin Laivastokilta rf Tapio Riikonen och Marinreservens ordförande Petri Käyhkö. Fanan vigdes efter spikningen av militärpastor Henri Kivijärvi.

Spiknings- och vigningsevenemanget för **Helsingfors-Nylands** områdes fana ordnades, i närvaro av en diger skara gäster, i Obbnäs Havskapell på morgonen den 23.8.2002, dagen för militär eden i Finska vikens Sjöförsvarsområde. Som första person spikade marinchefen, konteramiral Hans Holmström in sin spik. Kretsen av personer som deltog i spikandet var omfattande och representativ. Representerade var Finska vikens sjöförsvarsområde, Sjökrigsskolan, de båda militärlänen i området, Kustartilleri- och marinstiftelsen, som möjliggjort anskaffningen, Sjöförsvarsdistriktet och Marinreservens medlemsorganisationer i området. Fanan vigdes av fältprost Lauri Salminen.

Fanan mottogs å organisationernas vägnar ordföranden för Helsingin

Reservimeriupseerit, preml. res. Pertti Pastinen och chefen för Finska vikens Sjöförsvarsavdelning, kommandörkapten res, Kai Masalin. I det tal Masalin höll i samband med att en skål höjdes, betonade han fanans betydelse som en symbol för truppen, samtidigt som han konstaterade att det förflutit tio år sedan den första marina beredskapskursen och uppkomsten av begreppet Marinreserven (Sininen reservi). Nu är vi en riktig trupp, som är redo att stöda marinen och här speciellt vår närmaste partner Finska vikens sjöförsvarsområde, inte så att vi ber om stöd utan så att vi frågar vad vi kan göra för försvaret och fosterlandet. Det festliga och stämningsfulla tillfället avslutades med gemensam kaffeservering medan fanan förflyttades till sitt första publika framträdande; uppträdandet på skådeplatsen för militäreden.

Marinreservens **Bottenvikens** områdes fana spikades och vigdes i samband med Pohjanlahden Laivastokilta 20-års jubileum i Vasa den 16.11.2002. Över hundra gille medlemmar hade samlats för att fira Gillet och den högtidliga spikningen av Marinreservens Österbottens områdes fana. Representanter för allt som allt 23 försvarsorganisationer och andra samfund deltog i tillfället. Den första spiken slogs in av marinens stabschef Pertti Malmberg och den sista av Vasa sjöavdelnings chef Jorma Kuntsi. Krigsveteranerna representerades av Holger Strandberg och Tapani Grönholm, Marinreservens och Laivaston Kilta ry:s spik slogs in av ordföranden Jukka Tarjanne. Fanan vigdes av militärpastor Arto Lehtineva. 15 olika samfund och försvarsorganisationer framförde, i samband med festligheterna, sin hälsning, bland dem även Vasa stads biträdande stadsdirektör Heikki Lonka å stadens vägnar och Holger Strandberg å krigsveteranernas vägnar. Ordföranden för Pohjanlahden Laivastokilta Teuvo Rodén framförde några avslutande ord och tackade å Gillets vägnar.

Liite 5. Sinisen Reservin huomionosoitukset

Huomionosoitukset kuuluvat lippujen tavoin keskeisesti sotaväen perinteisiin. Ne symboloivat yhteisiä arvoja ja yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä antavat yhteisöille mahdollisuuden palkita ansioituneita jäseniään. Suomessa toimii kolme virallista ritarikuntaa, joiden lisäksi tunnustetun aseman on saavuttanut suuri joukko muita virallisia tai puolivirallisia ansioristejä ja -mitaleja sekä muistoristejä ja -mitaleja. Merkittävä osa näistä liittyy maanpuolustukselliseen toimintaan, joko vuosien 1939–1945 sotatoimiin, eri aselajeihin tai organisaatioihin.

Sininen Reservi ry:n viimeisimmässä palkitsemisohjesäännössä on linjattu, että palkitsemisjärjestelmän tarkoituksena on *”palkita yksityishenkilöitä tai yhteisöjä, jotka ovat toiminnallaan edesauttaneet Sininen Reservi ry:n tarkoituksien toteutumista tai muuten ansioituneet vapaaehtoisessa meripuolustustyössä.”* Sinisen Reservin henkilökohtaisten, rinnassa kannettavien huomionosoitusten järjestelmä rakentuu kolmelle tasolle: Sinisen Reservin ansiomerkillä, joka on muodoltaan takinkäänteessä kannettava pinssi, sekä Sinisen Reservin ansiomitalille ja ansioristille, jotka ovat nauhalla varustettuja kunniamerkkejä. Rinnassa kannettavien huomionosoitusten lisäksi Sinisellä Reservillä on standaari, jota on jaettu erityisistä ansioista järjestön hyväksi, sekä pieni ja iso plaketti.

Ansiomitalin ja ansioristin on suunnitellut vapaaehtoisessa meripuolustustyössä aktiivinen reservin komentajakapteeni, heraldikko Hannu Hillo. Ansiomitalin heraldinen selitys kuuluu seuraavasti: *”Hopeisella pyöreällä mitalilla sininen Yrjön risti, jonka sopissa on hopeiset tukiankkurit kourapuoli ulospäin.”* Ansioristi kuvaillaan taas seuraavasti: *”Sininen Yrjön risti, jonka sopet ovat päämättyt kullanväriseksi. Sopissa on kultainen tukiankkuri kourapuoli ulospäin.”*

*Sinisen Reservin ansiomitali ja ansioristi.
Marinreservens förtjänstmedalj och förtjänstkors.*

Sininen Reservi ry:n ensimmäinen palkitsemisohjesääntö laadittiin 2000-luvun alussa Reijo Telarannan puheenjohtajakaudella, jolloin ansiomitalityöryhmän puheenjohtajana toimi Pekka Niemi. Ansiomitalin ja ansioristin ensimmäiset säännöt hyväksyttiin Merivoimien vuosipäivänä 9.7.2001. Sittemmin huomionosoitusten myöntämisperusteita on tarkennettu säännöllisin väliajoin, ja Sininen Reservi ry:n hallitus vahvisti viimeisimmän palkitsemisohjesäännön syyskuussa 2022.

Huomionosoituksista Sinisen Reservin ansiomerkin ja -mitalin sekä

Bilaga 5. Marinreservens utmärkelser

Utmärkelser hör, i likhet med fanor, till krigsmakters traditioner. De symboliserar gemensamma värden och samhörighet och ger samfundet en möjlighet att belöna medlemmar som utmärkt sig. I Finland finns tre officiella riddarordnar och förutom dem har ett stort antal officiella och halvofficiella förtjänstkors och -medaljer samt minneskors och -medaljer uppnått en erkänd ställning. En betydande del av dessa är knutna till försvarsverksamhet endera krigshändelserna åren 1939-1945, olika vapenslag eller organisationer.

I Marinreservens senaste direktiv för belöning slås fast att syftet med belöningssystemet är att: *”belöna privatpersoner eller samfund som i sin verksamhet har främjat Marinreservens strävanden eller i övrigt utmärkt sig i frivilligt försvarsarbete”*. Marinreservens personliga utmärkelser, som börs på bröstet, indelas i tre nivåer: Marinreservens förtjänstmärke, som till sitt utseende är en pins som bärs på rockuppslaget, samt Marinreservens förtjänstmedalj och förtjänstkors, som är utmärkelsetecken som bärs i band. Utöver utmärkelser som bärs på bröstet har Marinreserven ett standar, som har tilldelats för speciella förtjänster organisationen till fromma, samt en stor och liten plakett.

Förtjänstmedaljen och -korsen har designats av komendörkapten res. Hannu Hillo, som är en aktiv reservist i det marina försvarsarbetet. Förtjänstmedaljens heraldiska förklaring lyder som följer: *”Ett blått Georgs-kors på en silverfärgad rund medalj med stödankaren av silver, med stommen pekande inåt, mellan korsbladen”*. Förtjänstkorsen beskrivs för sin del som följer: *”Ett blått Georgs-kors där kanterna på bladen är gulfärgade med stödankaren av guld med stommen pekande inåt”*.

Det första direktivet för Marinreservens utmärkelser gjordes upp, i början av 2000-talet, under Reijo Telarantas ordförandeperiod, då Pekka Niemi fungerade som ordförande för förtjänstmedaljkommittén. De första reglerna för förtjänstmedaljen och förtjänstkorsen godkändes på marinens årsdag den 9.7.2001. Sedermera har grunderna för beviljandet av utmärkelserna preciserats regelbundet och Marinreservens styrelse godkände det senaste direktivet i september 2022.

Av utmärkelserna beviljar ordföranden förtjänsttecknet och -medaljen samt standaren och plaketten medan förtjänstkorsen beviljas av marinchefen. Utmärkelsernas betydelse för hela frivilligfältet betonas av att rätten att göra förslag till beviljande av dem har, förutom Marinreservens egna organ, även Sjöförsvarsdistriktet och Marinstiftelsen. Enligt nuvarande praxis tas initiativet till beviljandet i första hand av någon av organisationens medlemsföreningar eller samarbetspartner. Marinreservens styrelse eller belöningskommittén tar initiativ endast i det fall att utmärkelsen har speciell betydelse för föreningens helhetsintresse och ingen annan har gjort förslag.

Beviljade Marinreservens förtjänstkors och -medaljer har i första hand överlämnats på Sjöförsvarsdagen, standaren och förtjänstmärken och plaketter i samband med Marinreservens årsmöte eller medlemsföreningarnas egna tillfällen. Utmärkelser kan dock även överlämnas i samband med marinens årsdag eller olika festtillfällen. Utgångspunkten har dock varit att utmärkelsen överlämnas av Marinreservens representant.

En förteckning över personer som beviljats Marinreservens förtjänstmedalj, förtjänstkors och standar t.o.m. år 2022 finns som bilaga 6.

standaari ja plaketit myöntää Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja, ansioristin taas Merivoimien komentaja. Huomionosoitusten roolia koko vapaaehtoisen meripuolustuskentän yhteisinä palkitsemisvälineinä korostaa kuitenkin se, että niiden esitysoikeus on paitsi Sininen Reservi ry:n eri toimielimillä itsellään, myös MPK:n Meripuolustuspiirillä sekä Meripuolustussäätiöllä. Nykykäytännön mukaan aloitteen huomionosoitusten myöntämisestä tekee ensisijaisesti jokin järjestön jäsenyhdistyksistä tai yhteistyökumppaneista; Sininen Reservi ry:n hallitus tai palkitsemistoimikunta tekee aloitteen vain siinä tapauksessa, että huomionosoituksella on yhdistyksen kokonaisedun kannalta erityistä merkitystä eikä yksikään jäsenyh-

distyksistä tai yhteistyökumppaneista ole esitystä tehnyt.

Myönnetty Sinisen Reservin ansioristit ja -mitalit on luovutettu ensisijaisesti Meripuolustuspäivän yhteydessä; standardit, ansiomerkit ja plaketit Sininen Reservi ry:n vuosikokouksissa tai jäsenyhdistysten omissa tilaisuuksissa. Huomionosoituksia voidaan kuitenkin luovuttaa myös muiden vastaavien merkittävien tapahtumien, kuten Merivoimien vuosipäivän tai erilaisten juhlatilaisuuksien yhteydessä. Lähtökohtana on kuitenkin ollut se, että huomionosoituksen on luovuttanut Sininen Reservi ry:n edustaja.

Luettelo Sinisen Reservin ansiomerkin, ansiomitalin, ansioristin ja standardin saajista vuoteen 2022 asti on esitetty liitteessä 6.

Liite 6. Sinisen Reservin huomionosoitusten saajat 1997–2022

Liitteessä esitetään Sinisen Reservin keskeisten huomionosoitusten eli standardin, ansioristin, ansiomitalin ja ansiomerkin saajat vuosina 1997–2022. Sinisen Reservin ansioristit ja standardit on luetteloitu numeroituina. Toimitus on koostanut luettelot saatavilla olevien tietojen mukaan Sininen

Reservi ry:n toimintakertomuksista sekä palkitsemistoimikuntien muistioista ja listauksista. Luetteloissa saattaa esiintyä puutteita tai epätarkkuuksia, ja joitakin huomionosoituksia on myönnetty samoille henkilöille tai tahoille useita kertoja.

Bilaga 6 Mottagare av Marinreservens utmärkelser 1997–2022

I bilagan återfinns en förteckning över personer som mottagit Marinreservens utmärkelser d.v.s. standar, förtjänstkors, förtjänstmedalj och förtjänstmärke under åren 1997-2022. Marinreservens förtjänstkors och standar är numrerade i förteckningen. Redaktionen har sammanställt förteckningar-

na på basen av till buds stående uppgifter ur Marinreservens verksamhetsberättelser, belöningsutskottens PM och förteckningar. I förteckningarna kan förekomma brister och oegentligheter och en del utmärkelser har beviljats samma person eller mottagare flera gånger.

Sinisen Reservin standaari

Marinreservens standar

(1996)

0. Talari Tapani

1997

1. Visa Sakari	3. Saarikangas Martin	4. (*) Kettunen Ossi	6. Pajala Jukka
2. Lintula Seppo	4. Alho Markku	5. Turun ja Porin sotilaslääni	7. Sarelius Seppo

(* Kaksi eri standaaria myönnetty numerolla 4)

1998

8. Hertto Raimo 9. Kotkan rannikkoalue 10. Rannikkosotilaskotiyhdistys ry

1999

11. Aaltonen Esko	14. Helsingin Laivastokilta ry	18. Hasenson Jöran	21. Kanervo Jari
12. Jänkälä Pentti	15. Suominen Ilkka	19. Karppala Mirko	22. Kettunen Sami
13. Suomenlahden meripuolustusalue	16. Rannikkotykistösäätiö	20. Österlund Bo	23. Ahtola Pekka
	17. Kaski Lauri		

2000

24. Levanto Antti	29. Harju Jukka-Pekka	32. Saaristomeren	35. Vartiainen Timo
25. Laivaston Kilta ry	30. Wallin Kari	Merivartiostokilta ry	36. (standaarin saaja ei tiedossa)
26. Holm Jarmo	31. Suomenlahden	33. Teppman Oy	37. (standaarin saaja ei tiedossa)
27. Ritavuori Tapani	päällystöyhdistys ry	34. Wärtsilä NSD Oy	
28. Ketola Matti			

2001

38.	Tarjanne	Jukka	39.	Varsio	Kai	40.	Illi	Esko
-----	----------	-------	-----	--------	-----	-----	------	------

2002

41.	Rasku	Risto	44.	Kotiranta	Erkki	47.	(standaari jakamatta)	49.	(standaari jakamatta)
42.	Salmela	Heikki	45.	Saviranta	Aslak	48.	(standaari jakamatta)	50.	(standaari jakamatta)
43.	Hietarinta	Kai	46.	(standaari jakamatta)					

2003

51.	Meriupseeriyhdistys ry	52.	Rannikkosotilaskotiyhdistys ry	53.	Rannikkotyöstön upseeriyhdistys ry	54.	(standaari jakamatta)
-----	------------------------	-----	--------------------------------	-----	---------------------------------------	-----	-----------------------

2004

55.	Turun Laivastokilta ry	57.	Suominen	Pertti	59.	Merivoimien sukeltajakoulutus (sukeltajakurssi)	(nrota) Helsingin seudun reserviläispiiri ry
56.	Kymen Laivastokilta ry	58.	Helsingin Laivastokilta ry				

2005

(nrota) Saaristomeren Merivartiostokilta ry	60.	Kyöstilä	Heikki	61.	Merisotakoulu	62.	Rannikkojääkärikilta ry
--	-----	----------	--------	-----	---------------	-----	-------------------------

2006

63.	Kotkan rannikkoalue
-----	---------------------

2007

64.	Helsingin Miinanraivaajakilta ry
-----	----------------------------------

2008

65.	Viitanen	Jukka	66.	Suomenlinnan Rannikkorykmentti	67.	Kilpinen	Asko
-----	----------	-------	-----	-----------------------------------	-----	----------	------

2009

68.	Rannikkoupseeriyhdistys ry	69.	Murtomäki	Liisa	70.	Holmström	Hans	71.	Aherto	Jorma
-----	----------------------------	-----	-----------	-------	-----	-----------	------	-----	--------	-------

2010

72.	Merireserviläiset ry	75.	Maijala	Tapio	76.	Mäkinen	Matti
73.	Reserviupseerikoulu (RUK)						
74.	Junttila	Timo					

2011

77.	Honkasalo	Antero	79.	Wallius	Hannu	81.	Dromberg	Kaarina	83.	Wallius	Hannu
78.	Hakamäki	Matti	80.	Masalin	Kai	82.	Slotte	Kristiina			

2012

84.	Pohjanlahden Laivastokilta ry	85.	Suomenlinnan Rannikkotyökistökilta ry	86.	Turun Rannikkotyökistökilta ry	87.	Dahlbo	Harry
-----	-------------------------------	-----	--	-----	--------------------------------	-----	--------	-------

2013

88.	Aboa Mare Academy and Training Centre	89.	Mikkola	Pauli	91.	Pennala	Veli-Jukka	92.	Snellman Oy
		90.	Rautiainen	Antti					

2014

93.	Kaila	Seppo	95.	Kymen Laivastokilta ry	96.	Tuunanen	Pekka	97.	Hakkarainen	Arno
94.	Kostian	Eino								

2015

98.	Holm	Jarmo	100.	Takanen	Kari	101.	Rannikkojääkärikilta ry	102.	Pörsti	Pertti
99.	Reserviupseerikoulu									

2016

Ei myönnettyjä standaareja

2017

103.	Erwes	Erik
------	-------	------

2018

104.	Kuutti	Mika	105.	Taipalus	Veijo	106.	Koivunen	Mika
------	--------	------	------	----------	-------	------	----------	------

2019–2021

Ei myönnettyjä standaareja

2022

107.	Helsingin Reservimeriupseerit ry
------	----------------------------------

(Numerointia on standaarien 68–106 osalta korjattu takautuvasti)

Sinisen Reservin ansioristi

Marinreservens förtjänstkors

2003

1.	Holmström	Hans	5.	Vesterinen	Kyösti	8.	Hietarinta	Kai	11.	Riikonen	Tapio
2.	Hillo	Hannu	6.	Ketonen	Keijo	9.	Hintsala	Mauno	12.	Strang	Hanno
3.	Telaranta	Reijo	7.	Ahtola	Pekka	10.	Masalin	Kai	13.	Saviranta	Aslak
4.	Vartiainen	Timo									

2004

14.	Kaskeala	Juhani	15.	Dahlström	Pertti						
-----	----------	--------	-----	-----------	--------	--	--	--	--	--	--

2005

16.	Roine	Hannu	18.	Honkala	Matti	19.	Nurminen	Juha	20.	Rauramo	Jaakko
17.	Fagernäs	Peter									

2006

21.	Wallius	Hannu									
-----	---------	-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2007

22.	Björklund	Tapio	23.	Niemi	Pekka	24.	Hjorth	Kai	25.	Tuominen	Iiro
-----	-----------	-------	-----	-------	-------	-----	--------	-----	-----	----------	------

2008

26.	Elfving	Christian	29.	Mäkinen	Matti	30.	Tarkiainen	Kari			
27.	Kopra	Yrjö									
28.	Korhonen	Tatu									

2009

31.	Illi	Esko	34.	Nyberg	Gustav	36.	Smolander	Jaakko	38.	Rautalahti	Yrjö-Pekka
32.	Visa	Sakari	35.	Rannikko	Juha	37.	Tapiovaara	Keijo	39.	Kaskeala	Matti
33.	Börman	Martin									

2010

40.	Slotte	Kristiina	41.	Paananen	Eija	42.	Andersson	Erkki
-----	--------	-----------	-----	----------	------	-----	-----------	-------

2011

43.	Klenberg	Jan	45.	Lounasmeri	Matti	47.	Uitti	Erkki	49.	Hakkarainen	Arno
44.	Eloranta	Jorma	46.	Pennala	Veli-Jukka	48.	Savander	Magnus	50.	Kuutti	Mika

2012

51.	Hägglund	Gustav	53.	Rautalinko	Esa	54.	Takki	Pekka	55.	Möttönen	Matti
52.	Aarnio	Jussi									

2013

56.	Taipalus	Veijo	58.	Viinanen	Jukka	60.	Holm	Jarmo	62.	Karuvaara	Eero
57.	Rantanen	Juha	59.	Takanen	Kari	61.	Karimäki	Keijo	63.	Maavuori	Jaakko-Ilkka

2014

64.	Aarnio	Markus	67.	Lehto	Timo	65.	Nystén	Henrik
-----	--------	--------	-----	-------	------	-----	--------	--------

2015

66.	Mäkeläinen	Reima	69.	Erwes	Erik	71.	Kuntsi	Jorma	73.	Kajander	Erkko
68.	Lindberg	Jarmo	70.	Eklund	Lars	72.	Tiihonen	Ilkka			

2016

74.	Paasikivi	Jari	75.	Kuusniemi	Pekka	76.	Rautiainen	Antti	77.	Vihersaari	Seppo
-----	-----------	------	-----	-----------	-------	-----	------------	-------	-----	------------	-------

2017

78.	Soini	Jukka	80.	Brunow	Berndt	82.	Rannikkosotilaskotiyhdistys ry	84.	Luukkonen	Hannu
79.	Jaatinen	Pekka	81.	Lilius	Mikael	83.	Mäenpää Ville	85.	Lehtonen	Viljo

2018

86.	Elfving	Robin	87.	Krogerus	Aarne	88.	Harju	Jori
-----	---------	-------	-----	----------	-------	-----	-------	------

2019

89.	Vartiainen	Kare	90.	Jäntti	Antti
-----	------------	------	-----	--------	-------

2020

91.	Herlin	Antti	93.	Huusko	Janne	94.	Larjava	Janne	95.	Pörsti	Pertti
92.	Anttonen	Mika									

2021

96.	Tiilikainen	Tuomas	97.	Kuustonen	Rami	98.	Holma	Sirpa
-----	-------------	--------	-----	-----------	------	-----	-------	-------

2022

99.	(myöntämättä)		100.	Niinistö	Sauli	101.	Vitzthum von Eckstädt	Christoph	102.	Aminoff	Philip
-----	---------------	--	------	----------	-------	------	--------------------------	-----------	------	---------	--------

Sinisen Reservin ansiomitali

Marinreservens förtjänstmedalj

2004

Makkonen	Kaarlo	Saarikoski	Markku	Terviö	Esa	Niemi	Pekka
Korhonen	Tau	Härmä	Petri	Aaltonen	Asko	Slotte	Kristiina
Wallius	Hannu	Reingoldt	Juhani	Kuutti	Mika	Björklund	Tapio

2005

Kettunen	Mauri	Tiihonen	Ilkka	Laakso	Kai	Setälä	Tauno
Aarniaho	Pekka	Häyrinen	Raimo	Anholt	Mauri	Karumaa	Antero
Honkasalo	Antero	Elfving	Christian	Harju	Juha-Pekka	Varsio	Kai

2006

Kaskeala	Matti	Hakamäki	Matti Anselmi	Holm	Jarmo	Hilli	Kalevi
Tuominen	Iiro	Kuntsi	Jorma	Hovi	Tarja Anita	Karimäki	Keijo
Sarmet	Ravo						

2007

Vaadre	Ants	Arasto	Heikki	Wahlstein	Jan	Kellomäki	Jouko
Pätt	Ronald Nils	Suonpää	Virmo	Sarvikas	Taina	Lehto	Timo
Furu	Allan	Airaksinen	Timo	Järveläinen	Seppo	Puumalainen	Reino

2008

Eklund	Lars	Pennala	Veli-Jukka	Takanen	Kari	Ouvinen-	
Jäntti	Antti	Karuvaara	Eero	Annala	Torsti	Cunanan	Tuula-Maria
Paananen	Eija	Kostian	Eino	Brandstack	Kai	Kilpiä	Jari
Hakkarainen	Arno	Räisänen	Anja	Ritasalo	Mikko	Ojanen	Pertti

Tuominen	Kai	Sipponen	Risto	Elomäki	Rauno	Laaksonen	Veikko
Wahlqvist	Esko	Sarmet	Ravo	Keinänen	Jouko	Vahtoranta	Markku
Lainio	Jarkko						

2009

Krogerus	Aarne	Reponen	Kalle	Luukkonen	Hannu	Väinölä	Antti-Jussi
Uitti	Erkki	Saari	Heikki	Hippi	Peter		
Lehtonen	Jussi	Junttila	Timo	Möttönen	Matti		
				Ketola	Matti		

2010

Maavuori	Jaakko	Lehtinen	Kauko	Kinnunen	Marketta	Vaasan sotilaskotiyhdistys ry	
Kotilainen	Kimmo	Karlsson	Per-Olof	Villanen	Nanina		

2011

Kaivos	Matias	Mäenpää	Ville	Holmlund	Ralf	Järvinen	Jari
Soini	Jukka	Pörsti	Pertti				

2012

Saikku	Sakari	Sandell	Jan	Vihersaari	Seppo	Mattila	Isto
Puhakka	Tino	Olkkonen	Petteri	Pettersson	Kaj	Tuomala	Mauri

2013

Niittymäki	Petteri	Koivulahden Säästöpankki		Järvinen	Veijo	Marttila	Kari
Kokkala	Seppo	Huiskala	Oskari				

2014

Hytönen	Kimmo	Larjava	Janne	Rautio	Samu	Ehrnrooth	Bernt
Honkala	Tuomas	Lavi	Henri				

2015

Hindsberg	Carl-Johan	Hakamäki	Jukka	Näriäinen	Kari	Kahala	Jarmo
Kuustonen	Rami	Linnermo	Sami	Mustola	Jukka	Kivilähde	Sami
Ovaska	Juha Pekka	Hirvonen	Tapio	Vartiainen	Tatu	Talvitie	Jyrki K.
Ekblad	Hans	Holma	Sirpa				

2016

Alftan	Roland	Marinum	Forum	Hollmén	Jyri	Roden	Teuvo
Nerg	Pauli	Koivunen	Mika	Alanko	Seppo	Ström	Ralf
Strandback	Gustav						

2017

Tenhunen	Juha	Peek	Kuno	Mattlin	Håkan	Huvila	Matti
Kaikkonen	Aku	Lehtimäki	Erkki	Ruotsalainen	Pertti	Havulinna	Henri
Söderman	Aslak	Mäenmaa	Arto	Suomi	Ismo		

2018

Kaipia	Marko	Kaksonen	Kai-Verner	Klén	Rami	Vikman	Jaakko
--------	-------	----------	------------	------	------	--------	--------

2019

Pesonen	Jussi	Häggblom	Robin	Jokelainen	Visa	Österman	Kurt
Kujanpää	Teemu	Caselius	Ari	Kettunen	Sami		

2020

Kaasalainen	Markku	Weckman	Pamela	Niskanen	Kari	Paukkunen	Jaakko
Wallius	Juha						

2021

Liesalho	Markus	Pöntinen	Ville-Veikko	Laaksonen	Aimo	Laaksonen	Kari
Kaskelo	Mikael	Salmi	Jani				

2022

Erkkilä	Marko						
---------	-------	--	--	--	--	--	--

Sinisen Reservin ansiomerkki**Marinreservens förtjänstmärke****1998**

Hietarinta	Kai	Aaltonen	Asko	Rissanen	Raija	Kuorehjärvi	Timo
Jouhki	Lauri Juhani	Kuutti	Mika	Saviranta	Aslak	Riikonen	Tapio
Vesterinen	Kyösti	Masalin	Kai	Vartiainen	Timo	Harju	J-P

1999

Dahlström	Pertti	Niemi	Pekka	Kostian	Eino	Auvinen	Risto
Henttonen	Seppo	Makkonen	Kaarto	Mäkeläinen	Reima	Häyrinen	Raimo
Kettunen	Mauri	Airaksinen	Timo	Nieminen	Jarmo	Jäntti	Antti
Wahfsten	Jan	Helonen	Kari	Särkkä	Jaana	Kähkönen	Mikko
Elfving	Christian	Österlund	Bo	Viljanen	Eeva	Rasku	Risto
Mäki	Jouko						

2000

Hietarinta	Kai	Vartiainen	Timo	Riikonen	Tapio	Kuutti	Mika
Jouhki	Lauri Juhani	Vesterinen	Kyösti	Terviö	Esa	Saario	Hannu
Malmberg	Pertti	Aatsalo	Reino	Elfving	Christian	Sipi	Marja
Masatin	Kai	Helonen	Kari	Henttonen	Seppo	Tarjanne	Jukka
Niemi	Kai	Makkonen	Kaarto	Kettunen	Mauri	Telaranta	Reijo
Saviranta	Aslak						

2001

Hotmström	Hans	Karimäki	Keijo	Slotte	Kristiina	Varsio	Kai
Härmä	Petri	Saarikoski	Markku				

2002

Jänkälä	Pentti	Selin	Ensio	Holm	Jarmo	Koivunen	Mika
Varjola	Ulla	Hintsala	Mauno				

2003

Airaksinen	Timo	Kähkönen	Mikko	Skriko	Ismo	Björklund	Tapio
Jäntti	Antti	Lindroos	Eero	Tura	Erkki	Tiihonen	Ilkka
Kaskeala	Matti	Paananen	Eija	Wahisten	Jan	Saari	Heikki
Korhonen	Tatu	Saviranta	Aslak				

2004

Eklund	Lars	Nieminen	Heikki	Sundman	Krister	Mäkinen	Matti
Krogerus	Aarne	Rautanen	Kimmo	Villanen	Pentti	Hirvonen	Tapio
Hilli	Kalevi						

2005

Lehtimäki	Erkki	Pasto	Mikael	Egblad	Hans	Lainio	Jarkko
Hakamäki	Matti	Roden	Teuvo	Rehmonen	Juha	Kaskelo	Mikael
Kuntsi	Jorma	Frimodig	Timo	Paulasaari	Veli-Matti		

2006

Maavuori	Jaakko	Lohikoski	Tenho	Frangén	Heikki Juhani	Haimila	Risto
Strandback	Gustav B.	Lindgård	Harry Allan	Furu	Allan	Tarvonen	Arto
Rönn	Gustav Ingvald	Lehto	Timo Matias	Koukku	Timo Viljo Kalevi	Hakkarainen	Arno
Pått	Ronald Nils	Katajisto	Visa	Ants	Vaadre		

2007

Wallius	Juha	Yli-Jouto	Raimo	Sid	Christer	Hangelin	Simo
Guss	Thor	Koskenmäki	Markku	Ström	Kalle		

2008

Vieri	Pentti	Lohva	Merita	Arkiomaa	Timo	Karuvaara	Vesa
Skogman	Nils-Olof	Villanen	Nanika	Helamaa	Martti	Vihersaari	Seppo

2009

Waltonen	Yrjö	Kiviniemi	Olavi	Mäenpää	Ville	Soini	Jukka
Vähätupa	Timo	Wesslin	Erkki	Kaivos	Matias	Söderman	Aslak
Lappalainen	Raimo	Hurmalainen	Ahti	Luostarinen	Jari	Toivanen	Jouni

2010

Antila	Markku	Kajan	Heikki	Nyberg	Olli	Rantanen	Kimmo
Aspholm	Juhani	Kinnari	Markku	Paavilainen	Mikko	Talikka	Kari
Hiipakka	Harri	Lindholm	Hannu	Pahkala	Tapani	Tetri	Juha
Holmlund	Ralf	Marttila	Kari	Petander	Christian	Toivonen	Timo
Jäntti	Helena	Fant	Mikael	Pörsti	Pertti	Österberg	Aarne
Järvinen	Veijo	Nerg	Paul				

2011

Ahonen	Vesa	Carlsson	Lars	Gästgivars	Lars-Erik		
--------	------	----------	------	------------	-----------	--	--

2012

Ei myönnettyjä ansiomerkkejä

2013

Kokkala	Seppo	Elfving	Robin	Heinonen	Arto	Ahonen	Vesa
Niittymäki	Petteri	Ström	Ralf	Koski	Rani	Partanen	Pentti

2014

Björklund	Alex	Jokelainen	Visa	Salmi	Jani	Stenberg	Erkki
Eklund	Jesper	Kaksonen	Kai	Temmes	Esa	Österman	Kurt
Holm	Patrik	Paukkunen	Jaakko	Koskinen	Torsti		

2015

Raassina	Heikki	Saarenpää	Jouni	Savolainen	Juha-Pekka	Harmia	Henri
Mikkonen	Päivi						

2016

Kaasalainen	Markku	Klén	Rami	Kyröhonka	Jussi-Pekka	Sund	Peter
Hyttinen	Hannu	Kuitunen	Panu-Pekka	Ramsdahl	Lars	Pöntinen	Ville-Veikko

2017

Auvinen	Aino	Eskelinen	Matti	Huuku	Jyrki	Kantanen	Mikko
Jäntti	Katri-Helena	Aarnio	Sari	Ahola	Niko	Muranen	Sami
Kiuru	Petra	Savolainen	Heli				

2018

Andreev	Misha	Tuovinen	Anssi	Backman	Stefan	Laasanen	Veikko
Pulliainen	Joona	Ahonen	Vesa	Iso-oja	Mikko	Vuollet	Jorma

2019

Corenius	Vesa	Orpana	Ari	Toivonen	Nina	Mäkiö	Timo
Elolähde	Timo	Siitonen	Timo	Nyberg	Veli-Pekka	Puhakka	Matti
Mäki-Ventelä	Timo						

2020

Ei myönnettyjä ansiomerkkejä

2021

Hahkala	Harri	Nermes	Ari	Malila	Markus	Hara	Marko
Käyhkö	Petri	Pellinen	Leeni	Aaltonen	Jari		

2022

Kaila	Seppo	Mäki	Lasse	Haarala-Mäkipuro	Minna		
-------	-------	------	-------	------------------	-------	--	--

Liite 7. Sininen Reservi ry:n puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, sihteerit, taloudenhoitajat ja hallituksen jäsenet 1997–2022

Bilaga 7. Marinreserven rf:s ordföranden, viceordföranden, sekreterare, kassörer och styrelsemedlemmar 1997–2022

Liitteessä esitetään Sininen Reservi ry:n keskeisissä luottamustehtävissä vuosina 1997–2022 toimineet henkilöt sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Luetteloissa ei ole mainittu toimikuntien, työryhmien tai valiokuntien jäsenyyksiä, läsnäolo- ja puheoikeudella hallituksen kokouksiin osallistuneita yhteistyökumppaneiden edustajia tai hallituksen ulkopuolisia toimihenkilöitä taloudenhoitajia lukuun ottamatta.

I bilagan återfinns förteckningar över personer som fungerat i centrala förtroendeuppgifter under åren 1997–2022 i alfabetisk ordning enligt efternamn. I förteckningen nämns inte medlemskap i arbetsgrupper, nämnder eller utskott, personer som deltagit i styrelsemöten med närvaro- eller talrätt, representanter för samarbetsparter eller funktionärer som inte hört till styrelsen med undantag av kassörer.

Puheenjohtajat

Elfving Robin	2013–2018	Kaskeala Matti
Hakkarainen Arno	2006–2011	Käyhkö Petri
Holm Jarmo	2011–2013	Rautiainen Antti

Ordföranden

2003–2006	Telaranta Reijo	2000–2003
2022–	Vartiainen Timo	1997–2000
2018–2022		

Varapuheenjohtajat

Aaltonen Asko	1998–1999	Kuutti Mika
Falkenberg Ari	2008–2011	Liesalho Markus
Holm Jarmo	2004–2011, 2013–2016, 2019–2022*	Masalin Kai
Kaksonen Kai-Verner	2021–2022	Mäkeläinen Reima
Kuntsi Jorma	2011–2016	Mäki Jouko
		Paananen Eija

Viceordföranden

2018–2021	Pekonen Ossi	1997–1998
2022–*	Rautiainen Antti	2016–2018
1997–1999	Riikonen Tapio	2001–2008
2011–2014	Slotte Kristiina	2016–2019
1999–2001	Tarjanne Jukka	2000–2003
2003–2004	Telaranta Reijo	1999–2000

**) Vuoden 2022 sääntöuudistuksessa varapuheenjohtajan tehtävät eriteltiin ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan tehtäviksi. Tuolloin hallitus valitsi keskuudestaan ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin Jarmo Holm ja toiseksi varapuheenjohtajaksi Markus Liesalho.*

Sihteerit

Sihteerit ovat vuodesta riippuen olleet joko hallituksen jäseniä tai sen ulkopuolisia toimihenkilöitä.

Jänkälä Pentti	2001	Masalin Kai
Kaksonen Kai-Verner	2015–2021	Mäki Lasse

Sekreterare

Sekreterarna har, beroende på året, varit endera medlemmar av styrelsen eller utomstående funktionärer.

2000	Saviranta Aslak	1997–2000
2021–	Slotte Kristiina	2002–2015

Taloudenhoitajat

Taloudenhoitajat ovat useimmiten olleet hallituksen ulkopuolisia toimihenkilöitä.

Björklund Tapio	2002–2008	Kuustonen Rami
Eklund Jesper	2012–2013	Lindfors Jukka
Elfving Robin	2018–2021	Saviranta Aslak

Kassörer

Kassörerna har oftast varit funktionärer som inte hört till styrelsen.

2013–2018	Vihersaari Seppo	2008–2012
2021–		
2000–2002		

Hallituksen jäsenet

Henkilöt, jotka ovat toimineet hallituksen jäsenen ohella myös Sininen Reservi ry:n puheenjohtajana, varapuheenjohtajana, sihteerinä tai taloudenhoitajana, on merkitty tähdellä (*). Hallituksen jäsenten luettelossa on kuitenkin huomioitu vain vuodet hallituksen ”rivijäsenenä”.

Hallituksen jäsenten toimikausi määräytyi kalenterivuositain ennen vuonna 2001 tehtyä sääntömuutosta, jolloin siirryttiin yhden vuosikokouksen malliin ja hallitusten toimikausi vakiintui keväällä pidettävien vuosikokousten väliseksi ajaksi. Sääntömuutoksen myötä hallituksen jäsenten toimikausi jakaantui vuodesta 2002 alkaen kahden eri kalenterivuoden ajalle, mikä on huomioitu luettelon vuosilukujen esitystavassa.

Vuosien 2016 sääntömuutoksessa hallituksen jäsenten ja puheenjohtajan enimmäistoimikaudeksi määriteltiin kolme kahden vuoden toimikautta, joiden jälkeen henkilö ei ole kahteen vuoteen vaalikelpoinen samaan tehtä-

Styrelsemedlemmar

Personer som, förutom att de varit styrelsemedlemmar, också fungerat som Marinreservens ordförande, viceordförande, sekreterare eller kassör har märkts med en stjärna (*). I förteckningen över styrelsemedlemmar har dock beaktats endast tiden som ”vanlig” medlem.

Före stadgeändringen år 2001 var styrelsemedlemmarnas medlemskap bundet till kalenderåret och efter det övergick man till modellen med ett årsmöte varvid medlemskapet bands till tiden mellan årsmötena på våren. Efter stadgeändringen omfattar medlemskap i styrelsen delar av två kalenderår, vilket har beaktats i det sätt på vilket årtalen i förteckningen presenteras.

I stadgeändringen år 2016 fastställdes styrelsemedlems och ordförandes medlemskap till maximalt tre två-årsperioder, varefter personen inte är valbar på två år. Denna bestämmelse förhindrar dock inte att en styrelse-

vään. Erovuoropykälä ei kuitenkaan estä hallituksen jäsenen valituksi tule-
mista puheenjohtajaksi tai toisinpäin. Vuoden 2022 sääntömuutoksessa oh-
jeistusta tarkennettiin siten, että saman henkilön yhtäjaksoinen toimikausi
hallituksen jäsenenä tai puheenjohtajana voi olla enintään kaksitoista vuotta.

medlem väljs till ordförande eller tvärtom. I stadgeändringen år 2022 preci-
serades bestämmelsen så att medlemskap i styrelsen eller ordförandepe-
rioden maximalt, i ett kår, kan räckta tolv år.

Aaltonen Asko*	1997	Hiltunen Matti	2002–2003	Koponen Harri	2022
Aarnio Markus	2021–2022	Hintsala Mauno	2000–2006, 2009–2010	Kostian Eino	1997–1998
Auvinen Risto	2018–2020	Holm Jarmo*	1999–2004	Koukku Timo	2006–2008, 2009–2010
Bäckman Timo	1997	Holma Sirpa	2011–2016, 2019–2021	Krogerus Aarne	2003–2011
Dahlbo Juha	2022	Hyttinen Hannu	2015–2019, 2022	Kuntsi Jorma	*2008–2011
Elfving Christian	1997–1999	Jänkälä Pentti*	1999–2000	Kuorehjärvi Timo	1997–1999
Elfving Robin*	(toiminut vain puheenjohtajana)	Jäntti Antti	2005–2011	Kuustonen Rami*	2011–2013
Ehrnrooth Bernt	2014–2018	Kaila Seppo	2020–2022	Kuutti Mika*	1998–2000, 2011–2015, 2016–2018, 2021–2022
Eklund Lars	2003–2005, 2009–2016	Kaksonen Kai-Verner*	(toiminut vain sihteerinä tai varapuheenjohtajana)	Käyhkö Petri*	2020–2022
Falkenberg Ari*	(toiminut vain varapuheenjohtajana)	Karimäki Keijo	2001–2014	Lehto Timo	2008–2009, 2010–2016
Hahkala Harri	2018–2020	Karuvaara Eero	2008–2012	Liesalho Markus*	2018–2022
Hakkarainen Arno*	2005–2006	Karvonen Juha	2011–2012	Lindberg Ingmar	2001
Hanhiala Jukka	2004–2005	Kaskeala Matti*	(toiminut vain puheenjohtajana)	Masalin Kai*	1999
Hara Marko	2019–2022			Mäkeläinen Reima*	2009–2011 (toiminut vain varapuheenjohtajana)
Harju Juha-Pekka	2001	Kettunen Mauri	2002–2003	Mäki Jouko*	
Havulinna Henri	2015–2021	Kiljo Seppo	2007–2008	Mäki Lasse*	2020–2021
Heinonen Pekka	1997	Kinos Kimmo	2006–2014	Mäkiö Timo	2013–2015, 2016–2020
Heinonen Seppo	2007–2010	Klén Rami	2022	Nermes Ari	2019–2022
Helenius Rainer	2001	Koivunen Mika	2000–2003, 2006–2008, 2016–2020	Niemi Pekka	1997
Hilli Kalevi	2003–2005			Nieminen Heikki	2002–2004

Nyman Göran A.	1999–2000	Saario Hannu	2000–2005	Telaranta Reijo*	2000
Näriäinen Kari	2012–2013, 2014–2018	Salminen (ent.		Terviö Esa	2003–2008
Paananen Eija*	2002–2003	Vieruaho) Tii	2021–2022	Tiihonen Ilkka	2006–2008
Pekonen Ossi*	(toiminut vain varapuheenjohtajana)	Sarmet Ravo	2015–2019	Tulikoura Tatu	1997
Piela Arto	2014–2016	Sipi Marja	1999–2001	Uusitalo Seppo	1998–2000
Puhakka Matti	2017–2022	Siro Niilo	2015–2017, 2018–2019	Vaitiniemi Eero	2022
Pörsti Pertti	2016–2022	Slotte Kristiina*	2001, 2015–2016, 2019–2021	Varsio Kai	1998
Rautalahti Yrjö-Pekka	2014–2016	Soini Jukka	2012–2013, 2014–2016, 2022	Vartiainen Kare	2002–2003
Rautanen Kimmo	2003–2004, 2005–2006			Vartiainen Timo*	(toiminut vain puheenjohtajana)
Rautiainen Antti*	2012–2016	Stolt Sirkka	2015–2019	Viheriälehto Sampo	2009–2012
Riikonen Tapio*	1997–2000, 2008–2015	Sundman Christer	2002–2003	Vihersaari Seppo*	2011–2016
Rissanen Raija	1997–1998	Tarjanne Jukka*	1998–1999	Wallius Hannu	2006–2007
Räisänen Anja	2004–2012	Tarvonen Arto	1997, 2005–2007, 2008–2009	Weckström Björn	2004–2005
Saarikannas Markku	2021–2022				

Liite 8. Merivoimien komentajat ja esikuntapäälliköt 1997–2022

Bilaga 8. Marincheferna och stabscheferna 1997–2022

Komentajat		Cheferna	
Vara-amiraali (1998) Esko Illi	1997–2001	Vara-amiraali (2015) Kari Takanen	2013–2015
Vara-amiraali (2004) Hans Holmström	2001–2009	Vara-amiraali (2014) Veijo Taipalus	2016–2018
Vara-amiraali (2009) Juha Rannikko	2009–2011	Kontra-amiraali (2019) Jori Harju	1.1.2019–
Kontra-amiraali (2011) Veli-Jukka Pennala	2011–2013		

Esikuntapäälliköt

Kommodori (1996) Heikki Salmela
 Lippueamiraali (2000) Pertti Malmberg
 Lippueamiraali (2004) Hanno Strang
 Lippueamiraali (2005) Veli-Jukka Pennala
 Lippueamiraali (2011) Veijo Taipalus

1997–1999
 2000–2002
 2003–2005
 2006–2011
 2011–2013

Stabscheferna

Lippueamiraali (2013) Juha Vauhkonen 2013–2016
 Lippueamiraali (2016) Timo Hirvonen 2016–2018
 Lippueamiraali (2019) Tuomas Tiilikainen 2019–2022
 Lippueamiraali (2022) Jukka Anteroinen 1.7.2022–

Liite 9. Merireservin koulutuspäälliköt ja Meripuolustuspiirin päälliköt 1991–2022**Bilaga 9. Sjöreservens utbildningschefer och cheferna för Sjöförsvarsdistriktet 1991–2022**

Merireservin koulutuspäälliköt palkattiin alun alkaen Sinisen Reservin Säätiön varoin, ja heille hankittiin työtila ja tarvittavat työvälineet. He eivät siis toimineet MPK:n palkkaamina työntekijöinä. Merireservin ensimmäiseksi koulutuspäälliköksi nimitettiin jo ennen MPK:n perustamista Kari Merilä, joka hoiti tehtävää lyhyehkön ajan vuosina 1991–1992. Häntä seurasivat tehtävässä Aarno Koivisto ja Aslak Saviranta, joista jälkimmäinen jatkoi tehtävässään MPK:n Meripuolustuspiirin perustamiseen asti. Saviranta toimi myös Meripuolustuspiirin ensimmäisenä päällikkönä.

Sjöreservens utbildningschefer anställdes ursprungligen med medel från Marinstiftelsen, och arbetsutrymmen och -redskap anskaffades för dem. De var alltså inte anställda av MPK. Sjöreservens första utbildningschef var, redan före MPK grundades, Kari Merilä, som skötte uppgiften en relativt kort tid åren 1991–1992. Han följdes av Aarno Koivisto och Aslak Saviranta, varav den senare fortsatte i sin uppgift ända tills MPK:s Sjöförsvarsdistrikt grundades. Saviranta fungerade även som Sjöförsvarsdistriktets första chef.

Merireservin koulutuspäälliköt ja Meripuolustuspiirin päälliköt

Komentajakapteeni Kari Merilä 1991–1992
 Kommodori Aarno Koivisto 1992–1994
 Komentaja (evp) Aslak Saviranta 1995–2003

Sjöreservens utbildningschefer och Sjöförsvarsdistriktets chefer

Kommodori (evp) Matti Mäkinen 2003–2010
 Kommodori (evp) Henrik Nystén 2011–2021
 Komentaja (evp) Petri Pääkkönen 2022–

Summary: Voluntary force at sea and on the coast

– Activity and evolution of the Finnish Naval Reserve during the years 1997–2022

Antecedents of Finnish voluntary defence

The Finnish legal system stipulates popular movements need to be organized as registered associations before they can act as independent legal entities. The volunteer naval force was registered as an umbrella organisation called the Finnish Naval Reserve in 1997. However, the history of Finnish naval volunteers dates to the 1910s.

During the era of Russian imperial rule, Finland was an autonomous state under the Romanov emperor in St. Petersburg. The Grand Duchy of Finland was blessed by the old tradition of Nordic rule of law and basically satisfied with the Tsar. Occasionally, Russian governance tried to diminish Finland's privileges and the Pan-Slavic movement threatened Finnish cultural heritage. The formation of political organizations was limited during the periods of Russian oppression. It made Finnish society prefer unprovocative associations that could nonetheless foster maverick thoughts.

Finnish learned that establishing Yacht Clubs was a safe way to organize for many purposes related to maritime affairs. The oldest of all sport clubs in Finland is the Pori Yacht Club, founded in 1856. Many Finnish Yacht Clubs trace their origins to the period of the Grand Duchy or the early years of an independent Finland. Consequently, the naval volunteer force has its intellectual roots deep in the stubborn but efficient Finnish civilian tradition of organizing nautical sports clubs. The collapse of the Russian empire in 1917 led to

the end of the Grand Duchy and to the Finnish Declaration of Independence. Having achieved its independence, Finland inherited well-developed coastal artillery strongholds, some naval vessels, and an energetic civil society. Finnish independence opened windows of opportunity but also imposed new obligations. The Finnish Navy was founded 1918, however, formulating the final coastal defence system took time. Defending Finland did not require a high seas fleet, but it was necessary to synchronize the efforts of naval and coastal artillery forces. Several arrangements for structuring the combination of naval and coastal artillery forces were tested. Finally, the Navy Command took the lead in harmonizing all naval and coast artillery operations.

Beside the nation's defence forces, the former Finnish White Guard was reorganized as a National Guard. It was a state-based military organization responsible for volunteer military training that prepared the reserve components of the Army, Navy, and Air Force. The National Guard was supported by a women's volunteer civil defence organization called the Lotta Svärd Association. These two volunteer organizations had a great influence on many advancements in Finnish society – at its peak, the organizations had 360,000 members supporting various defence efforts including maritime activities.

The oldest Finnish-speaking yacht club in Helsinki, The Finnish Yacht Club, originated the idea of founding a Finnish Maritime Society. The purpose was to uphold and develop Finnish maritime culture. The first task of the society was motivated by the tragic shipwreck of an inherited tor-

pedo boat destroyer. The old Russian-built Sokol class torpedo boat S-2 sank near the city of Pori in 1925 with 53 Finnish servicemen on board. The sinking made it clear that the Finnish Navy needed modern vessels, while the new nation also wanted to show the flag on the Baltic Sea. The Maritime Society greatly influenced the Finnish parliament's procurement of two coastal defence ships, four submarines and four fast torpedo boats.

Several other volunteer organizations were founded during the early decades of Finnish independence. Commissioned and non-commissioned officers, reservists and local groups created support organizations. Based on the perceived needs of the naval services, new social activism commenced, including the building of small libraries for naval vessels and forts by the Coastal Soldiers' Welfare Society, later called Coastal Soldiers' Home Association—that runs canteens to this day.

Finland was a victim of the Molotov–Ribbentrop pact and had to fight for its survival in World War II. While the country was never occupied, it had to accept the harsh peace conditions dictated by the Soviet Union. In the eyes of the Soviets, many of the Finnish volunteer organizations were seen as formidable and suspicious. The Finnish National Guard and the Lotta Svärd Association were abolished in 1944 along with 3,327 other non-governmental organizations and corporations.

Voluntary defence in the aftermath of World War II

After World War II, civil society had to be reorganized, and governmental organizations had to abide by new restrictions due to political pressure. The deep undercurrent in Finnish society nourished national defence, although

in a moderate manner and by avoiding every act that could trouble foreign or domestic policy. The Paris Peace Treaty of 1947 restricted the strength of the Finnish Navy to a mere 4,500 personnel. It required the separation of the coastal artillery force from the Navy, as all 4,500 sailors were needed to operate the fleet. In the coming decades, the coastal artillery was a part of the Finnish Army. Military training was allowed in Defence Forces only, but due to problematic financial conditions, military refresher courses were seldom organized and covered only a fraction of the entire reserve force.

The disbanded National Guard and the Lotta Svärd Association, in addition to their main duties, had also been responsible of many non-military activities in Finnish civil society. For instance, they owned a major portion of Finnish ski jumping hills. The abandoned activities were rapidly organized in new sports clubs, hunters' associations, women's social networks, and various local or strictly specialized fellowships. In some cases, international co-operation helped in arranging activities. Exhibition matches in sports offered opportunities to build contacts, particularly with partners in the other Nordic countries. The Nordic Volunteer Defence Championships in Naval Skills commenced in 1953 and were continued until 2003. Visiting naval ships in Finnish ports also offered coveted hosting possibilities and contacts to the wider world.

Foundations providing financial support

Securing financial support for volunteer projects was vital. Permanent funds for support could be endowed by non-profit foundations. Several foundations perceived conscription based national defence and voluntary reserve activities worthy of sponsorship. The donors supporting this publication are

listed in the front pages. Particularly, the Naval Defence Foundation (*Meripuolustussäätiö*) and the Coastal Artillery Foundation (*Rannikkotykistösäätiö*) are deserving of recognition for supporting the naval volunteer force.

The Naval Defence Foundation originated from an endowment that maintained the Helsinki Reserve Officer Club's training vessel since 1959. Over the years, the foundation grew and owned several vessels, expanded its reach, and changed its name several times. The largest training ship that the foundation ever owned was a former anti-submarine warfare vessel *Röyttä*. Regrettably, the 37-metre-long patrol boat ran aground and had to be sold. Nowadays, it serves as a private charter ship under the name *Vartiovene 55*, "Patrol Boat 55".

The statute of the Naval Defence Foundation drove it to expand from its role as a ship owner into an all-encompassing supporter of naval reservist training and voluntary community service. Promoting transparent communication and public relations is in the interests of all voluntary reserve supporters. Before the breakthrough of the internet, volunteers published many partly overlapping magazines, such as "Anchor" (*Ankkuri*), "Coastal Jaeger" (*Rannikkojääkäri*), "Flag Bearer" (*Fanbäraren*) and "Coastal Defender" (*Rannikon Puolustaja*) to mention a few. Over the years some of the magazines have been combined, while societies have been investing in an online presence with the use of the internet and social media in their communication.

Reorganisation of the Finnish Navy and the birth of the Naval Reserve community

Voluntary Finnish naval and coastal reservist activities were extensively and reorganized in the 1980s. At the same time, many governmental or-

ganizations were busy in their rationalization processes. As a part of military reorganization, Coastal Jaegers, the Finnish Marine Commandos, were posted to the Swedish-speaking Nyland Brigade in 1990. The disparate elements of military coastal defence – Navy, Coastal Artillery, and Marine units – existed, but were not yet under the same branch of defence. The tradition to collaborate among all maritime actors was strong and coherent; it also included paramilitary and civilian organizations like the Finnish Coast Guard, maritime search and rescue formations, and the Pilotage Institution, among others.

The dissolution of the Soviet Union was a game changer for Finnish defence considerations. The former Soviet Union split into fifteen different countries. Even the military situation in the Gulf of Finland was transformed. After German reunification in 1990, Finland lifted the last restrictions on its own sovereignty by declaring the military clauses of the Paris Peace Treaty null and void. The new situation led to several years of progress in planning and implementing changes in Finland's defence organizations. The strategic leadership in Finnish coastal defence came full circle when the maritime defence forces were reunited under Navy Command in 1998. Simultaneously, on the one hand, the downscaling of fixed gun batteries in coastal fortifications resulted in fewer contact points and less local support for volunteer forces. On the other hand, the benefits of synergy were now attainable.

National debate considered the possible reestablishment of the National Guard and other previously forbidden formations. However, the motion was dropped as most of the old tasks were already reorganized and ongoing in new and well settled structures. Yet, in addition to the need for continuing traditions, some neglected activities in society were recognised. Military and related training outside the Finnish Defence Forces had been

banned due to the Peace Treaty. Nonetheless, both the need and the desire to participate in voluntary military training was growing, although political opinion required regulated, controlled and transparent implementation.

In the beginning of the 1990s, the Naval Defence Foundation, at that time under the name “Foundation of Naval Reserve” (*Sinisen Reservin Säätiö*), took the initiative to start voluntary naval reserve training. The Navy Command supported the idea, and so a consortium called the “Naval Reserve” developed an education program. The foundation of the community provided financial backing for permanent planners and training costs. The same process was under consideration also in the Army and in the Air Force, but with less salutary results. The Defence Forces supported local chapters that cautiously activated volunteer organizations to co-operate in the field of voluntary defence education. It opened new possibilities particularly to women but also revealed the need for governmental assistance.

National Defence Training Association expanding to naval training

The evolution of Finland and its defence needs led to the establishment of the National Defence Training Association of Finland (*Maanpuolustuskoulu-tusyhdistys*, abbreviated MPK). Although starting operations in 1993, it took over 15 years to achieve a clear legal position as a nationwide corporate body. Meanwhile, volunteer training continued with the support of willing voluntary organizations that attracted new audiences. The association began to adopt a role in training citizens for exceptional conditions. The aim of its military training was to maintain and develop the skills of the reservists as ordered by the Defence Forces. Nowadays, the association works closely with volunteer

organizations and the government in arranging military training as well as raising general defence awareness and the will to defend the nation.

The Navy Command saw the large number of separate volunteer organizations as a challenge due to their uncoordinated support proposals. Hence, the Naval Reserve Training Commission assumed responsibility for volunteer naval training in 1995 until the National Defence Training Association assumed responsibility for training activities. The Training Commission was a functioning organ, but it needed to be formalized by establishing a registered association. To promote this goal, the voluntary reservist association began negotiations with the support of the Navy.

The registration of the Finnish Naval Reserve in 1997 under the Finnish name *Sininen Reservi ry* marked a new chapter in the history of the Finnish volunteer naval force, as the formal groundwork for closer cooperation was finally laid. The literal translation of the newly established association was “Blue Reserve”, referring to the blue-coloured Navy uniforms in contrast to the other branches operating in green. While practical and easily memorable in everyday language, the name caused some hiccups, as the association was supposed to bind together all coastal actors, not only the sailors serving in the Navy. However, the name could be explained by referring to the sea that remained a relevant part of all coastal actors’ identity.

Finnish Naval Reserve as of today

In 2022, the Finnish Naval Reserve celebrated its 25th birthday as a registered entity. Having been established by eight reservist associations as an umbrella organization for naval reservist cooperation, it now counts as members 38 specialized associations related to the Finnish Navy or Finnish Coast Guard.

Building on naval tradition, the organization fosters cooperation between its member associations, brings together volunteer naval reservists from across the country and supports information sharing on topical issues relating to voluntary defence. This mission is reflected in its core values – cooperation, safety, and know-how for a better society. While being a member of the National Defence Training Association, the association also organises its own naval sports competitions, seminars, and other events.

During the last 25 years, the Finnish Naval Reserve has had eight chairpersons rotating between the main branches of naval volunteer forces. The first chairman was Mr **Timo Vartiainen** (in office 1997–2000), who worked during the reorganisation of the coastal defence system. The first years of the newly established association concentrated on consolidating activities and developing partnerships while pursuing expansion to new reservist associations. The successor of Vartiainen, Mr **Reijo Telaranta** (2000–2003) chaired the Finnish Naval Reserve at the time when training tasks were gradually switched over to the National Defence Training Association. During that time, new member associations were welcomed to the Finnish Naval Reserve. The third chairman, Mr **Matti Kaskeala** (2003–2006), further developed the collaboration between the member associations, and during his tenure, the first reservist associations connected to the Coast Guard joined the umbrella organization.

The fourth chairman, Mr **Arno Hakkarainen** (2006–2011) led the organization through the years of economic depression that reduced refresher training and other defence courses in Finland. Despite that, Ahven class training boats were taken into use, deepening the relationship between the reservist field and the Navy. The fifth chair, Mr **Jarmo Holm** (2011–2013) emphasized the importance of local representation in the association's

management positions and ensured local traditions were continued. At the time of increasing international defence cooperation, Mr **Robin Elfving** (2013–2018) succeeded in starting cooperation between the Finnish Naval Reserve and the Estonian Kaitseliit organisation. Through his initiative, the association also took part in the Finnish-Swedish Convention of National Defence. During his presidency, the first proper strategy of the umbrella association was formulated.

The next chairman, Mr **Antti Rautiainen** (2018–2022), carried on the development work by conducting visits to member associations and organizing strategy workshops. At the same time, the legislation for voluntary national defence was renewed 2019 and resulted in changes concerning target practices and armed training. In 2020 and 2021, the global Covid-19 pandemic challenged the resiliency of society and affected the ways in which voluntary reservist activities could be arranged. During this time, online learning and remote meetings were adopted in voluntary defence circles. Commemorating the achievements of the past 25 years, Mr **Petri Käyhkö** was selected as the new chair to host jubilee events. The Russian aggression in Ukraine in early 2022 positively affected general awareness of national defence and resulted in growing participation rates. As an indication of the new era in defence policy, a reservist association operating in the demilitarised Åland region was established. The Åland reservist association also marked the 38th member of the bilingual umbrella association.

Voluntary defence in NATO-era Finland

Following Finland's joining NATO in 2023, international cooperation has become more visible among voluntary defence forces. Together with its

member associations, the Finnish Naval Reserve will adjust its interests according to new demands and possibilities. Throughout the history of Finnish voluntary defence, the need to activate new generations has been essential for ensuring the continuity of voluntary work. While the general will to defend the nation remains strong in Finland, the trend towards reduced trust and belonging in institutions also affects voluntary defence associations, forcing them to clarify their values and benefits for their members.

With more and more foreign vessels visiting Finland, the need for reservist liaison officers is expected to grow. The use of reservists in liaison officer engagements has long traditions, dating back to 1980s, when the Navy decided to introduce Finnish reservists to the crews of the visiting ships. Since then, large events such as Tall Ships Races and official naval visits in Finland have provided Finnish reservists with the unique opportunity to serve as liaison officers through refresher courses. Occupying a central role in educating and recruiting suitable reservists to liaison officers, the Finnish Naval Reserve has operated its organized liaison officer division from 2013 and provided invaluable support to the Navy while enhancing the positive impressions of the know-how of the Finnish reserve system.

Voluntary defence training and dialogue remain important joint actions for umbrella organizations such as the Finnish Naval Reserve. Sup-

porting practice sharing and learning, the Finnish Naval Reserve has also been active in negotiating and acquiring resources for its member associations. For instance, training ships operated by local reservists have provided opportunities for military navigation training and logistical support. Renewed legislation has also made target practice popular and increased attendance levels in various defence-related events and seminars. As an example of an event bringing together the key stakeholders of naval defence, the Naval Defence Day, organized more than the 20 times in collaboration between the Finnish Navy and the Finnish Naval Reserve, has served as an excellent platform in building shared understanding and a sense of community for reservists and government officials alike.

Finland's membership in NATO and the ongoing war in Ukraine bring in new challenges and circumstances for naval defence and its volunteer activity. The Finnish Naval Reserve plays an active role in upholding the collective will to defend the nation and recruiting new reservists in participating in training within the Navy and the Coast Guard. For over 25 years, it has ensured that the volunteer force will remain strong – both at sea and on the coasts.

Kalle Liesinen

colonel (ret.)

Suomi on paitsi tuhansien järvien, myös laajan rannikkoalueen ja ainutlaatuisen saariston maa. Pitkä meriraja ja elintärkeät merenkulkuyhteydet ovat vaatineet puolustajiaan kautta vuosisatojen. Kansan maanpuolustustahto on kasvattanut rannikolla asuvien keskuudessa vapaaehtoisia meripuolustustoimintaa, jonka kansalliseksi yhteistyöjärjestöksi Sininen Reservi ry perustettiin vuonna 1997.

Neljännenvuosisadassa Sininen Reservi ry on kasvanut 38 jäsenyhdistyksen valtakunnalliseksi järjestöksi, joka toimii meripuolustuksen ja merivartiostojen reserviläisten yhdyssiteenä ja edistää jäsenyhdistystensä välistä yhteistyötä. Vuosien varrella toimintamuodot ovat vaihdelleet meritaitokilpailuista yhteysupseeritehtäviin ja meripuolustuksen seminaareista ampumatoimintaan. Sinisen Reservin lippu on liehunut korkealla niin Merivoimien vuosipäivän yleisötapauksissa, sotilasparaateissa kuin koulutusallusten mukana merellä.

Sininen Reservi ry:n 25-vuotista taivalta juhlistava historiateos VAPAAEHTOISTA VOIMAA MERELLÄ JA RANNIKOLLA kertoo vapaaehtoisen meripuolustuksen tarinan itsenäisyyden alkuvuosista tähän päivään ja valottaa yhdistyskentän toimintaa kokonaisturvallisuuden hyväksi. Värikästä kerrontaa täydentää monipuolinen kuva- ja liiteaineisto.

Finland är inte bara ett land med tusentals sjöar, utan har också ett vidsträckt kustområde och en unik skärgård. Långa sjögränser och livsviktiga sjöförbindelser har krävt sina försvarare under århundradenas lopp. Folkets försvarsvilja har ökat den frivilliga sjöförsvarsverksamheten bland kustborna. Marinreserven rf grundades år 1997 som en nationell samarbetsorganisation för denna verksamhet.

Under ett kvartssekel har Marinreserven rf vuxit till en riksomfattande takorganisation med 38 medlemsföreningar, som fungerar som förbindelselänk mellan reservisterna i sjöförsvaret och sjöbevakningen samt främjar samarbetet mellan sina medlemsföreningar. Under årens lopp har verksamhetsformerna varierat från marina tävlingar till sambandsofficersuppgifter och från seminarier till skytteverksamhet. Marinreservens fana har vajat högt såväl på publikevenemang i samband med Marinens årsdag, militära parader som med skolningsfartyg till sjöss.

Historiken FRIVILLIG STYRKA TILL HAVS OCH VID KUSTEN, som firar Marinreserven rf:s 25-årsjubileum, berättar det frivilliga sjöförsvarets historia från självständighetens första år till denna dag och belyser föreningsfältets verksamhet till förmån för helhetssäkerheten. Den nyansrika berättelsen kompletteras av mångsidiga bilder och bilagor.

